

www.pertwk.com

نہیتی یاری کاغز

نووسینی؛ یوستان گاردہر

ہمان نووسہری "جیہانی سوفا"

وہر گپرائی لہ دانیمارکیہوہ؛ بہرؤز حہسہن

دہقہ کوردیہ کہ پیشکەشہ بہ ہہموو

خوینہرائی ئەم کتیبہ و

بہتایبہتی پیشکەشہ بہ دایکم... من دہزانم ئەم

کتیبہش پیت بہ پیت حونجہ دہکات و

ہہمووی دہخوینیتہوہ.

تایبہتہ بہ پنگہی پرتوک

لہم چیرۆکەدا ئەم کەسایەتیانەت بەرچاو دہکەوێت؛

«ہانس تۆماس» کہ لہرنگای بہرہو ولاتی فہیلہسوفہکاندا کتیبی ناو سہمونہکە دہخوینیتہوہ.

«باوکی ہانس تۆماس» کہ وەک کورہ ئەلمانیک لہ شاری "ئارہندال"دا کەورہبووہ و دواتر پروو لہ جیہانی دہریاوانی دہکات.

«دایکی ہانس تۆماس» کہ لہ جیہانی مۆدەدا ونبووہ.

«لینا» کہ نہنکی ہانس تۆماسہ.

«باپیرہی ہانس تۆماس» کہ لہسالی 1944دا دہنپترنہ بہرہی پڑژہلالت.

«کورہتہنہیک» کہ زہرہبینیک بہ ہانس تۆماس دہبەخشیت.

«ئافرہتیک قەلہو» کہ لہ بارہکەہی شاری "دۆرف"دا کاردەکات.

«نانہواہیک پیر» کہ چوار سہمون دہخاتہ زہرفیکی کاغزہوہ و لہگەل پەرداخیک ئاوی ہەرمیدا دہیدا بہ ہانس تۆماس.

«ژنہ قەرہجیکی بہختگرہوہ» و کچہ قەشەنگەکەہی، ئافرہتیک ئەمریکی کہ خۆی وەک دوو کەس دہبینیت، دہلایکی مۆدەہی یۆنانی، پزیشکیکی روسی تایبہتمەند لہبوارى میشکی مرۆفدا، سوکرات، ئۆدیپی پاشا، پلاتۆن، بۆیەکی چەنەباز.

جگەلہوانەش لہ کتیبی ناو سہمونہکەدا ئەم کەسایەتیانہ دہناسیت؛

«لودفی» کہ لہ سالی 1946دا بەسەر شاخہکاندا خۆی دہگەبەنیتہ شاری "دۆرف".

«ئەلیپرت» کہ پاش مردنی دایکی بہ نہخۆشی وەک کورپکی تەنہا و بێدەرہتان گەرہ دہیت.

www.pertwk.com

«هانس"ی نانهوا» که بهرلهوهی وهک نانهوايهک له شاری "دۆرف"دا کاربکات، لهسالی 1842دا بهکشتی له شاری "رۆتردام"وهو بهرهو نیۆرک دهروات و کهشتیهکهی نقووم دهییت.

«فرۆد» که به‌خۆی و که‌ش‌تیه‌کی پر له‌باری زی‌وه‌وه له ساڵی 1790دا له "مه‌کسیکۆ"وه به‌ره‌و ئیسپانیا ده‌پ‌روات و که‌ش‌تیه‌که‌ی له‌و پرێگایه‌دا نقوومی ده‌ربا ده‌بێت.

«سینا» که لهو کاته‌دا که فرۆد به‌ره‌و مه‌کسیکۆ ڕۆیشتوو، ده‌ستگیرانی ئه‌و بووه‌ و سکیشی لێی هه‌بووه‌.

«فریتز ئاندري» ي جوتيار و «هيتريک ئهلبريتس» ي دووکاندار.

«52 کاغہزی یاری»، له نږوانیاندا "بلی کوپ" و "کوپی دینار" و "پاشای کوپ".

«جۆكەر» كهسيكه كه زۆر دهپينيّت و زۆر قوليش دهروانيّت.

تایبہ تہ بہ پیگہی پھرتووک

ناواخن

قه‌ره

بللی قهره

...لهو کاته دا سه ربازيکي ئه لماني به سوارۍ پاسکيله وه لهو ړنگايه وه ديته
خواره وه...

دووی قهره

...خودا له ئاسماندا دانیشتووہ و بہ مرؤف پیادہ کہ نیت، چونکہ باوہ پری
پیٹاکہن...

سیٹی قہرہ

...به‌لām به‌لاته‌وه که‌میک سه‌یر نیه که ئاوا ناو ئەم دەرستانه له‌دوری ئاوایه‌وه
برازێنه‌وه...

چواری قهره

...له راستیدا ئەو شتەى كه له دهستمدابوو، كتيبيكى بچكوله بوو...

پینجی قہرہ

...لهو کاته دا گویم لیبوو ئهو پیاوه پیره له ناو بۆشایی سه قفه که دا ده هات و ده جوو...

شہشی قہرہ

www.pertwk.com

...ساردیہ کی تریت بدھمی کہ تامہ کہی ہزار جار لہم ساردیہ خوشتریت...

حوتی قہرہ

...تہستیرہ کی پر نہیتی...

ہشتی قہرہ

...لہ گردہ لولی ولتیک نامو دچوو...

نوی قہرہ

...تہو دیکوت من تہو شتہ سیر و نائاسایانہ دہینم کہ خلی لہ ئاستیاندا
کویرن...

دہی قہرہ

...تہستیرہ کانی ئاسمان وک کومہ لیک دوورگہی دوور دہدرہوشانہ و
منیش بہو بہلہمہ بچکولہیوہ نمدہتوانی پیان بگہم...

کورپی قہرہ

...ہہردوو چاوہ قہرہجیہ رہشہ کانی ہرہوک دوو دہتکہ کہستانہی لووس
دہبریسکانہوہ...

کچی قہرہ

...تہو پھولانہ جۆرہ دہنگیکیان لیوہ ہرزدہبووہوہ کہ ہہر لہ جریوہی
بولبول دچوو...

تایبہ تہ بہ پیکہی پرتوک

پاشای قہرہ

...پلہی چوارہمی یہ کترینینت...

سینہک

بللی سینہک

...کتومت لہو نیشانانہ دچوون کہ لہسہر کاغہزی یاری ہہیہ...

دووی سینہک

...پاشان دوو بلیتی دہرہیتا و لہراندنیہوہ...

سپی سینہک

...ہہر لہ گولی سپہر دچن...

چواری سینہک

...ژیان یانسیبیکہ گہورہیہ و تہنہا ژمارہی براوہ کانی تیدا دیارہ...

پیتجی سینہک

...دوای تہوہ ئیتر یاریکردن بہ کاغہزہکان کہمیک سہختبوو...

شہشی سینہک

...دہیوست دلناییت کہ من مرؤفیکہ راستہقینہم و لہ گوشت و خوین
پیکہاتووم...

www.pertwk.com

حهوتى سینهک

...نهم دهرانى به چ شپوهیهک مینا و عاج له دهمى مندا دینه دهرهوه...

ههشتى سینهک

...ئهگهر میشکمان هیتده ساده بوايه که بمانتوانیبايه لپی تیگهین...

نوی سینهک

...شهرهتیکی شیرینی لیدروست دهبوو. پهنکهکهی دهروشایهوه و تامیکی بهزهوق و خوشی دهبهخشی...

دهی سینهک

...نهمدهرانى به چ شپوهیهک، شتیک ههروا له هیچی نهبووهوه دینه بوون...

کورپی سینهک

...ئهگهر ژیان جادوویهک بیت، کهواته دهیت جادووگهریکیش بوونی ههیت...

کچی سینهک

...بهرلهوهی رابکات، دهبوايه ناوی خوی لهسهر ئافهریدهکانی بنووسیبایه...

پاشای سینهک

...ئهو پییوابوو هیچی وا دهربارهی ژیان نازانیت و ئهوهش ئازاریدهدا...

جۆکهر

تایبهته به پیگهی پهرتوک

...ئهو وهک ماریکی ژههرای خوی کرد بهلادیگهدا...

دینار

بللی دینار

...پیایوکی دادپهروهروبووه و دهیویست ههموو شتیک ئاشکراکات...

دووی دینار

...میستهره پیره که چهند پهيامیکی گرنکی له ولاتهکهی خوییهوه پیدهگات...

سپی دینار

...دایکم وینه ئاویتیهیهکهی خوی پرایکیشاوه بۆ ئیره...

چواری دینار

...دهسته بچکولهکهی ههروهک شهونمی بهیانان ساردبوو...

پیئجی دینار

...خواردنهوهکهم لهراستیدا تامیکی شیرین و خوشی ههبوو...

شەشی دینار

...جارجاریک هاتوونهته خوارهوه و لهنیو مرؤفدا ژیاون...

حهوتی دینار

تایبه ته به پینگه ی پرتوک

کوپ

بللی کوپ

...کاغهزه کهم هه لگپرایه وه و سه پریکم کرد، بللی "کوپ" بوو...

دووی کوپ

...لهوانه یه ئیستا که له قه راغ ئاوێکدا وه ستاییت و ته ماشای ده ریا بکات...

سپی کوپ

...ئافره تیکی پازاوه مان بینى کلاویکی گه وره ی جوانی له سه ردابوو...

چواری کوپ

...نازانین کن کاغهزه کان دابه شده کات...

پینجی کوپ

...لهویدا ده بوايه خۆمم هیمن رابگرتایه و هه روا پینش وهخت پاداشتم
نه به خشیبایه...

شهشی کوپ

...وهک مانگ و خۆر راسته قینه بوون...

حهوتی کوپ

www.pertwk.com

...ههروهک که رنه فالیکی گه وره دههاته بهرچاوم که به میوانه کانیاں کوتییت
"وهرن و هه ریه که تان جۆره جلو بهرگیک پیۆشن که وپته ی کاغه زیکی یاری
بنویتیت..."

ههشتی دینار

...به جادوویهک دینه ده ره وه و دواتر دیارنامیتین...

نۆی دینار

...هه موومان له یهک خیزانه وه هاتووین...

دهی دینار

...له پشت یه کیک لهو دوکانه کانه وه کوپکی بچکۆله م بینى سه ره تاتکیی
ده کرد...

کوپری دینار

...سه رتاپای بوونی ئه وه به و خاله وه به سترابوو وه که جۆکه ر بیت...

کچی دینار

...لهویدا ئیدی ئه و زۆرزانه بچکۆله یه دابه پر مه ی گریان...

پاشای دینار

...پاشان له سه ره ئه وه برپاریاندا که یه کی زهنگۆله یه کمان بکریته مل...

www.pertwok.com

...ئەو پياوھى كە سەمۇنە كە دروستدە كات، لەدەسكىكى ئەفسوناو پەو
قەدە كات...

هەشتى كۆپ

...ئەم جىيانە چ پەرجو پە كى مەزە، نازانم بگريم يان پىكەنم...

نۆى كۆپ

...جىيانە ھىندە كىچ و كآلە كە ناھەوت كۆى بۆ باسى كاغەزە كانى فرۆد
شەلەكات...

دەى كۆپ

...ھەمىشە زۆرزانىك بە جىياندا دىت و دەروات كە دانە كانى كات ناتوانىت
بىغەوتىنىت...

كۆرى كۆپ

...پياوئىكى بچكۆلەمان لەناويدا بىنى، خەرىكى شتە كانى پشەو بوو و لەو
دەجوو بەدواى شتىكدا بگەرت...

تايبەتە بە پىگەى پەرتووك

كچى كۆپ

...لەپرىكدا ئافرەتتىكى بەتەمەن لەبارە كۆنەكەو ھاتە دەرەو...

پاشاى كۆپ

...يادوهرىەكانىش زياتر و زۆرتەر لەو شتەنە دوورەكەو نەو كە كاتى
خۆى بوونەتە ھۆى سەرھەلدا نىان...

.....

شەش سالى لەمەوبەر لەناو پاشماو دىرىنەكانى پەستگى
"پۆسىدىيۆن"دا وەستابووم و تەماشى دەرياي "ئەدرىانتىك"م دەكرد.
سەد و پەنجا سالىك لەمەوبەرىش "ھانس"ى نانەوا گەيشتە سەر
دوورگە سەپروسەمەرەكەى ئوقيانوسى ئەتلەسى. رىك دوو سەد
سالىش لەمەوبەر كەشتىكەى "فرۆد" نقومبوو، ئەو لە مەكسىكۆو
بەرەو ئىسپانيا دەرۆيشت.

من بۆئەوھى بزەنم دايكەم بۆچى بەجىيەيشتىن و پرووى لە ئەسىناكرد،
دەبوايە ھىندە زۆر بگەرپىمەو دواو...

ھەزەمەكرد بىرم لە شتىكى تر بگردايەتەو، بەلام ھەتاوھكو كەمىك
لە مندالىم تىدا ماوئەتەو، ھەستەكەم دەبىت ھەموو چىرۆكەكەم
بنووسمەو.

ئىستاكە لەمالەو دانىشتووم و لە پەنجەرەكەو تەماشى دارەكانى
دەرەو دەكەم، گەلاكان ھىدى ھىدى دەوهرن. لەدارەكانەو دەكەو
خوارەو و وەك فەرشىك خۆيان بەسەر زەويەكەدا پادەخەن.
كەستانەكانىش لەدارەكانەو خۆيان ھەلدەدەنە خوارەو و بەناو

www.pertwk.com

په‌رژینه‌کاندا په‌رشوبلاو ده‌بنه‌وه، کچیکې بچکوله‌ش به‌هيواشی به‌ناویاندا ده‌روات.

له‌وه‌ده‌چیت که هیچ شتیک چیت‌ر په‌یوه‌ندی به‌یه‌که‌وه نه‌مابیت. کاتیک بیر له‌کاغه‌زه‌کانی "فرود" ده‌که‌مه‌وه، وه‌ک نه‌وه وایه، سروشت تی‌کرای خو‌ی له‌جوم‌گه‌کانیه‌وه شل‌کردبیت‌ه‌وه.

تایبه‌ته به‌پنگه‌ی په‌رتوک

بللی قهره

...له‌وکاته‌دا سهر‌بازیکی نه‌لمانی به‌سواری پاسکيله‌وه له‌و ری‌گایه‌وه دیت‌ه خواره‌وه...

سه‌فه‌ره گه‌وره‌که‌مان به‌ره‌و ولاتی فه‌يله‌سوفه‌کان له‌شاری "ناره‌ندال"ی دیرینی قه‌راغ ده‌ریاوه ده‌ستیپ‌یکرد. له‌شاری "کریستیانسند"ه‌وه به‌پاپور په‌رینه‌وه بو‌شاری "هیرتره‌الز". دواتریش به‌ناو دانیمارک و نه‌لمانیادا تی‌په‌رین، به‌لام جگه‌له‌"شاری لی‌گو"ی ناو دانیمارک و به‌نده‌ره گه‌وره‌کانی هامبورگ، هیچی تر له‌به‌شهی سه‌فه‌ره‌که‌ماندا شک نابهم که شایانی باسکردن بیت، چونکه به‌دریژیی نه‌و ری‌گایه‌ته‌نجا جاده‌ی قیرتاوی شار‌یگاکان و کی‌لگه‌کانی نه‌ملاولامان ده‌دی. به‌لام که گه‌یشینه‌شاخه‌کانی "ته‌لپ" نه‌وجا به‌راستی شتمان بینی. به‌هه‌رحال به‌ر له‌سه‌فه‌ره‌که‌مان من و باوکم شیوه‌په‌یمان نامه‌یه‌کی بچکوله‌مان به‌ستبوو؛ من به‌وه پازیبووم که بو‌ماوه‌یه‌کی دورودریژ ماشین لی‌بخوریت و نه‌وجا بو‌مانه‌وه‌ی شه‌ومان له‌شوی‌نیک لادبات، به‌لام له‌به‌رامبه‌ردا نه‌ویش بو‌ی نه‌بوو له‌ماشینه‌که‌دا جگه‌ره بکیشیت. هه‌ردوو‌کیشمان له‌سهر نه‌وه ری‌که‌وتبووین که به‌ناره‌زووی خو‌ی بو‌جگه‌ره کی‌شان بو‌ه‌ستیت. ئیستاکه‌ش له‌هه‌موو نه‌و ری‌گایه‌دا به‌ر له‌وه‌ی بگه‌ینه "سویسرا"، زیاتر نه‌و ساتانه‌م دیت‌ه‌وه یاد که بو‌جگه‌ره کی‌شان ده‌ه‌ستاین. وه‌ستانیشمان بو‌جگه‌ره کی‌شان هه‌میشه به‌م شیوه‌یه ده‌ستیپ‌یده‌کرد؛ باوکم وته‌یه‌کی کورتی ده‌رباره‌ی شتیک ده‌گوت که که‌میک له‌وه‌وبه‌ر له‌کاتی لی‌خورینی ماشین‌ه‌که‌یدا بیرى لی‌کردبووه‌وه، هه‌لبه‌ته من له‌و

تایبه ته به پښه پرتوک

بیرم دیت ئه کاته له "شاری لیگو" بووین، له شوینی خویدا چه قیوو و ته ماشای ئه لیگویانه ده کرد که شکلی مروییان پی دروستکراوو. منیش هاتمه پیښه وه و لیمپرسی؛ بیر له دایکم ده که یته وه؟ به لام ئه و سهریکی راوه شاند و له وه لاما گوتی؛

«هانس توماس»، بیر له وه بکه ره وه که له پریکا ئه هم هه موو شکلا نه ببه شتیکی زیندوو... مه زه نه ی ئه وه بکه که هه موو شیوه کان له ناکاودا به هیواشی له ناو خانوو پلاستیکیه کاندایین و بچن... ئه وسای چیمان بکرایه؟».

منیش زور به ئاسانی گوتم؛ «تو شیتیت»... چونکه من ده مزانی ئه و باوکانه منداله کانیاں ده هینه "شاری لیگو" ئه م جوړه باسانه یان بو ناکه ن.

خهریک بوو داوای لیکه م ئاسکریمیکم بو بکریت، به لام که میک دانم به خومدا گرت. باوکی خومه و ده مناسی... من ده مزانی باشتریکه که که میک چاوه روانیم هه تاوه کو هه موو بیروکه سهر و ناساییه کانی هه لده پریژیت، ئه و جا داوای شتیکی لیکه م. پیم وایت جارجاریک ویزدانی که میک ئازاری دده، چونکه هه میشه له و جوړه باسانه ی بو ده کردم، زورجاریش که که سیک ویزدانی ئازاریدات، دلی نه رمتر ده بیت. پیښه وه ی داوای ئاسکریمه که م بکه م، گوتی؛

«له بنه پرتدا ئیمه جوړه لیگویه کی پر له ژیا نی به م شیوه یه ین».

ئه و جا دلنیا بووم که ئاسکریمه که م مسوگه رکردوو، چونکه باوکم خه ریکوو ده ست به باسه فه لسه فیه کانی بکات.

به ره و شاری ئه سینا ده پریشتین، به لام له راستیدا سه فه ره که مان بو به سه ربردنی پشوویه کی هاوینه ی ئاسایی نه بوو. به لکو به و مه به سته

کاتانه دا له سه ر کوشنه که ی دواوه یان گوڤاری "ئانده رسی مراوی"م¹ ده خوینده وه یان بو خوم خهریکی یاری کاغه زبووم. زور جاریش باسی شتیکی ده کرد که په یوه ندی به دایکه وه هه بوو، ئه گه ر نا، ئه و باسی شتیکی له و شته تایبه تیانه ی ده کرد که له وه ته ی من ده یناسم خولیای بووه.

هه ر له و کاته وه ی که باوکم له جیهانی ده ریاوانی دوور که و ته وه و هاته وه ناو شار، سه رقالی دونیای پوښت بوو. له وانه یه ئه مه ئاره زوویه کی هینه سهر نه بیت، به لام باوکم ته نها وه ک ئاره زوومه ندیکی ئاسایی خولیای پوښت نه بوو. به لکو ئه و به ته و او ته ی له و پړوایه دابوو که زانست پوژیک له پوژان بگاته ئه وه ی که مروقی ده سترکد به یینیته بوون. مه به سته یی له و "پوښته ئاسینه" ده سترکدانه نه بوو که گلپه سوور و سه وزه کانیاں داده گیرسیت و ده کوژیته وه و به ده نگیکی پچرپچر قسه ده که ن. نه خیر... باوکم پیوایوو پوژیک له پوژان زانست بتوانیت مروقی بیرکه ره وه و راسته قینه ی هه روه ک خومان دروستبکات. نه ک هه ر ئه مه نه ده، به لکو ئه و هیشتام زیاتریش ده پویشت؛ به پای ئه و مروقی راسته قینه ش له بنه پرتدا شتیکی نه ناسراوی ده سترکدی وه ک پوښته کانن. هه ر بویه جارجاریک ده یگوت؛

«ئیمه جوړه بوو که شوشه یه کی پر له ژیا نی».

باوکم زیاتر له دوا ی خواردنه وه ی یه ک دوو پیکی پچکوله له م جوړه پرستانه ی ده رده په راند.

¹ گوڤاریکه وینه ی کارتونی تیدایه و تایبه ته به مندالان و.

تایه ته به پښه پرتووک

دهچوممه "توسلو" بۆ سهردانى نهنكم، به چوارده ورمدا چاوم بۆ دهگپړا. به لام هه رگيز نه مېنى. ته نها ئه و پوژه بينيم كه باوكم به خوى و گوډارېكى جلى موده ي يونانيه وه هاته وه ماله وه. وينه ي دايكم له سهر به رگه كه ي و چهند لاپه ريه كي ناوه ودا بوو. ههر له پښه ي وينه كانه وه به ئاشكرا دياربوو كه هيشتم خوى نه دوزيوه ته وه، چونكه وينه كاني ناو گوډاره كه له دايكه راسته قينه كه م نه ده چوون، به لكو به پرونى دياربوو كه ده يويس ته له كه سيكي دى بچيت. منيش و باوكيشم به راستى به زه يمان پيدا دهاته وه.

ماوه ي رابووردو پورېكى باوكم له سهره ريكيديا بۆ يه كيكي له دوورگه كاني يونان چاوى به و گوډاره كه وتبوو كه وينه كاني دايكى تيدابوو، له راستيدا له هه موو دوكانه كاني پوژنامه فروشييدا بينيويو. ئه وېش دانه يه كي به چهند دراخمايه ك كرپيوو و دواتريش له گه ل خويديا هينا بويوه بۆ نه رويج. تا راده يه ك پيكه نينم ديت كه بير له و حاله ته ده كه موه، چونكه ئيمه ليره چهند ساليكه به دواى دايكدا ده گه رپن و ئه وېش له و خوارانه به ده موچاويكي ده م به پيكه نينه وه خوى نيشانى هه موو رپيواراني ئه و شاره ده دات.

«بزانه خوى تووشى چ گيژاويكي قور كردوه»... باوكم ته نها ئه مهنده ي گوت و سهرېكى بۆ خوراند. كه چى دواتر هه موو وينه كاني دايكى له گوډاره كه كرده وه و له ژوورى نووستنه كه يدا هه ليواسين. ئه و ده يگوت له هه موو باريكدا باشته وينه ي يه كيكمان هه بيت كه له دايكت بچيت وهك له وه ي ههر هيچ وينه يه كمان نه بيت. كه ميك دواى هاتنى گوډاره كه باوكم برياريدا سهره ربكه ين بۆ يونان و به دواى دايكدا بگه رپين؛

پوښتنبووين كه له ئه سينادا يان له شاريكى ترى يوناندا دايكم بدوزينه وه. ئيمه له وه دلنيانه بووين كه ده يدوزينه وه، ته نانه ته له حاله تيكيشدا گهر بمان دوزيبايه ته وه، ديسانه وه ئه و كاته ش دلنيانه بووين كه له گه لماندا بگه رپته وه بۆ نه رويج. به لام سهربارى ئه مانه ش باوكم ده يگوت ده بيت هه وليك بده ين، چونكه له راستيدا نه من و نه باوكيشم پيمان خوښه بوو هه موو زيانمان به ي دايكم به سهره رين.

من ته مهنم چوار سالان بوو كه دايكم من و باوكمى بۆ دواچار به جيھيشت. ئه و ده يويس ته به مبه ستي "خو دوزينه وه" به ره و شوييكي ترى جيھان كوچكات. من و باوكيشم له وه تيده گه يشتين كه دايكم كاتى ئه وه ي هاتوو كه به دواى خويديا بگه رپت و خوى بدوزيته وه، چونكه گه يشتوته ته مهنېك و كورېكى چوار سالنيسي هه يه، له به رئه وه به شيويهك له شيوه كان پشتگيري پوژره كه يمان كرد. به لام له گه ل ئه وه شدا من هه رگيز له وه تينه گه يشتم بۆچى ده بوايه كوچى بكردايه و دوور بكه وتايه ته وه بۆ ئه وه ي خوى بدوزيبايه ته وه. بۆچى نه يده توانى له شاره كه ي خوماندا له "ناره ندال" دا ئه وه بكات، يان به لايه نى كه موه بۆ نه چووه "كريستيانسند" و له وى خوى بدوزيته وه؟ ئاموژگارى من بۆ هه موو ئه و كه سانه ي كه ده يانه وېت خويان بدوزنه وه، ئه وه يه كه رېك له و شوينه دا بميننه وه كه تييدا ده زين. ئه گه ر نا، ئه وا به راستى پيده چيت پروبه پرووى مه ترسي ونبوونى هه تاهه تايي ببنه وه.

ههر له و پوژره وه ي كه دايكم به جيھيشتين، من كه وتمه گه ران به دوايدا. هه موو كه رپه تيكي كه ده رويشتمه گوډه پانه كه ي "ناره ندال"، وام هه سته كرد كه له پريكدا ده ركه وېت. هه موو جاريكيش كه

«هانس تۆماس، ده بېټ ههولېک بدهين و دايکت بهينينه وه ماله وه...
 نه گهر نا، نهوا ده ترسم لهم گيژاوي خه يالې موده يه دا به ته واوه تي
 ونبيټ».

من راست و دروست له ماناي دوا پرسته ي باوكم تينه گه يشتم. له وه و بهر
 زور جار بيستبووم كه پياو له ناو كراسيكي گه وره دا ونده بېټ، به لام
 نه مبيستبوو كه له خه ياليشدا ون ببين. نه مړو كه هينده ده زانم كه نه م
 ونبوونه شتيكه كه هه موو كه سيك ده بېټ ورياي بېټ.

دواي نه وه ي شاري "هامبورگ" مان جي هېشت، باوكم لايدا و ديسان ه وه
 دهستي كرده وه به باسكردني باوكي. هه موو نهو باسانه م له وه و پيش
 گوئ لي يو و بوو، به لام له گهل نه وه شدا گيغه گيقي نهو هه موو
 ماشينانه ي به لاماندا تيده پهرين باسه كه ي باوكمي كه ميک
 جياواز كرده بو.

له راستيدا باوكم يه كيک بوو له وانه ي پيان ده لين "كوړه
 نه لمانی" ه كان. من چيتر هيچ شهرميک ناکه م كه نه م راستيه
 بدرکينم، چونكه ئيستاكه ده زانم كه "منداله نه لمانيه كان" يش ده كريټ
 وه كو هه موو مندالاني تر باشبن. بيگومان به لاي منه وه ئاساييه ئاوها
 بلیم، چونكه خوم به هيچ جوړيک نازانم چ جوړه هه ستيکت ده بېټ گهر
 به ي باوك له شاريكي چكوله ي خواروي نه رويجدا گه و ره ببيت.

باوكم له پريکدا ده ستيكړده وه به باسكردني به سه رهاتي نه نه و
 باپيره م، له وانه يه به هو ي نه وه وه بوو بېټ كه به نه لمانيدا
 تيده پهرين.

هه موو كه سيک ده زانيت كه په يدا كردني خواردن له کاتي جهنگي
 جيهاني دوو هه مدا كاريكي ئاسان نه بووه. نه نه ش نه وه ي ده زاني، ههر

تايه ته به پيگه ي په رتووک

بو يه به پاسکيله كه ي سه ركه و تبوو بو "فرولاند" بو نه وه ي تووي سوور
 ليکاته وه، به لام لهو ريگايه دا پاسکيله كه ي په نچر ده بېټ... نه نه
 نهو کاته ته مه ني له حقه ده سال تينه په پريبوو.

گرنگترين پرووداوي ژياني من نهو توو ليکړدنه وه يه ي نه نه يه. نه مه
 له وانه يه سه ير بيته به رگوئ؛ گرنگترين پرووداوي ژيانم سي سال
 له مه و بهر و پيش نه وه ي من له دايک بجم پروويداوه، به لام نه گهر
 پاسکيله كه ي نه نه نهو يه کشه ممه يه په نچر نه بوايه، نهوا باوكم
 له دايک نه ده بوو. وه نه گهر باوكيشم له دايک نه بوايه، نهوا منيش
 هه رگيز چاوم به م ژيانه نه ده كه وت.

به كورتي نهو روزه نه نه سه به تيه ك تووي سووري ليكړدبوو وه و له
 ريگاي "فرولاند" دا پاسکيله كه ي په نچر بووه. بيگومان هيچ
 كه ره سه يه كي په نچر يشي پي نه بووه... به لام ته نانه ت نه گهر
 چاكترين كه ره سه ي په نچر يشي پي بوايه، نهوا ههر نه يده تواني خو ي
 پاسکيله كه ي په نچر ي بکات.

لهو کاته دا سه ربازيكي نه لمانی به سواي پاسکيله وه لهو ريگايه وه
 ديته خواره وه. راسته نه لمانی بووه، به لام له گهل نه وه شدا كه سيكي
 شه راني نه بووه. به لكو به پيچه وانه وه كه بينويه تي نهو كچه گه نجه
 به خو ي سه به تيه ك تووي سووره وه لهو ريگايه دا په كيكه و تووه و
 نه يتوانيوه بگه رپته وه ماله وه، زور به دل فراوانيه وه به ده ميه وه چووه.
 له سه رو نه وه شه وه هه موو كه ره سه يه كي په نچر يشي پي بووه.

زور جار واده زانين هه موو سه ربازه نه لمانيه کاني نه رويج دلره ق و
 شه رانگيز بوون، به لام باپيره لهو جوړه كه سانه نه بووه. نه گهر
 سه ربازيكي ئاوها دلره ق بوايه، نهوا ههر زور به ئاساني به لايدا
 تيده پهر ي و ئاورشي لينه ده دايه وه. به لام بيگومان خاله ههره

www.pertwk.com

تایه ته به پښه پرتوک

بئ سئ و دوو له هه موو خوښهک بېبهريان ده کرد. چونکه تهنه شيوه يهک بؤ بهرگرکردنی ئه لمانيه کان ئه وه بووه که خه لکانی ئاسایی به هيچ جوړيک په يوه نيان پيو نه گرن.

له هاوینی 1944 دا "لودفی میسنر" بانگ ده کړیته وه بؤ ئه لمانیا، بؤ ئه وه ی له بهرې روزه ه لاته وه بهر ننگاری له نازیه کان بکات. تهنه ت کاتی ئه وه شی نه بووه به شيوه يهکی ریکوپیک خوا حافیز بوون له نه نه بکات. هر له و کاته وه ی پئ له ناو قیتاره که ی ئاره ندالدا داده نیئ ئیدی له ژيانی نه نه دا دیته دهر وه. له و کاته شه وه هر گیز هیچ هه والیکي نه بووه هه رچه نه نه چهن دین سآ له دوا ی ئاشتی شه وه هه ولیده دا سؤراغیکي بکات، به لآم بیسوود بوو. دواتریش به ته واو ته هاته سهر ئه و برپا یه ی که له شه ری دژ به روسه کاند ا کوژرابیئ.

ئه گهر نه نه سکی نه بوا یه، ئه و له وانه یه هه موو گه شتی پاسکيله که ی بؤ فرو لاند و هه موو پرو دوا وه کانی تری ئه و ناو ی له یاد بکرایه. به لآم رپک پی شنه وه ی با پیره رووه بهر ی روزه ه لآت سه فه ربکات، نه نه سکی پر بووه. له و کاته دا تهنه ت خوښی نه یزانیوه که دوو گیانه، به لکو پاش چهن د هف ته یهک به دوا ی سه فه ره که ی با پیره دا ئه و جا بؤی دهر که وتووه.

ئو شته ی که پاشتریش روویدا، باو کم ناوی ناو "به دکاریه کانی مرو ف" لیره شدا هه موو جاریک جگه ره یه کی تر داده گیر سی نیئ. باو کم هر رپک له پی ش سهر به ستیوونی نه رویجا له مانگی پینجی 1945 دا له دایک بووه. هر خیرا پاش ئه وه ی ئه لمانیه کان خو یاندا به ده سته وه، نه رویجیه کان نه کمیان گرت. ئه وان رقیان له هه موو ئه و که سانه بووه که ده ستیان له گه ل ئه لمانیه کاند ا تی که لک رد بوو. به داخه وه کو مة لیک کچی زوری له و باب ته هه بوون، به لآم خرا پترین

گرنگه که لیره دا نیه... به هه ر حال نه نه له هه موو باریکدا ده یتوانی لوتی خو ی بهر زبگریئ و یاریده ی ئه و سهر بازه ئه لمانیه ره تبکاته وه. گرفته که له وه دا بووه که ئه و سهر بازه ئه لمانیه هی دی هی دی حزی له و کچه گه نجه کردووه که له ته نگانه و ناخو شید ابووه... به راست، گه وره ترین ناخو شی که به سهر ئه و کچه گه نجه دا هات، به هو ی ئه و سهر بازه وه بوو، به لآم ئه وه ش چهن د سالیک دواتر روویدا...

زور به ی جاره کان که باو کم ده گه یشته ئه م خاله، جگه ره یه کی داده گیساند... له راستیدا نه نه ش حزی له و سهر بازه ئه لمانیه کردووه، هه موو گرفته که ش لیره وه سهر یه ه لدا وه. نه نه هر به وه وه نه وه ستاوه که سو پاسی با پیره بکات، چونکه پاسکيله که ی بؤ په نچه ریکردووه... نا، نا، به لکو به وه ش رازی بووه هه تا ناو "ئاره ندال" پیکه وه برؤن. بیگومان ئه و کچیکي بی نه قل بووه و گو یراه یه لیش نه بووه. له هر هه مووی خرا پتریش ئه و بووه که ویستویه تی سهر له نو ی چاوی به "لودفی میسنر" بکه ویته وه.

به م شيوه يه ش نه نه و داپیره بوون به ده ستگیرانی یه کتری. جیگه ی داخه که هه می شه ناتوانین ئه و که سه هه لبریزیرین که ده که وینه خو شه ویستیه وه له گه لیدا. به لآم خو نه نه ده یتوانی بریاری ئه وه بدات که جاریکی تر نه بیینی ته وه، به لایه نی که مه وه ده یتوانی که میک دانی به خو یدا بگرتایه هه تا وه کو ئه و کاته ی که به قولی ده که وته خو شه ویستیه وه له گه لیدا. به لآم نه نه ئه مه ی دواتریان نه کرد و پاشانیش باجی هه لبرازد نه که ی دا.

نه نه و داپیره به رده وام به نه نیی یه کترین بینووه. وه ئه گهر خه لکی ئاره ندال ده یانزانی له گه ل ئه لمانیه کدا ژوان ده گریئ، ئه و

شت به سەر ئهوانه دا شکایه وه که مندالیان له سهربازه ئه لمانیه کان هه بووه. نه نکم به راستی باپیهرمی خوشده ویست. واته نه نکم له بهر خوشه ویستی له گه ل باپیهرمه دابوو نه که له بهر ئه وهی که نازیست بوو بیت. له راستیدا باپیهرشم نازیست نه بووه. پێش ئه وهی یه خه ی بگرن و بینیرنه وه بۆ ئه لمانیا، له گه ل نه نه دا نه خشه یان دانا بوو که به ره و سوید رابکه ن. به لام له و کاته دا ده یانگوت سهربازه سویدی هکانی سهر سنوور ته قه له هه موو سهربازیکی هه له اتوو ی ئه لمانی ده که ن که بیانه ویست دزه بکه نه ناو سویده وه، ئه مه ش ته نها شتوو که رێگه ی لیگرتبوون.

دواتریش خه لکی ئاره ندال نه نکمیان گرت و بۆ ئه تک سهریان تاشی. هه رچه نه ده تازه مندالی بوو بوو، به لام له گه ل ئه وه شدا تیریان لیدابوو. به دلنیا ییه وه ده توانین بلیین که "لودفی میسنه ر" له وان جوانتر ره فتاری له گه لدا کردوو.

ئیدی ژیا نی نه نکم له ئاره ندالدا که وتبووه مه ترسیه وه، هه ر له بهر ئه وه ناچار بووه به سه ری تاشرا وه به جێته لای پورم له "ئوسلو". راسته ئه و کاته به هاریکی گه رم و خوشبووه، به لام له گه ل ئه وه شدا نه نکم ده بوا یه کلای له سه ربکرا یه، چونکه سهریان وه ک پیاویکی پیر تاشیوو. دایکیشی هیشتام هه ر له ئاره ندال ده ژیا، ئه و جا پاش پێنج سالیک گه را وه ته وه ئاره ندال و باوکمی وه ک کلکیک به دوای خویدا را کیشا وه.

باوک و نه نکم پیا نی وانی ه که پرو دا وه که ی "فرولاند" شایانی ئه وه بیت که دا وای به خشی نی بۆ بکری ت. به لکو زیاتر بیر له چۆنی ه تی و ما وه ی سزادانه که ده که نه وه. بۆ نمونه پرسیا ریکی به جییه گه ر بلیین چه ند نه وه ده بیت به سزای تاوانیکه وه بتلینه وه؟ بیگومان نه نکم به شی

تایبه ته به پێگه ی په رتوک

خۆی خه تای له سکپروونه که یدا هه بووه، خوشی هه رگیز نکۆلی له وه نه کردوه. به لام ئه ی منداله که ی بۆ سزا بدری ت؟ من پیم وایه به ئاسانی نه توانین هه لویستیکی گونجاو له م باره یه وه وه رگرین.

من خۆم زۆر جار بیرم له مه کردۆته وه. باوکم له رێگه ی "گوناخیکی گه وره وه" ها تۆ ته ئه م جیهانه وه. به لام ئایا هه موو که سانیکی تریش ناتوانن ره گی بوونیان بگه رپینه وه سهر ئاده م و حه و؟ ده زانم به راوردکاریه که م زۆر ریک نیه، چونکه گوناچه که ی ئاده م و حه و به هۆی سیوکیه وه روویدا و ئه وه ی نه نه و باپیهرش به هۆی تووی سووره وه بوو، به لام له هه ردوو حا له ته که دا ماریک فریویدا ن.

هیچ دایکیک نیه له دنیا دا به دریا یی ژیا نی بیت و پروات و لۆمه ی خۆی بکات، ته نها له بهر ئه وه ی که مندالی بووه. به پروای من نابیت لۆمه ی منداله که ش بکری ت. مه به ستم له وه یه که "منداله ئه لمانیه کان" یش مافی ئه وه یان هه یه چی ژ له ژیا ن ببینن. من و باوکم ریک له م خاله دا که میک نا ته با بووین.

هه ره و هک گوتم باوکم وه ک مندالیکی ئه لمانی گه وره بووه. راسته له و کاته دا خه لکه گه وره کانی ئاره ندال به ره به ره وازیان له لی دا نی "کچه ئه لمانی" هکان هی نا، به لام به رده و ام گالته یان به کو ره ئه لمانیه کان کردوو. بیگومان مندالانی ش هه ر زۆر زوو فی ری خرا په کاری ده بن له گه وره کانه وه. واته باوکم سه رده میکی مندالی سه ختی به سه ربردوو. له ته مه نی حه قدا سالی دا چی تر توانای نامی نی ت. هه رچه نه ده هه ره و هک هه موو که سیکی تری خه لکی شار ئه ویش ئاره ندالی خوشده وی ت، به لام له گه ل ئه وه شدا ناچار ده بیت رووبکاته جیهانی که شتی وانی و له ناو پا پۆری کدا کاربکات. پاش حه وت سال ئه و جا ده گه ری ته وه بۆ ئاره ندال. به لام پێش ئه و کاته باوکم له

www.pertwk.com

کریستیانساندا ئاشنایی له گه‌ل دایکدا په‌یدا کردووه. پاش ماوه‌یه‌کیش پیکه‌وه گواستویانه‌ته‌وه بۆ خانوویه‌کی کۆنی شاری "هیسو" و پیک له‌و خانووه‌دا له‌ پۆژی 29 ی 2 ی 1972 دا من له‌دایکبووم. که‌واته به‌م شیوه‌یه منیش به‌شی خۆم له‌و گوناچه هه‌لگرتووه که کاتی خۆی له "فرۆلاند" دا پرویدا. ئه‌مه‌یه که پێی ده‌لێن گوناخی بۆماوه.

سه‌رده‌میکی منداڵی سه‌خت و دواتریش به‌سه‌ربردنی چه‌ند سالیک له‌ ناو پاپۆردا، وای له‌ باوکم کردبوو که سه‌ربکاته سه‌ر خواردنه‌وه‌ی زۆر. پێم وابیت که‌میک زیاد له‌پاده سه‌ری کردبووه سه‌ر خواردنه‌وه. ئه‌و ده‌یگوت من بۆیه ده‌خۆمه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی دونیام بیربچیته‌وه. به‌لام پیک له‌و خاله‌دا به‌هه‌له‌دا ده‌چوو، چونکه هه‌ر که ده‌یخوارده‌وه ئیتر به‌چه‌پ و راستدا ده‌که‌وته باسکردنی نه‌نه و باپیره و سه‌رده‌می سه‌ختی منداڵی خۆی وه‌ک منداڵیکی ئه‌لمانی. جارجاریکیش ده‌گریا. وایانم ئه‌و مه‌شروبه قورسانه وایان لیده‌کرد که باشتتر شته‌کانی بیربکه‌ویتته‌وه.

له‌دوای شاری هامبورگه‌وه باوکم دیسانه‌وه له‌سه‌ر ئه‌و رینگاوبانه هه‌موو چیرۆکی ژیا‌نی خۆی بۆ گێڕامه‌وه، دواتریش گوتی؛ «ئه‌وجا دایکت به‌جیه‌یه‌شتین. ئه‌و کاته‌ش که تۆ چوویت به‌باخچه‌ی ساوایان، دایکت ده‌ستیکرد به‌ کارکردن. له‌پێشدا بوو به‌ مامۆستای هه‌له‌په‌رکی، دواتر بوو به‌ مۆدیلی جلوه‌رگ. چه‌ندین جاریش سه‌فه‌ریکرد بۆ ئۆسلۆ، یه‌ک دوو جاریکیش خۆی گه‌یانده ستۆکه‌هۆلم، دواتریش پۆژیک پۆشسته ده‌ره‌وه و ئیدی نه‌گه‌پایه‌وه ماله‌وه. ته‌نها هه‌والیکیش که به‌ده‌ستمان گه‌یشت، نامه‌یه‌ک بوو؛ له‌ویدا نووسیبوو کاریکم له‌ده‌ره‌وه‌ی نه‌رویجدا دۆزیوه‌ته‌وه و ناشزانم که‌ی بوارم ده‌بیت

تایبه‌ته به‌ پیکه‌ی په‌رتوک

بگه‌رپیمه‌وه. ته‌نها ئه‌وه‌نده و هه‌یچی تر، هه‌روه‌ک چۆن یه‌کیک بۆ ماوه‌ی یه‌ک دوو سه‌فته سه‌فه‌ریک ده‌کات. به‌لام وا ئیستا که هه‌شت سالیک زیاتر به‌سه‌ر کۆچه‌که‌ی دایکتا تیپه‌ریبووه...».

ئه‌مه‌شم بیستبوو، باوکم چه‌ندین جار ئه‌و باسه‌ی بۆ گێڕابوو مه‌وه، به‌لام که‌میک دواتر درێژه‌ی به‌قه‌سه‌کانیدا و گوتی؛

«هانس تۆماس، ئیمه هه‌میشه له‌ خیزانه‌که‌ماندا که‌سیکمان نو‌قسانبوو. هه‌میشه یه‌کیکمان ونبوو. وایانم ئه‌مه شیوه نه‌فرینیکه و به‌سه‌ر خانه‌واده‌که‌ماندا کراوه.».

یه‌که‌م جار که گویم له‌ وشه‌ی "نه‌فرین" بوو که‌میک ترسم لێنیشته. له‌ ماشینه‌که‌دا دانیشتبوو و هه‌ر بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه، به‌لام باشتتر هاتمه سه‌ر ئه‌و برپایه‌ی که راست ده‌کات. چونکه هه‌ر ته‌نها من و باوکم، باپیره و دایک و هاوسه‌رمان لێ‌پۆشستوو. به‌لام بێگومان باوکم که‌سی تریشی له‌خه‌یالدا بوو؛ ئه‌و کاته‌ی که نه‌نکم منداڵ بووه، باوکی لقی داریکی گه‌وره‌ی به‌سه‌ردا که‌وتوو و کوشتیوه‌تی. که‌واته نه‌نکیشم به‌بی باوک گه‌وره‌بووه. له‌وانه‌شه هه‌ر له‌به‌ره‌وه بووبیت که منداڵیکی له‌و سه‌ربازه ئه‌لمانیه بووه و پاشان سه‌ربازه‌که له‌ شه‌ردا کوژراوه. وه له‌وانه‌شه هه‌ر له‌به‌ره‌م هۆیه بیت که ئه‌و منداڵه‌ی، ژنیک دینیت و دواتر ژنه‌که‌ی سه‌فه‌رده‌کات بۆ ئه‌سینا بۆ ئه‌وه‌ی خۆی بدۆزیتته‌وه.

www.pertwk.com

دووی قهره

...خودا له ئاسماندا دانیشتوو و به مروث پیده که نیت، چونکه باوه پری
پیناکه ن...

له سهر سنووری سویسرا له به نزیخانه یه کی سهیر لاماندا، تنهها
یهک په مپی به نزی تیکردنی هه بوو. له خانوو سه وزه که یه وه
پیاویکی پچکوله هاته دهره وه، هینده پچکوله بوو ههر له کورته بنه
دهچوو. باوکم نه خشه گه وره که ی دهره ینا و داوی لیکرد باشتیرین
رینگامان له شاخه کانی ئه لپه وه بو شاری "فینیسیا" نیشاندات.
کورته بنه که دهستی بو نه خشه که راکیشا و به نوزه نوزیکه وه چهند
قسه یه که له دهمیه وه هاتنه دهره وه. ئه و تنهها زمانی ئه لمانی
دهزانی، به لام باوکم قسه کانی ئه و ی بو وهرگیرام و گوتی ئه و پیاوه
پچکوله یه ده لیت باشتیر ئه م شه و له لادییه کدا لادهین که ناوی
"دورف" ه.

کورته بنه که به رده وام له کاتی قسه کردنیدا ته ماشای منی ده کرد. زور
سهیر ته ماشای ده کردم، ههر ده تگوت یه که مین مندالم که له زیانیدا
بینیبتی. وایزنام ههر له بهر ئه وه بوو که ههر دوو کمان بالامان ریک
وهک یهک بوو. له و کاته دا که خهریک بوو به ریکه وین، هاته پی شه وه
و زهره بینیکی پچکوله ی له ناو کیفیکدا دهره ینا. ئه و جا به هه ناسه
برکییه که وه گوتی؛

«ئمه له گهل خوتا به ره (باوکم قسه کانی ئه و ی بو وهرده گیرام)، من
که ره تیکیان پارچه شوشه یه کی چکوله م له ناو سکی ئاسکه کیویه کی
کوژراودا دوزیه وه، دواتر سافمکرد و بوو به م زهره بینیه کی ده بینیت.
من ده زانم که گه یشتنه لادیی "دورف"، تو پیویستت به م زهره بینه

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

ده بیت... به راستی پیویستت ده بیت کوری باش. هه ز ده که م شتیکت
پی بلیم؛ ههر که چاوم پیته که وت، زانیم له سه فهره که تدا پیویستت
به زهره بینیکی پچکوله ده بیت».

له دلی خومدا ده مگوت بلیت "دورف" هینده لادییه کی بچکوله بیت
که به زهره بین بدوزریته وه. به لام من پیش ئه وه ی بچه ناو
ماشینه که وه ته و قه یه کم له گه لدا کرد و سوپاسی دیاریه که یم کرد.
دهستی نهک تنهها له دهستی من بچکوله تربوو، به لکو ههر زور
ساردیش بوو.

باوکم جامه که ی دایایه وه و به دهستی خواحافیزبوونی له کورته بنه که
کرد، ئه ویش ههر دوو دهسته کورته کانی راوه شاندا. له و کاته شدا که
باوکم سلفی لیذا، کورته بنه که گوتی؛

«ئیه خه لکی ئاره ندالین، وانیه؟»

«راسته... باوکم وه لامی دایه وه و که وته لیخوړین.

«به لام چوون زانی ئیمه خه لکی ئاره ندالین؟»... له باوکم پرسی.

باوکم له ئاوینه که وه ته ماشایه کی کردم و گوتی؛

«تو خوت بیت نه گوت؟»

«نه خیر!»

«با... خوت بیت گوت... به هه رحال من ئه وه م پی نه گوت».

من ده زانی که ئه وه م پی نه گوتبوو. له راستیدا هه رچه نده ئه گهر
پیشم بگوتایه که ئیمه خه لکی ئاره ندالین، ئه و ههر هیچم لی
تینه ده ده گه یشت، چونکه ته نانه ت یهک وشه ی ئه لمانیشم نه ده زانی.

ئه و کاته ی گه یشتینه وه سهر شارپینگاکه، پرسیاریکم له باوکم کرد؛

«به بروای تو بوچی هینده بچکوله بوو؟»

تابه ته به پښه پرتوک

فهريکي کاره باییه و هه زاره ها گلپي بچوک بچوکي پيوهيه و به کزي ده سوتين.

باوکم چوو هه راغي ريگا که وه و ميزي کرد. نه و جا گه پرايه وه لام و جگه ريه که داگيرساند. دواتریش په نجهی بو ئاسمان هه لبري و گوتي؛

«من و تو چهنده بچکولهين. ئيمه چهند شکليکي ليگو ي چکولهين و ده مانه ويته به ماشينيکي فياتي کونه وه له ئاره نداله وه بگهينه ئه سينا. هوو ها! چهنده بچکولهين، له سهر دهنکه نوکيکي سهوز ده زين! له دهر وه مه به ستم له دهر وه ي ئه م تو وه بچکولهيه به که له سهر ي ده زين، هانس توماس. چهنده ها مليارد گه له هه ساره ي (مه جهره) لييه. هه ريه که شيان له سه ده ها مليون ئه ستي ره پيکه اتو وه. مه گهر هه ر خوا بزانيته چهنده هه ساره له و ئاسمانه دايه!»

جگه ره که ي ته کاند و نه و جا به رده وامي به قسه کاني دا؛ «برادر... من پيم وانيه ته نها بين، به هيچ جوړيک ته نها نين. گه ردوون پره له ژيان. ته نها نه وه نديه که هه رگيز ناتوانين راست و دروست له ته نها يي خو مان دلنيا بين. گه له هه ساره کان له چهند دوورگه يه که دوور ده چن که هيچ جوړه پاپوړيک نايانگاتي.

راسته باوکم چهند لايه نيکي سهيري هه بوو، به لام من هه رگيز پيم وانه بو وه که قسه کردن له گه لي دا ناخوشيته. به لايه ني که مه وه ده بو ايه هه رگيز به وه رازي نه بو ايه که له ناو که شتيه کدا کاري چه ورکردني ئامير هه کاني بکات. گهر به من بو ايه، ده بو ايه موچه ي فهيله سوفيان بدايه تي. خوشي که پره تيکيان ئامازه ي بو شتيکي نزیک له م بابته وه کرد و گوتي؛ ئيمه وه زاره تمان بو چهنده ها شتي جياواز جياواز دناوه، به لام هيچ وه زاره تيکمان نيه که ناوي وه زاره تي

«نازانيت بو؟ نه و پياوه بويه بچکولهيه، چونکه مروقيکي ده سترده. جادو و گه ريکي جوله که چهند سه د ساليک له مه وه بهر دروستي کردو وه». بيگومان ده مزاني گالته م له گه لدا ده کات، به لام له گه ل نه وه شدا گوتم؛ «که واته ته مه ني چهند سه د ساليک ده بيت؟»

«نه مه شيان هه ر نازانيت؟... مروقه ده سترده کان وه کو ئيمه پير نابن. نه مه ش ته نها لايه نيکي باشيه که شانازي پيوه بکن. به لام له راستيدا زور گرنگه، چونکه ماناي نه وه ده به خشي که نه وان هه رگيز نامرن.»

له کاتي ليخوړيندا، زه پره بينه که م دهره ينا، ته ماشاي قزي باوکم ده کرد و بو کرپش ده گه رام. هيچي تيا نه بوو، به لام پشتي ملي چهند موويه کي ناشيريني پيوه بوو.

که له سنووري سويسرا تيپه رين، له سهر ريگا که نيشانه يه کمان بيني که ئامازه ي بو لادي دؤرف ده کرد. به لاريگايه کي باريکدا پيچمانکرده وه و به ره و شاخه کاني نه لپ سهر که وتين. له وي دا تا راده يه ک چوله واني بوو، ته نها نه وه نده لي ره وله وي چهند خانويه کي بچوک و ساده ي سويسريمان ده بيني که له نيوان داره کاني شاخه به رزه کاند دروستکرا بوون، دنا هيچي تر نه ده بينرا.

دونيا به ره و تاريخ بوون ده چوو، منيش خه ريک بوو له سهر کوشنه که ي دواوه خه وم ليده که وت. خه ريک بوو به راستي خه وم ليکه ويته، له و کاته دا باوکم ماشينه که ي وه ستاند و گوتي؛

«کاتي جگه ره کيشانه!»

له ماشينه که دابه زين و هه وايه کي پاکی شاخه کاني نه لپمان هه لمزي. دنيا به ته و او وه تي تاريخ بوو بوو، نه ستي ره کاني ئاسمانيش ده تگوت

تایه ته به پنگه پرتوک

«باشه... ئه گهر خوايهك هه بئيت و ئيمه ئافه رانديت، كهواته ئيمه له بهرچاوى ئه ودا شتيكى دهستكردين... دهكريت كه سكي فره بيزبين، له گهل يه كتريدا ناتهبابين و شه پركهين. يه كدى به جيبه يلين و بمرين. تيده گهيت؟ له هه مان كاتيشدا زيره كين، دهتوانين قومبه له ئه تومي دروستبكهين و موشهك بنيرينه سهر مانگ. به لام هيچ يه كيكممان ناپرسيت ئيمه له كويوه هاتووين. تهنه ئه وهندهيه كه لي ره داين و هيچي تر».

«بهو شيويهش خوا پيمان پيده كه نيت؟»

«ريك ته واوه! هانس تو ماس، ئه گهر بمانتوانيبايه مروفي دهستكردمان دروستبكردايه و بيانتوانيبايه به ئاره زووى خويان قسه بكه ن يو نمونه ده رباره ي بۆرسه و پيشبركي ئه سپسواري. وه له هه مان كاتدا هه ره ساده ترين و هه ره گرنگترين پرسياريان نه كردايه، مه به ستم له وه يه گهر نه يانپرسيايه به چ شيويهك هاتوونه ته بوون... ئه وا به لي، ئه وسا به راستي ده بوونه مايه ي پيكه نيمان».

«ئه وجا پيش ئه وه ي به رده وامي به قسه كاني بدات، تير تير پيكه ني؛ «برادر، ده بوايه كه ميك زياتر ئينجيمان بخويندايه ته وه. دواي ئه وه ي خودا ئاده م و حه واي خولقاند، له باخچه كه دا ده هات و ده چوو و سيخوري ده كردن. مه به ستم له وه يه به ماناي وشه سيخوري ده كردن. له پشت په رزينه كانه وه خوي مات كردبوو و زور به وردى چاوى له سهر دانابوون، ئاگاي له هه موو شتيك بوو كه ده يانكرد. تيده گهيت؟ به هيچ جوړي ك نه يده تواني چاويان له سهر بتروكي نيت... ئه و ئاوها سه رقالي ئافه ريده كاني بوو. هه لبه ته من لي ره دا لومه ي ناكه م، نه خير، نه خير... به لكو هه ر زور باش لي تيده گه م».

فه لسه فه بئيت. ته نانه ت ولا ته گه وره كانيش له و بره وايه دان كه پيوستيان به و جوړه وه زاره تانه نه بئيت».

باوكم زوربه ي هه ره زوري جاره كان كه باسي دايمي نه ده كرد، باسيكي فه لسه في داده مه زراند. منيش هه روهك ئه وه ي هه مان سيفاتي ئه وم بو مابيتته وه، جار جاريك به شداري باسه فه لسه فيه كانيم ده كرد. له پري كدا گوتم؛

«هه رچه نده گه ردوون گه وره يه، به لام ئيدي ئه وه ماناي ئه وه نيه كه ئه م زه ويه ده نكه نو كيكي سه وز بئيت».

باوكم شان هه كاني هه لته كاند، جگه ره كه ي فريدا و دانه يه كي نو يي دا گيرساند. به شيويه يه كي گشتي باوكم كه باسي زيان و ئه ستيره كاني ده كرد، گو يي بو راي خه لكاني تر نه ده گرت. به لكو زياتر له سهر بو چوونه كاني خوي سوور ده بوو. ئه وجا له برى ئه وه ي وه لامم بداته وه، گو تي؛

«به لام ئه ي ئيمه له كويوه هاتووين، هانس تو ماس؟ قهت بيرت له وه كردو ته وه؟»

زور جار بيرم له وه كردبووه، به لام ده شمزاني كه گو ي بو وه لامه كاني من شلناكات. هه ر له به رئه وه وازم لي هينا له سهر قسه كاني به رده وام بئيت. باوكي خومه و باشم ده ناسي، من ئه وه نده فيربووبووم كه بي دهنگ بمينمه وه باشته. كه ميك دواتر گو تي؛

«ده زانيت نه نه كه ره تيكيان چي گوت؟... گو تي له ئينجيدا خويندومه ته وه كه خودا له ئاسماندا دانيشتووه و به مروف پيده كه نيت، چونكه باوه ري پينا كه ن».

«ئه ي بو باوه ري پينا كه ن؟»... هه ميشه وا ئاسانتربوو كه پرسيا ري لي بكه م وهك له وه ي وه لامى بده مه وه.

تایبه ته به پتگی په پرتووک

«تو ماندوویت هانس توماس... مه به ستم له پتگی که یه. تینا گم یوچی کورته بنه که هم لاریگا چولهی نیشانداین، خو به شاپیگا که شدا هر دهمانتوانی به شاخه کانی له لپدا تیپه پرین. دواهمین خانوو که بینیتیم، چل کیلومتری که له ووه ویش بوو زور پیشتیش شوینیکم بهرچا وکوت که بتوانین شوی تیدا بکهینه وه.»

له بهر هیلاکی نه متوانی وه لامي بده مه وه. به لام هر بیرم له وه ده کرده وه که باو کم زور خوشده ویت، پیم وایت لهم بواره دا که س ناتوانیت شان بدات له شانم. دهبویه له ناو که شتی که دا کاری نه کردایه، نا، نا... به لکو دهبویه پتگیان پییدایه له گهل فریشته کانی ئاسماندا باسی نهینیه کانی ژيانی بکردایه. باو کم دهیگوت فریشته کان له مروفت زور زیره کترن. ئه وان وهک خودا دانا نین، به لام به بیئ ئه وهی پیویستیان به بیرکردنه وه هیت، ده توانن له سه رجه می هه موو ئه و شتانه تیگن که مروفت ده توانیت لیان تیگات. «یوچی ناردينی بو دؤرف؟ گره وده کهم به ره و لادیی کورته بنه کانمان ده نیریت.»

ئوه دواهمین رسته ی بوو که گویم لیوو، دواتر خه وم لیکه وت. خه ونم به لادییه که وه بینی که پرېوو له کورته بنه. هه مووشیان زور میهره بان بوون. هه موویان له یهک کاتدا دهرباره ی شتی جوراوجور قسه یان ده کرد، به لام که سیان نه یانده زانی له چ شوینیکدان و له کویش وه هاتوون.

وهک خه ویک له یادمه باو کم له ماشینه که دا به رزیکر دمه وه و هه تا ناو جیگا کهم هه لیگرتم. له و ناو دا بونی هه نگوین ده هات. گویم له دهنگی ئافره تی کیش بوو که گوتی؛ "به لی، به لی... بیگومان به ریز."

ئه و جا جگه ره که ی کورانه وه و به و شیویه ش وه ستانی هم جارهمان کوتایی پیهات. له دلی خومدا ده مگوت؛ من کورپکی به خته وه رم، چونکه پیش ئه وهی بگهینه یونان، سی چل که ره تیگ به و شیویه بو جگه ره کیشان ده وه ستین.

له ناو ماشینه که دا زه ره بینه کهم دهرهینا، ئه و زه ره بینه ی که کورته بنه سهیره که پیی به خشیم. بریارمدا که زه ره بینه کهم بو لیکو لینه وهی سروشتی به کار بهینم. گهر ته نها ئه وه ند هوارم هه بیت له سه ر زه وی پال بکه وم و به وردی ته ماشای میرووله یهک بکه م یان به جوانی له گولیک ورد ببه وه، ئه و پیده چیت چهن نهینیه کی سروشت دهر بکه م. ئه و کاته ده متوانی بیان کهم به دیاری جه رنی له دایکبوونی مه سیح و پیشکه شی باو کمی بکه م، لی ره شه وه له وانه یه که میک ئارامیم پیی به خشیایه.

لیخو رپنمان به شاخه کانی له لپدا دریزه ی کیشا، هر دهر ویشتن و دهر ویشتن، به راستی زوری پیچو هه تا گه یشتینه دؤرف.

«هانس توماس، خه وتوویت؟» ... ئه و کاته ماو هیه کی زور تیپه رپیوو، رپیک له و کاته دا که باو کم ئه و پرسیاره ی لیکردم، خه ریک بوو به راستی خه وم لیده که وت. به لام هر که وتم نه نه خه وتووم، یه کسه ر خه وه کهم زرا. ئه و جا باو کم گوتی؛

«ده زانی چی، هانس توماس... وایزنام ئه و کورته بنه یه هه لیخه تان دین.»

منیش به منگه منگی که وه وه لام دایه وه؛
«مه به ست له وه یه که به راستی زه ره بینه که ی له ناو سکی ئاسکه کیویه که نه دوزیوه ته وه؟»

سڀي قهره

...به لّام به لاتوه كه ميگ سهر نيه كه ناوا ناو ئهم دارستانه له دورى
ناوايييه وه برارزيننه وه...

كه بۆ به ياني خه بهرم بۆوه، ئهوجا زانيم كه گه يشتوينه ته دۆرف.
باوكم له جيگاكه ي ته نيشتمه وه خه وتبوو. كاترميّر هه شتي به ياني
بوو، به لّام پيّم وابيت هيشتم كاتي ئه وه نه هاتبوو كه باوكم هه ستيت.
ئه وه هه ميشه پيش ئه وه ي بخه ويّت، هه رچه نده گهر زۆر دره نگيش
بوايه، پيكيكي پچكۆله ي ده خوارده وه. ئه وه خۆ ي پيّي ده گوت «پيكيكي
پچكۆله»، دهنه له راستيدا پيكيكي هه ر زۆر گه وري ده خوارده وه.
جاري واش هه بوو كه چه ند پيكيكي وای يه ك به دواي يه كدا
ده خوارده وه.

له په نجه ره كه وه سه يريكي ده ره وه مكرد و ده رياچه يه كي گه ورم بيني.
يه كسه ر جله كانم له به ركرد و خۆم گه يانده قاتي خواره وه. له ويّدا
ئافره تيكي قه له وه و رووخۆشم بيني، هه رچه نده يه ك وشه ي
نه رويجيشتي نه ده زاني، به لّام له گه ل ئه وه شدا به راستي هه وليده دا
قسه م له گه لدا بكات.

له نيوان قسه كانيدا چه ند جاريك گوتي "هانس تۆماس"... كه واته له وه
كاتهدا كه دويّني شه و باوكم بر دبووميه سه ره وه، مني پيّناساندبوون.
من ته نها ئه وه نده تيگه يشتم.

چوومه سه ر چيمه نه كه ي به رده م ده رياچه كه و سواري جۆلانه يه كي
سه يروسه مه ره ي تاييه ت به ئه له په كان بووم. په ته كاني هيّنده

تاييه ته به پيگه ي په رتووك

در پيژبوون، كه به ئاساني له كاتي جۆلانه دا ده متواني سه قفي
خانوه كان ببينم. منيش هه ر جۆلانيّم ده كرد و ته ماشاي لادى
بچۆله كه م ده كرد. هه تا به رزتريش ببومايه ته وه، زياتر و زۆرتري
لاديكه م ده بيني.

حه زمده كرد باوكم خه به ري ببوايه ته وه. بيگومان ئه گهر به رۆژ
"دۆرف"ى ببيناييه، ئه وا ده بورايه وه. به راستي دۆرف له لاديكه
ده چوو كه له بووكه شوشه دروستكراييت. له نيوان كۆمه ليك شاخى
به رزي به به فرداپۆشراوه وه چه ند دوكانيك له سه ر يه ك دوو كۆلاني
ته سكد دروستكرايون. له و كاتانه دا كه به جۆلانه كه مه وه ده چوومه
ئاسمان، هه ر ده تگوت ته ماشاي يه كيكي له لاديكاني "شارى ليگۆ"
ده كه م. ئوتيله كه ش بينايه كي سبي سى قاتي بوو، چه ندين په نجه ره ي
بچكۆله ي ره نگاوهرنگي تيّدابوو و هه ر يه كه شيان چوارچيويه كي
ته خته ي په مه يي هه بوو.

له و كاته دا كه له جۆلاني كردن بيزاربووم، باوكم هاته ده ره وه و
هاواريكرد؛ كاتي نان خواردني به يانيه.

بۆ نانخواردن چووينه شويينيكه وه كه له وانيه به بچوكترين شوييني
نانخواردني جيهان دابنريّت. ته نها جيگه ي چوار ميّزي تيّدا بوو، به لّام
جگه له من و باوكم هيچ ميوانيكي تري ليّنه بوو. له ته نيشت ئه و ژووري
نانخواردنه وه، چيشته خانه يه كي گه وري ليّبوو، به لّام ئه و كاته
داخرابوو.

هه ستم ده كرد باوكم ويژداني كه ميگ ئازاريده دات، چونكه له من
زياتر خه وتبوو، هه رله به ره وه داوام ليكرد له برى شير سارديه كم بۆ
بكرپيت و له گه ل ناني به يانيدا بيخۆمه وه. بى سى و دوو رازييوو، به لّام
له به رامبه ردا ئه ويش داواي په رداخيك مه شروبي كرد. له وانيه

www.pertwok.com

که مېک سهر بېته بهرگوئ، به لام خوارندنه وه که ی ئه و تا رادهیه کی زور هر له شهرابی سوور ده چوو. لیره شه وه دلنیا بووم که تا سبه یی به یانی له ویدا ده مینینه وه.

باوکم ده یگوت ئه م شوینه ی که ئیمه ی تیداين، ناوی خانه ی میوانه، به لام تهنه ئه وه نده یه که په نجه ره کانی له په نجه ره ی ئوتیلیکی ناسایی ده چیت.

خانه ی میوانه که مان ناوی "قالده مار" بوو، به ده ریاچه که شیان ده گوت "قالده مارسه". ئه گهر به هله دا نه چوو بم، هه ردووکیان له ناوی هه مان "قالده مار" وه هاتوون.

باوکم قومیککی له شهرابه که ی دا و گوتی؛

«هه لی خله تاندين».

یه کسه ر تیگه یشتم که مه به سستی له کورته بنه که یه. وازانم ئه و ناوی "قالده مار" بوو.

«به ریگایه کی پیچ و په نادا هاتووین؟»... له باوکم پرسى.

«هر پیچ و په نا؟ چ لیره وه بو "فینیسیا" و چ له به نزیخانه که وه بو "فینیسیا"، هه مان ماوه ی پیده چیت. له هه ردوو لاوه ریک هه مان بری کیلومتر دووره. به کورتی له دواى ئه وه ی که پرسى یاری ریگاکه مان کرد، هه موو ئه و ریگایه مان هه تا ئیره به خورایی بریوه».

ئه وجا منیش گوتم؛

«شه یتان!»... من زوریه ی کاته کانم له گه ل باوکمدا به سهر ده برد، هه ره به ره ئه وه ش وامله یاتبوو که مېک لاسایی زمانه که ی ئه و بکه مه وه که له جیهانی که شتیوانیه وه فیروبووو... پاشان باوکم گوتی؛

«ته نه دوو حه فته مان له به رده سندا ماوه ته وه و پېشم وانیه هه ره که گه یشتینه ئه سینا ئیدی ده ماوده م دایکت بدوژینه وه»

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

بېگومان منیش هه روه ک ئه و مه به ستم بوو که بیدوژینه وه، هه ره له به ره ئه وه لیم پرسى؛

«ئه ی بو ئه مپرو ناتوانین به رده وام بین؟»

«تو له کوپوه ده زانیت که ئه مپرو به رده وام نابین؟»

تاقه تم نه بوو وه لامی بده مه وه، به لام تهنه ئه مان ژه یه کم بو مه شروبه که ی کرد.

ئه وجا باوکم ده سستی کرد به پیکه نین. ده نگى قاقای پیکه نینی، ژنه قه له وه که شی خسته پیکه نین، هه رچه نده به هېچ شیوه یه ک نه یده زانی ئیمه باسی چ شتیک ده که یین... دواتر باوکم گوتی؛

«دوینى شه و نزیکه ی کاترمیری یه ک گه یشتینه ئیره، له به ره ئه وه پیموایه هه قی ئه و هه مان هه بیت که رۆژیکى پشوو به خومان بده یین، مه به ستم ئه وه یه تهنه بوئه وه ی بیینه وه سهر خومان»

شانه کانم بو هه لته کاند. له راستیدا من بووم که پیم خوش نه بوو به رده وام هه ره لیخوپرین و لیخوپرین، به بى ئه وه ی له شوینیک لابه دین و بمینینه وه. له به ره ئه وه نه مویست ناره زایی ده ربېرم. به لام به رده وام بیرم له وه ش ده کرده وه که به راستی ده یه ویت «بیته وه سهر خوئ»، یان نیازی هه یه به دریزایی رۆژه که خوارندنه وه ی قورس بخواته وه.

باوکم جانتاکانی له ناو فیاته که دا ده ره ینا... دوینى شه و که گه یشتیوینه ئوتیله که، جگه له فلچه ی دانه کانمان زیاتر، هېچی تری له گه ل خویدا نه هینابوو سهر وه.

کاتیک که باوکی "به ریز"م هه موو شته کانی ناو ماشینه که ی ده ره ینا، هه ردوو کمان له سهر ئه وه ریکه وتین که پیاسه یه کی تیروته سه لی بو

تایه ته به پتگی په پرتوک

له خواری خواره وه به هه زار حال دهریاچه یه کی بچکوله مان ده بینی، کومه لیک خانوی هه زور زور بچکوله ش چوارده وریان گرتیوو. نه وی لادی دؤرف و دهریاچه ی "قالده مارسه" بوو.

هه رچه نده ناوه راستی هاوین بوو، به لام له گهل نه وه شدا سهر شاخه که ته واو ساردبوو. باوکم گوتی ئیستا که له سهر ئاستی دهریاوه هه زور بهر زین، زور بهر زتر له وهی کاتیک له سهر شاخه کانی نه رویج ده بین. هه تا بلایت دیمه نه که به لای منه وه جوان بوو، به لام باوکم نائومیډبوو. نه وه ده یویست وا بروابکم که هه موو پیلانی پیاسه کردنی شاخه که مانی له وه ویشت دارشتم، ته نها به و ئومیډی که له ویوه بتوانین دهریاری ناوه راست ببینین. پیم وابیت مه زنه ی نه وی کردبوو که له ویوه بتوانیت دایکم ببینیت و بزانت له یوناندا خه ریکی چیه... دواتر باوکم گوتی؛

«نه و کاته ی له ناو دهریادابووم، ریک خوم له سهر پیچه وانه ی نه م حالته ی ئیستام راهینا. وام لیها تبوو بو ماوه ی چه ندین سعات و چه ندین رور له ناو پاپوردا بمینمه وه به ی نه وه ی به ته واوه تی وشکانی ببینم».

هه ولمده دا مه زنه ی نه و حالته به کم. به لام باوکم هه روه کو نه وه ی بیرکردنه وه کانم بخوینیت ته وه گوتی؛

«ئیستا که زور باشته ... هه میشه نه و کاتانه ی که ناتوانم دهریا ببینم، هه سته ده کم له زینداند».

هیدی هیدی به شاخه که دا هاتینه خواره وه. به ناو چه ند ده ونیکی به رزدا ریگایه کمان گرت بهر. له ویشتا دیسانه وه بونی هه نگوین ده هات.

بکه یین. ئافره تی ناو چی شخانه که شاخیکی جوانی نیشاندین که ده یروانه یه سهر ناوچه یه کی نه فسوناوی، به لام گوتی روره که هینده ی نه ماوه و ریشتنه سهر وه و هاتنه خواره وه شاخه که ش ماوه یه کی زوری پیده چیت.

نه و جا باوکم بیروکه یه که له بیروکه نایابه کانی بو هات؛ چی بکه یین نه گهر چه زبکه یین له شاخیکه وه بیینه خواره وه و له هه مان کاتیشدا نه مانه ویت به شاخه که دا سهر بکه وین؟ نه وسا پرسیارده که یین و ده لیتن؛ ئایا هیچ ریگایه کی ماشین هه یه که بمانگه یه نیت ته سهر شاخه که؟ بیگومان ریگای ماشین هه یه... ئافره ته که وه لامی داینه وه. به لام نه گهر به ماشین بچووینا یه ته سهر شاخه که و به پی به اتینا یه ته خواره وه، نه و دواتر هه ر ناچارده بووین بچینه وه سهر شاخه که، بو نه وه ی ماشین که مان به یینه وه خواره وه.

«به ته کسی ده رینه سهر شاخه که و له وسه روه به پی دینه خواره وه... باوکم نه وه نده ی گوت و ریک واشمان کرد.

ئافره ته که ته له فونی بو ته کسیه که کرد و پاش ماوه یه که گه یشته لامان. له پیتدا وایزانی که شیتین، به لام باوکم چه ند "فرانک" یکی سویسری بو له رانده وه و نه ویش کتومت به دلی نیمه جولایه وه.

ئافره تی خانه ی میوانه که مان له کورته بنه که ی به نزهتخانه که کارامه تریوو له شاره زایی ریگاو بان و نیشاندانی ناوچه که دا. هه رچه نده نیمه خه لکی نه رویج بووین² به لام له گهل نه وه شدا هه رگیز شاخیکی ئاوها و دیمه نیکی ئاوها مان نه ببینیوو.

²مه بهستی له وه یه که نه رویج ولایتیکی شاخاویه و.

پاش ماوه يهك بۆ پشودان دانىشتين. من زهره بينه كه كم دهره يئا و باوكيشم جگه ره يه كي داگيرساند. ميرووله يه كم بينى به سهر چيلكه يه كدا ده هات و ده چوو، به لام به هيچ شيوه يه ك نه ده وه ستا، له به ره وه نه متواني به ته واوه تي ليى وردبمه وه. دواتر ميرووله كه كم له چيلكه كه ته كاند و له برى ئه و كه وتمه ليكولينه وه ي چيلكه كه. به گه وره يي زور قه شه نگ ده هاته به رچاو ، به لام به داخه وه هيچ شتيكي نويم تي دا نه بينى.

له پريكد له نيوانگه لاكانه وه خشه خشيك هات. باوكم داچله كي، له وه ده چوو پيى وابيت چه ته و شتي وا له و ناوه دا هه بيت. به لام ئاسكه كيويه ك بوو. بۆ ماوه ي چه ند چركه يه ك وه ستا و ته ماشاي كردين، دواتر خويكرده وه به ناو دارستانه كدا و ونبووه وه. ته ماشايه كي باوكم كرد، ئه و يش هه روه ك ئاسكه كه ترسي لينى شتوو. له و كاته به دواوه هه ميشه هه ستمده كرد كه باوكم ئاسكه كيويه، به لام هه رگيز نه مويرا ئه و راستيه ي پييليم.

هه رچه نده باوكم ئه م پيش نيوه روپيه په رداخيك مه شروبي خواردبووه وه، به لام له گه ل ئه وه شدا ته واو چالاك و پر له ژيان ده هاته به رچاو. به نه رمه راكردنيك له شاخه كه وه هاتينه خواره وه و به رده وام هيواش هيواش رامانده كرد، نه وه ستاين هه تاوه كو له پانتاييه كي چكوله ي ناو داره كندا چاومان به كو مه ليك به رد ي سپي كه وت كه به ريز له سهر يه ك هيل دانرابوون. چه ند سه د دانه يه ك ده بوون، هه مووشيان لوس و خرپوون، هيچ يه كيكي شيان له كلو شه كرئكي بچكوله گه وره تر نه بوو.

باوكم له شويني خوي دا وه ستا و مليكي بۆ خوراند، منيش ليم پرسى؛ «بليت لي ره دا بروين؟»

تايه ته به پنگه ي په رتوك

باوكم سه ريكي راوه شان و گوتي؛ «لي ره دا بۆنى خوينى مه سيحى ديت، هانس تۆماس.»
«به لام به لاته وه كه ميك سه ير نيه كه ئاوا ناو ئه م دارستانه له دورى ئاواييه وه برازيننه وه؟»
يه كسه ر وه لامى نه دامه وه، به و شيوه يش تيگه يشتم كه له گه لدا ته بابوو.

باوكم ته نها رقى له و حاله تانه بوو كه تييده كه وت و نه يده توانى ليكي داته وه. له و كاتانه شدا كه ميك له "شارلوك هولمس" ده چوو.
«له قه برسان ده چيت. هه موو به رد يكي بچوك چه ند سانتي مه تريكي دوجاى گرتوه ...»

وابزانم ده يوست بليت كه خه لكى دورف لي ره دا چه ند مروقيكي ليگوى بچكوله يان ناشتوه، به لام ئه مه ته نانه ت به لاي باوكيشمه وه ريى تينه ده چوو. هه ربويه دواتر گوتي؛

«له وان هه چه ند منداليك لي ره دا خالخالو كه يان ناشتبيت.»

له وه ده چوو باوكم نه توانيت ليكدانه وه يه كي باشتر بدوزيته وه.
منيش سه رم به سهر يه كي ك له به رده كندا شو پركرده وه، به زهره بينه كه كم ته ماشا مكد و گوتم؛

«له وان هه ... به لام خالخالو كه كان ئه و به ردا نه يان دانه ناوه.»

باوكم دايه قاقاي پي كه نين. ده ستيكي خسته سه ر شانم و ئه و جا كه ميك هيواشتر به شاخه كه دا هاتينه خواره وه.

پاش كه ميك به لاي كوخيكي داريندا تيپه رين و ليم پرسى؛

«بليت كه س له وي دا بزى؟»

«بيگومان خه لكى تي دا ده ژى!»

«چون ده توانى هينده دلنابيت؟»

www.pertwk.com

په نجهی بو دوکه لکیشه که پاکیشا. دوکه لیکى لاوازی لیوه به زده بووه وه.

رېک له خوار کوخه که وه کانیه کی بچکوله مان بینی، بوریه کی لیوه هاتبووه دهره وه و نیمه ش تیرمان له ئاوه که ی خوارده وه. باوکم ده یگوت ئه وه "به لوعه ی ئاوه".

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

چواری قهره

...له راستیدا ئه و شته ی که له ده ستمدابوو، کتیبیکى بچکوله بوو...

عه سړیکى درهنگ گه یشته نه وه دؤرف و باوکم گوتی؛
«نئستاکه کاتى نانخواردنیکى به له زهت هاتووه».

چیشته خانه گه وره که کرابووه وه، له بهرئوه ناچار نه بووین دیسانه وه
خومان بخزینینه وه ناو ژوورى نانخواردنه بچکوله که وه. کومه لیک
خه لکى لادیکه به خویان و په رداخه پر له بیره کانیانه وه، به دهره
میژیکدا خرېبوو بوونه وه.

نیمه باستورمه و که له رمى ترشى سویسریمان خوارد. بو دواى
نانخواردنیش، کیکیکمان به تامى سیو و کریمى تایبه ته به ناوچه ی
ئه لپه کان داواکرد.

دواى نانخواردن باوکم گوتى دمه ویت "مه شروبی ئه لپه کان"
تاقیبکه مه وه، هه ربویه له شوینی خوی جولیه بو نه کرد. منیش به
خوم و شوشه یه ک ئاوى تووترکی سووره وه به ره و ژووره که ی سهره وه
ملى ریگام گرت... من ئه و دیمه نه م به لاهه جوان نه بوو. وایزانه
له وه وپیش بیست که ره تیک گوڅارى "ئانده رسی مراوى" ی نه رویجیه که م
خویندبووه، وا دیسانه وه بو دواچار ده ستمکرده وه به خویندنه وه ی.
دواتر ده ستمکرد به یاری کاغه ز. دوو که ره ت "حه وت حه وت"
کاغه زه کانم دانا، به لام هه ردوو جاره که له گه ل دانانى دوا کاغه زدا،
یه کسه ر یاریه که م قفل ده بوو. پاشان بریارمدا سه رله نوئ به ره و
چیشته خانه که برؤمه وه.

ویستم پیش ئه وه ی باوکم به ته واهه تی سه رخوشبیټ، قه ناعه تی
پییکه م له گه لمدای بیته وه ژووره که ی سهره وه و چیرؤکی

www.pertwok.com

ئوقيانووسەكانم بۇ بگيريتتەو. بەلام بەئاشكرا دياربوو كە ھيشتام بەتەواوۋەتى تىرى لە "مەشروبى ئەلپەكان"ى نەخواردبوو. جگە لەوھش بە ئەلمانى كەوتبوو قسەكردن لەگەل خەلكى لادىكەدا. «ئى دەبرۇ بۇ خۇت پياسەيەكى ناو لادىكە بكە»... ئاوها وەلامى دامەو. پىم ناخۇشبوو كە داواكەمى رەتكردەو. بەلام ئەمپۆكە... ئاى، ئەمپۆكە زۆر زۆرم پىخۇشە كە ئەوكاتە رىك بەقسەى ئەومكرد. پىموابىت من، لەچاو باوكما، لەژىر ئەستىرەيەكى بەختەوهرتردا لەدايكبووم.

لادىكە ھەر زۆر بچوك بوو، لەبەرئەو "پياسەى ناو لادىكە"م كتومت پىنج خولەكى خاياند. تەنھا يەك شەقامى ھەبوو و پىيان دەگوت شەقامى "قالدەمار". دياربوو خەلكى ئەم لادىيە زۆر داھىنەر نەبوون. باوكم بەتەواوۋەتى پەستى كردم، چونكە لەگەل خەلكى لادىكەدا مايەو و مەشروبى ئەلپەكانى دەخواردەو. ناوى «مەشروبى ئەلپەكان!»، كەمىك لە ناوى عارەق جوانتر دەھاتە بەرگوى. كەرتىكيان باوكم گوتى «من بۆيە دەخۆمەو، بۇ ئەوھى لەشم ساغىت، ھەر لەبەرئەو شە ناتوانم واز لە خواردنەو بەيىنم». من چەندەھا جار ئەو رستەيەم لەبەرخۆمەو دەگوتەو و دەگوتەو، ئەوجا لىي تىگەيشتم. بەشۆيەيەكى ئاسايى خەلكى پراوپر پىچەوانەكەى دەللىن، بەلام خۇ رىشى تىدەچىت كە باوكم كەسىكى نائاسايى بەدەگمەن بىت. خۇ ئەو ھەروا بە خۇرايى "كۆرە ئەلمانى" نەبوو.

ھەموو دوكانەكانى لادىكە داخرايوون، بەلام لەگەل ئەوھشدا ماشىنىكى شتومەك لەبەردەمى دوكانىكدا وەستا و شتى بۇ داگرت.

تايەتە بە پىگەى پەرتووك

لەوناوھدا كچىكى سويسرى يارى بە تۆپىك دەكرد و دەيگرتە ديوارەكەى بەرامبەرى، پياويكى پيريش لەژىر دارىكى گەورەدا دانىشتبوو و پايىي دەكىشا... ھەرئەمەندە بوو! ھىچى ترى لىنەبوو. راستە خانووەكانى ئەم لادىيە جوان و ئەفسوناويبوون، بەلام لەگەل ئەوھشدا ھەستم دەكرد لادىكە ھەتا بلىيت وشك و ناخۇش بىت... جگە لەوھش تائىستاش نەمدەزانى بۆچى كورتەبنەكە كاتى خۇى گوتى كە گەيشتىتە "دۆرف" پىويستت بە زەرەبىنىك دەبىت.

تەنھا شتىكىش كە كەمىك دلى خۇشەكردم، ئەوھبوو كە بۇ بەياني درىژەمان بە سەفەرەكەمان دەدا. بۇ سبەيىش، يان نيوەرۆكەى يان ئىوارەكەى دەگەينە ئىتالىا. لەوئشەو بەناو يوغسلافيادا بەرەو يونان لىدەخورىن. لە يونانىشدا لەوانەيە دايە ببىنين. بەتەواوۋەتى پەرۆشى ئەو كاتەم.

بەلارولەنجە بەرەو نانەواخانەيەك پەریمەو جادەكەى ئەوبەر. نانەواخانەكە تەنھا دوكانىك بوو كە تا ئەو كاتە نەمبىنيو. لەناوھوۋەدا لەتەنىشت سىنيەكى گەورەى پر لە كىكەو، شوشەيەكى ماسى دانرايوو، تەنھا يەك ماسى پرتەقالى تىدابوو. قەراغى سەرى سەرەوھى شوشەكە پارچەيەكى گەورەى لىبووۋەو. رىك بەھەمان ئەندازەى ئەو زەرەبىنە دەبوو كە كورتەبنە پر نەيىنەكەى بەزىنخانەكە پىي بەخشم. زەرەبىنەكەم لە گىرفانم دەرھىنا، كىفەكەيم لىكردەو و لىي وردبوومەو. كەمىك لە پارچە شكاوەكەى شوشەى ماسيەكە چكۆلەتربوو.

ماسيەكى چكۆلەى پرتەقالى لەناو شوشەكەدا لەم سەرەوھ بۇ ئەو سەر مەلەى دەكرد. بىگومان ھەموو رۆژىك وردە كىكى دەدەنى. لەدلى خۇمدا گوتم لەوانەيە لەوھوپىش ئاسكە كىويەك ويستىيتى ماسيە

پرتہقالیہ که بخوات و لهبری ئه و گازی له شوشه که گرتبیت و پارچهیه کی لی خوار دبیت.

له ناکاودا خوری ئه و ئیواریه په نجه ره که ی بری و شوشه ی ماسیه که ی پروونا ککرده وه. ئه و جا بۆمده رکه وت که رهنگی ماسیه که ته نها پرته قالی نیه. به لکو له راستیدا رهنگی سوور و زهرد و سه وزیشی تیدا بوو. دواتر رهنگی شوشه که و ئاوه که ش هه مان رهنگی ماسیه که یان گرت، هه موو رهنگه کان تیکه لبوون. هه تا زیاتریش له ماسی و ئاو و شوشه که وردده بوومه وه، زیاتر و زۆتر خه یال م ده پویش و نه مده زانی له چ شوینیکی جیهاندام. بۆ چه ند چرکه یه کیش هه ستمده کرد من ماسی ناو شوشه که م و ماسیه که ش له دهره وه را ته ماشام ده کات.

له و کاته دا که ئاوها ته ماشای ماسیه که م ده کرد، له پریکدا پیاویکی پیری سه رسپیم له پشت میزی نانه واخانه که وه بینی. ته ماشایه کی کردم و به ده سستی ئامازه ی بۆ کردم که بچه ژووره وه.

سه یربوو به لامه وه که به و ئیواره وه خته یه نانه واخانه یه کی ئاوها کراوه بیت. له پیشتدا ئاورپکی به په له م له چیشته خانه که دایه وه. ویستم بزانه باو کم هیشتام هه ر "مه شروبی ئه لپه کان" ده خواته وه... به لام چاو م پیینه که وت، ئه و جا دهرگا که م کرده وه و چوومه ژووره وه.

زۆر به ریزه وه به زمانی سوپیری سلاوم له پیاوه که کرد، له راستیدا ئه وه ته نها وشه بوو که به سوپیری ده مزانی.

هه ری هه کسه ر هه ستم کرد که نانه وایه کی پرووخوشه. منیش ده ستم کیشا به سنگی خو مدا و گوتم نه رویجیم! ته نها بۆ ئه وه ی تییبگه یه نم که هیچ له زمانه که ی ئه و نازانه.

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

پیاوه پیره که خوی به سه ر میزه مه رمه ره که دا چه مانده وه و ریک ته ماشای نیوچاوانی کردم و گوئی؛

- به راستی خه لکی نه رویجیت؟ منیش چه ندین سال له وه وه به ر له نه رویجا ده ژیا م، به لام پاش ئه و هه موو ساله، وا خه ریکه به ته واهه تی "نه رویجی زمانم" بیرده چیته وه.

ئاورپکی دایه وه و دهرگای یه خچالکی کۆنی کرده وه. پاش که میک شوشه یه کی ساردی راکیشایه دهره وه و هه لیچری، ئه و جا له سه ر میزه که داینا و گوئی؛

«ده زانه حه زت له ساردیه... وانیه؟ به راستی تامی ئه م ساردیه خوشه، فه رموو براده ره گه نجه که م»

چه ند قومیکم له ساردیه که دا. تامه که ی زۆر له تامی ئه و ساردیه خوشتر بوو که له چیشته خانه که خوارده وه. پیمو ابیت ئاوی هه رمی بوو.

پیاوه پیره سه رسپیه که دیسانه وه خوی به سه ر میزه که دا چه مانده وه و به چریه یه ک گوئی؛

«خوشه؟»

«به له زه ته»

دیسانه وه چرپان دیه وه به گویمدا و گوئی؛

«وایه به تامه. راسته ئه م ساردیه زۆر خوشه، به لام ئیمه له م لادییه دا جو ره ساردیه کی تریشمان هه یه که زۆر زۆر له مه خوشتره، ته نها ئه وه نده یه که له دوکانه کاندانا نفرو شریت، نازانه له مه به ستم تیده گه یت یان نا؟»

تایه ته به پنگه ی پرتووک

«نا، نا، نزیکه⁴. من دهمزانی گهنجه کورپک پوژیک له پوژان ئیره دیت. برادره، ئه و بۆ ئه وه دیت که گهنجینه که ی بده می. ئیستا که گهنجینه که به ته نها هی من نیه»

له پریکدا گویم له باوکم بوو بانگی ده کردم. هه ر به ده نگیا دیاربوو که بریکی باشی ئاره قی ئه لپی نو شکردوو ه.

«زۆر سوپاس بۆ ساردیه که ت. وا گویم له باوکمه بانگم ده کات، له به ره ئه وه ناچارم به جیت به ئیم».

«بابه، به لئ به لئ. فهرموو برادره. به لام به یارمه تیت که میک ناوه ستیت. له و کاته دا که تو ماسی ته ماشا ت ده کرد، منیش پریزیک سه مومن خسته فرنه که وه. بینیمیت که زه ره بینه که ت پیبوو. ئه و جا دلنیا بووم که تو ئه و کورپه ت که من چاوه روانی بووم. به لام دواتر تیده گهیت، کورپه که م... دواتر تیده گهیت...».

نانه وا پیره که پویشته ژووره که ی ئه و دیوو. که میک دواتر به خوی و چوار سه مومنه وه گه رایه وه، خستنیه ناو زه رفیکه وه. له و کاته دا که زه رفه که ی دامی، زۆر به مه به سته وه پرووی تیکردم و گوتی؛

«ده بی ت په یمانیکی گرنگم بده ی تی... په یمانم بده ری که گه وره ترین سه مومن به یلی ته وه و له و کاته دا بخویت که به ته نها بیت و که سی ترت له ده ور نه بی ت. وه هه روه ها نابیت هیج شتیک لای هیج که سیک بدرکینیت. تیگه یشتیت؟»

منیش گوتم؛

«به لئ، به لئ... زۆر سوپاس بۆ هه موو شتیک».

⁴ لیره دا نانه واکه به نه رویجیه کی خراب قسه ده کات و.

سه ریگم بۆ له قاند. پیاوه که زۆر سه یر ده یچرپاند و خه ریگبوو ترسم لیبنیشیت. به لام که سه رم هه لپری و ته ماشای چاوه شینه کانیم کرد، سیمای پیاویکی میهره بان ها ته به رچاوم. پاشان پیگوت؛

«من خه لکی ئاره ندالم. من و باوکم به ره و یونان ده چین بۆ ئه وه ی دایکم بدوژینه وه. به داخه وه ئه و له جیهانی موده دا ونبووه».

ئه و جا به تیژی ته ماشای کردم.

«برادره... گوتت ئاره ندال؟ وه جیشی هیشتوو؟ له وانه یه چه نده ها خه لکی تریش له و یوه رایان کرد بیت. منیش کاتی خوی چه ند سالیک له و "گریم" ه "ستاد" ه دا ده ژیا م³ به لام و ابزانم ئیستا که خه لکی ئه و ئ منیان به ته وا وه تی له یاد کردوو ه».

سه ریگم کرد. بلایت به راستی له "گریمستاد" دا ژیا بیت؟ ئه و شاره له ته نیش ت شاره که ی خومانه وه بوو. زۆر جار من و باوکم له هاویناندا به به له م ده چووینه ئه و ئ. دواتر به پرته پرتیکه وه گوتم؛

«ئه و شاره هی نه... هی نه له ئاره نداله وه دوور نیه»

³ لیره دا نووسه ر که میک یاری به وشه کان ده کات؛ وشه ی "گریم" واته ناشیرین، وه وشه ی "ستاد" واته شار یان شاروچکه، واته وه ک ئه وه وایه بلایت "له و شاره ناشیرینه دا" ده ژیا م. به لام له راستیدا وشه ی "گریمستاد" به سه ری هه که وه ناوی شاروچکه یه کی نه رویجیه. هه روه ک چۆن ئیمه له کور دیدا ناوی "دئ کۆن" مان هه یه، واته وه ک ئه وه وایه بلایت له و "کۆنه" "دئ" یه دا ده ژیا م، به لام وشه ی "دئ کۆن" به سه ری هه که وه ناوی لادییه کی کوردستانه و.

www.pertwk.com

تایبته به پښه پرتوک

نووسرابوون. یه کهم لاپه پرم کرده وه و ویستم بیخوینمه وه، به لام به هیچ جوړیک نه متوانی. له پریکدا زه پرهینه کهم بیرکه وته وه...
 نه وهی که کورته بنه که له به نزینه خانه که دا پیی به خشمیم. دهستم کرد به گیرفانی پانتول که مده و کیفه کهم به رده ست که وت، زه پرهینه کهم له ناو کیفه سه وزه که دا دهره ینا و خستمه سهر پیته کانی یه که مین لاپه ره. هیشتام ههر زور بچوکبوون، به لام کاتیک به سهر کتیه که دا خوم چه مانده وه و له زه پرهینه که نریک که وتمه وه، به ناسانی ده متوانی بیخوینمه وه.

چرکه یه که دواتر خوم له ناو شه قامه که ی دهره وه دا بینیه وه. شته کان زور به په له پروویاندا، له به ره وه ته نها نه و کاته م له یاده که باوکم له نیوان نانه و اخانه که و "خانه ی میوانی فالده مار" دا بینی.
 پیمگوت که نانه واپیره که کاتی خوی له "گریمستاد" دا ژیاوه، هه روه ها پیمگوت که ساردیه که و چوار سه موونی داومه تی. باوکم پییوابوو هه موو نه وانه م له خه یالی خومه وه دروستکردیت، به لام له گهل نه وه شدا له ریگه ی گه رانه وه ماندا بو ئوتیه که، یه کی که له سه موونه کانی خوارد. منیش خوم دوانم خوارد. گه وره ترینیشیانم له ناو زه رفه که دا هیشته وه.

باوکم ههر که له سهر جیگا که پالکه وت، یه کسهر خه وی لیکه وت. منیش له سهر جیگا که ی خوم پالکه وتبووم و هه ردوو چاوم زه قه ی ده هات، به رده وام بیرم له پیاوه پیره که و ماسیه پرته قالیه که ده کرده وه. پاش ماوه یه کیش برسیتی زوری بو هینام و خوم گه یانده لای زه رفی سه موونه که. له سهر کورسیه که دانیشتم و ههر به و تاریکیه گازیکم له سه موونه که گرت.

له ناکاودا دانم بهر شتیکی ره ق که وت. هه موو هه ویری چوارده وری شته ره قه کهم لی کرده وه. دواتر نه و شته ره قه ی که له ده ستمدا مایه وه شتیک بوو که له نه ندازه ی شقارته یه که گه وره تر نه بوو. له و کاته دا باوکم به قولی خه وتبوو و ده پیرخاند، منیش گلویی لای کورسیه کهم بو داگیرساند.

له راستیدا نه و شته ی که له ده ستمدا بوو، کتیبکی بچکوله بوو. له سهر بهرگه که ی نووسرابوو «ساردیه نه رخنه وانیه که و دوورگه خه یالیه که». لاپه رنه کانی کتیه کهم هه لدا یه وه. راسته زور بچوکبوو، به لام ژماره ی لاپه رنه کانی له سه د تیده پیری، پیته کانیش زور زور به وردی

...له وکاته دا گویم لیبو و نه پیاوه پیره له ناو بوشایی سه قفه که دا ده هات و ده چوو...

پېگه به خومده دم که ناوت بنیم "کورپ شیرینه کهم". من وا دانیش تووم و خهریکی نووسینه وهی چیروکی ژیانم، هاوکات دوزانم پوژیک له پوژان تو پیت ده که ویتته هم لادییه. له وانه یه به پیکه وت به لای نانه واخانه کهی سهر شه قامی "قالده مار" دا تیپه پیت و ته ماشای ماسیه پرته قالیه کهی ناو شوشه که بکهیت. تو خوت نازانیت بو دیت، به لام من دوزانم که تو به و مه به سته دیتته "دورف" که به رده وامی به چیروکی دوورگی خه یالی و خوار دنه وه ئرخه وانیه که به دیت. من هم دیرانه له مانگی یه کی سالی 1946 دا دهنووسم و ئیستا که پیاویکی گه نجم. به لام بیگومان نه و کاته ی له پاش سی چل سالیکی تر ده مبینیت، سهرتاپای سهرم سپی بووه. بهم شیوه یه ش من هم چیروکه تهنه بو کاتی ئیستا که نانووسم، به لکو بو پوژگاریکیشی دهنووسم که له پاش خوم دیت.

کورپ نه ناسراوه کهم، هم په رانه ی که من چیروکه که می له سهر دهنووسمه وه، وه که به له میکی فریاگوزاری وایه. له وانه یه به له میکی ئاوها پیشتنه وهی به ره و به ندریکی دوور بروات، ناچار بیت به ناو په هیله و باوبوراندا تیپه پیت. به لام هه ندیک له و به له مانه به ئاراسته یه کی ته و او جیا وازدا ده پون، نه وان به ره و "ولاتی به یانی" ده پون. له ویشته وه ئیدی هیچ ریگایه کی گه رانه وه بوونی نیه.

تایبه ته به پېگه ی پرتووک

نه ی من به چ شیوه یه که دوزانم که تو (نه که که سیکی تر) دیت و به رده وامی به چیروکه کهم دهنه یه؟... کورپ کهم، من نه و کاته دلنیا ده بم که تو به ره ورووم دیت. نه و کاته ده توانم نه و نیشانه یه ببینم که تو له گه ل خوتدا ده یه نیت.

چیروکه کهم به زمانی نه رویجی دهنووسمه وه، نه مه ش نه که تهنه بو نه وه یه که تو بتوانیت لی تیگه یه، به لکو له هه مان کاتدا بو نه وه شه که خه لکانی دورف نه توانن چیروکی کورته بنه کان بخویننه وه. گهر بتوانن... به ل، نه و کاته نه یی دوورگه خه یالیه که ده بیت هه والیکی وروژینه ر. به لام هه والیکی وروژینه ریش هه میشه وه که دنگ و باسیکی خیراتیپه وایه و هیچی تر، دنگ و باسیش هه رچیه که بیت هه رگیز بو ماوه یه کی دووردریز نامینیتته وه. به لکو تهنه بو ماوه یه که سهرنجی خه لکی راده کیشت و پاشانیش له یاده کریت. به لام من نامه ویت چیروکی کورته بنه کان هه رگیز له ناو پووناکي کزی دنگ و باسه کاند ونبین. مه به ستم له وه یه که یه که س نه یی کورته بنه کان بزانیته، باشته ره له وهی هه موو خه لکی له یادی بکه ن.

من یه کی بووم له و خه لکه زورانه ی که له دوا ی جهنگی جیهانی دووه مه وه به دوا ی دالده یه که ده گه رام. نه و کاته له پریکا نیوهی نه وروپا بووبه ئوردو وگای په نابهران و به شیکی گه وره ی جیهان که وته به ر لیشاوی جو له و پویشتن. به لام ئیمه تهنه په نابهری رامیاری نه بووین، به لکو هاوکات که سانیکی بی ولات بووین و به دوا ی خوماندا ده گه راین.

تایبته به پتگی پرتووک

دهکیشا. بهلام هر که بینی من چاوم کردوتهوه، خیرا خوی گه یانده لام و وهک ئه وهی بیهویت دلنه واییم بداته وه گوتی؛ «هاتوویتته وه مال وه کورپه ئازیزه کهم. من دهمزانی پوژتیک له پوژان دییته بهرده رگا کهم... بو ئه وهی گهنجینه که وه رگریت، کورپه کهم».

دهبیت پاش ئه وه خهوم لیکه وتبیتته وه، چونکه که دواتر چاوم کرده وه هر خوم به تنه له کوخه که دابووم. له سه ر جیگا که هستام و چوومه بهر هه یوانه که ی دهره وه. له ویدا پیاوه پیره که دانیشتبوو و خوی به سه ر میژیکی به ردیندا چه ماندبووه وه. شوشه یه کی جوان له سه ر میزه که دانرابوو و ماسیه کی پر ره نگیش له ناویدا مه له ی ده کرد.

سه رم سوپما و له دلی خومدا گوتم چونه ماسیه کی بچکوله ی دهریا یه کی دووره ده ست، ئاوها به ئاسانی و پر له چالاکیه وه ده توانیت لی ره دا مه له بکات، له کویشدا... له سه ر شاخیکی به رزی ناوه پاستی ئه وروپادا. وا دهاته بهرچاوم که به شیکی بچکوله ی زیندووی دهریا یان گواستبیتته وه بو سه ر شاخه کانی سوپسرا. ئه وجا سلاویکم له پیاوه پیره که کرد و گوتم؛

«ئهم کاته ت باش!»

ئاوړیکی لی دامه وه و زور به نه رمی ته ماشای کردم، منیش خوم پیناساند؛

«من ناوم "لودفی" یه».

«منیش ناوم "ئهلبرت کلاگس" ه».

دیسانه وه خوی کرده وه به ناو کوخه که یدا، بهلام پاش که میک هاته وه دهره وه و له گهل خویدا نان و شیر و پهنیر و ههنگوینی هی نا.

پهنجه ی بو لادی که ی خواره وه راکیشا و گوتی؛ ئه و لادییه ناوی "دورف" ه و له ویدا من نانه واخانه یه کم هه یه.

دواتر بو ئه وهی بتوانم ژیا نیکی نوئ بو خوم دابمه زریتم، ناچار بووم ئه لمانیا به جیبه ئیم. بهلام له و پوژانه دا من فه رمانده یه کی بچکوله ی سوپای نازیه کان بووم، له بهرئه وه هینده بواری هه له اتنم له بهرده ستدا نه بوو.

من خوم ته نه ها له بهرده م نه ته وه یه کی تیکشکاودا نه بینیه وه، به لکو ئه و کاته ی له باکوره وه گه رامه وه، خوشه ویستییه کی دوړا ویشم له گهل خومدا هی نا یه وه. هه موو جیهان له بهرچاومدا وهک چه ند به شیکی بچوک بچوک، په رش و بلاو بوو بووه وه.

دهمزانی که ناتوانم له ئه لمانیا دا بزیم، بهلام له هه مان کاتیشدا نه مده توانی بگه رپمه وه بو نه رویج. دواتریش توانیم له پریگه ی شاخه کانه وه خوم بگه یه نمه سوپسرا.

له ویدا بو ماوه ی چه ند هه فته یه که بیه وه و سه رلیشیواو بو خوم هر ده خولامه وه، تا دواتر له لادیی "دورف" دا ئاشنا ییم له گهل نانه وایه کی به ته مه ندا په یدا کرد، ئه و ناوی "ئهلبرت کلاگس" بوو.

له شاخه که وه هی دی هی دی ده هاتمه خواره وه. برسیتی و پویشتنی بهرده وامی هه موو پوژه که ش به ته واره تی شه که ت و ماندووی کردبووم. له پریکدا چاوم به لادییه کی بچکوله که وت. برسیتییه که م پالی پیوه نام که وهک درنده یه که به خیرایی به ناو داره کانی دارستانه که دا بیمه خواره وه. پاش که میک خوم له بهرده م کوخیکی دارینی کوندا بینیه وه. له ویدا گویم له گیزه گیزی هه نگ بوو و بونی شیر و ههنگوینیش ده هات.

هه له به ته وای بو ده چم دواتر ئه و نانه وای پیره منی بردبیتته ژووره وه. کاتیکیش له سه ر جیگای خه وه که ی ژووره وه خه بهرم بووه وه، چاوم به پیاویکی سه ر سپی که وت له سه ر لانکه کورسیه که دانیشتبوو و پایپی

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

پهرداخیک شهرابم خواردبووه و پرومه ته کانم گهرم داهاتبوون، ئه و جا گوتم؛

«ئاساییه پیم نه لاین مه به سستان چیه، به لام به لایه نی که مه وه ده بیت به و شیویه ئه و که سه تاوانبار نه که ن که نانتان بو دروستده کات و ئیوه ش ده یخون!»

ئه و ئیواره یه چیت دربارهی "ئه لبیرت" باسنه کرا، به لام چه ند حه فته یه ک دواتر "فریتز" دیسانه وه باسی ئه و ی هی نایه وه پیشه وه و گوتی؛

«تو ده زانیت ئه و هه موو ماسیه پرته قالیانیه له کوپه هی ناوه؟» سه رنجم دابوو که زیاتر حه زیانده کرد له گه ل مندا قسه بکه ن، چونکه من له گه ل ئه لبیرتدا له هه مان خانودا ده ژیام. پاشان له وه لامدا گوتم؛

«نهمزانیوو که له یه ک دانه زیاتری هه یه، به لام له وانیه له دوکانی ماسی فروشه که ی "زیوریخ" کرپییتی»

هه ر له گه ل ته و او بوونی قسه کانمدا، هه م دوکانداره که و هه م جوتیاره که ش که و تنه پیکه نین. ئه و جا جوتیاره که گوتی؛

«زور زوری هه یه. من باو کم خوی بینیبوونی، که ره تیکیان له ریگه ی گه رانه ویدا له راوه وه ئه لبیرتی بینیبوو هه موو ماسیه پرته قالیه کانی هی نابوو ده ره وه. هه ر هه موویانی خستبووه بهر هه تاوه که. زور زوریش بووبوون، دلنیا به زور بووبوون، تیده گه ییت کوپه نانه وا...»

پاش ئه وه دوکانداره که هه لیدایه؛

«جگه له وه ش هه رگیز نه چوته ده ره وه ی دورف. ئیمه ریک هاوته مه نی یه کترین و هی نده ی من ئاگاداریم، هه رگیز له دورف دوور نه که وتوته وه.»

بو ماوه ی چه ند حه فته یه که له لای ئه و پیاوه پیره مامه وه. دواتر له گه لیدا ده چوومه نانه واخانه که ی⁵. ئه لبیرت فیری دروستکردنی نان و سه مون و چه نده ها جوړی کیکی کردم. من له وه و پیش بیستبووم که سویسریه کان ده ستیکی بالایان له دروستکردنی کیکا هه یه. ئه لبیرتیش به تایبه تی پی خوشبوو له هه ویرشیلاندا یاریده ی بده م. وه کی تریش من ئه و کاته پیاویکی گه نجبووم و پیمخوشبوو له گه ل خه لکیا تی که لیم، هه ر له بهرئه وه که ره تیکیان سه ردانی "خانه ی میوانی قالده مار"م کرد.

پیمو ابیت خه لکی لادی که منیان خوشده ویست. راسته ده یانزانی که من له وه و پیش سه ربازیکی ئه لمانی بووم، به لام له گه ل ئه وه شدا که س پرسیری رابووردومی نه ده کرد.

ئیواره یه کیشیان باسی ئه و "ئه لبیرت"ه یان کرد که منی هه لگرتیه وه. جوتیاریک به ناوی "فریتز ئاندرئ" وه گوتی؛

«ئه لبیرت شیت بووه.»

دوکانداریکیش به ناوی "هینریک ئه لبیریتس" وه وه لامی دایه وه و گوتی؛

«به لام نانه واکه ی پیش ئه ویش هه ر شیتولکه بوو.»

منیش خوم له باسه که یان هه لقورتاند و ویستم بزائم مه به ستیان له "شیتی" چیه، به لام راسته وخو وه لامیان نه ده دامه وه. هاوکات چه ند

⁵نانه واخانه کانی ئه وروپا جگه له نان، چه نده ها جوړی کیکیش دروستده که ن و ده یفرۆشن و.

تایه ته به پښه پرتوک

بنمچي ئه ژوره بچکولهيه ژور نزمبوو، بهلام که له دهره وهی خانووه که وه ته ماشام دهکرد، بهئاشکرا دمبینی که بوشاییه کی گوره له نیوان بنمچه که و سه قفی خانووه که دا هه بوو. له سهرو ئه وانه شه وه کاتيک له سه رگرده که ی پشت خانووه که وه دمپروانی، بهئاسانی په نجره یه کی چکوله م له ناو سه قفی خانووه که دا به دیده کرد.

بهلامه وه سه یروبو که ئه لبیرت هه رگیز باسی ئه و بوشاییه ی نه ده کرد. هه رگیزیش له ویدا نه مبینیوو. بهلام هه موو که پرتیک که براده ره کانم ناوی ئه لبیرتیان ده هیئا، یه کسه ر بیرم له و بوشاییه ده کرده وه.

بهلام پوژیکیان ئیواره دهره گانیکی له دۆرفه وه هاتمه وه مالله وه. له وکاته دا گویم لیوو ئه و پیاوه پیره له ناو بوشایی سه قفه که دا ده هات و ده چوو. به ته واوه تی سه رم سوپما (وابزانم که میکیش ترسام)، هه ر له به رئه وه ش خومگه یانده کانیه که ی دهره وه بو ئه وه ی که میک ئاوم به نیم. له پښا دا هیچ په لم نه کرد، که گه پاشمه وه ئه لبیرت له سه ر لانکه کورسیه که ی دانیشتبوو و پایپی ده کیشا.

«درهنگ هاتیته وه».

ته نها ئه وه نده ی گوت، بهلام هه ستمکرد که مه بهستی له شتیکی تره.

«له سه ره وه بویت؟»... لیم پرسى.

نازانم چۆن ویرام ئه و پرسیاره ی لیکه م، وشه کان خویان بو خویان له دهممه وه هاتنه دهره وه.

ئه لبیرت داچله کی، بهلام پاش که میک هه ره وک جارن به شیوه نه رم و نیانه که ی ته ماشای کردم وه. هه مان ئه و دهموچاوه ی هاته وه به رچاوم که چه ند مانگیک له مه و به ر بینیم... ئه و کاته ی که شه که ت و ماندوو له به رده م خانووه کونه که یدا که وتم و ئه و خزمه تی کردم.

پاش که میک پرسى؛

جوتیاره که ش به چرپه چرپ گوتى؛

«هه ندئ خه لکیش ده لین جادووگه ره و پښان وایه که ته نها نان و کیک دروست ناکات، به لکو جگه له وانه ش ماسیه کانیشی دروستده کات. به لایه نی که مه وه له یه ک شت دلنیاين؛ ئه و ماسیانه ی له م ناوه دا نه گرتوه».

منیش هیدى هیدى که وتمه گومانه وه و پرسیارم له خوم ده کرد؛ بلئیت به راستی ئه لبیرت نه نییه کی شارد بیته وه؟ تا ئیستاکه ش هه ندئ له رسته کانی له گویمدا دهرنگینه وه؛ «هاتوو یته وه مالله وه کوره ئازیزه که م. من دهمزانی پوژیک له پوژان دیته به رده رگا که م... بو ئه وه ی گه نجینه که وه رگریت، کوره که م».

بیگومان ئه گه ر باس و خواسی سه ر زاری خه لکیم بگه یاندا یه ته ئه و نانه وا پیره، ئه وا هه ستی بریندار ده بوو. بهلام ئه گه ر نه نییه کیشی هه بیئت، ئه وا به ته واوه تی دلنیا بووم که له کاتی گونجاودا بوم دهرکینئیت.

بو ماوه یه کی دورودریژ پیمواوو خه لکی بویه ئه و قسانه دهرباره ی "ئه لبیرت" ده که ن، چونکه ئه و به ته نها له خانوویه کی سه رو ئاوا ییه که دا ده ژى. بهلام له راستیدا شتیکی له خانووه کونه که یدا هه بوو که سه رنجمی راده کیشا.

که ده چوو یته ناوه وه ژورویکی دانیشتنی گوره و ئاگردانیکی ده هاته به رده مت. چیشته خانه یه کیش له سوچیکی هه مان ژوردا دروستکراوو. هه ر ئه و ژوره دوو دهرگای له سه ربوو، یه کیکیان ده چوو سه ر ژوروی خه وه که ی ئه لبیرت و ئه و تریشیان ده چوو سه ر ژورویکی خه و ی بچکوله تر. من پاش ئه وه ی که گه یشته ده دۆرف، له و ژورده دا ده خه وتم.

www.pertwk.com

«هیلاکیت لودفی؟»

سهریکم بۆ پراوه شاند. ئیوارهی شه ممه بوو و بۆ به یانی ده مانتوانی تا ئهو کاتهی خۆر به یارمان ده کاته وه، بخهوین.

له سهر لانکه کورسیه کهی ههستا و چه ند پارچه داریکی تری فری دایه ناو ئاگردانه که وه. ئه و جا گوئی؛

«که واته ئه م شه و پیکه وه داده نیشین»

تایبه ته به پیکه ی پرتوک

شه شی قهره

...ساردیه کی ترت بده می که تامه که ی هزار جار له م ساردیه

خۆشتر بیت...

خه ریکبوو به سهر زه ره بین و کتیبه بچکۆله که مده خه وم لییکه ویت. تا ئیستا هینده تیگه یشتبووم که سهره تای هه کایه تیکی گه وره م خویندبیته وه، به لام هه ستم نه ده کرد که ئه و هه کایه ته هه یچ په یوه ندییه کی به منه وه هه بیت. پارچه یه کی بچوکم له زه رفی سه مونه که کرده وه و خستمه ناو ئه و لاپه ره یه وه که پیی گه یشتبووم. له وه و پیش که ره تیکیان له یه کیک له کتیبخانه کانی "ئاره ندال" دا کتیبیکی له و بابه ته م بین. کتیبیکی هه کایه تی هه ر زۆر بچکۆله بوو و له ناو قاوغیکی که میک له خۆی گه وره تر دا دانرابوو. به لام جیاوازیه که ی ئه وه بوو که پیته کانی ئه و کتیبه یه کجار گه وره بوون و له یه ک لاپه ره دا ته نها پانه بۆ بیست بیتیکی تیدا نووسرابوو. هه لبه ته هه که یاتیکی هینده گه وره شی تیدا نه نووسرابوو وه.

کاتر می یه کی شه و بوو. پیش ئه وه ی بخه وم، کتیبه بچکۆله که م خسته گیرفانیکی پانتۆله که مه وه و زه ره بینه که شم له گیرفانه که ی تر دا دانا. به یانی زوو باوکم خه به ری کردم وه. گوئی ده بیت که میک خیرابکه یین و بکه وینه وه ری. ئه گه ر نا، ئه و هه رگیز ناگه یینه ئه سینا و ناچار ده بین بگه ریینه وه بۆ ماله وه. که میکیش توره بوو لیم، چونکه پارچه سه مونم له سهر زه ویه که بلاو کردبو وه.

پارچه ی سه مون! له دلی خۆم دا گوتم. که واته کتیبی ناو سه مون هه که خه ون نه بوو. به په له پانتۆله که مم له به رکرد و له هه ردوو گیرفانه که مده هه ستم به شتیکی ره ق ده کرد. دواتریش گوتم ئاخه نیوه

www.pertwk.com

شهو برسیمبوو و دواھه مین سہ مونم خوارد، بہ لām نہ مویت گلوپہ کہ دابگیر سینم. ہر لہ بہ رنہ و ہشہ کہ ئو ہموو پارچہ سہ مونہ لہ سہر زہویہ کہ کہوتوہ.

ہموو شتہ کانمان کوکردهوہ و خستمانہ ناو ماشینہ کہوہ، ئو جابو نان خواردنی بہیانی بہ پلہ خومان گہیاندہ ژووری نانخواردنہ کہ. تہ ماشیہ کی چیشخانہ بہ تالہ کہم کرد. کاتی خوئی لودفی لہویدا دانیشتوہ و شہرابی لہ گہل برادرہ کانیدا خواردوتہوہ.

دوای نانخواردن "خانہ میوانی قالدہ مار" مان بہ جیہیش و لہ ناو ماشینہ کہدا بوئی دانیشتن. کاتی کش بہ لای دوکانہ کانی سہر شہ قامی "قالدہ مار" دا تیپہ رین، باو کم پہنجہی بو نانہ واخانہ کہہ راکیشا و پرسی؛

«سہ مونہ کان ہی ئوئی بوون؟»

پیش ئوہی و لāmی بدہمہوہ، نانہوا سہر سپیہ کہ خوئی ہاتہ سہر پلیکانہ کانی دہرہوہ و بہ دہستی خواحافیزی لیگردین. دہستی بو باو کیشم راوہ شاندا، باو کیشم بہ ہمان شیوہ دہستی بو راوہ شانداوہ.

پاش کہ میک گہیشتنہوہ سہر شاپیگا کہ. بہ ئہ سپایی زہرہ بین و کتیبہ بچکولہ کہم دہرہینا و دہستم کردہوہ بہ خویندہوہ. باو کم یہک دوو جار پرساری لیگردم و دہیویست بزانیٹ لہ دووہ خہریکی چیم. منیش گوتم بہ زہرہ بینہ کہم تہ ماشای کوشنہ کہی دووہ دہ کہم و بہ دوای کیچ و ئہ سپیدا دہ گہریم. دواتریش کہرہ تیکی تر دیسانہوہ پرساری لیگردمہوہ، منیش گوتم بیر لہ دایکم دہ کہمہوہ.

تایہ تہ بہ پنگہی پرتوک

بہرلہوہی ئہ لیبرت بیتہ پیشہوہ و لہ سہر لانکہ کورسیہ کہی دانیشٹ، لہ ناو قتوویہ کی بچکولہی کوندا ہندئی تووتنی دہرہینا، خنیہ ناو پایپہ کہیہوہ و دایگیرساند. ئو جابو دہستی بہ قسہ کرد و گوتی؛

«من لہ سالی 1881 دا لہم لادییہ دا (لہ "دورف" دا) لہ دایکبووم. ئیمہ پینج خوشک و برا بووین و منیش بچوکتزینیان بووم. لہ وانہیہ ہرلہ بہر ئہم ہویہ بوویتی کہ من لہ ہموویان زیاتر ہوگری دایکم بووم. لہو سہر دہمہدا کوپان ہتا تہمہنی حہوت ہشت سلان لہ گہل دایکاندا لہ مالہوہ دہمانہوہ، دواتریش ہر لہ تہمہنی ہشت سالیہوہ دوای باوکیان دہ کہوتن و لہ دارستان و کیلگہکاندا یاریدہیان دہدان.

من ہموو ئو پورژہ دریژ و پروناکانہم لہ یادہ کہ لہ چیشخانہ کہی مالہوہ ماندا کراسہ کہی دایکم دہگرت و دوای دہ کہوتم. ئو کاتہ تہنہا پورژی یہ کشہمان ہموو خیزانہ کہمان کوڈہ بووہوہ. ئو پورژانہش ہموومان پیکہوہ پیاسہیہ کی دورودریژمان بو دہ کرد، کاتیکی زیاترمان بو نانخواردنی ئیوارہ تہرخاندا کرد و شہویشمان بہدہم یاری "زار"وہ بہ سہر دہ برد.

بہ لām پاش ماوہیہک کارہ سات لہ دوای کارہ سات کہوتہ ناو خیزانہ کہمانہوہ. ہیشتام تہمہنم چوار سلان بو کہ دایکم تووشی نہخوشی سیل بوو. چہند سالیک لہ مالہوہدا لہ گہل ئو نہخوشیہدا ژیاين.

بیگومان ئو کاتہ من وک کوپکی بچکولہ لہ ہموو شتیکی چواردہ ورم تینہ دہ گہیشتم. بہ لām لہ یادمہ کہ دایکم بہر دہوام دہبویہ پشووی بدایہ، بہرہ بہرہش نہخوشیہ کہی ناچاریکرد بو ماوہیہ کی دورودریژ لہ جیگادا بکہوٹ. جار جاریکش لہ تہنیشٹ جیگا کہیہوہ

دادەنیشتم و حەكایەتم بۆ دەگێڕایەوه، هەلبەتە هەر خۆشم هەموویم دەهۆنیەوه.

جاریکیان بینیم خۆی بەسەر میزی نانخواردنەكەدا چەماندبوو و زۆر بە پیسی دەكوکی. كە بینیشم خوی دەهینیتهوه، بەیەكجاری تورەبووم و داروبەردی چیشتهخانهكەم دا بەسەریەكدا. قاپ و سوراحی و پەرداخەكانم شكاند... هەر شتێك كە دەستم دەیگەیشتی دەمشكاند. وا بزەنم ئەوه یەكەمین جاربوو كە بیرم لەوه كردهوه كە دایكەم ماویەكی تر دەمریت.

هەر وهە سەر لەبەیانێ پۆژی یەك شەممەیهكیشم بە باشی لە بیرە... ئەو بەیانیه بەر لەوهی ئەوانی تر خەبەریان ببیتەوه، باوكم هاتە ژوورەكەم و گوتی؛

«ئەلبیرت، من و تۆ دەبیت كەمێك پێكەوه قسە بكەین... دایكت هیندە نەماوه بمریت».

منیش تورەبووم و هاوارمكرد؛

«نامریت... تۆ درۆ دەكەیت!»

بەلام درۆی نەدەكرد. بۆ ماوی چەند مانگیكی تریش پێكەوه بووین. هەرچەندە زۆر مندالیش بووم، بەلام لەگەڵ ئەوهشدا زۆر پیش ئەوهی دایكەم بمریت، خۆم لەسەر بیرۆكەكی مردنی ئەو راھینابوو. هیدی هیدی دەمبینی دایكەم لاوازتر و پەنگ زەردتر دەبوو. بەردەوامیش تایی هەبوو.

كاتی سەر قەبران و ناشتنەكەشیم لە هەموو شتێكی تر باشتر لەیاده. منیش و هەردوو براكەشم ناچاربووین جلوبەرگی پرسە لە برادەرانی لادیكە بەقەرز وەرگرین. من تەنھا كەس بووم كە نەگریام. من زۆر تورەبووم لە دایكەم، چونكە بەجییهیشتین، هەر لەبەرئەوهش یەك

تایبەتە بە پێگە پەرتووك

فرمیسكم بۆ هەلنەرشت. هەر لەو كاتەشەوه پیم وایە تورەبوون باشتترین دەرمان بێت دژی دلتهنگی...».

لێرەدا پیاوێ پیرەكە سەیریکی كردم، وەك ئەوهی بزانیكە منیش ماتەمینیهكی گەورەم لەناوێ وەمدا هەلگرتوو. دواتر بەردەوامی بە قسەكانی دا؛

«بەو شیوێهەش باوكم پینچ مندالی بەسەردا كەوت. لەسەرەتادا توانیمان بەباشی ژیانمان بەرپۆه بەرین. جگە لە كاركردن لە كێلگەیهكی بچوكدا، باوكم بوو بە پۆستهچی لادیكەش. ئەو كاتە هەموو دانیشتوانی "دۆرف" لە دووسێ سەد كەسێك زیاتر تینەدەپەری. خوشكە گەورەكەشم كاری مالهێ گرتبوو ئەستۆ، ئەو لەو كاتەدا كە دایكەم مرد تەمەنی حەفدە ساڵان بوو. ئەوانی تریش لە كێلگەدا کاریان دەكرد، بەلام من چونكە بچوكە بووم هیچ سوودیكي وام نەبوو و زۆربەكی كاتەكان بەتەنھا بۆ خۆم دەهاتم و دەچووم. زۆر جاریش دەچوومە سەر قەبرەكەكی دایكەم و دەگریام. ئەو كاتە هیشتام مردنەكەیم نەبەخشیبوو.

پاش ماویەك باوكم دەستیکرد بە خواردنەوه، لە پێشدا تەنھا لە پشووی حەفتهكاندا و دواتریش بوو خویەكی پۆژانە. وەك ئاكامیكی خواردنەوهكەشی، لە سەرەتادا كاری پۆستهچییهكە لەدەستدا و دواتریش وردە وردە كێلگەكەشمان دانا. هەردوو براكەم پیش ئەوهی بەتەواوەتی گەورەبن، بەرەو "زیوریخ" بۆی دەچوون. منیش هیشتام هەر دەخولامەوه و هیچ شتێك نەدەكرد.

پاشان كە گەورەتریش بووم، گالتهیان پێدەكردم و پێیان دەگوتم باوكت «خولای ئاوی ترییه». هەر كە پەتێكیش باوكمیان بە بۆ هۆشی لە شوینیكی لادیكەدا دەدۆزیهوه، رێك دەیانھێنایهوه مالهێ و

دهيانخسته ناو جيڳاگهيهوه. ههموو جاريڪ سزاي منيان دهدا... ههميشه پيم وابوو تهنها من دهبيت باجي مردني دايڪم بدهم. دواچار برادهريڪي باشم بووبه تووشهوه، پپيان دهگوت "هانس"ي نانهوا. نهو پياويڪي پيري سهرسبي بوو و بو ماوهيهكي يهكچار دورودريژ نانهواخانهيهكي چڪولهي له لاديڪهدا دهربدبهپوه. هانس له تهمهني گهنجيدا هاتبووه دؤرف، مهبستم لهويه له دؤرفدا گهوره نهبووبوو، هر لهبهرئهوهش ههميشه وهك كهسيڪي نامؤ تهماشاياندهكرد. سهرباري نهوهش كهسيڪي كهمدوو بوو. هيچ كهسيڪ له لاديڪهدا بهتهواوهتي نهيدهناسي.

کاتي خوي "هانس"ي نانهوا دهرياوان بووه، بهلام پاش چهندين سال دهستي له جيھاني دهرياواني ههگرتووه و وهك نانهوايهك لهم لاديهدا نيشتهجييوو بوو... چهند كهپتيڪي كهميش له نانهواخانهكهيدا به دهريپيهكي كورتهوه هات و چوي كردوو و خهلكي قوله پرووتهكانيان بينييوو، ليړهشهوه هر چوار خالهكوتراوهكهي كهوتبونو بهرچاوي خهلكي. هر نهمه خوي له خويدا كهميڪ "هانس"ي نانهواي كردبووه كهسيڪي سهير، چونكه هيچ پياويڪي تري ناواييهكهمان خاليان لهسهر لهشيان نهكوتابوو.

من بهتايبهتي ويڼهي نهو ئافرهتدم ديتتهوه بهرچاو كه لهسهر قولې كوتابووي، ژنهكه لهسهر لهنگهريكي گهوره دانيشتبوو و لهژير ويڼهكهدا ناوي "ماريا" نووسرابوو. خهلكي چهندهها چيروكيان لهسهر نهو ناوه هوڼييووهوه. ههنديڪ دهيانگوت نهو ئافرهته دهستگيراني بووه و پيش نهوهي تهمهني بگاته بيست سال، به نهخوشي سيل مردوو. ههنديكي تريش دهيانگوت "هانس"ي نانهوا كهپهتيكيان

تايهته به پيگهي پهړتووك

ئافرهتيكي نهلماني كوشتووه كه ناوي "ماريا" بووه، وه هر لهبهرئهوهش گواستوويهتیهوه بو سويسرا... ئهلبيرت تهماشايهكي كردم، ههستمدهكرد كه دهزانيت منيش لهدهست ئافرهتيك ههلهاتووم. لهدلي خومدا دهمگوت «خولهو پروايهده نيه كه منيش ئافرهتيكم كوشتبيت؟».

كهميڪ دواتر دريژهي بهقسهكانيدا؛

«بهلام چهند كهسيكي تر دهيانگوت "ماريا" ناوي نهو كهشتيه بووه كه نه لهسهری بووه و پاشان له شوينيكي ئوقيانووسي نهتلهسيده نقومبووه».

ئاليهدا ئهلبيرت ههستايه سهري، چوو پارچهيهك پهنيري گهوره و نانكي هيئا. نهوجا دوو پهرداخ و بتليڪ شهرايشي دانا و ليي پرسيم؛

«خوب تاقهتت ناكهم "لودفي"؟»

زور به توندي سهرم بو راوهشاند و نانهوا پيرهكش كهوتهوه قسهكردن؛

«وهك گوتم من كوپيكي فهقيربووم... جارجاريكيش پرويدهدا خوم لهبهردم نانهواخانهكهي "قالدهما"دا دهبينيهوه. زوريه جاركانيش كه دهچومنه نهوئ برسيم بوو، بهلام پيموابوو تهنها تهماشاكردني نهو ههموو نان و كيكانه ياريددم بدات و كهميڪ برسيتهكهه بشكيڻيت. بهلام پوژيكيان "هانس"ي نانهوا بهدهستي ئماژهي بو كردم كه بچمه ناو نانهواخانهكهيهوه. پارچهيهك كيكي گهوره دامي، كشميشي تيدابوو. لهو پوژهوه دهمتواني بليم برادهريكم ههبوو. هر لهو پوژههوه ميژوي من دهستيپيكرد، لودفي».

تایبه ته به پتگی په پرتوک

که دایکم مردبوو و باوکیشم ئالودهی مهی بوو. به لām لهو کاته دا "هانس"ی نانهوا هەر زۆر به په له بۆیان دهرپه ری، من ئه و وینه یه م ههرگیز له یاد ناچیت، لودفی. له پشدا منی له ژیر دهستیان دهرهینا و ئه و جا که و ته کوتانی یه ک به یه کیان، هیچیان به بی لیدان بوی دهرنه چوون. و ابزانم زیاد له پاده لیدان، به لām به ههر حال، له و پۆزه به دواوه ئیتر هیچ که سیک لادیکه نه یده ویرا په نجه یه کیشم بۆ به ریت.

ئی... ئه و شه رپی ئه و پۆزه له زۆر لایه نه وه بووبه خالیکی وهرچه رخی ژیانم. "هانس"ی نانهوا بردمیه ناو دوکانه که یه وه، کراسه سپیه دریزه که ی ته کاند و ساردیه کی بۆ هه لپچریم، له سه ر میزه مه پمه رکه ی به رده مم داینا و وه ک فه رمانیک گوتی؛ «بیخوره وه!»

منیش پیک به قسه ی ئه وم کرد و ههر له و کاته دا هه ستمکرد هه قی تییه لدانه که م به زیاده وه وهرگرتوه. هیشتام یه که مین قوومی ساردیه که م به ته واوه تی نه چووبوو هه خواره وه که لیپرسیم؛ «تامی خوشبوو؟»

منیش ههر زۆر به ساکاری گوتم؛

«زۆر سوپاس».

هیشتام ههر که میک توره و په ست دیابوو، دواتریش گوتی؛ «به لām ئه گه ر ئه م ساریه ت به لاهه خوش بیت، ئه و په یمانت ده ده می پۆژیک له پۆژان ساردیه کی ترت بده می که تامه که ی هه زار جار له م ساردیه خوشتر بیت».

بیگومان وامزانی ئه وه ههر قسه یه که و هیچی تر، به لām له گه ل ئه وه شدا ههرگیز ئه و په یمانه یه م له بیر نه چووه وه. له راستیدا شیوه ی

له دوا ی ئه و پۆزه وه زیاتر و زۆر تر ده چوومه لای "هانس"ی نانهوا. پیم وابیت ههر له سه ره تاوه ده یزانی که من چه نده ته نیا و بی که سم. هه رکاتیکیش برسیم بوایه، خیرا نانیک گهرمی ده دامی. هه ندی جاریش کیکی خوشی پی ده به خشیم، چه ند جاریکیش ساردی بۆ هه لده پچریم. منیش له به رامبه ردا که میک کۆمه کم ده کرد، دواتریش هیشتام سیانزه سالم پر نه کرد بۆ و بوومه خه لفه ی نانهوا. به لām به رله وه ی ئه و پۆزه بیت به پی شه وه چه نده ها سالی دورودریم به سه ربرد. له و کاتانه شدا ده میک بوو ئه و وه ک کورپی خوی ته ماشای ده کردم.

باوکم له هه مان سالدā مرد. ئه و به مانای وشه به خواردنه وه خویکوشت. هه تا وه کو دوا هه مین پۆژیشی ههر ده یگوت «ده مه ویت له ئاسماندا دایکت ببینم». هه ردوو خوشکه که شم له ده ره وه ی دۆرفدا شوویانکرد و پۆیشن، له دوا ی ئه و پرودا وه شه وه ئیدی ههرگیز هیچ هه والیک دوو برا که م نه بیسته وه...».

پاش ئه م قسانه ئه و جا ئه لبیرت شه رابی کرده په ردا خه کانه وه. هه ستا و چوو لای ئاگردانه که وه و سوتووی پایپه که ی ته کاند، پرپکرده وه له تووتن و دایگیرسانده وه. پاشان دوو که لیک زوری له گه ل هه ناسه دانه وه یدا فریدایه ژووره که وه؛

«به م شیوه یه ش من و "هانس"ی نانهوا بووینه پالپشتی یه کتری. که ره تیکیشیان وه ک فریشته یه ک هات و پزگاریکردم. ئه و پۆزه ههر له به رده م نانه واخانه که ی ئه و دا چوار پینج کورپی ئاواپی په لاماریاندام. به ده مدا خستیانم و به ئاره زووی خویان به بۆکس تیمکه و تن. ههرچۆنیک بیت من به و شیوه یه دیته وه یادم. ده میکوو ده مزانی له به ر چ هویه ک په لامارم ده دن. له راستیدا سزای ئه وه بوو

تایبته به پتگی پرتووک

«خه ریکه گه وره ده بیت».

منیش له وه لاما گوتم؛

«مانگی دوو ده بمه سیانزه سال».

«وايه، وايه. كه واته كاتى خويه تى. باشه... پیت وایه كه تۆ هیئده
گه وره بووبیت كه بتوانیت نهینیهك لای خۆت بهیلتیه وه و
نهیدركینیت؟»

«هه ر نهینیهك كه تۆ پیمی بلیت، هه تا ئه و پۆژه ی ده مر م له لای
خۆمى ده هیلمه وه».

«منیش هه ر وای بۆ ده چم. به لام ئه مه شتیکی گرنه برادر، چونكه
زۆر دلنیانیم ژیانم هیئده ی مابیت».

منیش یه كسه ر گوتم؛

«بیگومان ماوته... زۆرت ماوه».

له پریكدا هه ستم كرد هه روهك سه هۆل و به فره كه ی ته نیستم
سارد بوومه ته وه. له م ته مه نه گه نه جمدا ئه مه دووه م جارم بوو كه
پووبه پرووی مردنی كه سیك ببه وه.

ئهو واینیشاندا كه ئاگای له قسه كانی من نه بووبیت و گوتی؛

«ئهلبرت، تۆ خۆت ده زانیت من له كویدا ده ژیم. پیم خوشه بیت گهر
ئهم ئیواره یه بیت بۆ لام».

گوتنه كه ی وایلیكردم له یادم بیت. جگه له وهش كاتى وتنه كه شی هه ر
تایبته بوو. ئه و هیشتام به هۆی شه په كه ی بهر دوكانه كه یه وه،
پوومه ته كانی هه ر سووربوون. به ده ر له وانهش "هانس" ی نانه وا هیچ
قسه یه كه ی هه روا بۆ خۆشی نه ده كرد...».

ئه وجا ئهلبرت كلاگس "ئحم" یكى بۆكرد و پاشانیش بۆی كۆكى.
وابزانم دووكه له كه په په یه قورگی، به لام دیاربوو كه كه میك په ستبوو.
هه ردووچاوه قورس و قاوه ییه كانی بریبوو میزه كه. ئه وجا گوتی؛

«هیلاكیت برادره؟ حه زده كه ییت پۆژیکی تر باسه كه مان ته واوبكه یین؟»
قومیم له شه رابه كه م دا و سه ریكم بۆ راوه شاندا، ئه ویش به
ئهنیشیه كه ی قووله وه به رده وامبوو؛

«له و كاته دا ته مه نم دوانزه سالبوو. پۆژه كان هه روهك پۆژانی پيشوو
تیده په پین، به لام ته نها ئه وه نده بوو كه چیتر هیچ كه سیکی لادیكه
نه یده ویرا ده ستم بۆ به ریت. زۆربه ی كات له نانه واخانه كه دا بووم.
هه ندئ جار پیکه وه قسه مانده كرد و جار جار یكیش پارچه یهك كیكى
بچكۆله ی ده دامی و ده یگوت بۆ خۆت برپۆره وه ده ره وه. خه لكی
ده یانگوت "هانس" ی نانه وا كه سیکی بیده نگه، منیش ئه و بیده نگیه م
تیدا ده بینى، به لام هه ندئ جاریش چیرۆكى خوش خۆشی ده ریا
گه ره كانی بۆ ده گپرامه وه. به و شیوه یهش شه رزه ابیه كه ی باشم
ده رباره ی ولاتانی ده ره وه په یدا كرد.

هه میشه من ده چومه لای "هانس" ی نانه وا و له نانه واخانه كه یدا
ده مبینى، هه رگیزیش له ده ره وه پووبه پرووی نه ده بوومه وه. به لام
پۆژیکی زستانی سارد له سه ر شه قامه كه دانیشتبووم و به رد م به سه ر
سه هۆله كه دا فریاده دا. له پریكدا لیم په یدا بوو، له ته نیستمه وه وه ستا و
گوتی؛

تایبہ تہ بہ ینگہی پھرتووک

برینی توونیلەکه ماوهی چاره‌کیکی پیچوو. له‌وسه‌ری تونیلەکه‌وه به‌ناو شارۆچکه‌یه‌کی پچکۆله‌دا تیپه‌رین که ناوی "ئایرۆلۆ" بوو. منیش گوتم "ۆلۆریاء". ئه‌وه جوۆره یاریه‌کی خۆمبوو، هه‌ر له‌و کاته‌وه‌ی که به‌ناو دانیمارکدا تیپه‌رین، هه‌موو ناوی شار و ناوه‌کانی سه‌ر پێگام به‌پێچه‌وانه‌وه ده‌خوینده‌وه، ته‌نها بۆ ئه‌وه‌ی بزانم وشه‌یه‌کی نه‌ینی یان شتی‌ک له‌و باب‌ه‌ته‌یانی تی‌دا نه‌شاردراوه‌ته‌وه. هه‌ندێ جاریش ئه‌وناوانه‌ی هه‌لمه‌گیرانه‌وه شتی‌کیان بۆ ده‌رده‌خستم. بۆ نمونه "رۆما" بووبه "امۆر"، من یه‌مابوو ئه‌و ناوه رێک له‌شوینی خۆیدا بێت⁶.

“لورڙياءَ” ش زور خراپ نه بوو، هر وهک ناوې ولايتکي خه يالې دهاته بهرگوئ. ته نانه تئستاکهش ئه گهر که ميک چاومي بو بنوقيم، ريک شاره کهم ديتوه بهرچاو و ده توانم به خه يال به ناويدا تپيه ربم. دواتر به ناو دوليکدا چووينه خواره وه، ئه ناوه پرېوو له کيلگه ي بچوک بچوک و به په رږيني بهردين له يه کدي جودا کرابوونه وه. پاش که ميک رووباريکمان بري که ناوې “تيسينو” بو. هر که باوکم رووباره که ي بيني، هه ردوو چاوي داپچري. له و کاته وه ي که به لاي به ندهره گه وره کاني هامبورگدا تپيه رين، باوکم به و شيويه نه بنبوو.

زۆر بەتووندی ئیستۆپی گرت و پېچىكى كردهوه. بهپهله له ماشینهكهدا هاته دهرهوه و ههر بهپيوه وهستا. دهستی بو پووباره پرشنگدارهكه راكيشا. لهراستیدا لهنيوان چيا بهرزهكانهوه دهاته خوارهوه.

⁶پيچەوانەى "Roma" دەيتتە "amor"، "مۆر" لە ئەفسانە كۆنەكاندا خواوەندى خۆشەويستتەو.

حهوتی، قهره

...تہستیرہیہ کی پر نہینی...

خویندنه‌وه و حونجه‌کردنی ئەو هه‌موو پیتە بچکۆلانیانە‌ی ناو کتیبە بچکۆله‌که، چاومی به‌ته‌واوه‌تی ماندوو‌کرد و ئاویان پێدا ده‌هاته خواره‌وه. بچکۆله‌یی پیتە‌کان جار‌جاریک گومانیان ده‌خسته دڵمه‌وه و له خۆم ده‌پرسی «بلییت خۆشم له‌خه‌یالی خۆمه‌وه هه‌ندیک وشه‌م نه‌خستبێته سه‌ری».

بۆ ماوهیهک به‌لای چه‌ند شاخیکی به‌رزدا تیپه‌رین، منیش له ماشینه‌که‌دا دانیشتبووم و چاووم تیپریبوون. هاوکات بیرم له ئەلبی‌رت ده‌کرده‌وه؛ ئەو دایکی مردوو و سه‌رباری ئەوه‌ش باوکی ئالووده‌ی مه‌ی بووه. یاش که‌مێک باوکم گوتی؛

«خەرىكە لە توونىلە بەناوبانگەكەى "سانت گۆتھارد" نەزىكەدەبىنەوہ .
پيىم وابىت پيىك بەناو ئەو شاخە گەورەيەى بەردەممماندا دەروات كە
تۆ سەبرى دەكەيت» .

ئەوجا كەوتە باسكردنى توونىلەكە و گوتى "توونىلى سانت گۆتھارد" درىژترين توونىلى جيهانە كە ماشىنى پىدا بروت. درىژيەكەى شانزە كيلومەترە و دوو سالىك دەبىت كراوئەتەو. بەلام پيش ئەو كاتە (زياتر لە سەد سالى لەمەوبەر) تەنھا توونىلى شەمەندەفەربووە، وە پيش ئەو كاتەش قەشەكان و ھەروەھا چەتە و دزەكانىش كە لە نيوان ئيتاليا و ئەلمانىادا سەفەريان دەكرد، ناچاربوون بەپى بەتوولەپىگەى "سانت گۆتھارد"دا بىەرنەو.

له‌دواجاریشدا گۆتی "مه‌به‌ستم له‌وه‌یه که خه‌لکانیک له‌پیش ئیمه‌دا
لێره‌دا هه‌بوون". چیرکه‌ی دوا‌ی ئه‌وه له‌ناو تووننه‌که‌دا بووین.

ههتا من له ماشینه کهدا هاتمه دهره وه و گه یستمه لای، ئه و فریای
 ئه وه که وتیو جگه ریه کی بۆ دابگیر سیښت. ئه و جا گوتی؛
 «برادر، وا گه یستینه دهریا... بونی گزوگیای دهریایی و قه تران
 ده که م».

ئه وه یه که مجار نه بوو که باوکم شتیکی سهیر و سه مه ره بلت، به لام
 له گهل ئه وه شدا ئه م جار هیا ن به راستی ده تر سام که ئه قلی له ده ست
 دابیت. ئه وه ی که زیاتر منی ده تر ساند، ئه وه بوو که ته نها هه
 ئه وه نده ی گوت و ئیدی بیده نگ بوو. له وه ده چوو هه موو وشه کانی ناخی
 هه رئه ونده بوو بیت که به دلنیا ییه وه بلت "وا گه یستینه دهریا و
 ته و او".

من سوور ده مزانی که هیشتام هه ر له سویس راداین، ده شمزانی ئه و
 ولاته هیچ جوړه لیواریکی سه ر قه راغ دهریای نیه. راسته من هیچ
 شتی که له جوگرافیا تینه ده گه یستم، به لام له گهل ئه وه شدا ئه و هه موو
 شاخه به رزانه ی چوار ده ورمان ده یسه لماند که له دهریا وه دوورین.

«ماندوویت؟»... لیم پرسى.

«به هیچ جوړیک... دیسانه وه په نجه ی بۆ رووباره که راکیشایه وه و
 گوتی «پیم وابیت به پیی پیویست باسی ریگاو بانی که شتیوانی ناو
 ناوه راستی ئه وروپام بۆ باسنه کردبیت، هه ر له به رئه وه ده خوازم
 ئیستا که شتی که له م باره یه وه بۆ باسبکه م»

ده بیت له و کاته دا له که سی که چووبم که له مانگه وه که وتیته
 خواره وه، چونکه باوکم گوتی؛

«که میک ئارام به هانس توماس. ئیره هیچ دزیک و چه ته یه کی
 دهریایی لینه».

په نجه ی بۆ چیاکان راکیشا و که وته وه قسه کردن؛

تایه ته به پنگه ی په رتوک

«که میک له مه وه به ر زنجیره شاخی "سانت گوت هارد" مان بری. زوړینه ی
 رووباره کانی ئه وروپا لیره وه هه لده قولین. لیره وه رووباری "راین"
 دلپه ئاوه کانی سه ره تای کو ده کاته وه، وه هه ر لیره شه وه رووباری
 "رؤنه" (واته تیسیڼو) هه لده قولیت و دواتریش له گهل رووباری گه وره ی
 "پو" دا تیکه لده بیت و ده رتینه دهریای "ئه دریا تیک" وه⁷.

سه یروبو به لامه وه که له پرېکدا که وته باسکردنی دهریا، به لام بۆ
 ئه وه ی زیاتر سه رم لیښیو یت، گوتی؛
 «گوتم که رووباری "رؤنه" لیره وه هه لده قولیت».

دیسانه وه ده ستی بۆ شاخه کان راکیشایه وه؛

«ئه و رووباره به ناو شاری "جنیف" دا ده روات و دواتر به ناو فه رهنسدا
 تیده په ریت، دواتریش چه ند کیلومه تریک له پوژئاوای شاری
 "مارسیلیا" وه ده رتیه ناو دهریای ناوه راسته وه. هه رچی رووباری
 "راین" یشه، به ناو ئه لمانیا و هو له ندادا تیده په ریت و دواتر ده رتیه
 ناو "دهریای باکور" وه. چه نده ها رووباری تریش ده گه نه ئه و، به لام
 هه موویان یه که مین قه تره ی ئاویان له شاخه کانی "ئه لپ" وه
 ده خونه وه».

«چه نده ها که شتیش له ناو ئه و رووبارانه دا ده رتوڼ؟»... ئه و پرسیاره م
 لیکرد و وامزانی ده توانم ده ست پیښکه ی لیکه م.

«به لئ، باشته ئه مه وه که تیښینه که لای خوت بیهل یته وه و له یادت
 بیت، به لام که شتی که کان ته نها به ناو رووباره کاندایه پرن، به لکو
 به نئوان رووباره کانیشدا ده رتوڼ».

⁷ به شیکه له دهریای ناوه راست و ده که ویته نئوان ئیتالیا و ئه لبانیا و
 سه رایقو و کرواتیاه و.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«به‌لئ! ئه‌و راستیه هیچی له‌و راستیه که‌متر نیه که که‌میک له‌مه‌وبه‌ر به‌ناو توونیلی "سانت گوتهارد" دا تیپه‌پین».

هه‌روا وه‌ستا‌بووم و ده‌مروانیه‌ پرووبارکه، منیش پیمو‌ابوو بۆنیکه که‌می گزۆگیای ده‌ریایی و قه‌تران بی‌ت. له‌و کاته‌دا باو‌کم لی‌ی پرسیم؛
«به‌راست ئیوه له‌ قوتا‌بخانه‌ فی‌ری چیتان ده‌که‌ن، هانس تۆماس؟»
منیش له‌ وه‌لامدا گوتم؛

«فی‌ری ئه‌وه‌مان ده‌که‌ن که به‌ ئاقلی دانیشین. فی‌ربوونی ئه‌وه‌ش کاریکی هی‌نده سه‌خته، که ده‌بی‌ت چه‌نده‌ها سالی پی‌وه بکو‌ژین».
«باشه... به‌لام به‌بروای تو ئه‌گه‌ر مامۆستا‌که‌ت باسی ری‌گاوبانی ده‌ریایی ناو ئه‌وروپای بو بکردیتایه، ئه‌و کاته به‌بی ده‌نگی دانه‌ده‌نیشتیت؟».

«بی‌گومان، به‌لئ... به‌ته‌واوه‌تی دل‌نیام که به‌ بی‌ده‌نگی داده‌نیشتم».
لی‌رده‌دا ئیدی کو‌تایمان به‌ باسه‌که هی‌نا و به‌دری‌زایی پرووباری "تیسینۆ" دا به‌ره‌وخوار که‌وتینه‌وه ری. له‌پیشدا به‌لای شاری "بیلینزونا" دا تیپه‌پین، ئه‌و شاره‌ی گه‌وره‌یه‌ی که هی‌شتام سی قه‌لای سه‌ده‌کانی ناوه‌راستی تی‌دایه. پاش ئه‌وه‌ی باو‌کم وته‌یه‌کی کورتی ده‌رباره‌ی سه‌ده‌کانی ناوه‌راست و سه‌لیبی‌ه‌کان پی‌شکه‌شکرد، ئه‌وجا به‌رده‌وامی به‌ قسه‌کانی دا و گوتی؛

«تو خۆت ده‌زانیت که من که‌میک خولیای گه‌ردوونم، هانس تۆماس. به‌تایبه‌تیش گرنگی ده‌ده‌م به‌ ئه‌ستیره‌کان، وه دیسانه‌وه به‌تایبه‌تی ئه‌و ئه‌ستیره‌ی ژیانان له‌سه‌ردایه».

وه‌لام نه‌دایه‌وه. هه‌ردوو‌کمان ده‌مانزانی که ئه‌و خولیای ئه‌و جو‌ره شتانه‌بوو. له‌به‌رئه‌وه پاش نه‌ختیک دری‌ژه‌ی به‌قسه‌کانی دا؛

دیسانه‌وه جگه‌ره‌یه‌کی تری داگیرساند، سه‌رله‌نوئ منیش پیمو‌ابوو ئه‌قلی له‌ده‌ست دا‌بی‌ت. جار‌جاریک زۆر ده‌ترسام ئه‌و هه‌موو مه‌شروبه قورسانه ئه‌قلی به‌ه‌وتین. پاش نه‌ختیک دری‌ژه‌ی به‌ قسه‌کانیدا؛

«بو نمونه ئه‌گه‌ر به‌ که‌شتیه‌ک به‌ناو "راین" دا برۆیت، ئه‌وا به‌شی‌وه‌یه‌ک له‌ شی‌وه‌کان به‌ناو پرووباری "ساین" و "لۆری" شدا ده‌رۆیت. هه‌روه‌ها وه‌ک ئه‌وه‌ش وایه که به‌ناو پرووباره گرنگه‌کانی تری‌شدا برۆیت. به‌و شی‌وه‌یه‌ش ری‌گه‌ی هه‌موو شاره به‌نده‌ریه گه‌وره‌کانت له‌به‌رده‌ستایه، بو وینه شاره به‌نده‌ریه‌کانی ده‌ریای باکور و ده‌ریای ئه‌دریاتیک و ده‌ریای ناوه‌راستی».

منیش پرسیم؛

«به‌لام ئایا چیا به‌رزه‌کان پرووباره‌کان له‌ یه‌کتر جودا ناکه‌نه‌وه؟»
«به‌لئ، به‌لام ئه‌گه‌ر بتوانین به‌ که‌شتی به‌نیوانیاندا برۆین، ئه‌وساکه نابنه ری‌گر».

«ئه‌م قسه بی‌مانایه چیه ده‌یکه‌یت؟»... به‌و پرسیاره قسه‌کانیم پی‌بری.
من زۆر جار به‌ قسه پر نه‌ینیه‌کانی ببی‌زار ده‌بووم.

«مه‌به‌ستم له‌ که‌ناله‌کانه، تو ده‌زانیت که له‌ ده‌ریای "به‌لتیک" ه‌وه ده‌توانیت به‌ که‌شتی هه‌تا ده‌ریای "ره‌ش" برۆیت، به‌بی ئه‌وه‌ی ناچار‌بیت به‌ناو ده‌ریای ناوه‌راست یان ده‌ریای " ئه‌دریاتیک" دا برۆیت؟»

سه‌ری‌کم بو راوه‌شاند، ئه‌ویش به‌ده‌نگی‌کی په‌ست و به‌ چریه گوتی؛
«هه‌تا ده‌ریای "قه‌زوین" ده‌توانیت برۆیت، واته هه‌تا ناو جه‌رگه‌ی ئاسیا».

«به‌راست؟»... پرسیم.

www.pertwk.com

«دهزانيت كه لهم ماوهيهي پيشوودا ئهستيرهيهكي پر نهيني دوزراوهتهوه، لهویدا چهند مليونيك بوونهوهري بيركهروهوي لهسهر دهژی. بههياوشي لهسهر دوو قاچ دهسورينهوه و له ريگهي دوو چاوي زيندووهوه تهماشاي ئهستيرهكهيان دهكهن».

داهم بهوهدا نا كه ئهوه شتيكي نوئ بوو بوم. «ئهو ئهستيره بچكولهيه له ريگهي توپيكي ئالوزي هاتوچووه پيكهوه گريدراوه. لهو توپهشهوه بهردهوام خهلكه زييرهكهكاني سهر ئهستيرهكه بههوي ههندي ماشيني بريقهدارهوه لهم سهروهوه بو ئهوسهر دين و دهرون».

«به راست؟»

«بهلي، گهرهم! ههر لهسهر ههمان ئهستيره، ئهو خشوكانه چهند بينايهكي گهرهيان بنيادناوه كه له سه د قات تيپهردهبيت، وه لهژير ئهو دهزگايانهشدا چهندهها توونيلى دريژيان ليڊاوه و دهتوانن به خيرايبى بههوي چهند ئاميريكي ئهلهكترونيهوه كه لهسهر سكه دهروات، لهشوينيكهوه بو شوينيكي تر خويان بگويزنهوه».

«بهتهواوهتي دلنيايت لهوه؟»... ليم پرسى.

«بهلي، بهتهواوهتي دلنيام».

«ئهى... ئهى بوجى من ههرگيز باسى ئهو ئهستيرهيهم بهرگوئ نهكهوتوه؟».

«ئمم... يهكهه لهبهرهوهي هينده نابيت دوزراوهتهوه و دووههميش پيموابيت جگه له من كهسى تر بهمه نازانيت».

«ئهى باشه ئهو ئهستيرهيه له كويدايه؟».

باوكم دهستی كيشا به ئاميرهكاني بهردهميدا و گوتي؛

تايهته به پيگهي پهرتووك

«ئاهمهيه. ئهستيره سهيرهكه ئهمهيه هانس توماس. ئيمهش ئهو خهلكه زييرهكهين كه به فياتيكي سوورهوه له شوينيكهوه بو شوينيكي ترخلدهبينهوه».

بو چهند چركهيهك گرزي و موني گرتمى، چونكه ههليخلهتاند. بهلام دواتر تيگهيشتم كه ئهم زهويه چهنده سهير و سهمهريه، ئيدي يهكسهه لىبوورام.

دواجاريش باوكم گوتي؛

«ئهگهر ئهستيرهناسهكان ئهستيرهيهكي ترى زيندوو بدوزنهوه، ئهوا خهلكي دهبوورينهوه. كهچى خهلكي سهريان له ئهستيرهكهى خويان ناسورميت».

بو ماوهيهكي دورودريژ له جيى خويدا داناشتوو و هيچى نهدهگوت، منيش دواتر كتيبه بچكولهكهه دههينا و دهستمكردهوه به خويندنهوه. جياكردنهوهي ههموو نانهواكاني "دورف" لهيهكترى كاريكي ئاسان نهبوو، بهلام لهيادمه كه "لودفى" كتيبه بچكولهكهى نووسيوه و "ئهلبيرت" يش باسى ئهو كاته بو لودفى دهكات كه گهنجبووه و سهردانى "هانس"ى نانهواي كردووه.

"ئهلبیرت کلاگس" پهرداخى شهرا به کهى بهرز کرده و قومىكى لیدا. ته ماشایه کی ده موچاوه پیره کهیم کرد، سهیر بوو به لامه وه که ئهم مروقه هه مان ئهو کورپه بیکه سه بووه که کاتى خوى دایكى به نه خوشى مردوو. ههروه ها هه ولده دا ئهو براده رایه تیه تایبه تیه بهینمه بهرچاوم که له نیوان ئهم و "هانس" ی نانه وادا سه ریه له دابوو. من خوم ئهو کاته ی که هاتمه دورف که سیکی ته نها و بیکه سبووم و ئهم پيشوازی لی کردم، به لام ئهمیش کاتى خوى ههروه که من بیکهس و بیده ره تان بووه.

ئهلبیرت پهرداخه کهى له سه ر میزه که دانایه وه، به مقاشیک که میک داره کانی ناو ئاگردانه کهى هه لگی پرایه وه و گوتی؛

«هه موو که سیکی لادی که ده یزانی که "هانس" ی نانه وا له کوخیکی دارینی سه رو ئاوا ییه که دا ده ژى. ده رباره ی شیوه ی ژیانیشی له ویدا، چه نده ها قسه و قسه لۆکیان بو هه لبه ستبوو، به لام من پیموانیه هیچ که سیک له خانوو کهیدا سهردانی کرد بیت. ئهو ئیواره ی زستانه م زور به باشی له یاده، به فریکی زور باریبوو و منیش به په رۆشه وه به ره و کوخه کهى "هانس" ی نانه وا سهرده که وتم. من یه کهمین که سبووم که سهردانی ئهو نانه وا پر نهینیه م کرد...

مانگی چواره له سه رو شاخه کانی رۆژه لاته وه هه له اتبوو، ئه ستیره کانیش نه خته نه خته به ئاسمانه وه ده بینران.

له و کاته دا که به سه ر گردۆلکه بچوکه کهى نزیک ماله کهیدا سهرده که وتم، دیسانه وه قسه کهى "هانس" ی نانه وام هاته وه بیر

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

که کاتى خوى له دواى شه ره گه وره کهى بهرده م دوو کانه کهیدا پى گوتم؛ "رۆژیک ساردیه کت ده ده مى که تامه کهى هه زار جار له م ساردیه خوشتر بیت". له دلى خومدا گوتم "بلایت ئهو ساردیه په یوه ندى کهى به نهینیه گه وره کهوه هه بیت؟".

پاش که میک خانوو کهى سه ر ته پۆلکه کهم لیوه ده رکه وت، بیگومان خوت ده زانیت که هه مان ئهو خانوو یه که ئیستا که تییدا دانیش تووین».

به خیرایى سه ری کم بو له قاند و نانه وا پیره کهش دریژه ی به قسه کانی دا؛

«به لای کانیه که دا تیپه پریم، به هیواشی به سه ر به ره هیوانه به به فر داپوشراوه کهیدا رۆیشتم و له ده رگامدا. گویم له "هانس" ی نانه وابوو هاواریکرد و گوتی "وه ره ژوووره وه کورم!"

گرنگه بلیم ئهو کاته من هیشتام ته مه نم له دوانزه سیانزه سالیک تینه په پریبوو. وه هیشتام هه ر له مالى خوماندا له گه ل باوکمدا ده ژيام. له به ره وه که میک به لامه وه ناخوشبوو که پیاویکی تر به و شیوه یه بانگم بکات و پیم بلایت "کورم".

به هه رحال چوومه ژوووره وه... هه ر ده تگوت پیم ناوه ته ناو جیهانیکی ته واو جیاوازه وه. "هانس" ی نانه وا له سه ر لانکه کورسیه قوله کهى دانیشتبوو، له هه موو سوچ و قوربنیکی ژوووره که دا شوشه ی ماسی دانرابوو و ماسی پرته قالی تییا ندا مه له ی ده کرد. له هه موو گوشه و قوربنیکی بچوکی ژوووره که دا به شیکی ره نگه کانی په لکه زیرپینه ده هاته بهرچاو.

به لام له ژوووره که دا ته نها ماسی پرته قالی لینه بوو... نه خیر، بو ماوه یه که هه ر وه ستابووم و ته ماشای ئهو هه موو شتانه م ده کرد که

هەرگیز له وهوبه وینهیانم نه بینیبوو. چەند سالیکی دواتر ئینجا ناوی ئەو شتانه فیڕبووم کە بینیم.

لەناو چەند شوشەیه کدا پاپۆری بچکۆله بچکۆلهی تێدابوو، چەندها گوێچکەماسیش له ژوورە کدا دانرابوون. جگە لهوانەش پەیکەری بودا و بەردی بەنرخ و گەوهەر، بوومە پەرەنگ⁸ و بووکە شوشەیی دروستکراو لەشیوهی زنجیدا، شمشیری کۆن و چەقۆ و دەمانچە، سەرینی مەغریبی و فەرشی هیندی له خوری مەر دروستکراو، هەموو ئەمانەشی لیبوو. من بەتایبەتی سەرنجم چوو سەر شکلی ئازەلیکی سەیر کە له شوشە دروستکراوو، سەریکی بچکۆلهی درێژکۆله و شەش قاچی هەبوو. له گەردەلوولی ولاتیکی نامۆ دەچوو. لهوانەیه ناوی هەندێ لهو شتانەم بیستبێت کە بینیم، بەلام ئەم بەسەرھاتە زۆر پێشئەوهی فۆتۆگراف هەبێت پوویدا.

دیمەنی ناو کوخە بچکۆله کە بەتەواوەتی جیاوازتر بوو لهوهی کە من مەزەندەم دەکرد. لەپڕێکدا لهوه دەچوو لەلای "هانس"ی نەوانەبەم، بەلکو هەر دەتگوت هاتوومەتە لای دەریاوانیکی پیر. له چەند شۆنێکی کیشدا چرای داگیرساندبوو، بەلام وەک ئەو چرایانە نەبوو کە من لهوه وپێش بینیبوو، پێم وابێت چرای تاییبەت بە جیهانی دەریاوانی بوون.

پیاوێ پیرە کە داوای لێکردم لەسەر کورسیه کی بەردەم ئاگردانە کە دابنیشم، پێک ئەو کورسیه یه کە ئیستاکە تۆی لەسەر دانیشتوو، لودفی... دەزانیت؟»

دیسانەوه سەرم بۆ لەقاندەوه.

⁸ داریکی چەماوێه کە هەلێدە دەیت، بۆ خۆت دەگەرێتەوه و.

تایبەتە بە پێگەیی پەرتووک

«پێش ئەوهی دابنیشم، بە ژوورە بچکۆله کدا خولامهوه و تەماشای هەموو ماسیه پەرەنگاوپەرەنگەکانم کرد. هەندێکیان سوور و زەرد و پرتهقالی بوون، هەندێکی تریان سەوز و شین و مۆر بوون. لهوه وپێش تەنها یەک ماسی لهو جۆرەم بینیبوو، ئەویش له ژوورە کە پشتهوهی نەوانەخانە کە "هانس"ی نەوانە وادا بوو، لهویدا لەسەر میزێکی بچکۆله دایناوو. زۆرجار کە "هانس"ی نەوانە خەریکی هەویر شیلان دەبوو، من دەووستام و تەماشای ئەو ماسیه بچکۆله یەم دەکرد، لەم سەری شوشە کەوه بۆ ئەوسەری مەلەیی دەکرد.»

لهو کاتەدا کە بە ژوورە کەیدا دەخولامهوه پێم گوت؛

«چەندە ماسی پەرەنگاوپەرەنگت زۆر، پێم دەلێیت له کۆیوه هیناوتن؟»

وهکو پیاویکی پیر پێکەنی و گوتی؛

«هەر شتەو کاتی خۆی هەیه، برادەر. هەر شتەو کاتی خۆی. بەلام پێم

بڵێ... ئەگەر من بمرم، حەز دەکەیت له "دۆرف"دا ببیتە نەوانە؟»

پراستە من ئەو کاتە هیشتام منداڵ بووم، بەلام لهگەڵ ئەوه شدا ئەندێشە یەک بەمیشکەدا دەهات و دەچوو؛ جگە له "هانس"ی نەوانە، هیچ کەسیکی ترم شک نەدەبرد. دایکم مردبوو و باوکیشم چیتەر هیچ پرسیاریکی لێنەدەکردم، بەئارەزووی خۆم دەهاتم و دەچووم. هەموو خوشک و براکانیشم له دۆرف دوور کەوتبوونەوه. لهبەرئەوه زۆر بەرێزەوه گوتم؛

«من هەر خۆم بپارم دابوو بێم بە نەوانە.»

پیاوێ پیرە کە بە ئەندێشە یەکی قۆلەوه گوتی؛

«منیش هەر لهو برۆایه دابوو. ئمم... کەواتە دەبێت بەباشی ماسیهکانیشم بۆ بەخێوبکەیت. بەلام بەدەر لهوهش، هیشتام شتی

تریشمان ههیه؛ تۆ دهبیته ئهوه کهسهی که دواتر دهبیته نهیینه ساردیه
ئه‌رخه‌وانیه‌که بپاریزیت».

«ساردی ئه‌رخه‌وانی؟»

«ته‌واوه... جگه له‌وه شتی تریشمان ههیه، براده‌ر»

منیش گوتم؛

«باسی ساردیه ئه‌رخه‌وانیه‌که‌م بۆبکه»

برۆ سپیه‌کانی هه‌لته‌کاند و به چرپه‌یه‌ک گوتی؛

«ده‌بیته تام بکریته، براده‌ره»

«ناتوانیت پیم بلییت تامی چی ده‌دات؟»

به‌بیزاریه‌که‌وه سه‌ره پیره‌که‌ی پاوه‌شاند و گوتی؛

«ساردی ئاسایی یان تامی هه‌رمی یان پرته‌قال یان تووه سووره

ده‌دات و هیچی تر. به‌لام ساردیه ئه‌رخه‌وانیه‌که به‌و جو‌ره نیه،

ئه‌لبیتر. ئه‌و ساردیه له هه‌مان کاتدا تامی هه‌موو ئه‌و شتانه ده‌دات،

وه له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا تامی جو‌ره توویه‌ک و میوه‌یه‌ک ده‌دات که تۆ

هه‌رگیز له‌وه‌وپیش زمانت به‌ریان نه‌که‌وتوو».

منیش گوتم؛

«که‌واته به‌ دلنایاییه‌وه تامی خۆشه».

«هه‌ر خۆش!! زۆر زیاتریش. تامی ساردی ئاسایی ته‌نها له‌ ده‌مدایه...»

له‌پیشدا له‌سه‌ر زمان و مه‌لاشو، دواتریش که‌میک له‌ قورگدا. به‌لام

ساردیه ئه‌رخه‌وانیه‌که جگه له‌وانه له‌ لوت و سه‌ریشدا تامی خۆی

ده‌دات، دواتریش به‌ قاچه‌کاندا ده‌پوات و به‌ناو ده‌سته‌کانیشدا

تیپه‌رده‌بیته».

ئه‌وجا گوتم؛

«پیم وانیه‌ راست بکه‌یت»

تایبه‌ته به‌ پنگه‌ی په‌رتووک

«له‌و بروایه‌دات؟»

لیره‌دا پیاوه پیره‌که که‌میک سه‌رسوپما و سه‌رلێشیواو ده‌هاته به‌رچاو،

له‌به‌رئه‌وه ویستم پرسیا‌ری شتیک بکه‌م که وه‌لامدانه‌وه‌ی ئاسانتر

بیته؛

«باشه‌ رهنگی ئه‌و ساردیه چۆنه؟»

"هانس"ی نانه‌وا دایه قاقای پیکه‌نین؛

«کورپه تۆ پرسیا‌ری سه‌یر ده‌که‌یت... هه‌لبه‌ته پرسیا‌ره‌که‌ت له‌جیی

خۆیدایه، به‌لام وه‌لامدانه‌وه‌ی هیینه ئاسان نیه. به‌هه‌رحال ده‌بیته

ساردیه‌که‌ت نیشانبدهم، ده‌زانی..»

"هانس"ی نانه‌وا به‌ره‌و ئه‌و ده‌رگایه‌ رۆیشت که ده‌چوو سه‌ر ژووریکی

بچکۆله‌ی خه‌وتن. لیره‌شدا دیسانه‌وه شوشه‌یه‌کی گه‌وره‌ی ماسی

دانرابوو و ماسیه‌کی پرته‌قالی تیدا‌بوو. له‌ژێر جیگای خه‌وه‌که‌دا

په‌یزه‌یه‌کی ده‌ره‌ینا و به‌دیواره‌که‌وه هه‌لیسپارد. ئالیره‌دا سه‌رنجم

چوو سه‌ر ده‌رگایه‌کی بچکۆله که به‌ بنمیچه‌که‌وه بوو، قفلێکی

ئه‌ستوریشی لیدرابوو.

نانه‌واکه به‌ په‌یزه‌که‌دا سه‌رکه‌وت، له‌ گیرفانی کراسه‌که‌یدا کلیلێکی

ده‌ره‌ینا و قفل‌ه‌که‌ی کرده‌وه. پاشان رووی تیکردم و گوتی؛

«وه‌ره براده‌ر، وه‌ره. له‌ماوه‌ی په‌نجا سالی رابووردودا، جگه له‌ من

هیچ که‌سیکی تر نه‌هاتۆته ئیره».

منیش دوای که‌وتم و چوومه سه‌ره‌وه بۆلای.

له‌سه‌قفه‌که‌دا په‌نچه‌ره‌یه‌کی بچکۆله‌ی تیدا‌بوو، هه‌ر له‌وێوه تریفه‌ی

مانگه‌شه‌و ده‌هاته ژووره‌وه. تیشکه‌کان چه‌نده‌ها سندوق و کاتژمیری

ده‌ریایی ده‌خسته‌ پوو که به‌ گه‌رد و ته‌ونی جالجالۆکه داپۆشرا‌بوون.

به‌لام ژووره بچکۆله‌که ته‌نها به‌هۆی تیشکی مانگه‌وه‌ پروناک

تایبته به پتگه پرتووک

«فرود؟»

«بهائی» فرود. بهلام ئەو باسەم داناوہ بۆ ئیوارەییەکی تر. ئیستاکەش بە خۆمان و ئەم بۆتە ساردیەوہ دەچینەوہ ژوورەکەیی خوارەوہ. بە بۆتەکەیی دەستیەوہ ھاتە خوارەوہ. لە یەکیەک لەو "جۆکانەیی جەژنی لەدایکبوونی مەسیح" دەچوو کە لەگەرەکەدا چرایان بەدەستەوہیە. تەنھا جیاوازیی ئەوہبوو کە چراکەیی دەستی ئەم پەنگییکی دیاریکراوی پەرش نەدەکردەوہ، بەلکو جارجاریک سوور و سەوز، کەمیک دواتر زەرد و لەپڕیکدا دەبوو بە شین. بۆتەکە خال خالی پەنگی چکۆلە چکۆلەیی بەھەموو لایەکی ژوورەکەدا بۆلۆدەکردەوہ... ھەر دەتگوت لە ژوورەکەدا سەدان چرای بچکۆلە داگیرساو و تیشکەکانیان سەمادەکەن.

کە گەیشتیەوہ ژوورەکەیی خوارەوہ، بۆتەکەیی لەسەر میزی بەردەم ئاگردانەکەدا دانا. لەویشدا پەنگی ھەموو شتە سەیر و نامۆکانی ژوورەکە وەک پەنگە جیاوازیەکانی شەلەکەیی لێھات. پەیکەرەکەیی بودا پەنگی سەوزی گرت و دەمانچەییەکی کۆن شین بوو، "بوومەپەنگ" ییکیش ھەرەک پەنگی خۆین سوور ھەلگەرا.

دیسانەوہ لیم پرسیەوہ؛

«ئەمەییە ساردی ئەرخەوانی؟»

«بەلێ، ئەمە دواھەمین دۆپە کە ماتەوہ. بەلام باشتەر، ئەلبێرت... چونکە ئەم خواردنەوہیە ھێندە باشیەکەیی ترسناکە، ئەگەر لە دوکانەکاندا بفرۆشرایە شتیکی خراپدەبوو.»

لە شوینی خۆی ھەستا و پەرداخیکی بچکۆلەیی ھینا، پاشان چەند دۆپیکی کردە ناو پەرداخەکەوہ. بەئاستەم بە بنەکەییەوہ دیاربوو، بەلام وەک بەفریکی کریستال دەرەوشایەوہ.

نەدەبووہوہ. چونکە تیشکی مانگ شینبوو، بەلام لەویدا شەپۆلی تیشکیکی ھێمنی ھەموو پەنگەکانی پەلکەزێرینەش دەبینرا. لە بنی بنەوہی ژوورەکەدا "ھانس"ی نانەوا پەنجەیی بۆ گۆشەییەکی ژوورەکە راکیشا. لەویدا پیک لەژێر سەقفە لارەکەیی ژوورەکەدا، بۆتەکەیی کۆن دانرابوو. لە شوشەکەوہ تیشکیکی ھێندە پووناک و جوان دەھاتە دەرەوہ، بۆ ماوہیەک ناچاربووم چاوم بنوقینم. شوشەیی بۆتەکە ئاوی بوو، بەلام شەلەکەیی ناوی پەنگی سوور و زەرد و سەوز و وەنەوشەیی بوو... ھەموو ئەو پەنگانەم لەیەک کاتدا دەبینی. "ھانس"ی نانەوا بۆتەکەیی بەرزکردەوہ. لەویدا شەلەکەیی ناویم بەجوانی بینی و وەک مرواریەکی شل دەرەوشایەوہ.

بەدەنگییکی گومانایەوہ چرپاندم؛

«ئەو چیه؟»

نانەوا پیرەکە دەموچاوی گرزبوو؛

«ئەو "ساردی ئەرخەوانی"یەکەییە، برادەر. ئەو چەند دۆپەش، دواھەمین دۆپی ئەو ساردیەییە کە ماوہتەوہ و لە ھیچ شوینیکی تری جیھاندا دەست ناکەوێت.»

پاش نەختیک لیم پرسی؛

«ئەو ئەو چیه؟... ئاماژەم بۆ قەتوویەکی بچکۆلەیی کۆنکرد، کە ھەندێ کاغەزی یاری کۆن و گەردگرتووی تێدابوو. پزیوو و پەپپووت دەھاتنە بەرچاو. ھەشتی قەرەش لەسەری سەرەوہدابوو. زۆر جوان نەمدەبینی، بەلام وایانم ژمارە ھەشتیک لەلای چەپی کاغەزەکەوہ نووسرابوو.

پەنجەییەکی خستە سەر دەمی و بە ئەسپایی گوتی؛

«ئەو کاغەزەکانی "فرود"، ئەلبێرت.»

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

پهرداخه پچکوله کهم بهرزکرده وه و دلّوپه پرشنگذاره کانی ناویم خوارده وه. ههر که یه کهمین دلّوپ کهوته سهر زمانم، شه پوّلکی پر له خۆشی به ناو له شمدای تیپه پری. له سهره تادا تامی هه موو ئه و شتانه م کرد که له و ته مه نه گه نجه مدا تامم کردبوون، پاشانیش به هه زاران تامی نوئ به ناو له شمدای ده هاتن و ده چوون.

پاستبوو، ههر وهک "هانس"ی نانه وا گوتی، تامه که ی له پیشتا له ده ممه وه ده ستیپ کرد، له پیشت هه موو شتییدا له سهری زمانه وه. به لّام دواتر له قوّل کانم و قاچه کانمدا تامی شلیک و تووی سوور و سیو و مؤزم ده کرد. له سهری په نجه تووته یه کمدا تامی هه نگوینم ده کرد، له په نجه یه کی قاچیشمدا تامی مره بای هه رمیم ده کرد و له خواری خواره وه ی پشتیشمدا تامی کریمی کیکم ده کرد. له هه موو له شمدای هه ستم به بوئی دایکم ده کرد. بوئییک بوو که بیرم چووبووه وه، به لّام به دریا یی ئه و سلانه ی پاش مردنی ههر بیرم ده کرد.

له دوا ی ئه وه ی شه پوّل یه که می تامه کان هیو ربووه وه، هه ستم ده کرد هه موو جیهان له له شمدای بیّت. به لّی، هه ستم ده کرد من خۆم له شی جیهانیم. هاوکات پیموابوو هه موو دارستانه کان و شاخه کان و کیلگه کان و ده ریاکان، به شیک بن له له شی من. هه رچه نده دایکم مردبوو، به لّام له گه لّ ئه وه شدا له وه ده چوو له شوینیکی ئه و ناوه دا بیّت...

که سهری په یکه ره سه وزه که ی بودام کرد، وا ده هاته به رچاوم که پیکیه نیّت. دیسانه وه ته ماشای دوو شمشیره هه لواسراوه که ی سهر دیواره کهم کرده وه، ئه وانیش وا ده رده که وتن که شه ره شیریکه ن. له سهر دوّلابیکی گه وره، که شتییه کی بچکوله له ناو بتلییدا دانرابوو، ههر هه مان ئه و که شتییه بوو که له گه لّ هاتنه ژووره وه مدا سهرنجم

«هینده ته به سه... نانه وا پیره که گوتی.

منیش به سه رسامیه وه لیم پرسی؛

«له وه نده زیاترم ناده یتی؟»

پیاوه پیره که سهری پاوه شاندا؛

«له راستیدا دوو دلّوپیش زوره، چونکه تامی ته نها دلّوپیکی ئه م ساردیه ئه رخه وانیه بو ماوه ی چه ند سه عاتییک ده مینیته وه.»

ئه وجا وهک پینسینارییک گوتم؛

«که واته له وانیه و اباشتر بیّت که ئیستا که دلّوپیک بخۆمه وه و به یانی زوش دلّوپیکی تر.»

"هانس"ی نانه وا به بیزاریه وه سهری پاوه شاندا و گوتی؛

«نا، نا. ئیستا که یه ک دلّوپ بخۆره وه و ته واو، دواتر پیویستت پی نیه. پاش ئه وه ی که ده یخویتیته وه، هینده ته به لاوه خۆشده بیّت که هه ولّی دزینی ئه و که مه ده ده ییت که ماوه ته وه. له به ره ئه وه ههر که رویشتیته ده ره وه، ده بیّت خیرا بیبه مه وه سهره وه و قفلّی بکه مه وه. دلّنیاشم پاش ئه وه ی که باسی کاغه زی یاریه کانی "فرود"ت بو ده که م، شاگه شکه ده بیّت که هه موو بتله که م نه دایتی.»

«تۆ خۆت ئه و ساردیه ته خوار دۆته وه؟»

«به لّی، یه ک جار خوار دومه ته وه. به لّام په نجا سالییک له مه وه بهر بوو.»
"هانس"ی نانه وا له سهر لانکه کورسیه که ی به رده م ئاگردانه که هه ستا، بتلی ساردیه که ی له گه لّ خۆیدا هه لگرت و بر دیه ژووری خه وه بچکوله که وه.

که گه راپیه وه ده ستیکی خسته سهر شانم و گوتی؛

«بیخۆره وه. ئه مه گه وره ترین ساتی ژیانته، براده ر. بو هه تاهه تایه له یادت ده بیّت، به لّام ئه م چرکه یه هه رگیزا و هه رگیز ناگه ریته وه.»

www.pertwk.com

چووه سهری، بهلام لهپړيکدا وادههاته بهرچاوم که لهسهر ئهو کهشتیه کونه وهستابم، ههستيشم دهکرد کهشتیهکه بهرهو دوورگهیهکی جوان و بهپیتی دوور ببهه.

لهپړيکدا گویم لهدهنگیک بوو گوتی؛

«تامهکهی خوش بوو؟»

دهنگی "هانس"ی نانهوا بوو. خوی بهسهرمدا چهماندبووهوه و قژی رادهکیشام.

منیش لهوهلامدا گوتم؛

«ئمم...»

لهپراستیدا نهدهزانی به چ جوریک وهلامی بدهمهوه.

تهنانهت ئهمرۆکهش نازانم. ئیستاکهش نازانم ئهو ساردیه ئهرخهوانیه تامی چی ددها، تهنهئا ئهوهنده دهتوانم بلیم که تامی ههموو شتهکانی سهر ئهم زهوییهی ددها. بهلام یهک شت دهزانم؛ ئیستاکهش که بیر له خوشی ئهو ساردیه دهکهمهوه، فرمیسک به چاوهکانمدا دیته خوارهوه.

تایبهته به پنگه‌ی په‌رتووک

نوی قهره

...ئهو دهیگوت من ئهو شته سهر و نئاساییانه دهبینم که خه‌لکی له ئاستیاندا کویرن...

لهو کاتانه‌دا که من دهرباره‌ی ساردیه ئهرخهوانیه‌که‌م دهخویندهوه، باوکم بهردهوام دهیویست قسه‌م له‌گه‌لدا بکات، بهلام باس وخواسی ساردیه‌که داگیریکردبووم و هه‌روا به‌ئاسانی نه‌مده‌توانی کتیبه بچکوله‌که دابخه‌م. باوکم باسی ئهو شوینانه‌ی بو ده‌کردم که پبیاندا تیده‌په‌رین، منیش جارجاریک ههر تهنه‌ها له‌بهر ریزگرتنی باوکم له جامی ماشینه‌که‌وه ته‌ماشایه‌کی دهره‌وه‌م ده‌کرد و ده‌مگوت؛ «جوانه» یان ده‌مگوت «قه‌شه‌نگه».

رپک لهو کاته‌دا که من "به‌دزیه‌وه" له ژووره‌که‌ی سهره‌وه‌ی "هانس"ی نانه‌وادا ده‌خولامه‌وه، باوکم ئاماره‌ی بو ئه‌وه کرد که ناوی ههموو شاره‌کان به دریزایی رپگاکه به زمانی ئیتالی نووسراون. چونکه لهو کاته‌دا به‌ناو به‌شی ئیتالی سویسرادا تیده‌په‌رین. بهلام له پراستیدا ههر تهنه‌ها ناوه‌کان ئیتالی نه‌بوون. ههر لهو کاته‌وه‌ی که من ده‌ستمکرد به خویندنه‌وه‌ی باسی "ساردیه ئهرخهوانیه‌که"، سهرنجمدا که ئهو دۆله‌ی به‌ناویدا تیده‌په‌رین، پرپوو لهو گول و دره‌ختانه‌ی که له ولاته‌کانی سهر دهریای ناوه‌پراستدا ده‌روین.

باوکیشم بهو سیفه‌ته‌ی که ههموو به‌شه جیاوازه‌کانی جیهانی بینیبوو، که‌وته ناوبردنی ئهو دار و پووه‌کانه‌ی که‌لهو ناوه‌دا ده‌روین و گوتی؛ «میمۆسا! ماگنۆلیا! رۆدۆدیندروڤ! ئه‌زالیا! داری گیلّاسی یابانی!».

به لām زور پيش ئه وهى بگهينه سهر سنوورى ئيتاليا، چهندهها دار خورماشمان بينى.

كتومت لهو كاته دا كه من كتنبه بچكوله كه م دانا، باوكم گوتى؛
«خهريكه دهگهينه شارى "لوگانو"».

من پيشنيارم كرد كه بۆ مانه وهى شهومان له وي دا لابهدين، به لām باوكم سهريكى بۆ راوه شاند و گوتى؛

«ئيمه وا ريكه وتين كه له سنوورى ئيتاليا تيبه پين و ئهوجا لابهدين.
به راستيش هيندهمان نه ماوه، جگه له وهش هيشتام پاشنيوه پويه و كاتيكي باشمان له بهرده ستدايه».

وهك دل دانه وهيكيش بۆ ماوهيهكى دورودريژ له شارى "لوگانو" دا لاماندا. له پيشدا كه ميك به شهقامه كاندا خولايينه وه، دواتر به ناو بهنده رهكان و پاركه زوره كانى شاره كه دا پياسه مان كرد، به راستى ئه و شاره پرپوو له پارک و بهنده رى جوان. باوكم پوژنامهيهكى ئينگليزى كرى و جگه رهيهكى بۆ داگيرساند، منيش به خوم و زه په بينه كه مه وه كه وتمه پشكنينى رووهك وگه لاكان.

دوو درهختى زور جياوازم بينى. يه كيكيان گولئى گه وه گه وه رى سوورى گرنبوو، ئه وى تريشيان گولئى بچكوله بچكوله زه ردى پيوه بوو. شيوهى گوله كانيش به ته واوه تى جياوازيوون، به لām له گه ل ئه وه شدا پيمواوو كه هه ردوو درهخته كه سه ربه هه مان خيزانب، چونكه كاتيک به زه په بينه كه م به جوانى له گه لاكانيان وردبوومه وه، بينيم خه ته بارىكه كانى سهر هه ردووگه لاكه تا رادهيهكى يه كجار زور هاوجووتى يه كن.

تايبه ته به پنگه ي په رتووک

له ناکاودا گويمان له دهنگى "گولله خور" يک⁹ بوو. بۆ ماوهيهكى دورودريژ دهجربوواند و دهخويند... چه هچه هه ي خوشى ئه و بولبوله خه ريکبوو بمخاته گريان. باوکيشم به هه مان شيوهى من مه ستى بووبوو، به لām ئه و ته نها پيکه نى.

به بۆنه ي ئاووه وه وای گهرمى ناوچه كه وه باوكم دوو ئاسكرىمى بۆ كریم (بيويستيشى نه كرد بيخه مه ناو گفتوگويهكى فلهسه فیه وه). هه ولما سىسرکيى گه وه رپا بکيشمه سهر چلوره كه م، بۆنه وهى بيخه مه ژير زه په بينه كه مه وه و سه يرى بکه م، به لām له وه ده چوو رپک ئه و سىسرکه له دکتور بترسييت. له و كاته دا باوكم گوتى؛

«هه ركاتيک پله ي گه رما له پله ي "سى" تيبه پريت، خيرا وروژم دههيننه دهره وه».

منيش گوتم؛

«وه هه ركاتيک سي به رى چلوره يه ك ببين، خيرا وروژم ده به نه وه ناوه وه».

پيش ئه وهى برپوينه وه ناو ماشينه كه، باوكم دهسته يه ك يارى كاغه زى كرى. هه روهك چۆن هه ندئ كه س هه موو حه فته يه ك گوڤارى حه فتانه ده كرن، ئه ویش ئاوها زوو زوو دهسته يه ك يارى كاغه زى ده كرى. ئه و زور گرنگى به يارى كاغه ز نه ده دا، ته نانه ت "ناپليون" يشى پينه ده كردن... له راستيدا ته نها من ياريم به كاغه زه كان ده كرد. به لām له گه ل ئه وه شدا بئ هۆ نه بوو كه ئه و هه موو دهسته كاغه زانه ي ده كرى.

⁹گولله خور يان هوزار؛ جوړيکه له بولبول، بهشى سهره وهى لهشى قاوه يى و سه وزه، خواره وهشى سپيه و کلکى قاوه يى کاله و.

باوكم له "ئارەندال" دا له وهرشهيهكى گهوره دا كارى دهكرد، ئهو كارى چهوركردنى ماتۆرى كهشتيهكانى لهئەستۆدابوو. بهلام جگه لهوهى كه دهرويشته سهركارهكهى و دهگهرايهوه، ههميشه خولياى پرسياره ههتا ههتا ييهكان بوو. كتيبخانهكهى پرپوو له كتيبي كهه تا زور باش و جياواز جياوازي فهلسهفى. بهلام لهههمان كاتيشدا ئارهزوويهكى ئاساييشى ههبوو. ئمم... نازانم تا چ رادهيهك ئارهزووهكهى به ئاسايى دابنريت، بهلام بيگومان ئهوهش شتيكه كه دهكریت باسى لهسهر بكریت.

چهندها خهلكى شتى سهيروسه مه ره كۆدهكه نه وه، ههروهك بهردى به دهگهمن و پارهى ئاسن و پول، هه ندئ كه سيش په پوله كۆدهكه نه وه. باوكيشم ئارهزوويهكى ئاوهاى هه بوو؛ ئهو جۆكه رى يارى كاغهزى كۆدهكرده وه. من هيشتام لهدايك نه بوو بووم كه ئهو خولياى كۆكرده وهى جۆكه رى هه بووه. وازانم لهو كاته دا دهستى پيكردوو كه په يوه ندى به جيهانى دهرياوانيه وه كردوو. جانتايه كى گه وره ي پر له جۆكه رى كۆكردبووه وه.

به شيويه كى گشتى باوكم كه خه لكى ده بينى يارى كاغهز ده كه ن، ههروهك سوالكه ريك ده چوو ه پيشه وه و داواى جۆكه ره كهى ليده كردن. ئاسايش بوو به لايه وه بروات و داواى جۆكه ريك لهو كه سانه بكات كه به هيج جۆريك نه يده ناسين، بۆ نمونه ئه وانه ي له لاي به نده ره كاندا داده نيشتن و يارى كاغهز پينيان ده كرد، ياخود دهرويشته لاي ئه وانه وه كه له قاوه خانه كاندا ياريان ده كرد و پيده گوتن "من ههزم له جۆكه ره و كۆيانده كه مه وه، له بهر ئه وه زور خوشحاله بيم ئه گه ر جۆكه ره كهه م پي به خشن، هه لبه ته ئه گه ر خۆتان يارى پيناكه ن". زۆربه ي خه لكى يه كسه ر جۆكه ره كه يان ده رده هينا و ده ياندايه، هه ند يكي ش

تايه ته به پنگه ي په رتوك

ته ماشايه كيان ده كرد و له وه ده چوو هه زيكه ن بلين "سوالكردنيش جۆرى زۆرى هه يه". چه ند كه سيكيش به ريزه وه ده يانگوت "خۆمان پيوستمانه"، هه نديكى تريش به شيويه كى ره قتر وه لاميان ده دايه وه. جار جاريك منيش هه ستمده كرد كۆره قه ره جيكم و ههروهك ئهو به بي ويستى خۆم ده خرامه ناو بازنه ي سوالكردنه وه.

بيگومان من بۆم پرسياربوو كه ئهو ئارهزووه كهه تا زور تايه ته ي ئهو به چ شيويه ك سهر يه له داوه... به هه رحال بهو شيويه باوكم جۆكه ريكي له هه موو دهسته ياريه ك ده رده هينا كه دهستى پيگه يشتايه. به شيويه ك له شيوه كانيش ئارهزووه كهى ههروهك ئهو و ابوو كه پۆست كارتيك له هه موو شاره كانى جيهانه وه كۆبكاته وه. بيگومان نه شي ده توانى جگه له جۆكه ر هيج كاغه زيكي تر كۆبكاته وه. بۆ نمونه نه يده توانى نۆى قه ره ياخود "پياوى سينه ك" كۆبكاته وه، چونكه نه ده لوا له گه رمه ي ياريه كى خوشدا له كۆمه ليك خه لك نزيك بكه ويته وه و داواى "پياوى سينه ك" يان "نۆى قه ره يان لييكات، ئهو كاته بيگومان داواكه يان په تده كردوه وه.

هه موو خاله گرنگه كه له وه دايه كه دوو جۆكه ر له هه موو دهسته يه كى يارى كاغهز دا هه يه. جار جاريكيش سى جۆكه ر يان چواريشمان له دهسته يه كدا ده بينى، به لام به شيويه كى گشتى هه موو دهسته يه ك دوو جۆكه رى له گه لدايه. له سه رو ئه وه شه وه ئهو ياريانه ي كه جۆكه رى تي دا به كارديت، هينده زور نين وه زور جاريش لهو ياريه كه مانه شدا كه جۆكه رى تي دا به كارديت، ته نها يه ك دانه ياريه كه ده بات به رپوه. به لام به دهر له م لايه نه كرداريه ي كه به ئاسانى ده سته كه وت، باوكم مانايه كى قولتري له جۆكه ردا ده بينى.

www.pertwk.com

تایبته به پتگی پرتوک

پاش که میک همموو دهسته که ی بۆ دریزکردم. ئەو وەک ریکەوتنیکی بەیاننەکراوی بەینی من و ئەو وابوو؛ که دهسته یهک کاغەزی دەرکری، جۆکەرەکی بۆ خۆی گلەدایه وه (ئەگەر له یهک دانە زیاتریشی تیدا بوايه، ئەوا ئەو هەر یهک دانە ی هەڵدەگرت). دواي ئەو هەش هەموو کاغەزەکانی تر دەبوونە مولکی من، ئەمە بەمەرچیک ئەگەر فریا بکەوتمايه و داوام لێیکردایه، دهنای بەشیوهیهکی تر دەیفهوتاندن. کهچی هیشتا ش سەدان دهسته یاری کاغەزم هەبوو. هەر له بهرئەوهش که تاقانە و تەنها بوم (وه له هەمان کاتدا دایکم له ماله وه نه بوو)، زۆر حەزمە کرد یاری به کاغەزەکان بکەم، بەلام له بهرئەوهی من کاغەزی یاریم کۆنەدەکرده وه، پیم وابوو زیاد له پیویست دهسته ی یاریم هەبیت. له بهرئەوه جار جاریک باوکم که دهسته یهکی دەرکری جۆکەرەکی بۆ خۆی دەردهیئا و ئەوانی تری فریاده دا. تا راده یهک له وه دهچوو که مۆزیک پاک بکات؛ تویکلە که ی لیده کرد وه و فریاده دا. جار جاریکیش هەر وهک ئەوهی شتیک بزار بکات، شتە باشه که ی بۆ خۆی هەڵدەگرت و ئەوانی تری فریاده دا به ناو تەنه که ی خۆله که وه و دهیگوت؛

«تویکلە تویکل!».

بهشیوهیهکی گشتی باوکم به جۆریکی باشتەر دهسته ی یاریهکانی له کۆلی خۆی دەرکده وه. ئەگەر من دهسته کهم نه ویستایه، دهچوو هەندێ گەنجی ده دوزیه وه و هەروا به بیئەوهی هیجان پیلایت، پییده به خشین. بهو شیوهیهش شتیک له بری ئەو جۆکەرانه ی که سوالی دەرکردن له خەلکی، ده دایه وه به مروقایه تی. پیم وابیت لهو بهینه دا مروقایه تی ئالوگۆریه کی باشی دەرکرد.

ئەو خودی خۆی وەک جۆکەرێک دەبینی. بەلام بەدەگمەن به شیوهیهکی راسته وخۆ ئەو راستیهی دەرکاند، بۆیه من ده میکبوو ده مزانی که خۆی وەک جۆکەرێکی یاری کاغەز ته ماشاده کات. کاغەزی جۆکەر زۆر زانیکی بچکۆله یه و جیاوازتره له هەموو کاغەزەکانی تر. ئەو نه سینە که و نه دینار، نه کوپه و نه قەرە. ئەو نه هەشته و نه نۆ، نه پیاوه و نه کوپ. ئەو کاغەزیکه که له دەر وهی ئەو شتە دا یه که هەموو ئەوانی تر به شیکن لێی. ئەویش وەک هەموو کاغەزەکانی تر خراوته ناو هەمان دهسته وه، بەلام شوینی راسته قینه ی ئەو له ویدا نیه. له بهرئەوه ده کریت به بی ئەوهی شوینی دیاربیت، له ناو دهسته که دا دەر بهیتریت.

پیم وابیت باوکم لهو کاته دا که له "ئارەندال" دا گه وره بووه، هەر وهک جۆکەرێک هەستیکرد بیت. جگه له مانەش شتیک تریش هەبوو؛ باوکم وەک فه یله سوفیکیش هەر له جۆکەر دهچوو. ئەو دهیگوت "من ئەو شتە سهیر و ئاساییا نه ده بینم که خەلکی له ئاستیا ندا کویرن".

بهو شیوهیهش که باوکم ئەو دهسته کاغەزی له شاری "لوگانو" دا کری، بهو مه بهسته نه بوو که حەزی له یاری کاغەز بیت. ئەو به تایبه تی ده یویست شیوهی جۆکەری ئەو دهسته یاریه ببینیت. هەر له بهر په رۆشیشی یه کسه ر دهسته که ی کرد وه و جۆکەرەکی دەر هیئا و دواتر گوتی؛

«هەر خۆم زانیم... ئەم شیوه جۆکەرەم هەر گیز له وه و پێش نه بینیه».

جۆکەرەکی خنیه گیرفانی کراسه که یه وه و ئەوجا نۆبه ی من هات و گوتم؛

«کاغەزەکانی تری ده دهیت به من؟».

www.pertwk.com

تایه ته به پښه په پرتوک

له ناوهرپاستی نهو سروشته دلفرینه دا دهستمکردهوه به خویندنهوهی کتیبه بچکولهکهم. به پهروشبووم بزائم "هانس" ی نانهوا نهو ساردیه نهرخهوانیهی له کوپوه دهستکهوتووه، ههروهها ههزیشم دهکرد بزائم ماسیه پرتهقالیهکانی لهکوپوه هیناوه.

پیش نهوهی دهستکهمهوه به خویندنهوه، ههندی له کاغزی یاریهکانم لهبهردهمی خوځدا دانا. بهو شیوهیهش نهگهر باوکم لیی بپرسیمایه "چونه وا بیدهنگیت"، بهجوړیکی باش دهمتوانی وهلامی بدهمهوه. بیگومان من کاتی خوئی له "دورف" دا پهیمانم بهو نانهوا رووخوشه دا که کتیبه بچکولهکه وهک نهپنیهک لهنیوان خوځ و خویدا بپاریزم.

دیسانهوه کهوتینهوه ری... باوکم باسی جوانی سروشتی نهو ناوچهیهی بوکردم و پییوابوو هینده بهینیت که کهمیک له ریگاکهمان لابهین، لهبهرنهوه برپارماندا لهبری نهوهی بهشارپښکهدا له "لوگانو" وه بو "کوځو" برپوین، به لارپښکهه تهنیشت دهریاچهی "لوگانو" دا ملی ریگابگرین. پاشنهوهی نیوهی دهریاچهکهمان بری، هاتینه ناو سنووری ئیتالیاوه.

دواتر تیگهیشتم بوچی باوکم نهو ریگایهه ههلبژارد؛ ههر دواى نهوهی که دهریاچهی "لوگانو" مان بهجیهیشت، هاتینه سهر دهریاچهیهکی زور گهورهتر، ناوی دهریاچهی "کوځو" بو، لهویدا بهراستی جموجوئی کهشتیهکان دههاتنه بهرچاو. کهمیک دواتر بهشاریکدا تیپهپین که ناوی "میناگیو" بو. منیش گوتم "ویگانیم". نهوجا چند کیلومهتریک بهدریژی دهریاچه گهورهکهدا ریگامان گرتهبهه و دهمهونیهاره گهیشینه "کوځو".

لهو کاتانهشدا که باوکم ماشینى لیدهخوری، ناوی ههموو نهو دارانهی دههینا که بهلایاندا تیدهپهپین؛
» Cupressus sempervirens، ¹⁰Pinus pinea، دار ههنجیر، دار زهیتون«.

نازانم نهو ههموو ناوانه له کوپوه فیربووبوو. ههلبهته من ههندیک لهو ناوانهم لهوهوپیش بهر گوئی کهوتبوو، بهلام زوربهی زوریان بهلامهوه ههروهکو نهو وشانهوابوو که ههروا جارجاریک بو خوشی دهیگوتن.

¹⁰دوو جوړی دار سنهوبهه و له ولاتهکانی سهر دهریای ناوهراست دهپوینو.

دهی قهره

...ئەستیرەکانی ئاسمان وەک کۆمەلێک دوورگەیی دوور دەدرەوشانەوه
و منیش بەو بەلەمە بچکۆلەییەوه نەمدەتوانی پێیان بگەم...

ئەو شەو مائی "هانس"ی نانه‌واوهم بەجێهێشت و بەرەو مألەوه
کەوتە پێ، بەلام هێشتام تامی ساردیە ئەرخیەوانیەکە هەر لە
لەشدا مابوو. لە پڕێکدا لەبەشی سەرەوهی گۆچکەییەکەدا تامی
گیلاس دەکرد، یان کەمێک تامی هەلەلە بە ئانیشکەدا تێدەپەری.
جارجاریکیش تانیکی ترشی پێواس لە ئەژنۆمەوه دەهات.

مانگ ئاوابوو، بەلام هێشتام لەسەر شاخەکانەوه پڕشگی هەندێ
ئەستیرەیی پەرشوبلاو دەبینرا... هەر دەتگوت لە خۆیدانیکی
ئەفسونایەوه پڕژێراون.

لەدلی خۆمدا دەمگوت "من مڕۆڤیکی بچکۆلەیی سەر ئەم زەویەم".
بەلام هێشتام ساردیە ئەرخیەوانیەکە لە لەشدا مابوو، لەبەرئەوه
بیرکردنەوه کەشم هەر تەنھا ئەندێشەییەکی ئاسایی نەبوو، بەلکو لە
هەموو لەشدا هەستەمەکرد کە ئەم زەویە مائی من بێت.

هەر لەو کاتەوه تیگەیشتم بۆچی ساردیە ئەرخیەوانیەکە
"خواردنەوهییەکی ترسناکە". قورگم وشکبوو، بەهێچ شتێک تینوێتیم
نەدەشکا و حەزمەکرد زیاتری لێخۆمەوه.

لەو کاتەدا کە بەشەقامی "قالدەمار"دا دەهاتە خوارەوه، چاوم بە
باوکم کەوت. سەرخۆشبوو و بەلەنجەولار لە "خانەیی میوانی
قالدەمار"وه دەهاتە دەرەوه. چوومە لایەوه و پێمگوت کە سەردانی
نانه‌واکەم کردوو. ئەویش زۆر تورەبوو و زللەییەکی کێشا بەلاسەرمدا.

تایبەتە بە پێگەیی پەرتووک

هەتا ئەو کاتەیی زللەکەیی لێدام هەموو شتێک بەلامەوه خۆشبوو، بەلام
لێدانەکەیی ئێشی کردە دلمەوه و دەستمکرد بە گریان. ئەوجا باوکیشم
دایە پڕمەیی گریان و لێپیرسیم «قەت دەتوانیت لێم ببووریت؟»...
بەلام من وەلامی پرسیارەکەیم نەدایەوه و هەروا بەرەو مألەوه دوا
کەوتم.

پێش ئەوهی باوکم وەک تیشکی بکوژیتەوه، پرویتیکردم و گوتی
دایکت فریشتەیی و عارەقیش نەفرینی کورته‌بنەکانە. وایانم
بەرلەوهی عارەق خواردنەوه بۆ هەتاهەتایە باوکم لێزەوتکات، ئەوه
دواهەمین قسەبوو کە پێیگوت.

بۆ بەیانی زوو خۆم گەیانە نانه‌واخانەکەیی "هانس"ی نانه‌وا. نەئەو
هیچ شتێکی دەربارەیی ساردیە ئەرخیەوانیەکە باسکرد و نەمنیش.
لەوه‌ده‌چوو کە ساردیە ئەرخیەوانیەکە شتێک بێت کە سەر بەدنای
لادیکە نەبێت (بەتەواوەتی سەر بە جیهانیکی تر بوو). بەلام
هەردووکیان دەمانزانی کە لەدوا ساردیە ئەرخیەوانیەکەوه
نەینێکەیی قوول لە نێوانماندا دروستبوو.

بێگومان ئەگەر کەرەتێکی تر لێی بپرسیماوەتەوه «دەتوانیت
نەینێک لەلای خۆت بهێڵیتەوه؟»، ئەوا بەتەواوەتی دلشکاو و ناوێد
دەبووم، بەلام ئەو نانه‌وا پیرە دەیزانی کە پێویست ناکات ئەو
پرسیارە بکاتەوه.

هانس "ی نانه‌وا هەویرەکەیی بردە ژوورەکەیی پشته‌وه بۆ ئەوهی
کیکیکی تایبەتی دوو ئەلقەیی پێ دروستکات. لەو کاتەدا من لەسەر
کورسیەکی بچکۆلە دانیشتبووم و چاوم بربوو ماسیە پرتەقالیەکە.
هەرگیز لە تەماشاکردنی ئەو ماسیە بێتاقەت نەدەبووم. ئەو تەنھا

تایبته به پنگه‌ی پرتوک

«به‌لام هر خوشه هینده بزائم که یه‌کک به‌دوای منی پیردا دیت و له‌و شوینه‌وه به‌رده‌وام ده‌بیت که من ده‌ستی لی‌هه‌لده‌گرم».

بۆ ئیواره سهرکه‌وتمه لای خانووه‌که‌ی "هانس"ی نانه‌وا و له‌لای کانیه‌که‌وه به‌یه‌ک گه‌یشتن. ئه‌و گوتی؛
«خستمه‌وه شوینی خۆی».

زانیم که باسی ساردیه ئه‌رخه‌وانیه‌که ده‌کات، له‌به‌رئه‌وه پرسیم؛
«ئیدی هه‌رگیز بۆم نیه تامی بکه‌مه‌وه؟»
مرخه‌مرخی‌ک له‌لوتی "هانس"ی پیره‌وه هاته دهره‌وه و گوتی؛
«نا، هه‌رگیز!»

هه‌ستمه‌کرد به‌ شیوه‌یه‌کی توندوتیژ و ده‌سه‌لاتدارانه قسه‌ده‌کات، به‌لام ده‌شمزانی که هه‌قی خۆیه‌تی. من هینده تی‌گه‌یشتبوم که چیت‌ر نه‌ده‌بوو که‌په‌تیکی تر تامی ئه‌و خواردنه‌وه ئه‌فسوناویه بکه‌مه‌وه... ئه‌وجا گوتی؛

«ده‌بیت بتله‌که له ژووره‌که‌ی سهره‌وه‌دا بیت و تا نزیکه‌ی په‌نجا سالیکی تر نابیت ده‌ره‌یه‌نریته‌وه دهره‌وه. ئه‌و کاته کورپکی گه‌نج دیت و له‌ده‌رگا‌که‌ت ده‌دات، ئه‌وجا نۆبه‌ی ئه‌و دیت که ئه‌و خواردنه‌وه گران به‌هایه تامبکات. به‌و شیوه‌یه‌ش ئه‌و هینده که‌مه‌ی که له بتله‌که‌دا ماوه‌ته‌وه، ده‌رژیه‌ ناو چه‌ندین نه‌وه‌وه. وه پوژیک له‌ پوژانیش ئه‌و چه‌مه سه‌یروسه‌مه‌ریه‌ه ری‌ک ده‌رژیه‌ ناو "ولاتی به‌یانی"یه‌وه. لی‌م تیده‌گه‌یت کورم؟ یان پیت وایه قسه بۆ که‌سیکی گه‌وره ده‌که‌م؟»

منیش له وه‌لامدا گوتم «به‌لئ تیده‌گه‌م»، پاشان پیکه‌وه رو‌یشتنه‌ خانووه‌که‌یه‌وه که پ‌پ‌بوو له شتگه‌لی جو‌راوجو‌ری هه‌موو سو‌چو‌قو‌ژبنی‌کی جیهان. دوو په‌رداخ و شوشه‌یه‌کی ملباریکی کۆن

چه‌ند په‌نگی‌کی جوانی پ‌پ‌وه نه‌بوو، به‌لکو له‌م سهره‌وه بۆ ئه‌و سهر مه‌له‌ی ده‌کرد و له‌ناو ئاوه‌که‌دا به‌ئاره‌زووی خۆی بۆ سهره‌وه و بۆ خواره‌وه جرت و فرتی ده‌کرد. سهرتاپای له‌شی به‌ جو‌ره پووله‌که‌یه‌کی چکۆله و پ‌پ‌ له ژیان داپۆش‌رابوو، دوو خالی ره‌شی گه‌وره‌ش چاوه‌کانی دیاریکردبوون و هه‌رگیز داینه‌ده‌خستن. به‌رده‌وامیش ده‌مه چکۆله‌که‌ی داده‌پچری و دایده‌خسته‌وه.

له‌دلی خۆمدا گوتم «هه‌موو گیانه‌وه‌ریکی بچکۆله که‌سیکه بۆ خۆی». ئه‌م ماسیه پرته‌قالیه‌ی له‌م سه‌ری شوشه‌که‌وه بۆ ئه‌و سه‌ری مه‌له ده‌کات، ته‌نها ئه‌م که‌په‌ته ده‌ژی. هه‌ر کاتی‌کیش ژیا‌نی ته‌واو ببیت، ئیدی هه‌رگیز ناگه‌پ‌یته‌وه.

من وا راهاتبووم هه‌موو پ‌پ‌ش نیوه‌پۆیه‌ک سهردانیکی "هانس"ی نانه‌وا بکه‌م و دواتر به‌ج‌یی به‌یلم، هه‌ر له‌و کاته‌دا که خه‌ریک بوو ب‌پ‌وم، ئاو‌پ‌یکی لی‌دامه‌وه و گوتی؛

«ئه‌لب‌یرت... ئه‌م ئیواره‌یه سه‌ری‌کم لی‌ده‌ده‌یت؟»

سه‌ری‌کم بۆ له‌قاند و ئه‌ویش در‌یژه‌ی به‌ قسه‌کانی دا؛

«هیشتام باسی دوورگه‌که‌م بۆ نه‌کردوویت... ناشانم چه‌ند پوژی تر ده‌ژیم».

ئاو‌رم لی‌دایه‌وه و تووند ده‌ستم کرده ملی و گوتم؛

«نابیت بم‌ریت... هه‌رگیز نابیت بم‌ریت!».

ئه‌ویش گوتی؛

«هه‌موو مرو‌قی‌کی پ‌یر ده‌بیت بم‌ریت»

زۆر به‌تووندی باوه‌شی به‌ شانه لاوازه‌کانمدا کردبوو و له‌سه‌ر قسه‌کانی به‌رده‌وام بوو؛

له سهر میزه که دانرابوو، شهر به تی ترپی تیدابوو. "هانس"ی نانه و هه ندی شهر به تی کرده په رداخه کانه وه و که و ته قسه کردن؛

«من له سالی 1811 دا له شاری "لیوبیک" له شهویکی زستانی ساردی مانگی یه کدا له دایکبووم. له ناوه پاستی شهر په دورودریژه کانی "ناپلیون" دابوو. من و باو کم نانه و ابووین، به لام من هر له ته مهنی گه نجیه وه بریارمدا په یوه ندی به جیهانی ده ریاوانیه وه بکم. له راستیشدا له ناچاریدابوو؛ ئیمه هه شت مندالبووین و نانه و اخانه پچکوله که ی باو کیشم به ته و اوته بی بژیوی ژیانی هه موومانی نه ده کرد. له سالی 1826 دا، هیشتام شانزه سالم پر نه کردبوه وه، کاریکم له ناو که شتی که گه وری "هامبورگ" دا دوزیه وه. که شتی که له شاری "تارندال"ی نه رویجیه وه هاتبوو و ناوی "ماریا" بوو.

"ماریا" بو ماوه ی زیاتر له پانزه سال بووبه جیگی مال و ژیانم. به لام له پایزی سالی 1842 دا به باریکی شتومه کی ورده والوه له شاری "هامبورگ" وه به رو "نیورک" که وتینه ری. تاقمی که شتی که مان که سانیکی زیره کبوون، به لام ئه و جارهیان ده بی ت قبیله نوماکه مان هه لیخه له تان دبین و له ژماردنی گو شه کانی شدا ده بی ت به هه له دا چوو بین. پی مو ابی ت هر له دوی ئه وه ی له که نالی به ریتانی ه وه ده رچوو بووین، ئاراسته یه کی زیاد له پیویستمان به ره و باشور گرتبی ت. ده شیت ریگی ده ریاییمان به ره و که ندای مه کسی کی گرتبی ت. به لام چونی ته تی روودانی ئه و هه له یه هه تا ئیستاکه ش وه ک مه ته لی ک له لام ماوه ته وه.

پاش هه وت هه شت هه فته له ناو ده ریادا، ده بویه به پیی هه موو حیساباتی کمان بگه شتینایه ته به ندهر، به لام له هیچ لایه که وه وشکاییمان نه ده دی. له وانه یه له و کاته دا له شوینی کی خواری

تایبه ته به پیگی په رتووک

خواره وه ی دوورگی "به رمودا" دا بوو بین. دواتریش به یانیه کیان په شبا هه لی کرد و تا ده هات تووندتر ده بوو، هه تا له پاشاندا بووبه گه رده لوول.

پاست و دروست نازانم چی روویدا، به لام دیاره که شتی گه وره که مان له ناو توفانی کی مه زندا له ت و پت بوو. هه موو شتی ک زور به خیرایی روویدا، له به رته وه ته نها هندی ک ورده کاری که مم ده رباره ی تی کشکاندنه که دیته وه یاد. بیرمه که شتی که که و ته سه رلا و ئاویش هاته ناویه وه. هه روه ها له یادمه یه کی که له هاوه له کانم به سه ر میزی کدا که وت و ئیدی له ناو ئاوه زوره که دا ونبوو. من هر ئه وه ندهم دیته وه یاد. به لام ده شانم دواتر له ناو به له می کی پچکوله ی فریا گوزاریدا خه به رم بووه وه، ئه و کاته ش... ئه و کاته ش ده ریاکه به ته و اوته ی هیمن بووبه وه.

نازانم چه ندی که به بی هوشی ما بوومه وه. له وه یه بو ماوه ی چه ند کاتر می ری ک بوو بی ت، به لام پی شی تی ده چی ت چه ند پوژیک بی هوش بووم. به هه ر حال پوژر می ری من چوو وه سه ر سه رتای سه رتا و له و چرکه یه وه ده ستی پی کرده وه که له ناو به له مه که دا چاوم کرده وه. دواتریش بو مده رکه وت که که شتی که که مان نقوومبووه و هیچ شوینه واری کی دیار نه ماوه، جگه له منیش هیچ که سی کی تری تی دا ده رنه چوو بوو... من ته نها که سبووم که له دوی رووداوه که وه به زیندوویی مامه وه.

به له مه که کوله که یه کی پیوه بوو و منیش له ژیر داره پاکانی پی شه وه ی به له مه که دا چارو که یه کی کونم دوزیه وه. چارو که که م هه لدا و هه ولمده دا به پیی شوینی خور و مانگ ئاراسته ی که شتی که که م

www.pertwk.com

دیاریبکهه. مهزندهم دهکرد له شوینیکی نزیك قهراغ دهرياکانی ئهمریکادا بم و بهپیی توانا ههولمدهدا بهرهو پوژئاوا لهنگهريگرم. بهوشیوهیهش بۆ ماوهی زیاتر له ههفتهیهك بهناو دهريادا خولامهوه، له ئاو و پسكیت زیاتریش هیچی ترم پینهبوو. جگه له چارۆكهی بهلهمهكهشم، هیچی ترم نهبینی.

من بهتاییهتی دواهمین شهوم بهباشی دیتهوه یاد. ئهوشهوه ئهستیرهکانی ئاسمان وهك کۆمهلیك دوورگهی دوور دهدرهوشانهوه و منیش بهو بهلهمه بچکۆلهیهوه نهدهتوانی پپیان بگهم. سهیربوو بهلامهوه كه لهژیر ههمان ئهوه ئهستیرانهدابم كه دایك و باوكم له "لویبیک"دا لهژیریدابوون. ههچهنده ههردوولامان ههر ههمان ئهستیرهمان دهدی، بهلام لهگهڵ ئهوهشدا یهكجار دووربووین لهیهكهوه. ئهلبیرت... ئهستیرهكان قسه ناکهن، بهلایانهوه گرنگ نیه ئیمه به چ شیویهك ژيانی سهر زهویمان دهبهینه سهر.

بیرم لهوه دهکردهوه كه پاش ماویهك دایك و باوكم ئهوه وهواله ناخۆشهیان پیدهگات كه من لهگهڵ "ماریا"دا تیاچووم.

بۆ بهیانی زوو، ههر لهگهڵ ئاوابوونی تاریکی شهو و دهركهوتنی تیشکی خۆر له ئاسۆوه، لهدوورهوه چاویم به خالێك كهوت. لهپیشدا وامزانی خالێكه بهچاومهوهیه، بهلام پاشئوهی چاویم ههگڵۆفی و گریاشم، خالێكه ههروهك پيشوتر ههر له شوینی خۆیدابوو. ئهوجا دلنیاووم كه خالێكه دوورگهیهکی راستهقینهیه.

ههولمدا بهلهمهكهمی لئ نزیك بکهمهوه، هاوکات ههستمکرد باهوژیکی تووند دهووربهری دوورگه بچکۆلهكهی گرتووه و بهلهمهكهه بهرهو پرووی دهبووهوه. چارۆكهی بهلهمهكهه لیکردهوه، دوو سهولێ

تایبهته به پنگهی پهرتووک

نایابم دۆزیهوه و خستمه شوینی خویان. دواتر بۆی دانیشتم و پشتم کرده دوورگهكه.

بهی وهستان بهردهوام ههر سهولم لیدهدا و سهولم لیدهدا، بهلام ههستمدهکرد له شوینی خۆمدا چهقیوم. لهبهردهمدا دهريایهکی بیسنوورم دهبینی و له دلی خۆمدا دهنگوت "ئهگهر نهتوانم بگهمه دوورگهكه، ئهوا بیگومان گۆرهكهه لهناو دهرياکهدا دهبیّت". دواهمین دلۆپی ئاویشم نزیكهی پوژیک لهوهوبهر خواردبووه. بۆ ماوهی چهند کاتژمیریک بهردهوام سهولم لیدهدا، لهپی دهستهکانم خویانیان پيدا دههاته خوارهوه، بهلام دواهمین دهرفهتی ژیانم لهوهدا دهبینیهوه كه بگهمه قهراغ ئاوی دوورگهكه.

پاش چهند کاتژمیریکی سهختی سهولیدان، دیسانهوه ئاورپیکم له خاله بچکۆلهكه دایهوه. ئهوجا بینیم كه خالێكه بۆته دوورگهیهك و بهرزی و نزماویهكهیم بهئاسانی دهبینی. له قهراغ ئاوهكهیدا چاویم چوو سهر چهند دارخورمایهك. بهلام هیشتام بهتهواوهتی نهگهیشتبوومه دوورگهكه و دهباویه بهردهوام بهو سهختیه ههر سهول لیدههم.

دواتریش بهرههمی پهنج و کۆششهكههم بینی. بۆ درهنگانیک گهیشتمه ئاوی قهراغ دوورگهكه و گویم لیوو كه بهلهمهكهه بههیواشی بهر قهراغی دهرياکه كهوت.

خۆم ههلهدایه دهروهی بهلهمهكهه و بهتهواوهتی رامکیشایه قهراغ ئاوهكهوه. پاش ئهوه ههموو پوژه دورودریژانهی ناو دهريا پیم لهسهر وشکانی دانا... ههروهك شتیکی خهیاڵی وابوو بهلامهوه.

تایبته به پښتو په پرتوک

له لای قهراغ دهریاکه وه تهنه هشت دارخورمایه کم ببینی. به لām نهو تووله ریځایه که پښیدا ده پویشتم، به رده وام دريژده بووه وه و به نیوان چهند دار گوله باخیکی به رزدا ده پویشتم، زیاتریش تووله ریځایه که به رهو دارستانیکی بچکوله ی دارخورما ده پویشتم.

به نهرمه راگردنیک به رهو دارستانه بچکوله که پویشتم، ده مویست بزانم دوورگه که چنده گوره یه. که گه یستمه ناو دارستانه بچکوله که، نه وجا تیگه یستم که نهو دار خورمایانه تهنه بهر دهریایه کی دارستانیکی چرتر پیکده هیئن و هیچی تر. ناوړیکم دایه وه و هیشتام قهراغی دهریاکه م لیوه دیاروو که له وه و بهر به به له مه که م هاتمه ناویه وه. به لای راست و چه پیشما روانیم و به سه ختی که وه نو قیانووسم ده ببینی، له ژیر پویشای نهو رږژدا دهره وشایه وه و به پښتو کی ئالتونی داپوشرابوو.

بیرم له هیچ شتیکی تر نه کرده وه. تهنه نه وه ندهم ده ویست که کوتایی نهو دارستانه ببینم. له بهر نه وه به راگردن به ناو داره کانی دارستانه چرکه که دا که و تمه ری. کاتیکیش له وسه ره وه ی هاتمه دهره وه، پووبه پرووی هندی ته پو لکه ی نشیو بوومه وه، به لای چه پ و راستدا به رزبوو بوونه وه. له ویوه ئیدی چیرتر نه مده توانی دهریا ببینم.

پیش نه وه ی به له مه که م را بکی شمه ناو دار خورماکانه وه، دوا هه مین به شی پسکیته کانم خوارد. هه بوون و نه بوونی ناویش له سهر دوورگه که، یه که مین شتوو که به خه یالما هات.

راسته گه یشتبوومه سهر دوورگه یه کی خواروی ناو نو قیانووسی "تارام"، به لām له گه ل نه وه شدا هینده گه شبین نه بووم. ههر زوو وایوچووم که کهس له سهر نهو دوورگه یه دا ناژی، زور بچکوله ش ده هاته بهرچاو. ههر لهو شوینه وه ی که منی لیوه وه ستابووم، شیوه ی چه مانه وه ی دوورگه که م ده ببینی. هه ستمده کرد له م سهره وه بو نهو سهری ببینم.

له ویدا هینده داری زوری لینه بوو، به لām بالنده یه که له سهر تر وپیکی یه کی که له دار خورماکانه وه ده یخویند. دهنگی زور خوشتربوو له هه موو نهو په رنده نه ی له وه و پیش گویم لیان بووو. من به تایبه تی دهنگی نهو بالنده یه م به لاوه خوشبوو، چونکه یه که مین نیشانه ی هه بوونی ژیانوو له سهر دوورگه که. پاش نهو هه موو ساله ش له ناو دهریادا، بیگومانووم که بالنده یه کی دهریایی نه بوو.

به له مه که م به جیه یشت و به تووله ریځایه که دا پویشتم، ده مویست له بالنده که نریک بیه وه. نا له ویدا بو یه که مین جار له وه ده چوو دوورگه که گوره تر بیت، وه هه تاوه کو زیاتریش ده چوومه ناوه وه ی، زیاتر و زورتر گوره ده بوو. له پریکدا بو مده رکه و ت که چنده ها داری تریشی لیوو، هه روه ها گویم له دهنگی چنده ها بالنده ی تریشوو که له ناوه وه ی دوورگه که وه ده یانجریواند. هاوکاتیش (پیموایه ههر له سهره تاوه یه که سهر هه ستم به وه کردبوو) سهرنجمدا هه موو گوله کان و ده وه نه کان جیاواز ترن له وانه ی له وه و پیش له ژیانمدا ببینیووم.

کورپی قهره

...ههردوو چاوه قهره جیه ره شه کانی ههروهک دوو دهنگه که ستانه ی
لووس ده بریسکانه وه ...

هینده ی له توانای چاوه کاندما بوو بهرده وام له کتیبه بچکوله که دا
ههردمخوینده وه، بهلام دواتر ئیدی پیته کانم دوو ده بینی و
دهستم لیله لگرت. پاشتریش له سه ره کوشنه که ی دواوه و له ژیر
گۆقاره که ی "ئانهس" ی مراویدا شاردمه وه. بو خۆم دانیشتبووم و
ته ماشای ده ریاجه ی "گۆمۆ" م ده کرد.

بیرم له په یوه ندی نیوان زه ره بینه که و کتیبه بچکوله که ده کرده وه که
نانه واکه ی دۆرف له ناو سه مونیکدا حه شاری دابوو؛ بلییت چ
په یوه ندیه کیان پیکه وه هه بیته؟ ئه ی چۆن توانیبویان ئاوها به
بچکوله یی بینووسن؟ ئایا ئه وه ش خۆی بو خۆی مه ته لیک نیه؟

له و کاته دا شه ومان به سه رداها ت که گه یشتینه ئه و سه ری
ده ریاجه که ی "گۆمۆ" و چووینه ناو شاری "گۆمۆ" وه. به لام له و کاته ی
سالدا خۆرئاوا بوون له ئیتالیا و نه رویجا دیاوازیه کی زۆری هه یه؛ له
ئیتالیا دا که دنیا تاریده بیته، ئیدی ههروه کو نه رویج مانای ئه وه
نابه خشیته که درهنگ وه خشیته، چونکه له وئ زۆر زووتر دنیا
تاریکده بیته. له راستیدا له گه ل هه موو رۆژیکدا که به ره و خواره وه
ده رۆشتین، سه عاتی که زوتر دنیا تاریکده بوو.

گۆپه کانی سه ره شه قامه کان له گه ل چوونه ژووره وه ی ئیمه دا بو ناو
ئه و شاره جوانه داگیرسان، له ویدا له ناکاودا چاوم به شاریکی یاری
کهوت. وایزانه به دریا یی سه فه ره که مان ئه وه ته نها جاربوو که

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

ویستم هه موو توانایه کی خۆم به کاربه یتم تا داخوازیه کی خۆمی پی
به یتمه دی. له به ره وه له پیشتا گۆتم؛
«ئه رۆین بو ئه و شاری یاریه».

باوکیشم گۆتی؛

«بازانین چۆن ده بیته» ... هاوکات سه یری ئه ملاولای ده کرد و به دوا ی
شوینیکی باشدا ده گه را که شه وی تیدا بکه ینه وه. ئه و جا من گۆتم؛

«با بزانی و شتی وایه! ده بیته برۆینه ئه و شاری یاریه».

باوکم له دوا جاردا رازیبوو، به لام به و مه رجی له پیشتا شوینیکی بو
مانه وه ی شه ومان بدۆزینه وه. جگه له وه ش باوکم به ره له هه موو شتیکی
داوا ی بیریه کی کرد. واته به کورتی له سه ره ئه وه ریکه وتین که پاش
پشوویه کی بچکوله برۆینه شاری یاریه که.

خۆشه ختانه ئوتیلیکی بچکوله مان ریک له ته نیشت شاری یاریه که وه
دۆزیه وه. ناوی "ئوتیلی بارادیللو" بوو.

منیش گۆتم؛

«ۆللیداراب یلیتوه».

باوکم گۆتی ئه ی بۆچی له پریکدا به عه ره بی قسه ده که ی، منیش
ئامازه م بو نووسراوی سه ره ئوتیله که کرد و دایه قاقای پیکه نین.

شته کانمان برده ژووره که ی سه ره وه ی ئوتیله که و باوکم له ژووری
پیشتا ویدا بیریه کی خواره وه، پاشان به ره و شاری یاریه که که وتینه
رێ. له ریگادا باوکم به په له خۆی کرد به دووکانیکی بچکوله دا، دوو
بتلی چکوله ی مه شروبی قورسی کری.

هه موو یاریه کانی ناو شاری یاریه که خۆشبوو، به لام من ته نها توانیم
باوکم بخمه ناو شه مه نه فه ری ترسناک و کورسی کورسیه که یه وه.

جگه له وانهش خلیسکیښه یه کی گه وره م تاقیکړده وه که بهرزی نرمی زوری تیدابوو.

له سهری سهره وهی کورسی کورسیه که وه هه موو شاره که مان لیوه دیاربوو، تهنانهت ده ریایچه ی "گومو" شمان ده بیني. که په تیکیش له سهری سهره وه دا کورسی کورسیه که وه ستا، چونکه له و کاته دا خه لکی تر له خواره وه سوار ده بوون و ئیمهش له شوینی خوماندا له ناو کورسیه که دا تهنه جولا نه مان ده کرد. له و کاته دا که له نیوان زهوی ئاسماندا ده هاتین و ده چووین، چاوم به پیاوړی کی بچکوله که وت... له خواره وه وه ستابوو و ته ماشای ده کردین. هه ستامه سهرپی و په نجه م بو پیاوه بچکوله که پاکیشا و گوتم؛

«ئوه تا، وا دیسانه وه ده رکه وته وه!».

«کی؟»... باوکم پرسى.

«کورتته بنه که... ئوهی که له به نزیخانه که دا زه په بینه که ی دامی».

ئو جا باوکم گوتی؛

«قسه ی قوړ مه که!»... به لام له هه مان کاتا ته ماشایه کی خواره وهی هه ر کرد.

به لام من له سهر قسه که م سووربووم؛

«خویه تی، ئه و... هیشتام هه ر هه مان کلاویشی له سهر دایه. جگه له وهش خو کورتته بنه دیاره».

«کورتته بنه له ئه وروپادا زوره، هانس توّماس. هه روه ها له و کلاوهش زور هه یه. له بهر ئه وه باشته دابنیشیته وه».

من زور دلنیا بووم که هه مان کورتته بنه بوو. بیجگه له وهش به ئاشکرا دیاربوو که ته ماشای ئیمه ی ده کرد. پاش ئه وهی دیسانه وه که وتینه وه

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

جوله و بهر وه زهوی هاتینه وه خواره وه، چاوم لیبوو هه ر زور به په له رایکرده پشتی دوو کانه بچکوله کانه وه.

من چیتر هیچ شتیکی تری شاری یاریه که م به لاوه مه به ست نه بوو. ئه و جا باوکم لی پرسیم؛

«ده لئیت چی سواری ماشینه کاره باییه کان ببین؟».

منیش زور به ئه ده به وه وه لامم دایه وه و گوتم؛

«نا، سوپاس... ده مه ویت هه ر پیاسه بکه م و سهری ئه ملاولا بکه م».

به لام پیم نه گوت که له راستیدا به دواى کورتته بنه که دا ده گه ریم. و ابزانم باوکم گومانى کردبوو، چونکه هه ر زور به تاسو وقه وه بوو که من شتیکی له شته جیاوازه کانی تری شاری یاریه که تاقیبکه مه وه.

له و کاته دا که پیاسه مان ده کرد، یه ک دوو که په تیک باوکم پشتی له خه لکه که کرد و قومیکى له مه شروبی ناو شوشه بچکوله که دا. پیمو ابیت وای به باش ده زانی ئه و قومه له و کاته دا هه لبات که من سهرقالی یاریه که له یاریه کان ده بووم.

له ناوه راستی شاری یاریه که دا خیمه یه کی پینچ گوشه یی هه لدرابوو، له سهری نووسرابوو "سیبیللا"، منیش ناوه که م به پیچه وانه وه خوینده وه و گوتم؛

«اللیبیس».

«به لی؟»... باوکم پرسى.

ئامازهم بو نووسراوی سهر خیمه که کرد و گوتم؛

«له ویدا نووسراوه!».

«سیبیللا... واته ئافره تیک که به خنده گریتته وه. ئه ته ویت به ختت بگریته وه؟»

هیچ گومانیکم نه بوو، له بهر ئه وه رییک بهر وه خیمه که ملم نا.

له به رده می ده رگای خیمه که دا کچی کی زور جوانی هاو ته مه نی خوم دانیشتبوو. قژی کی ره شی دریژی هی نابوو خواره وه و دوو چاوی ره شیشی پیوه بوو. بیگومان کچه قهره ج بوو. جوانیه که ی هینده ی تر په روشی کردم.

کچه که زیاتر سهیری باو کمی ده کرد. ته ماشایه کی کرد و به ئینگلیزیه کی هر زور شه قوشر گوتی؛

«به پیز... داهاتوت ده بینیت؟ ته نها 5000 لیره».

باو کم پاره یه کی کاغه زی ده ریئا، ئاماژه ی بو من کرد و پاره که ی دا به کچه که. ریگ له و کاته دا ژنیکی به ته مه ن سه ری له خیمه که وه هیئا به ده ره وه. ئه و بوو به ختگره وه که نه ک کچه گه نه که. منیش که میک نائومی دبوو، چونکه ئه و کچه گه نه که ی پاره که ی وه رگرت، به ختی بو نه گرتمه وه.

منیان خسته ناو خیمه که وه. گلوپیکی سوور له سه قفی خیمه که وه شوپو بو وه. ئافره ته به ختگره وه که له به رده م میژیکی خرپا دانیشتبوو. توپیکی کریستالیش له سه ر میزه که دانرابوو، له ته نیشتیشیه وه شوشه یه کی ماسی بچکوله ی لیوو، ماسیه کی ره نگ زیو وینی تیډا بوو. جگه له وانه ش ده سته یه ک کاغه زی یاریش له سه ر میزه که دانرابوو.

له پیښدا لی پرسم؛

«ئینگلیزی ده زانیت، ئازیم؟»

منیش له وه لامدا به ئینگلیزی گوتم؛

«بیگومان»

کاغه زه کانی هه لگرت و دانه یه کی ده ریئا. کوپی قهره بوو و خستیه سه ر میزه که. ئه و جا داوای لی کردم بیست کاغه ز له ده سته که

تاییه ته به پتووک

ده ریهنم. دواي ئه وه ی که ده رمه یان، گوتی "ده ئینجا باش تیکیان بده". پاش ئه وه ی داواکه یم جیه جیکرد، گوتی "ئیتا که کوپی قهره که تیکه لی کاغه زه کانت بکه". ئه وه شم کرد و دواتر ده ستره وه که هر 21 کاغه زه که ی له سه ر میزه که دانا و به رده وام سهیری ناوچاویشی ده کردم.

کاغه زه کانی له سی پیزدا دانا، هر پیزه و هه وت کاغه زی به رکه وت. په نه ی بو پیزه کان راکیشا و گوتی "پیزی سه ری سه ره وه باسی رابووردو ده کات، ئه وه ی ناوه راستیش باسی کاتی ئیتا که ده کات و پیزی خواری خواره وه ش باسی داهاتوو ده کات. کوپی قهره که وتبووه پیزی ناوه راسته وه و له ته نیشت جوکه ره وه بوو. پاشان ژنه که له به رخویه وه گوتی؛

«سه رسور هی نه ره... هه تا بلایت دابه شکردنیکی تاییه تیه».

بو ماوه یه ک بیده نگ مایه وه. له دلی خومدا ده مگوت بلایت 21 کاغه زه که م هینده تاییه تی بن که خه وی موگناتیسی لیخستبیت. به لام له پریکدا که وته قسه کردن.

له پیښدا په نه ی بو کوپی قهره راکیشا و ته ماشایه کی کاغه زه کانی چوارده وری کرد؛

«کوپیکی گه وره ده بینم... له ماله وه دوور که وتوته وه».

هه تا ئه و کاته هیچ سه رم نه سوپما. بیگومان هه موو که سیک ده یزانی که من خه لکی "کومو" نیم. به لام دواتر دریژه ی به قسه کانی دا؛

«دلت خو ش نیه، ئازیم؟»

وه لام نه دایه وه و ژنه که دیسانه وه سهیری کاغه زه کانی کرده وه.

ئه و جا ئاماژه ی بو ئه و پیزه کرد که باسی رابووردوی ده کرد. له ویدا کاغه زی پاشای قهره له نیوان چهنه کاغه زیکی تر دا بوو. دواتر گوتی؛

تایبته به پنگه پرتووک

ئەوجا هەستایە سەر پێ و بەتووندی سەریکی راوەشاندا. دواوەمین
 رستەش ئەوەبوو کە گوتی؛
 «زۆریش نزیکە...»

لێرەدا ئیتر دانیشتنە تایبەتییەکانمان کۆتایی پێهات. ژنەکان تا
 دەرەوێ خێمەکان بەپێیکردم، پاشان پێک بەرەوڕووی باوکم پۆشیشت و
 هەندێک لە راستیەکانی بە گوێیدا چرپاند. بە هیواشی چوومە پشتی
 ژنەکان، کەمێک دواتر دەستیکی خستە سەر سەرم و گوتی؛
 «بەرپێز، ئەم کۆرەت زۆر تایبەتە... پێرە لەنهیانی. مەگەر خوا بزانی
 چی لێدەردەچێت».

وابزانم باوکم خەریکبوو پێیکەنێت. پێشم وابێت هەر بۆ ئەوەی
 پێیکەنێنەکی داپۆشییت، دەستی کرد بە گیرفانیا و پارەییەکی کاغەزی
 تری پێخەشی.
 کەمێک لە خێمەکان دوور کەوتینەو و ئافەرەتە بەختگرەووەکان هەر
 تەماشای دەکردین.

«کاغەزی بۆ خوێندمەو»... بە باوکم گوت.

«بەرەست؟ خو داوای جۆکەرەکان لێکرد؟»

منیش تۆرەبووم و گوتم؛

«هەر بەراستی شێتیت».

پێم وابوو پێک ئەو پرسیارە وەک ئەوەبێت کە لەناو کلێسەییەکاندا
 کفریکی گەورە بکەیت. لەبەرئەو گوتم؛

«باشە ئێمە قەرەجین، یان ئەوان؟»

باوکم بەشیوەییەکی ناخۆش پێکەنی. هەر بە پێکەنێنەکانیدا زانیم کە
 هەردوو بۆتە بچووکەکانی فەتکردوو.

«چەندین پێگر و ناخۆشی لە رابووردودا هەبوون».

کاغەزی پاشای قەرەبی بەرزکردوو و گوتی "ئەو بەوکتە". ئەوجا
 گوتی "باوکت بەشیوەییەکی ناخۆش و ناوێد گەورەبوو". پاشان
 کۆمەلەی شتی تری گوت و نیوەی کەمتری تیگەیشتم. چەند جارێکیشت
 وشە "باپیرە"ی بەکارهێنا.

«بەلام ئەو دایکت لە کوێیە، کۆرە ئازیزەکەم؟».

پێم گوت لە ئەسینادایە، بەلام هەر خێرا پەشیمان بوومەو. چونکە
 بەو شیوەییە یارمەتیمدا. بێگومان پێتێدەچوو کە هەلبەختەنێت.
 ئەوجا ژنە دەستگرەووەکان گوتی؛

«ماوەییەکی زۆر دایکت سەفەری کردوو»... پەنجەیی بۆ ریزی
 خوارووی کاغەزەکان راکێشا. لەویدا بللی کوپ زۆر لە دووری پاشای
 قەرەبوو. ئەوجا گوتی؛

«پێموابێت ئەو دایکتە. ئافەرەتیکی زۆر سەرنجراکێشەرە...
 جلۆبەرگی جوانی لەبەردایە... لە ولاتیکی نامۆدایە و زۆر دوور لە
 ولاتانی باکوورە»

ئەو بەو شیوەییە لەسەر بەختگرتنەووەکی بەردەوامبوو، منیش بەردەوام
 نزیکەیی نیوەی فەسەکانی تێدەگەیشتم. ئەو کاتەش کە هاتە سەر
 باسکردنی داھاتووم، هەردوو چاوە قەرەجیە رەشەکانی هەروەک دوو
 دەنکە کەستانیای لووس دەبریسکانەو. دیسانەو دەستیکردوو بە
 باسکردنی کاغەزەکان؛

«هەرگیز لەو وێستە دابەشکردنێکی ئاوام نەبینوو»

پەنجەیی بۆ جۆکەر راکێشا... کەوتبوو تەنێشت کۆری قەرەبوو و گوتی؛
 «چەندەها حالەتی سەرسوڕمانی گەورە گەورە... چەندەها شتی
 شاراو، کۆرم»

تایبته به پښتو په پرتوک

"پیرالیفس" و ئەم شارەش تەنھا چەند کیلۆمەتریک له ئەسیناوه دوو، بەلام کەبتاینی کەشتیەکە ی پښتو داوه سەردانی ئەو شارە دیرینه بکات. بەپرۆی من دەبوا یه پوتبە ی ئەو کەبتاینه یان دابەزاندبا یه و لەبری ئەو کاریک ی ئاسایی ناو کەشتیەکە یان پښتو بسپاردایه.

خەڵکانیک ی زۆر تەنھا بەمەبەستی لیکۆلینه وە ی پەرسنگاکانی ئەسینا سەفەر بۆ ئەوئ دەکەن. بەلام باوکم مەبەستیوو ئەو شارە ببینیت، چونکە بەر له هەموو شتیک فەیلەسوفە گەرەکان لەویدا ژیاون.

راستە بەلای منەو ناخۆشبوو کە دایکم من و باوکم جیھێشت. بەلام کاریگەری سەفەرەکە ی لەسەر باوکم زیاتربوو، چونکە دایکم لەو هەموو شوینە ی جیھاندا "ئەسینا" ی هەلبژاردبوو. ئەو دەیویست لەویدا خۆی بدۆزیتەو، هاوکات باوکیشم دەیویست ئەو شارە ببینیت. کەواتە باشتریکبوو هەردووکیان پښتو سەفەریان بکردایه.

پاش ئەو ی باوکم یهک دوو چیرۆکی سەیرۆسەمەرە ی ژیا ی ناو دەریای بۆ گێرپامەو، لەسەر جیگاکی پالکەوت و خەوت. منیش لەسەر جیگاکی پراکشابووم و بیرم له کتیبە بچکۆلەکی ناو سەمۆنەکە و نانەوا سەیرەکە ی "دۆرف" دەکردهو.

پښت ناخۆشبوو کە کتیبەکەم له ماشینەکەدا بیرچوو بوو. بەو شیوەیەش نەدەکرا ئەو شەو بزانم لەدوای کەشتی نۆمبۆونەکەو چی بەسەر "هانس" ی نانەوادا هاتوو.

بەر لەو ی بخەوم بیرم له "لودفی" و "ئەلبیرت" و "هانس" ی نانەوا دەکردهو. هەر هەموویان پښت ئەو ی ببنە نانەوا له دۆرفدا، تەمەنیک ی سەختیان بەسەربردوو. ئەو شتەش کە هەموویان پښتو دەبەستەو، نەینێ "ساردیە ئەرخیەوانیەکە" و ماسیە پرتەقالیەکان

کە گەراپنەو ژووری ئوتیلەکەمان، یهک دوو چیرۆکی خەیاڵی دونیای ئۆقیانووسەکانم بە باوکم گێرپامەو.

باوکم بۆ ماوێ چەندین ساڵ لەسەر کەشتیەکی نەوتکیش له نیوانی ئەوروپا و دوورگەکانی نیوان ئەمریکای باکور و باشوردا دەهات و دەچوو. بەو شیوەیەش بستی بەبستی بەندەرەکانی مەکسیک و شارەکانی وەک "پۆتردام" و "هامبۆرگ" و "لیوبیک" شارەزابوو. بەلام جارجاریک کەشتیەکیان پڕوی له شوینانی تریش کردوو، بەو جۆرەش باوکم ئاشنای بەندەرە جیاوازهکانی جیهان بوو. لەو وپښت "هامبۆرگ" مان بینی، زۆر بەتێروتهسەلێش له ناوچە ی بەندەرەکانیدا خولاینەو. بۆ بەیانیش دەبیت بگەینە شاری "فیننسیا"، ئەمیش یهکێکە لهو شارانە ی کە بەندەری هەیه و باوکم له کاتی گەنجیدا لەویشبوو. دواتریش باوکم وایدانبوو کە له ئەسینادا سەردانی شاری "پیرالیفس" بکەین.

پښت ئەو ی ئەو سەفەرە دورودرێژە دەستپښکەین، له باوکم پرسێ؛ «بۆچی بە فرۆکە نەپۆین؟ بەو شیوەیەش کاتیکی باشتەمان لەبەردەستدا دەبیت و دەتوانین بە راشکاوی بەدوای دایکدا بگەڕین». بەلام باوکم گوتی؛ «مەبەستی هەرە گرنگی سەفەرەکەمان ئەو یه کە دایکت لهگەڵ خۆماندا بهینینهو، لەبەرئەو پیموایه ئاسانتر بڤت کە بیخەینە فیا تهکەمانەو وەک لەو ی راییکیشینه ناو نووسینگە یهکی گەشتوگوزاریه وە بلیتیکی فرۆکە ی بۆ بکړین».

جگە لەو هەش گومانم لڤدەکرد کە زۆر پڕوی بەو بڤت کە بیدۆزینهو. بەهەر حال ئەو بەلایه نی کەمەو دەیویست پشوویهکی خۆش بەسەر بەرین. لەراستیدا باوکم هەر له تەمەنی گەنجیتیه وە خەونی بەو وە بینوو کە شاری ئەسینا ببینیت. کاتی خۆی چوو بۆ

www.pertwk.com

بوو. به دەر له وانهش "هانس" ی نانهوا باسی "فرود" ناویکی کرد، که چەند کاغەزیکی یاری سەیری هەبوو...
ئەگەر به ههله دا نه چوو بچم، هه موو شتیک په یوه ندى به تیکشکانی که شتی که ی "هانس" ی نانهوا وه هه بوو.

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

کچی قهره

...ئهو په پوله نه جوړه دهنگیکیان لئوه به زده بووه وه که هه ره له

جریوه ی بولبول ده چوو...

که م پیده کهوت باو کم له پیش مندا خه به ریبه یته وه، به لام به یانی زووی پوژی دواتر ئهو خه به ری کردمه وه. پیمواییت ئهو دوو شوشه بچکوله یی که دوینی کرپیووی هینده مه شروبی زوری تیدا نه بوو بوو، دهنای زیاتر بوی ده خه وت.

باو کم گوتی؛

«ئهمرو به ره و "فینیسیا" ده که وینه ری، له گه ل خور هه له اتندا بوی

ده رده چین»

خه ونه که ی دوینی شهوم پیک له و کاته دا به بیردا هاته وه که له جیگا که مدا هاتمه خواره وه. خه ونم به شاری یاریه که ی دوینی و کورته بنه که و ژنه ی فالگره وه که وه بیانی. له خه وه که مدا کورته بنه که یه کیک بوو له بوو که شوشه کانی ناو قیتاره ترسناکه که ی شاری یاری. ژنه قهره جه قزره شه که و کچه که ی سواری قیتاره که بوون و له و کاته دا که به لای کورته بنه که دا تیپه رین، ژنه قهره جه که زور به قوولی ته ماشای ناو چاوه کانی کرد و بوو به کورته بنه یه کی زیندوو. کورته بنه بچکوله که ش تاریکایی شهوی به فرسه ت زانی و به دزیه وه له توونیله که دا هاته دهره وه. پاشانیش به هه موو ئه وروپادا له شوینی که وه بو شوینیکی تر سه فه ریده کرد، چونکه له وه ده ترسا خه لکی بیناسنه وه و دیسانه وه بیبه نه وه بو ناو توونیله ترسناکه که ی شاری یاریه که.

ئەگەر بيانبردایه تەوہ بۆ ئەوئ، ئەوسا وەك جاران دەبووہوہ بە بووگەشوشە.

پیشئەوہی ئەو خەونە سەیرە لە مێشکەدا دەربکەم و پانتۆلەکەم لەبەرکەم، باوکم ئامادەبوو بۆ ئەوہی بکەوینە پئی. من حەزمەدەکرد زوو بگەشتینایەتە "فینیسیا"، چونکە لەویدا بۆ یەكەمین جار لەو سەفەرە دورودریژەماندا چاومان بە دەریای ناوہراست دەکەوت. من ھەرگیز ئەو دەریایەم نەبینیبوو، باوکیشم ئەو کاتە بینیبووی کە دەریاوانبووبوو. لە "فینیسیا" شەوہ دەبوايە بەناو یوگسلافیادا تیپەپین و دواتریش بگەینە ئەسینا.

خۆمان گەیانە زووری نانخواردنی ئوتیلەکە و وەك ھەموو شوینەکانی تری خاوری "ئەلپە" ھەکان، نانیکى ناخۆشى بەیانیمان کرد بە گەرماندا. پێش کاتریمیڤى ھەوت لەناو ماشینەکەدا بووین. وە پێك لەو کاتەشدا کە جولاین، خۆر لە ئاسۆوہ دەرکەوت. باوکم چاویلکە خۆریەکەى لەچاوەکرد و گوتی؛

«لەوہدەچیت ھەموو پێش نیوہرۆکەمان لەبەر تیشکی خۆردا بەرینە سەر»

پێگاکەمان بەرہو "فینیسیا" بە دەشتی "پۆ"ی بەناوبانگدا تێدەپەری. دەشتی "پۆ" یەكێکە لە دەشتە ھەرە بەپیت و فەرەکانی ھەموو جیھان. بێگومان ھۆکەشی دەگەرپیتەوہ بۆ ئاوہ پاک و سازگارەکەى شاخەکانی "ئەلپ".

بۆ ماوہیەك بەلای باخیکى چری دار پرتەقال و لیمۆدا تیپەپین، کەمیک دواتر دار خورما و سەرۆو و زەیتون چواردەوری داپۆشین. لەناوچەییەکی کەمیک شیدارتیشیدا بەلای مەرەزەییەکی برنجدا

تایبەتە بە پێگەى پەرتووک

تیپەپین، چواردەوری مەرەزەکە بە درەختی سوورە چنار گیرابوو. لە ھەموو شوینیکیشدا بەدریژایی قەراغى پێگاکە پەبەنۆک (گولە میلاقە)ى سوور پوابوو. پەنگە تیژەکەى جارجارپێک ناچاریدەکردم چاوم ھەلگۆفم.

بەر لەپێش نیوہرۆ گەیشتینە سەر تەپۆلکەییەك و لەوێوہ تەماشای دەشتەکەى خوارەوہمان دەکرد. چەندەھا پەنگى جوان جوان تیکەلى یەكدى بووبوون، لەدلى خۆمدا دەمگوت گەر وینەکیشتیک بیەویت وینەى ئەو ناوہ وەك خۆى بکیشیت، ئەوا بێگومان دەبیت ھەموو پەنگەکانى بەکاربھێنیت.

باوکم ماشینەکەى وەستان، بەپەلە چوہ قەراغ پێگاکەوہ و جگەرەییەکی داگیرساند. دیاربوو وەك ھەموو جارپێک بیرى لە شتیک دەکردەوہ و خۆى بۆ یەكێک لە گوتە کورتەکانى ئامادە دەکرد کە حەزى لیبوو بیانخاتە پوو؛

«ھانس تۆماس، ھەموو سالیك ئەم ھەموو شتانە سەرھەلدەھیننەوہ... تەماتە و لیمۆ و قنگر و گوێز و... مەبەستم لە چەندەھا تەن پووہکی سەوزە. دەزانیت ئەو زەویە پەشە بە چ شیوہییەك ئەو ھەمووہ سەوزاییە ھەلدەرپێژیتە دەرەوہ؟»

ھەربەپێوہ وەستابوو و دەپروانیە شتە زیندووہکانى چواردەوری، پاشان گوتی؛

«ئەوہى لە ھەموو شتیک زیاتر سەرى من دەسورمینییت، ئەوہیە کە ھەموو ئەو شتانە لە یەك خانەوہ ھاتوون. چەند ملیارد سالیك لەمەوبەر تۆوکی بچکۆلە دروستبووہ... ئەو تۆوہش کەوتۆتە خۆ دابەشکردن. لەگەل تیپەپبوونى سالىکانیشدا ئەو تۆوہ بچکۆلەییە

تایبه ته به پښه پرتووک

پېم خوښوو که توانیم بگه مه سهر وشکانیهک که له پارچه یه کی چول
و هوځی ناو ده ریا جیاواز تریوو... له وه ده چوو نه و دوورگه یه نه پښه کی
نه فسونوای تیدا بیت. وه هه تاوه کو زیاتریش ده چومه ناوه وهی،
هه ستمده کرد نه پښه که گه وره تر ده بیت. وا ده هاته به رچاوم که
له گهل هه موو هه نگوایکی بچکوله مدا، به هه موو ناراسته کاندای خوی
بکاته وه. ههر وهک نه وهی به لیشاو له قولاییه که وه هه لقلولیت و به
هه موو سوچیکي به رزه لانیدا بیت خواره وه.

به رده وام ههر به توله ریگا که دا ده ریشتمه ناو دوورگه که وه، پاش
که میک که وتمه بهر دورپانیک. ده بوايه ریگایه کیانم هه لبراردایه و
دوای بکه و تمایه. که مه که مه به لای چه پی ریگا که دا که وتمه پاکردن.
دواتریش دیسانه وه ریگا که بووه وه به دوو به شه وه. نه و جار هشیان
ههر لای چه پم هه لبرارد وه.

له پریدکا توله ریگا که له پانتایی نیوان دوو شاخدا کوتایی پی هات.
له ویدا کومه لئ کیسه لئ زه به لاج له ناو ده وه نیکی پر له گز و گیادا
به هیواشی ده خولانه وه، گه وره ترینیان له دوو مه تریک تیده په ری.
له وه و پییش بیستبووم که کیسه لئ گه وره هه یه، به لام نه وه یه که مین
جاربوو که خوم به چاوی خوم بیانینم. یه کیک له کیسه له کان سهری
له قه پیلکه که ی ده ره ینا و سهریکي کردم، له وه ده چوو بیه ویت بلیت
"به خیر بلیت بو نه و دوورگه یه".

به دریزایی روزه که به رده وامبووم له سهر ریشتم. به رده وام دارستانی
نویشم ده بینی، دول و دهشتی پان و به رینی بهر چيام ده بینی، به لام
ههر گیز ده ريام نه بینی. ده تگوت هاتوومه ته ناو شوینیکي
خه یالیه وه... به پیچه وانه ی شوینیکي پر پیچ و دژواره و بوو که

گورپانکاری به سهر دا هاتووه و بووه به فیل و داری سیو و تووترکی
سوور و مهیمونی گه وره¹¹. تیده گه یه هانس توماس؟»

سهریکم بو راوه شاندا و نه ویش دریزه ی به قسه کانی دا. باسیکی
تیروته سهرلی ره چه له کی په یدابوونی چنده ها جوړی جیاواز جیاوازی
پووهک و نازه لی بو کردم. دوا جاریش په نجه ی بو په پوله یه ک راکیشا،
که له سهر گولیکي شینه وه هه لفری و گوتی "ریک نه م په پوله یه
ده توانیت بی ترس بو خوی له م ده شته ی "پو" دا بزی، چونکه خاله کانی
سهر بالی له چاوی گیانه وهره درنده کان ده چن".

هه ندی جار که باوکم ده وه ستا بو جگه ره کیشان، له بری نه وهی گوته
فهلسه فیه کانی به سهر منیکي به له نگازدا بچه سپینیت، ته نها ده وه ستا
و بیری ده کرده وه، منیش نه و کاتانه زه په بینه که م له گیرفاندا
ده رده هینا و چهند لیکولینه وه یه کی خوشی بایولوجیم نه نجامده دا.
زه په بینه که م له و کاتانه شدا به کارده هینا که کتیه بچکوله که م
ده خوینده وه. من وای بو ده چووم که سروشت و کتیه بچکوله که ههر
وهک یه ک پرین له نه پنی.

به دریزایی چنده ها کیلومه تر باوکم له پشته ی سوکانه که وه دانیشتبوو
و بیریده کرده وه. ریی تیده چوو له پریدکا بیده نگی بشکینیت و هه ندی
راستی گرنګ بلیت ده رباره ی نه م زه ویه ی له سهری ده زین، یان
ده رباره ی دایکم که له پریدکا به جیه یشتین. به لام له و کاتنه دا هیچ
شتیک به لای منه وه هینده گرنګتر نه بوو له وهی که ده سته که مه وه به
خوینده وهی کتیه بچکوله که.

¹¹ نه و جوړه مهیمونه ی که له مروفت ده چیت و.

تایبته به پنگه پرتووک

هیندهی شلیکک گه وره بوو. له ژيانمدا تووی بهو شیوهیه م نه بینیبوو، بهلام پیمو بوو بخورین. تامه کەشی له تامی تیکه لهیه ک له گوێز و مۆز دهچوو. پاش ئهوهی سهروم تیرم لیخوارد، جلوبه رگه ده ریاییه کهم له بهر کرده و دواتریش به شه که تی له قراغ ئاوی ده ریایه که وره که دا خهوم لیکهوت.

بۆ بهیانی زووی پوژی دواتر له گه ل جولهیه کی ناکاودا خه به رمبووه وه. ده تگوت ئه ندیشه یه کی قوول هه موو له شم راده ته کینیت. له دلی خۆمدا گوتم "ده رچووم!" ته نها ئه و کاته به ته واوه تی برپا مکرد که له کاره ساتی که شتی تیکشانه که رزگارم بووه. هه ستمده کرد سه رله نوئ له دایکبوومه ته وه.

له لای چه پی ده ریایه که وه ته پۆلکه یه کی سه یری لیوو. سه رتا پای گر ده که به گیای زه رد و گو لی سووری شیوه سه عاتی داپوش را بوو، گو له کان له بهر هه وای هیواشی ئه و به یانیه دا ده شنانه وه.

پیش ئه وهی خۆر به ته واوه تی هه لبیت، خۆم گه یانده سه ر ته پۆلکه که. ته نانته له ویشه وه ده ریام لیوه دیار نه بوو. له ویوه ته نها ناوچه یه کی پان و به رینم ده دی، تا بلایت گه وره. من له وه و پیش ئه مریکای باکور و باشورم بینیبوو، به لام ئه و ناوچه یه ی که تئیدابووم به هه یج جوړیک له وئ نه ده چوو. له ویدا هه یج شوینه واریکی مروف نه ده ها ته به رچاو.

هه تا ئه و کاته ی خۆر له پوژ هه لات ه وه هه له ات، من هه ر له سه ر لوتکه ی ته پۆلکه که مامه وه. خۆر هه ر به چه شنی ته ماتیه که سوور بوو، به لام پرووناکیه کی په رت په رتی وه ک سه رابی په خشه کرده وه و به سه ر ده شته پان و به رینه که دا به رزبووه وه. له و شوینه دا ئاسۆ زۆر نزمبوو،

رینگاکانی هه یج کو تاییه کیان نیه و له شوینی خۆتا هه ر باوه خولی ده که یت.

پاش نیوه پۆیه کی دره نگ گه یشتمه نزیک ده ریایه یه ک، له ناو پانتاییه که دا له بهر تیشکی خۆری ئه و پاشنیوه پۆیه دا ده بریسکایه وه. هه ر خیرا خۆم هه لدا یه قه راغه که یه وه و تینویتی هه کم شکاند. پاش ئه و هه موو هه فته یه ئه وه یه که مین جار بوو ئاو یک بخۆمه وه که ئاوی ناو که شتی نه بیت.

ماوه یه کی زوړیش بوو خۆم نه شو ریوو، له به ر ئه وه جلوبه رگه ده ریاییه که ی به رم دامالی و خۆم فری دایه ناو ئاوه که وه. به ته واوه تی بوژامه وه، به تاییه تی پاش ئه وهی به و قرچه ی گه رمایه به در یژی پی شنیوه پۆ هه ر ده رۆیشتم. ئه و جا له ناو ئاوه که دا هه ستمکرد که ده موچاوم چه نده سوتا وه ته وه، بیگومان به هۆی ئه وه وه بوو که له وه و پیش له ناو به له می فریا گوزاریه که دا بۆ ماوه یه کی زۆر به بی هه یج سی به ری ک راسته وخۆ له بهر خۆر دابووم.

یه ک دوو جار به ره و قوولایی ئاوه که مه له مکرد. له ژیر ئاوه که دا چاوم کرده وه و کۆمه لیک ماسی پر ته قالیم به رچا وکه وت، هه موو په نگه کانی په لکه زپرینه یان تیدا ده بینرا. هه ندیکیان هه روه ک پرووه که کانی قه راغ ئاوه که سه وزبوون، هه ندیک یی تریان وه ک به رده به نرخه کان شینبوون. کۆمه لیک یی تری شیان پوله که ی ئالتونی سوور باو و زه رد و پر ته قالیان پیوه بوو. هه ر دانه یه کیشیان به شیک له هه موو په نگه کانی تیدا ده دره وشایه وه.

دیسانه وه خۆم گه یانده وه سه ر وشکانی، له بهر خۆری ئه و ئیواره یه دا پالکه وتم تا وشکبمه وه. له پر یکدا برسیتی تاوی بۆ هی نام. له ناو ده وه نیکی چر دا چاوم چووه سه ر کۆمه لیک تووی زه رد، هه ر یه کیکیان

تایبته به پښتو په پرتو ک

هر دهگمه دهريا". به لام بهو جوړه ئاسانه نه بوو که من مه زه نه مده کرد، چونکه پاش نيوه پړويه کی درهنگ گه يشتمه ئو سهری دؤله گه وره که. هه روه کو په حه تیه که نه خته نه خته ته نگبووه و دواتریش پووبه پرووی چیا به کی سخت بووه و و کؤتایی پښهات.

من له وه تینه ده گه يشتم، خو پښتينا چیت پووباره که بگه پښته وه و هه مان ئو پښتیا به بگرښته وه بهر که لیوهی هاتوو. به لام که گه يشتمه ئو سهری ئو سهر، ئوسا بینیم شاخه که تونیلکی تیدایه و پووباره کی پیدا تیده پښت. چوومه سهر ده می تونیلکه و ته ماشم کرد. له ویدا ئاوه که ده چوو تونیلکه وه و که نالکی ژیر زه مینی پښتیا بوو.

له به ردهم تونیلی ناو شاخه که دا کومه لیک بؤقی گه وره گه وره له قه راغ ئاوه که دا هله ده به زینه وه. هر یه که یان هینده کی که رویشکیک ده بوو و کاتیکیش پښکه وه ده یان قیراند، غه لبه غه لبی کی ناخوشیان لیوه به رزده بووه. من هر گیز نه مزانیوو که بؤقی هینده گه وره له سروشتا بوونی هیه.

له ناو گزوگیا ته په که دا هه ندئ مارمیلکه ی قه له و قه له و و کومه لیک سهرمازه له¹² زل به خشکه خشک ده هاتن و ده چوون. هه رچه نده له وه بهر ئو گیاندارانم بهو گه وره بییه نه بینیبوو، به لام له گه ل ئو وه شدا به لام وه ئاسایی بوو، چونکه من چنده ها شاری به نده ری جیهانم بینیبوو. به لام هر گیز بهو په نگه جیاوازانه نه مبینیبوو. له سهر ئو دوورگه یه دا گیانه وه ری خشوکی سوور و زهر و شینم بینی.

هر له بهر ئو وه خوړ گه وره تر و سوورتر دهرده که وت. من هر گیز له وه و پښ خوړم بهو شیوه یه نه بینیبوو، ته نانه ت له ده ریا شدا. له دلی خؤمدا گوتم "بلایت هه مان ئو خوړه بیت که ئیستاکه له ئاسمانی "لیوبیک" دا به سهر دایک و باوکه وه دهره وشیتته وه؟" به درپڑایی پښ نيوه پړو له شوینیکه وه بؤ شوینیک تر ده پښتم. له و کاته دا که خوړ له ئاسماندا به رزبووه، گه يشتمه ناو دؤلیکی پر له گوله باخی زهره. له نیو میړگی گوله باخه کاند چهند په پوله یه کی گه وره ده فرین، هر زور گه وره گه وره بوون. بالی گه وره ترینیان هینده ی بالی قه له باچکه یه که ده بوو، به لام هر زور زور جوانتر بوون. هه مووشیان په نگیان شینکی تۆخوو، به لام له سهری سهر وه ی باله کانیانه وه دوو شیوه ئه ستیره ی گه وره ی جهرگیان پښه بوو. به لای منه وه هر له گولی زیندوو ده چوون. له وه ده چوو که هه ندیک له گوله کانی سهر دوورگه که له پښکدا خویان له زه وی کرد بیتته وه و فیری هونه ری فرین بوون. له هه موو شتیک سهر تریش ئو وه بوو که ئو په پولانه جوړه ده نگیان لیوه به رزده بووه که هر له جریوه ی بولبول ده چوو. به چهند تونیک جیاوازی به رز و نزم ئاوازیکی ناسکیان ده خویند. بهو شیوه یه ش ده نگیکی نه رمی مؤسیقی بالی به سهر دؤله که دا کیشابوو هه ر وه ک چؤن له ئورکیسترایه کدا خاوه نی ئامیره هه واییه کان پښ ئو وه ی کونسیرته که یان ده ستپیکات، فوو به ئامیره کانیاندا ده که ن، ده نگی په پوله کانیش بهو شیوه یه ده هاته بهر گویم.

پووباریکی به خوړ به ناو دؤله که دا ده پښت. منیش بؤ ئو وه ی هه روا ته نها بیهوده به ناو دوورگه که دا نه خولیمه وه، پریارمدا دوی پووباره که بکه وم. له دلی خؤمدا ده مگوت "بهو شیوه یه ش له کاتیکدا

¹² جوړیکه له مارمیلکه و.

تایبه ته به پښتو په پرتوک

شپوهی هه لورته ده چوو. جوړه دارپکی بچوکتریش میوه کانی سهوزبوون و به نه ندازه ی ته ماته یه ک ده بوون.

کښلگه که ش پړبوو له گول، به لام یه ک له یه ک جوانتربوون. پړبوو له گوله زهنگ¹³ و گوله نه نیمون¹⁴ و گوله به هاره¹⁵. جگه له وانه ش له هه موو شوینیکدا ده و نه ی گوله باخی چر به رزبوو بووه و تاجه گولینه ی نه رخنه وانی پچکوله پچکوله یان پیوه بوو. له سهر نه و ده و نه نانه شه و هه ندیک هه نگ گیزه گیزیان بوو، نه ندازه شیان له پاساریه کانی نه لمانیا گه وره تربوو. باله کانیان له بهر نه و خوری پاش نیوه پویه دا ده دره وشایه و. له ویدا زور به تیزی بونی هه نگوینم ده کرد.

به شپوه که دا به رده وام ده چوومه خواره و. له ویدابوو که چاوم به "مولوک" هکان¹⁶ که ووت...

به راستی هه ننگه کان و په پوله کان وایان لیکردم چاوم دابچچم. هه رچه نده له وانه ی نه لمانیا جوانتر و گه وره تریش بوون، به لام له گه ل نه و شدا هیشتام هه ر هه نگ و په پوله بوون. هه مان شتیش بوقه کان و مارمیلکه کانی ده گرت ه و، به لام له ویدا... پیک له ویدا چاوم به چه ند گیانه وهریکی گه وره ی سپی که ووت که جیاواز تربوون له هه موو نه و

¹³ گولی سپی و شین و بنه وشه یی ده گریټ، بو رازانه و ه ی باخچه کان به کار دیت و.

¹⁴ پوه کیکه گولی زهر د و شین و سپی ده گریټ و.

¹⁵ گولیکی پهنک زهر دی جوا نه و.

¹⁶ نووسه ر وشه ی "مولوک" ی له فنه نتاسی خوی دارشتووه، هه لبه ته وه ک ناویک بو گیانه وهره شه ش قاچه کان به کاریده هیټیت و.

له پړیکدا بومده رکه ووت که پړگایه ک به درپژایی که ناله که و به ناو توونیله که دا ده پوات. ته نها نه و نه دم له سهر بوو که به سکه خشی پیابړوم و بزائم تا چ شوینیک ده توانم بړوم.

په نگیکی سهوزباوی شین ناوه و ه ی شاخه که ی داپوشیوو. ناوه که ش به شپوه یه کی ئاسایی به پړپړه و ی خویدا ده پوی. له ویشدا دیسانه وه کومه لک ماسی پرته قالی زورم له ناو ناوه بیگه رده که دا بینی.

پاش که میک له و سهری تونیله که وه گویم له هارزه هارپکی هیواشبوو. هه تاوه کو زیاتریش ده چوومه پیشه و، ده ننگه که زیاتر و زورتر ده بوو. زیاتر له ده نگی ته په ته پی ده هو ل ده چوو. دواتر بومده رکه ووت که له تافگه یه کی ژیر زه مینیی نریک ده بمه و.

له دلی خومدا گوتم "که واته هه ر ده بیت بگه پیمه و". به لام پیش نه و ه ی بگه مه قه راغی تافگه که، تیشکیکی تیز هه موو نه و ناوه ی پوونا ککرده و. ته ماشایه کی سهره و هم کرد و کونیک پچکوله م له سه قفی شاخه که دا به رچا وکه ووت. هیواش هیواش خوم گه یانده کونه که. پاش ماوه یه ک ته ماشای سروشتی خواره و هم کرد، جوا نیه که ی فرمیسی به چاواندا هیټایه خواره و.

به هه زار حال توانیم له کونکه و بیمه ده روه. که میک دواتر هه ستامه سهر پی. جوا نی و بیوینه یی سه وزایی و گزوگیای پری به رپیم هه موو ده ریای بیربردمه و.

له چپاکه هاتمه خواره و و کومه لیک دره ختی میوه ی ترم بینی. هه ندیک له دره خته کان سیو و پرته قالیان گرتبوو، هه ندیک تریشیان هه ندی میوه و تووی گرتبوو که هه رگیز له ووه و پیش نه مبینی بوون. گه وره ترین دره ختیش جوړه میوه یه کی درپژکوله ی گرتبوو، هه ر له

شتانهی له‌وهو پېش بینبووم یان بیستبووم. له‌ویدا باوه‌رم به‌چاوی خوم نه‌ده‌کرد و ناچاربووم چاوم داخه‌م.

نزیکه‌ی دوانزه بو پانزه دانه‌یه‌ک ده‌بوون. هه‌روه‌ک ئه‌سپ و مانگا گه‌وره‌بوون، به‌لام پېستیکی سپیان هه‌بوو و تاراده‌یه‌ک له‌پېستی به‌راز ده‌چوو وه شه‌ش قاقیشیان هه‌بوو. سه‌ریشیان له‌چاو سه‌ری ئه‌سپ و مانگادا پچکوله‌تر و دریزکوله‌تربوو. جارجاریک سه‌ریان بو ئاسمان به‌رزده‌کرده‌وه و ده‌یانگوت؛ "براشش، براشش!"

من له‌و دیمه‌نه نه‌ترسام. ئه‌و گیانه‌وه‌ره شه‌ش قاقچانه هه‌روه‌ک مانگا‌کانی ئه‌لمانیا بېوه‌ی و بېئه‌قل ده‌هاتنه به‌رچاو. به‌لام لیږه‌وه دلنیا‌بووم که چوومه‌ته ولاتیک که له‌سه‌ر هیچ نه‌خشه‌یه‌کدا بوونی نیه. هه‌ستیکی سه‌یر و ناخوش دایگرتم، پیمو‌ابوو گه‌ر مروفتیکی بئ ده‌موچاوم ببینیا‌یه، ئه‌و کاته‌ش هه‌ر هه‌مان هه‌ستم ده‌بوو.

بېگومان خویندنه‌وه‌ی ئه‌و هه‌موو پېته بچکولانه کاتیکی زیاتری ده‌ویست وه‌ک له‌وه‌ی پیتی ئاسایی بخوینیته‌وه. ده‌بوایه هه‌موو پیتیکم به‌جوانی ببینا‌یه و به‌پېته‌کانی تره‌وهم بنووسانا‌یه، ئه‌وجا ده‌متوانی وشه‌یه‌ک بخوینمه‌وه. ئه‌و کاته‌ی که ده‌رباره‌ی گیانه‌وه‌ره شه‌ش قاقچه‌که‌م خوینده‌وه، پاشنیوه‌رۆیه‌کی دره‌نگبوو، له‌پریکدا باوکم له‌سه‌ر شارپ‌گاکه پېچیک‌کی کرده‌وه و گوتی؛

«نانی ئیواره له‌شاری "فیرونا" دا ده‌خوین»

منیش له‌و کاته‌دا نووسراوی سه‌ر پېگاکه‌م خوینده‌وه گوتم؛

«انورفا»

له‌و کاته‌دا که به‌ره‌و شاره‌که ده‌رۆیشتین، باوکم باسی چیرۆکه دل ته‌زینه‌که‌ی "رۆمیو و جولیت" ی بو کردم، که نه‌یان‌توانی به‌یه‌کتری

تایه‌ته به‌پنگه‌ی په‌رتوک

شادین، چونکه خیزانه‌کانیان به‌رده‌وام له‌گه‌ل یه‌کدا ده‌جه‌نگاند. ئه‌و دوو ده‌ستگیرانه گه‌نجه که دواتر له‌به‌ر خۆشه‌ویسته‌یه قه‌ده‌غه‌کراوه‌که‌یان گیانیان له‌ده‌ستدا. چه‌ند سه‌د سالیکی له‌مه‌وه‌به‌ر له‌م شاره‌ی "فیرونا" دا ژیا‌بوون... دواتر گوتم؛

«که‌میک له‌چیرۆکی نه‌نکم و با‌پیره‌م ده‌چیت»

باوکم به‌ده‌نگی‌کی قرخنه‌وه پېکه‌نی، چونکه هه‌رگیز بی‌ری له‌وه نه‌کردبووه‌وه.

ماکه‌رونی و پیتزیمان له‌چېشتخانه‌یه‌کی گه‌وره‌دا خوارد. به‌رله‌وه‌ی بکه‌وینه‌وه‌ی، که‌میک به‌شه‌قامه‌کاندا پیا‌سه‌مانکرد. باوکم خۆیکرد به‌دووکانیکی دیاری فروشتندا و ده‌سته‌یه‌ک کاغه‌زی یاری کړی، 52 کاغه‌زبوون و وینه‌ی نیوه‌ی پروتی ئافره‌تی له‌سه‌ربوو. ئه‌مجاره‌شیان خیرا جوکه‌ره‌که‌ی ده‌ره‌ینا، به‌لام هه‌موو کارته‌کانی تریشی هه‌لگرت. وازانم که‌میک شه‌رمی ده‌کرد، چونکه به‌مه‌زنه‌ی ئه‌و ئافره‌ته‌کان جلی زۆرتریان له‌به‌ردایه. به‌هه‌رحال به‌په‌له هه‌موو کاغه‌زه‌کانی خنیه ناو گیرفانی کراسه‌که‌یه‌وه.

هه‌روا به‌ده‌م خۆیه‌وه و وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌ر بو خۆی فسه‌بکات گوتی؛

«به‌راستی سه‌یره ئه‌و هه‌موو ئافره‌ته هه‌یه»

بېگومان قسه‌که‌ی بېمانابوو، چونکه له‌راستیدا نیوه‌ی دانیش‌توانی سه‌ر زه‌وی ئافره‌تن، به‌لام خو ده‌بوایه شتیکی هه‌ر بگوتا‌یه. پیمو‌ابیت مه‌به‌ستی له‌وه‌بوو بلیت چه‌نده ئافره‌تی پروت زۆره، له‌به‌ره‌وه‌ی به‌شیوه‌یه‌کی ئاسایی له‌یه‌ک کاتدا چاوه‌روانی بینینی ئه‌و هه‌موو ئافره‌ته ناکه‌یت به‌و شیوه‌یه.

ئه‌گه‌ر مه‌به‌ستی له‌وه‌بوو بیت، ئه‌وا منیش به‌ته‌واوه‌تی له‌گه‌ل‌یدام. من خوم پیمو‌ابوو که‌میک بئ تامبیت که 52 ئافره‌تی به‌و شیوه‌یه له

www.pertwk.com

دهسته يهه کی کاغه زدا کؤبکريته وه. ده توانم بلیم له هه موو باريکدا بئروکه يهه کی خراپه، له بهرئه وهی ناکريته ياری کاغه ز به دهسته يهه بکريته که هه هه مووی کچ بئیت. بئگومان له لای چه پی کارته کانه وه نووسرابوو پاشای قهره و چواری سينهک و هتد... به لام ئه گهر به جوړه کاغه زيکی ئاوها ياری بکه يته، ئه و له بری ئه وهی سهرنجت بده يته ياريه که هه داده نيشيت و ته ماشای کچه کان ده که يته.

ته نها پياوی ئه وه دهسته يه جوکه ره که ی بوو. ئه ویش په يکه ری پياویکی یونانی یان رومی بوو و کلاویکی شاخداري له سهردابوو. ئه ویش رووتبوو، به لام خو هه موو په يکه ره کونه کان خو یان هه رووتن. هه تا ئه و کاته ی له ناو فياته که شماندا دانيشتينه وه، من به رده وام هه بیرم له و کاغه زه سه يرانه ده کرده وه و گوتم؛

«بابه هه رگيز به خه يالته نه هاتوه که ژنيکی نوئ بو خوت بدوزيته وه و بيه ينيته؟ مه به ستم له وه يه، ئه وه ت باشتريک نيه وه که له وهی نيوهی ژيانته له گه رانه دا به دواي دوزينه وهی ژنيکدا سهر فبکه يته، که هيشتام خو ی نه دوزيته وه؟»

«تا راده يه که له گه لته ام که که ميک نه يني تيدايه. راسته پينچ مليارد خه لک له سه ر ئه م زه ويه ده ژين، به لام له وه هه مووه دا پياو له گه ل يه که دانه ياندا ده که ويته عه شقه وه... ئه و يه که ش به هيچ ئافره تيکی تر ناگورپيته وه»

له ويډا ئيدي کو تايمان به باسي کاغه زه کان هيئا. هه رچه نده 52 ئافره تي جياوازي تيدابوو، وه هه ريه که يان به هه موو شيوه يه که ده يانويست به جوانترين شيوه خو یان بنوينن، به لام له گه ل ئه وه شدا من وا تيگه يه ستم که به لای باوکه مه وه کاغه زيکی گرنگی

تايه ته به پيگه ی په رتوک

نوقسانبوويته... ئه و کاغه زه ش ريک ئه و دانه يه بوو که ده بوايه له ئه سينادا بماندو زيبايه ته وه.

دهمه و ئیواره گه یشتینه "فینیسیا". پيشنه وهی بچینه ناو شار ناچاربووین ماشینه که مان له گه راجیکی گهره دا دابنیین، چونکه ئه و شاره تهنانهت یهک شهقامی ئاسایی تیدا نیه. بهلام له بهرامبهردا 180 که نال و پتر له 450 پردی تیدایه، وه هزاره ها به له می بچوک و نیمچه گهره شی تیدایه.

له و گه راجه وهی که ماشینه که مان تیدا دانا به به له میکی "ته کسی" به ره و ئوتیله که مان پویشنتین. ئوتیله که مان له لای گهره ترین که نالی فینیسیا وه بوو و ناوی که نالی "گراندا" بوو. باوکم ههر له شاری "کومو" وه ژووری له و ئوتیله دا گرتبوو.

شته کانمان برده ژووره که وه، له راستیدا بچوکترین ژوور و ناشیرینترین ئوتیلبوو له هه موو سه فهره که ماندا. دواتر به ره و ناو شار که وتینه پری و به قه راغی که ناله کاندا پیاسه مانکرد، به سه ر هه ندیک له پرده بییشومار هکانی شاره که شدا پویشنتین.

دهبوايه به رله وهی دریزه به سه فهره که مان بدهین، دوو شه و له و شاره پری له که ناله دا به سه ر به رین. من ده مزانی باوکم به فرسه تی ده زانییت و به ئاره ژووی دلی خوئی له مه شروبه قورسه کانی ئه و شاره ده خواته وه.

پاش ئه وهی نانیکی باشمان له گۆره پانه گهره که ی "سان مارکو" دا خوارد، قه ناعه تم به باوکم کرد که به له میک بگرین و که میک پاره له پیاسه یه کی بچکوله دا سه رفبه کین. باوکم هه زیده کرد شوینیکی

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

دیاریکراو ببینییت، له به ره ئه وه په نجه ی خسته سه ر نه خشه که و دواتر به له مه وانه که که وته شلپه شلپی سه وللیدان. من چاوه پروانبووم باوکم گۆرانیه ک بلی، به لام تهنانهت یهک دیپیشی له ده م نه هاته دهره وه. بیده نگیه که ی باوکم به لاهه ئاسایی بوو، چونکه دهنگی به له مه که به لای منیشه وه تا بلییت ناسازبوو.

له و کاته دا که به به له مه که که میک به که ناله که دا چووبوینه خواره وه، شتییک پرویدا که تانیستاکه ش من و باوکم رییک ناکه وین له سه ری. رییک له و کاته دا که له پردیک نزیکبووینه وه و خه ریکبوو به ژیرییدا تیپه رین، ده موچاوی که سییک له سه ر پرده که وه دهرکه وت که ههر زور ئاشنابوو لام. من هیچ گومانیکم نه بوو که هه مان کورته بنه که ی به نزیخانه که بوو، به لام ئه و جاره یان به هیچ جوړیک ئه و دیمه نه ناکاوه م به لاهه خوشنه بوو. من وا تیده گه یشتیم که به رده وام که سییک به به رنامه وه به دوامانه وه بییت. له ناو به له مه که دا به رزبوومه وه، په نجه م بو سه ر پرده که پاکیشا و هاوارم کرد؛ «کورته بنه که!»

له و کاته دا باوکم ههر زور زور توپه بوو لیم، به لام ئه مپوکه له توپه بوونه که ی ئه وسای تیده گه م. له راستیدا هینده ی نه مابوو به له مه که هه لبگه ریته وه.

باوکم وهک فرمانیک به سه رمدا هه لشاخی و گوئی؛

«ههر ئیستا له شوینی خوئا داده نیشیته وه!»

که چی که له پرده که تیپه رین، باوکم ئاورپیکی له سه ر پرده که دایه وه. گرفته که ش رییک له وه دابوو که ئه و کاته کورته بنه که ی لینه مابوو رییک هه روهک شاری یاریه که ی "کومو".

تایبته به پتگی په ټووک

رڼوماگنا"بوو. زور سهرم نه سوړما که بینیم "رڼوماگنا"کهی خوارندنه وهیه کی قاوه بیوو و له په رداخیکی جواندا بویان هیئا. دواى نه وهی دوو سی په رداخیکی لهو خوارندنه وه قاوه بییه خوارده وه، زور به قولی تهماشای ناو چاوانی ده کردم، ههروهک نه وهی بیه ویت گه وره ترین نهینی ژیانیم بو بدرکینی.

«خو باخه کهی مالی خومانیت بیرماوه؟»

تاقه تم نه بوو خوم دابه زینمه ئاستی پرسیاریکی هینده بیما و وه لامی بدهمه وه، نهویش چاوه پروانی هیچ وه لامیکم نه بوو، بویه به رده وامبوو له سهر قسه کانی؛

«باشه، ئینجا به یارمه تیت لیرو وه باش گویم بو شلکه، هانس توماس. با بلین به یانیه کیان ده چیته باخه که وه و له ویدا له نیو دار سیوه کاندای که سیکی بچکولهی خه لکی "مهریخ" ده بینیت. با وایدابننن که نه وه که میک له تو بچکوله تره، شیوهی رهنګ و روخساریشی بو فهناسیای خوت به جیده هیلم، گهر ده خوازیت وهک کورپکی زهر د یان سهوز بیهینه به رچاوت.

ناچارانه سه ریکم بو له قاند. خو هه لېژاردنی بابه ته که به ده ست من نه بوو، له بهر نه وه ناره زایی دهر برینیش هیچ سوودیکی نه بوو. پاشان درېزه ی به باسه که یدا؛

«نه وه که سه نامویه چاوت تیده بریت، ههروهک چون گهر که سیکی سهر نه ستیره یه کی تر بینیت و به زه قی سهیری بکهیت. به لام نهی تو لهو کاته دا چی ده کهیت؟»

خه ریکبوو بلیم بانگی ده کهم نانکی به یانی سهر زه ویم له گه لدا بخوات، به لام له بری نه وه راستیه کهم درکاند و گوتم "بیگومان نه وه کاته زور ده ترسم و یه کسه ر وهک هنديه سووره کان هاوارد ده کهم".

«ئاخر بینیم... هیندهم گوت و ده ستکرد به گریان. هه لېه ته که میک له وه ترسام که به له مه که قلیب ببته وه، به لام جگه له وهش دلنیا بووم که باو کم باوه ری پینه ده کردم. نه و جا باو کم گوتی؛

«هانس توماس، ته نه ا نه وه نده یه که ده ته ویت باوه ر به خوت بهینیت که نه وه ده بینیت و هیچی تر»

به لام من سووربووم له سهر قسه کهم؛

«به لام کورته بنه یه ک بوو»

هه رچه نده نه وه ته نه ات سیبه ره که شی نه بینی، به لام به ده نگیکی که میک بیزار وه گوتی؛

«له وانه یه، به لام هه مان نه وه کورته بنه یه نه بوو که له به نزیخانه که دا بینیمان»

«تو پیت وایه هه موو نه وروپا پریت له کورته بنه یان چی؟»

پیموابیت پرسیاره کهم لایه نیکی هه ره گرنگی بابه ته کهی خسته پروو، چونکه باو کم بو ماوه یه ک بیده نگ مایه وه و وهک مه کربازیک پیکه نی و گوتی؛

«به لئ، له وانه یه. ئیمه هه موومان جوړه کورته بنه یه کی سهیرو سه مه ره یین. ئیمه هه موومان ههروهک نه وه کورته بالایه پر نهینیه واین و له ناکاوا له سهر پردیکی فی نیسیادا دبین و ده چین»

به له مه وانه که – که که میک خه مباری پیوه دیار بوو- له شوینیکدا دایبه زاندين که چه نده ها شوینی بچکوله بچکولهی خوارده مه نی لیوو، زور به شیان له به ردهم دووکانه کانیا ندا کورسی و میز یان رازاند بووه. له یه کیک لهو شوینانه دا باو کم ئاسکریمیک و ساردیه کی بو کریم. بو خوشی قاوه یه ک و شتیکی تری داوا کرد، که ناوی "فیشیا

تایبه ته به پښه پرتووک

هه موو پوژیک هه ست به وه ناکهین که که سیکی پر له ژيانی سهر زه وین و له سهر دوورگه یه کی گهر دووندا ده ژین»

من له مه به ستی تیده گه یستم، به لام له هه مان کاتدا نه مده زانی چی بلیم. دوا هه مین شتیش دهر باره ی پیاوه که ی مریخ گوتی؛

«کاتی خو ی فلیمی کمان بینی که ناوی "یه کتربینین" بوو... له یادته؟»
سهریکم بو له قاند. فلیمی کی شیتانه بوو. باسی چه ند که سیکی ده کرد که چاویان به فرۆکه یه کی ئاسمانی ده که ویست که له ئه ستیره یه کی تره وه هاتووه.

«گهر که شتیه کی ئاسمانی ببینین که له ئه ستیره یه کی تره وه هاتبیت، ئه و ناوی ده نیین "پله ی یه که می یه کتربینین". وه ئه گهر له سهر وئه وه شه وه بوونه وه ری دووقاچی له که شتیه که وه بینه دهر وه و بیان بینین، ئه و پیی ده لئین "پله ی دووه می یه کتربینین". به لام سالیک له دوا ی ئه و فلیمه، فلیمی کی تریشمان بینی...»
ئه و جا گوتم؛

«ناوی "پله ی سیه می یه کتربینین" بوو»
«راسته. چونکه له ویدا ده ستیان له و بوونه وه ره شیوه مروقیانه دا که له کومه له یه کی خو ری تره وه هاتبوون. کتومت ده ستلیدانی شتیکی نه ناسراوه که پیی ده لئین "پله ی سیه می یه کتربینین"، تیده گه یست؟»
«به لئ، به لئ»

لیره دا باوکم بو ماوه یه کی دوردریز بیده نگبوو، ههر ده یروانیه قاوه خانه کانی گوره پانه که. پاشان گوتی؛
«به لام تو هانس توماس "پله ی چواره می یه کتربینینت" بینوه»
له و کاته دا ده بیت له نیشانه یه کی پرسیری زیندوو چووبم.
باوکم به زمانیکی توونده وه گوتی؛

باوکم سهریکی بو له قاند و دیاربوو که وه لامه که می به دل بوو. به لام زانیم هیشتام ده یه ویست چه ند شتیکی تریش بلیت؛

«پیشست وانیه ئه و کاته سهرت له وه بسورمیت که ئه و کوره کییه و خه لکی کویشه؟»
منیش گوتم؛
«بیگومان»

دیسانه وه باوکم ته ماشایه کی چواره وه ره که ی کرده وه، وه ک ئه وه ی بیه ویست شتیکی زور گرنگم پیبلیت و لیی پرسیم؛
«هه رگیز بیرت له وه کردوته وه که خوت که سیکی ئاوه ابیت؟»

من ئه و باسانه م به لاهه ئاسایی بوو، به لام ئه و جاره به ته و اوته ی سهری سورمانم و ناچار بووم دهستم به که مه ی کورسیه که مه وه بگرم، بو ئه وه ی نه که ومه خواره وه. ئه و جا گوتی؛

«یان بو نمونه که سیکی سهر ئه م زه ویه بیت... له راستیدا ههر ناویک له م زه ویه مان بنیین، هیچ له بابه ته که ناگوریت. له هه موو باریکدا توش وه ک ئه و، کورپکی دوو قاچیت و له سهر په نجه ی قاچت به سهر ئه ستیره یه کی ئه م گهر دوونه دا ده خولیته وه»
منیش گوتم؛

«هه روه ک پیاوه که ی مریخ»
باوکم سهریکی له قاند بو و گوتی؛

«له وانه یه هه رگیز له باخه که دا رووبه پرووی که سیکی خه لکی مریخ نه بیته وه، به لام رییتیده چیت پوژیک له پوژان رووبه پرووی خوت ببیته وه. ئه و پوژش که ئه وه رووده دات، له وانه یه وه ک هیندییه کی سوور بقیزینیت. بیگومان هاوارده که یست، چونکه ههر وا به ئاسانی

تایبه ته به پښه پرتووک

رېک هەر بهو جوړه شی کرد. باوکم سیسرکه کهی هه تا دهره وهی ژووری
 ئوتیلکه به پړیکرد. له پېشدا هه موو جانتا گه وره و بچوکه کانی هینایه
 سهر زهویه که، نه وجا به رامبه ریه ک داینان و پړیگایه کی بو دروستکرد.
 پاشان بو نه وهی که میک خیراتر بروات، به تاله شقارته یه ک پالی به
 قنگی سیرکه که وه دنا. پاش نیو سه عاتیک کردیه دهره وهی ژووره
 بچکوله که وه. له ویدا ئیتر باوکم وازیله یینا. ههر باشبوو میوانه
 ره زاقورسه کهی هه تا ژووری پیشوازیه کهی خواره وه نه برد.

له و کاته دا که دهرگا کهی پیوه یایه وه گوتی؛

«ئیترا کاتی خه وه»

له سهر جیگا کهی پالکه وت و یه ک و دوو وهک پروناکیه ک کوژایه وه.
 ههر که دلنیا بووم باوکم که وتوته جیهانی خه وه وه، گلویی سهر
 جیگا کهم بو داگیرساند و دهستمکرده وه به خویندنه وهی کتیبه
 بچکوله کهم.

«چونکه تو خوت بوونه وهریکی پرنه یینی ئاسمانی بهو شیوه یه ییت»
 زور به تووندی کوپی قاوه کهی کیشا به میزه که دا، نازانم چون
 نه شکا... ههر دوو کمان سهرمان له وه سورما. نه وجا له سهر قسه کانی
 به رده وام بوو؛

«تو خوت نهو بوونه وهره پرنه یینی ییت و له ناوه و هتدا دهیناسیت»
 له ویدا به ته واوه تی سهرم لیشیوا، به لام له هه مان کاتدا ده مزانی
 باوکم راستده کات. ههر له بهر نه وه له کانگای دل مه وه گوتم؛
 «ده بوایه ده ولت موچه ی فله سوفی پیببه خشیتایه»

بو ئیواره گه یشتینه وه ژووری ئوتیلکه و سیسرکی گه وره مان له سهر
 زهویه که بینی. هینده گه وره بوو له کاتی رویشتنیدا قرچه قرچی لیوه
 ده هات.

باوکم خوی به سهر دا چه مانده وه و گوتی؛
 «سیسرکه پیره که لیمان ببووره که نه شو رېگه ت پیناده یین له لامان
 بمینیته وه. ته نها دوو ژوورمان گرتووه و جیگای که سی ترمان نیه.
 جگه له وانه ش نیمه پاره ی ژوورمان ده ده یین»

وامزانی باوکم به ته واوه تی شیت بووه، به لام سه یریکی کردم و گوتی؛
 «نه سیسرکه هینده قه له وه که ناتوانین بیکوژین، هانس توماس.
 ههر له بهر گه وره ییه کهی ده توانین بلین بووه به بوونه وهریکی
 سه ربه خو. ههر چه نده به بینینان که میک بیزارده یین، به لام له گه ل
 نه وه شدا بوونه وهری سه ربه خو و نابیت بکوژین»

«نه ی چی لیبه که یین؟ وازیله یینین بو خوی بسووریته وه؟»

«نه خیر! ده یکه یینه دهره وه»

...کتومت لهو نیشانانه دهچوون که لهسهر کاغهزی یاری ههیه...

بهدریژایی پاش نیوهړو بهناو لهو باخه بهپیتهدا ههر دهخولامهوه.
 لهپریکدا له دوورهوه چاوم به دوو کهس کهوت. دلّم لهتاوا خهريکبوو
 له سنگمهوه دهرپهپیته دهرهوه.
 له دلّی خۆمدا گوتم "پزگارمبوو... کهواته لهوانهیه ئهم شوینه ههر
 ئهمریکا بئیت، کئ دهزانیت؟"
 لهو کاتهدا که بهرهو پرویان دهرؤیشتم، بیرم لهوه دهکردهوه که له
 زمانی یهکتری تیناگهین. من تهنه ئهلمانیم دهزانی، کهمیک
 ئینگلیزی و نهرویحیش لهپریگه کارهکهمهوه لهسهر کهشتی "ماریا"
 فیربووبووم. بهلام دلّیابووم که خهلکانی سهر لهو دوورگهیه به
 زمانیک دی قسهدهکن.

هیدی هیدی لییان نزیکبوومهوه، لهپانتاییهکی بچکولهدا خویان
 چهماندبووهوه و دیاربوو سهرقالی شتیکبوون. ئهوجا بۆمدهرکهوت که
 له من پچکولهتریش بوون، خۆم به خۆم گوت "بلّیت مندالبن؟"
 کاتیکیش که ههر زور نزیکبوومهوه لییان، بینیم رهگی دار
 کۆدهکهنهوه و دهیخهناو سبهتهیهکهوه. لهناکاودا ئاورپاندایهوه
 و سهیریکیان کردم. دوو پیاوی کهمیک خرپن بوون، دریژی هیچیان
 لهسهر سنگم تینهدهپهپی. ههردووکیان قژیان قاوهیی باوبوو و
 پیستیکی رهنگ گوژی قاوهیی تیریان ههبوو. ههردووکیشیان جلیکی
 رهسمی شینی تۆخیان لهبهردابوو. تهنه جیاوازیش ئهوه بوو که

تایبهته به پنگه ی پرتووک

یهکیکیان سئ قۆپچه به چاکهتهکهیهوه ههبوو و ئهوی تریان تهنه
 دووانی پیوهبوو.

یهکهمجار به ئینگلیزی گوتم؛

«ئهم کاتهتان باش»

دوو پیاوه بچکولهکه ئامیرهکانی دهستیان فریډا و چاویان تیپریم.

کهرهتیکی تر به ئینگلیزی پییم گوتن؛

«ئینگلیزی دهزانن؟»

دوو پیاوهکه، که ههر له کورتهبنه دهچوون، دهستیان بهملاولادا بادا و
 سهریان راوهشاند.

ههرلهخویهوه وهکو شتیکی خۆپسک به زمانی دایکم سهلامم لیکردن.

ئهوسا یهکسهر، یهکسهر لهو یهکهیان که سئ قۆپچه به

جلهکانیهوهبوو به زمانی ئهلمانی رهوان وهلامی دامهوه؛

«ئهگهر پتر له سئ نیشانهت ههبیّت، بۆت ههیه لیمانبدهیت. بهلام

لیتدهپارپیینهوه که لیمان نهدهیت»

سهرم سوپما و نهزمانی چی بلّیم. ئاخر لهناو دوورگهیهکی

ئوقیانوسی ئارامدا سهیربوو به زمانی خۆم وهلامیان دامهوه. نهک

ههر ئهوهش؛ تینهگهیشتم مهبهستی له "سئ نیشانه" که چیبوو. پاشان

ههر بۆ ئهوهی دلّیابن گوتم؛

«من بهدلّیکی پر له ناشتیهوه هاتومهته لاتان»

«ئهوهت باشته... ههلبهته ئهگهر بتهویّت پاشاکه سزات نهداث»

له دلّی خۆمدا گوتم "پاشا، کهواته له ئهمریکای باشوردا نیم."

«من هزدهکهم چاوم به پاشاکه بکهویّت»... له وهلامدا گوتم.

ئهوجا لهو دانهیهیان که دوو قۆپچهی پیوهبوو خۆی له قسهکانمان

ههلقورتاند؛

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

میښیک له سهر پروومه ته خرپنه که ی ئه و یه که یان نیشته بووه که دوو
 قوچه به جله کانیه وه بوو، به دهستی ده ریکرد و گوتی؛
 «به شیوه باوه که ی پاشای رهش بوی هه یه له پاشای سوور بدات، به لام
 پرووشده دات پاشایه کی سوور له پاشایه کی رهش بدات»
 «چه نده دلره ق و تووندوتیژن»... له وه لامدا گوتم.

«به لئ، به لام یاساکان به و شیوه یه ن»
 له پریکدا زرمه یه کی گه وره مان گوئی بوو. ههر به دهنگه که دا دیاربوو
 که هارهی شکانی شوشه بوو. ههر دوو کورته بنه که پرویانکرده ئه و
 شوینه ی دهنگه که ی لیوه هات. ئه و یه که یان که دوو قوچه به
 جله کانیه وه بوو گوتی؛

«بی ئه قلن! نیوه ی زیاتری به ره مه که یان ده شکین»
 بۆ ماوه یه ک وه ستابوون و پشتیان لیمبوو، له و کاته دا شتیکی ناخوش و
 سه یرم بۆ ده رکه وت؛ ئه و یه که یان که دوو قوچه به چاکه ته که یه وه
 بوو، دوو نیشانه ی گه وره ی سینه کی به پشته وه بوو. ئه و ی تریشیان
 سی نیشانه ی سینه کی پیوه بوو. کتومت له و نیشانه ده چوون که
 له سهر کاغه زی یاری هه یه. بینینی نیشانه کانی سهر پشتیان یه که سهر
 که میک مانای به گفتوگو که م به خشی که له گه لیاندا سازمدا.

ئه و کاته ی سهر له نوئ ئاوریان لیدامه وه، هه ولما له لایه کی تره وه
 بیان دوینم، له به ره وه پرسیم؛

«دانیشته وانی سهر ئه م دوورگه یه زۆرن؟»

یه کیکیان گوتی؛

«پرسیاری سه یر سه یر ده کات»

ئه و ی تریشیان گوتی؛

«پاسته، مایه ی شه رمه زاریه»

«ده ته ویت له گه ل کام پاشادا قسه بکه یت؟»

«ئه ی براده ره که ت نه یگوت پاشاکه سزات ده دات؟»

«ههر خۆم زانیم. ئه و یاساکانی ئیره نازانیت»

ئه و یه که یان که سی قوچه ی پیوه بوو، سه یریکی کردم و گوتی؛

«له یه ک پاشا زیاتر هه یه»

«به لئ؟ باشه چه نده پاشاتان هه یه؟»

ههر دوو کیان وه ستابوون و به دزیه وه خنه خنی پیده که نینیان ده هات.
 به و جو رهش وایان ده رده خست که پرسیاره کانم بیمانابن... ئه و
 یه که یان که دوو قوچه به جله کانیه وه بوو، هه ناسه یه کی هه لکیشا و
 گوتی؛

«ههر ره نگه و پاشایه کی هه یه»

ته نها له و کاته دا به ته وای بۆم ده رکه ت که چه نده پچکۆله ن. له
 کورته بنه گه وره تر نه بوون و به لام لهش و لاره پچکۆله کانیان هه ره ک
 له شیکی ئاسایی بوو. هاوکاتیش هه ستمده کرد ئه و مرۆقه چکۆلانه
 ئه قلیان هینده زۆر نیه.

خه ریکبوو لییان بیرسم "باشه چه نده ره نگتان هه یه؟"، به و شیوه یه ش
 ده متوانی بزانه چه نده پاشایان هه یه، به لام وازم له و پرسیاره هیئا و
 له بری ئه وه پرسیم؛

«گه وره ترین پاشا ناوی چه یه؟»

دیسانه وه ته ماشای یه کیانکرده وه و سه ریان راوه شانده وه.

ئه و یه که یان که دوو قوچه ی پیوه بوو، پرووی کرده ئه و ی تریان و گوتی؛

«بلایت پیمان رانه بویریت؟»

«نازانم، به لام ناچارین وه لامی بده یه وه»

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

دوای قسه کانی بتلنکی پچکوله ی له گیرفانی به رباخه لیدا دهره ینا.
 خواردنه وه یه کی بریقه داری تیدا بوو، قومیکې باشی لیدا و ئه و جا دای
 به ئه وه ی تریان. ئه ویش قومیکې له بتله کهدا. دواتر ئه و یه که یان که
 سی قوچپه به چاکه ته که یه وه بوو، له پریکدا گوتی؛

«به لام "بللی" کچ نیه؟»

ئه و ی تریان وه لامی دایه وه و گوتی؛

«مهرج نیه. ته نها "کچه" کان هه میسه کچن. به لام پیده چیت ئه م له
 دهسته یه کی یاری کاغه زی تره وه هاتبیت»

«قسه ی بیما نا! دهسته ی تر بوونی نیه. جگه له وهش کاغه زی "بللی"،
 کچه»

«له وانه یه راست بکهیت. به لام ئه گهر ته نها چوار قوچپه شی
 پیوه بیت، ئه و ده توانیت لیماندات»

«راسته ده توانیت له ئیمه بدات، به لام ناتوانیت له پاشاکه مان بدات،
 خو تو خوت ده توانیت بیژمیریت. مه به ستم له وه یه هه لیخله تاندین!»

به رده وام هه ر له خواردنه وه که ی شوشه بچکوله که یان ده خوارده وه،
 هی دی هی دی نیگیان هیواشتر و هیواشتر بووه وه. به لام له پریکدا ئه و
 یه که یان که دوو قوچپه به چاکه ته که یه وه بوو، زور به تووندی
 هه لهرزی. ریک ته ماشای ناوچاوی کردم و گوتی؛

«ماسیه پرته قالیه که نهینی دوورگه که نادرکی نیت، به لام سه مونه که
 ئاشکرایده کات»

دوای ئه وه هه ردووکیان له سه ر زه و ی پالکهن و له یه ک کاتدا
 به یه که وه که و تنه منگه منگکردن و ده یانگوت؛

بریا هه ر له یه کتری تی نه گه یشتینایه، پیم وابیت ئه وسا که باشتریک
 ده بوو. راسته من له هه موو وشه یه کیان تیده گه یشتنم، به لام له گه ل
 ئه وه شدا نه مده زانی مه به ستیان چیه. تا راده یه ک خوزگه م ده خوارد
 هه ر به ئیشاره ت له گه ل یه کتردا قسه مان بکر دایه و هیچ وشه یه کمان
 به کار نه هی نانه.

خه ریکبوو حه وسه له م نه مینیت له گه لیاندا، به لام له گه ل ئه وه شدا
 جاریکی تریش هه ولی خوم دایه وه؛

«ئیه چهن دن؟»

ئه و یه که یان که نیشانه ی سی سینه کی به پشته وه بوو، وه لامی
 دامه وه و گوتی؛

«پیمو ابیت ده توانیت بمانبیت که ئیمه "دو" و "سی" ین. ئه گهر
 پیویستیش به چاویلکه هه یه، ئه و باشته له گه ل "فرود" دا
 قسه بکهیت. چونکه ئه و ته نها که سه که هونه ری سافکردنی شوشه
 ده زانیت»

ئه و جا ئه و ی تریان پرسی؛

«ئه ری به راست تو خوت "چه ندیت؟»

له وه لامدا گوتم؛

«هووها! من ته نها هه ر خوم»

ئه و یه که یان که دوو قوچپه به چاکه ته که یه وه بوو، رووی کرده ئه و ی
 تریان، فیکه یه کی به رزی لیدا و گوتی؛

«"بللی" ه!»

ئه و ی تریشیان به سه رسورمانیکه وه وه لامی دایه وه و گوتی؛

«که واته دوړندمان... گهر بیه ویت، ده توانیت له پاشاش بدات»

تایبه ته به پښتو په پرتووک

«ئو کاته ی که میستر ده خه ویت، کورته بڼه کان ژيانی تایبه تی
خوین به سهرده بڼه»

له دلی خومدا گوتم "شتیکې تریشم لی پیدابوو".

په نجه م بؤ دووانه که ی خواره وه پاکیشا که خه وتبوون و گوتم؛

«له وه ده چیت کورته بڼه کانیش خه وتبن»

ئو جا به په له بؤی دهرچوو. راسته به هه موو هیژ و توانای قاچه
پچکوله کانی راپیده کرد، به لام له گهل ئو هوشدا زور به په له
دوورنه ده که وته وه. چهند جاریک به دهمدا که وت و هه لسا یه وه،
هه لده سايه وه و ده که وته وه. من به ئاسانی ههر ده نیشانه
سینه که که ی پشتم ده بینی.

پاش که میک گه ی شتمه سهر ریگایه کی باریک. هینده ی نه برد
غه لبه غه لیکې گه وره م که وته بهر گوی. ههر له دهنکی پیی ئه سپ
ده چوو، ورده ورده لیم نزیکه ده بوونه وه. به په له ئاورپیکم دایه وه و خوم
هه لدا یه قه راغ ریگا که.

ئو گیانه وهره شش قاچانه بوون که له وه وپییش بینیبوون، به لام دوو
سواره له سهر پشتمی دووانیان بوو. له دوا ی ئه وانیشه وه کورته بڼه یه کی
تر راپیده کرد، داریکی دریژی به ده سته وه بوو و باید ده دا. ههر سیکیشیان
هه مان جلی ره سمی شینی تۆخیان له بهر دابوو. سهرنجمدا ههر
یه که یان دوو ریز قوچچه به چاکه ته که یانه وه بوو، یه کیکیان چوار و
ئو ی تریان شش و دانه که ی تریان هشت قوچچه ی ره شی پیوه بوو.
له و کاته دا که به لامدا تیپه رین، هاوارم لیکردن و گوتم؛

«بوه ستن!»

«پړیاس... مانگو... تووی چاکبوونه وه... خورما... لیمو... گوژی
هیندی... هونجا... شوکا¹⁷... مؤز...» بهر ده وام ناوی چهنده ها میوه
و توویان دهر د. من ته نها ناوی هیندی کی که مم بیستبوون. دواتر
خوین هه لگه رانه وه و له سهر گازی پشت لیی پاکشان و یه کسهر
خه ویان لیکه وت.

به قاچم که وتمه راوله شان دنیان، به لام بیسوودبوو و نه متوانی
خه به ریان بکه مه وه.

دیسانه وه به ته نها مامه وه. له یادمه ئو کاته وای بؤ چوم که
دوورگه که په ناگای ئو مرؤفانه بیت که نه خوشی دهر وونی بیچاره یان
هه یه. هه روه ها پیشم وابوو ئو خوار دنه وه یه کی که خوار دیا نه وه، جوړه
دهرمانیکې هیمنکه ره وه بیت. بهو شیوه یه ش لهو بر وایه دابووم له
پریکدا سستهریک یان دکتوریک دهر که ویت و خه تای نا ئارامی
نه خوشه کان بخته ملی من.

له پانتاییه که وه گه رامه وه دواوه. پاش که میک که سیکی شیوه
کورته بڼه به ره ورپوم هات. ئه ویش هه مان شیوه جلیکی ره سمی شینی
تۆخی له بهر دابوو، به لام دوو ریز قوچچه ی به چاکه ته که وه بوو.
ژماره ی قوچچه کانی ده دانه بوو، ئه ویش ده موچاویکی خرین و ره نگ
گه نمی هه بوو. دهستی به ملاولادا باده دا و هه روا به شیوه یه کی
ئاسایی ته ماشایکردم و گوتی؛

¹⁷ نووسهر وشه یه ی "تووی چاکبوونه وه" و "هونجا" و "شوکا" ی له
خه یالی خوی دارشتووه و.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

هه روا به شیوه یه کی ئاسایی ته ماشایه کی کردم؛
«پاش نیوه پوټ...»

له ناوه پراستی قسه کانیدا وهستا، هه به دانیشتنه وه تییده پروانیم و
هیچی نه ده گوت. پاش ماوه یه ک گوتی؛
«ئاده ی پشتتم تییکه»

منیش به قسه مکرد و کاتیکیش ئاورم لیدایه وه، بینیم به یه ک دوو
پهنجه ی خرینی سه ری ده خورینیت. هه ردوو دهستی به ملاولادا
راوه شاندا، هه ناسه یه کی هه لکیشا و گوتی؛
«چهنده ها گرفت!»

چرکه یه ک دوای ئه وه دوو میوه له سه ر دار خوارماکه وه که وتنه
خواره وه. یه کیکیان که وته کوشی پینجی سینه که وه و ئه وی تریشیان
رپک به لای سه ری مندا گیفه ی هات.

که میک پاشئه وه هه وتی سینه ک و نۆی سینه کم بینی که به داره که دا
ده هاتنه خواره وه. من به لامه وه ئاساییبوو و له دلی خۆمدا گوتم
که واته تا ئیستا هه ر له ژماره "دوو" وه هه تا ژماره "ده" ی ئه وه
بوونه وه رانه م بینیه.

هه وتی سینه ک گوتی؛

«ویستمان یه ک دوو میوه ی "شووکا" ی پیابکیشین»

ئه وی تریشیان گوتی؛

«به لام رپک له و کاته دا که تیمانگرت، که میک چوه ئه ولاوه»

پاش ئه وه هه ردووکیان له ژیر داره که دا له ته نیشته پینجی سینه که وه
دانیشتن.

پاشان گوتم؛

ته نها ئه وه یه که یان که به پی ده پوشت به په له ئاورپکی لیدامه وه.
ئه وه دانه یه یانبوو که هه شت قوچچه به چاکه ته که یه وه بوو.
به تووره ییه وه هاواریکرد؛

«پاش 52 سال کوره زای خاوه نی که شتی تیکشکاوه که دیته
ئاواییه که وه»

پاش که میک کورته بنه کان و گیانه وه ره شهش قاچه کان ونبوون. ئه و جا
بینیم که له سه ر پشتیان هینده ی هه مان ژماره ی قوچچه دوو
ریزه کانی سه ر چاکه ته کانیا، شیوه ی سینه کیان له سه ره.

به دریزی قه راغ رپگاکه دارخورمای گه وه گه وه به ئاسماندا
چووبوون، بۆله میوه یه کی زه ردی چریان گرتبوو، هه ر دانه یه کیشی
هینده ی ئه ندازه ی پرته قالیک ده بوو. له ژیر یه کیک له و دارانه دا
گالیسکه یه کی چوار تایه یی لیوو، تا نیوه ی پرکراوو له میوه ی زه رد.
که میک له و گالیسکه یه ده چوو که باوکم له "لیوبیک" سه مونی
پیده گواسته وه. ته نها جیاوازیش ئه وه بوو که ئه سپیکی ئاسایی پیوه
نه به سترابوو وه که رایبکیشت، به لکو گیانه وه ریکی شهش قاچی
پیوه بوو.

ئه وه کاته ی که به ته واوه تی له گالیسکه که نزیک بوومه وه، ئه و جا
بۆمده رکه وت که کورته بنه یه ک له ژیر داره که دا دانیشتوه. پیشتیه وه ی
ئه و چاوی پیمیکه ویت، فریاکه وتم سه یریکی چاکه ته که ی بکه م و پینج
قوچچه م له یه ک ریزدا به رچاوکه وت. جگه له وهش جله کانی کتومت
هه ره ک جلویه رگه کانی کورته بنه کانی تریوو. له سه رو ئه وه شه وه
هه موو ئه و کورته بنانه ی هه تا ئه و کاته بینیبوومن، سه ریکی خریان
پیوه بوو و به قژیکی پری قاوه یی داپوشرابوو.

«پاشنیوه پوټ باش پینجی سینه ک!»... پیم گوت.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«باشه، باشه... من لیټان ده بوورم، به لām ئیوه ش ده بیټ وه لāmی هه ندیک پرساری هه ر ژور ئاسانم بده نه وه. ئه گه ر نا، ئه وا ملی هه ر سیکتان باده ده م. تیډه گه ن؟»

له ترساندا له ژیر داره که دا دانیشتبوون و هیچیان نه ده گوت. یه که یه که ته ماشای چاویانم کرد، هه ر سیکیان چاویکی قاوه یی توخیان پیوه بوو.

«باشه، با جارئ بزائم ئیوه کیڼ؟»

دوای ئه وه یه که یه که هه ستانه سه ریڅ و هه رییه کیان پرسته شیتانه کانیان به شیوه یه کی هونه ری ده گوته وه. پینجی سینه ک گوتی؛

«نانه واکه گه نجینه ی دوورگه خه یالیه که ده شاریته وه»

ئه وجا ژماره حه وت گوتی؛

«هه قیقه ت له کاغه زه کاندایه»

دوآجار "نۆی" سینه ک گوتی؛

«له هه موو کوومه له که دا، ته نها یه ک جوکهری ته نیا ده توانیټ له وه هه که تیڭگات»

سه رم پاره شاندا و گوتم؛

«سوپاستان ده که م که ئه و زانیاریانه م ده ده نی، به لām ئیوه کیڼ؟»

له وه ده چوو ژماره پینجه که یان هه ره شه که می به راستی وه رگرتبیټ، چونکه یه که سه ر گوتی؛

«ئیمه سینه کین»

«به لۆی له وه تیگه یشتم. به لām ئیوه خه لکی کوین؟ هه روا له ئاسمانه وه که وتونه ته خواره وه؟ یان هه ر وه ک گو له سیپه ره کان لیږده دا له سه ر ئه م زه ویه گه وره بوون؟»

به په له ته ماشایه کی یه کتریان کرد و نۆی سینه ک گوتی؛

«ئیمه خه لکی ئاواپییه که یڼ»

«به لۆی؟ به لām ئه ی چه ند که سی ساویله که ی وه ک ئیوه له و لادییه دا ده ژی؟»

حهو تی سینه ک گوتی؛

«هیچ که سیکی تر... مه به ستم له وه یه ته نها ئیمه ی لیڼ. هیچ دوو که سیک به ته واوه تی له یه ک ناچن»

«راسته، پینشم وانیه که س له و برپا یه دا بیټ. به لām به هه رحال چه ند که سی لادییی تر له سه ر ئه م دوورگه یه ده ژین؟»

به په له سه ریکی یه کتریان کرد و نۆی سینه ک گوتی؛

«بابرۆین!... بالییده یڼ و...»

حهو تی سینه ک پرسی؛

«باشه ده توانین لیښه یڼ؟»

«مه به ستم ئه وه یه با لیښه یڼ و بو ی ده رچین»

دوای ئه وه خو یان هه لدا یه ناو گالیسکه که وه. یه کیکیان زرمه ی له پشستی گیانداره پیست سپیه که هه لساندا و ئه ویش به هه موو هیز و توانایه کیه وه له سه ر هه ر شه ش قاچه که ی بو ی ده رچوو.

هه رگیز له وه وپیښ ئاوها خو مم بیډه سه لات نه بینیبوو. بیگومان ده متوانی بیانوه ستینم و به راستی ملیان باده م، به لām ئه و کاته ش به هیچ جوړیک هیچ زانیاریه کی نویم ده ستنه ده که وت.

له ژووره بچکولهکهی ئوتیلکهی "فینیسیا" دا خه بهرمبووهوه، یه کسه ر "هانس" ی نانه وام بیرکته وه که چاوی به کورته بنه سهیره کانی سهر دوورگه خه یالیه که کهوت. پانتولکه کم له خواروی جیگای خه وه که مه وه بوو، به هیواشی زهره بینه که و کتیه بچکوله که کم له گیرفانه کانیدا دهرهینا. به لام له و کاته دا که گلپه که کم داگیرساند و دهستمکرد به خویندنه وه، باو کم نه په یه کی لیبه رزبووه وه و چاویرکده وه. ههروهک چون یه کسه ر پالده کهوت و خه ویلیده کهوت، ئاوه اش دهستوبرد خه به ریبووه وه. به دهم باویشکیکه وه گوتی؛

«یهک پوژی دوورودریژ له فینیسیدا ده بین»

چرکه یهک دواي ئه وه له ژووره که دا ده هات و ده چوو.

ناچار بووم به دزیه وه کتیه بچکوله که له ژیر لیفه که مه وه بخه مه وه گیرفانی پانتولکه کم. چونکه من په یمانم به نانه وا بیره کهی "دورف" دابوو که باسه کانی ناو کتیه بچکوله که نهینه کی نیوان من و ئه و بییت.

رپک له و کاته دا که له ژیر لیفه که وه کتیه که کم خسته وه ناو گیرفانی پانتولکه کم و سهرم دهرهینا به وه، باو کم لی پیرسیم؛

«ئه وه چی، چاوشارکی ده کهیت؟»

منیش وه لامم دایه وه و گوتم؛

«نا، ده مه ویت بزائم لی ره شدا سیسرکی لیبه»

«جا چ پیو یستیه کت به زهره بین هه یه؟»

«ئاخر له وانه یه به چکه یان هه لهینا بییت»

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

بیگومان وه لامه که کم بیمانابوو، به لام ده سته جی وه لامیکی باشترم پینه بوو. دواتریش هه روا بو دلنیا یی گوتم؛

«ریشیتیده چیت چهند سیسرکی کی کورته بنه له م ناوه دا هه بن»

«به لی، له وانه یه ... کی ده زانییت» ... باو کم هینده ی گوت و خویرکد به گهرماوه که دا.

ئه و ئوتیله ی که تییدا بووین هینده خراپیوو ته نانه ت نانی به یانیشیان به میوانه کانیان نه ده دا. به لام ئیمه به لامانه وه ئاسایی بوو، چونکه ئیواره ی پیشووتر چیشتخانه یه کی خوشمان دوزیبوو وه که به یانیان له نیوان سه عاتی هه شته وه بو یانزه نانی به یانیان هه بوو.

له ناو که ناله که و گوړه پانی سهر که ناله که ش به ته واوه تی ئارام و بیده نگبوو. له چیشتخانه که شدا شهر به ت و هیلکه ی سووره وکراو و مره بای پرته قال و سه مونی گهرمان داوا کرد. وهک یاسایهک ده لین ده بییت نانی به یانی له ماله وه بخورییت، به لام له هه موو سه فهره که ماندا ئه و نانخواردنه به ده ربوو له و یاسایه.

له گهرمه ی نانخواردنابووین که باو کم بیروکه یه کی بو هات. به رله وه ههر دانیشتبوو و چاوی نه ده تروکاند، منیش یه کسه ر وامزانی کورته بنه که ی بینیه. ئه و جا باو کم گوتی؛

«تو لی ره دا دانیشه هانس توماس، پینج ده قه یه کی تر ده گهریمه وه»

نه مزانی باو کم دواي چی کهوت، به لام له وه وپیش به و شیوه یه بینیبووم. که باو کم بیروکه یه کی بو ده هات، تاراده یه که هیچ شتیک نه یده وه ستاند.

له وه به ری گوړه پانه که وه خو ی کرد به ناو ده رگایه کی شوشه ی گه وره دا و له به رچاوم ونبوو. که گه رایه وه هیچی نه گوت، له پیشدا پاشماوه ی

www.pertwk.com

هیلکه ورپونه که ی خوارد، پاشان ئاماژهی بۆ ئهو دووکانه کرد که چووه ناویه وه و گوتی؛

«چی له سهر ئهو دووکانه نووسراوه هانس تۆماس؟»

به هه لآ و گپراوی خویندمه وه و گوتم؛

«یارتاپ انۆکنه»

«به لئ، ئه نکۆنا پاترای»

پارچه یه ک سه مونی له قاوه که ی هه لکیشا و خستیه ده میه وه.

به هه زارحال خنی به ده میا، ئهو دیمه نه به راستی مایه ی پیکه نین بوو.

پاش نه ختیک لیمپرسی؛

«ئینجا چیه؟»

به لای منه وه چ له م سهره وه وشه کانم بخوینایه ته وه یان له و سهره وه

هیچ جیاوازیه کی نه بوو، له هه ردوو باره که دا وشه کان وه ک یه ک

یۆنانی بوون بۆم.

ته ماشایه کی ناو چاویکردم گوتی؛

«هانس تۆماس تۆ هه رگیز له ناو ده ریادا له گه لمد نه بوویت.

هه رگیزیش خۆت به پاپۆر به ناو ده ریادا نه پۆیشتوویت»

پاشان دوو بلیتی ده رهینا و له راندنیه وه و به رده وامی به قسه کانی

دا؛

«ده ریوانیککی به ته مه نی وه ک من رپگه به خۆی نادات به درپژایی

ده ریای "ئه دریاتیک" ماشین لیبخوړپت. ئیتر سهر وشکانی به سه و

کاتی ناو ده ریای هاتووه. فیاته که مان ده خهینه ناو پاپۆرپیکه وه و به ره و

شاری "پاتراس" به ده ریادا ده رپۆین. له ویشه وه ته نها چه ند

کیلۆمه تریکی ده مینیت بۆ ئه سینا»

«به راست؟»

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

«به راستی به راستی... نه فره تت لیبیت شهیتان!»

دیاربوو پاش ماوه یه کی که م ده چیته وه ناو ده ریای، بۆیه هه روا به

چه پ و راستدا که وته وه جنیودان.

به و شیوه یه ش "پۆژیککی دورودریژمان له فینیسیدا به سه رنه برد"،

چونکه پاپۆره که ئهو ئیواره یه له شاری "ئانکونا" وه به ره و یۆنان

ده که وته رپ، له فینیسیا شه وه هه تا ئانکونا نزیکه ی 300

کیلۆمه تریکمان مابوو.

به رله وه ی بکه وینه وه رپ، باوکم ده یویست له نزیکه وه هونه ری

به ناوبانگی شوشه سازی خه لکی فینیسیا ببینیت.

شوشه تواندنه وه پیویستی به ئاگرکردنه وه یه. هه رله بهر ترسی

ئاگرکه وته وه ش، خه لکی فینیسیا به ره مه یانی شوشه یان

گواستۆته وه بۆ هه ندیک له دوورگه بچکۆله کانی ده ره وه ی فینیسیا.

خه لکی ئه وئ هه ر له سه رده می سه ده کانی ناوه راسته وه

گواستوو یانه ته وه بۆ ئهو دوورگانه ی که ئه مرۆکه پپیان ده لپن

"موورانۆ". باوکم سووربوو له سه ره ئه وه ی جانتا کانمان له ئوتیله که وه

به یینه وه و بیانخه یه ناو ماشینه که وه.

یه که م شوپن له "موورانۆ" دا چووینه مۆزه خانه یه که وه، له ویدا

چه ند هه شوشه ی جۆراوجۆر و ره نگا وره نگی لیبوو، ته مه نی هه ندیکیان

چه ند سه د سالیک ده بوو. دواتریش سه ردانی شوپنیکمان کرد که

شوشه یان تیدا به ره مه ده یینا. له ویدا له به رچاوی گه شتیاره کاند

فوویان به شوشه تواوه کاند ده کرد و سوراحی و ده فری گه وره و قولی

شوشه یان دروستده کرد. پاش ئه وه ش به ره مه کانیان بۆ فروشتن

داده نا، به لام باوکم پپیبوو لایه نی کرپن و فروشتنه وه ی بۆ ئه مریکیه

ده وله مه ند ه کان به جیبه یلین.

تابهته به پښه پرتووک

هامپورگ دروستکراوه و سهر به کومپانيای کهشتپرانى "بیرگین" بووه. چل کهس نهو کهشتیهیان بهرپوهبردووه. پاشان باوکم گوتی؛

«کهشتی شتومهک گواستنهوهی نهمرکه ههر زور گهورهترین هانس توماس، بهلام ژمارهه نهو کهسانهه دهیبهن بهرپوه کهمترین، له راستیدا لهنیوان هشت بؤ ده کهسیک دهبن. نیستاکه ههمو شتیکی پاپور مهکینه و تهکنیک دهیبات بهرپوه. بهو شیوهیهش ژيانی ناو دهريا بووه بهشتیکی کون و وهک جاران باوی نهماوه. مهبهستم له ژيانی ناو دهريايه هانس توماس. لهسهدهی داهاتووشدا¹⁹ چهند بی میشتیک له وشکانیهوه دادهنیشن و له دوورهوه ههمو شتیکی دهبن بهرپوه»

نهگر باش له قسهکانی تیگهیشتم، مهبهستی لهوهبوو که ژيانی ناو دهريا هیدی هیدی لهو کاتهوه کوتایي پیهاتووه که سهردهمی کهشتیه چاروکهدارهکان تهواوبووه، ههلبهته نهوش سهدوپهنا سالیکی لهمهوبهر پرویداوه.

لهو کاتهدا که باوکم باسی ژيانی ناو دهريای بؤدهکردم، دهستهیهک یاری کاغهزم دهريانا. له دووی سینهکهوه ههتا دهی سینهکم جودا کردهوه و لهسهر کوشنهکهی دواوه لهتهنیشیت یهکهوه دامنان. لهدلې خومدا دهمگوت "بوچی ههمو کورتهبنهکانی دوورگه خهیاپیهکه نیشانهی سینهکیان به پشتهوهیه؟"، نهوانه کین و خهلکی کوین؟"، "بلیتیت" هانس"ی نانهوا کهسیک ببینیت و بتوانیت به

¹⁹ههلبهته مهبهستی لهم سهدهیهی نیستاکهمانه، چونکه نههم رومانه له سالی 1990دا نووسراوه و.

له دوورگهه بهره مهینانی شوشهوه بهلهمیکی "تهکسی" مان گرت و بهرهو گهراجی ماشینهکه مان ریشیتین. کاترمیری یهکی پاشنیوهپو لهناو ماشینهکه دابووین و بهرهو شاری "نانکونا" کهوتینه ری، نهو شاره نزیکهه 300 کیلومهتریکی له خواروی فینیسیاوه بوو. ریگاکه بهردهوام به قهراغ دهريای "نهدریانتیک" دا دهرویشیت. دیمههه دهرياکهش هیندهه تر دلې باوكمی خوشکردبوو و کهوتبووه فیکهفیک بو.

کهمیکی دواتر بهسهر زنجیره بهرزاییهکدا ریشیتین، لهویوه زور به جوانی دهريامان دهبینی. باوکم ماشینهکههه راگرت و باسی نهو بهلهمی چاروکهدار و پاپوری شتومهکانهه بؤ کردم که له مهودای بینینی چاوی خومانداوون.

دواتریش لهناو ماشینهکهدا باسیکی تیروتهسهلی رابووردوی شاری "نارهندال"ی قهراغ دهريای بؤکردم که من لهوهوپیش نهمیستبوو. جگه لهوهش ناوی چندهها پاپوری گهورهه چاروکهدار و سالهکانیشی پیگوتم. بهو شیوهیهش جیاوازی نیوان کهشتیه چاروکهداره جیاوازهکان شارهزابووم. باسی سهرتهای کهشتیهکانی نارهندالی بؤکردم که هاتوچوی نهمریکا و کهنداوی مهکسیکیان کردووه. ههروهه گوتی یهکهمین "کهشتی ههلمی" که هاتوته نهرویهوه، پرووی له شاری نارهندال کردووه. کهشتیهکی چاروکهدار بووه و ناوی "ساقانا" بووه، مهکینهه ههلمی و پهرهکهه پپوهبووه.

کهپهتیکیان باوکم لهسهر کهشتیهکی ماتوری شتومهک گواستنهوهبووه که کیشی تهنییهکهه 8000 بووه¹⁸ کهشتیهکه له

¹⁸یهک کیشی تهنیی یهکسانه به 2,832 مهتر سیجا و.

www.pertwok.com

پړكوپيكي باسى ئه و شوينهى بۆ بكات كه تييكه وتوو؟"، ئهم پرسيارانه و چهنده ها و چهنده ها پرسيارى بيوه لامى تريش بهرده وام به ميشكمدا دههاتن و دهچوون.

جگه له وهش دووى سينك شتيكى گوت كه له يادناكريت، ئه و گوتى؛ "ماسيه پرته قاليه كه نهينى دوورگه كه نادر كينيت، به لام سه مونه كه ئاشكرايده كات". بلانيت مه به ستى له ماسيه پرته قاليه كه نه واكه دؤرف بيت؟ ئه و سه مونه كه؟ بلانيت هه مان ئه و سه مونه بيت كه نانه واكه له شارى دؤرفدا دايمى؟

دهبيت وابيت، چونكه پينجى سينه كيش گوتى "نانه واكه گه نجينه و دوورگه خه ياليه كه شار دوتوه". به لام چۆن پي تيده چيت ئه و كورته بنانه و كه "هانس" نانه و له ناوه پاستى سه ده و پيشوودا چاوى پيكه وتوون، ئه و هه موو شتانه بزنان؟

بۆ ماوه و چهنده ها كيلومه تر باوكم ماشيني ليده خوړى و به فيكه گورانى "شانتى" ده گوت²⁰، ئه و گورانيه و كه كاتى خوى وهك ده ريانيك فيريبوو بوو. منيش به دزيه وه كتيبه بچكوله كه م ده رهينايه وه و كه وتمه وه خويندنه وه و.

²⁰گورانيه كه كه له سه ر پوتميكى تاييه تى ده روا ت و كارمه نده كانى سه ر كه شتى ده يلينه وه، بۆ ئه وه وى كاره كانيان باشت ر جي به جي بكه ن و.

تاييه ته به پيگه و پرتوك

سى سينه ك

...هه ر له گولى سيپه ر ده چن...

به هه مان ئه و پيگايه دا پويشتم كه سى لادييه كه به گاليسكه كه يانه وه گرتيانه به ر. جي شويني تايه كان به ره و ناو چهن داريكى به رز ده پويشت. گه لاي داره كانيش له به ر تيشكى خورى ئه و پاشنيوه پويه دا ده دره وشانه وه.

له پانتاييه كى ناو دارستانه كه دا، كوخيكي داريني گه وره م هاته به رچاو. دوو كه ليكي ره ش له دوو دوو كه لكيشى سه ر خانوه كه وه ده هاتنه ده ره وه. هه ر له و دوو ره وه كه سيكي جلوه رگ سوورم بينى كه خويكر د به ژووردا.

پاش كه ميك بوم ده ركه وت كه كو خه كه به ته واوه تى لايه كى ديواره كه و پيوه نيه. له وي شه وه شتيكى هينده سه رسورپه ينه رم بينى، كه ناچار بووم ده ست به داريكه وه بگرم بۆ ئه وه و نه كه وم؛ ناو كو خه كه هيچ ديوارى كى تيدا نه بوو، به لام له سه ر عه رده كه و شتيكم بينى هه ر له كارگه ده چوو. هينده و پينه چوو كه بوم ده ركه وت كارگه و شوشه سازيه.

چهن د كوله كه يه كى ئه ستور ئه ستور سه قفه كه يان راگرتبوو. له سى چوار شويندا ئاگر كر ا بووه و ته شتى گه وره گه وره و به ردينى سپيان به سه ره وه بوو. له ناو ته شته كانيشدا شله يه كى سوور باو ورده ورده ده كولا و هه لميكي خه ستيان ليو به رز ده بووه وه. له نيوان ته شته كانيشدا سى ئافره تى جل سوور ده هاتن و ده چوون، بالا يان هينده وى بالا و لادييه كانى تر ده بوو. چهن د بوريه كى دريژيان ده خسته ناو شوشه تواوه كه وى ناو ته شته كانه وه و فويان پيدا ده كردن، به و

تایبه ته به پښه پرتووک

ئوگهړ یه کیکیان له ناکاودا بهرو ئاسمانی ژووره که بهر زبوايه ته وه،
ئو هایشتم به لامه وه ئاسایی بوو.

له پړیکدا یه کیکیان چاوی پیم کهوت، ئو یه کهیان بوو که هوت
نیشانه ی دینار له سهر کراسه که ی بوو. خه ریکبوو بوی دهریچم، به لام
له و کاته دا ئو سهری لیثیوا و شوشه که ی دهستی بهر بوو وه سهر
زهویه که. له گهل شکانشدا هممو ئوانی دی ته ماشایانکردم و ئیدی
نهمتوانی له دهستیان هلبیم.

چومو ژووره وه و سهرم بو دانه واندن، ئو جا به زمانی ئه لمانی
سه لامم لیکردن. به لام ئوان ته ماشایه کی یه کتریانکرد و دهستیانکرد
به پیکه نین، ددانه سپیه کانیان له بهر پوښایی ئاگره کاند
دهره وشایه وه. بهرو پرویان پوښتم و ئوانیش دهوره یان دام و پیم
گوتن؛

«ئومیده وارم ئاسایی بیت به لاتانه وه که سهر دانیکی بچکوله تان
بکه م»

دیسانه وه سهری یه کتریان کرده وه و ئم جار هیان له جاری پيشووتر
زیاتر پیکه نین. هر سیکیان رهنگی چاویان شینیکی توخبوو. زور
چوون یه کبوون، هر له ئندامی هه مان خیزان ده چوون. له دلی خومدا
گوتم "له وانه یه خوشک بن".

«ئیه له قسه کانم تیده گهن؟»

سیی دینار وه لامی دامه وه و به دهنگیکی بوو که شوشه ئاسا گوتی؛

«ئیمه هممو وشه یه کی ئاسایی تیده گهین!»

پاشان هممو یان به یه که وه که ورنه قسه کردن. دووایان له سهر ئوژنو
دانه وانه وه و سه لامیان لیکردم. "ئو" دیناریش هاته لامه وه و دهستی
گرتم. سه ریبوو به لامه وه که دهسته لاواز و ناسکه که ی هینده

شویه یه ش چنده ها شویه جیاواز جیاوازی شوشه یان دروستده کرد.
له سهریکی ژووره که وه ته پلکه یه کی گه وری لم دانرابوو، وه له
سهره که ی تریشه وه، دریژی دیواره که بهر فیه داپوشرابوو و پربوو له
شوشه ی دروستکراو. له ناوه راستی ژووره که شدا کومه لیک شوشه ی شکاو
و بتلی شکاو و پارچه ده فری شکاو هلدرا بوو وه.

دیسانه وه له دلی خومدا گوتمه وه "ئمه چ ولاتیکه که تییکه وتووم؟".
جگه له جلو بهرگه سهیره کانیان، هر ریک ده تگوت له لادییه کی
چاخه بهر دینه کاند ده ژین. بیگومان هینده شم بو دهر کهوت که لادییه
وهستان له بهر هه مپینانی شوشه دا.

ئو ئافره تانه ی خه ریکی شوشه کانبوون، جلیکی سووری کالیان
پوشیوو. رهنگی پیستیان سپی و هر سیکیشیان قریکی دریژ و رهی
رهنگ زیویان هینابوو خواره وه.

هینده ی نه برد و سهرنجمدا له سهر سنگی هممو کراسه کانیان
نیشانه ی "دینار" به سهره وه یه، ئو دیمه نه دایچله کاند. کتومت
له و نیشانه ی "دینار" نه ده چوون که له سهر کاغزی یاری هیه.
یه کیکیان سی دیناری پیوه بوو، یه کیکی تریشیان هوت و
دوا هه مینیشیان نو نیشانه ی دینار به سهر سنگیه وه بوو. رهنکه کانیسی
وه کو رهنگی سینه که کان نه بوو، به لکو هممو دیناره کان رهنگی
زیوینیان هه بوو.

هرچه نده من له ته نیشتم لا کراوه که دا وه ستابووم، به لام له گهل
ئوه شدا سی ئافره ته که له بهر سهر قالی فووتیکردنی شوشه کانیان
منیان نه ده دی. لهم سهره وه بو ئو سهری ژووره که ده پوښتن و
دهستیان هینده به ئاسانی و سووک به ئاسماندا به باده دا، هر
ده تگوت هیچ کیشیکیان نیه. بیگومان بینیان سهری سورماندم، به لام

تایبه ته به پیکه ی پرتووک

«بۆ هیچ کهسێک ههیه قسه کردنی لێ قه دهغه کردب؟»
 ههر سێکیان سهریان راوه شاند و قژه رهنگ زیویه کهیان له بهر
 پۆشنایی ئاگری کوره کاندایه دره وشایه وه. پاشان نۆی دینار گوتی؛
 «پاسته ئییه له دروستکردنی شوشه دا به تواناین، به لام له
 بیرکردنه ودا هینده زیرهک نین، له بهرئه وه ناشتوانین هینده
 قسه بکهین»
 «ههر له گۆلی سیپه ده چن»
 دیسانه وه ههر سێ کچه که دایانه وه قاقای پیکه نین و ئه وجا به وتی
 دینار گوتی؛
 «ئیه سینه ک نین»
 پاشان کراسه کهی پاته کاند و گوتی؛
 «نابینیت ئیه "دینار" ین؟»
 منیش هاوارم کرد و گوتم؛
 «بێ میشکن!»
 ههر سێکیان داچله کین و سێی دینار گوتی؛
 «تکایه توپه مه به، چونکه ئیه زۆر به ئاسانی دلتهنگ و نیگه ران
 ده بین»
 دلنیا نه بووم له راست و دروستی قسه کانی. زۆر به دلنیا ییه وه
 پیده که نی و پیم وابوو لابرندی ئه و پیکه نینه له توپه بوونیکی ئاسایی
 زیاتری پیویست بێت. به لام له گه ل ئه وه شدا قسه کانیم به راست
 وه رگرت و گوتم؛
 «به راستی میشتکتان ههروهک ئه وهی خۆتان ده یلین به تاله؟»
 زۆر به ریزه وه سهریان بۆ له قاندم. پاشان نۆی دینار گوتی؛
 «زۆر به زه م ده کرد...»

سارد بێت، به تایبه تیش له و شوینی شوشه دروستکردنه دا ئه و هه موو
 ئاگره کرابۆوه.
 پاش نه ختیک گوتم؛
 «چهنده کارامانه فووی پێدا ده کهن»
 به لام له گه ل ته و او بوونی قسه کانمدا دایانه قاقای پیکه نین.
 خۆم به خۆم گوت له وانه یه ئه م ئافره تانه هیمنترین له
 ساویلکه کانی پیشووتر که ههر له خۆیانه وه هه لده چوون، به لام
 نزیکبونه وه له مانیش ههروهک ئه وانی دی سه ختبوو به لامه وه. من
 له لای خۆمه وه پیمو ابوو که ههر له خۆیانه وه فییری ئه و هونه ره
 نه بووبن، له بهرئه وه پاش نه ختیک دریزه م به قسه کانمدا و گوتم؛
 «ئهی باشه کێ فییری هونه ری به ره مه یانی شوشه ی کردون؟»
 ئه و جاره شیان وه لامیان نه دامه وه، به لام به وتی دینار چوو ده فریکی
 قوڵی شوشه ی هیئا، دایمێ و گوتی؛
 «فه رموو!»
 سه رله نوێ کچه کان ده ستیان کرده وه به پیکه نین.
 ئاسان نه بوو بۆم له نیو ئه و جه وه پیر له خۆشه ویستیدا بیر له
 به رژه وهندی خۆم بکه مه وه، به لام هاوکات پیمو ابوو گه ر له راستی ئه و
 کورته بنه سه یرانه تی نه گه م ئه و میشکم له ده سته ده م. دیسانه وه
 هه وڵی خۆم دایه وه و گوتم؛
 «من هینده نابیت هاتومه ته ناو ئه م دوورگه یه وه و به راستی نازانم
 له چ شوینیکی جیهاندام. ده توانن ئیوه شتیکم ده رباره ی ئه م شوینه
 پیلین؟»
 به وتی دینار گوتی؛
 «ئیه ناتوانین قسه بکه ین»

لهویدا به بی ئه وهی هیچ شتیک بلیت، دهستی به ده میه وه گرت. منیش
 زور میهره بانانه لیم پرسى؛
 «هزت له چى ده کرد؟»

«هزم ده کرد بیر له شتیک بکه مه وه که هیئده سهخت بیت که
 نه متوانیایه بیرم لی بکردایه ته وه، به لام ناتوانم»
 هه روا وه ستابووم و بیرم له قسه که ی ده کرده وه ... دواتر گه ی شتمه ئه وه
 ئه نجامه ی که گه ی شتن به وه هونه ره به لای ئیمه شه وه هه سهخته.
 له ناکاودا یه کیکیان گریا، سیی دینار بوو و به ده م هه نسکه وه ده یگوت؛
 «زور پیم خوشه ...»
 نوی دینار ده ستیکی کرده ملی و سیی دینار به رده وامی به قسه کانی
 دا و گوتی؛

«زور پیم خوشه خه به رم ببیته وه ... به لام له راستیدا خو به خه به رم»
 به و شیوه یه ش پیک ئه و شته ی گوت که من ده مویست بیلیم.
 هه وتی دیناریش هه ر وه ستابوو و له دووره وه ته ماشای ده کردم، دواتر
 زور به مه به سه ته وه گوتی؛

«له راستیدا کورپی شوشه چیه که فیلی له فه نتاسیه کانی خو ی کردوه»
 پاش که میک هه ر سیکیان له سه ر زهویه که پالکه وتن و که وتنه
 مشه مشکردن. یه کیکیان ده فریکی شوشه ی به ده ستیه وه گرت و هه ر زور
 به ئانقه ست کیشای به عه رزه که دا و وردوخاشیکرد. یه کیکی تریشیان
 قزه زیوینیه که ی به ملالادا باده دا. منیش هه ستم کرد کاتی ئه وه
 هاتبیت جییان به یلم و له به ره وه گوتم؛
 «بمبوورن نارعه تم کردن ... خوا حافیز!»

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

له ویوه ئیدی دلنیا بووم که وتومه ته ناو په ناگایه که وه که تایبه ته به
 کومه لیک مروقی نه خوشی ئه قلی. جگه له وه ش دلنیا بووم له ناکاودا
 چه ند سه ته ریکی جل سپیم لیپهیدا ده بن و پیم ده لین تو به
 دوورگه که دا ده خولیته وه و ترس و نا ئارامی به ناو نه خوشه کاندایه
 بلاوده که یته وه.

به لام له گه ل ئه وه شدا چه ند شتیک هه بوون که من لییان
 تینه ده گه ی شتم. یه که مین شت بالای دانیش توانی دوورگه که م بو
 پرسیار بوو. من وه ک ده ریاوانیک سه فهرم بو چه نده ها ولات کردبوو، وه
 ده شمزانی هیچ ولاتیکی جیهان نیه که خه لکه که ی هیئده بچکوله بن.
 به ده ر له وه ش رهنگی پیستی لادییه کان و ئافره ته شوشه چیه کان
 به ته واوه تی جودابوو. واته رپی تینه ده چوو که خزمی نزیک یه کترین.
 له به رخومه وه ده مگوت بلیت روژیک له روژان نه خوشیه کی ساری
 سه رانسهری جیهانی گرتبیته وه و مروقی بچوکت و بی ئه قلتر
 کردبیته وه؟ دواتریش نه خوشه کانیان جودا کردبیته وه و بو ئه وه ی
 که سی تر تووشنه که ن، هی نابیتیانن بو سه ر ئه م دوورگه یه. ئه گه ر
 به راستی وابووبیت، که واته خوشم پاش ماوه یه کی تر هه ره که ئه وان
 بچکوله و بیئه قل ده بم.

دووه مین شت که لیی تینه ده گه ی شتم ئه وه بوو که وه ک یاری کاغه ز
 به سه ر دینار و سینه کدا دابه شکرابوون. بلیت به و شیوه یه
 سه ته ره کان جو ره پیکه ستنیکیان خستبیته نیو نه خوشه کانه وه؟
 به رده وام به دوا ی جیشوینی گالیسکه که دا ده رویشتم، رینگاکه م
 له پریکدا به ژیر کومه لیک داری چری به رزدا تیده په ری. قه وزه یه کی
 سه وزی کال وه ک فره شیک سه ر زهوی ئه و ناو دارستانه ی داپوشیبوو.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«سوپاس...»

دهستیکم به قژمدا هیئا. لهو کاتهوهی هاتبوومه سهر دوورگهکه، ئهوه
یهکهمین جاربوو که بیرم له شیوهی پوخساری خۆم کردهوه.
حهفتهیهک زیاتربوو پریشم نه تاشیبوو. پاش نهختیک لهناکاودا گوتی؛

«وا بزنام ونبووم»

سهره بچکۆلهکهی وهرچهرخاند، وهک کهسیکی سهرلیشیواو
دههاته بهرچاوم و لیم پرسی؛

«تۆ ناوت چیه؟»

نهختیک وهستا و زهردهخه نهیهک کهوته سهر لیوهکانی، ههر دهتگوت
نهینیهکی هشارداوه؛

«نابینیت من بللی "کوپ"م؟»

«بهلی»... بۆ ماوهیکی باش وهستام پاشان بهردهوامیم به قسهکانم
دا؛

«کهمیک بهلامهوه سهیره»

«بۆچی؟»

دانهویهوه و گولیکی تری لیکردهوه؛

«بهراست، ئهی تۆ خۆت کیت؟»

«من ناوم "هانس"ه»

ئهوجا ههر بیریده کردهوه و دواتر گوتی؛

«کام ناوه یانت بهلاوه سهیرتره، بللی کوپ یان هانس؟»

ئهوجا من نه مده مزانی چی بلیم.

پاشان سهرله نوئ گوتیهوه؛

«هانس؟ وازنام که پرتیک له وه وپیش ئهوه ناوهم گوئ لیبووه. نازانم...»

یان بههله دا چووم و پیم وایه بیستبیتم... زۆر زۆر له میژه...»

له ههموو شوینیکه وه گول بهرزبوویهوه، ههر له گولی جاتره
کیویه²¹ دهچوون. تیشکی خۆر تهنها له سهری سهرهوهی گهلا
به رزهکانی درهخته کانهوه دههاته ناوهوه. لقهکانیش ههروهک
چادریکی ئالتونی دهستیان به سهر ئهوه ناوه دا گرتبوو.

پاش ماوهیک له نیوان قه دی درهخته کانهوه که سیکم بینی که جلیکی
کالی له بهردابوو. ئافرهتیک لاوزبوو و قزیک دریژی کالی
بهردابوووه. کراسیکی دریژی زهردی له بهردابوو و بالاشی هیندهی
بالای کورته بنهکانی تری دوورگه که بوو. جارجاریک داده نهویهوه و
هه ندیک گولی شینی لیده کردهوه. له ویدا سهرنجمدا که به پرهنگی
سووریک تۆخ، شیوهی "کوپ" یکی گهوره به سهر پشتیهوه بوو.

پاش نهختیک لیی نزیکبوومهوه و گویملیبوو له بهر خویهوه به
دهنگیکی هیواش ئاوازیکی دلتهنگی دهگوت. یهک دوو مهترم مابوو
پپی بگهم و به نهرمی پیمگوت؛

«ئهم کاتهت باش»

«ئهم کاتهت باش»... هیندهی گوت و ههستایهوه سهر پی. زۆر
به دلنیا ییهوه وهلامی دامهوه، ههر دهتگوت له وه وپیش یهکترمان
بینیوه.

منیش زۆرم بهلاوه جوانبوو و له راستیدا نه مده زانی سهیری کوئی
بکهه. پاشان زۆرم له خۆمکرد و پیمگوت؛

«گۆرانیهکی زۆر دلفرپین دهچری»

²¹ گولی "مه رزه"، یان "گوئ مشکه"، یان پیشی دهگوتریت "فه رامۆشم
نه کهیت"؛ پوهه کیکی بچوکه و گوله کهی به شیوهی هیشوویهکی شین یا
سپی یان په مه ییه و نیشانهی دۆستایه تیه و.

تایبەتە بە پێگە ی پەرتووک

بەلام لە ناکاودا نیگایەکی پڕ لە نیگەرانی هاتە سەر سیمای و گوتی؛
 «خۆ تۆ کاغەزە تایبەتییەکە نیت کە هەمیشە دەبیاتەوه؟»
 «نا، نا، من تەنها دەریاوانێکم و هیچی تر»
 پاش ئه‌وه خۆی کرد بە ناو لقی دره‌خته‌کاندا و ونبوو. منیش دواى
 که‌وتم، بەلام هەر ده‌تگوت زه‌وى قووتیداوه.

دانه‌ویه‌وه و گولێکی شینی تریشی لێکرده‌وه. له‌پێکدا هه‌رده‌تگوت
 فێی لێهاتوو، لێهه‌کانی له‌رزى و گوتی؛
 «قتووکه‌ی ناوه‌وه قتووکه‌ی ده‌ره‌وه ده‌کاته‌وه، وه‌ له‌ هه‌مان کاتیشدا
 قتووکه‌ی ده‌ره‌وه قتووکه‌ی ناوه‌وه ده‌کاته‌وه»
 له‌وه ده‌چوو که‌ که‌سیکی تر ئه‌و پرسته‌ بێمانایه‌ بێت، نه‌ک که‌چه‌که‌.
 هه‌ستمه‌کرد وشه‌کان هه‌روا له‌ده‌مییه‌وه ده‌هاتنه‌ ده‌ره‌وه وه‌ به‌بێ
 ئه‌وه‌ی خۆی بزانی‌ت که‌ چی ده‌لێت. به‌لام هه‌ر پێک پاش ئه‌وه‌ی
 پرسته‌که‌ی ته‌واوکرد وه‌کو خۆی لێهاته‌وه، ئاماژه‌ی بۆ جله‌ ده‌ریایه‌کانم
 کرد و به‌ده‌نگیکی پڕ له‌ ترسه‌وه گوتی؛
 «هیچ به‌ جله‌کاته‌وه نیه‌!»

«مه‌به‌ستت له‌وه‌یه‌ که‌ هیچ نیشانه‌یه‌کم به‌ پشته‌وه نیه‌؟»
 سه‌ریکی بۆ له‌قاند‌م و له‌ناکاودا سه‌ری به‌ملاولادا راوه‌شاند؛
 «پێم وایه‌ ده‌زانیت که‌ بۆت نیه‌ لێم‌ده‌یت؟»
 منیش گوت‌م؛

«هه‌رگیز پێگه‌ به‌خۆم ناده‌م که‌ له‌ ئافه‌رتێک بده‌م»
 «قسه‌ی قۆر! خۆ من ئافه‌رت نیم!»

هه‌ردوو لا کولمه‌کانی دوو چالێ تێدا ده‌رکه‌وت. هه‌ر له‌ په‌رییه‌کی
 ئاسمان ده‌چوو²². له‌گه‌ڵ پێکه‌نینه‌که‌یدا هه‌ردوو چاوی وه‌ک
 زه‌مرووتیکی سه‌وز ده‌ره‌وشایه‌وه. له‌به‌ر جوانی نه‌مه‌ده‌توانی چاومی
 له‌سه‌ر لابه‌رم.

²² لێره‌دا مه‌به‌ست له‌ په‌رییه‌کی تایبەتیه‌ که‌ له‌ ئه‌فسانه‌کانی باکوردا
 ناوی به‌ "ئالف" هاتوو و باس له‌ بوونه‌وه‌ریکی پچکۆله‌ی مرو‌فدۆست و
 جوان ده‌کات و زۆر جاریش به‌باله‌وه‌ وینا ده‌کریت.

...ژيان يانسیبکی گورهیه و تهنه ژماره ی براوه کانی تیدا دیاره ...

کتیبه چکوله کم دانا و چاوم بریه ده ریای ئه دریانتیک. ئه و به شه ی دوا هه مینی کتیبه بچکوله که، چه نده ها پرساری له می شکدا وروژاند. نه مده زانی له کام دانه یانه وه ده ستپییکه م. هه تا زیاترم ده رباره ی کورته بنه کانی سه ر دوورگه خه یالیه که ده خوینده وه، نه یینی بوونیان به لامه وه زیاتر و ژورترده بوو. هه تا ئیستا که "هانس" ی نانه وا کورته بنه ی سینه ک و کورته بنه ی دیناری بینبوو. پاشانیش بللی کوپی بینی، به لام ئه و له ناکاودا دیارنه ما و له به رچاوی ونبوو.

له دلّی خۆمدا ده مگوت "ئه و کورته بنانه کین؟"، "به چ شیوه یه ک هاتوونه ته بوون و خه لکی چ شوینیکن؟"

دلنیا بووم که دواتر له کتیبه بچکوله که دا وه لامی هه موو پرسیاره کانم ده ستده که ویت. به لام به ده ر له وانه ش بیرم بۆ شتیکی تریش ده چوو؛ کورته بنه دیناره کان له کوخیکدا بوون که شوشه یان تیدا به ره مده هینا. من ئه وه م ژور به لا وه سه یربوو، چونکه هیینه نه بوو که خۆم سه ردانی شوینیکم کردبوو که شوشه یان تیدا دروستده کرد.

گومانم له وه نه بوو که به شیوه یه ک له شیوه کان په یوه ندییه ک له نیوان سه فه ره که م به ئه وروپادا و نووسراوی ناو کتیبه بچکوله که دا هه یه. به لام هه موو ئه و شتانه ی له کتیبه که دا بوون له راستیدا به سه ره اتیکبوو که "هانس" ی نانه وا چه ندین سال له وه به ر بۆ ئه لپیترتی ده گپرایه وه. خۆم به خۆم ده گوت بلّیت به شیوه یه کی په نه ان په یوه ندییه ک له نیوان ژيانی ئیستای من و ئه و نه یینه

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

گه وره یادا نه بیّت که کاتی خۆی له نیوان "هانس" ی نانه وا و ئه لپیترت و لودفیدا هه بووه؟

ئه ی ئه و نانه وا پیره کی بوو که له شاری دۆرفدا بینیم؟ جگه له وه ش، ئه و کورته بنه یه کیبوو که زه ره بینه که ی دامی و زوو زووش له ریگه ی سه فه ره که ماندا لیّره و له ویدا ده رده که وت؟ به ته وا وه تی هه ستمده کرد که په یوه ندییه ک له نیوان کورته بنه که و نانه وا که دا هه یه، هه رچه نده له وانه یه خۆیان په ییان به په یوه ندییه کی ئاوها نه بر دبیت.

نه مده توانی باسی کتیبه که له لای باوکم بدرکینم به لایه نی که مه وه هه تا وه کو کتیبه که م ته واو نه کرا دیه نه مده توانی هه ی شتیکی له و باره یه وه بۆ باسبکه م. به لام له گه ل ئه وه شدا هه ستمده کرد بوونی فه یله سو فیک له ماشینه که دا سوودی خۆی هه بیّت.

رپک پاش ئه وه ی شاری "رافینا" مان به جیه یشت، له باوکم پرسی؛

«بابه ... تو باوه رت به رپکه وت هه یه؟»

له ئاوینه که وه ته ماشایه کی کردم و گوتی؛

«ده لیّت باوه رم به رپکه وت هه یه؟»

«ئمم!»

«به لام خۆت ده زانیت رپکه وت شتیکه که به راستی به رپکه وت پرووده دات. بۆ نمونه ئه و کاته ی که من ده هه زارم له یانسییدا برده وه، ژماره که ی من له نیوان چه ند هه زار ژماره یه کی تر دا بر دیه وه. بیگومان ئه وسما من پیّم خۆشبوو، به لام له هه مان کاتیشدا من به رپکه وت ئه و پاره یه م برده وه»

تایبته به پښتو په پرتووک

باوکیشم گوتی؛

«دهوستین بؤ جگهره کیشان!»

له وده وچوو قسه که م بابته تکی له لای باوکم وروژاند بیت و حزبات به کورته وتاریک بؤم هلبریزیت.

ماشینه که ی له بهرزه لانیکا راگرت، له وپوه به سهر دیمه نیکی دلفرینی ده ریای ئه دریاتیکا ده پروانی.

له ماشینه که هاتینه دهره وه، په نجه ی بؤ تاشه به ردیک راکیشا و وهک فهرمانیک گوتی؛

«دانیسه!»

بهم شیویه دهستی به قسه کردن کرد؛

«1349»

یه کسهر گوتم؛

«سالی مهرگه ره شه که... زور به باشی ئه و چیروکهم ده زانی، به لام به هیچ جوریک نه مده زانی ئه و ساله چ په یوه ندیه کی به "رپکه وت" وه هیه.

«باشه... هینده ی گوت و ئیتر که وته قسه؛

«بیگومان خوت ده زانیت ئه و تاوونه ره شه نیوه ی خه لکی نه رویجی قړکرد. به لام لهم باره یه وه شتیک هیه که من له وه وپیش هه رگیز بؤم باسنه کردوویت»

ههر به شیویه قسه کردنه که یدا زانیم گوتاره که ی دریژده کاته وه؛

«ئه زانیت له و کاته دا ژماره ی داپیران و باپیرانی تو چه ند هه زار دانه یه ک بووه؟»

له ناچاریدا سهرییکم بؤ راوه شانند. له دلی خؤمدا ده مگوت چؤن ئه وه رپیته چیت.

«دلناییت له وه؟ ئه ی له یادت نیه که هه مان پیش نیوه پؤ گوله "باریزه"²³ هه مان له سهر رپگاکه دا بینی؟ وه ئه گهر تو ئه و پاره یه ت نه بردایه ته وه، ئه و له وانه بوو نه مان توانیایه ئه م سهره به ره و ئه سینا بکه یین».

مرخه مرخیک له باوکمه وه به رزبووه وه و مینش دریژم به قسه کانم دا؛ «ئه ی ههر به رپکه وتیش پورت له سهر دوورگه ی "کرینا" دا چاوی به گوڤاره که که وت و وینه ی دایکمی بینی؟ یان مه رامیکی له پشته وه هه بوو؟»

ئینجا باوکم گوتی؛

«تو ده ته ویت بزانییت بروام به چاره نووس هیه یان نا، منیش له وه لامدا ده لیم نه خیر بروام پی نیه»

وابزانم باوکم پیخوښوو بمبینیت که سهرقالی هه ندی پرسپاری فله سه فیم.

بیرم له کچه شوشه چیه کان ده کرده وه؛ رپک که میک به رله وه ی له کتیه که دا دهرباره ی شوشه بخوینمه وه، سهردانی شوینیکی شوشه سازیمان کرد. هه روه ها بیرم له و کورته بنه یه ش ده کرده وه که زه رپه بینه که ی پیبه خشیم، دواتریش کتییکیان دامی که به خه تیکی زور ورد نووسرا بووه وه. بیرم له نه نکیشم ده کرده وه که پاسکیله که ی له رپگای "فرولاند" دا په نچه ربووه و هه موو ئه و رووداوانه ی تریش که به دوا ی ئه ودا پروویاندا وه... پاشان گوتم؛

«پیم وانیه من له رپگه ی رپکه وتیکه وه له دایکبوویم»

²³ گولیکی چوار په رپه کیه و ده لین ئه و که سه ی که ببینیت، به ختدار ده بیت و.

تایبه ته به پتووک

«له بهرئوهی لیږه دا تهنه باس له تاعونه ره شه که ناکه یښ،
 تیده گهیت؟ له راستیدا هه موو داپیره و باپیره کانت گه وره بوون و
 مندالیشیان بووه؛ تهنه ته له کاتی کاره ساته سروشتیه
 سهخته کانیشدا، تهنه ته له و کاتانه شدا که مردنی مندال زور
 بهر بلاو بووه. بیگومان زوریان نه خو شکه وتوون، به لام هه میشه
 ماونه ته وه. به و شیوه یه ش هانس توماس تو چنه سده ملیارد جاریک
 هیڼدهی ملیمه تریک له مهرگه وه دوور بویت. ژیان سهر هم زه ویت
 له لایه ن میث و مه گز و گیانه وهی دره نده وه مه ترسی له سهر بووه،
 له لایه ن هه وره تریشقه و به ردی ئاسمانی و نه خوشی و شهر و لافاو و
 ئاگرکه وتنه وه و زه هراوی بوون و کوشتن و برینه وه هه ره شهی
 له سهر بووه. تهنه له کاتی شهر کهی "ستیکلستاد" دا چنه سده
 جاریک بریندار بویت، چونکه بیگومان باپیرانت له هه ردو به ره ی
 شهر دا هه بوون واته بو ئه وهی هه زار سالیک دواتر له دایک بیت ته وه،
 چنه دین جار به گز خوت و بواری مانه و تدا هاتو ویت ته وه. هه روک
 ده زانیت هه مان شیوه ش بوو له کاتی شهر ی جیهانی دووه مده. ئه گه
 له کاتی داگیرکردنی نه رویجا سهر بازیکی نه رویجی باش، باپیره تی
 بیپیکایه ئه و ئه و کاته نه من له دایک ده بووم و نه توش. مه به ستم
 له وه یه ئا له م جوړه شتانه چنه ملیارد جاریک له میژوودا
 پرویانداوه. هه موو که ره تی که تیریکیان گرتو ته ئاسمان، بواری
 له دایک بوونی تو به یه کجاری که میو ته وه. به لام له گه ل هه موو
 ئه وانه شدا ئیستاکه تو لیږه دا له ژیر هم ئاسمانه قه شه نگه دا
 دانیشتو ویت و له گه لمدا قسه ده کهیت، هانس توماس... تیده گهیت؟»
 «وابزانم تیده گه م»

«هه موو که سیک دایک و باوکیکی هه یه، چوار داپیره و باپیره ی هه یه،
 هه شت داپیره گه وره و باپیره گه وره ی هه یه، شانزه داپیره هه ره
 گه وره و باپیره هه ره گه وره ی هه یه و هه تا دوایی. وه ئه گه به و
 شیوه یه بگه پریته وه سهر سالی 1349، ئه و کاته ژماره یان هه زور
 زور ده کات، وایه؟»
 سهر یکم بو له قاند.

«ئو ساله تاعونه ره شه بلاو بووه وه. مهرگ له لادییه که وه به ره و
 لادییه کی تر کوچی ده کرد و به تایبه تیش مناله کانی قرده کرد. له
 هه ندیک خیزاندا هه موویانی کوشت، له هه ندیکی تریشدا یه ک
 دوانیکیان ده رچوون. له و کاته دا به سده دان داپیره و باپیره ی تو
 مندال بوون، هانس توماس. به لام هیچ یه کیکیان نه مردن»

به ته واهو تهی سهرم سورما و لیم پرسی؛

«چون ده توانیت هیڼده دلنیا بیت؟»

مژیکی له جگه ره که ی دا و گوته؛

«له بهرئوهی ئیستاکه لیږه دا دانیشتو ویت و ته ماشای ده ریای
 ئه دریانتیک ده کهیت»

دیسانه وه خالیکی سهری هیڼایه وه پیښه وه و هیڼده سهر سامبوو بووم
 که به راستی نه مده زانی چی بلیم. به لام هیڼده تیگه یستم که
 راستیده کرد، چونکه ئه گه تهنه ته یه ک داپیره ش یان باپیره ی من
 به مندالی بمر دایه، ئه و ئه و سا که نه ده بووه داپیره یان باپیره ی من.
 سهر له نوئ باوکم که و ته وه قسه کردن و گوته؛

«بواری نه مردنی یه کی که له داپیره و باپیرانت له کاتی
 گه وره بوونیا دا وه که ئه وه وایه که یه ک له سهر چنه ملیاردیک بیت»
 لیږه به دواوه ئیدی وشه کان به ره وانی له زاری باوکمه وه هه لده پرژان؛

تایبته به پتگی پرتوک

به شیوهیهک ئه و وشانهی گوت، هه رده تگوت که سیک دی دهیانلئیت نهک ئه و. له وانهیه له و کاته دا خوی وهک ئامیریکی رادیو بینیییت که تهنه شه پۆلی دهنگ وه رده گرییت و ده ریانده په پینئیت. پیم وابییت ئه وهیه که پپی ده لین سروس.

له و کاته دا که ئه و چاوه پروان بوو سروس بییت، من زه په بینه کهم ده رهینا و خسته سه ره میش گه زویهک که له مسه ری به ردیکه وه بو ئه و سه ری ده پویش و ده گه رایه وه. له ژیر زه په بینه کهمدا هه ره له گیانه وه ریکی تر سینهر ده چوو... له ناکاودا باوکم گوتی؛

«هه موو ریکه وته کانیش به و شیوهیهن»

زه په بینه کهم لابر و ته ماشایه کی باوکم کرد. بو ماوهیهک هه ره دانیشتبوو و بیریده کرده وه. به ره له وهی ده می بکاته وه، هه ستمکرد شتیکی گرنگم پیده لئیت؛

«با نمونهیه کی ئاسان بهینینه وه؛ گریمان من بیر له براده ریکم ده کهمه وه و ئه ویش پاش که میک ته له فونم بو ده کات، یان دیت به رده رگا کهم و سه ردانم ده کات. لیره دا خه لکانیکی زور له و بر وایه دان که ئه و ریکه وته به هو ی شتیکی سه روسروشتیه وه پروودات. به لام ئه گه ره نه شه اتایه ته به رده رگا کهم، من هه ره بیرم لیده کرده وه. زور جاریش به بی ئه وهی بیر لیکه مه وه، ته له فونم بو ده کات. تیده گه ییت له مه به ستم؟»

سه ریکم بو له قاند.

«مه به ستم له وهیه که خه لکی ئه و حاله تانه کۆده که نه وه که تیدیدا هه ردوو به شه که به یه که وه پرووده دن. بو نمونه ئه گه ره ده کرونیه ک له و کاته دا بدۆزنه وه که زور پیویستیانه، ئیدی یه که سه ره له و بر وایه دا ده بن که به هو ی شتیکی "سه روسروشتی" وه دۆزیبیتیانیه وه. هه رچه نه ده

به لایه نی کهمه وه له وه تیگه یستم که کاتی خوی په نچه ربوونی پاسکیله که ی نه نکم له و کاته دا که به ره و فرو لاند رویشتوو، گرنگبوو... باوکم له سه ره قسه کانی به رده وامبوو؛

«من باس له شیوه زنجیره یه کی دورودریژی "ریکه وت" ده کهم. له راستیدا ئه و زنجیره یه ده گه پیته وه سه ره یه کهمین خانه ی زیندوو، که خوی به سه ره دوو به شدا دابه شکرد و سه ره تای هه موو ئه و شته زیندووانه ی دامه زراند که ئه مپۆکه له سه ره ئه م زهویه مان ده پروین و گه وه ده بن. بواری ئه وهی که زنجیره که ی من له کاتیک له کاته کاند و به دریزی سی چوار ملیارد سالیکی پرو به پروی هیه شتیکی نه بووبیته وه، هینده کهمه که سه خته مه زنده بکرییت. به لام له گه ل ئه وه شدا توانیومه بمینمه وه. به راستی ماومه ته وه. هاوکات ده شزانم که چه نه ده به خته وه رم، چونکه ئه و بواره م هه یه که له گه ل تودا ئه م جیهانه ببینم. هه روه ها به ئاگاشم له وهی که هه ره یه کی که له خشۆکه کانی سه ره ئه م زهویه چه نه ده به خته وه رن»

ئه و جا لیم پرسی؛

«ئه ی بی به خته کان چی؟»

وهک ئه وهی به پینئیت گوتی؛

«ئه وان بوونیان نیه. ئه وانه هه رگیز له دایکنه بوون. ژیان یانسیبکی گه وره یه و تهنه ژماره ی براوه کانی تیدا دیاره»

ئیدی هه ره له شوینی خویدا دانیشتبوو و ته ماشای ده ریای ده کرد.

پاش چه نه خوله کیکی پیم گوت؛

«نه رۆین؟»

«نه خیر جارئ نارۆین! بیده نگ دانیشه هانس تۆماس. هیشتام شتی

ترم پییه بیلیم»

www.pertwk.com

ژیانیکی ههژارانهش بهسهردهبهن، بهلام لهگهڵ ئهوهشدا لهسهر باوهپهکهیان ههردهمینهوه. بهو شیوهیهش چهندهها قسهوباسی بیمانا دهربارهی کۆمهڵیک پرووداوی "سهرسروشتی" جیاوازیجاواز بلاودهبیتهوه که گوايه لیڤهولهوئ بهسهر پورهکان و مامهکانماندا هاتوون. خهڵکی زۆر سهرقالی ئهو شتانهن، ههر ریک لهبههرئهوهشه که ئهو پرووداوانه خیرا دههۆنرینهوه و دهبنه چیرۆک. بهلام لهویشدا دیسانهوه تهنها ژماره براوهکان دهردهکهونهوه. بۆ نمونه هیچ سهیر نیه که من چهکمهجهیهکی پر له کاغهزی جۆکهرم ههیه، له کاتیکیدا که کۆیان دهکهمهوه!

ههناسهیهکی قولی ههڵکیشا و پیم گوت؛

«ههرگیز هیچ داخوازی نامهیهکت بۆ نهئاردوون؟»

لوورهیهکی لیبهرزبووه و گوتی؛

«ئهوه باسی چ شتیکی قۆر دهکهیت؟»

«مههستم لهوهیه داوات نهکردووه که دهولت وهک فهیلهسوفیک

موچت بدات؟»

دایه قاقای پیکهنین و پاش کهمیک به دهنگیکی کهمیک نزمترهوه گوتی؛

«خهڵکی جۆره کویریهکی سهیروسهههریان ههیه، ههر بویه هینده سهرقالی شته "سهرسروشتی" هکان. ئهوان ئهفسوناویتترین شت و پرهنهینتترین شت نابین؛ کتومت مههستم لهم جیهانهیه. خهڵکی مهریخ و "یوفو"یان بهلاوه گرنگتره وهک لهو ههموو شته زیندووه پرهنهینانهی لهبهراچاوماندا خۆیان نیشاندادهن. من پیم وانیه جیهان ریکهوتیک بیت، هانس تۆماس»

دواچاریش خۆی بهسهرمدا چهماندهوه و به چرپهیهک گوتی؛

تایهته به پنگهی پهرتووک

«من لهو برۆایهدام ئهم گهردوونه مانایهکی ههبیت. پوژیک له پوژان ئهو راستیه دهردهکهویت که لهپشت ههموو تاکه ئهستیرهیهکی ئاسمانهوه مهرامیک ههیه»

ههستمدهکرد زۆر شت له قسهکانیهوه فیربووم، بهلام له ههمان کاتدا لهو برۆایهدابووم که ههموو ئهو شتانهی که پهیههندیان به کتیبه بچکۆلهکهوه ههیه، ههروا به ریکهوت پروونادهن. لهوانهیه بتوانین بلیین ریکهوتیکی کویرانهبوو که من و باوکم سهردانی دوورگی "مورانو"مان کرد و ریک پاش ئهوهش دهربارهی "کورتبهنه دینار"هکانم خویندهوه. پێشی دهچیت که به ههمان شیوه ریکهوتیکی کویرانهبوو بیت که ریک پێش ئهوهی کتیبه بچکۆلانهکهیان دامی، زهرهبینیکیان پیهخشییم. بهلام دهبیت مهرامکه که ریک لهوهدا بووبیت که ئهو کتیبهیان به من بهخشی.

بۆ دهمه و ئیواره گه‌یشتیڼه "ئانکونا" ... باوکم هه‌ر زۆر نه‌رم و میهره‌بان ده‌هاته به‌رچاوم، تا پاده‌یه‌ک لیی ده‌ترسام. له‌و کاته‌دا که دانیشتبووین و چاوه‌پییووین بچینه ناو پاپۆره‌که‌وه، باوکم هه‌ر ته‌ماشای پاپۆره‌که‌ی ده‌کرد و هیچی نه‌ده‌گوت.

پاپۆریکی گه‌وره‌ی ره‌نگ زه‌ردبوو و ناوی "ده‌ریای ناوه‌راست" بوو. که‌شتیه‌که‌ کاتریمی‌ری نو‌ی ئیواره ده‌که‌وته جو‌له و سه‌فه‌ره‌که‌مان به‌ره‌و یۆنان دوو شه‌و و پۆژیکی پیده‌چوو. له‌دوای شه‌وی یه‌که‌مه‌وه ده‌بوو هه‌موو پۆژی یه‌کشه‌مه‌مان له‌ناو ده‌ریادا به‌سه‌ربردايه، وه ئه‌گه‌ر هه‌یچ چه‌ته‌یه‌کی ده‌ریایشمان تووش نه‌بوايه، ئه‌وا ده‌بوو کاتریمی‌ری هه‌شتی به‌یانی پۆژی دووشه‌مه‌ پێ بخه‌ینه ناو خاکی یۆنانه‌وه.

باوکم نامیلکه‌یه‌کی ده‌رباره‌ی که‌شتیه‌که‌ په‌یدا کردبوو و پاش خویندنه‌وه‌ی گوتی؛

«18000 ته‌نه، که‌واته له‌ ته‌شتیکی قاپشۆرین گه‌وره‌تره هانس تو‌ماس. که‌شتیه‌که‌ 17 میلی ده‌ریایی له‌ کاتریمی‌ریکدا ده‌بریت، جیگای زیاتر له‌ هه‌زار که‌س و 300 ماشینی تی‌دا ده‌بیته‌وه. چه‌نده‌ها بار و گازیڻۆ و دوکان و چیشته‌خانه و دیسکۆ و جیگای پشوودانی تی‌دايه. هیشتام شتی زیاتریشی تی‌دايه؛ تو‌ ده‌ترانی ئه‌م پاپۆره‌ مه‌له‌وانگه‌ی تی‌دايه؟ بیگومان شتیکی هی‌نده گ‌رنگ نیه، به‌لام هه‌ر ویستم بزانه‌م که تو‌ش ئه‌وه ده‌زانیت یان نا... به‌هه‌رحال پیم خۆشه‌ پرسیاریکت لی‌یکه‌م؛ زۆر زۆرت پیناخۆشبوو که به‌ناو یوگسلافیادا نه‌پۆشیتین؟»

تایبه‌ته به پێگه‌ی په‌رتووک

منیش هه‌روا گوتم؛

«مه‌له‌وانگه له‌ناو پاپۆردا؟»

وابزانم هه‌ردوو کمان ده‌مانزانی که چیت‌ر شتیکی وانیه له‌و باره‌یه‌وه که باسی له‌سه‌ربه‌که‌ین، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا باوکم به‌رده‌وامبوو؛ «بیگومان ده‌بوايه کابینه‌شم بگرتایه... وانیه؟ ئه‌وجا ده‌بوايه یان یه‌کیک له‌ کابینه‌کانی ناوه‌وه‌ی پاپۆره‌که‌م بگرتایه یاخود یه‌کیک له‌وانه‌ی که په‌نجه‌ره‌ی گه‌وره‌ی تی‌دايه و به‌سه‌ر ده‌ریادا ده‌پوانیت. به‌ بر‌وای تو‌ کامیانم هه‌لب‌زاردوو؟»

ده‌مزانی یه‌کیک له‌ کابینه‌ ده‌ره‌کیه‌کانی هه‌لب‌زاردوو، وه ده‌شمزانی که سوور ده‌زانیت که منیش ده‌زانم کامیانی گ‌رتوو. له‌به‌رئه‌وه گوتم؛ «نرخه‌کانیان زۆر جیاوازی هه‌بوو؟»

«به‌لێ چه‌ند لی‌ره‌یه‌ک. به‌لام خو‌ من نامه‌ویت کورپه‌که‌م به‌یڼمه ناو ده‌ریاوه و له‌ کونیکدا زیندانی بکه‌م»

فریانه‌که‌وت له‌وه زیاتر بل‌یت، چونکه له‌و کاته‌دا ئاماژه‌یان بۆ ماشینه‌کان کرد که بچنه ناو پاپۆره‌که‌وه.

پاش ئه‌وه‌ی ماشینه‌که‌مان راگ‌رت، یه‌کسه‌ر که‌وتینه گه‌پان به‌دوای کابینه‌که‌ماندا و دۆزیمانه‌وه. ژووره‌که‌مان له‌ قاتی پێش سه‌ری سه‌ره‌وه‌دابوو. تا بل‌یت به‌ جوانی رازی‌نرابوووه؛ جیگای خه‌وتنی گه‌وره‌ گه‌وره، په‌رده‌ی جوان، گلۆپی قه‌شه‌نگ و کورسی و می‌ز، هه‌موو ئه‌وانه‌ی تی‌دا بوو. له‌ په‌نجه‌ره‌که‌وه ده‌مبینی خه‌لکی له‌ پارپه‌وه‌که‌دا ده‌هاتن و ده‌چوون.

به‌راستی ژووره‌که‌یان جوان رازاندبوو، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا هه‌ردوو کمان پێمان وابوو شوینیکی وانه‌بیت که بتوانیت ماوه‌یه‌کی زۆری تی‌دا بمینیته‌وه. ئیمه هه‌ردوو کمان به‌بی هه‌یچ چه‌ند و چوونیک

www.pertwok.com

هه مان ههستمان هه بوو. پيش ئه وهى برؤينه دهره وه، باوكم قوتيلكه يه كي بچكوله ي له گيرفانيدا دهره يئا و قوميك ئاره قى بوؤ خوى كرده په رداخيكي بچكوله وه، من هيچ خواردنه وه يه كم پينه بوو، به لام له گهل ئه وه شدا گوتى؛

«نوش!»

وابزانم ئه وه هه موو ماشين ليخورينه له شارى فينيسيا وه به ته وا وه تى شه كه ت و ماندووى كرد بوو. له وانه شه دلى هه ر يه كجار خوشبو وييت، چونكه پاش ئه وه هه موو ساله ي دوور له كه شتيوانى ديسان وه پيى خسته وه ناو پاپورپيكي گه وره وه. به لام له گه لئه وه شدا -يان وابزانم رپك له بهر ئه وه هو يه- به م شيوه يه ي خواره وه هه ستي خوم دهر باره ي خواردنه وه ي بي سه رو به رى دهر برى؛

«باشه هه ر ده بيت هه موو ئيواره يه ك شتيك بخويته وه؟»

قرقينه يه كي لي دا و گوتى؛

«به لي گه ورم هه موو ئيواره يه ك ده بيت بخومه وه!»

ئيدى چيتر له سه ر ئه وه نه رؤيشنين، چونكه ئه وه به شيوه ي تاي به تى خوى بيريد ه كرده وه و منيش به شيوه ي خوم. له بهر ئه وه با شتر بوو له دهر فه تيكي تر دا بگه رپينه وه سه ر باب ته كه.

پاش ما وه يه ك كه شتيه كه لوور ه ي لي به ر زبو وه و كه وته جو له، به لام ئيمه تا ئه وه كاته به باشى شاره زاي كون و كه له به رى بوو بوين. كاتيكي ش كه بومان ده ركه وت مه له وانگه كه دا خرا وه، من كه مي ك نائوميد بووم. به لام باوكم خيرا كه وته پرسيار و پييانگوت بو سبه ي پاشنيوه رؤ ئه و جا ده كر يته وه.

تاي به ته به پنگه ي په رتوك

خومان به سه ر ده سته وان ه ي (مو حاجه ره) كه شتيه كه دا چه ماند بو وه وه، وه هه تا وه كو ئه و كاته ي وشكانيمان لي وه ديار نه ما، هه ر له وي دا ماي نه وه. ئه و جا باوكم گوتى؛

«ئاوها خوشه هانس توماس... ئيستاكه له ناو دهر يا چه داين»

پاش ئه و رسته باش هه لسه نكي نرا وه ي، خومان كرد به چي شتخانه يه كدا و نان يكم ان بوؤ خوارد. پاش ئه وه ي كه لي بو وي نه وه و پار ه شمان دا، رپك كه وتين له سه ر ئه وه ي بهر له وه ي بچينه ناو جي گا وه، پي كه وه يارى كا غه ز له باره كه دا بكه ين. باوكم ده سته يه ك يارى كا غه زى له گيرفانى بهر با خه لي دا دهره يئا، خوش به ختانه هه مان ئه وه ده سته يه نه بوو كه كچه روو ته كانى پي وه بوو.

خه لكى له هه موو سوچ و كه له به ريكي جي هانه وه له پاپور كه دا بوون و له هه موو شو يني كدا جمه يان ده هات. هه رچه نده زور به يان به ته مه ن گه و ره بوون، به لام له گه ل ئه وه شدا بالا يان كورت ده هاته بهر چاوم. باوكم ده يگوت ئه وانه يو نانين.

ده ستم ان كرد به يارى و دووى قه ره و ده ي دينار بهر من كه وتن. به لام هه ر له و كاته وه ي ده ي دينارم را كي شا، دوو كا غه زى دينارى تر له ده سته كه مدابوون. له بهر ئه وه به ده نكيكي بهر ز گوتم؛

«كچانى شوشه چى!»

باوكم چاوى دا پچپري و گوتى؛

«گوتت چى هانس توماس؟»

«هيچ...»

«گوتت "كچانى شوشه چى"؟»

ئه و جا گوتم؛

«ئو... مەبەستم لەو کچانەى سەر بارەكەىە. بەشپۆەىەك بەدەورى خواردنەوەكانیاندا دانیشتون، هەر دەلئیت لە ژیاناندا تەنھا داواى خواردنەوەیان کردوو و هیچى تر»

بەبرواى خۆم هەر زۆر خێراو و بە باشیش خۆمم پرزگارکرد. بەلام دواى ئەو ئیتەر یاریکردن بە کاغەزەکان کەمێک سەختبوو. تارادەىەك وەك ئەو کاغەزانە دەهاتنە بەرچاوم کە باوكم لە "فیرونا" کرپىنى. چونکە لەو کاتەدا کە پینجى سینهكم فریدایە سەر میزەكە، تەنھا بیرم لەو کورتهبنە لادییانە دەکردهو، کە "هانس"ى نانهوا کاتى خۆى لەسەر دوورگە سەیرهکە بینیبوونى. کاتیکیش کاغەزى دینارم لەسەر میزەكە دەبینى، کۆمەلێک ئافرهتى پەرى ئاسام دەهاتە بەرچاو، قزى زیوینى و کراسە پەمەییەکانیانم دەبینى. لەو کاتەشدا کە باوكم بللى کوپی خستە سەر میزەكە و شەشى قەرە و هەشتى قەرەى پى لولکرد، هاوارىک لە دەممەو هاتە دەرەو؛

«ئەو دیسانەو ئافرهتەكە دەرکەوتەو!»

باوكم سەرىكى راوێشان و گوتى وابزانم کاتى خەومان هاتوو. بەلام پيش ئەوێ بارەكە جیبهیلین، دەبواىە کارىكى گرنگى بەجیبهیلناىە. لەراستیدا ئیمە تەنھا کەس نەبووین لە بارەكەدا کە یارى کاغەزینمان دەکرد. لە رێگەى چوونە دەرەویماندا بەدەورى چەند میزێکدا خولایەو و سوائى جۆکەرەكەى لیدەکردن. هەمیشەش لەو کاتەدا داواى دەکرد کە جیگایەکمان جیدەهیشت، من ئەوهم بەلاوێ ناشیرینبوو.

دەمیکبوو لەگەڵ باوكمدا یارى کاغەزم نەکردبوو. ئەو کاتەى کە مندالتربووم زیاتر یاریمان دەکرد. بەلام بەهۆى جۆکەر کۆکردنەو، کەمە کەمە یارى کاغەزینى لەبەرچاوکەوتبوو. ئەو بەراستى

تایبەتە بە پێگەى پەرتوک

دەستىكى بالای لە هونەرى یارى کاغەزیندا هەبوو. کەرەتیکیان یاریەكى دامەزراندبوو کە تەواوکردنى بەلایەنى کەمەو چەند رۆژىكى پیدەچوو. بەلام خۆشى بینین لە یاریەكى ئاوا تەنھا نەفەس درێژى پىوێست نە، بەلكو دەبیت کاتیكى باشیشت لەبەر دەستابیت. کە گەشتینەو کابینەکەمان، کەمێک لە ژورەكەدا وەستاین و بۆ خۆمان سەبرى دەریانمان دەکرد. لەبەر تاریكى هیچمان نەدەدى. بەلام لەهەمان کاتیشدا دەمانزانى ئەو تاریکیەى کە تەماشای دەکەین، دەریایە.

پاش نەختیک لەپەنجەرەكەو کۆمەلێک ئەمریکیمان بینى کە دەنگیان لیهەلبړیوو و بە راپەرەوێکەى دەرەویدا دەرپویشتن. پەردەکانمان دادایەو و باوكم لەسەر جیگاکەى پالکەوت. یەك و دوو خەوى لیکەوت، لەو دەچوو پڕ بەپىستى خۆى دەرمانى خەوى خواردبیت.

منیش پالکەوتم و بەئاسانى هەستم بە جولەى پاپۆرەكە دەکرد کە لەناو دەریادا جۆلانەى دەکرد. پاش ماوێەك کتیبە بچکۆلەكە و زەرەبینەكەم دەرھینا. دەمویت زیاتر دەربارەى چیرۆکە سەيرو سەمەرەكەى "هانس"ى نانهوا بخوینمەو کە بۆ ئەلبیرتى دەگێرپایەو... ئەو کەسەى کە کاتى خۆى دایكى بە نەخۆشى مردبوو.

شەشى سىنەك

... دەيوست دۇنيايىت كە من مەۋقئىكى راستەقىنەم و لە گوشت و خوین
پىكها تووم...

بەردەوام بەناو دارستانەكەدا بەرپىكەوتم و لە ناكاودا خۆم لەناو
پانتايىيەكى بەرىنى بەرەلادا بىنيەو. لە لاپالى گەردىكى بە گول
داپوشراودا كۆمەللىك خانوبەرەى نىك بەيەكم بىنى، ھەر لە شىۋەى
لادىيەك دەچوو. پىچاوپىچىش بە نىوان خانوكاندا
دەرپۇشت. كۆمەللىك كورتنەنە بەسەر پىچاكاندا دەھاتن و دەچوون،
بالايان ھەر ھىندەى ئەوانى دى دەبوو كە لەو ھەو پىش بىنيبووم.
كەمىك لەسەروى گەردەكەشەو تەكە خانويەك قوتبووبو ھەو.

پىموانەبوو لەویدا كەسىكى بەرپرسىار ھەبىت كە بتوانم پەرسىارى
شوينەكەى لىبكەم، لەبەرئەو دەبوايە خۆم ۋەلامىكم بدۆزىبايەتەو ۋە
بەزانيبايە لە چ شوينىكى جىھاندام.

يەكەك لەو خانوانەى كە لە سەرەتادا بىنىم نانەواخانەيەكى
بچكۆلەبوو. پىك لەو كاتەدا كەبەلايدا تىپەپىم، ئافەرتىكى قەزىك
ھاتە بەردەم دەرگاكەى و لەویدا ۋەستا. كراسىكى سوورى درىزى
لەبەردابوو و سى نىشانەى "كوپ" ىش لەسەر سنگى نەخسراوو. دوو
گوڭاى سوورى پىو ھەو، خەندەيەكى نەرم و نىان ھاتە سەر لىوكانى
و گوتى؛

«نانى گەرم!»

بۆنى نانەكە گەيشە لوتەم و ھىندە خۆشبوو نەمتوانى بەرەنگارى
بىمەو، لەبەرئەو يەكسەر خۆمكرد بەناو نانەواخانە بچكۆلەكەدا.
ھەفتەيەك زياتر بوو تامى نانم نەكردبوو، كەچى لەویدا لەسەر

تايبەتە بە پىگەى پەرتووك

رەفەيەكى پان لەم سەرەو ھەو بۆ ئەوسەرى ديوارىك نان و كىكيان
ھەلدا بوو ھەو.

لە ژوورىكى پىشتەو ھەو نانەواخانەكەو ھەو دووگەلى فرنى سەمەنەكەيان
ھىدى ھىدى بەرزەبوو ھەو. لەپىكدا ئافەرتىكى كراس سوورى تىش
خۆى كرد بەناو نانەواخانە بچكۆلەكەدا. ئەويان پىنج نىشانەى
"كوپ" بە سنگىەو ھەو.

لەدلى خۆمدا گوتەم "سىنەك" ەكان لە كىلگەكەدا كاردەكەن و ئازەل
بەخىودەكەن. "بلى" ەكان بە كراسى جوانەو دەخولینەو ۋە گول و توو
دەچن. "كوپ" ەكانىش نان دروستدەكەن. گەر بەزانيبايە "قەرە" كان
خەرىكى چىن، ئەوسا بەشىۋەيەكى گشتى پوختەيەكى كاغەزەكانم
لەلاگەلە دەبوو.

پەنجەم بۆ يەكەك لە نانەكان پاكىشا و پەرسىم؛

«دەكرىت تامىكى بكەم؟»

مىزىكى سادەيان دروستكردبوو و بە چەند كۆلەكەيەكى بچوك
پايانگرتبوو. لەسەر مىزەكەش شوشەيەكى ماسى گەورەيان دانابوو،
تەنھا يەك ماسى پەرتەقالى تىدابوو. پىنجى كوپ خۆى بەسەر
مىزەكەدا چەماندەو، بەتىزى تەماشى ناو چاوى كردم و
بەدەمچاويكى گومانايەو گوتى؛

«ۋابزانم يەك دوو پۆژىكە قسەم لەگەل تۆدا نەكردو ھەو»

منىش گوتەم؛

«راست دەكەيت. لەراستىدا ھىندە نابىت كە لە مانگەو ھەو كەوتوومەتە
خوارەو. جگەلەو ھەو ھەرگىز لە ژياندا نەمزانىو چۆن قسەبكەم.
ئەمەش لەبەرئەتەدا دەگەرپىتەو ھەو بۆ ئەو ھەو بىركردنەو بەلامەو ھەو

که مېک سهخته. که نهشتوانيت بيربکه يته وه، ئيتړ قسه کردنیش هيچ مانايه کی نابيت»

هيڼده فيربووبووم که قسه کردن به شيويه کی رېک و پېک له گهل کورته بنه کاندای هيچ سوودی کی نيه. له بهرئوه له دلی خومدا گوتم له وانه يه واباشتربيت که منیش ههروهک ئهوان به جورېکی بيمانا قسه بکه م، به لکو ئه وکاته بتوانم زياتر ليان نزيکبمه وه.

«گوتت له مانگه وه؟»

«به لي له ويوه»

پېنجی کوپ زور به پوختی و بهروونی گوتی؛

«به لي، که واته ده توانيت پارچه يهک نان بخويت»

قسه که ی به جورېک گوت، هه رده تگوت که وتنه خواره وه له مانگه وه به لايه وه وهک وهستانی خوی له پشت ميژه که وه و دروستکردنی نان راست و دروستبيت.

مه بهستم له ویه رېک بهو شيويه بهو که من مه زنده م ده کرد. گهر تنها وهک ئهوان بجولامايه ته وه، ئیدی به ئاسانی ده متوانی لهو کورته بنانه تيگه م. به لام پاش نهختیک له ناکاودا توورپه بوو و خوی به سهر ميژه که دا چه مانده وه، هه لچوو و به چرپه چرپېک گوتی؛

«ئه و شته ی که رووده دات له کاغه زه کاندایه»

هيڼده ی نه برد و دیسانه وه وهک خوی ليها ته وه، ئه و جا پارچه يهک نانی گه وری ليکړده وه و خستیه ناو ده ستمه وه. منیش يه کسهر خستمه ناو ده ممه وه و خوم گه يانده سهر رېگا باريکه که ی دهره وه. تامه که ی له نانی ئاسایی که مېک ترشتربوو، به لام ههروهک هه موو جور نه نیکي تر تاميکی خوئی هه بوو و پيی تيروبوم.

تايه ته به پنگه ی په رتووک

له سهر رېگا که دا سهرنجمدا هه موو کورته بنه کان شيويه پچکوله پچکوله ی کوپ و سينهک و دينار و قهره يان له سهر سنگبوو. چوار کراسی رهنګ جياوازيشيان پوشييوو؛ رهنګی کراسی "کوپ" هکان سوور و "سينهک" هکان شين و "دينار" هکان سووری کال و "قهره" هکانیش رهش بوو.

هه نديکیان که مېک له وانی دی بالايان به رزتربوو. ئه وانه ش جلوبه رگی پاشا و شازن و کوپيان له به ردابوو. پاشاکان و شازنه کان تاجيان به سهره وه بوو، به لام کوپه کان پشتوينيکیان به که مهره وه به ستبوو و هه ريه که شيان شمشيری کی پيوه بوو.

هه رچونیک ليان ورده بوومه وه هيچ يه کیکیان له وی دی نه ده چوو. مه بهستم له ویه تنه يه يهک پاشای "کوپ" م دی، يهک شهشی سينهک و يهک هه شتی قهره م به دیکرد و هتد. هيچ دانه يه کیان مندا ل نه بوو، وه هيچ که سيکيشيان به ته مه ن نه بوو. هه موو ئه و کورته بنه گه ورانه له و په ری گه نجيان دابوون.

ههر کاتيکيش که چاويان پيم ده که وت، رېک ته ماشايه کیان ده کردم و پاش نهختیک روويان ورده چه رخانه وه. ههر رېک وهک ئه و ی به لايانه وه گرنگ نه بيت که له ناکاودا که سيکی نامو رووی له لادي که يان کردوه.

تنه يه شهشی سينهک که ماويه که له وه وپيش به سهر يه کی که له ئازه له شش قاچه کانه وه بينييووم. له سهر رېگا که له به رده ممدا وهستا و ههروهک ئه وانی تر پرسته يه کی بيمانی له دم بووه وه؛

«شازاده ی خور ئه و رېگایه ده دوزيته وه که به ره و دهری که ده روات»

هيڼده ی گوت و رېک پاش ئه و به يه کی که له کولانه کاندای پچيکرده وه و ونبوو.

تایبته به پنگه پرتو

به گور سهرقالی دروستکردنی میژیکی گه وره بوون. هه موویان هه مان جلویه رگیان له به ردابوو و له جلویه رگه شینه کانی لادییه کان ده چوو. به لام پهنگی جله کانی ئه مان ره شیوو و له سهر پشتیان، وه له هه مان شوینی سینه که کاند، نیشانه ی "قهره" ی له سهریوو. دوا به دوا ی ئه وهش نهینییه کی ترم بو ئاشکرابوو؛ "قهره" ه کان کاری دارتاشیان ده کرد. پهنگی قزبان ره شیکی توخبوو، به لام پهنگی پیستیان له چاو سینه که کاند کالتریکیوو.

له سهر کورسیه کی به ردهم یه کییک له کوخه کاند "کور" ی دینار دانیشتبوو و ته ماشای شمشیره که ی ده کرد و له ویوه به وردی له خورئاو بوونی ده پروانی. چاکه تیکی دریژی سووری کال و پانتولیکی سه وزی له به ردابوو.

چوومه لایه وه و وهک پزلینانیک خوم بو دانه واندوه و هه ولما به زمانیکی سروشتی و خوش قسه ی له گه لدا بکه م؛

«ئیواره ت باش کوری دینار. ده توانیت پیم بلایت له کاتی ئیستادا چ پاشایه ک ده سه لاتی له ده ستدایه؟»

کورکه که شمشیره که ی خسته وه کیفه که ی و به بیزاریه که وه سه یریکی کردم، پاشان به په ستیه که وه گوتی؛

«پاشای قهریه... چونکه به یانی جوکه ره ده سه لات به ده ستیه وه ده گریت. به لام ئیمه پنگه مان پینه دراوه باسی کاغه زه کان بکه ی»

«جیگه ی داخه، به لام تا راده یه ک ناچارم و داواتلیده که م شوینی گه وره ترین ده سه لاتداری دوورگه که م نیشانبده ی»

ئه وجا گوتی؛

«نم متوگ، نامه گیر هواره نیپ یساب ناکه زه غاک نیه کب»

ئیدی به ته واهه تی سهرم گیزی ده خوارد. هه ستمده کرد که وتوومه ته ناو کومه لگایه کی ئالوزه وه که که سیکی زیره ک ته رزی ژبانی دارشتوو و به سهر چند چینی کدا دابه شیکردوو. له وه ده چوو خه لکی سهر ئه و دوورگه یه ته نها له سهر یاسا کانی ده ستیه کی کاغه ز برۆن به پیه و هیچی تر.

له و کاته دا که به ئاوییه که دا ده سوپامه وه، هه ستیکی ناخوش دایگرم و له وه ده چوو له نیوان دوو کاغه زی یاریه کی "تاپلیوندا" گیرمخوارد بییت، وه به بی ئه وه ی هیچ پیگا چاره یه کی هه بییت یاریه که هه ر دریژه ی ده خایاند.

خانوه کان له چند کوخیکی به ته خته دروستکراوی بچکوله بچکوله زیاتر نه بوون. له دیوی دهره وهشیاندا چریان پیدا هه لواسرابوو، پیک ههروهک ئه و چرایانه وابوو که له وه به ره له کارگه ی شوشه که دا بینیم. راسته ئیواره دهره نگانیکیوو، به لام له گه ل ئه وه شدا هیشتام چراکانیان دانه گیرسانوو، چونکه لادیکه له ناو تیشکی ئالتونی ئه و ئیواره یه دا دهره وشایه وه.

له به ره په نجه ره و سهر لیواری دیواره کاند ژماره یه کی بیشوماری شوشه ی ماسی دانرابوو و هه موویان ماسی پرته قالیان تیدابوو. له هه موو شوینیکی شدا بتلی جوراوجورم ده بینی، هه ندیکیان هه روا له نیوان ماله کاندا فریدرابوو. تاوانا توکیش کورته بنه کانم ده بینی به خویان و بتلیکی بچکوله ی ده ستیانه وه ده خولانه وه.

یه کییک له خانوه کان له وانی تر زور گه وره تر بوو؛ هه ر له ئه مبار ده چوو. ته قه ته قیکی گه وره له ناوه وه ی خانوه که وه به رزه بووه وه. رۆیشتمه پی شه وه و له دهرگایه کی کراوه وه ته ماشای ناوه وه م کرد، له ویدا چاو به دارتاشخانه یه ک که وت. چوار پینج کورته بنه زور

تایبه ته به پښه پرتوک

«پښه مان پښه دراوه باسی کاغه زه کان بکهین»
 له ویدا وهک ئه وهی وریا بښته وه و ابو و پاش ماوه یک پرسی؛
 «یه ئ و ب سیاب تیه که ده؟»
 زور به دلنیا ییه وه وه لامم دایه وه و گوتم؛
 «و ب یه وه ئ تیقات ه وه مه کب!»
 ئه و جا ده موچاوی ئه و گورا و له که سیک ده چوو که تازه له مانگه وه
 که وتبښته خواره وه .
 «من بویه پرسیارم لیکر دیت چ پاشایه ک ده سه لاتی به ده سته وه یه،
 ته نها بؤ ئه وه ی بزانه وه لامم ده ده یته وه یان نا . به لام تۆ نه تتوانی
 ئه و هونه ره رابگری و لیره شه وه یاساکانت شکانت»
 ئه ویش وه لامی دامه وه و گوتی؛
 «ئمه به بښه رمتړین شته که له ژیانمدا گویم لیووبښت»
 «به لئ، به لئ. له وانه یه له وه بښه رمتړیش بیستیت»
 «نوخ؟»
 له ویدا گوتم؛
 «من باوکم ناوی "توتو" ه. ئه توانیت ئه و ناوه به پیچه وانه وه بلښیت؟»
 ته ماشایه کی کردم و گوتی؛
 «توتو»
 منیش گوتم؛
 «ته واوت گوت. ده توانیت به پیچه وانه وه بلښیت؟»
 دیسانه وه گوتیه وه؛
 «توتو»
 منیش دیسانه وه گوتمه وه؛
 «پاسته که یت، به لام حه زده که م به پیچه وانه وه بلښیت»

«چیت گوت؟»

دیسانه وه گوتیه وه؛

«نامه گپ هواره نپ یساب ناکه زه غاک نیه کب»

«به لئ؟ ئه ی ئه وه مانای چیه؟»

«تیه د شوت یوه پیه پ ناکاسای تیه کب»

«به لئ به لئ»

«تموتک!»

«قسه ی قور»

به وردی ته ماشایه کی ده موچاوه بچکوله که یم کرد. ئه میش وهک
 دیناره کانی شوشه خانه که هه مان قری بریسکه داری پیوه بوو، په نگی
 پیستیشی وهک ئه وان سپی هه لگه راو بوو. پاش نه ختیک گوتم؛
 «بمبوره به لام من ئه و دیالیکته تینا گم. ئه ر ئه وه هوله ندیه؟»
 ئه و جا کوره بچکوله که سه یریکی کردم و به چاویکی پر له هیزه وه
 گوتی؛

«ته نها پاشاکان و کهه کان و کوره کان هونه ری قسه کردن به هه ردو و
 باره که دا ده زانن. له کاتیکی شدا که تۆ له و جوړه قسانه تینه گه یت،
 که واته نرخت له من که متره»

بؤ ماوه یه ک وه ستام و بیرمده کرده وه، خوم به خوم ده گوت "بلښیت
 کوره که به پیچه وانه وه وشه کانی گوتبښت؟"

«تموتک... ده بوو به «کتومت». دوو جاریش گوتی «نامه گپ
 هواره نپ یساب ناکه زه غاک نیه کب». ئه گهر هه موو وشه کانم له
 شوینی خویاندا هه لگه پرایاته وه، ئه و ده بوو به «پښه مان پښه دراوه
 باسی کاغه زه کان بکهین»
 پاشان گوتم؛

تایبہ تہ بہ پنگہی پرتوک

«تو تہنہا لاسایی من دہکےیتہوہ و ہیچی تر. پیمواییت ہیئدہمان
 بہسہ، چونکہ ناتوانیت بہ پیچہوانہوہ بلیییت»
 کورہکے ہاواریکرد و دیسانہوہ گوتی؛
 «مامی باب و بابی مام!»
 کہمیک بہزہییم پیدا دہاتہوہ، بہلام لہ راستیدا ئہو خوی ئہو جوہ
 گالتہوگہپہی دامہزراند نہک من.
 پاش نہختیک شمشیرہکےی دہرہینا، کیشای بہ بتلیکدا و بہر
 دیواریکی دارین کہوت و وردوخاشبوو. لہو کاتہدا ہندی لہ
 "کوپ" کان بہویدا تیڈہپہرین، کہمیک چاویان داپچری و دواتریش
 بہپہلہ پرویان وەرچہرخاندہوہ.
 دیسانہوہ لہ دلی خومدا گوتم "ئہم دورگہ گہورہیہ دہبیٹ پہناگہی
 کومہلیک کہس بیٹ کہ نہخوشی میشکیان ہہیہ و چاکبونہوہیان
 نیہ. بہلام ئہی بچی ہیئدہ بچکولہن؟ بؤ بہ ئہلمانی قسہدہکەن؟
 لہسہرو ہہموو شتیکیشہوہ؛ بچی ہہروہک یاری کاغہز بہسہر پہنگ
 و ژمارہدا دابہشکراون؟"
 لہلای خومہوہ بریارمدا واز لہ کوری دینار نہہینیم ہہتاوہکو ئہو
 کاتہی ہہموو شتیکم بؤ پروندہکاتہوہ. تہنہا ئہوہندہم لہسہربوو کہ
 بہشیوہیہکی پروون و پہوان قسہنہکەم، چونکہ گرفتی کورتہبنہکان
 لہو کاتہدا دہردہکہوت کہ بہ پروونی قسہم لہگہلدا دہکردن،
 لہبہرئہوہ گوتم؛
 «من ہیئدہ نابیت ہاتومہتہ ئیرہ، وہ پیشموابوو ہہروہکو سہر مانگ
 چؤل و ہؤل بیٹ. ئیستاکہش زورم پیخوشہ بزائم ئیوہ کیں و خہلکی
 کوین؟»
 کورہکے ہہنگاویک گہرایہوہ دواوہ و بہنائومیدیہکەوہ گوتی؛

کورہکے تورہبوو و گوتی؛
 «ئوتؤ، ئوتؤ!»
 ویستم کہمیک ہیمنی بکہمہوہ و گوتم؛
 «ہہروا بؤ تاقیکردنہوہ بوو. حہزدہکەیت وشہیہکی دریژتر
 تاقیکہیتہوہ؟»
 لہ وہلامدا گوتی؛
 «مشپ شؤخ تیہد!»
 «دہتوانیت بہ پیچہوانہوہ بلیییت "مامی مام"»
 کورہکەش گوتی؛
 «مامی مام»
 دہستیکم بادا و گوتم؛
 «بہپیچہوانہشہوہ ہہر ہہمان وشہ دہلیییتہوہ»
 دیسانہوہ کورہکے گوتیہوہ؛
 «مامی مام»
 «سوپاس، ہیئدہمان بہسہ. ئہی دہتوانیت وشہیہکی زور دریژتر بہ
 پیچہوانہوہ بلیییت؟»
 «ناموگیب!»
 «باشہ، بزائم دہتوانیت بلیییت "مامی باب و بابی مام"»
 کورہکے یہکسہر گوتی؛
 «مامی باب و بابی مام»
 «تہواوہ. ئہی پیچہوانہکەی چیہ؟»
 دیسانہوہ گوتیہوہ؛
 «مامی باب و بابی مام»
 سہریکم بؤ راوہشان و گوتم؛

تایبەتە بە پێگە ی پەرتووک

پاش ئه‌وه‌ بۆتێکی بچکۆله‌ی له‌ گیرفانی به‌رباخه‌ له‌ که‌یدا ده‌ره‌ینا و
 قوومێکی لێدا، هه‌مان ئه‌و خواردنه‌وه‌ بریقه‌داره‌ی تێدا بوو که
 له‌وه‌و پێش سینه‌که‌کان خواردیان هه‌وه‌. سه‌ری بۆتێکه‌ی نایه‌وه‌ و
 ده‌ستیکی بادا، پاشان هه‌روه‌ک ئه‌وه‌ی دیڤی یه‌که‌می شیعریک
 بخوینێته‌وه‌، به‌ده‌نگێکی ڤوون و به‌رز گوتی؛

«که‌شتیه‌ چارۆکه‌داره‌که‌ به‌ باره‌ زیوه‌که‌یه‌وه‌ له‌ناو ده‌ریای توڤه‌دا
 نقووم ده‌بیته‌»

سه‌رێکم ڤاوه‌شاند و هه‌ناسه‌یه‌کی ساردم بۆ هه‌لکێشا. هه‌ستم ده‌کرد
 ئه‌ویش پاش نه‌ختیک خه‌وی لێده‌که‌ویته‌. ئه‌و کاته‌ش ده‌بوا یه‌ خۆم
 پاشای قه‌ره‌م بدۆزیبا یه‌ته‌وه‌. له‌ هه‌مان کاتیشدا پێم وانه‌بوو ب‌توانم
 شتێکی زیده‌تر له‌و لێده‌ربه‌ینم.

له‌ناکاوکدا شتێکم به‌خه‌یاڵدا هات، شتێک که‌ له‌وه‌و پێش یه‌کێک له‌
 سینه‌که‌کان گوتی. تا ڤاده‌یه‌ک وه‌ک ئه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ خۆمدا قسه‌به‌که‌م
 گوتم؛

«بزنام ده‌توانم "فرۆد" بدۆزمه‌وه‌...»

قسه‌که‌م یه‌که‌سه‌ر وزه‌یه‌کی زیاتری به‌ کوڤی دینار به‌خشی. له‌سه‌ر
 کورسیه‌که‌ به‌رزبووه‌وه‌ و ده‌ستی ڤاستی به‌رزکرده‌وه‌، هه‌روه‌ک ئه‌وه‌ی
 سه‌ربازێک بیته‌ و پێیان گوتبێته‌ "وریابه‌!"

«گوتت "فرۆد"؟»

سه‌رێکم بۆ له‌قاند و گوتم؛

«ده‌توانیت بم به‌یت بۆ لای ئه‌وه‌؟»

«ناموگێب!»

«تۆ جۆکه‌ریکی نوڤیت؟»

منیش له‌وه‌لامدا گوتم؛

«نه‌مزانیبوو ئه‌لمانیا کۆلۆنیه‌کی له‌ناو ئۆقیانووسی ئه‌تلانتیدا هه‌یه‌.
 له‌ ڤاستیدا من سه‌فه‌رم بۆ چه‌نده‌ها ولاتکردوه‌، به‌لام ئه‌مه‌ یه‌که‌مین
 جاره‌ مرو‌قی هه‌ینده‌ بچکۆله‌ ببینم»

«تۆ جۆکه‌ریکی نوڤیت. "ناتیه‌ش!" ئه‌ترسم له‌ناکاودا چه‌ند جۆکه‌ریکی
 تریش ده‌رکه‌ون. به‌لام به‌هیچ جۆریک ڤی تێناچیت هه‌ر ڤه‌نگه‌و
 پێویستی به‌ جۆکه‌ریک هه‌بیته‌»

«وا مه‌لی. ئه‌گه‌ جۆکه‌ر ته‌نها که‌سبیت که‌ ب‌توانیت گه‌فتوگۆیه‌کی
 ڤیکوڤیک بکات، ئه‌وا ئه‌و کاته‌ واباشتربوو هه‌مووان جۆکه‌ربن، به‌و
 شیوه‌یه‌ش ئه‌م یاری کاغه‌زه‌ باشتر ده‌چوو به‌ڤێوه‌»

هه‌ولیدا ڤالێکم پێوه‌ بنیت و گوتی؛

«وه‌لامدان هه‌ی ئه‌و هه‌موو ڤرسیاره‌ جۆراوجۆرانه‌ تا ئه‌و ڤه‌ڤی ڤاده‌
 هیلاک و ماندووم ده‌کات»

ده‌زمانی سه‌خته‌ شتێکی لێ هه‌لبکړینم، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا
 دیسانه‌وه‌ هه‌ولمدا یه‌وه‌ و گوتم؛

«که‌واته‌ ئێوه‌ هه‌روا به‌ هیواشی له‌سه‌ر دوورگه‌یه‌کی سه‌یروسه‌مه‌ره‌ی
 ناو ئۆقیانووسی ئه‌تلانتیدا ده‌خولین هه‌وه‌ و هیچی تر. ئه‌ی به‌لاتانه‌وه‌
 گرنگ نیه‌ گه‌ر به‌ شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان بزنان ئێوه‌ له‌ کوڤه‌
 هاتونه‌ته‌ ئێره‌؟»

«با بڤوات!»

«چیت گوت؟»

«تۆ یاریه‌که‌ت وه‌ستان. تۆ وه‌ستاندت و منیش ده‌لێم با بڤوات!»

تایبته به پنگه پرتووک

له بهردابوو. جلوبه رگه ساکار و هه ژاره که ی پیک پیچه وانه ی جل به پر
 رهنک و پیکوپیکه کانی کورته بنه کان بوو.
 کورپه که پیک به ره ولای پویش و منی پیناساند و گوتی؛
 «گه ورهم... ئه مه جوکه ریکی نوییه»

له وهنده زیاتری نه گوت و له بهر هیلاکی و ماندوویی پیک له
 گورپه پانه که دا خهوی لیکهوت. پیمواییت خواردنه وهی ناو شوشه
 بچکوله که شه که تیکردبوو.

پیاوه پیره که یه کرا له سه بهرده که به رزبووه وه. هه ته ماشای
 ده کردم و هیچی نه ده گوت. دواتر که وته ده ستلیدانم. له پيشدا
 ده ستیکی هیئا به کولمه کانمدا، دواتر به هیواشی قژی پاکیشام و
 ده ستیکی به جلوبه رگه ده ریاییه کانمدا هیئا. ده یوست دلنیا بییت که
 من مروقیکی راسته قینه م و له گوشت و خوین پیکهاتووم. پاش
 ماوه یه که به سهختیه که وه گوتی؛

«ئمه... ئه مه خراپترین شته که بینیبیتم»
 مینش دهستم بو ته و قه کردن بو پاکیشا و گوتم؛
 «وابزانم تو ناوت "فرود" ه»

به تووندی دهستی گویشیم و بو ماوه یه کی دورودریژیش هه
 به رینه ده دا. له ناکاودا ههروه که ئه وهی شتیکی ناخوشی به خه یالدا
 هاتبییت گوتی؛

«ده بییت هه خیرا پیگه یه که بدوژینه وه و خومان له م لادییه
 قورتاربه که ی»

به لای منه وه ئه میش ههروه که هه موو ئه وانی تر شپرز ده هاته
 بهرچاو. به لایم به لایه نی که مه وه ئه م له چاو ئه وانی دیدا زیاتر منی

هواش هیواش به ناو خانوه کاندا که وتینه ری. پاش نهختیک گه یشتینه
 سه ر گورپه پانیکی. له ناوه راستی گورپه پانه که دا بیریکی گه وره یان
 لیدابوو. ههشت و نۆی کوپ سه تللیک ئاویان له بیره که وه هه لده هیئجا.
 کراسه سووره توخه کانی بهریان له گورپه پانه که دا ده دره وشایه وه.
 هه ر چوار پاشاکهش له بهرده م بیره که دا له شیوهی بازنه یه که دا
 وه ستابوون و ده ستیان خستبووه سه ر شانی یه کتری. له وه ده چوو
 فه رمانیکی زور گرنگ تاوتویبکه ن. بیرمدییت له و کاته دا وای بوچووم
 که بوونی چوار پاشا شتیکی کرده نی (عه مه لی) نه بییت. رهنگی
 چاکه ته کانیشیان ههروه که رهنگی چاکه تی کورپه کان وابوو، ته نها
 ئه وهنده بوو که جوانتربوون و هه ر یه که شیان به شانازییه وه تاجیکی
 ئالتونیان له سه ر سه ریان دانابوو.

کچه کانیش له گورپه پانه که دابوون. له نیوان خانوه کاندا ده هاتن و
 ده چوون، به رده وام یه کی ئاوینه یه کی بچکوله یان ده رده هیئا و
 ته ماشای خوین ده کرد. هه ر ده تگوت یه ک و دوو له بیریان ده چیتیه وه
 که کین و ده موچاویان چونه، هه ر بویه زوو زوو ته ماشای خوین
 ده کرد. کچه کانیش تاجیان به سه ره وه بوو، به لایم که میک له تاجه کانی
 پاشاکان دریژتر و ته نه کتربوو.

له پشتی پشته وه دا چاوم به پیاویکی پیر که وت، قژیکی کال و ریشیکی
 سپی دریژی هیئا بووه خواره وه. له سه ر به ردیکی گه وره دانیشتبوو و
 پایپی ده کیشا. ئه و شته ی له هه موو شتیکی دی زیاتر سه رنجمی
 پاکیشا، بالای بوو؛ بالای پیک هیئده ی بالای من ده بوو. به لایم
 له شولاری ته نها شت نه بوو که له کورته بنه کانی جوداده کرده وه. پیاوه
 پیره که کراسیکی خوری خوله میشی و پانتولیکی قاوه یی فشی

www.pertwk.com

به لاهه گرنگبوو. ئه و خالەش خۆی له خۆیدا هه‌ندیك ئومیدی پێیه‌خشییم.

پیاوه پیره‌که به نهرمه‌ راکردن به‌ره‌و دهره‌وه‌ی لادیکه هه‌له‌هات، چهند جاریکیش خه‌ریکبوو سه‌رسمبات.

دیسانه‌وه له‌سه‌ر به‌رزه‌لانه‌که‌دا چاوم به هه‌مان کوخه‌ دارینه‌که که‌وته‌وه که به‌ته‌نیا و به‌ده‌ر له هه‌موو ئاواپیه‌که دروستکرا‌بوو. پاش که‌میک گه‌یشتی‌نه به‌رده‌مه‌که‌ی، به‌لام نه‌چووینه ژووره‌وه. پیاوه پیره‌که دا‌وای لی‌کردم له‌سه‌ر کورسیه‌کی بچکۆله‌ دابنیشم.

هه‌ر که دانیستم، که‌سیکی سه‌یروسه‌مه‌ره له سوچیکی خانوه‌که‌وه سه‌ری دهره‌ینا. جلیکی وه‌نه‌وشه‌یی له‌به‌ردابوو، کلاویکی ره‌نگ زه‌رد و سووری په‌ره‌په‌ره‌ی له سه‌ردابوو. چهند زه‌نگۆله‌یه‌کیش به جله وه‌نه‌وشه‌یه‌یه‌که‌ی و کلاوه ره‌نگا‌وره‌نگه‌که‌یه‌وه بوو، هه‌ر چۆنیک ده‌جولایه‌وه زه‌نگۆله‌کان زرنه‌گیان ده‌هاته‌وه.

خۆی هه‌له‌دایه لامه‌وه. له‌پێشدا نو‌قورچیکی له گویچکه‌م گرت، دواتر به هی‌واشی ده‌ستیکی کی‌شا به سک‌دا.

پیاوه پیره‌که وه‌ک فه‌رمانیک پێی‌گوت؛

«جۆکه‌ر... تۆ برۆ بۆ ناو لادیکه!»

کو‌ره بچکۆله‌که خه‌نده‌یه‌کی مه‌کرا‌وی که‌وته سه‌ر لی‌وانی و زۆر به تووندیه‌وه گوتی؛

«باشه، باش! له‌دوا‌جاردای می‌وانیک له ولاته‌وه ده‌گاته ئێ‌ره، که‌چی به‌پێ‌زتان براده‌ره کۆنه‌کانی پش‌تگۆ‌یده‌خات. جۆکه‌ر ده‌لێت ئه‌مه هه‌لسوکه‌وتی‌کی ترسناکه. وا باش‌تره ئه‌م قسانه‌ی منتان له‌یاد بێت»

پیاوه پیره‌که هه‌ناسه‌یه‌کی ساردی هه‌لکی‌شا و گوتی؛

تایبه‌ته به پێگه‌ی په‌رتوک

«وابزانم سه‌رت قاله و ده‌بێت بۆ ئاهه‌نگه‌که بێر له چهنده‌ها شتی جیا‌واز بکه‌یته‌وه»

کو‌ره‌که پێ‌بوو له وزه و یه‌ک دوو جار گورجو‌گۆل له‌شه‌ باریکه‌که‌ی هه‌له‌دا به ئاسماندا و گوتی؛

«بێگومان وایه به‌لام نابێت هیچ شتی‌ک هه‌روا به ئاسانی وه‌ربگرین» چهند هه‌نگاو‌یک خۆی هه‌له‌دایه دوا‌وه و گوتی؛

«که‌واته لی‌ره‌دا کۆتایی به‌ باسه‌که‌مان دینین، به‌لام جاریکی تر یه‌ک‌تر ده‌بینینه‌وه!»

رێک پاش ئه‌وه به‌ گرده‌که‌دا به‌ره‌و لادیکه‌ چوو خواره‌وه و دیارنه‌ما. ئه‌وجا پیاوه پیره‌که له ته‌نیشتمه‌وه دانیشت. له‌سه‌ر کورسیه‌که‌وه هه‌موو ئه‌و کورته‌بنه پێ‌ ره‌نگانه‌مان ده‌بینی که له نی‌وان کوخه قاوه‌یه‌کاندا ده‌خولانه‌وه.

ههتا نیوه شه و ههر به پالکهنه وه کتیبه کهم ده خوینده وه. بۆ به یانیش له پریکا خه بهرم بووه وه و له سهر جیگا کهم به رزبوومه وه. گلوپی سهر جیگا کهم هیشتام ههر ده سوتا. ئهوجا بۆمدهر کهوت که شهوئ به ده م خوینده وه وه خهوم لیکه وتوو و کتیب و زهره بینه که شم ههر به دهسته وه بووه.

به لام که باو کم بین هیشتام ههر خه وتوو، ئیدی که میک هیوربوومه وه. زهره بینه کهم له سهر سهرینه کهم بوو، به لام کتیبه بچکوله کهم نه ده بین. له پاش گه رانیکی باش له ژیر جیگا کهمدا دۆزیمه وه. ههر به پهله خنیم به گیرفانی پانتۆله کهمدا. هه موو شتی کم به ته و او هتی شارده وه و پاشان له سهر جیگا کهم هاتمه خواره وه.

هه موو ئه و شتانه ی بهر له خه وتنم خویندمه وه به ته و او هتی نا ئارامی کردبووم، به شیویهک که له هه موو له شمد هه ستم پیده کرد. په رده کهم لادا و له به رده م په نجه ره که دا وه ستم. هه تا چاو بریکات ههر ته نها ده ریا م ده بین. تاکوته را به له می بچکوله دیار بوون، به لام هیچ جو ره پا پۆری کم نه ده دی که بۆ و بچن. خه ریک بوو خو ر هه لده هات، په نگ ی سووری خو ر له ئاسو وه وه ک پشتوینیکی باریک له نیوان ئاسمان و ده ریا دا ده رده که وت.

خۆم به خۆم ده گوت "ئاخۆ نهی نی ئه و هه موو کورته بنانه ی سهر دوور گه خه یالیه که چی بی ت؟" بیگومان نه مه توانی له راست و

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

دروستی هه موو ئه و شتانه ی ده مخوینده وه دلنیا بم. به لام هه موو ئه و شتانه ی ده ربار ه ی لودفی و ئه لبیرتم ده خوینده وه له دۆر فا زۆر راسته قینه ده هاتنه بهر چاوم.

هیچ گومانیک ی تی دا نه بوو که ساردیه ئه رخه وانیه که و هه موو ماسیه پرته قالیه کان ده بی ت له و دوور گه یه وه هاتن که "هانس" ی نانه وا پرووی تی کرد بوو. خۆش به چاوی خۆم شوشه یه کی ماسیم له نانه واخانه بچکوله که ی دۆر فا بین ی و ماسیه کی پرته قالیشی تی دا بوو. راسته من تامی ساردیه ئه رخه وانیه کهم نه کرد، به لام نانه وا پیره که بتلیک ئاوی هه رمیی دامی، دواتر گو تی ساردیه کی تر هه یه که تامه که ی یه کجار له وه خۆشتره ...

به لام خۆ ریشیتیده چی ت که ههر هه مووی هه لبه ستر او بی ت. له وانیه ههر له بنه ردا شتی ک نه بی ت که ناوی ساردیه ئه رخه وانیه که بی ت، له وه شه هه موو نووسراوه کانی ناو کتیبه بچکوله که ته نها فه نتاسیا بی ت و هیچی تر. هیچ شتیکی سه یریشی تی دا نیه که نانه واکه ی دۆر ف په نجه ره ی ناو نانه واخانه که ی به ماسیه کی پرته قالی پازان بووه وه. به لام به راستی سه یربوو که کتیبیکی بچکوله ی له ناو سه مونیکدا شار دبووه وه و دواتریش به ریواریکی ریکه وتی به خشی. له هه موو باریکا شتیکی به توانا و دانسقه بوو که کتیبیکی ته واو به و پیته بچکولانه بنووسریت. به ده ر له وان هه ش شتیکی تر هه بوو که نه مه توانی له می شکمی ده ربه ینم؛ ریک پیش ئه وه ی کتیبه کهم بده نی، کورته بنه یه کی پر نه ینی زه ره بینیکی پی به خشی م.

ئه و به یانیه ته نها ئه و ورده کاریه ته کنیکیانه سه ریا ن قال نه کرد بووم، به لکو له راستیدا می شکم له لایه کی تریشه وه وروژابوو. له پریکا

تایبه ته به پښه پرتوک

له شى خومم وهك شتيكى سهر و نامو ده بينى. له دلى خومدا ده مگوت "چونه ئاوها له م كابينه يه دا وه ستاوم و نهو هه موو نه ديشه سهر وسه مه رانه به ميشكمدا دين و ده چن؟ قز و نينو كى من به چ شيويه ك پواون؟ نهى دانه كانم! نه م ده زانى به چ شيويه ك مينا و عاج له ده مى مندا دينه دهره وه و گه وره ده بن، تينه ده گه يشتم به چ شيويه ك نهو شته ره قانه ش به شيك بوون له من. به لام پيم وابوو كه م كه س بهر له وهى برپونه لاي دكتورى دان بير له وه بكه نه وه.

وهك مه ته ليك ده هاته بهرچاوم كه خه لكى به م جيهانه دا دين و ده چن و به لامه وه سهر بوو كه ناپرسن كين و له كويوه هاتوون. شيوهى سهره لدانى زيانيش له سهر نه م نه ستيره يه، شتيكبوو كه خه لكى يان چاويان له ئاستيدا داده خست يا خود به شتيكى ئاسايان داده نا.

هه موو نهو نه ديشه و هه ستانهى سهرى قالكردبووم، به شيويه ك له شيوه كان هه م دلخوشى ده كردم و هه م دلپيشى ته نگه كردم. له هه مان كاتيشدا وايان ليكردم هه ست به ته نهايى بكه م... جوړه ته نهاييه ك كه هه ستيكى خوشى پيده به خشم.

به لام له گه ل نه وه شدا پيم خوشبوو كه باوكم له پريكدان نه ره يه كى لي به رزبووه وه. بهر له وهى له جيگا كه يدا بيته دهره وه، له دلى خومدا ده مگوت گرنگه شته كانى چوارده ورمان به چاويكى كراوه وه ببينين، به لام هيج شتيك له وه گرنگتر نيه كه له گه ل مروقيكدان بيت كه خوشت ده ويته... باوكم گوتى؛

«هه ر وازوو هه ستاويته؟»

پيك له و كاته دا كه خور له ئاسوى دهر ياوه به رزده بووه وه، سهرى كرده نهو ديو په رده كه وه و منيش گوتم؛

«خوريش هه ستاوه»

هه ستمكرد مروقه كانى سهر زه ويش كتومت هه روهك كورته بنه سسته كانى سهر نهو دوورگه خه يالپيه بيئاگان.

له دلى خومدا ده مگوت "نيمه زيانى كى سهر وسه مه ره به سهر ده به ين، به لام له گه ل نه وه شدا زور بهى خه لكى زيان و جيهان وهك شتيكى "ناسايى" وه رده گرن". له هه مان كاتيشدا به رده وام به دوى شتى ناسايى ده كه ون هه روهك په ريه كانى ئاسمان و خه لكانى مه ريخ. به لام نه وه ش ده گه رپته وه بو نه وهى كه نه وان به ئاگانين له وهى زيان خوى له خويده مه ته ليكه. من خوم به ته واوه تى به شيويه كى جياواز هه سته كه م. من پيموايه جيهان وهك خه ونيكى سهر و ابپت. پيك هه وليش ده دم كه ليكدانه وه يه كى گونجاو بو چونه تى روودانى شته كان بدوزمه وه.

هه روا وه ستابووم و ته ماشاى ئاسمانم ده كرد، به ره به ره سوورتر و سوورتر ده بوو، دواتريش رووناكتر و رووناكتر بووه. له و كاته دا له هه موو له شمدان هه ستم به شتيكى سهر كرد كه هه رگيز له وه بهر هه ستم پينه كرده وو، وه له و كاته شه وه تا ئيستاش هه ر له گه لمدايه؛ له و كاته دا كه له بهر په نجه ره كه دا راوه ستابووم، هه ستم ده كرد بوونه وه ريكي پر نه يينيم، هه ستم ده كرد پر له وزه و زيانم، به لام له گه ل نه وه شدا هيجم دهر بارهى خوم نه ده زانى. ده مزانى بوونه وه ريكي زيندوى سهر يه كيك له نه ستيره كانى "پيى كاكي شان" م. من ده ميك بوو نه وه م ده زانى... هه لبه ته نه وه ش ده گه رپته وه بو شيوهى په روه رده كردنم، بو من ئاسان نه بوو چاوم له ئاستى نهو باب ته تانه دا بنوقيتم. به لام له گه ل نه وه شدا نه وه يه كه مين جاربوو كه خوم نهو هه ستم هه بيته، وه له وه به دواشه وه له هه موو خانه يه كى له شمدان ره گى داكوتا.

www.pertwk.com

بهو شیوه‌ی‌ش‌ئو به‌یانیه ده‌ستیپ‌کرد و ده‌بویه هه‌موو پۆژه‌که‌شمان له‌ناو ده‌ریادا به‌سه‌رب‌بردايه.

تایبه‌ته به پنگه‌ی په‌رتوک

هه‌شتی سینه‌ک

...ئه‌گه‌ر می‌شکمان هه‌نده ساده بویه که بمانتوانیایه لی
تییگه‌ین...

له کاتی نانخواردنی به‌یانیدا چه‌ند باسیکی فه‌لسه‌فی پچوک هاته پیشه‌وه. باوکم هه‌روا بو خۆشی پینشیاریکی کرد؛ گوتی با که‌شتیه‌که داگیربکه‌ین و یه‌که یه‌که له خه‌لکه‌که بپرسین و بزانی که‌س هه‌یه که بتوانیت که‌میک تیشک بخاته سه‌ر نه‌ینی ژیان. ئه‌وجا گوتی؛ «لیره‌دا بواریکی تایبه‌تی و نایابمان له‌به‌رده‌ستدایه، چونکه ئه‌م که‌شتیه وه‌ک شیوه‌یه‌کی پچکوله‌کراوه‌ی هه‌موو مرو‌فایه‌تی وایه. لیره‌دا زیاتر له هه‌زار که‌شتیار ده‌بین و له هه‌موو سوچ و قوربانیکی جیهانی‌شه‌وه هاتووین. به‌لام هه‌موومان له‌ناو هه‌مان پاپۆرداین، هه‌موومان هه‌مان که‌شتی به‌رزیکردووینه‌ته‌وه...»
ئاماژه‌ی بو هۆلی نانخواردنه‌که کرد و گوتی؛ «له‌ویدا ده‌بیت که‌سیک هه‌بیت که‌شتیکی و بزانی که‌ ئیمه نه‌یزانین. له‌نیو ئه‌م هه‌موو کاغه‌زه نایابانه‌ی ده‌سته‌که‌ماندا به‌لایه‌نی که‌مه‌وه خو ده‌بیت جۆکه‌ریکی هه‌ر تیدا بیت!»
له‌ویدا ته‌ماشایه‌کم کرد و گوتم؛ «دوو جۆکه‌ر هه‌یه»
هه‌ر به زه‌رده‌خه‌نه‌که‌ی باوکمدا زانیم که له‌مه‌به‌ستم تیگه‌یشت. دواچاریش گوتی؛ «واباشتره هه‌موو خه‌لکانی سه‌ر که‌شتیه‌که کۆبکه‌ینه‌وه و دانه دانه لییان بپرسین؛ تۆ بۆچی ده‌ژیت؟ ئه‌وانه‌ش که وه‌لامیان لانیه، هه‌قه فرییان ده‌ینه خواره‌وه»

تایبہ تہ بہ پنگہی پرتوک

ہەر دانشتنبووم و پۆل پۆل تەماشای ھەموویانم دەکرد، دەموویست
 رازیک یان نەینەکیان تیدا ببینمەو. خۆم بەخۆم دەگوت ئەگەر
 خودایەک ھەبێت و ھەموو ھەلسوکەوت و جولەى ئەمانى لەدەستدا
 بێت، کەواتە پاش لیۆردبوونەو ھەیکى بەگورێ جولە و ھەلسوکەوتیان
 چەند شتیکم بۆ ڕووندەبیتەو.

لەرستیدا دەتوانى سوود لە خالیکى گرنگ وەربرگم؛ ئەگەر لەکاتى
 وردبوونەو ھەمدا شتیکى سەرنجراکێش بەھاتایەتە بەرچاوم، ئەوا ھەتا
 ئەو کاتەى دەگەیشتنە "پاتراس" نەیدەتوانى لەبەر دەستدا
 دەرچیت. بەو شیوەیەش وردبوونەو لە خەلکانى سەر کەشتیەکە
 ئاسانتربو لە وردبوونەو لە ئەسپیەکی چالاکی سەرگەلایەک و
 سیسرکیکی ئیرە و ئەو.

ھەندئ خەلکم دەدى دەستیان بادەدا. ھەندیکى تریش لە سەر کورسى
 درێژ درێژ پالکەوتبوون، ھەلەدەستان و قاچیان رادەکێشا. پیاویکی
 پیرم بىنى لە ماوێ یەک دەقەدا چوار پینچ جار چاویلکەکەى داکنەند
 و لەچاوى کردەو.

بەئاسانى دەمبىنى کە خەلکى سەر کەشتیەکە خۆیان نەیانەزانى
 کە چى دەکەن، لە ھەموو جولەیکى بچکۆلەى خۆیان بەئاگانەبوون.
 مەبەستم لەو ھەيە زیاتر ژيانیان پێوەدیاربوو نەک ئاگایى.

لە ھەموو شتیک زیاتر شیوەى جولەى پیلوی چاوى خەلکەکە سەرنجى
 راکێشام. بێگومان ھەموویان چاویان دەتروکاند، بەلام وەک یەک زوو
 زوو نەیانەتروکاند. شیوەى جولانى ئەو پیلۆ پچکۆلانانەى سەر
 چاویانم بەلاو سەیربوو، ھەر خۆیان بۆ خۆیان بەرز و نزم دەبوونەو.
 کەرەتیک لەو ھەوپیشت چاوتروکاندى پەرەندەیکەم بینیبوو، لەو دەچوو
 کە مەکینەیکە تیدابیت و کارى ریکخستنى تروکاندى چاوى لە

منیش لیمپرسی؛

«ئەى منداڵەکان؟»

«ئەوان ھەر زۆر بەباشى لەو تاقیکردنەو ھەيەدا دەردەچن»

لەلای خۆمەو ھەر بڕیارمدا لەماوێ ئەو پێش نیوہرۆيەدا چەند
 تاقیکردنەو ھەيەکی فەلسەفى بە ئەنجام بگەيەنم. لەپێشدا بۆ
 ماوہيەکی دوردریژ لەناو مەلەوانگەکەدا مامەو، دواتریش
 لەئاوہکەدا ھاتمە دەرەو و بۆى دانیشتم. باوکم رۆژنامەيەکی
 ئەلمانى دەخویندەو و منیش ھەروا تەماشای ئەو ھەموو خەلکەم
 دەکرد.

ھەندیکى کریمى خۆریان لە سەرتاپای لەشیان ھەلەدەسو، ھەندیکى
 تر کتیبى ھەرزان و پچکۆلەى فەرەنسى و ئینگلیزى و یابانى و
 ئیتالیان دەخویندەو. چەند کەسانیکیش دانشتنبوون بىرە و ھەندئ
 مەشروبى سوورى ساردیان دەخواردەو و بەپەرۆشەو لەگەل یەکیددا
 قسەیان دەکرد. چەند منداڵیکیشى لیبوو. منداڵە گەرەکان ھەرەک
 کەسە گەرەکانى تر لەبەر خۆردا دانشتنبوون، ئەوانەش کە
 تەمەنیان کەمتریکبوو لەم سەرەو بۆ ئەو سەر راپانەکرد و لەجانتا
 و شتومەکی سەر رێگا کە ھەلەدەکەوتن. منداڵە ھەرە بچوکەکانیش
 لەسەر باوہشى کەسوکاریان دانشتنبوون و خۆیان تیھەلەسوون،
 منداڵیکى ساوام بىنى شیرى دایکى دەمژى. منداڵەکە و دایکەکەشى
 ھیندە بەراشکاو بۆى دانشتنبوون، ھەر دەتگوت لە چیشتنخانەکەى
 مالى خۆیاندا دانشتنبوون.

لەدلى خۆمدا دەمگوت "ئەو ھەموو خەلکە کین؟ بە چ شیوەیکە
 ھاتوونەتە بوون؟ ئەى بلایت جگە لە من و باوکم، کەسى تر ھەبیت
 ئەو جوړە پرسىارانە بکات؟"

تایبه ته به پښه پرتوک

بېشه رمتري شتیش لهو کاته دا پرویدا که دواى ئافره تیکى ئه مریکی که وتم. زور قه شنگ و شیتانه دهاته بهرچاوم، هه ستمده کرد بتوانیت که میک زیاتر سروشتی مرقم بۆ پروونبکاته وه.

پاش نهختیک چوو سوچیکى سالونه که وه و بۆ ئه وهى دلنیا بیت که کهس نایبیت، یهک دوو جار ئاوری دایه وه. منیش خوم له پشتی قه نه فهیه کدا شارد بۆ وه و له قه راغه که یه وه زور به وریاییه وه وه به بی ئه وهى بمبیت ته ماشام ده کرد. دلپا وکیه که گرمی، به لام له راستیدا له خوم نه ده ترسام، به لکو زیاتر بیرم لهو ده کرده وه و له دلی خومدا ده مگوت "بلیت چ شتیک بکات که پیویستی بهو هه موو نه نیکیاریه بیت؟"

ئه وجا بینیم جزدانیکی مکیاجی سه وزی له جانتاکه یدا ده ریئا. ئاوینه یه کی بچکوله ی به ده سته وه گرت. له پیشدا له هه موو گو شه و لایه که وه تیر تیر ته ماشای خوی کرد، پاشانیش که وته سووراو کردن.

پیما بوو هه ر ئه و تۆزه ی که بینیم مانایه کی تایبه تی هه بیت به لای فه یله سو فی که وه. به لام له وهش زیاتر پرویدا؛ پاش ئه وهى له سووراو و سپیاو کردن بو وه وه، خوش خوش بۆ خوی پیده که نی. له ویشدا هه موو شتیک کۆتایی پی نه هات، نه خیر... به رله وهى ئاوینه که ی بخته وه جانتاکه ی، ده ستیکى به رز کرده وه و وهک ئه وهى خوا حافیز بوون له خوی بکات، ده ستی بۆ خوی را وه شان د و له ئاوینه که وه ته ماشای خوی ده کرد. له هه مان کاتیشدا زه رده خه نه یه کی گه و ره که وته سه ر لیوه کانی و چاویکیشی له خوی داگرت!

دواتر له ناو سالونه که دا له بهرچاوم ونبوو، منیش له ناو هه شارگه که مدا به ته وا وه تی شه که ت و ماندوو بوو بوو.

ئه ستودا بیت. کاتیکیش شیوه ی چاوتروکاندن ی ئه و هه موو خه لکه ی سه ر پایپوره که م ده بین ی، هه ستمده کرد ئه وانیش به هه مان شیوه ی میکانیزم چاویان بتروکینن.

هه ندیک ئه لمانی ورگ زلیشم بین ی، هه ر له به رازی ئاوی ده چوون. له بهر خوره که دا پالکه وتبوون و یه کی کلاویکی سپیان تا ناوچه وانیان هیئا بوو خواره وه. به دریا یی ئه و پیش نیوه پویه ته نه ها پالکه وتبوون و هیچی تریان نه ده کرد، هینده نه بیت که جار جاریک خویان به کریم چه ورده کرد. باوکم ناوی نابوون "ئه لمانیه براتۆرست" هکان. له سه ره تادا وامزانی "براتۆرست" ناوی شاریکی ئه لمانیه، به لام دواتر باوکم گوتی من بویه ئه و ناوهم لیئاون چونکه هه زیان له باستورمه یه کی چه و ره و ناوی "براتۆرست" ه.

خوم به خوم ده گوت ئاخو "ئه لمانیه کی براتۆرست" لهو کاته دا که ئاوها له بهر خور پالکه وتوو، بیر له چی بکاته وه. پاش هه لسه نگاندنیکى زور گه ی شتمه ئه وهى که بیر له "براتۆرست" ده کاته وه، چونکه به راستی له وه نه ده چوو که بیر له هیچ شتیکى تر بکاته وه.

هه تا پاشنیوه پویه کی درهنگ له سه ر بیر کرده وه فه لسه فهیه کانم به رده وامبووم. من و باوکم له سه ر ئه وه ریکه وتبووین که به دریا یی رۆژه که له بهر لوتی یه کتردا نه بین. بهو شیوه یه ش ده متوانی به ئاره زووی خوم به سه ر که شتیه که دا بسور پیمه وه و هه موو شتیک بکه م، ته نه ها ئه وه نه ده بوو که بۆم نه بوو خوم هه لده مه ناو ئاوه که وه.

له لایه کی تریشه وه باوکم ریکه ی پیدام که دوور بینه که ی به کار به یتم. یهک دوو جاریک له دوور بینه که وه ته ماشای هه ندی خه لکم کرد. زورم به لاهو خوشبوو، چونکه ده بوا یه به دزیه وه سه یرمبکر دنا یه.

تایبه ته به پښتو په پرتو ک

من و باوکم له وېش لسه ر نه وېش که وېش که بهر
له ناخوار دنی ئیو اړه له ناو ژو وړه که ماندا به کبگرینه وه. هه موو شتیکم
بؤ نه ده رکاند، به لام هیندهم پښتو که چهند سهرنجیکي گرنگم
لادروستېووه. له کاتي ناخوار دنی ئیو اړه شدا گفتوگويي که
سهرنجراکیش و خوشمان سازدا؛ باسی مروقمان ده کرد و ده مانویست
بزانی مروم چیه.

من به لامه وه سهرېو که ئیمه مروم له چهنین بواردا زور زیره کین
هه روه که له بوارې پشکنینی ئاسمان و پیکهاته ئتومدا- و که چي
له هه مان کاتدا چیتر خومان له خومان تیناگه یین. باوکیشم له م
باریه وه شتیکي زور زیره کانه ی گوت و به راستی شایانی ئه وه یه
لیره دا وشه به وشه ی بلیمه وه؛

«ئگه ر میشکمان هیندهم ساده بوايه که بمانتوانیایه لی تینگه یین،
ئوساکه ش هیندهم بیئقل ده بووین که نه مانده توانی لی تینگه یین»
بؤ ماو هیه کی دورودریژ دانیشتبووم و بیرم له و رسته یه ده کرده وه. له
دو اچاردا پیماوو قسه که ی تا راده یه که وه لامیکي پراوېری ئه و
پرسیاره ی دابیته وه که من له خه یالمدابوو.

دواتر باوکم دریژه ی به قسه کانیدا و گوتی؛
«له سروشتدا چهنده ها میشکی ساکارتر هه یه له میشکی ئیمه. بؤ
نمونه ئیمه ده توانین بزانی میشکی کرمیک به چ شپوه یه که کارده کات
به لایه نی که مه وه به شیکي ده زانیین. به لام کرمه که خوی له وه
تیناگات، چونکه میشکی هه ر زور ساده یه»

ئو جا من گوتم؛

«باشه بلیت خودایه که هه بیت که له ئیمه تینگات؟»

خوم به خوم ده گوت "چون دهستی بؤ خوی راده وه شاندا؟" پاش
کومه لیک هه لسه نگان دنی هه لسه فی گه یستمه ئه وه ی که ئه و ئافره ته
ده شیت هه روه که "جوکه ریکی ئافره ت" به ده گمه ندبیت. چونکه له و
کاتدا که دهستی بؤ خوی راده وه شاندا، ده بیت به لایه نی که مه وه
به ئاگابو بیت له وه ی که بوونی هه یه و ده ژي. به شپوه یه که له
شپوه کانیش له هه مان کاتدا دوو که س بوو؛ له لایه که وه ئافره تی کبوو
که له سالونه که دا وه ستابوو و سووراو و سپیایو ده کرد و له لایه کی
تریشه وه ئافره تی کبوو که له ئاوینه که دا دهستی بؤ خوی راده وه شاندا.
من ده زانی که له بنه رتدا ریگه نادریت تاقیکردنه وه له سهر مروم
بکریت، له به رتوه چیتر دواینه که وتم. به لام بؤ ده مه وئیاره هه مان
ئافره تم بینیه وه و له گه ل چهند که سیکدا یاری کاغه زینی ده کرد،
منیش ریگ چومه لایه وه و به ئینگیزی پیم گوت؛

«جوکه ره که م پیده به خشی؟»

ئافره ته که ش جوکه ره که ی ده ره ینا و گوتی؛

«فه رموو»

له و کاتدا که جیم هیشت ده ستنیکم بؤ به رز کرده وه و بوم راده وه شاندا،
له هه مان کاتیشدا چاویکم لیدا گرت. ئافره ته که ش له سهر لی شپو اویدا
خه ری کبوو له سهر کورسیه که ی بکه ویتته خواره وه. له وه ده چوو
به خه یالی ئه و، من په ییم به نه یینه بچکوله که ی بر دبیت. ئه گه ر
به ته واهه تی دلنیا بوايه له وه، ئه و گومانم نه پاش گه رانه وه شی بؤ
ئه مریکا هه ر پیی ناخوشده بوو.

به راست... ئه وه یه که مین جارمبوو که خوم سوالی جوکه ریگ بکه م.

پاش نانخوادن بؤ خۆمان به ناو کشته کده ده سوراينه وه. باوکم
 ئاماژه ی بؤ کارمندنانی ناو کشته کده کړد و مانای خه ته کانی سهر
 شانینانی پیده گوتم. منیش به رده وام هر بیرم له کاغه زه کانی
 ده سته یه کی یاری ده کړده وه.

نیواره درهنگانیک باوکم پیی خوشبوو سهر دانیکی بچکوله ی
 باره که بکات. نه مویست له سهر ئه و باسه برؤم و ته نها ئه وه نده م گوت
 که پیم خوشه برؤمه وه ژووره که و گوځاری "نانه درسی مراوی"
 بخوینمه وه.

وابزانم پیی خوشبوو که میک به ته نها بیت و منیش له لای خومه وه هر
 خه یالکم لای چیرؤکه که م بوو، له دلې خومدا ده مگوت "نیستاکه فرؤد و
 "هانس" ی نانه وا له شوینیکدا دانیشتوون که به سهر لادی
 کورته بنه کانداه پروانیت، ئاخو له ویدا فرؤد چ شتیک بؤ "هانس" ی
 نانه وا باسبکات؟

مه به ستم له وه یه من نه مده ویست برؤمه وه ژووره که و گوځاری
 "نانه درسی مراوی" بخوینمه وه، به لکو ده مویست شتیک ته واو جیاواز
 بخوینمه وه. هه ستم ده کړد له و هاوینه ده هینده گه وره بووم که چیر
 گوځاریکی وهک "نانه درسی مراوی" نه کړم.

من به لایه نی که مه وه له و رژه ده شتیک فیروم؛ چیر ته نها باوکم
 نه یده فله سه فاند، به لکو منیش هیدی هیدی خه ریکبوو فیرو فله سه فه
 هه لړشتن بېم.

باوکم داچله کی. وابزانم سهری له وه سورما که من پرسیاریکی ئاوها
 زیره کانه م خسته روو. پاش نه ختیک گوتی؛

«له وانه یه... به لام ئه گهر هه بیت، ئه وا ده بیت هینده که سیکی
 ئالؤزبیت که نه توانیت خوی له خوی تیگات»

ده سته کی به رزکړده وه و داوا ی بیریه کی کړد. پیس ئه وه ی بیریه کی
 بگات هر دانیشتبوو و ده یه لسه فاند. له و کاته ده که بیریه کیان بؤ
 هیئا، باوکم گوتی؛

«من ته نها له یهک شت تینا گه م... بوچی "نه نیتا" ئیمه ی
 به جیهیشت؟»

به لامه وه سه یروبو که له پریکدا ناوی ئه وی برد... ئه و زیاتر که باسی
 دایکمی ده کړد هه روک من ده یگوت "دایه".

باوکم زوو زوو باسی دایکمی ده کړد، له راستیدا ببوو شتیک ئاسایی
 له لام. منیش هه روک ئه و زؤرم بیرده کړد، به لام پیموابوو
 هه ریه که مان به شیوه ی خومان بیر بکه یین باشته وهک له وه ی وهک
 یهک بیر بکه یین.

دواتر باوکم گوتی؛

«پیم وابیت له پیکهاته ی گه ردوون باشته تیده گه م وهک له وه ی له و
 تیگه م... من نازانم ئه و ئافره ته بوچی هه روا سه فه ریکرد، وه به بی
 ئه وه ی هو ی کوچک ردنیمان به ته واو ته ی بؤ پروونبکاته وه»
 منیش گوتم؛

«له وانه یه خوشی له وه تیغه گات»

له کاتی ئه و نانخواردنه ده چیر له سهر ئه و بابته نه رؤیشتین. پیم
 وابیت له و کاته ده هه ردووکمان له خه یالی خوماندا ده مانگوت "بلیت
 له ئه سینادا بیدؤزینه وه؟"

www.pertwk.com

نۆی سینهک

...شهره تیکی شیرینی لیدروست ده بوو. پهنگه کهی ددروشایه وه و
تامیکی بهزهوق و خویشی ده به خشی...

پاشان پیاوه پش سپیه که گوتی؛

«باشبوو پزگارمانبوو له دهستی!»

بۆ ماوه یه کی دورودریژ بیدهنگ دانیشتبوو و چاوی له سهر
هه لنه ده بریم، نه و جا گوتی؛

«له وه دترسام تۆش ههر له خۆته وه شتیک بلایت»

پیک پاش نه و پرسته یه نه و جا چاوی له سهر لابر دم. ئاماژه ی بۆ
لادی کهی خواره وه مان کرد و دیسانه وه به سهرسامیه که وه گوتیه وه؛

«خۆ تۆ هیچ پینه گوتن؟»

منیش گوتم؛

«به راستی نازانم به ته واوه تی مه به ستنت له چیه؟»

«بیگومان وایه... وایانم له لایه کی هه له وه دهستمپیکرد»

له گه لیدا ته بابووم، سهریکم بۆ له قاند و گوتم؛

«نه گه لایه کی تریشی هه یه، نه و بیگومان زۆر باشتره گه ره له و

لایه ی تره وه دهستمپیکه ییت»

«بیگومان وایه. به لام به ره له هه موو شتیک پرسیاریکی گرنگم هه یه؛

ده زانیت ئیمرو چهن دی مانگه؟»

له وه لامدا گوتم؛

«به ته واوه تی دلنیانیم. وایانم سهره تای مانگی ده یه...»

«پیک مه به ستم نیه بزایانم چ پوژیکه، به لکو ساله کهم به لاوه گرنگه؛

ده زانیت ئیستا که چ سالی که؟»

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

منیش له وه لامدا گوتم؛

«سالی 1842ه»

هیواش هیواش خه ریکبوو شتیکم بۆ دهرده کهوت.

پیاوه پیره که ههر بۆ خۆی دانیشتبوو و سهری ده له قاند. پاش نه ختیک
گوتی؛

«که واته 52 سالی ره به قی به سهردا تیپه ریوه، براده ر»

«هیئده ساله له سهر نه م دوورگه یه ده ژیت؟»

دیسانه وه سهری له قانده وه؛

«به لی، هیئده ساله»

فرمیسیک له چاویکیه وه هاته خواره وه. هیدی هیدی هاته سهر
کولمی و نه شیسری، دواتر له سهر قسه کانی به رده وامبوو و گوتی؛

«له مانگی ده ی 1790دا له "مه کسک" وه دهرچووین. پاش چهند
پوژیک له ناو ده ریادا که شتیه که مان تیکشا و نقوومبوو. هه موو

نه وانه ی له گه لمدابوون له گه ل که شتیه که دا سهره ونگومبوون، به لام من
خۆم به یه کی که له و کۆله که نه ستورانده هه لزی که له پاشماوه ی

که شتیه که مابوو وه و سهرئاوکه وتبوو. دواتریش توانیم بگه مه
وشکانی...»

بۆ ماوه یه که ههر دانیشتبوو و به قولی بیرى ده کرده وه. نه و جا گوتم؛

«منیش پاش نه وه ی که شتیه که مان شکا گه یشتمه سهر نه م دوورگه یه»

به ماته مینییه که وه سهری له قاند و گوتی؛

«تۆ ده لیت "دوورگه"، منیش کاتی خۆی هه روا م ده گوت. به لام ئایا
ده توانین دلنیابین له وه ی که نه م دوورگه یه؟ من خۆم وا په نجا

سالی که زیاتره له م شوینه دا ده ژیم، براده ر... به هه موو کون و

تایبه ته به پتووک

«کەشتیه که مان له شاری "هامبورگ" وه دەرچوو»
 «ئاوها؟ من خۆم خەلکی "لیوبیک" م...»
 «منیش خەلکی ئەویم. راستە لە هامبورگدا لەسەر کەشتیه کی
 نەرویجی کارمە کرد، بەلام خۆم لە شاری "لیوبیک" دا گەورەبووم»
 «بەرپاست؟ کەواتە بەرلە هەموو شتێک باسی ئەوروپام بۆیکە، بزەنم
 لەو ماوهی 50 سالە پابووردودا کە من لەوێ نەبووم چی پوویداوه»
 «هەموو ئەو شتانەم بۆ گێڕایەوه کە خۆم دەزانین. زیاتر باسی
 ناپلیۆن و شەرەکانم بۆ کرد. هەروەها پێشم گوت کە فەرەنسیەکان لە
 سالی 1806 دا شاری "لیوبیک" یان تالانکرد. دواچاریش گوتم؛
 «لە سالی 1812 دا، تەنها سالیکی لەدوای لەدایکبوونم، ناپلیۆن
 مەیدانی شەرەکە گەیانده پروسیا. بەلام پاش زانیکی گەوره
 ناچاربوو پاشەکشێ بکاتەوه. لەسالی 1813 شدا لە شەرە گەوره کە
 شاری "لایبزیگ" دا شکستی هێنا. دواتریش دوورگە "تیبا" داگیرکرد
 و خستیه سەر ئیمپراتۆریەتەکە خۆی. پاش چەند سالیکیش هاتەوه
 مەیدان و سەرلەنوێ ئیمپراتۆری فەرەنسی دامەزراندەوه.
 لەدواچاریشدا لە شەرە گەوره کە "واترلو" دا دۆراندی، ئیدی دوا
 سالیەکانی ژیانی لە پۆژئاوای ئەفریقادا لەسەر دوورگە "سانت
 هیلینا" دا بەسەربرد»
 «پیاوه پیرەکە زۆر بەسەرنبه وه گویی بۆ شلکردبووم، دواتر
 بۆمەبۆم کرد و گوتی؛
 «خۆ بەلایەنی کەمەوه دەریای دەبینی»
 «لەوه دەچوو هەر دانیشتبێت و زۆر بەوردی بیر لە هەموو ئەو
 شتانەبکاتەوه کە من پێمەگوت. پاش نەختیک گوتی؛

کۆلەبەرێکیشیدا سوپاومەتەوه. بەلام هەرگیز و هەرگیز نەمتوانی
 جاریکی تر پێگای دەریا بدۆزمەوه»
 «لەویدا گوتم؛
 «کەواتە دوورگەیه کی گەورهیه»
 «دوورگەیه کە لەسەر هیچ نەخشەیه کدا بوونی نیه؟»
 «تەماشایەکی کردم و منیش گوتم؛
 «بێگومان پێیتێدەچێت لە کیشوهری ئەمریکادا گیرسابینەوه،
 لەوانەشە لە ئەفریقادا بین. خۆ ئێمە بەرلەوهی بگەینە سەر وشکانی
 نازانین بۆ ماوهی چەند پۆژ نیچیری شەپۆلەکانی دەریابووین»
 «دیاربوو پیاوه پیرەکە لەگەڵ قسەکاندا تەبانەبوو، بۆیه سەری
 پراوشاند و گوتی؛
 «پیاوه گەنجەکە... لە ئەمریکا و لە ئەفریقاشدا خەلکی لێیه،
 تێدەگەیت؟»
 «بەلام ئەگەر ئەم شوینە دوورگە نەبێت و یەکیک لە کیشوهر
 گەوره کانی نەبێت، ئەی کەواتە چیە؟»
 «بە منگە منگیک گوتی؛
 «شوینیکی تەواو جیاوازه»
 «دیسانەوه کەوتەوه بیرکردنەوهی قوڵ و دوا نەختیک گوتم؛
 «کورتەبنەکان... بیر لەوان دەکەیتەوه؟»
 «لەبری وەلامدانەوه م گوتی؛
 «تۆ دلناییت لەوهی لە جیهانی دەرەوهوه هاتوویت؟ مەبەستم لەوهیه
 دلناییت لەوهی تۆش خەلکی ئێره نیت؟»
 «لەدلی خۆمدا گوتم "منیش"، کەواتە بیری لە کورتەبنەکان دەکردهوه.
 بەلام دواتر گوتم؛

«هەر له حهكايهت دهچيٽ. مه به ستم لهو ږووداوانهيه كه لهو چهند ساله ي پيشوودا به سهر ئه وروپادا هاتووه. به لام پيشي تيده چوو ميژوو به ته واوه تي به ئاراسته يه كي تر دا برؤشتايه»
 من به ته واوه تي ته بابووم له گه ليدا، ميژوو وهك حهكايه تيكي گه وره وايه و ته نها جياوازيش له وه دايه كه ميژوو شتيكي راسته قينه يه.

لهو كاته دا خهريك بوو خوړ له پشت چياكاني خوړئاواوه ئاواده بوو. سي به ريش لادئ بچكوله كه ي داپوشيوو. كورته بنه كاني ئه و خواره ههروهك چهند په له يه كي پررنگ له نيوان خانوه كاندا دههاتن و دهچوون.

وهك شتيكي چاوه پوانكراو سه ريكم ږاوه شاندا و فروديش دهستكرد به گيرانه وه ي چيروكه كي؛

«من له سهر كه شتيه كي ئيسپاني دهرياوانبووم، له شاري "فيرا كروز" مه كسيكه وه به ره و شاري "كاديز" ئيسپانيا كه وتينه ږئ. باريكي گه وره ي زيويشمان هه لگرتبوو. ئاوههوا تا بلئيت ئارام و هيمن بوو، كه چي له گه ل ئه وه شدا پاش چهند ږوژيكي له دواي ئه وه ي به ندهرمان به جي هئيت كه شتيه كه مان نقوومبوو. به مه زه نه ي من لهو كاته دا له شوي نيكي نيوان "پورتاريكا" و دوورگه ي "به رمودا" دا بوو ين. له وه وپيش چنده ها چيروكي سه يروسه مه ره مان ده رباره ي ئه و ناوچه يه به رگوئ كه وتبوو، به لام زياتر ههروهك چيروكي سه رنجراكيشي ده رياواني وه رمانگرتبوو و هيچي تر. كه چي به يانيه كيان له ناو ئه و ده ريا ئارام و هيمنه دا له پريكا كه شتيه كه مان به رزبووه وه. ده تگوت دهستيكي گه وره كه شتيه كه مان ده خولي نيته وه. به راست... هه ر ده تگوت ته په دوركيين و شتيك هه لمان ده كي شيت. هه مووي چهند چركه يه كي

تايه ته به پنگه ي په رتووك

خاياند و دواتر كه وتينه وه خواره وه، به لام كه شتيه كه مان به لاري له ناو ده رياكه دا كه وته وه... ئيدي باره كه مان لاسه نگبوو و ئاو هاته ناو كه شتيه كه وه.

پاشان هه رچو نيك بيت گه يشتمه وشكاني، زور به نارووني ديمه ني ئه و قه راغ ئاوه م ديته وه ياد. چونكه هه ر كه گه يشتمه ئه وي يه كسهر به ره و ناوه وه ي دوورگه كه كه وتمه ږئ. دواي ئه وه ش بو ماوه ي يهك دوو حه فته هه ر ده خولامه وه و له دوا جاردا لي ره دا ني شته جي بووم... لهو كاته شه وه ئيره بوو به مالي من.

من توانيم ژياني خو م لي ره دا به ږيوه ببه م. په تاته و گه نه شامي و سيو و مو ز لي ره دا ده ږوي. كو مه ليك ميوه ي تري شم بيني كه له ژياندا نه مبيني بوون و ناو يشيانم نه بي ستبوو. پاش تريش "توي چاكي بونه وه" و "رينگرو د" و "گرامين"²⁴ بونه به شيكي گرنگي ژيانم. بي گومان ده بوايه خو م ناو لهو هه موو ميوه و سه وزانه ي سهر دوورگه كه بنيم كه له وه وپيش نه مبيني بوون.

دواي چهند ساليكش توانيم "مولووك" ه شه ش قاچه كان مالي بكه م. ئه وان نهك هه ر ته نها شيريكي چه ور و باشيان پيده به خشم، به لكو توانيم گالي سكه شيان پي رابكي شم. جار جاريكش سه رم ده برين و گو شته ناياب و خو شه كه يانم ده خوارد. ږي ك تامي گو شتي به رازي كي وي ده دا كه جار ان هه موو سه ري ساليك له ئه لمان يادا ده مان خوارد.

له گه ل تي په ږبووني ساليه كان يشدا هه ر له ميوه و سه وزه ي سهر دوورگه كه چهندين ده رمانم به ره م هي نا و دري ئه و نه خو شيانه به كار مده هي نا كه توو شيان ده بووم. جگه له وه ش چهند خواردنه وه يه كم

²⁴ لهو سي ناوه نووسه ر خو ي دايه ي ناو ن.

تایه ته به پنگه ی پرتوک

ساردیه ئه رخه وانیه که به ته نها تامه که ی خوش و سهرنجراکیش نه بوو... نا، نا، له سهر و ئه وه شه وه کاریگه ریه کی جیاوازی له سهر ته وای هه موو ئه ندامانی هه سته مروف به جیده هیشت. له وه ش زیاتر؛ تامی ساردیه ئه رخه وانیه که ته نها له ناو دهم و قورگدا نه ده وه سته، به لکو هه موو تاکه خانه یه کی له ش هه سته پیده کرد. به لام برادر، خواردنه وه ی هه موو جیهان به قومیک خوی له خویدا بو ته ندروستی باش نیه. له بهرئه وه باشته جیهان به به شی بچکوله بچکوله وه ربگیریت.

ههر پاش ئه وه ی ساردیه ئه رخه وانیه که به ره هه هیئا، پوژانه که وتمه خواردنه وه ی. له سهره تادا هر زور دلشادی ده کردم، به لام دواتر هی دی هی دی هه ستم به کات و شوین نه ده کرد. له پریکدا له شوینیکی دوورگه که دا خه بهرم ده بووه وه، وه به هیچ شیوه یه که ئه و کاته م بیرنه ده هاته وه که چوو بوومه ئه وئ. به و شیوه یه ش جاری وابوو بو ماوه ی چهند پوژیک و چهند هفته یه که هر ده خولامه وه و نه مده توانی ماله وه بدوژمه وه. هه موو شتیکم له یاد ده کرد، نه مده زانی من کیم و له کوپه هاتووم. هه ستم ده کرد هه موو شتیکی چوارده ورم هر خۆمن. که ده مخواردنه وه له پیشتا له ده ست و قاچه کانه مده هه ستم پیده کرد، هر ده تگوت به هیواشی ده رزی پی داده که ن. دواتریش هی دی هی دی به ره و سهرم پوژیشته. له دواجا ریشدا خواردنه وه که ورده ورده به ره و پوحم ته شه نه یکرد. به هه رحال... به لام پیم خوشه که له کاتی خویدا توانیم وازی لی به ییم. ئه مپوکه ش ته نها ئه وانه ی تر ده یخونه وه که له سهر دوورگه که ده ژین. دواتریش هو ی ئه وه ت بو پرونده که مه وه» له و کاته دا که به سهرهاته که ی ده گپرایه وه، دانیشتبووین و ته ماشای لادی که ی خواره وه مان ده کرد. دنیا تاریک بووو، کورته بنه کانیش

له و میوانه دروستکرد که هه روا بو خوشه ختی خۆم به کارمده هیئا ن. پاش ماوه یه که ده بیانی که من زوو زوو شتیکی ده خۆمه وه که خۆم ناوم ناوه "توف". ره گی داری "دارخورمای توف" ده کولیم، له راستیدا تامیکی که میکی تالی هه یه. به لام "توف" له و کاتانه دا که ماندووم و ده شمه ویت به خه به ربم، به ناگام ده هی نیته وه. وه له و کاتانه شدا که به خه بهرم و ده مه ویت بخه وم، خه وم لی ده خات. تامیشی تا بلایت خوشه و جگه له وه ش خواردنه وه یه کی بی زیانه.

به در له وه ش خواردنه وه یه کی تریشم به ره هه ده هیئا که ئیمه پیی ده لیین "ساردیه ئه رخه وانیه که". تا بلایت خواردنه وه یه کی نایابه و هه موو به شیکی له ش سوودی لی ده بی نیته، به لام له هه مان کاتیشدا خواردنه وه یه که که متمانه ی پی نا کریت و ترسنا که. به راستی پیم خوشه که له دوکانه کانی ئه لمانیادا نافرو شریته. من ئه م شله یه له ئاوی "گولی ئه رخه وانی" دروست ده که م. ئه و گوله به شیوه ی ده وه نیکی بچوک بچوک له هه موو شوینیکی سهر ئه م دوورگه یه دا ده پرویت و گولیکی ئه رخه وانی سوورباو ده گریته. لی ره دا ده بیت ئه وه ت پی بلیم که پیویستی نه ده کرد خۆم ئاوی ئه و گولانه بگرم، به لکو ئه و کاره م بو هه نگه گه وره کانی سهر دوورگه که جیده هیشت. وه ک ده زانیت ئه وان به ئه ندازه له پاساریه کانی ئه لمانیا گه وره ترن. هی لانه له ناو دره خته کانه ده که ن، هر له ویشدا ئاوی ئه و گوله ئه رخه وانیا نه کو ده که نه وه. منیش ته نها ئه وه نده م له سهر بوو که به شی خۆم بهرم. من که ئه و ئاوی گوله م تیکه لی ئاوی "پووباری په لکه زی پرینه" ده کرد، ئه و ئاوه ی که ماسیه پرته قالیه کانیشم لی وه هیئا ون، شه ربه تیکی شیرینی لی دروست ده بوو. په نگه که ی ده دروشایه وه و تامیکی به زه وق و خۆشی ده به خشی. هر بویه ناوی "ساردی" م لی نا بوو.

لږهولهوئ له ناو خانوه كاندا چراكانيان داگيرساندبوو. له پړيكا فرود
گوتی؛

«خهريکه ساردی دهکات»

دوابه دواى ئه وه هه ستايه سه رپي و ده رگای کوخه که ی کرده وه.
چووينه ناووه و خوم له ژوریکي دارینی بچکوله دا بينيه وه. له ويدا
هه موو ئه و شتانه م بهرچا وکوت که که سيکی وهک فرود پيوستى
پيانبوو، پربوو له و شتانه ی که له سهر دورگه که کويکردبوونه وه.
له ويدا هيچ شتيکی لينه بوو که له ئاسن دروستکراييت، هه موو شته کان
له قور و دار و بهر دروستکرايوون. به لام کومه ليک شتیشی ليوو که
نیشانه ی شارستانيوون؛ چهنده ها قاپ و چرا و په رداخ و کوي
شوشه ی ليوو. له چندين شويی ژوره بچکوله شدا شوشه ی ماسی
دانرابوو و ماسی پرته قالیان تيدا بوو. هه موو په نجه ره کانیش هه ر له
شوشه دروستکرايوون.

وهک ئه وه ی بتوانيت بيرکردنه وه کانم ببينيت، گوتی؛

«کاتی خوی باوکم شوشه چييوو. من بهرله وه ی رووبکه مه جيهانی
ده ریاوانی خوم فيری ئه و پيشه يه کرد. دواتریش له سهر ئه م
دورگه يه دا سوودم ليبينی. پاش ئه وه ی که گه شتمه ئيره چهنده ها
جوری لم تيکه لکرد. دواتریش لميکی تاييه تی و نايابی شوشه ييم
دوږيه وه و توانيشم فرنيکی بهردينی بو دروستبکه م و تييدا بتوينمه وه.
ناوی ئه و بهرده شم نا "دورفيت"، چونکه له شاخيکی ئه ولا لاديکه وه
دوږيمه وه.

منیش گوتم؛

«شويی شوشه دروستکردنه که م بينی»

تاييه ته به پنگه ی په رتووک

له و کاته دا پياوه پيره که پروی تيوره رچه رخاندم، پړک ته ماشای
ناوچاوی کردم و گوتی؛

«خو هيچت نه گوت؟»

ئو چهنه جاریک گوتی "خو هيچت به کورته بنه کان نه گوت". من
به دلنیا ييه وه نه مده زانی مه به ستی له چيه. دواتریش گوتم؛

«نا، تنه ا گوتم چ رڼگايه ک ده مگه يه نيته ناو لاديکه و هيچی تر»

«باشه! ده با په رداخيک "توف" بخوينه وه»

هه ريه که مان له سهر کورسيه ک به ده وری ميږيکا دانيشتين، ميږه که
له جوړه داريکی په نگ توخ دروستکرايوو. من هه رگيز له وه و بهر شتی
وام نه بينيوو. فرود له يه کيک له شوشه گه وره کانه وه شله يه کی
قاوه يی باوی کرده ناو دوو په رداخی خره وه. له سه قفه که شه وه
چرايه ک شوږبوو بووه و فرود داگيرساند.

به هيواشی قوميکی بچکوله م له خواردنه وه قاوه ييه که دا. له هه مان
کاتدا تامی ليمو و گویزی هيندی ده دا. بو ماوه يه کی دورودريش
تاميکی ترش له ده مدا هه ر مایه وه. پاش نه ختيک پياوه پيره که
به ده موچاويکی پر له ئوميد وه ليی پرسيم؛

«تامه که ی به لاته وه چونه؟ ئه مه يه که مين جاره "توف" بده مه
که سيکی ئه وروپی راسته قينه»

منیش له وه لامدا گوتم به راستی تابلليت تاميکی خوش و نايابی هه يه.
ديسانه وه که په تيکی تریش گوتيه وه؛

«باشه! که واته وا باشره ئيستاکه ئيتر باسی ياريدده ره
بچکوله کانمت بو بکه م که له سهر دورگه که دا دي و ده چن. و ابازم

هه ر بير له وان ده که يته وه برادر، وانيه؟»

سه ريکم بو له قاند و پياوه پيره که ش سهرله نوئ که و ته وه باسکردن.

...نهمده زانی به چ شیوهیهک، شتیک هه روا له هیچی نه بووه ده دیته
بوون...

کتیبه بچکوله که و زه په بینه که له سه ره میزی ته نیشته جیگا که دا دانا.
که میک به ژوره که دا هاتوچومکرد و بیرم له و شتانه ده کرده وه که
که میک له وه و بهر خویندمنه وه.

خوم به خوم ده گوت "فرود 52 سالی په بهق له سه ره نه و دوورگه
سهیره دا ژیاوه، هه ره له ویشدا پوژیک له پوژان چاوی به کورته بڼه
سسته کان که وتووه. به لام خو له وانه شه زور دواي نه وهی که فرود
گه یشتوته سه ره دوورگه که، کورته بڼه کان پرویان له و شوینه کردبیت،
کی ده زانیته؟

به لام به لایه نی که مه وه ده بیت فرود "دینار" هکانی فیری هونه ری
شوشه سازی کردبیت. له وانه شه هه ره نه و "سینه ک" هکانی فیری چاندنی
زه وی کردبیت. هه ره نه ویش "کوپ" هکانی فیری نانه وایی کردووه و
"قهره" گانیشی فیری دارتاشی کردووه. له دلای خومدا ده مگوت "نه ی
باشه نه و کورته بڼه بچکولانه کی؟"

نه گه زیاتریکم بخویندایه ته وه، نه وسا له وانه بو وه لامی پرسیاره که
ده سکه وتایه، به لام هه ره خوم به ته نه له ژوره که دا بووم و به راستی
نهمده ویرا له سه ره خویندنه وه به رده و امیم.

په رده کانم لادا و له ویدا ریک پرو به پوی ده موچاویک بوومه وه.
کورته بڼه که بوو! له و دیوه وه له راره وه که دا وه ستابوو و چاوی
تیرپووم.

تایه ته به پتگی په رتوک

هه مووی چنه د چرکه یه کی خایاند، چونکه هه ره که زانی ده بیبیم
یه کسه ره بو ده رچوو.

زور زور ترسام، له شوینی خومدا وشکبوو بووم و نهمده ویرا بچولیمه وه.
ته نه شت که توانیم بیکه مه نه وه بوو که په رده کانم دایایه وه و پاش
که میک خومدا به سه ره جیگا که مده و ده ستمکرد به گریان.

بیرم له وه نه ده کرده وه که برومه ده ره وه و باو کم له باره که دا
بدوزمه وه. له ترساندا نهمده ویرا هیچ شتیک بکه م، سه ری خوم له
ژیر سه ری نه که مده شارد بووه و هیچی تر. دوا جار نهمده ویرا نه وه ش
بکه م.

نازانم بو ماوه ی چنه دیک به پالکه وتنه وه گریابووم. به لام له وه ده چوو
باو کم له راره وه که وه گوئی له لوره ی به رزی گریانم بووبیت، چونکه
به توندی ده رگا که ی کرده وه و به په له راکرده لامه وه و گوتی؛

«چی پرویدا وه هانس توماس؟»

له سه ره جیگا که هه لیگیرامه وه و هه ولیدا چاوم بکاته وه. منیش به دهم
هه نسکه وه گوتم؛

«کورته بڼه که ... له په نجه ره که وه کورته بڼه که م بیني ... له ویدا
وه ستابوو ... وه ستابوو و چاوی تیرپووم»

وابزانم باو کم پییو بوو شتیک خراپتر پرویدا بیت، چونکه له گه ل
ته و او بوونی قسه کانمدا ده ستی لیبه ردام و له ژوره که دا که وته هات و
چو.

«قسه ی قور ده که بیت، هانس توماس. هیچ کورته بڼه یه که له سه ره نه م
که شتیه دا نیه»

به لام من سووربووم له سه ره قسه که م و گوتم؛

«من خوم بینیم»

«لەوانەییە پیاویکی پچکۆلەت بینیبیت. بێگومان پیاویکی یۆنانیت بینووه»

لە دواجاردا تا ڕادەیهک برۆای پێهینام که به ههڵدا چوووبووم. به‌لایه‌نی که‌مه‌وه توانی هه‌منم بکاته‌وه. به‌لام به‌رله‌وه‌ی باسه‌که به‌ته‌واوه‌تی دابخه‌ین، مه‌رجی‌کم هه‌بوو؛ وام له‌باوکم کرد که په‌یمانیک بدات و به‌رله‌وه‌ی بگه‌ینه "پاتراس" پرسیار له‌کارمه‌ندانی که‌شتیه‌که بکات، بۆئه‌وه‌ی بزانی‌ت هیچ کورته‌بنه‌یه‌ک له‌سه‌ر که‌شتیه‌که هه‌یه‌یان نا.

هه‌شتام جارجاریک هه‌ر هه‌نسکم ده‌دا و له‌ویدا باوکم پرسى؛

«به‌برۆای تۆ زیاد له‌ ڕاده‌ باسی فله‌سه‌فه‌ ناکه‌ین؟»

سه‌ری‌کم بۆ ڕاوه‌شاند و باوکم به‌رده‌وامبوو؛

«له‌پێشدا ده‌بی‌ت دایه‌ له‌ ئه‌سینادا بدۆزینه‌وه. له‌به‌رئه‌وه‌ ده‌توانین ڕوونکردنه‌وه‌ی مه‌ته‌لی ژیان که‌می‌ک دوا‌بخه‌ین. هیچ په‌له‌یه‌که‌مان نیه‌، که‌سیش له‌په‌ری‌کدا نایه‌ت و په‌رژه‌که‌مان له‌بهرپه‌ی‌نی‌ت»

ته‌ماشایه‌کی کردم و گو‌تی؛

«بایه‌خ‌دان به‌وه‌ی که‌ مرو‌ف کێیه‌ و له‌ کو‌یوه‌ هاتووه‌، هه‌نده ئاره‌زوویه‌کی به‌ده‌گمه‌نه‌ که‌ تارا‌ده‌یه‌کی زۆر ده‌توانین به‌ی‌ین ته‌نها ئی‌مه‌ جو‌ره ئاره‌زوویه‌کی ئاوه‌مان هه‌یه. ئی‌مه‌ش که‌ خو‌مان به‌و شتانه‌وه‌ خه‌ریک ده‌که‌ین، هه‌نده په‌رشوب‌لا‌وین که‌ تا ئی‌ستاکه‌ش ته‌نانه‌ت نه‌مانتوانیوه‌ ڕیک‌خه‌راوی‌کی تاییه‌ت به‌ خو‌مان دایه‌مه‌زێ‌نین»

ئهو کاته‌ی به‌ته‌واوه‌تی ژیربوومه‌وه، باوکم که‌می‌ک ئاره‌قی ڕۆ‌کرده‌ په‌رداخ‌یکی بچوکه‌وه. ئاره‌قه‌که‌ له‌ نیو سانتی‌مه‌تری‌ک تی‌نه‌ده‌په‌ری.

پاشان ئاوی تی‌که‌له‌کرد و په‌رداخه‌که‌ی بۆ ڕاکێ‌شام و گو‌تی؛

«هانس تۆماس، ئه‌مه‌ بخۆره‌وه. دل‌نیام ئه‌م شه‌و باش ده‌خه‌ویت»

تاییه‌ته‌ به‌ پێ‌که‌ی په‌رتووک

چه‌ند قوم‌ی‌کم له‌دا. تا به‌ی‌یت تام‌ی‌کی ناخۆش و پی‌سی هه‌بوو، نازانم چۆن باوکم ئهو شتانه‌ی بۆ ده‌خورایه‌وه.

له‌و کاته‌شدا که‌ باوکم خه‌ریکبوو بچێ‌ته‌ جی‌گاوه‌، جو‌که‌ره‌که‌م ده‌ره‌ینا... ئهو جو‌که‌ره‌ی که‌ له‌ ئافره‌ته‌ ئه‌مریکیه‌که‌ سوال‌م‌کردبوو. ڕووم‌کرده‌ باوکم و گو‌تم؛

«حه‌زده‌که‌م ئه‌مه‌ت بده‌م»

به‌ده‌ستی‌ه‌وه‌ گرتی و زۆر به‌ جوانی له‌ی وردبووه‌وه. من پێ‌مانه‌بوو جو‌که‌ری‌کی به‌ده‌گمه‌ن بی‌ت، به‌لام ئهو یه‌که‌مین جاربوو که‌ من جو‌که‌ری‌کی بۆ په‌یدا بکه‌م.

ئهویش له‌بری جو‌که‌ره‌که‌ هونه‌ری‌کی یاری کاغه‌زی نیشاندام؛ له‌ جانتاکه‌یدا کو‌مه‌لی‌ک کاغه‌زی یاری تری ده‌ره‌ینا و جو‌که‌ره‌که‌ی تی‌که‌له‌کرد. پاشان هه‌موو کاغه‌زه‌نه‌کانی له‌سه‌ر می‌زی ته‌نیش‌ت جی‌گا‌که‌دا دانا. نه‌ختی‌ک پاش ئهو هه‌مان جو‌که‌ری به‌ده‌سته‌وه‌ بوو.

زۆر به‌وردی ته‌ماشام‌ده‌کرد، سو‌یند ده‌خۆم جو‌که‌ره‌که‌ی خسته‌ ناو ده‌سته‌که‌وه. هه‌له‌به‌ته‌ له‌وانه‌یه‌ له‌ قۆ‌لی چاکه‌ته‌که‌یدا شار‌دبی‌تی‌ه‌وه، به‌لام ئه‌ی چۆن خسته‌ی ئه‌وی‌وه؟

من له‌وه‌ تی‌نه‌گه‌یشتم؛ نه‌مه‌زانی به‌ چ شی‌ویه‌که‌، شتی‌ک هه‌روا له‌ هی‌چی نه‌بووه‌وه دی‌ته‌ بوون.

باوکم هه‌ر له‌سه‌ر په‌یمان‌ه‌که‌ی خو‌ی ما‌بوو که‌ پرسیار له‌ کارمه‌ندانی که‌شتیه‌که بکات و بزانی‌ت هیچ کورته‌بنه‌یه‌ک له‌سه‌ر که‌شتیه‌که هه‌یه‌یان نا. به‌لام بێ‌گومان پێ‌ی ده‌لێ‌ن هیچ که‌سی‌کی وا بچو‌ک له‌سه‌ر که‌شتیه‌که نیه‌. ئه‌وسا‌که‌ ڕیک به‌و شی‌ویه‌یه‌ ده‌بوو که‌ من بۆی ده‌چووم؛ کورته‌بنه‌که‌ به‌دزی‌ه‌وه‌ هاتۆ‌ته‌ ناو که‌شتیه‌که‌وه.

کورپی سینهک

...ئەگەر ژيان جادووێهک بێت، کهواته ده‌بێت جادووگه‌ریکیش بوونی هه‌بێت...

به‌ر له‌وه‌ی ب‌خه‌وین له‌سه‌ر ئه‌وه‌ پێکه‌وتین نانی به‌یانی له‌ناو که‌شتیه‌که‌دا بخۆین و ئینجا دابه‌زینه‌ ناو شاری "پاتراس" هه‌. هه‌ر له‌به‌رئه‌وه‌ زه‌نگی کاترژمێره‌که‌مان خستبووه‌ سه‌ر هه‌وت، سه‌عاتیک به‌رله‌وه‌ی که‌شتیه‌که‌مان بگاته‌ جی. به‌لام من هه‌ر له‌ کاترژمیری شه‌شه‌وه‌ خه‌به‌رمبووه‌وه‌.

یه‌که‌مین شت که‌ چاوم پێی که‌وت کتێبه‌ بچکۆله‌که‌ و زه‌ره‌بینه‌که‌م بوو. هه‌ر له‌سه‌ر می‌زی ته‌نیشته‌ جیگاکه‌وه‌ بوون. له‌و کاته‌دا که‌ ده‌موچاوه‌ ناشیرینه‌که‌م له‌ په‌نچه‌ره‌که‌وه‌ بینی، بیرم چوو‌بوو لایان به‌م. به‌راستی به‌ختم هه‌بوو که‌ باوکم نه‌یبینیوون.

"جه‌نابی به‌ریوه‌به‌ر" هیشتام هه‌ر خه‌وتبوو، منیش هه‌ر له‌و کاته‌وه‌ی که‌ چاوم کرده‌وه‌ بیرم له‌ فرۆد ده‌کرده‌وه‌ و له‌ دلی خۆمدا ده‌مگوت ئاخۆ چی ده‌رباره‌ی کورته‌بنه‌کانی سه‌ر دوورگه‌که‌ باسبکات. به‌رله‌وه‌ی باوکم، هه‌روه‌ک هه‌موو جارێکی، له‌سه‌ر جیگاکه‌ی بکه‌ویته‌ جوله‌ جول، ده‌ستمکرده‌وه‌ به‌ خویندنه‌وه‌؛

ئێمه‌ به‌رده‌وام له‌ناو ده‌ریادا یاری کاغه‌زمان ده‌کرد. من هه‌میشه‌ ده‌سته‌یه‌ک کاغه‌زی یاری له‌ گیرفانی کراسه‌که‌مدابوو. پاش ئه‌وه‌ی که‌شتیه‌که‌مان تیکشا و گه‌یشتمه‌ سه‌ر ئه‌م دوورگه‌یه‌، ته‌نها شت که‌ پێمبوو ده‌سته‌یه‌ک کاغه‌زی یاری فه‌ره‌نسی بوو.

تایبه‌ته‌ به‌ پێگه‌ی په‌رتووک

له‌سلانی سه‌ره‌تا‌دا له‌به‌ر ته‌نهاپیم زوو زوو یاری کاغه‌زم ده‌کرد. کاغه‌زه‌کان ته‌نها وێنه‌ی به‌رده‌ستم بوون. به‌لام من ته‌نها ئه‌و یاریانه‌م نه‌ده‌کرد که‌ له‌وه‌وپێش له‌ ئه‌لمانیدا فی‌ریانبوووبوم. نا، نا... گه‌ر 52 کاغه‌زی جیاواز و کاتیکی یه‌کجار بپایانیشته‌ له‌به‌رده‌ستدا بێت، ئه‌وا بێگومان ده‌توانیت ژماره‌یه‌ک یاری بپیشمار دابه‌ینیت. من هه‌ر زوو ئه‌وه‌م بۆ ده‌رکه‌وت.

به‌ره‌ به‌ره‌ هه‌ندیک خاسیه‌تی جیاوازم به‌ هه‌ریه‌ک له‌ کاغه‌زه‌کان ده‌به‌خشی. دواتریش له‌به‌رچاومدا بوون به‌ 52 که‌سی سه‌ربه‌خۆ و سه‌ربه‌ چوار خێزانی جیاواز بوون. سینه‌که‌کان په‌نگی پێستیان قاوه‌یی‌بوو، له‌شیکی پته‌ و قژیکی پری لولیان هه‌بوو. دیناره‌کان لاوازتربوون، باریکتر و شوخ و شه‌نگتربوون. سپی پێستبوون و قژیکی زی‌ب‌وای خاویان هینابوووه‌ خواره‌وه‌. کوپه‌کانیش... ئمم، ئه‌وان زی‌اتر ئه‌چوونه‌ دله‌وه‌. له‌شولاریکی خرپه‌لیان هه‌بوو، کۆله‌کانیان سوور و قژیکی زه‌ردی کالیان پێوه‌بوو. قه‌ره‌کانیش... خواجه‌ بمانپاری‌زیت! ئه‌وان له‌شیکی توند و مه‌حکه‌میان هه‌بوو، په‌نگی پێستیان زه‌رد‌با‌و‌بوو. که‌میک تو‌ره‌ و م‌رو‌م‌و‌چ ده‌هاتنه‌ به‌رچاو، دوو چاوی تیزی په‌شیان پێوه‌بوو و قژیکی ژاکا‌و‌یش سیمای داپۆشی‌بوون.

ئیدی له‌و کاتانه‌دا که‌ یارییم به‌ کاغه‌زه‌کان ده‌کرد، من به‌و شیوه‌یه‌ ده‌م‌بین‌. له‌گه‌ڵ هه‌ر کاغه‌زیکدا که‌ دامده‌نا، ده‌تگوت پ‌و‌ح‌یک له‌ بت‌لیکی ئه‌فسوناویه‌وه‌ ده‌رده‌ه‌ینم و دا‌یده‌ن‌یم. به‌ل‌ی پ‌و‌ح‌یان هه‌بوو... چونکه‌ ته‌نها شیوه‌ی سیمایان جیا‌وا‌زنه‌بوو له‌ خ‌ی‌زان‌یکه‌وه‌ بۆ خ‌ی‌زان‌یکی تر. نه‌خ‌ی‌ر، شیوه‌ی خ‌و‌ل‌ق و مه‌زا‌ج و که‌سایه‌تیشیان جیا‌وا‌ز‌بوو. سینه‌که‌کان که‌سایه‌تیه‌کی سست‌تر و وشک‌تریان هه‌بوو وه‌ک له‌ دیناره‌ ناروون و دل‌ناسکه‌کان. کوپه‌کانیش دل‌خ‌و‌ش‌تر و نه‌رم‌تر‌بوون

تایبته به پنگه پرتووک

شکلەکان بەردەوام لە ئاگایدا هەر دەژیان. ئەوساکە ئیتر هەر بە خەیاڵ یاریم پێدەکردن و چیتەر پێویستم بە خودی کاغەزەکان نەما. وەک ئەو وەبوو کە لە پێکدا بەبێئەوێ هیچ ژمێریاری بەکاربەنیت، بتوانیت شتەکان بژمێریت. بۆ نمونە کۆی شەش و حەوت هەر دەکاتە سیازە، تەنانەت ئەگەر هیچ شتیکیش بۆ ئەنجامدانی ئەو کۆکردنەوێ بەکارنەهێنیت.

بەو جۆرە بەردەوام قسەم لەگەڵ برادەرە نەبێراوەکاندا دەکرد، پاش ماوەیەکیش لەو دەچوو وەلام بەدەنەوێ هەرچەندە هەمووی تەنها هەر بە خەیاڵیش بوو. زیاتریش ئەو کاتانە بەروونی دەمبینین کە دەخەوتم، چونکە لەپادەبەر خەوم بەشکلەکانەوێ دەبینی و هەمیشە لەگەڵیاندا بووم. هەر لە کۆمەڵگایەکی بچکۆلە دەچووین. لە خەوێکاندا شکلەکان سەر بەست لەمن قسەیان دەکرد و شتی جۆراوجۆریشان دەکرد. ئا بەوجۆرە لە شەوێکاندا کەمتر هەستم بەتەنهایی دەکرد وەک لە پۆژە دورودریژەکان. دواتریش کاغەزەکان بەپێی کەسایەتی تایبەتی خۆیان ژیاڵیان بەسەر دەبرد. لەناو ئاگایدا هەروەک پاشا و شارژنی راستی و خەلکی راستەقینە لە گوشت و خۆین پێکھاتوو دەهاتن و دەچوون.

پەییوەندیشم لەگەڵ هەندێک لە شکلەکاندا زیاتر بوو وەک لەوانی تر. لەسەرەتادا بەردەوام گفتوگۆی دورودریژم لەگەڵ کۆری سینەدا دادەمەزراند. هەروەها جارجاریکیش بۆ ماوەیەکی دورودریژ کاتیکی خۆشم لەگەڵ دەی قەرەدا بەسەر دەبرد. هەلبەتە ئەو کاتانە لە دەیتوانی دەست بەسەر خۆیدا رابگریت.

بۆ ماوەیەکیش بەدزیەوێ لەگەڵ بللی کوپدا کەوتبومە خۆشەویستیەوێ. بەو شێوەیەش چێژ و خۆشیم لە یاریە هەزریەکی

لە قەرەکان کە زوو زوو هەڵدەچوون و پەست و تورەدەبوون. بەلام لەناو هەر خێزانیکیشدا جیاوازیەکی گەورە هەبوو. هەموو دینارەکان دڵ ناسکبوون و زۆر بە ئاسانی هەستیان بریندار دەبوو، بەلام لەناو هەموویاندا سیی دینار تاواناویک دەگرتا. هەموو قەرەکان هەڵدەچوون، بەلام دەی قەرە لە هەموویان زیاتر تورەدەبوو.

بەو شێوەیەش لەگەڵ تێپەرپوونی سەلەکاندا 52 کەسایەتی نەبێراوم خۆلقاند، هەر لێرەشدا لەسەر ئەم دوورگەییە لەگەڵدا دەژیان. لە دواجاریشدا ژمارەیان بووبە 53، چونکە جۆگەریش هاتە ناو ناوانەوێ و پۆلیکی گرنگی بینی»

«بەلام چۆن...»

«نازانم گەر بتوانیت مەزەندەیی ئەوێ بکەیت کە من چەندە تەنھا بووم. ئێرە لەپادەبەر مات و بێدەنگبوو. راستە بەردەوام چاوم بە چەند گیانەوێکی جیاواز دەکەوت؛ کونەپەپوێکان و "مۆلووک"ەکان شەوانە چەند جارێک لە خەو هەڵیان دەستاندم، بەلام هیچ کەسێک نەبوو کە قسە لەگەڵدا بکەم. هەر پاش چەند پۆژیک کەوتە قسەکردن لەگەڵ خۆمدا. پاش یەک دوو مانگیش قسەم بۆ کاغەزەکان دەکرد. تاواناویک بەشێوەیەکی بازنەیی بەچواردەوری خۆمدا ریزمەکردن و بەخەیاڵ وامدادەنان کەوێک من مەوێ راستەقینە و لە گوشت و خۆین پێکھاتوون. جارجاریکیش هەروا کاغەزێکم بەرز دەکردەوێ و گفتوگۆیەکی دورودریژم لەگەڵدا ساز دەکرد. پاش ماوەیەکیش هەموو کاغەزەکان کۆن بوون و خەریکبوو دادەپزان. تیشکی خۆر پەنگەکانی سەپییوونەوێ و زۆر بەزەحمەت وێنەیی سەر کاغەزەکانم لەیەکدی بۆ جیا دەکرایەوێ. لەبەرئەوێ هەموو دەستەکەم خستە قەوڵەوێ بچکۆلەوێ و هەتا ئەمپۆکەش هەر پاراستووم. بەلام

تایبته به پتگی پرتووک

پهنیر و گوشت و ماسی هینا. نهوجا سوراحیهک شیریشی خسته سهر میزهکه، پهنگیکی سپی و جوانی ههبوو. ههر زوو زانیم که شیرى "مۆلووک"ه. بۆ پاش نانخواردنیش، بهلهمیگ میوهی خسته بهردهمم، ده بۆ پانزه میوهی جوراوجوری لهسهریوو. من تهنها سیو و پرتقال و مۆزم دهناسیهوه، میوهکانی تریش تایبتهتبوون به دوورگهکه. بهرلهوهی فرۆد دهستبکاتهوه به باسهکهی، بۆ ماوهیهک نان و میوهمان خوار.

تامی نان و پهنیرهکه کهمیگ جیاوازتربوون له تامی نهو نان و پهنیرانهی لهوهوپیش خواردبوومن. ههرهها تامی شیرهکش جیاوازبوو، لهشیری مانگا زۆر چهورتربوو. بهلام گهرهترین جیاوازی تامم لهو کاتهدا بۆ دهركهوت که کهوتینه میوه خواردن. تامی ههندیکیان ههر بهتهواوهتی له تامی ههموو میوهیهکی تر جیاوازبوو. بهخۆم نهبوو، جارجاریک لهسهر کورسیهکه بۆی دهجولامهوه و دهمگوت "ممم".

پاش نهختیک پیاوه پیرهکه گوتی؛

«قهت له خواردندا هیچ کهموکوپیهکم نهبووه»

میوهیهکی به نهندازهی کولوکهیهک ههلگرت و قازیکی لیكردهوه، ناوهکهی ههرهوک مۆز زهره و نهرمبوو. پاشان درێژهی به قسهکانیدا و گوتی؛

«بهیانیهکیشیان روویدا... نهو شهوه زیاد لهپاده خهوم بینیبوو. بهیانی زووهکهی له کوخهکهمدا هاتمه دهرهوه، هیشتام شهونم ههر به گیاکانهوهبوو و خۆریش هییدی هییدی لهسهر چیاکانهوه ههلههات. لهپریکدا لهخوارهوهی قهدهپالهکهوه بینیم دوو کهس بهرهوورووم دههاتن. منیش بهرهووروویان رویشتم، وامزانی لهدوارجاردا چهند

خۆم دهبینی... من هینده تهنها بووم، تیدهگهیت؟... نهو زۆر جوانبوو لهبهراچاومدا؛ کراسیکی زهردی لهبهردابوو، دووچاوی سهوزی جوانی پیوهبوو و قژیکی درێژ و کالی بهردابوووه. بهراستی پیویستم به ئافرهتیکبوو لهسهر دوورگهکه. له نهلمانیا کچیکم دهستنیشانکردبوو که ناوی "ستینا" بوو. ئاخ، هاوار بهمالم... نهویش دهستگیرانهکهی لهناو دهريادا ونبوو»

پیاوه پیرهکه دهستیکی بهریشیدا هینا، بۆ ماوهیهکی دورودرێژ بهبی دهنگی مایهوه. دواتر گوتی؛

«ئییستاکه درهنگه برادهر. وایزنام پرووداوی کهشتی تیکشانهکهشت، بهتهواوهتی شهکهت و ماندووی کردویت. پیت باشتربه گهر سبهینی لهسهر باسهکهمان بهردهوامبین؟»

«نا، نا. بههیچ جوریک. ههزدهکهم ههمویم بۆ بگریتهوه»

«بیگومان وایه. بهههرحال باشتربه بهر لهوهی ئاههنگی جۆکه دهستیپیکات، تۆ ههموو شتیک بزانیته»

«ئاههنگی جۆکه؟»

«بهئی، ئاههنگی جۆکه!»

لهویدا ههستایه سهریی و کهمیگ هات و چۆیکرد. پاش نهختیک گوتی؛

«بهلام خۆ برسیت بووه؟»

نهمتوانی نکۆلی لهوهیان بکهه. پیاوه پیرهکه خۆیکرد به چیشتهخانه بچکۆلهکهیدا و لهناو چهند قاپیکی جوانی شوشهدا کۆمهلیک خواردنی هینا. لهسهر میزهکهی نیوان ههردووکهماندا داینا.

وامزانی خواردنی سهر دوورگهکه ساکار و سادهیه، بهلام فرۆد یهکههمجار قاپیکی پر له نان و کیکی دانا. دواتریش چهندين جۆری

تایبه ته به پښه پرتووک

هیچ شتیک نیه لهو شتانه ی که له ناوه وه ماندا دهیانخولقینین، خوځیان له خوځیان به ئاگابن. به لام پړک ئه و خه یاله ی من وه کو هه موو ویناکردنه خه یالیه کانی تر نه بوو. له ویدا به شیوه یه کی سهر و ناروون به ئاراسته یه کی تر دا پوښت؛ له ناو بوشای خولقاندنی هزرمه وه هاته دهره وه و خوځیان له ناو بوشای خولقینراوی ژیر ئاسماندا بینیه وه»

له ویدا به توندی هه ناسه یه کم هه لکیشا و گوتم؛

«به لام ئه وه... ئه وه پړیتیناچیت»

فرودیش له سهر قسه کانی خو ی هه ربه رده وامبوو؛

«به ره به ره ژماره یان زیادی ده کرد. من شتیکم زور به لاهه سهر بوو؛ هاتنی که سانی نوئ به لای کونه کانه وه زور ئاساییوو. هه روه ک ئه وه و ابو که دوو کهس له نا کاودا له ناو باخیکا چاویان به یه که ده که ویت. هیچیان هه لسوکه وتیکی سهر ناکات، تنه ا له بهر ئه وه ی یه کیکیان له پش ئه وه تر وه له ویدا بوو.

کورته بنه کان به شیوه یه ک قسه یان له گه ل یه کتر دا ده کرد، هه ر ده نگوت بۆ ماوه یه کی دورودریزه یه کتری ده ناسن. بیگومان له راستیشدا به شیوه یه ک یه کتریان ده ناسی. ده توانین بلین بۆ ماوه ی چهن دین سالی دورودریژ پیکه وه بوون له سهر ئه م دورگه یه، چونکه من خه ونیش و زینده خه ونیشم به وه وه ده بینی که که سایه تیه کان قسه یان له گه ل یه کتر دا ده کرد.

پاش نیوه پړیه کیان له م خوارانه وه له ناو دارستانه که دا پیاسه مده کرد، له ویدا بۆ یه که مین جار بللی کوپم بینی. و ازانم ئه و له ده وروبه ری ناوه راستی ده سته ی کاغه زه کاند ا بوو. به هه رحال نه له سهره تا دا دامده نا و نه له کو تایشدا.

که سیک هاتوونه ته سهر دورگه که. له و کاته دا که لیان نزیکه بوو مه وه و زانیم کین، خه ریکو بو دل م له قه فزه ی سنگمه وه بیته دهره وه؛ کوپی سینه ک و پاشای کوپ بوو.

یه که سهر له دلی خو م دا گوتم "بیگومان هیشتام هه ر له کوخه که مدام و خه و ده بینم، ئه م بینیه به ده گمه نه ش تنه ا خه ویکه و هیچی تر". له هه مان کاتیشدا به ته و او ته ی دلنیا بووم له وه ی که هه ر زور به خه به ربووم. به لام زور جاریش خه وم ده بینی و نه مده توانی دلنیا بم. هه ردوویان به شیوه یه ک سه لامیان لیکردم، هه ر ده تگوت براده ری کوئی یه کترین. له راستیشدا به شیوه یه ک له شیوه کان هه ر واشبووین! پاشای کوپ گوتی؛

«چ به یانیه کی خو شه فرود»

ئه و وشانه یه که مین رسته بوو که له سهر ئه م دورگه یه دا له زاری که سیکه وه هاته دهره وه، که خوم نه بیت. ئینجا کوپه که ش گوتی؛ «ئه مپړ ده بیت شتیک یه سوود بکه ین»

پاشا که ش وه لامی دایه وه و گوتی؛

«فه رمانی من ئه وه یه که کوخیک دروست بکه ین»

هه رواشمان کرد. له سهره تا دا له کوخه که ی مندا شه ویان کرده وه. پاش یه ک دوو پړوژیکیش هه ر له خوار خو مه وه کوخیکی نایاب و جوانمان دروست کرد و گواستیانه وه ناوی.

هه ردوویان بوون به براده ریکی گیانی به گیانیم و وه ک خوم و ابوون - تنه ا یه ک جیا وازیمان هه بوو؛ ئه وان هه رگیز بیران له وه نه ده کرده وه که به ریژیایی ئه و هه موو ساله وه کو من له سهر ئه م دورگه یه دا نه ژیاون. شتیک له ناوه وه یاندا وایلیده کردن ئه و راستیه نه بینن که ئه وان له بنه رته دا له خه یالی مندا چنراوون و هیچی تر.

تایبه ته به پښتو په پرتو

سهرله نوې پوښ د ده پښتو وه. ژيانی سهر ئه م دوورگه يه فيري ئه وهی کردووم که هه میسه پوښکی نوې هه ر دیت»
 ئه و شتانه ی فرود بومی ده گپرایه وه، هیڼده سهرنچراکښه ربوون که تا ئیستا که ش وشه به وشه یم له یاده.

له دلی خومدا ده مگوت "ئاخر چو 53" وینه ی خه یالی "وهک مروقی راسته قینه ی زیندو دینه دونه ی راسته قینه وه؟ له پریکدا دیسانه وه گوتم؛

«ئوه... ئوه پښتینا چیت؟»

فرود سهریکی له قاند و گوتی؛

«له ماوه ی چهند سالیکی که مدا هه موو کاغه زه کان توانیان له ئاگاییمه وه دزه بکه ن و بیڼه سهر ئه و دوورگه يه ی که خومی له سهر ده ژيام. له وانه شه من به ئاراسته که ی ترده پوښتیم؟ کی ده زانیت؟ به لایه نی که مه وه ئه وه ش بواریکبوو و به رده وام هه لمده سه نگاند.

راسته بؤ ماوه ی چهندین سال له گه ل ئه و براده ره نوییانه مدا ژیاوم، وه راستیسه که پیکه وه لادیکه مان ئاوه دانکرده وه، پیکه وه نانمان لیډه نا و پیکیشه وه ده مانخوارد، به لام هه میسه پرسیارم له خومده کرد و ده مگوت "بلیت ئه و که سانه ی چواره ورم راسته قینه بن؟ بلیت من نه چووبیتمه ناو جیهانیکی خه ونی هه تاهه تاییه وه؟ بلیت ون نه بووبم -نه که ته نها له سهر دوورگه که - به لکو له فه نتاسی خومدا؟ ئه گه ر وابت؛ که واته بلیت پوښیک له پوژان ریگای گه رانه وه بؤ ناو هه قیقه ت بدوژمه وه؟".

به لام ئه و کاته ی که کوری دینار تو ی هی نا بؤ لام، ئیدی دلنیا بووم که له ژیانکی راسته قینه دا ده ژیم. به راست، خو تۆ جوکه ریکی نویی ده سته که نیت، هانس؟ بلیت تۆ شم به خه یال دروستکردیت؟»

له پښدا ئه و منی نه بیڼی، به پریگادا ده پوښت و له به رخویه وه ئاوازیکی خو شی ده خویند. منیش وه ستام و فرمی سک به چاوه کانمدا هاتنه خواره وه. ئاخر یه کسهر "ستینا" ی ده سته گیرانم بیرکه وته وه.

غیره تم دایه به رخوم و به هیواشی بانگم کرد؛

«بللی کوپ»

ته ماشایه کی کردم و به ره ورووم هات. ده سته ی کرده ملم و گوتی؛

«زور سوپاست ده که م فرود... تۆ منت دوژیه وه. ئاخر به ی تۆ ده بی من چیم بکر دایه؟»

پرسیاریکی زور به جی و ماقولی کرد. له راستیدا ئه و به ی من هیچی بؤ نه ده کرا. به لام ئه و خو ی به ئاگا نه بوو له وه. هه رگیزیش نابیت ئه وه بزانییت.

لیوه کانی هه ر زور سوور و نه رمبوون. هه زمده کرد ماچیبکه م، به لام شتیک ریگه ی لیډه گرتم.

به ره به ره خه لکانی سهر دوورگه که پروی له زیادبوون ده کرد، ئیمه ش خانوی نویمان بؤ دروستده کردن. ئا به و شیوه یه ش لادییه کی ته واو به چواره ورمدا دروستبوو. چیتیش هه ستم به ته نهایی نه ده کرد. کومه لگایه کمان پیکه ی نا و هه رییه که مان کاریکی تاییه تیمان هه بوو.

هه ر له سی چل سالی که له مه و به ره وه هه موو 52 که سایه تی یاریه که ده رکه وتن. ته نها یه کدانه یان دواکه وت؛ "جوکه ر"، ئه و دوا هه مین که س بوو که له دایکبوو، ئه و شانزه بؤ حه قده سالی که له مه و به ره خو ی له سهر دوورگه که دا نی شاندا. ئیمه خه ری کبوو له گه ل شیوازی ژیان نویماندا خومان راده هی نا، به لام ئه و وه ک که سیکی گیره شیوین هاته ناو ژیا نه ئارامه که مانه وه. به لام پاشان دیمه سهر ئه و باسه. هانس... به یانیش

تایبه ته به پښه پرتووک

هه لامل، به لام دهرختنی فیلیکی ئاوها ئاسان نیه، به تایبه تیش کاتیک که جادووگره که خوی له سهر شانۆ نیشان نادات. نهخته نهخته له وشکانی نزیک ده بووینه وه و له و کاته دا که باو کم سهری هیئایه ئه و دیو پرده که وه و وشکانی بینی، به ته واوه تی شله ژا و گوتی؛

«هیئده ی نه ماوه بگهینه ولاتی فه یله سوفه کان»

پیاوه پیره که ته ماشایه کی کرد و به راستی په روشی وه لامیک بوو. له بهر ئه وه به په له گوتم؛

«نا، نا. منت له خه یال هه لنه چنیوه. ببوره پرسیاره که هه لده گیرمه وه؛ ئه گهر تو خه و نه بینیت، که واته من خه و ده بینم. ئه و کاته ش من خه و به هه موو ئه و شته خه یال یانه وه ده بینم که تو ده یانگیرپته وه...»

له پریکدا باو کم له سهر جیگا که یدا خوی هه لگیرایه وه. منیش خوم هه لایه سهر زهویه که، پانتوله کهم راکیشا و به هیواشی کتیه بچکوله کهم خنی به گیرفانیکیدا.

راسته وراست خه بهری نه بووه وه. چوومه لای په نجه ره که وه و له پشت پرده کانه وه وه ستام. له دووره وه وشکانیم ده بینی، به لام زور به لامه وه گرنگ نه بوو، چونکه هه موو بیرکردنه وه کانم له شوینیکی تربوون... له راستیدا له کاتیکی تریشدا بوون.

خوم به خوم ده گوت ئه گهر ئه و شتانه ی فرود بو هانسی ده گیرپته وه به راستی روویاندا بیت، که واته من گه وره ترین چیرۆکی هونه ری یاری کاغه زم خویندوته وه. چونکه خوی له خویدا شتیکی زور سهر سور هیئنه ره گهر بتوانیت ده سته یه ک یاری به جادوو بهیئنه بوون. به لام ئه گهر وا له ههر 53 کاغه زه که بکهیت که پرین له ژیان و له سهر ئه م زهویه بزین، ئه و ئه وساکه جادوو که ده چیته قالبیکی ته واو جیاوازه وه. بیگومان فیروونی ئه و کاره ش چه ندین سالی پی ده چیت.

به لام ئه گهر ژیان جادوویه ک بیت، که واته ده بیت جادووگره یکیش بوونی هه بیت. ئومیده وارم پوژیک له پوژان پرده له سهر رووی

www.pertwk.com

کچی سینەک

...بەرلەوێی پابکات، دەبواوە ناوی خۆی لەسەر ئافەریدەکانی
بنووسیبایە...

دواتر هەر کە گەشتینە "پیلۆپۆنیس"، باوکم خێرا ژمارەییەکی هەمان
ئەو گۆقارەیی کچی کە کاتی خۆی پوری لە دوورگەی "کریتا"دا کەربووی.
لەو شارە قەراغ دەریایە قەرەبالغەدا، بۆ نانخواردنی بەیانی لە
چێشتخانەییەکی سەر یەکیک لە گۆرەپانەکاندا دانیشتین. داوای قاوە
و شەربەت و نان و مرەبای گیلایمان کرد، لەو کاتەدا کە چاوەروانی
خواردنەکەمان بووین، باوکم وردە وردە گۆقارە ئافەرەتەکانی
هەڵدەدا و چاوی پێدا دەخشاند. لەپێکدا گوتی:
«بەرست!»

گۆقارەکی هەلگیراوە و لاپەرەییەکی نیشاندام، وینەییەکی دایکم بە
پراوپی پەرەکەو بوو. یەكجار وەکو ئافەرەتەکانی سەر کاغەزی
یاریەکی کە باوکم لە "فیرونا"دا کچی، پرووت نەبوو. بەهەر حال
بەلایەنی کەمەو دەکرا لەم ببووردی، چونکە بەئاشکرا دیاربوو کە
پیکلامەیی بۆ جەلەبەرگیکی مەلەوانی دەکرد.
باوکم گوتی:

«لەوانەییە دایکت لە ئەسینادا بدۆزینەو، بەلام دیارە بردنەوێی
لەگەڵ خۆماندا بۆ مالهەو هەروا ئاسان نابێت»

چەند شتییک لە خواری خوارەوێی پەرەکەو نووسرابوو، باوکیشم
بەتەواوەتی نەیدەتوانی لێتییگات، چونکە بە یۆنانی نووسرابوون.
نەک تەنها مانای وشەکانیان سەختە، بەلکو شیوەی نووسینیان

تایبەتە بە پێگە پەرتوک

ئاسان نیە، چونکە یۆنانیەکان تا ئێستاکەش زمانی نووسینیان
نەگۆڕیوەتە سەر پیتە لاتینیەکان.

نانی بەیانیان بۆ خستینە سەر میزەکە، بەلام باوکم تەنانت کوپی
قاوەکەشی بەرزەکردەو. لەبری ئەو گۆقارەکی هەلگرت و خۆی
گەیانە لای خەلکانی چواردەورمان، بەداوای کەسیکدا دەگەرا کە
ئینگلیزی یان ئەلمانی بزانی. لە دواجاردا چەند گەنجیکی دۆزیوە.
گۆقارەکی بۆ درێژکردن و داوای لێکردن وشە بچکۆلەکانی خواری
خوارەوێی بۆ وەرگیری. گەنجەکان ئاوریان لێدەدامەو و تەماشایان
دەکردم، منیش شەرم گرتی. هەر بۆ خۆم دانیشتبوو و ئومیدەواربووم
باوکم لێیان تۆرەنەبێت و بلیت ئیوە ئافەرەتیکی نەرویجیتان دزیووە
یان شتییک لەو بابەتە.

باوکم گەپاوە لام و ناوی ئەو شوینە نووسیوو کە پیکلامەکی
دەركردبوو، ئەوجا هەر وا بەئاسانی گوتی:
«وا هاتین»

بێگومان گۆقارەکە وینەیی چەندین ئافەرەتی تریشی تیدا بوو، بەلام
باوکم هەر وینەکی دایکمی بەلاو گرنگبوو. بە هیواشی ئەو
لاپەرەیی لێکردەو و دواتر گۆقارەکی فریادیە ناو تەنەکی
خۆلەکەو. تارادەییەک لەو دەدەچوو کە جۆکەریک لە دەستەییەک یاری
کاغەز دەربەھێتی و باقیەکی فریادات.

نزیکتەری پێگا بەرەو ئەسینا بەسەر کەناله بەناوبانگەکی
"گۆرینت"دا دەڕۆشت. بەلام ئەگەر باوکم لاریگایەکی گرنگتری
بزانیایە، ئەوا هەمیشە لاریگایەکی هەلدەبژارد، نەک نزیکتەری پێگا.

تایه ته به پښه پرتووک

له ژیر ئاسمانیکی شیندا له م سهره وه بو ئه وسهر ده هاتن و ده چوون.
پاش که مڼک گوتم؛

«نه گهر به راستی خودایه که هه بیټ، نه وا یاری چاوشارکي له گه ل
ئافه ریده کانیدا ده کات و ده ستيکی بالاشی له و یاریه دا هه یه»
باوکم به ده نگيکی قرخنه وه پيکه نی، به لام هه ستمده کرد به ته واوه تی
له گه لمدایه. دواتر گوتی؛

«له وانه یه له و کاته دا که چاوی به ئافه ریده کانی خوی که وتبیټ،
به ته واوه تی دلای داخوړپا بیټ. دواتریش هه موو ستيکی به جیهیشتووه و
پایکرده له ده ستیان. نه زانیت چوون... سه خته بزانیان کامیان زیاتر
داچله کیوون؛ ئاده م یان خودا. پیموابیټ جوړه خولقاندنیکي ئاوها
هه ردوولا وه که یه که ده ترسینیټ. به لام به پروای من به لایه نی که مه وه
به رله وهی رابکات، ده بویه ناوی خوی له سهر ئافه ریده کانی
بنووسیایه»

«ناوی خوی بنووسیایه؟»

«بیگومان ده یوانی ناوی خوی له سهر تاشه به ردیکی چیا یه که یان
شتیک له و بابته جیهیشتایه»

«که واته تو بروات به خودا نیه؟»

«من وام نه گوت. من ریک له وه وپیش گوتم خودا له ئاسماندا دانیشتووه
و پیمان پیده که نیټ، چونکه پروای پیناکه یان»

له دلی خومدا گوتم "ریک"، بیرم دیت له وه وپیش له هامبورگدا
قسه یه کی قوړی ئاوها ی کرد.

باوکم دریژه ی به قسه کانی دا و گوتی؛

«راسته هیچ ناو نیشانیکی دانه ناوه، به لام له دواي خوی جیهانیکی
به جیهیشتووه. به پروای من نه وه به سه»

له راستیدا پیخو شبوو سهر دانی فالگره وه که ی "دیلی" بکات و شتيکی
لیبیرسیټ. واته ده بویه به پا پوړ که نالی "کورینت" مان بپریایه و
دواتریش له سهری که ناله که وه به ناو "دیلی" دا بکه وتینایه ته وه ری.
ته نه نیو ساعاتیک له ناو پا پوړه که دا ماینه وه و دواتریش پاش چه ند
کیلومه تریک گه یشتینه شاریکی بچوک که پینان ده گوت "نافپاکتوس".
له ویدا لاماندا و له گوړه پانیکیدا شه ربته و قاوه مان خوارده وه،
شوینه که مان به سهر قه لایه کی "فینسیایی" دا ده پروانی.

بیگومان بیرم له دایکم ده کرده وه و له دلی خومدا ده مگوت ئاخو چی
پووبدات له و کاته دا که له نه سینادا ده یینین، به لام له هه مان
کاتیشدا خه یالیکم هه ر لای نه و شتانه بوو که له کتیبه بچکوله که دا
خویندبوومنه وه. ده مویست به بی نه وهی نه یینه که ی خوم ئاشکرا بکه م،
پیگه یه که بدو زمه وه و بیرکرده وه کانم به باوکم بلیم.

باوکم ده ستي بو بویه که به رزکرده وه و داواي حساب که مانی کرد،
منیش له و کاته دا گوتم؛

«بابه... تو بروات به خوا هه یه؟»

که مڼک داچله کی گوتی؛

«به م پیش نیوه پرویه... پیټ وانیه هیشتام زوو بیټ بو نه و باسانه؟»
تا راده یه که منیش له گه لیدا ته بابووم، به لام خو نه و نه یده زانی نه و
به یانیه زووه له و کاته دا که نه و خه وتبوو من له کوئ بووم. خو زگه
ده یزانی. نه و خوی چه نده ها بیروکه ی زیره کانه و جوړاوجوړی به
می شکدا ده هات و ده چوو، جار جاریکیش هونه ریکی جوان و
سهرنچراکیشهری کاغه زی نیشان ده دام. به لام من ده سته یه که کاغه زی
یاریم بینی، که وه که مروقی زیندووی له گوشت و خوین پیکهاتوو،

تایبه ته به پتووک

نهدوه ستا. ئه ویش ههروهک باوکم خولیای دۆزینهوهی ههقیقه ته ههتا ههتاییهکان بوو. ته نهها جیاوازیشیان له وه دابوو که "پروفسور" هکه ههروا بو خوشی دواى ئه و بابته ته که وتبوو، به لام باوکم به راستی سه رقالی فهلسه فه بوو.

باوکم دانیشتبوو و چاوی بریپوووه قه لا فینیساییه که، دواتر گوتی؛ «هانس تۆماس، خودا مرد... ئییه کوشتمان»
ئه و رسته یه زۆر هاژاندمی، هاوکاتیش به راستی لیی تینه ده گه یشتم. له بهرئه وه هیه و له میکم نه دایه وه.

پاش ئه وهی له که نالی کۆرینت تیپه پین و به ناوچه شاخواویه کاندایا به ره و "دیلفی" سه رده که وتین، به لای چه ند باخیکی زهیتونی بیکوتایدا تیپه پین. ده مانتوانی هه ر هه مان رۆژ بگه یه نه ئه سینا، به لام باوکم گوتی "ئى خو ناکریت هه روا به خیرایی به لای "دیلفی" دا تیپه پین، خو ده بیت سه ردانیکی باشی ئه و شوینه پیروژ و دیرینه بکه یین".

بو نیوه رۆ گه یشتینه "دیلفی" و له سه روی ئه و شاره بچوکه دا له ئوتیلیدا دابه زین که به سه ر که نالی کۆرینتدا ده یروانی، تابلایت دیمه نیکی دلگیربوو. چه نده ها ئوتیلی تریشی لیبوو، به لام باوکم ئه و دانیه یانی هه لبارد که جوانتر به سه ر ده ریادا ده یروانی.

له ئوتیله که وه به ره و ناوچه به ناوبانگه که ی په رستگا کان که وتینه ری، ته نهها یه ک دوو کیلۆمه تریک له خو ره لاتییه وه دوربوو. له ناوچه یه کی هه لکه ندراو نزیک بووینه وه، له ویدا ده می باوکم هه رده تگوت چیکه نه یه، به هیه چ جوړیک نه ده وه ستا؛

«خه لکی به دریزایی سه ده کۆنه کان ده هاتنه ئیره و داواى ئامۆزگاریان له "ته پۆلۆ"ی فالگره وه ده کرد. پرسیاریان سه باره ت به

که میک بیریکرده وه و گوتی؛

«جاریکیان ئه ستیره ناسیک و پزیشکیکی نه شته رگه ری میشک مشتومپی ئاینیان ده کرد، هه ردووکیان روسیپوو. ئه ستیره ناسه که مه سیحی نه بوو، به لام پزیشکه که مه سیحی بوو. ئه ستیره ناسه که به شانازییه وه گوتی؛ "من زۆر که ره ت چوومه ته ئاسمان، به لام هه رگیز نه خودام بینی و نه فریشته ش". پزیشکه که ش بو ماوه یه ک ده می داپچری، به لام پاشان وه لامی دایه وه و گوتی؛ "منیش نه شته ری چه نده ها میشکی زیره کم کردوه، به لام هه رگیز یه ک "بیر" یشم نه بینوووه"

ئه وجا من ده مم داپچری و گوتم؛

«هه ر ئیستا ئه م باسه ت هۆنییه وه، وانیه؟»

سه ری راوه شاندا و گوتی؛

«نا، ئه وه یه کیک بوو له و نوکتانه ی که مامۆستای فهلسه فه که مان له شاری "تاره ندال" دا بوی ده کردین»

له راستیدا کاتی خو ی باوکم له زانکۆی ئازاددا تاقیکردنه وه یه کی فهلسه فه ی داوه و به و شیویه ش شه هاده ی فهلسه فه ی وه رگرتوو. هه موو کتیه کانی له وه و به ر خویندبووه وه، به لام له گه ل ئه وه شدا پایزی پیشو له قوتابخانه یه کی ئاره ندالدا به شدارى له و وانانه دا کرد که تایبه تن به میژووی فهلسه فه.

بیگومان باوکم هینده ی به لاوه به س نه بوو که بروات و گوئ بو "پروفسور" هکه ی قوتابخانه شلکات. نا، نا... جار جاریکیش بانگه یشتی ده کرده ماله وه بو "هیسپۆ". ئه وسا ده یگوت "خو نه مده توانی هه روا له ئوتیلی شاره که دا به جیی به یلم". ئا به و شیویه ئه ویشم ناسی. ئه و پیاوه زۆر چه نه بازوو و هه رگیز ده می

هه موو شتيك ده كرد، بۆ نمونه؛ كئى بهيئن و كئى نههيئن، بهره و كوئى
سهفه ربه كن، كهى له گه ل و لاتانى تردا بكهونه شه ره وه، له سه ر چ
سالنامه يه ك برۆن و هتد»

له ويڊا ليمپرسى؛

«فالگرته وه چيه؟»

باوكم كه وته باسكردن و گوتى كاتى خوى "زيوس"ى خواوه ند دوو
هه لوى به ئاسماندا هه لداوه، بۆنه وهى هه ر يه كه يان له لايه كى
ئاسمانه وه به ده وورى زه ويڊا بفرئ. دواتر له "ديلفى"دا يه كترى
گرتوته وه، ليژه شه وه يو نانيه كان له و بر وايه دا بوون كه "ديلفى"
ناوه راستى جيهان ببئت. دواتر "ئه پۆلۆ" هاتوه و ويستويه تى له
"ديلفى"دا نيشته جئ ببئت، به لام به رله وه ده بوايه ئه زديها
ترسناكه كهى بكوشتايه كه ناوى "پيسۆن" بوو. هه ربۆيه دواتر ناوى ژنه
قه شه كه يان نا "پيسيا". ئه و جا "ئه پۆلۆ" ئه زديهاكه ده كوژيئت و ده ببئت
به مار. پاشانيش هه ميشه ئه و مار له گه ل خويڊا بۆ هه موو شويئيك
ده بات.

ده ببئت دان به وه دا بنيم كه زۆربه ي ئه و شتانه ي باوكم باسى كردن،
من ليى تينه ده گه يشتم. ته نانه ت هه ر وه لامى پرسياره كه شمى
نه دايه وه و پيى نه گوتم "فالگره وه" چيه. به لام ئيتر وا خه ريكوو له
شويئى چوونه ژوره وهى په رستگا كه نزىك ده بوو ينه وه. په رستگا كه
كه وتبووه پانتاييه كى خواروى شاخى "پاتناس" وه. كاتى خوى "ئۆ

تايه ته به پنگه ي په رتووك

خوارنه كه²⁵ له و چيايه دا ژياوون و به هره ي هونه رييان به مروف
به خشيوه.

به رله وهى بچينه ژوره وه، باوكم گوتى ده ببئت له پيشدا له ئاوى كانيه
پيروژه كه بخوينه وه. كانيه كه كه ميك له خواروى شويئى چوونه
ژوره وهى په رستگا كه وه بوو. دواتر گوتى هه موو ئه و كه سانه ي كه
ده چنه ئه و شويئى پيروژه وه، ده ببئت له پيشدا ليژه دا خويان
پاكبكه نه وه. جگه له وه ش ده يگوت هه ر كه سيك له و ئاوه بخواته وه
حيكمه ت و به هره ي شيعرى بۆ ديئت.

چوينه ناو په رستگا كه وه و باوكم نه خشه يه كى كرى، كه شيوه ي
په رستگا كهى به ر له دوو هه زار سال له مه وه به رى نيشانده دا. من
نه خشه كه م زۆر به دل بوو، چونكه جگه له چه ند پاشماويه كى ئيره و
ئه وئ هيجى ترى نه ما بووه وه.

له پيشدا به لاي چه ند پاشماويه كدا تيپه رين كه كاتى خوى ژوورى
باجدانى گومرگ بووه. له و سه رده مه دا هه ر كه سيك داواى ئاموژگارى
له "ئه پۆلۆ" بكردايه، ده بوايه ديارى نايابى بۆ بهيئنايه و له چه ند
خانويه كى تايه تيدا كوينا نه كرده وه. بيگومان ئه و خانوانه ش له لايه ن
ولا ته جياوازه كانى ئه و سه رده مه وه دروستكرا بوون.

گه يشتينه لاي په رستگا گه و ره كهى "ئه پۆلۆ" و له ويڊا باوكم
به شيويه كى باشت ر ماناى "فالگره وه"ى بۆ روونكر دمه وه و گوتى؛

«ئه و پاشماوانه ي كه ليژه دا ده بيبنيت، كاتى خوى په رستگا گه و ره كهى
"ئه پۆلۆ" بووه. له ناو په رستگا كه دا به رد يكي داتا شراوى گه و ره يان

²⁵ ئه و خوارنه ي كه له ميتۆلوژياى يو نانيڊا هه ريه كه يان جوړه
هونه ريك يان زانستىكيان هه بووه و.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

دانابوو و پښیان دهگوت "ناوک"، چونکه یونانیه کان هم پهرستگایه یان به ناوکی جیهان داناوه. به دهر لهووش پښیان وابوو "تهپولو" به لایه نی که مه وه به شیکي ساله که له ناو هم پهرستگایه دا ژیا بیت. خه لکیش دههاتن و داوای ناموزگاریان لهو دهکرد. نهویش له ریگای "پیسیا" ژنه قهشه وه ددوا. نهویش له سهر کورسیه کی سی قاچ داده نیشته که له سهر درزیکی زهوی دانرابوو. هه ندی گاز له درزه که وه دههاته دهره وه و پیسیای گیز دهکرد، ریک له ریگه ی نهو گیزبوونه شه وه ده بووه زمانی حالی نهپولو. خه لکی دههاتنه دیلفی و پرسیاره کانیان دهبرده لای قهشهکانی شاره که. نهوانیش دهیانگه یانده پیسیا. وه لامه دژوار و پر نهینییهکانی نهویش، قهشهکانی ناچارده کرد سهر له نوئ وه لامه کان وهرگیزنه وه. بهم شیویه شه یونانیه کان سوودیان له حیکمه تی نهپولو وهرده گرت، چونکه به پروای نهوان نهپولو هه موو شتیکی دهرباره ی رابووردوو و داهاتووش دهزانی

نهو جا من پرسیارمکرد و گوتم؛

«نه ی باشه نیمه پرسیار ی چی بکهین؟»

باوکیشم له وه لامدا گوتی؛

«بزانی "نه نیتا" له نه سینادا ده دوزینه وه. تو به به قهشه که و پرسیار بکه، منیش ده ب به "پیسیا" و وه لامیکی خویانه ته ده ده مه وه»

باوکم له به رده م پاشماوهکانی پهرستگا به ناوبانگه که ی "تهپولو" دا دانیشت و وهک شیت سهر و دهستی به ملاولادا باده دا. هه ندیک

گه شتیاری فهره نسی و نه لمانی لهو کاته دا به ویدا تیده په رین، له ترساندا گه رانه وه دواوه، به لام من زور به راستی لیمپرسی؛

«له نه سینادا "نه نیتا" ده بینین؟»

«کورپه گه نجه که ی ولاتی دوور... له نزیک پهرستگا کونه که وه... چاوی به ژنه جوانه که ده که ویت»

ههر خیرا وه کو خوی لیاته وه. به دلکی خوشه وه سه ریکی له قاند و گوتی؛

«هینده مان به سه... ههرگیز وه لامهکانی "پیسیا" هینده ورد و پروون نه بووه»

به لام وه لامه که ی به لای منه وه هینده پروون نه بوو، چونکه نه مده زانی نهو کورپه گه نجه کییه و نهو ژنه جوانه کییه و نهو پهرستگا کونه له کویدا یه. دواتر گوتم؛

«وهره با شیروخه تی بو بکهین و بزانی دایکم ده دوزینه وه. نه گهر نهپولو بتوانیت قسه بخاته سهر زاری تو، نهوا ده شتوانیت ده سه لاتی به سهر پاره یه کی ناسنیشدا هه بیت»

باوکم رازیوو و بیست دره میه کی دهره ینا. له سه ره وه ریک که وتین که نه گهر "شیر" بیت، نهوا دایکم له نه سینادا ده بینین. پاره کهم به ناسماندا هه لدا و به په رو شه وه ته ماشای سهر زهویه کهم کرد.

"شیر" بوو! به راستی به "شیر" دا که وتبووه وه. لای "شیر" پاره که ته ماشای ده کردین، ههر ده تگوت چهنده ها هزار ساله له سهر نهو زهویه که وتوو و چاوه پروانی نیمه بووه که به لایدا بروین و بیدوزینه وه.

پاش ئەو هەى "فالگرهوه" که دڵنای کردین که دایکم له ئەسینادا
دەبینن، بەرەو سەروترى ناوچهکه کهوتینه پڕ و چاومان به
شانۆیهکی کۆن کهوت که جیگای 5000 بینەرى هەبوو. لەسەرى
سەرەو هەى شانۆکهو هە تەماشای ناوچهی پەرستگا کهمان دەکرد، لەوێو
هەتا خواری خواری هەو هەى دۆلە کهمان لێو دیاربوو.

لەرپگای هاتنه خواری هەماندا باوكم گوتی؛

«هانس تۆماس، هیشتام شتیکی تریش ماو دەربارەى "فالگرهوه" که
که پیت بلیم. دەرانی چۆن... ئەم شوینە بەلای ئیمەى فەیلەسوفه وه
گرنگیهکی تایبهتى هیه»

لەسەر هەندیک له پاشماوهکانی پەرستگا که دانیشترین. من بەلامه وه
سەیربوو که چەند هەزار سالیک کۆن بوون. پاشان باوكم گوتی؛

«"سوكرات" ت له ياده؟»

منیش گوتم؛

«بەتەواو هەتى بیرم نیه، بەلام وایزنام فەیلەسوفیکی یۆنانی بوو»

«راسته... ئیستاکەش دەمەوێت مانای وشەى فەیلەسوفت بو
باسیکەم...»

زانیم خەریکه یهکیک له گوتاره بچکۆلهکانی دادەمەزرینیت، بەلام له
هەمان کاتیشدا هەستەمە کرد بەتەواو هەتى کاتى خوێ نهبوو، چونکه
خۆره که ریک له دەموچاوی دەدام و ئارهقی پێدا دەهاته خواری وه.

تایبهته به پنگهى پەرتووک

«فەیلەسوف" واتە کهسیک که بەدواى حیکمهتدا دهگهڕیت. واتە
مەبهست له وه نیه که فەیلەسوف کهسیکی پڕ حیکمهت بیت...
جیاوازیه که دهبینی؟»
سەریکم بو له قاند.

«سوكرات یه کهمین کهسبوو که بهو شیوهیه دهژیا. به شهقامهکانی
ئەسینادا دهخولایه وه و له گهڵ خهڵکیدا ده دوا، بەلام نهک بهو
مەبهستهی که شتیکیان فیربکات. به پێچهوانه وه، ئەو دهیویست له
رپگهی گفتوگۆکانیه وه له گهڵ خهڵکیدا حیکمهتیکیان لێو فیڕ بیت.
ئەو دهیگوت "دارهکانی ولات هیچم فیڕ ناکهن". بەلام دواتریش زۆر
نائومیدبوو، چونکه دهیبینی ئەو خهڵکەى که وایان نیشان دەدا که
زۆر دەرزان و شانازیان بهخۆیان وه دهکرد، له راستیدا هیچی وایان
نەدەرزانى. بێگومان دهیان توانی نرخى شەراب و پۆنى زەیتونی ئەو
پۆزەى پێیلین، بەلام هیچ شتیکی گرنگیان دەربارەى ژيان پێنه بوو که
بوێ باسبکهن. سوكراتیش خوێ زۆر جار دهیگوت "تهنها شت که
دهیزانم ئەوهیه که هیچ نازانم»

منیش یهکسەر گوتم؛

«کهواته به راستی زیرهک نه بووه»

باوكم له ویدا گوتی؛

«تۆ هەروا خیرا به پەله شتیکی مهلی. دوو کهس بهینە بهرچاوت که
هیچیان هیچ شتیکی نازانن، بەلام یهکیکیان وای دەردهخات که هەموو
شتیک دەرزانیت و ئەو تریان هیچ. ئەوسا کامیانت بەلاوه زیرهکتره؟»
«بێگومان ئەو یه کهیانم بەلاوه زیرهکتره که پێیوایه هیچ شتیکی
نازانیت»

تایبته به پنگه پرتووک

«هانس تۆماس، وهک ده‌بینیت هه‌زاران خه‌لک له‌و خوارانه‌وه دین و ده‌چن. ده‌مه‌وئیت بلیم... خۆزگه یه‌کیکیان ژيانی وهک شتیکی ئه‌فسوناوی و پرنهینی ده‌بینی... مه‌به‌ستم له‌وه‌یه که هه‌موو تاکه رۆژیک به‌و شیوه‌یه بیینیایه...»

دیسانه‌وه باوکم له‌ناوه‌راستی قسه‌کانیدا وه‌ستایه‌وه، منیش گوتم؛
«ئێ... ئه‌وجا چی؟»

«ئه‌وساکه وهک جۆکه‌ریکی یاری کاغه‌ز ده‌بوو»

«له‌و برۆایه‌دایت جۆکه‌ریکی ئاوها له‌م ناوه‌دا هه‌بیته؟»

سیمایه‌کی پر له‌ نائۆمیدی که‌وته سهر ده‌موچاوی و گوتی؛

«به‌ هه‌چ جۆریک له‌و برۆایه‌دا نیم! بیگومان له‌سه‌دا سه‌د دلنیانیم، به‌لام زۆر زۆر ده‌گمه‌نه»

«ئه‌ی خۆت چی؟ هه‌موو رۆژیک جیهان وهک شتیکی ئه‌فسوناوی و پرنهینی ده‌بینیت؟»

«به‌لێ گه‌وره‌م!»

زۆر به‌ دلنیاییه‌وه وه‌لامی دامه‌وه، له‌به‌رئه‌وه نه‌مویرا هه‌چ شتیکی بلیم.

ئه‌وجا گوتی؛

«هه‌موو به‌یانیه‌ک به‌ده‌م راچله‌کینیکه‌وه خه‌به‌رم ده‌بیته‌وه. ده‌لئیت ده‌رزیه‌کم پێدا ده‌که‌ن و هه‌سته‌ده‌که‌م که ده‌ژیم... هه‌سته‌ده‌که‌م که بووکه‌شوشه‌یه‌کی پرله‌ژیانم. تۆ واده‌زانیت ئیمه‌ کیین، هانس تۆماس؟ ده‌توانی وه‌لامی ئه‌وه‌م به‌ده‌یته‌وه؟ ئیمه‌ له‌ کۆبونه‌وه‌ی کۆمه‌لێک گه‌ردی ئه‌ستیره‌ پیکه‌اتووین. به‌لام ئه‌ی ئه‌و گه‌رده‌ چیه؟ ئه‌ی ئه‌م گه‌ردوونه‌ له‌ چ دۆزه‌خیکه‌وه هاتووه؟»

«نازانم»

«که‌واته‌ تیگه‌یشتیته‌. ئه‌و شته‌ی سوکراتی کرده‌ فه‌یله‌سوف کتومت ئه‌و خاله‌بوو که ئه‌و پێیوابوو هه‌چی وا ده‌رباره‌ی ژیان نازانیت و ئه‌وه‌ش ئازاریده‌دا. ئه‌و هه‌ستی ده‌کرد به‌ته‌واوه‌تی له‌ده‌ره‌وه‌ی شته‌کاندايه»

دیسانه‌وه سه‌ریکم بۆ له‌قاندوه‌.

«که‌ره‌تیکیان پیاویکی خه‌لکی ئه‌سینا ده‌چیتته‌ لای فالگه‌ره‌وه‌که‌ی دیلفی و له‌ ئه‌پۆلۆ ده‌پرسیته‌؛ کێ زیره‌کترین که‌سی ئه‌سینایه؟ ئه‌ویش له‌ وه‌لامدا ده‌لئیت "سوکرات زیره‌کترین که‌سه". دواتر سوکرات ئه‌وه ده‌بیستیتته‌وه و سه‌ریده‌سوهرمیته‌، چونکه‌ به‌برۆای خۆی هه‌چ شتیکی تایبته‌تی وا نازانیت. به‌لام دواتر که‌ ده‌رواته‌ ده‌ره‌وه و پرسیار له‌ هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌ ده‌کات که‌ خۆیان له‌و به‌ زیره‌کتر داده‌نین و کۆمه‌لێک پرسیاری زیره‌کانه‌یان لیده‌کات، ئه‌وجا بۆی ده‌رده‌که‌وئیت که‌ فالگه‌ره‌وه‌که‌ راستی گوتوو. جیاوازی نیوان سوکرات و هه‌موو ئه‌وانی تر له‌وه‌دابوو که‌ ئه‌وان پازیبوون به‌و زانیاریه‌ی که‌ ده‌یانزانی، هه‌رچه‌نده‌ له‌ سوکرات زیاتریشیان نه‌ده‌زانی. ئه‌و که‌سانه‌ش که‌ رازی بن به‌و هینده‌ی که‌ ده‌یزانن، هه‌رگیز نابنه‌ فه‌یله‌سوف»

من پیم وابوو باسه‌که‌ی مه‌به‌ستیکی گرنگ ده‌ربخات، به‌لام باوکم هه‌ر به‌وه‌نده‌وه نه‌وه‌ستا. ئاماژه‌ی بۆ هه‌موو گه‌شتیاره‌کانکرد، به‌شه‌پۆل له‌ پاسه‌کاندا ده‌هاتنه‌ ده‌ره‌وه و وهک میرووله‌ به‌ ناوچه‌ی په‌رستگاکه‌دا بلاو ده‌بوونه‌وه و ده‌هاتن و ده‌چوون؛

«ئه‌گه‌ر ته‌نها یه‌کیک له‌وانه‌ به‌رده‌وام جیهان به‌ شیوه‌یه‌کی ئه‌فسوناوی و پرنهینی بیینیته‌...»

له‌ویدا هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکیشا و ئه‌وجا به‌رده‌وامبوو؛

تایبته به پښه پرتووک

لهو "ناوکی جیهان" ه وردبیتتهوه، که کاتی خوۍ له پهرستگاهۍ
 نه پلوتا بووه. منیش زور له سه رخو داوام لیکرد که له گهلیدا نه چمه
 ژوره وه، پاش که میک هم سه روئوسه رپکه وتین که له ژیر سیبه ری
 داریکدا چاوه پروانی بکه م. له دلی خومدا گوتم که واته پیی وانیه هیچ
 شتیکی وا لهو مؤزه خانه که دا بیت که زور گرنگبیت بو پهره رده کردنم.
 دواتر باوکم گوتی؛

«له ژیر نهو دار تووهی نهویدا داده نیشیت»

بردمیه لای درختیکه وه که له ژیاندا شتیکی ناو هام نه بینیبوو...
 باوهرم به چاوی خوم نه ده کرد، به لام داره که توویه کی سووری یه کجار
 زوری گرتبوو.

بیگومان منیش له ژیره وه مه به ستنیکم هه بوو، بویه نه مده ویست
 له گهلیدا بچه مؤزه خانه که وه؛ به دریژیی نهو پیش نیوه پویه کتیبه
 بچکوله که و زه پهبینه که هه له گیرفانی پانتول که مده بوون. ئیدی
 نه مهیش هیچ شتیک ریگه ی خویندنه وه م لیگریت. هه زمه کرد سه رم
 له سه ر نهو کتیبه بچکوله یه هه لنه گرم هه تا نهو کاته ی ته وای
 ده که م. به لام ده بویه که میک باوکیشم له یاد بویه.

له دلی خومدا ده مگوت له وانه یه نهو کتیبه بچکوله یه کتیکی
 فالگرته وه بیت و له دوا جارد و له لامی هه موو نهو پرسیارانه م بداته وه
 که ده مکردن. به لام له ترساندا موچورکه یه کم پیدا هات، چونکه
 هینده نه بوو باسیکی زورم ده رباره ی جوکه ری سه ر دوورگه خه یالیه که
 خویندبووه وه و رپک لهو کاته شدا باسیکی زوری جوکه رمان کرد.

هینده م گوت و هه روه ک سوکرات هه ستم ده کرد له ده روه ی
 باسه که دابم.

باوکیشم دریژه ی به قسه کانی دا و گوتی؛

«ده مه و نیوارانیش دیسانه وه ده رده که وینه وه. منیش له دلی خومدا
 ده لیم "من ته نها نه م که رته مروقم، وه هه رگیزیش که رته تیکی تر
 نایه مه وه"»

له ویدا گوتم؛

«تو ژیانیکی سه خت به سه رده به ییت»

«به لی سه خته، به لام تا بلنیت سه رنجر اکیسه ریشه. من پیویستم به وه
 نیه به دوا ی قه لایه کی چول و سارردا بگه ریم بو نه وه ی خویک
 ببینم... چونکه من خوم خیوم»

«به لام له گهل نه وه شدا نیگه ران ده بیت گه ر کوپه که ت له په نجه ری
 کابینه که وه خویکی بچکوله ببینیت»

راست و دروست نازانم بوچی وام گوت، به لام هه ستمده کرد گرنگبیت
 قسه کانی دوینی شه وی ناو کابینه که ی بیربخه مه وه.

پیکه نینیک گرتی و گوتی؛

«خو به رگه ی نهو شتانه ده گریت»

دوا شتیش ده رباره ی فالگره وه که ی دلی گوتی یونانیه کان له سه ر
 په رستگا کونه که دا چه ند وشه یه کیان هه لکه ندبوو و نووسیویان "خوت
 بناسه".

به لام دواتر هه ر خوۍ گوتی؛

«به لام بیگومان گوتنی ئاسانتره وه ک له کردنی»

دواتر هه روا به پیاسه رویشینه وه لای شوینی چوونه ژوره وه که ی.
 باوکم ده یویست سه ردانی مؤزه خانه یه کی نهو ناوه بکات و له نزیکه وه

پیاو پیرەكە ھەستایە سەرپێ. پۆیشتە لای دەرگای بەرھەییوانەكە و کردیەو. منیش دوایکەوتم. لەدەرەو ھەتا بلیت دنیا تاریکبوو. پاش نەختیک پیاو پیرەكە لەبەرخیو ھەو گوتی؛
«ھەمیشە کۆمەلێک ئەستێرە لەسەر ھەو ھەو و کۆمەلێک ئەستێرە تریش لەبەرپێمدا بوون»

لە مەبەستی تیگەیشتم. لەسەر ھەو ھەو ئەستێرەکانی ئاسمان دەیانجریواند. من ھەرگیز لەو ھەو ھەو نەمبینبوو ئەستێرە بەو شیوہیە بدرەوشیتەو. لەلایەکی تریشەو ھەو ھەو پوناکیەکی کز لەلادیكە خواروومانەو دەبریسکایەو. دەتگوت ھەندیک گەردی ئەستێرەکان لە ئاسمانەو جودا بوونەتەو و لەناو لادیكەدا پەرشوبلاو بوونەتەو.

دواتریش پیاو پێش سپیەكە گوتی؛

«ھەردوو کۆمەلە ئەستێرەكە ۋەك یەك پەرلەنھین»

ئامازە ی بۆ لادیكە كرد و گوتی؛

«ئەوانە كین؟ لە کوێو ھاتوون؟»

لەو ھەو لادما گوتم؛

«بێگومان ئەوان خۆشیان ھەمان ئەو پرسیارانە لە خۆیان دەكەن»

پیاو پیرەكە بەپەلە ئاوریکی لیدامەو و گوتی؛

«نا، نا. بۆیان نیە ئەو جۆرە پرسیارانە بكەن»

«بەلام...»

«ناتوانن شان بەشانی ئەو كەسە بژین كە خولقاندوونی. لەو ھەو

تیناگەیت؟»

تایبەتە بە پێگە پەرتووك

دیسانەو پۆیشتینەو ناو كوخەكە، دەرگاكەمان بەدوای خۆماندا داخست و ۋەك پێشوو ھەریەكەمان لەسەر كورسیەكانمان دانیشتینەو.

ئەو جاپاوە پیرەكە درێژە ی بە قسەكانی دا؛

«52 كەسایەتی جیاوازی بوون، ھیچیان بەتەواوەتی لەو تریان نەدەچوو. بەلام ھەموویان لە یەك خالدا ھاو بەشبوون؛ ھیچیان پۆژیک لە پۆژان ئەو پرسیارە ی نەوروژاند و نەگوت ئیمە كین و لە كوێو ھاتوین. بۆ خۆیان لەو باخە بەپیتەدا دەھاتن و دەچوون. ھەر ۋەك ئازەلەكان بێخەم و بێباكبوون... بەلام دواتر جۆكەر ھات. ئەو ۋەك ماریکی ژەھراوی خۇی كرد بەلادیكەدا»

فیکە یەکی تونم لیدا.

«دەمێ ساڵ بەسەر ھاتنی ھەموو كاغەزەكاندا تیپەریبوو، ئیدی لەو بڕوایەدا نەبووم پۆژیک لەپۆژان جۆكەریك لەناو دوورگەكەدا دەرکەوێت. من وامدەزانی خۆم جۆكەرم. بەلام پۆژیک لەناکاودا ئەو زۆرزانە بچكۆلە یە خۆیکرد بە ناو لادیكەدا. كۆری دینار یەكەمین كەسبوو كە بینیبوو، ۋە بۆ یەكەمین جاریش لەمێژووی دوورگەكەدا بەھۆی ھاتنی كەسێکی نوێو كەمێك پەشیوی و نیگەرانی كەوتە ناومانەو. ئەو تەنھا جلوبەرگەكە ی سەیر نەبوو بەخۆی و كلاو و زەنگۆلەكانیەو، بەلكو لە ھەمان كاتدا سەر بە ھیچ یەكێك لەو چوار خێزانەش نەبوو. لەو ھەو زیاتر... ھەندێ پرسیاری لە كورتەبنەكان دەكرد كە نەیان دەتوانی ۋەلامی بدەنەو، بەو شیوہیەش پەست و تورپی دەكردن. ئیدی ھیدی ھیدی خۆی جودادەكردەو و ھەزێ بەتەنھایی دەكرد، دواتریش لەقەرەاغ لادیكەو خانوێكەمان بۆ دروستكرد و بەتەنھا تییدا ژیا»

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

سهریکم بو له قاند، نهوه یه که مین جاربوو که یه کیک له کورته بنه کان
ئاوها به وردی وه سفی شیوازی نهو ریخستنه بکات که هه مووان
به شیکیان پیکده هینا. نهوجا گوتی؛

«ئاخو کئ ئاوها بهو شیوه زیره کانه یه ریکی خستبن؟»

درویه کم کرد و گوتم؛

«نهوه ههر ریکه وتیکه و هیچی تر. وهک نهوه وایه کو مه لیک تیر
به ئاسماندا هه لبدیه ت. دواتریش که کهوتنه وه سهر زهوی لییان
وردببیته وه؛ بیگومان گهر بته ویت ده توانیت له شیوه ی کهوتنه
خواره وه که یاندا جو ره نه خشیکی بدوزیته وه»

به لام نهو زورزانه بچکوله یه دواتر گوتی؛

«من بهو جو ره نایبینم»

نهوه یه که مین جاربوو که یه کیکی له سهر نهو دوورگه یه دا شتیکی
بلیت که درژی بوچوونی من بیت. من چیت له گه ل که سیکی کارتو نیدا
مامه له نه ده کرد، به لکو له گه ل که سیکی ته واودا قسه مده کرد.

له لایه که وه دلم پیی خوشبوو، چونکه له دلی خو مدا ده مگوت به لکو
جو که ر ببیته هاوده میکی راسته قینه م. به لام له لایه کی تریشه وه
نیگه رانی کردم و خو م به خو م ده گوت ئاخو چی پروبدات نه گهر
کورته بنه کان له پریکدا بزانی کین و له کو یوه هاتوون؟ به هه رحال
دواتر پرسیاریکم لیکرد و گوتم؛

«تو خو ت له چ بر وایه کدایت؟»

به رده وام ته ماشای ناوچاوی ده کردم. له شی وهک بتیک ره فکردبوو،
به لام دهستیکی بادا و زهنگوله کانی زرنگانده وه. هه ولیدا
نیگه رانیه که ی بشاریته وه و گوتی؛

«نهو له وانی تر زیاتر تیده گه یشت؟»

له ویدا پیاو به پیره که هه ناسه یه کی قولی هه لکیشا؛

«به یانیه کیان له بهر هه یوانه که دا دانیشتبووم، له پریکدا له سوچیکی
کو خه که وه ده رکه وت. سهرمه قولاتیکی لیدا و له به رده ممدا قوتبووه وه،
سهریکی بو لارکردمه وه و زهنگوله ی کلاوه که ی زرنگایه وه و گوتی؛

«میستهر! شتیکی هه یه من لییتینا گه م...»

«سهریوو به لامه وه که گوتی "میستهر"، چونکه هه موو کورته بنه کانی
تر ههر به ناوی "فرود" وه بانگیانده کردم. له لایه کی تریشه وه به لامه وه
ئاسایی نه بوو که بهو شیوه یه ده ست به قسه بکه ن و بلیین "شتیک
هه یه که لیی تینا گه م". چونکه گهر نه وه نده تیگه یه که شتیکی هه یه
که لیی تینا گه یه، که واته به شیوه یه که له شیوه کان له چه ند شتیکی
تیده گه یه ن»

جو که ره بچکوله که یه ک دوو جار قورگی پاککرده وه و دواتر گوتی؛

«چار پاشا له لادی که دان. هه روه ها چوار کچ و چوار کوریش. چوار
شازاده شمان هه یه²⁶، چوار چواریش له ژماره ی دووه وه بو ده له
لادی که دان»

منیش گوتم؛

«وایه، راسته»

جو که ریش له سهر قسه کانی به رده وامبوو و گوتی؛

«که واته له ههر جو ره ی چوار دانه مان هه یه. به لام له لایه کی
تریشه وه ژماره ی ههر جو ریکی سیانزه دانه یه، مه به ستم له وه یه
به سهر دینار و کوپ و سینه ک و قهره دا دابه شکران»

²⁶مه به سستی له "بللی" هه کانه و.

تایبہ تہ بہ ینگہی پھرتووک

«میستهری ئازیز، له هه‌موو باریکدا من هه‌ر هه‌یچ چاره‌یه‌کم نه‌بوو. به‌لام ده‌بوایه‌ بمکوشتیتایه، به‌و شیوه‌یه‌ش نرخ و به‌های خۆم ده‌ستده‌که‌وته‌وه»

که می‌ک بی‌که‌نیم و گوتم؛

«بیگومان. به لام خوشبختانه بهو شیویه نیه»

بۆ ماوهى يەك دوو چركەيەك بەچاويكى پرلەنھينىەوہ تەماشای کردم. لەپريکدا خووی گەيانده پشتي کوخەکە. پاش نەختيک لەبەردەمدا قوتبووہوہ و بتليک ساردی ئەرخەوانی بەدەستەوہ بوو. من بۆ ماوهی چەندین ساڵ لەمەوبەر ئەو بتلەم لە ناو دۆلابيکي پشتي ييشتەوہدا دانابوو. ئەوجا گوتی؛

«زۆر خۆشە... نوُش!»

ياشان بتله‌کهي نا به ده‌مي‌هوه.

وشکبوو بووم. من تهنه‌ها له له‌شی خۆم نه‌ده‌ترسام، به‌لکو له‌وه‌ش
 ده‌ترسام هه‌موو ئه‌و شتانه‌ له‌ده‌ستبده‌م که له‌سه‌ر دوورگره‌که
 خولقاندبووم. مه‌به‌ستم له‌وه‌یه‌ هه‌روه‌ک چۆن کاتی خۆی له‌ناکاودا
 هه‌موو شتی‌ک سه‌ریان‌ه‌ل‌دا، ده‌ترسام به‌هه‌مان شیوه‌ش له‌ناکاودا
 به‌توێنه‌وه‌ و به‌ه‌وتێن.

«به لام بهو شیوه نه بوو، ها؟»

«من زانیم که جوکەر له وه وپیش له بتله که ی خواردبووه وه، وه هەر به هۆی ئهو خواردنه وه سهیره شه وه بوو که له پرێکدا ئاوها میشکی تێژ بوو بوو»

«بەلام تۆ خۆت نەتگوت ساردیە ئەرخەوانیە که وا له خەلک دەکات که مێشکیان خاوسێتەوه و ئاگیان له خۆیان نەمێنێت؟»

«له‌وه‌ده‌چیت هه‌موو شتیک به‌پیی نه‌خشه‌یه‌ک پوویدا بیت... زۆر به‌وردی و زیره‌کانه‌ش چنراوه. وابزانم پشتمان کردۆته شتیک که یان هه‌لمانه‌گیر یته‌وه و ده‌مانخاته سه‌ر دیوی وینه‌که‌مان، یاخود وازمان لۆده‌ه‌ننّت»

زۆر جار كورته‌بنه‌كان چەند وشەيه‌كيان لە زمانى يارى كاغەزەو
دەهيئا و بەكارىاندەهيئا. بەو جوۆرش بەشيۆهيه‌كى باشتر
بىركردنەو هەكانيان دەر دەبړى. منيش زۆر بەئاسايى وه‌لامم دەدانەو.
لەناكاودا ئه‌و زۆرزانە بچكوڵه‌يه چەند جاريك هەلبەزیه‌و و
زەنگوڵه‌كانى دەنگيان دابه‌و و گوته‌؛

«من جوڳهرم! ئه وهت له بير نه چيٖت ميستره. من به ته واوه تي وهك
ئه واني ديكه نيم، تيده گهيت. من نه پاشام و نه كوپ، نه دينار و
سینه كم و نه كوپ و قهره شم»

به‌ته‌واوه‌تی نیگه‌ران و نا‌ئارامی کردم، به‌لام ده‌شمزانی که ناتوانم
هه‌موو بیر‌کردنه‌وه‌کانمی بو ئاشکرا بکه‌م. دواجار ب‌پیارمدا قوماریک
بکه‌م و گوتم؛

«تۆ ھەموو ئۇو درەختانەت بېنیوہ کہ من لەسەر ئۇم دوورگەہیہ چاندوومن... چی دەلییت ئەگەر پیت بلیم کہ من تۆش و ھەموو کورتەبنەکانی تری سەر ئۇم دوورگەہشەم خۆلقاندووه؟»

بۆ ماوه يەك ھەر وهستا بوو و ته ماشای نیو چاوی ده کردم. له ش و لاره باریکه که ی دهله رانده وه و دهنگی کی مات له زهنگۆ له کانیه وه بهر زده بووه وه.

لیوی دہلہ رزی و گوتے؛

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

همموو شتهکانی ئیره دهکهن، بهلام ههستی پیناکهن. لهسهرهتادا که هاتنه بوونهوه، مرۆقی راستهقینهبوون. بهلام پاش ئهوهی که کهوتنه خواردنهوهی ساردیه ئهرخهوانیهکه هیواش هیواش لیم تهرهبوون. ورده ورده لیم دوورکهوتنهوه و زیاتر تهنایان گهرهکبوو. ئیستاکهش بهشیوهیه که له شیوهکان ههر دهتوانن قسهبکهن، بهلام ههر پاشنهوهی لهدهمیان دیته دهرهوه، ئیدی هینده نابات و لهیادی دهکهن. تهنه جوکهر تا ئیستاکهش ههندی که له پریشکه کونهکهی تیداماوه. لهوانیه بللی کوپیش بههمان شیوه بیت، چونکه ئه و تا ئیستاکهش ههر دهلیت ههولدهدهم "خۆم بدۆزمهوه"

ئهوجا من گوتم؛

«شتیک ههیه که به هیچ جوړیک لێی تیناگهم»

«چی؟»

«تو گوتم ههر پاش چهند سالیکی کهم لهدوای ئهوهی که خۆت گهیشتیته سهر ئهم دوورگهیه، ههندی که له کورتهبنهکان دهرکهوتن. بهلام ههموویان وهک یهک گهنج دینه بهرچاو. باوهر بهچاوی خۆم ناکهم که ههندیکیان تهمهنیان نزیکه ی پهنا سالیکی بیت»

لهگهڵ تهواوبوونی قسهکاندا بزهیهکی پرلهنهینی کهوته سهر لیوانی پیره؛

«ئهوان پیر نابن»

«بهلام...»

«لهو کاتهدا که من بهتهنها لهسهر ئهم دوورگهیهدا دهژيام، وینه خهونیهکانم بهردهوام بههیزتر و بههیزتردهبوون. بهلام دواتر لهبیرکردنهوهکاندا هاتنه دهرهوه و خویان فریادی ئهم ژیانهی ئیرهوه. بهلام هیشتام ههر فهنتاسیان. فهنتاسیش ئه و خاسیهته

«با، وامگوت... بهلام له سهرهتادا بهو شیوهیه نیه. خواردنهوهکه له سهرهتادا ههتا بلایت زیرهکت دهکات، بهلام ئهمهش تهنه لهبهرئهوهیه که سهرتاپای تیگهیشتننت لهیه که کاتدا بهکاردههینیت. بهلام دواتر میشتکت خاوده بیتهوه. مهبهستم لهوهیه که دهلیم خواردنهوهیهکی ترسناکه»

«ئهی جوکهر چی بهسهر هات؟»

هاواریکی کرد و گوتی؛

«لهوهنده زیاتر نالین! بهلام ههر یهکتری دهبینینهوه!»

دواتر بهپهله خۆی کرد بهناو ئاواپیهکهدا و ساردیهکهی بهناو دواپیهکی کورتهبنهکاندا گیرا. لهو کاتهشهوه ههر ههموویان لهو ساردیه ئهرخهوانیه دهخۆنهوه. سینهکهکان ههفتهی چهند جاریک دهچن ئه و ئاوه ئهرخهوانیه لهناو کونی قهدی درهختهکانهوه دههینن. کوپهکانیش تیکهلی دهکهن و دینارهکانیش دهیخنه ناو بتلهوه.

«ئهوانی تریش وهکو جوکهر زیرهکبوون پێی؟»

«نا، بهتهواوهتی نا. چهند پوژیک هینده میشکیان تیربوو که دهرسام لیم تیبگهن. بهلام دواتر له جاران زیاتر دوورکهوتنهوه. ئهوانه ی که ئهمرۆکه تو بینیوتن، تهنه پاشماوهی ئهوانه که لهوهوپیش ههبوون»

یهکسهر بیرم لهو ههموو جلوبه رگه پررهنگانه دهکردهوه که بینیم. بو چرکهیه که بللی کوپم به خۆی کراسه زهرده دریزهکهیهوه هاته بهرچاو و گوتم؛

«بهلام لهگهڵ ئهوهشدا پاشماوهیهکی جوان»

«راسته جوان، بهلام بیئاگان. ههموویان لهناو ئه و سروشته بهپیتهدان، بهلام نازانن که لهویدان. خۆر و مانگ دهبینن، تامی

تایه ته به پنگه ی پرتووک

باخچه که دا بوون یان نا، وه خه لکانی تریش که دینه سهر دوورگه که ده توانن بیانینن یان نا»
منیش گوتم؛

«ههر واشبوون! له پيشدا دووی سینهک و سیی سینهکم بیني. دواتریش له کارگه ی بهر هه نمهینانی شوشه که دیناره کانم بیني»
«نممم...»

پیاوه پیره که به ته واوه تی خه یالی رۆیشتبوو، ههر ده تگوت گوئی له و وشانه نه بوو که که میک له وه و بهر پیم گوت. دواتریش گوتی؛
«بلاییت له دوا ی مردنی من کورته بنه کان لیږدها ههر بمینن؟... ئه وهش دووه مین پرسیاری گه وره یه که به میشکمد دیت و ده چیت»
«خوت له چ باوه پیکدایت؟»

«من هیچ وه لامیکی ئه و پرسیارم پی نه. ههر گیزیش ناتوانم وه لامیکی ئه و پرسیارم ده ستبکه ویت. چونکه ئه و کاته ی که من ده مرم ئیدی ناتوانم بزانه کورته بنه کانم ده ژین یان نا»

دیسانه وه بۆ ماوه یه کی دورودریژ ههر به بی دهنگی بۆی دانیشته وه. خۆم له خۆم ده پرسی "بلاییت هه مووی خه ون نه بییت؟" خۆ له وانه یه له کوخه که ی فروددا نه بم، کی ده زانییت؟ له وه یه له شوینیکی ته واو جیاوازا بم و هه موو ئه و شتانه ی چوارده وریشم ته نها له ناوه وه ی خۆمدا بن و هیچی تر.

«براده ر... به یانی زیاترت بۆ باسده که م. ده بییت باسی سالنامه که و یاریه گه وره که ی جۆکه ریشته بۆ بکه م»
«یاری جۆکه ر؟»

«به یانی بۆت باسده که م براده ر. ئیستاکه ههر دوو کمان پیو یستمان به وه یه بخه وین»

سهیره ی هه یه که بۆ هه تاهه تایه ههروهک ئه و کاته ی که خولقی نراون به گه نجی و پر له ژیان ده مینه وه»
«سهخته له وه تیگه یین...»
«تۆ ناوی "راپونزل" ت بیستوه؟»
سه ریکم بۆ راوه شاندا.
«به لام خۆ ناوی "گه لاویژی کلاوسوور" و "به فره سپی" ت بیستوه؟ یان "هانس و گریته"؟»
سه ریکم بۆ له قاندا.

«به پروای تۆ ئیستاکه ته مه نیان چه نده؟ سه د سال؟ هه زار سال؟ ئه وانه به شیوه یه کی نا ئاسایی گه نجن و له هه مان کاتیشدا به شیوه یه کی نا ئاسایش به ته مه نن. هۆکه شی ده گه ریته وه بۆ ئه وه ی که ئه وانه له فه نتاسیای مرقه وه هاتوونه ته ده ره وه. منیش خۆم له و بره وایه دا نه بووم که کورته بنه کانی سهر ئه م دوورگه یه رۆژیک له رۆژان پیر بن و قژیان سپی ببیت. جلوه به رگه کانی شیان ههروهک خۆی ماوه ته وه، ته نه ته که میکی ش نه پرووشاون. به و شیوه یه ش وهک ئیمه ی خه لکانی ئاسایی نین که شیای مردنن. ئیمه پیرده بین و سه رمان سپی ده بییت. رۆژیک له رۆژان په کمانده که ویت و ده فه وتیین. به لام خه ونه کانمان به و شیوه یه نین؛ ئه وان ههر زۆر زۆر له دوا ی ئه وه ی که خۆمان ده مرین، به رده وام له ناو خه لکانی ترده ههر ده ژین»

له ویدا ده ستیکی هی نا به قره سپیه که یدا. ئاماژه شی بۆ چاکه ته په ککه وته و کۆنه که ی کرد، دواتریش گوتی؛
«واته پرسیاره ههره گه وره که له وه دا نه بوو که کورته بنه کان له گه ل تیپه ربوونی کاتدا ده فه وتین یان نا، به لکو له وه دا بوو که به راستی له

www.pertwk.com

جيڳاڻيه کي خهوى تهختهى نيشاندام و بهتاني بهدهست چنراو و چهرمى لهسهردانرابوو. جلو بهرگيکي خهوى له خورى دروستکراویشي دامى. پيم خوشبوو که نهو جلو بهرگه دهرياوانيه پيسهم بگورم.

بو دهمه ونپواره من و باوكم لهسهر سهرباني ئوتيله که دانيشتبووین و تهماشای شاره که و که نالی "کورینت" مان دهکرد. باوكم هيئده قسهى نهدهکرد، و ازانم نهو روزه شتي زور بينيپوو. پيمو ابیت له دلی خویدا دهیگوت بلیت قسه کانی فالگره وه که راست بیت و بهم زوانه "نه نیتا" بدوزينه وه.

بو شهوئ درهنگانيک مانگی چوارده له ئاسوی خوره لاتته وه بهرزبووه وه. دوله تاریکه کهی پروونا ککرده وه و هاوکاتیش رهنگی ئهستیره کانی ئاسمانی زهردرکرد. ههرده تگوت له بهردهم کوخه کهی "فرود" دا دانیشتبووین و تهماشای لادیی کورته بنه کان ده کهین.

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

بللی دینار

...پیاویکی دادپهروه ربوو و دهیویست هه موو شتیک ئاشکرا بکات...

وهک هه موو رۆژیک من له پيش باوكمه وه خه بهرم بووه وه. به لام هيئده ی پينه چوو باوكميشم كه وته جول هجول. برپارمدا به وردی سهیری بکه م و بزانه به راستی هه به و شیویه ی که خوی رۆژی پیشووتر گوتی هه موو تا که به یانیه ک راده چله کیت و نه و جا خه بهری ده بیته وه.

تاراده یه ک پیمو ابوو راستبکات، ریک له و کاته دا که چاوی کرده وه تهماشای دهموچاویم کرد، به راستی ساکابوو. له و برپاوه دابووم گهر له شوینیکی تری جیهانیشا خه بهری ببوايه ته وه، بو نمونه له هیندستان دا یان له سهر ئهستیره یه کی بچوکی ناو گه له هه ساره یه کی تر دا، هه ر هيئده بساکایه. له ویدا گوتم؛

«تو مروقیکی زیندوویت. ئا ئیستا که له "دیلی" دایت. دیلی شاریکی سهر زهویه، زه ویش ئهستیره یه کی زیندوو و له کاتی ئیستادا له خولگه یه کدا به دهوری ئهستیره یه کی "ریگای کاکیشان" دا دهخولیته وه. برپینی نهو خولگه یه ش نزیکه ی 365 رۆژی پیده چیت»

ریک تهماشای ناو چاوی کردم. له وه دهچوو بیه ویت چاوی له جیهانی خه وه وه بگه رپینیته وه ناو دونیای پر له قاو قیزی چوارده وری. پاش که مینک گوتی؛

«سو پاس بو زانیاریه کانت. نهو شتانه ی که پیت گوتم، نهو ده هیئن هه موو به یانیه ک بهرله وه ی له جیگادا بیمه ده ره وه، به خومی بلیمه وه»

تایه ته به پښه پرتووک

«تو له وېروایه دایت هانس توماس؟»

منیش گوتم؛

«زور دنیا نیم. به لام هه تا نه و کاته ی خه لکی باوه پریان پی کردوون، ده توانین بلین به شیوه یه که له شیوه کان له جیهاندا بوون. چونکه خه لکی نه و شتانه ده بین که پروایان پیانه. وه نه و کاته ش که خه لکی گومانی لیکردوون، نه و جا پیر و په ککه و ته بوون و ته واو»
هاواریکی کرد و گوتی؛

«نافه رم، باشت باسکرد. به راستی باشی بو چوویت هانس توماس. له وانه یه توش له داهاتوودا ببیت به فیهله سوف»

به لامه وه خوشبوو که شتیکی هینده گرنګ و سه نګینم گوتووه که تهنات باوکیشم ده بویه به باشی هه لیبسه نګاندا یه. به لایه نی که مه وه بو ماوه یه کی دورودریژ بیده نګ بوو.

له راستیدا که میګ هه لمخله تاند، له بهر نه وه ی نه گهر کتیبه بچکوله که نه خویند بایه ته وه، نه و کاته نه مده توانی نه و قسانه بکه م. له بنه رتدا من بیرم له خودا کانی یونانی کون نه ده کرده وه، به لکو مه به ستم له کاغه زه کانی "فرود" بوو.

بو ماوه یه کی دورودریژ به بیده نګی ماینه وه، منیش به هیواشی هه ولما زه ره بینه که و کتیبه بچکوله که ده ره بینم. به لام ریک له و کاته که خه ریکبوو ده ستم که مه وه به خویندنه وه، باوکم ماشینه که ی هیواش کرده وه و له شوینیکدا لایدا. به په له له فیاته که دا هاته دهره وه و جگه ره یه کی بو داگیرساند. نه خشه یه کی به ده ستمه وه بوو و هر ته ماشای ده کرد، دواتریش گوتی؛
«نیره یه! ده بیت لیره دا بیت»

له جیګا که یدا هاته دهره وه و گوتی؛

«هانس توماس، نه گهر هه موو به یانیه که نه و وشانه م به گویدا بچرپینیت، نه و بیګومان زووتر خوم ده گه یه نمه گه رماوه که و خوم ده شوم»

به په له شته کانمان کوکرده وه و به خیرایش نانی به یانیمان خوارد. پاش که میګ له ناو ماشینه که ماندا دانیشتبووین. له و کاته دا که به لای ناوچه ی په رستګا کونه که دا تیپه پین، باوکم گوتی؛

«سه یره به لامه وه که کاتی خوی خه لکی هینده خوشباوه پربوون»

«مه به ستم له وه یه که باوه پریان به فالگره وه که کردووه؟»

یه کسه ره وه لامی نه دامه وه. له وه ترسام گومان له قسه کانی فالگره وه که بکات که گوتی دایکم له نه سینادا ده دوزینه وه. پاش نه ختیک گوتی؛

«به لئ نه وه ش. به لام بیر له و هه موو خودایه ش بکه ره وه؛ "نه پولو"، "ناسکه لیبیوس"، "نه سینا و زیوس"، "پوسیادون و دیونیوس". بو ماوه ی چنده ها سده په رستګای گرانبه های مه پمه پریان بو نه و خویانه دروست کرده وه. زور جاریش ناچار بوون پارچه به ردی مه پمه ری گه وره له ناوچه یه کی دووره وه به ینن»

زور شاره زای نه و بابته نه بووم که باسی ده کرد، به لام له گهل نه وه شدا گوتم؛

«چونه وا دلناییت که کاتی خوی خواکان بوونیان نه بووه؟ له وانه یه نیستاکه رویشتب نایان خه لکیکی خوشباوه ری تریان دوزیبیت ته وه- به لام له وانه یه له کاتی خویدا له سر نه م زهویه له ناو خه لکیدا بووبن»

له ناوینه که وه سه یریکی کردم و گوتی؛

تایبته به پنگه پرتووک

«پاش ماوهیهک بهناو شاریکی کوندا تیدهپهرین که پییدهلین
 "تیبیس"، کاتی خوی لهویدا پاشایهکی لیووه و ناوی "لایوس" بووه،
 ژنهکەشی ناوی "ئوکاستا" بوو. لهو کاته‌دا فالگره‌وه‌که‌ی دیلفی
 گوتوویه‌تی "لایوس" نابیت بهیلایت مندالی ببیت، چونکه ئەگەر کوری
 ببیت ئەوا دواتر که گه‌وره‌بوو باوکی خوی ده‌کوژیت و دایکی خوی
 ده‌هینیت. به‌لام دواتر "ئوکاستا" کوریکی بوو، "لایوس"یش بریاریدا
 کورکه‌که‌ فرییده‌نه‌ ده‌روه. بۆ ئەوه‌ی یان له‌ برساندا بمریت یان ئازله‌
 درهنده‌کان بیخون»
 منیش گوتم؛

«به‌ربه‌ر بووه»

«بیگومان، به‌لام گویبگره‌ هیشتام چیرۆکه‌که‌ ته‌واو نه‌بووه. "لایوس"ی
 پاشا فه‌رمان به‌ شوانیک ده‌دا که کورکه‌که‌ له‌گه‌ل خویدا به‌ریت و فری
 بدات. به‌لام به‌رله‌وه‌ هه‌ر بۆ دلیایی فه‌رمانده‌دات که هه‌ردوو ژیی
 پاژنه‌ی پیی منداله‌که‌ کونکریت، بۆ ئەوه‌ی به‌ هیچ جوړیک نه‌توانیت
 له‌و شاخ و ده‌شت و ده‌ره‌ بجولیته‌وه‌ و دواتر پښگای مال‌ه‌وه‌ بدوژیته‌وه‌.
 شوانه‌که‌ش فه‌رمانی پاشاکه‌ی به‌جیده‌هینیت، به‌لام له‌و کاته‌دا که
 له‌گه‌ل مه‌رومال‌ه‌ته‌که‌دا ده‌گاته‌ شاخه‌کان، چاوی به‌ شوانیکی شاری
 "کوړینت" ده‌که‌ویت، چونکه‌ له‌و سه‌رده‌مه‌دا بنه‌مال‌ه‌ی پاشای
 "کوړینت"یش له‌و ناوچه‌یه‌دا له‌وه‌رگایان هه‌بووه. شوانه‌که‌ی "کوړینت"
 زۆر به‌زه‌یی به‌ منداله‌که‌دا دیته‌وه‌ و پیناخۆشه‌ که فرییدریت و له‌
 برساندا بمریت یان بکه‌ویت به‌رده‌م ئازله‌ درهنده‌کان. له‌به‌رئه‌وه‌
 داوا له‌ شوانه‌که‌ ده‌کات که منداله‌که‌ی بدات و له‌گه‌ل خویدا
 بیاته‌وه‌ بۆ مالی پاشاکه‌ی خویان. ئا به‌و شیوه‌یه‌ش منداله‌که‌ رزگاری
 ده‌بیت و وه‌ک کوری پاشا له‌ شاری "کوړینت"دا په‌روه‌رده‌ ده‌کریت،

من هیچم نه‌گوت. به‌لای چه‌پدا دۆلایکم ده‌بینی، به‌لام هیچ شتیکی وا
 تایبته‌م به‌رچاونه‌ده‌که‌وت. پاش نه‌ختیک باوکم گوتی؛
 «دانیشه»

زانیم گوتاریکی بچکۆله‌ی پییه‌، له‌به‌رئه‌وه‌ به‌لامه‌وه‌ ئاسایی بوو. من
 ده‌مزان باوکم چه‌ندیکی منی خۆشده‌ویت. ئاماژه‌ی بۆ دۆله‌که‌ی
 خواره‌وه‌ کرد و گوتی؛
 «کاتی خوی ئا له‌ویدا "ئودیپ" باوکی خوی کوشت»
 منیش گوتم؛

«بیگومان هه‌تا بلایت بی ئەقل بووه. به‌لام به‌راستی نازانم باسی
 چی ده‌که‌یت»

«چاره‌نووس، هانس تۆماس. من باسی چاره‌نووس ده‌که‌م. گه‌ر پښت
 خۆش بیت ده‌توانیت ناوی بنییت "نه‌فرینی نه‌وه‌کان". ئەوه‌ش شتیکیه‌
 که به‌تایبه‌تی من و تۆ ده‌گریته‌وه‌. ئیمه‌ هه‌ردوو‌کمان به‌و مه‌به‌سته‌
 هاتووینه‌ته‌ ئەم شوینه‌، بۆ ئەوه‌ی دایک و هاوسه‌ر بدوژینه‌وه‌»
 ئینجا پرسیاریکم لیکرد و گوتم؛
 «باوه‌رت به‌ چاره‌نووس هه‌یه‌؟»

باوکم به‌پیوه‌ وه‌ستابوو و قاچیکی خستبووه‌ سه‌ر ئەو به‌رده‌ی که من
 له‌سه‌ری دانیشتبووم، جگه‌ره‌که‌شی هه‌ر به‌ده‌سته‌وه‌بوو. سه‌ریکی
 راوه‌شاند و گوتی؛

«به‌لام یۆنانیه‌کان برۆیان پیبووه‌. وه‌ ئەگه‌ر که‌سیکیش دژی
 چاره‌نووسی خوی بوه‌ستایه‌، ئەوا ئەو کاته‌ به‌پیی خوی سزای
 وه‌رده‌گرت»

له‌گه‌ل ته‌واو‌بوونی قسه‌کانی باو‌ک‌م‌دا هه‌ستمده‌کرد که‌میک گوناه‌بارم،
 به‌لام ئەو تازه‌ خه‌ریک‌بوو باسه‌که‌ی داده‌مه‌زراند؛

تایه ته به پتووک

که گه‌یشته ئا ئهم شوینه‌ی که ئیستا که ئیمه‌ی تیداین، پروبه‌پروی پیاوکی نه‌جیزاده ده‌بیته‌وه. له‌ناو گالیسکه‌یه‌کی قه‌شه‌نگدا دانیشتووه و چوار ئه‌سپ رایده‌کیش، چه‌نده‌ها پاسه‌وانیشی له‌گه‌ل‌دایه. یه‌کیان پالیک به "ئودیب" هوه ده‌نی بۆ ئه‌وه‌ی ریگای گالیسکه‌که چۆل‌بکات. ئودیبیش له‌به‌رئه‌وه‌ی وه‌ک کوره‌ پاشا گه‌وره‌بووه، به‌و کاره‌ رازینابیت. به‌ه‌رحال پاش گیرمه‌وکی‌شه‌یه‌کی زۆر ئودیب له‌و چاوپیکه‌وتنه‌ چاره‌په‌شه‌دا پیاوه ده‌وله‌مه‌نده‌که ده‌کوژیت»

«له‌راستیشدا باوکی خۆی بوو، وا نیه‌؟»

«راسته. هه‌موو پاسه‌وانه‌کانیش ده‌کوژیت، به‌لام له‌ کو‌تایدا ئه‌سپ سواریکیان خۆی قورتارده‌کات و بۆی دهرده‌چیت. ده‌گه‌ریته‌وه بۆ "تیبیس" و هه‌والی کوشتنی پاشا بلاوده‌کاته‌وه و ده‌لیت؛ چه‌ته‌یه‌کی سه‌ر ریگا، "لۆبس" ی پاشای کوشت. شارژ و هه‌موو خه‌لکی "تیبیس" ماتمه‌ینی ده‌یانگریت، به‌لام له‌ راستیدا شتیکی تریش به‌رده‌وام خه‌لکی ئه‌و شاره‌ی نیگه‌رانده‌کرد»

«ئه‌ویان چی بوو؟»

«گیانه‌وه‌ریکی یه‌کجار درنده و گه‌وره (سفینکس)، سه‌ری وه‌ک ئافره‌ت و له‌شولاری وه‌ک شیربووه، پاسه‌وانی سه‌ر ریگای "تیبیس" ی کردووه. هه‌ر که‌سیک به‌ویدا برۆیشتا‌یه مه‌ته‌لیکی پیده‌گوت، وه ئه‌گه‌ر وه‌لامه‌که‌ی نه‌زانیا‌یه یه‌کسه‌ر ده‌یکوشت. خه‌لکه‌که‌ش بریاریاندا و گوتیان هه‌ر که‌سیک بتوانیت مه‌ته‌لی درنده‌که هه‌لبه‌ییت، "ئوکاستا" ی شارژنی لیماره‌ده‌که‌ین و ده‌بیته‌ پاشای "تیبیس" فیکه‌یه‌کی تریشم لیدا.

چونکه‌ پاشای ئه‌و شاره‌ هیچ منداڵکی تری نه‌بووه. ناویشی ده‌نین "ئودیب"، له‌راستیدا "ئودیب" واته "قاچ ئاوساو". چونکه‌ هه‌ردوو قاچی ئه‌و منداڵه‌ بچکۆله‌یه له‌پاش ئه‌و کرداره توندوتیزه و نارپه‌وا‌یه‌ی باوکیه‌وه هه‌لئاوسابوون. پاشان "ئودیب" گه‌وره‌ده‌بیت و پیاوکی قۆزی لیده‌رده‌چیت، هه‌موو که‌سیک خۆشیده‌ویت. به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا که‌س پینا‌لیت که له‌ راستیدا کو‌ری ئه‌و پاشایه نیه. هه‌تا رۆژیکیان له‌ میوانداریه‌کی گه‌وره‌دا یه‌کیک له‌ میوانه‌کان به‌راشکاوی پیی ده‌لیت "ئو له‌ راستیدا کو‌ری ئه‌م خیزانی پاشایه نیت..."

له‌ویدا گوتم؛

«ئێ خۆ له‌راستیشدا کو‌ری ئه‌وان نه‌بووه»

«ته‌واوه، هه‌رله‌به‌رئه‌وه‌ش پرسیار له‌ شارژنده‌کات، به‌لام ئه‌و هیچ وه‌لامیکی راست و دروستی ناداته‌وه. دواتر بۆ ئه‌وه‌ی راستیه‌که‌ی بۆ دهرکه‌ویت بریارده‌دات پرسیار له‌ فالگه‌ره‌وه‌که‌ی "دیلفی" بکات. دهرپاته‌ ئه‌وئ و لیبی ده‌پرسی؛ "ده‌مه‌ویت بزانه‌م من کو‌ری راسته‌قینه‌ی پاشای "کو‌رینت" م یان نا؟"، "پیسیا" ش له‌وه‌لامدا ده‌لیت؛ "دوورکه‌وه‌ره‌وه له‌ باوکت، چونکه‌ ئه‌گه‌ر چاوت پییکه‌وینته‌وه ده‌یکوژیت. دواتریش دایکی خۆت ده‌هینیت و پاش ماوه‌یه‌کیش مندا‌لت لیبی ده‌بیت".

فیکه‌یه‌کی تووندم لیدا. هه‌مان ئه‌و پيشبینه‌بوو که کاتی خۆی فالگه‌ره‌وه‌که به‌ پاشای "تیبیس" ی گوتبوو. باوکه‌م له‌سه‌ر قسه‌کانی به‌رده‌وامبوو و گوتی؛

«دوای ئه‌وه‌ش "ئودیب" نه‌یویرا بگه‌ریته‌وه بۆ "کو‌رینت"، له‌به‌رئه‌وه‌ی هیشتام وایده‌زانی پاشا و شارژنی ئه‌وئ دایک و باوکی راسته‌قینه‌ی خۆین. به‌و شیوه‌یه‌ش بریاریدا پرو له‌ شاری "تیبیس" بکات. کاتیکیش

تایبته به پنگه پرتوک

پیشیانوابوه تورپه‌بوونه‌که‌ی هۆکاری قول و گهره‌ی هه‌بووبیت. واته دیسانه‌وه ناچاربوون بچنه‌وه لای فالگره‌وه‌که‌ی دێلفی، پرسپاری لیبکه‌ن و بزائن بۆچی خودا دووچارى ئه‌و تاعوونه پيسه‌ی کردوون. "پيسيا"ش له‌وه‌لامدا ده‌لێت "برۆن ئه‌و كه‌سه‌ بدۆزنه‌وه‌ كه‌ "لايۆس"ی پاشای كوشتووه. ئه‌گه‌ر نا، ئه‌وا تهخت و تاراجی شاره‌كه‌تان تێكه‌دری. پاشان "ئۆدیب"ی پاشا به‌ هه‌موو هیژ و توانایه‌كه‌یه‌وه ده‌كه‌ویته‌ گه‌ران به‌دوای ئه‌و كه‌سه‌دا كه‌ پاشا كۆنه‌كه‌ی كوشتوون. خۆی هیچ په‌یوه‌ندیه‌ك له‌ نیوان كوشتنی پاشا و شه‌ره‌كه‌ی خۆی له‌سه‌ر رێگاكه‌دا نابینی. واته‌ به‌بێئوه‌ی ئۆدیب ئاگای لیبیت، خۆی ده‌بێته‌ ئه‌و پیاوكوژیه‌ی كه‌ به‌دوای دۆزینه‌وه‌ی تاوانه‌كه‌ی خۆیدا ده‌گه‌رێت. یه‌كه‌م شت ده‌چیت پیاویکی په‌نه‌انبین ده‌دۆزیته‌وه‌ و لێیده‌پرسی. "پیم بلی بزائم كی "لایۆس" پاشای كوشتووه؟". به‌لام پیاوه‌كه‌ نایه‌وێت وه‌لامی بداته‌وه‌، چونكه‌ به‌بروای ئه‌و وه‌لامدانه‌وه‌ی ئه‌و پرسپاره‌، هه‌قیقه‌تییکی زۆر تال و ناخۆش ده‌رده‌خات. "ئۆدیب"یش به‌راستی ده‌یه‌وێت یارمه‌تی خه‌لكه‌كه‌ی بدات، له‌به‌رئوه‌ له‌دوارجادا به‌زۆر ئه‌و هه‌قیقه‌ته‌ تاله‌ له‌ پیاوه‌كه‌ ده‌رده‌هێنێت؛ پیاوه‌ په‌نه‌انبینه‌كه‌ش پێی ده‌لێت "تاوانه‌كه‌ له‌ ئه‌ستۆی ئیوه‌ی پاشادایه‌". ئه‌وجا ئۆدیب شه‌ره‌كه‌ی سه‌ر رێگاكه‌ی بیرده‌كه‌ویته‌وه‌ و دان به‌وه‌دا ده‌نێت كه‌ پاشای كوشتووه‌، به‌لام تا ئه‌و كاته‌ش هیچ به‌لگه‌یه‌ك شكنا‌بات كه‌ ئه‌و كورێ "لایۆس"ی پاشایه‌. ده‌بیت ئه‌و بلیین كه‌ ئۆدیب پیاویکی دادپه‌روه‌ربووه‌ و ده‌یویست هه‌موو شتێك ئاشكرا‌بكات، له‌به‌رئوه‌ له‌دوارجادا هه‌ردوو شوانه‌كه‌ی "تیبیس" و "كۆرینت" ده‌دۆزیته‌وه‌ و رووبه‌روویان ده‌كاته‌وه‌. له‌ویدا ئیدی به‌دلناییه‌وه‌ ده‌زانیت كه‌ باوكی خۆی كوشتووه‌ و دایکی خۆشی هیناوه‌. ده‌ركه‌وتنی

«ئۆدیبیش هه‌ر زوو رووداوی كوشتاره‌كه‌ له‌یاد ده‌كات و پاش ماوه‌یه‌ك ده‌گاته‌ لای ئه‌و چپایه‌ی كه‌ درنده‌كه‌ی تێدایه‌. له‌ویدا گیانه‌وه‌ره‌كه‌ پێیده‌لێت؛ به‌رله‌وه‌ی رینگات پێده‌م كه‌ برۆیت، ده‌بیت ئه‌م مه‌ته‌له‌ هه‌له‌هێنیت؛ «ئو شته‌ چیه‌ كه‌ له‌سه‌ر دوو قاچ و سێ قاچ و چوار قاچیش ده‌روات؟»

له‌ویدا باوكم ته‌ماشایه‌کی كردم و ده‌یویست بزانی‌ت منیش ده‌توانم مه‌ته‌له‌كه‌ هه‌له‌هێنم یان نا، به‌لام من ته‌نها سه‌رێكم بۆ راوه‌شاند. «ئۆدیبیش گوتی "ئوه‌ مرۆفه‌". به‌یانیان به‌چوارپه‌ل گاكۆلكی ده‌كه‌ن، نیوه‌روانی‌ش له‌سه‌ر دوو قاچ ده‌رۆن. ئیوارانی‌ش له‌سه‌ر سێ، چونكه‌ ده‌بیت گۆچان به‌كاربه‌ی‌ن. ئۆدیب وه‌لامی‌کی راستی دایه‌وه‌ و گیانه‌وه‌ره‌كه‌ش به‌رگه‌ی نه‌گرت، بۆیه‌ به‌پشتا له‌ شاخه‌كه‌وه‌ كه‌وته‌ خواره‌وه‌ و هه‌پرون به‌هه‌پرون بوو. به‌و شیوه‌یه‌ش له‌شاری "تیبیس"دا وه‌ك پاله‌وانی‌ك پیشوا‌زیان له‌ ئۆدیب كرد. هه‌روه‌ك بریاریشی له‌سه‌ردرابوو، "ئوكاستا"ی شارن‌یان دایه‌ هه‌له‌به‌ته‌ له‌راستیدا دایکی خۆی هی‌نا. پاشانی‌ش دوو كور و دوو كچیان بوو»

یه‌كه‌سه‌ر گوتم؛

«هوووها!»

تا ئه‌و كاته‌ به‌رده‌وام هه‌ر ته‌ماشای باوكم ده‌كرد، به‌لام له‌ویدا ناچاربووم سه‌یرییکی ئه‌و شوینه‌ بكه‌م كه‌ كاتی خۆی ئۆدیب باوكی خۆی تێدا كوشتووه‌.

ئه‌وجا دیسانه‌وه‌ باوكم كه‌وته‌وه‌ سه‌ر باسه‌كه‌ی؛

«به‌لام لێره‌دا چیرۆكه‌كه‌ ته‌واو نابیت. پاش ماوه‌یه‌ك تاعوون له‌ شاره‌كه‌دا بلاوده‌بێته‌وه‌. له‌و سه‌رده‌مه‌دا یۆنانیه‌كان له‌و بره‌وايه‌دابوون ئه‌و جووره‌ نه‌هامه‌تیانه‌ به‌هۆی تورپه‌بوونی "ته‌پۆلۆ"وه‌ بووبیت، وه‌

www.pertwk.com

ئەو ھەقىقەتەش وای لێدەكات كە ھەردوو چاوی خۆی دەر بهیڤیڤت. لەراستیدا بەشیوەیەك لە شیوەكانیش ئەو بەدریژایی ژيانى ھەر کوێر بوو»

ئینجا ھەناسەییەکی ترم ھەلکێشا. بەبروای من ئەو چیرۆكە كۆنە تابلێت غەمگین و لەھەمان كاتیشدا تابلێت ناھەق بوو. پاشان گوتم؛

«ئەوھێ كە پێیدەلێن "نەفرینی نەوھەكان"»
«بەلام ئۆدیب و "لایۆس"ی پاشا چەندین جار ھەولیاندا لەدەست چارەنووسیەكان ھەلبێن. ئەوھش بەپێی یۆنانیەكان شتیکی مەحالبوو»
لەو كاتەدا كە بە "تیبیس"دا تێپەرین، ھەردووكمەن بێدەنگ دانیشتبووین. وایزانم باوكم بیری لە "نەفرینی نەوھەكانی" خۆی دەكردوھ. ھەرچۆنێك بێت... تەنانت یەك وشەشی لەدەم نەھاتە دەرەوھ.

پاش ئەوھى لە ھەموو لایەنێكەوھ چیرۆكە غەمگینەكەى ئۆدیبیم تاوتویكرد، زەرەبەین و كتیبە بچكۆلەكەم دەرھێنايەوھ.

تایبەتە بە پێگەى پەرتووك

دووی دینار

...مێستەرە پیرەكە چەند پەيامێكى گرنگى لە ولاتەكەى خۆیەوھ پێدەگات...

بۆ بەیانى زوو دەنگى كەلەشیڕێك خەبەرێكردمەوھ. بۆ چەند ساتێكى كەم وامزانى لە شارى "لیوبېك"دام و لەمالى خۆماندام. بەلام ھەر پېش ئەوھى بەتەواوھتى خەبەرم بێتەوھ، كەشتى نقوومبونەوھكەم ھاتەوھ یاد. ئەو كاتەم بېركەوتەوھ كە پالم بە بەلەمى فريագوزاریەكەوھنا و خستەم سەر قەراغ دەریاكە، پێك لای دەریاچە تەنكەكەوھى كە پربوو لە دارخورما... دواتریش بەناو دوورگەكەدا كەوتەم پێ. ئەوجا لەلای دەریاچەییەكى گەورەوھ خەوتم، ھەر لەوێشداوو كە مەلەمكرد و چاوم بە پەوھ ماسیە پرتەقالیەكان كەوت. لەدلى خۆمدا دەمگوت "بلیت ئیستاكەش ھەر لەویدا نەبم و تازە خەبەرم ببیتەوھ؟ بلیت خەوم بە پیاویكى پیرەوھ نەببیبیت كە پتر لە پەنجا سال لەسەر ئەم دوورگەییەدا ژیاوھ و 53 كورتەبنەى زیندوووشى خولقاندووھ؟"

بەرلەوھى چاوم بكەمەوھ، ھەولمەدا وەلامى پرسیارەكانم بدەمەوھ. نا... نابیت خەون بووبیت! بېرمدیت لەسەروى ئاوايیەكەوھ لە كوخیكەى "فرۆد"دا پالکەوتم و خەوم لێكەوت...
ئینجا چاوم كردەوھ، ببینم خۆرى ئەو بەیانىە ژورێكى دارینی ناو كوخیكى پووناكدەكردەوھ. پاشان دلیابووم كە ھەموو ئەو شتانەى ببیبووم وەك خۆر و مانگ راستەقینەبوون.

تایبته به پنگه پرتووک

سینه که کانبن و بو کارکردن به رهو کیلگه کان برپون. له لایه کی تریشه وه گویم له ته پوهوپیک بوو که له وهرشه که وه به زده بووه وه. فرود گه رایه وه و له گهل خویدا نان و په نیر و شیرى "مولووک" و "توف"ی گهرمی پیوو. ریک له ته نیشتمه وه دانیشتم. پاش نهختیک زیاتریکی دهرباره ی سهره تای هاتنی خوی بو سهر دوورگه که بو باسکردم و گوتی؛

«زور جار لهم کاته دا ئه و سهرده مه م بیرده که ویتته وه که یاری کاغهم ده کرد. من ئه و کاته له و په پی ته نه ایدابووم. له بهرئه وه له وانه یه ئاسای بووبیت که 53 کاغزه که نهخته نهخته گوپان و بوونه 53 که سایه تی فهنتاسی. به لام هر به و نه ده شه وه نه وه ستان، چونکه کاغزه کان رولیکی گرنیشیان له و سالنامه یه دا بینی که ئیستا که ئیمه له سهر ئه م دوورگه یه دا په پره وه ی ده که یین»
«سالنامه؟»

«به لی. سالیک بریتیه له 52 هفته، به و شیوه یه ش هر کاغزه ی هفته یه کی بهر ده که ویت»

له ویدا که وتمه ژماردن و دواتر گوتم؛

«حه وت که رهت 52 ده کاته 364»

«ته واوه. به لام سالیک 365 پوزه. ئه و پوزه ش که ده مینیتته وه، ئیمه پیی ده لیین "پوزی جۆکه ر". ئه و پوزه سهر به هیچ مانگیک و ههفته یه که نیه. پوزیکی زیاده یه و پیتیده چیت هه موو شتیکی تیدا روو بدات. هه موو چوار سالیک دوو پوزی جۆکه ری ئاوه ای تیده که ویت»
«زیره کانه...»

«جگه له وه ش 52 هفته که یان ههروهک من پیی ده لیم
"کاغزه کان"- به سهر 13 مانگدا دابه شکران و هر مانگیکیش 28

له جیگا که مدها هاتمه دهره وه و خوم به خوم گوت "ئه ی فرود کوا؟" له هه مان کاتیشدا چاوم چوو سهر قتوویه کی دارینی بچکوله، له سهر ره فه یه کی سهر دهرگای دهره وه دا دانه راوو.

دامگرت و ته ماشایه کی ناوه که یم کرد... به تالوو. به مه زنده م کاتی خوی کاغزه کونه کان بهرله وه ی گوپانکاریه گه وره که یان به سهر دابیت له و قتووه داووون.

خستمه وه شوینی خوی و خوم گه یانده دهره وه. له ویدا فرودم بینی به پیوه وه ستابوو، هه ردوو دهستی خستبووه ژیر که له که ی و بو خوی ته ماشای لادیکه ی ده کرد. منیش چووم له ته نیشتمه وه وه ستام، بو ماوه یه که هه ردوو کمان بیده نگ بووین و ته نانهت وشه یه کیشمان له ده مه وه نه هاته دهره وه.

کورته بنه کان هر به و به یانیه زوو له و په پی چالاکیدابوون. تیشکی خوریش به سهر لادیکه و به رزاییه کانی چواره وریدا په خشبوو بووه وه.

پاش نهختیک پیاهه پیره که گوتی؛

«پوزی جۆکه ره...»

نیگه رانیه که وته سهر سیمای و منیش به دوایدا گوتمه وه؛

«پوزی جۆکه ر؟»

«نانی به یانیمان لی ره دا ده خوین، براده ر. تو لی ره دا دانیشه، منیش ده پوم خوارده نه که مان دینم»

له ته نیشتم دیواری کوخه که وه کورسیه کی نیشاندام، له بهر ده میشیدا میزیکی بچکوله دانه راوو. له سهر کورسیه که دانیشتم، له ویشه وه دیمه نیکی جوانم له بهر ده مده راوو. هه ندیک له کورته بنه کان گالیسکه یه کیان به ره و دهره وه ی لادیکه راده کیشا. له وه ده چوو

تایبته به پښتو په پرتووک

«سهره که...»

«پراستده که یت هه ی ته نیا که سی شاره که م. سهره که تۆ پښک لهو پوژده دا ده گه یته سهر دوور گه که که ئیمه جو که ری تیدا نیشاندده یین و پیښواریش له سالیکی نوئ و وهرزیکی نویش ده که یین. به لام شتیکی تریش...»

له ویدا ده ریاوانه پیره که که وته بیرکرنه ووه یه کی قول ووه.

«چی تریش؟»

«له پښتو په کاغه زه کانه ووه میژوو و ساله کانی دوور گه که شم ده ژمارد»

«به ته واهه تی تی ناگه م»

«وتمان بۆ ئوه ی پوژده کانی سال پښک به م، ههر کاغه زیک ههفته و مانگی خویم پیښه خشی. به هه مان شیوه ش ههر ساله و ناوی کاغه زیکم لینا. یه که مین سالی سهر دوور گه که م ناونا سالی "بللی دینار". سالی دواتریشی "دووی دینار" و هه تادوایی، واته په پیره و هه مان شیوه ی پیزکردنی 52 ههفته که م کرد. له ووه وپیښ پیښ گوتتیت که 52 ساله له سهر ئه م دوور گه یه ده ژیم...»

«ئمم...»

«ده ریاوانه که، و سالی پاشای قهره مان پښکرده ووه. له ووه زیاتر بیرم نه کردو ته ووه، چونکه به سهر بردنی 52 سال له سهر ئه م دوور گه یه دا زوره و منیش...»

«توش له و بروایه دا نه بووت هیڼده بمینیته ووه ها؟»

«نه خیر له و بروایه دا نه بووم. به لام ئه مپوکه جو که ر سالی ده ستپیکردنی "جو که ر" راده گه یه نیټ. ئاهه نگه گه وره که بۆ یه که مین جار، ئه م پاش نیوه پوږیه ده ستپیکده کات. قهره کان و کوپه کان دارتاشخانه گه وره که پښکده خن و ده یکه نه هوئی ئاهه نگه که.

پوژتی هه یه. چونکه 13 که پرت 28 یش ده کاته 364. "بللی" یه که مین مانگه و "پاشا"ش دوا هه مینه. هه موو چوار سالیکیش دوو پوژتی جو که ری تیډه که ویت. سالنامه که به سالی "دینار" ده ستپیکده کات، ئینجا "سینه که" ی به دوا دا دیت و دواتریش "کوپ" و "قهره". به و شیوه یه ش هه موو کاغه زه کان ههفته و مانگی تایبته تی خو یان به رده که ویت»

پیاوه پیره که به په له ته ماشایه کی کردم، له ووه ده چوو له هه مان کاتدا شهرمیش و شانازیش به سالنامه زیره کانه که یه ووه بکات. منیش گوتم؛

«له سهره تادا که میک ئالوز هاته به رچاوم. به لام به پراستی دوزینه ووه یه کی جوانه»

فرود سهریکی بۆ له قاندم و گوتی؛

«بیگومان ده بوا یه بیرم له شتی که ههر بکر دایه ته ووه. به دهر له وانه ش هه موو سالی که به سهر چوار وهرزدا دابه شکراوه. "دینار" وهرزی به هاره، "سینه که" یش هاوین، "کوپ" وهرزی پایزه و "قهره" ش زستان. هاوین به "بللی سینه که" ده ست پیډه کات، پایزیش به "بللی کوپ". زستان به "بللی قهره" و دوا هه مین ههفته ی سالی ش ههفته ی "پاشای قهره" یه»

«ئیتا که له چ ههفته یه که داین؟»

«دوینئ دوا هه مین پوژتی ههفته ی پاشای قهره بوو، به لام له هه مان کاتیشدا دوا هه مین پوژتی مانگی پاشای قهره شبوو»

«ئهمپوش...»

«... ئهمپو پوژتی جو که ره. یان یه که مین پوژتی دوو پوژتی جو که ره. به و بونه یه شه ووه ئهمپو ئاهه نگیکی گه ووه سازده کریت»

تایبەتە بە پێگە ی پەرتووک

پێزبکەم و بەو شێوەیەش پستەکان دەبوونە یەک زنجیرە ی دورودریژی
لێکنەپچراو. زۆرجاریش شێوە چیرۆکیکی لێدەردەچوو -هەلبەتە هەر
لەو پستانە پێک هاتبوو کە کاغەزەکان بەشێوەیەکی سەر بەست
لەیهکتر "دایانەینابوو"

«ئەو بوو یاری جۆکەر؟»

«ئەم... دەتوانین بڵێین ئەو جۆرە یاریەکی کاغەز بوو کە من کاتم
پێوە بەسەردەبرد. بەلام هەر ئەو بووبە سەرەتای سەرەلانی
یاریە گەورەکە ی جۆکەر کە ئێستا کە هەر چوار ساڵ جاریک لە پۆژی
جۆکەردا دەکرێت»

«بۆم باسبکە!»

«لەماوە ی ئەو چوار ساڵدا، کە دەکەوێتە نیوان ماوە ی دوو چوار
سالیەو، هەریەکیک لەو 52 کورتەبنانە دەبێت پستەیک بدۆزنەو.
لەوانە یە ئەمە شتیکی هێندە سەرنجراکێش نەبێت بەلاتەو، بەلام
هێندەت لەیادبێت کە ئاستی بیرکردنەو ی ئەوان هەر زۆر کەمە. وە
دەشبوایە پستەکانیان لەیادبوایە. لەیادکردنی پستەیک تەواویش
لەگەڵ تێپەرپوونی ئەو هەموو پۆژانەدا خۆی لە خۆیدا بەلای
کورتەبنەیکەو کارێکی سەختە، چونکە تارادەیکە میشکی هیچی
تێدا نیە»

«دواتریش دەبێت هەر یەکەیان پستەکە ی خۆی لە ئاھەنگی جۆکەردا
بڵێت؟»

«تەواو. بەلام ئەو تەنھا بەشی یەکەمی یاریەکیە. دواتر نۆبە ی
جۆکەر دێت. ئەو خۆی هیچ پستەیک نالێت، بەلام کە هەموو
پستەکان دەگوترێت، دەچێتە شوینیکی بەرزەو و تێبینی خۆی
دەنووسیتەو. لەماوە ی ئاھەنگەدا دەبێت کاغەزەکان بەشێوەیکە

سینەکەکان میو و توو کۆدەکەنەو و دینارەکانیش قاپی شوشە
لەسەر میزی هۆلی ئاھەنگەدا دادەنێن»

«منیش... منیش بێم بۆ ئاھەنگەکە؟»

«تۆ دەبیتە میوانی شەرەفی ئاھەنگەکە. بەلام بەرلەو ی برۆینە
خوارەو بۆ ناو لادیکە، شتیکی تر ماو و دەبێت بیزانیت... هێشتام
چەند کاتژمێرێکمان ماو و با بەکاریان بەینین...»

«هەندیک لە خواردنەو قاوہییەکە ی ناو شوشە ی کوخەکە ی پۆکردە ناو
پەرداخیکەو. بەئەسپایی قومیکم لێدا و دەریاوانە پیرەکەش لەسەر
قسەکانی بەردەوامبوو؛

«واتە لە کۆتایی ساڵەدا ئاھەنگی جۆکەر سازدەکەین -دەشتوانین
بڵێین لەسەرەتای دەستپێکردنی سالیکی نوێدا ئاھەنگەکە دەگیرین.
بەلام تەنھا چوار ساڵ جاریک یاری کاغەز دادەنرێت...»

«یاری کاغەز؟»

«بەلێ، چوار ساڵ جاریک. لەوێشدا یاریە گەورەکە ی جۆکەری تێدا
دەکرێت»

«لێت تێناگەم، بەیاریەتیت بۆم پوونبکەرەو»

«دووچار قورگی بۆ پاک کردەو و ئەوجا گوتی؛

«هەرەک چەند جاریک لەو وپیش بێم گوتیت، ئەو کاتە ی کە بەتەنھا
لەسەر ئەم دوورگە یەبووم، پێویستیم بە شتیکیبوو کە کاتی پێ
بەسەر بەرم. جار جاریک بە هێواشی کاغەزەکانم هەلدەدایەو و لە
خەیاڵی خۆمدا وامدادەنا کە هەر کاغەزە ی پستەیک "دەلێت".
لەیادکردنی ئەو هەموو پستانەشم وەک وەرزشیکی هەزی دەبینی.
کاتیکیش کە هەموو پستەکانم لەبەردەکرد، بەشی دووہەمی یاریەکەم
دەستی پێدەکرد. ئەوجا هەولمەدا کاغەزەکان بەشێوەیکە تر

تایبته به پښه پرتووک

«لهسهرتادا که گه‌یشتمه ئیره و یاریم به کاغه‌زه‌کان ده‌کرد، هه‌ولمده‌دا له پښه‌ی کاغه‌زه‌کانه‌وه پښبینی پروداوه‌کان بکه‌م. بښگومان هه‌ر بۆ یاری بوو. به‌لام له هه‌مان کاتیشدا له دلّی خۆمدا ده‌مگوت «له‌وانه‌شه‌ راست بیت، کی ده‌زانیت؟ من زۆر جار له‌به‌نده‌ره جیاوازه‌کانی دونیادا گویم لښووه که ده‌ریاوانه‌کان ده‌یانگوت پښتیده‌چیت کاغه‌زه‌کان پښبینی پاشه‌پوژ بکه‌ن. وه به‌پراستیش پرویدا... پښ ئه‌وه‌ی کوری سینک و پاشای کوپ بۆ یه‌که‌مین جار له‌سهر دوورگه‌که‌دا ده‌رکه‌ون، هه‌موو که‌په‌تیک که کاغه‌زه‌کانم داده‌نا پښک ئه‌و دوو کاغه‌زه له‌سهرتادا ده‌رده‌که‌وتن»

«سه‌رسوهرینه‌ره»

«له‌سهرتادا که ده‌ستمانکرد به یاری جوکهر و هه‌موو کاغه‌زه‌کان له‌شوینی ته‌واوی خویاندا ده‌وه‌ستان، من هینده زۆر بیرم له قسه‌کانیان نه‌ده‌کرده‌وه. به‌لام ئه‌زانی چوار سال له‌مه‌وبه‌ر له ئاهه‌نگی جوکهری پښشودا دواه‌مین پسته‌کان چی بوون؟»

«نه‌خیر، چوزانم»

«ده‌که‌واته گوی بگره؛ «ده‌ریاوانیکی گه‌نج له دواه‌مین پوژی مانگی پاشای قه‌رده‌دا دیته لادیکه‌وه. ده‌ریاوانه‌که مه‌ته‌لی کوپه شوشه‌چیه‌که هه‌لده‌هینیت. می‌سته‌ره پیره‌که چه‌ند په‌یامیکی گرنگی له ولاته‌که‌ی خویه‌وه پښده‌گات»

«ئوه... ئوه هه‌ر زۆر سه‌یره»

«هه‌لبه‌ته من له‌م چوار ساله‌ی رابوردودا به‌رده‌وام بیرم له‌و قسانه نه‌کردۆته‌وه. به‌لام که تۆ دوینی ئیواره له لادیکه‌دا ده‌رکه‌وتیت -که دواه‌مین پوژی هه‌فته و مانگی پاشای قه‌ره‌بوو- به‌لی... ئه‌وساکه

پښبکات که پسته‌کانیان زنجیره‌یه‌کی ته‌واوی یه‌ک له‌دوای یه‌ک پښکبه‌ینیت. ئه‌و، کورته‌بنه‌کان به‌شویه‌یه‌کی راست یه‌ک به‌دوای یه‌کدا داده‌نیت و دیسانه‌وه هه‌ریه‌که‌یان پسته‌که‌ی خوی ده‌لښته‌وه، به‌لام ئیدی هه‌ر پسته‌یه‌ک به‌شیکی بچکۆله‌ی هه‌کایه‌تیکي گه‌وره پښکده‌هینیت»

له‌ویدا گوتم؛

«جوانه»

«راست ده‌که‌یت، له‌وانه‌یه جوان بیت. به‌لام پښی تیده‌چیت به‌ته‌واوه‌تی سهرت بسوهرمینیت»

«مه‌به‌ستت له‌ چیه؟»

«به‌سه‌رزاره‌کی له‌وه ده‌چیت که جوکهر به‌پیی توانای خوی هه‌ولبدات «بابه‌تیکي کو» له شتیکي په‌رشوبلاوه‌وه بخولقینیت. چونکه که‌سایه‌تیه‌کان هه‌ریه‌که‌یان به‌سه‌ربه‌ستی پسته‌کانی خویان ده‌هیننه‌وه و په‌یوه‌ست نین به‌وانی تره‌وه»

«ئهی چۆنه؟»

«به‌لام له‌وانه‌یه «بابه‌ته کو» که مه‌به‌ستم له چیرۆکه‌که یان هه‌کایه‌ته‌که‌یه -هه‌ر له‌وه‌وپښشه‌وه هه‌بووبیت»

«ئوه پښی تیده‌چیت؟»

«نازانم. به‌لام ئه‌گه‌ر وابیت، که‌واته 52 کورته‌بنه‌که له راستیدا شتیکي ته‌واو جیاوازن، شتیکي زۆر قولترن له‌وه‌ی که ته‌نها 52 که‌سایه‌تی بن و هیچی تر. که‌واته هه‌ندیک په‌تی نه‌بینراو پښکه‌وه‌یان ده‌به‌ستیته‌وه... به‌لام من هیشتام هه‌موو شتیکم نه‌گوتوه»

«به‌رده‌وام به!»

تایبته به پنگه‌ی پرتووک

«پیم بلّی! که‌ی باوکت له‌دایک بووه؟»
 «ئهو له 8 ی مانگی 5 ی 1791 دا له شاری "لیوبیک" دا له‌دایک بووه»
 «ئهو "ده‌ریاوانه‌ش"، کوپی کابرایه‌کی شوشه‌چی بوو؟»
 «نازانم. نه‌نکم زۆر باسی ئه‌وی نه‌ده‌کرد، هه‌لبه‌ته له‌وانه‌یه به هۆی
 ئهو هه‌موو قسه‌وقسه‌لۆکانه‌وه بووبیّت. به‌لام به‌رده‌وام شتیکی بۆمان
 ده‌گێڕایه‌وه و ده‌یگوت "ئهو" که‌په‌تیکیان به‌کۆله‌که‌ی به‌له‌مه‌که‌دا
 هه‌لگه‌را و خواحافیزبوونی لێکردم، له‌و کاته‌دا بوو که له "لیوبیک" هه‌وه
 به‌به‌له‌م سه‌فری کرد. دواتریش که‌وته خواره‌وه و ده‌ستیکی
 برینداربوو. هه‌میشه‌ش که ئهو باسه‌ی ده‌گێڕایه‌وه، له‌ویدا پێده‌که‌نی.
 وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌موو رووداوه‌که ته‌نها بۆ پێزلینانی ئهو بووبیّت»
 له‌ویدا پیاوه پیره‌که بۆ ماوه‌یه‌کی دورودریژ هه‌ر دانیشتبوو و
 ته‌ماشای لادیکه‌ی ده‌کرد. پاشانی‌ش گوتی؛
 «ئهو ده‌سته... ئهو ده‌سته هه‌ر زۆر نزیکه لێته‌وه. له‌وه‌ش نزیک‌تره که
 مه‌زنده‌ی ده‌که‌یت»
 ئه‌وجا قۆلی چاکه‌ته‌که‌ی هه‌لکرد و جیشوینی چهند برینداریه‌کی
 کۆنی سه‌ر قۆلی نیشاندام. منیش هاوارم‌کرد و گوتم؛
 «باپیره‌!»
 ده‌ستم کرده ملی و زۆر به‌تووندی باوه‌شم پێداکرد. پاش نه‌ختیک دایه
 پرمه‌ی گریان و به‌ده‌م هه‌نسکه‌وه هه‌ر ده‌یگوت؛
 «کو‌په‌که‌م... کو‌په‌که‌م... کو‌په‌که‌م»

ئهو پێشبینییه کۆنهم هاته‌وه یاد. به‌شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان هاتنی تۆ
 شتیکی چاوه‌روانکرا‌بوو، ده‌ریاوان...»
 له‌په‌رێکدا شتیکم به‌خه‌یا‌لدا هات. په‌سته‌که‌ی "فرۆد"م هه‌روه‌ک خۆی
 گوتمه‌وه؛
 «میسته‌ره پیره‌که چهند په‌یامیکی گرنگی له‌ ولاته‌که‌ی خۆیه‌وه
 پێده‌گات»
 «ئێ؟»
 پیاوه پیره‌که زۆر به‌سه‌رنجه‌وه چاوی تی‌په‌پی‌بووم و چاوه‌پوان بوو
 شتیکی بلّیم. پاشان گوتم؛
 «تۆ نه‌تگوت ناوی "ستینا" بوو؟»
 پیره‌ سه‌ریکی له‌قاند.
 «خه‌لکی "لیوبیک"یش بوو؟»
 دیسانه‌وه سه‌ری له‌قاند هه‌وه.
 «باوکم ناوی "تۆتۆ" ه. ئهو به‌ هه‌تیوی گه‌وره‌بووه و دایکیشی ناوی
 "ستینا" بووه. "ستینا"ش چهند سالیکی له‌مه‌وبه‌ر مرد»
 «به‌لام ئهو ناوانه له‌ ئه‌لمانیا‌دا زۆرن»
 «بیگومان... باوکم وه‌ک ده‌لێن "زۆل" بووه، چونکه نه‌نکم هه‌رگیز شووی
 نه‌کردوه. ئهو... ئهو ده‌ریاوانیکی نیشانه‌ی کردبوو که‌دواتر له
 ده‌ریادا ونبوو. هه‌تا دوا دیداریشیان هیچ یه‌کیکیان نه‌یزانی‌بوو که
 سکی هه‌یه... قسه‌وقسه‌لۆکیان له‌و باره‌یه‌وه زۆر ده‌کرد، ده‌یانگوت
 له‌گه‌ڵ ده‌ریاوانیکی سه‌ره‌پۆ‌دا پیک که‌وتوو و دواتریش خۆی له
 به‌رپرسیاری مندا‌له‌که‌ی دزیوه‌ته‌وه»
 «ئمم... باوکت که‌ی له‌دایک بووه، براده‌ر؟»
 «من...»

لهویشدا له کتیبه کهدا دیسانه وه شیوه ییه کی "نه فرینی نه وه کان" ده رکه وته وه. هه ستمده کرد بابه ته که خه ریکبوو به ته واوه تی ناخوشبیت.

بو نانخواردنی نیوه پو له چیشته خانه ییه کی گوندیکدا لامندا. لهویدا له ژیر سیبه ری لقوپی چری یه ک دوو دره خندا له سه ر میژیکی دریز دانیشتن. ره زیکی چری دار پرته قالیش چوارده وری چیشته خانه کهی گرتبوو.

گوشتی برژاو و زه لاتهی یونانیمان به په نیری چه ره وه خوارد. بو پاش نانخواردنیش داوای چه ند میوه و شیرینی کهمان کرد. له و کاته دا باسی سالنامه کهی دوورگه خه یالیه کهم بو باوکم گیرایه وه. بیگومان نه مده توانی پیی بلیم له کوپه فیری بوو بووم، له به ره وه ناچار بووم بلیم له و کاتانه دا که هه روا له پشتی ماشینه کهدا دانیشتبوووم، خه یالیم بوی چوو و خوم دامه یناوه.

باوکم به ته واوه تی سه ریسو پمابوو و بو ماوه یه ک بیده نگ بوو. قه له میکی ده ره ینا و هه ر له سه ر ده سپی سه ر میزه که که وته ژماردن و گوتی؛

«52 کاغه ز ده کاته 52 هه فته. ته واوه، 364 ده کات. سیانزه مانگی 28 پوژیش هه ر ده کاته 364 پوژ. له هه ردوو باره کهدا پوژیک ده می نیته وه...»

منیش گوتم؛

«ئه وه پوژی جوکه ره»

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

«وایه، بیگومان! ئای شه یتان!»

بو ماوه یه کی دورودریژ هه ر دانیشتبوو و ته ماشای دار پرته قاله کانی ده کرد. پاشان گوتی؛

«تو کهی له دایکبوویت، هانس تو ماس؟»

نه مزانی مه به ستی چی بوو، به لام گوتم؛

«29 یی 1972»

«ئه ی ئه وه چ پوژیکه؟»

له ناکاودا شتیکم بو ده رکه وت. من له یه کی که له و سلانه دا له دایکبووم که پیی ده لئین "سالی پر". وه به پیی سالنامه کهی دوورگه خه یالیه که من له پوژی جوکه ردا له دایکبووم. له دلی خومدا گوتم "بو له کاتی خویندنه وه مدا ئه و خاله م نه بیینی؟ ئه و جا گوتم؛

«پوژی جوکه ره»

«راسته!»

لهویدا پرسیاریکم لیکرد و گوتم؛

«به پروای تو له به ره وه یه که من کوپی جوکه رم، یان پییت وایه من

هه ر خوم جوکه ر بم؟»

باوکم زور پرمانا ته ماشای کردم و گوتی؛

«بیگومان هه ردووکیان؛ که من کوپیکم ده بیت، ئه و ده بیت له پوژی

جوکه ردا له دایک بیت. توش که له دایک ده بیت، ئه و ده بیت له پوژی

جوکه ردا له دایک بیت. مه به ستم له و شیوه ییه، تیده گه ییت؟»

راسته من به شیوه یه ک له شیوه کان له پوژی جوکه ردا له دایکبووم،

به لام زور دلنیه نه بووم له وه ی باوکم ئه وه ی پیخوشبیت. هه ر به شیوه ی

تایبته به پنگه ی پرتووک

قهلهمهکه و دسپرکهی دانا و زور به قولی سهریکی ناو چاوی کردم و گوتی؛

«4 کهرته 91 دهکاته چهند؟»

«4 کهرته 9 دهکاته 36... ههمووی دهکاته 364! شهیتان، بهراستی دهکاته 364!»

«راسته! ههمو دهستهیهک 364 نیشانهی تیدایه، ههلبته جگه له جوکهر. بهلام چهند سالیکمان ههیه که دوو رورژي جوکهری تیدایه، لهبهرئوه لهوانهیه ههر لهبهرئوهشبیت که ههمو دهستهیهکی یاری دوو کاغزی جوکهری تیدایه، هانس توماس. ریی تیناچیت ئهوه ههروا بهریکهوت بیت»
منیش گوتم؛

«لهو برپایه دایت مهرامیکی دیاریکراو له داهینانی یاری کاغزدا ههبت؟ بهراستی بیت وانیه که بهئانقهست ژمارهی نیشانهکانی دهستهیهکیان بهقهدهر ژمارهی رورژهکانی سال دانا بیت؟»

«نا، من لهو برپایه دا نیم. بهلام بهبرپای من ئهमे نمونهیهکه لهو نمونه باشانهی بهردهستمان و بهئاشکرا پییمان دهلیت که ئیمه ی مروفت ناتوانین ئهو نیشانه و هیمایانه لیکبدهینهوه که ریک لهبهردهمماندایه. راسته به ملیون دهستهی یاری کاغز ههیه، بهلام هیچ کهسیک گرنگی بهوه نه داوه که ژمارهکانی کوبکاتهوه»

دیسانهوه ههروا دانیشتبوو و کهوتهوه بیرکردنهوه. لهپریکدا رهنگی دهموچاوی تیکچوو و گوتی؛

«بهلام لیږه دا گرفتیکی گهرهم پرووبه پرووده بیتهوه... ئهگهر شوینیک له سالنامه کهدا به جوکهر ببهخشریت، ئهوا ئهوکاته بهئاسانی له خه لکی جودا ناکریتهوه!»

دهنگیدا دیاریوو، بهراستی له دلی خومدا ده مگوت "بلیت لهوه بترسیت که منیش وهک ئهو ببهه جوکهر؟

به لایه نی کهمهوه به پهله گه پرایهوه سهر سالنامه که و دیسانهوه ههمان پرسپاری لیکردمهوه؛

«تو خوت ئه مهت به خه یالدا هات؟ ئمم... ههر حهفتهیه و کاغزیکی ههیه، ههمو مانگیکیش له ژمارهی یه کهوه بو سیانزه ی بهرده که ویت و ههر وهرزهش له بهرامهر رهنگیک له چوار رهنگه کهدا دهووستیت. هانس توماس، ده توانیت ئه مه وهک داهینانیک به ناوی خوتهوه بینووسیتهوه و مافی داهینانه کهشت بپاریزیت. هیندهی من ئاگاداریم ههتاوه کو ئیستاکه هیچ جوړه سالنامه یه کی راسته قینه له سهر یاری کاغز دروستنه کراوه»

ههر سهیری کوپی قاوه کهی ده کرد. پاش نهختیک گوتی؛

«له سهر تادا سالنامه ی "جولیان" ی به کارده هیئرا، دواتریش گوږدرا بو سالنامه ی "گریگوری". ئیستاکهش وایزام کاتی ئهوه هاتوه که بیگوږین به سالنامه یه کی نو؟»

لهوه دهچوو باوکم به ته واوه تی سهرقالی سالنامه که بیت و منی بیرچووبیتهوه. بهردهوام ههر دانیشتبوو و له سهر دسپرکه ی خه ریکی ژماردنبوو. پاش ماوه یه که ههروهک جوکهریک به چاویکی برسیکه دار و پرهمه کرهوه ته ماشایکردم و گوتی؛

«کو ههمو هیماکانی رهنگیک دهکاته 91. بللی یه که و پاشا سیانزه و کچ دوانزه و هتد... به لی سهرجه می ههموویان دهکاته 91»

به ته واوه تی لی تیینه گه یشتیم و گوتم؛

«91؟»

تایبه ته به پښه پرتووک

«چیه تی؟... نهو نیشانه یه چیه تی؟»

منیش گوتم؛

«بیخوینه وه»

لهو کاته دا ئیدی باوکم خه ریکبوو هیمن بیته وه و گوتی نووسراوه؛

«ATHINA، نهو هس به یونانی نووسراوه و واته نه سینا»

«لهو زیاتر نابینیت؟ باشه، به یارمه تیت ده توانیت به

پیچه وانه شه وه بیخوینیت وه؟»

نهو جا گوتی؛

«ANIHTA، نه نیتا»

من لهو زیاترم نه گوت، به لام به چاوکی پر مه به سته وه سه یرم کرد و

سه ریکم بو له قاند.

دواتر ناچار بوو بلیت؛

«که میک سه یره»

نهو جا جگه ریه کی بو داگیرساند.

هیمنیه که ی باوکم به ته واوه تی په ست و بیزاری کردم و گوتم؛

«سه یره؟» ناتوانیت شتیک لهو زیاتر بلیت؟ دایکم لیړه دایه. خو

هر نه بیت ده بیت نه وه نده ببینیت. مه به ستم لهو یه که پروی لیړه

کردوه. دایکم وینه ئاوینه یی که ی خو راییکشاوه بو ئیره. نهو

چاره نووسی نهو بوو. ئیدی پیم وایت کاتی نهو هاتوه نهو

په یوه نډیه ببینیت»

نازانم چون بوو، به لام توانیم سوود له توو پره بوونه کانی جاری جارام

ببینم.

«هانس توماس، به یارمه تیت هیمن به ره وه»

پاشان پښه نهی. ئیدی پیمو ابو که هیند قورس وه رینه گرت بیت.

که وتینه وه ری و له ماشین که شدا هر له به رخویه وه خنه ده هات.

وازانم تا نهو کاته هر بیر له سالنامه که ده کرده وه.

نزیک بووینه وه له نه سینا و لهو کاته دا له نا کاودا چاوم به نیشانه یه کی

گه وره ی سر جاده که کهوت. بیگومان نهو نیشانه یه م چند جار یک

له وه و پیش ببینبوو، به لام له ویدا خه ریکبوو دلم له سنگمه وه بیت

دوره وه. هاوار یکم کرد و گوتم؛

«بوه سته! بوه سته!»

باوکم به ته واوه تی په شوکا. خیرا لایدا و ئیستو پیکی قایمی گرت.

ئاو پیکی لیدامه وه و گوتی؛

«چی بووه؟»

منیش گوتم؛

«بو دوره وه! بابروینه دوره وه ماشین که!»

باوکم ده رگای ماشین که ی کرده وه و به په له خو گه یانده دوره وه و

گوتی؛

«دلّت تیکه لیته؟»

ئما زه م بو نیشانه که کرد، ته نه چه ند مه تر یکمان مابوو بیگه ینی.

نهو جا گوتم؛

«نهو نیشانه یه نابینیت؟»

باوکم به ته واوه تی سه ری لی شو ابو و له ویدا ده بویه به زه یم پیدا

به اتایه ته وه، به لام من به رده وام بیرم له نووسراوی سر نیشانه که

ده کرده وه.

وازانم باوکم پیو ابو به یه که جاری شیت بوویم، بویه گوتی؛

www.pertwk.com

به‌ئاشکرا دیاربوو که بابەتی چاره‌نووس و وێنە ئاوێنەییەکی به‌دلنەبوو.

له‌و کاته‌دا که له‌ ماشینه‌که‌دا دانیشتی‌نه‌وه‌ گوتی؛

«جارجاریک زیاد له‌ پێویست له‌ سنووری "داهینانه‌کانت" تێده‌په‌ریت» له‌ویدا ته‌نها بیرى له‌ نیشانه‌که‌ نه‌ده‌کرده‌وه‌. وایانم بیرى له‌ کورته‌بنه‌که‌ و سالنامه‌ سه‌یره‌که‌ش ده‌کرده‌وه‌. به‌لام ئه‌گه‌ر وابوو، ئه‌وا به‌بروای من شتیکی ناهه‌قانه‌ی کردووه‌. من پێم وانه‌بوو ئه‌و مافی ئه‌وه‌ی هه‌بێت که له‌ "داهینانه‌کانی" خه‌لکانی تر تووهره‌بێت. له‌لایه‌کی تریشه‌وه‌ به‌راستی من نه‌بووم که بۆ یه‌که‌مین جار باسی نه‌فرینی نه‌وه‌کانم کرد.

له‌رێگاماندا به‌ره‌و ئه‌سینا، دیسانه‌وه‌ کتێبه‌ بچکۆله‌که‌م ده‌ره‌ینایه‌وه‌ و که‌وتمه‌وه‌ خویندنه‌وه‌. ده‌رباره‌ی ئه‌و کاته‌م خویندنه‌وه‌ که‌ خوایان بۆ ئاهه‌نگی جۆکه‌ری سه‌ر دوورگه‌ خه‌یالیه‌که‌ ئاماده‌ده‌کرد.

تایبه‌ته‌ به‌ پێگه‌ی په‌رتوک

چواری دینار

...ده‌سته‌ بچکۆله‌که‌ی هه‌روه‌ک شه‌ونمی به‌یانیان ساردبوو...

ئه‌وه‌ باپیره‌ی خۆم بوو که له‌سه‌ر دوورگه‌ خه‌یالیه‌که‌دا بینیم، چونکه‌ من کوپی ئه‌و منداڵه‌ بووم که له‌ ئه‌لمانیادا به‌ر له‌دایکبوونی به‌جیی هیشته‌بوو. له‌و کاته‌شدا ئیدی باپیره‌م به‌ره‌و ئوقیانووسی ئه‌تله‌سی که‌وتبووهری و له‌ویدا که‌شتیه‌که‌ی تێکشابوو.

خۆم به‌خۆم ده‌گوت کامیانت به‌لاوه‌ سه‌یرتره‌؟ تۆوکی بچکۆله‌ که‌ هیواش هیواش گه‌وره‌ده‌بێت و دواتریش ده‌بێته‌ مرۆفیکی زیندوو و له‌ ژێر ئاسمانیکی شیندا دیت و ده‌چیت؟ یاخود مرۆفیکی زیندوو که‌ فه‌نتاسیاکانی هێنده‌ پرژیانبن که‌ دواتر برژینه‌ ناو ژیانیه‌وه‌؟ من نه‌مه‌زانی کام یه‌که‌ له‌و دوانه‌ سه‌یرتره‌. به‌لام له‌دای خۆمدا ده‌مگوت "باشه‌ ناتوانین بڵێین مرۆقه‌کانیش کۆمه‌لێک فه‌نتاسیای پرژیانى ئاوه‌هان؟ کێ ئیمه‌ی هێناوه‌ته‌ ژیانیه‌وه‌؟"

وا نزیکه‌ی نیو سه‌ده‌یه‌ "فرۆد" به‌تاقی ته‌نها له‌سه‌ر ئه‌م دوورگه‌ گه‌وره‌یه‌دا ده‌ژی. خۆم به‌ خۆم گوت بڵێیت پۆژیک له‌ پۆژان بتوانین پێکه‌وه‌ بگه‌رێینه‌وه‌ بۆ ئه‌لمانیا؟ بڵێیت له‌پێکدا دیسانه‌وه‌ له‌ "لیوبیک" خۆم بکه‌م به‌ نانه‌واخانه‌که‌ی باوکمدا و ئه‌م پیاوه‌ پیره‌ به‌ باوکم بناسێم و بڵێم «بابه‌، هاتمه‌وه‌ و ئه‌م پیاوه‌شم له‌گه‌ڵ خۆمدا هێناوه‌ته‌وه‌؛ ئه‌م ناوی "فرۆد"ه‌ و باوکی تۆیه‌».

چه‌نده‌ها که‌سوکار و هه‌زاره‌ها خه‌یال و چیرۆک به‌ می‌شکما ده‌هاتن و ده‌چوون، هیشته‌م ده‌ستیشم هه‌ر به‌ملی فرۆده‌وه‌ بوو. به‌لام فریانه‌که‌وتم له‌وه‌ زیاتر بیرکه‌مه‌وه‌، چونکه‌ کۆمه‌لێک کورته‌بنه‌ی جل سوور به‌سه‌ر گرده‌که‌دا به‌ره‌ولامان سه‌رده‌که‌وتن. به‌هیواشی گوتم؛

تایبته به پنگه پرتووک

«جهژنی جوکهرتان پیروزیبت!»

ئەوجا کەوتنە خولانەو بەدەورماندا و کراسەکانیان پادەوەشاند و گۆرانیان دەگوت. پاش نەختیک پیاو پیرەکە گوتی؛

«باشە! هیندەمان بەسە»

هەرەک چۆن خەلکی لەگەڵ ئازەلە مایەکانیاندا قسە دەکەن، فرۆدیش ئاوا قسە لەگەڵدا دەکردن.

ئیدی کچەکان هیدی هیدی بەرەو خواروی گردهکە پالیانپۆهناين. پینجی کوپ دەستی گرتە و بەدوای خۆیدا رایکیشام. دەستە بچکۆلەکی هەرەک شەونمی بەیانیان ساردبوو.

کە گەشتینە خوارەو، گۆرەپان و ناو کۆلانەکانی لادیکە هیمن و ئارامبوو، بەلام لە هەندیک خانووە دەنگی هەراوهوریا بەرزەدبوو. دواتر "کوپ"ەکانیش خۆیانکرد بە یەکیک لە خانوکاندا.

هەرچەندە خۆر لە ئاسماندا بوو، بەلام لەگەڵ ئەوێشدا چرای داگیرساویان بە چواردەوری دارتاشخانە گەورەکەدا هەلواسیبوو. فرۆد گوتی؛

«لیرەدایە»

ئیدی چوونە ناو هۆلی ئاهەنگەکەو.

هیشتام هیچ یەکیک لە کورتهبنەکان نەهاتبوون، بەلام چوار میزی گەورەیان پازاندبوو و قاپی شوشەیان لەم سەرەو بۆ ئەوسەری میزەکان دانابوو. چەند بەلەمیکی گەورەشیان لیپاولیپ کردبوو لە میو. چەندین بتل و شوشە پڕ لە خواردنەو بریسکەدارەکەشیان لەسەر میزەکان دانابوو. هەر میزەو سیانزە کورسی بەدەوردا دانرابوو.

«سەیرکە! میوانمان هات!»

فرۆد هیشتام دلی هەر پربوو، بەلام گوتی؛

«ئەو "کوپ"ەکانن. هەمیشە کە ئاهەنگی جوکەرمان دەبیّت، ئەوان

دین بەشوینما و دەمبەنە خوارەو»

منیش گوتە؛

«زۆر بەپەرۆشم»

«منیش بەپەرۆشم کورەکەم. گوتە جاری پێشو لەیەکیک لە پستەکانیاندا گوتیان "پەيامیکی گرتە لە ولاتەو پیدەگات"، بەلام پیم گوتیت کە "کورپی قەرە" ئەو قسەیی کرد؟»

«نەخیر... بۆ؟»

«قەرە" کان شوومن، هەمیشە بەختی رەش دەهینن. من بەرلەوێ کەشتیەکەمان تیک بشکێت لە بارەکانی بەندەرەو ئەو راستیەم بۆدەرکەوت. بەلام دواتریش کە گەشتە سەر ئەم دوورگەییە هەر هەمان شتم بینی. هەر کەرەتیک لەلادیکەدا تووشی "قەرە"یەک بێم، دلنایم دواتر نەگبەتیەک پووم تیدەکات»

فریانەکەوت لەوێندە زیاتر بلێت، چونکە کورتهبنەکان، لە دوووەو بۆ دەی کوپ، گەشتنە لامان و لەبەردەم کوخەکەدا دەستیانکرد بە هەلپەڕین. هەموویان قژیکی کال و درێژیان بەردابوو، هەمووشیان کراسی سووری درێژیان لەبەردابوو کە نیشانەیی دلی پێوێبوو. کراسە سوورەکانیان لەچاو جلۆبەرگە قاوێبیەکی فرۆد و جلە دەریاوانیە کۆنەکی مندا، زۆر دەبریسکانەو و ناچاربووم چاوم هەلگۆفم.

بەرەو پروویان پۆشتین و ئەوانیش بەشیوێی بازنەیهک بەچواردەورماندا وەستان. بەدەم پیکەنینەو هاواریانەکرد و دەیانگوت؛

تایبته به پنگه پرتووک

«به‌ئی، سوپاستان ده‌که‌م»

هەر پاش قسه‌کانی من جۆکه‌ر گوتی؛

«به‌راست؟ فیری ئه‌و هونه‌ره‌ش بویت که بلیت سوپاس؟ باشه،
باشه... خراپ نیه»

پاشان فرۆد به‌ زمانیکی توندوتیژه‌وه‌ گوتی؛

«به‌یارمه‌تی خۆت ئه‌توانیت که‌میک هیمن ببیته‌وه‌ هه‌ی زۆرزان؟»

جۆکه‌ر به‌چاویکی پرگومانه‌وه‌ ته‌ماشایه‌کی ده‌ریاوانه‌ پیره‌که‌ی کرد و
گوتی؛

«چیته... ده‌لیت ئاهه‌نگه‌ گه‌وره‌که‌ نیگه‌رانی کردویت، ها؟ به‌لام
جۆکه‌ر ده‌لیت ئیستاکه‌ کاتی په‌شیمانبوونه‌وه‌ نه‌ماوه‌، چونکه
ئه‌مپۆکه‌ ده‌بیت هه‌موو کاغه‌زه‌کان هه‌لبگی‌درینه‌وه‌ و به‌دیوی
وینه‌که‌یاند ده‌ربخرین. هه‌قیقه‌تیش له‌ کاغه‌زه‌کاندایه‌. ئیستاکه‌ ئیتر
له‌وه‌نده‌ زیاتر نالین! ته‌واو!»

ئه‌و زۆرزانه‌ بچکۆله‌یه‌ دیسانه‌وه‌ پۆشسته‌ ده‌ره‌وه‌ و فرۆدیش به‌پیوه‌
وه‌ستابوو و سه‌ری پاده‌وه‌شاند. پاش نه‌ختیک گوتم؛

«ده‌مه‌وێت بزنام گه‌وره‌ترین ده‌سه‌لات له‌سه‌ر ئه‌م دوورگه‌یه‌دا
به‌ده‌ست کۆیه‌یه‌؟ گه‌وره‌ترین که‌س تۆیت یان ئه‌و زۆرزانه‌
بچکۆله‌یه‌یه‌؟»

سه‌رلێشیاو و سه‌رسوپماو ده‌هاته‌ به‌رچاوم و گوتی؛

«تا ئیستاکه‌ من بووم!»

هی‌نده‌ی نه‌برد و دیسانه‌وه‌ ده‌رگا‌که‌ کرایه‌وه‌. له‌پیشدا جۆکه‌ر هاته‌
ژوره‌وه‌. زۆر به‌ وریاییه‌وه‌ له‌سه‌ر کورسیه‌ک له‌ کورسیه‌ به‌رزه‌کانی
لای دیواره‌ درێژه‌که‌وه‌ دانیشته‌ و ئاماژه‌ی بۆ من و فرۆد کرد که‌ له‌

دیواره‌کان له‌ دارى سپى دروستکرا‌بوون، له‌ کۆله‌که‌کانی
سه‌قفه‌که‌شه‌وه‌ چه‌ند چرایه‌کی شوشه‌ی په‌نگ ئاویان شۆ‌پکرد‌بووه‌وه‌.
یه‌کیک له‌ دیواره‌ درێژه‌کانی ژووره‌که‌ چوار په‌نجه‌ره‌ی تێدا‌بوو،
له‌سه‌ر هه‌ر چوار میژه‌که‌ و قه‌راغی په‌نجه‌ره‌کانیش شوشه‌ی ماسیان
دانا‌بوو، ماسی سوور و زه‌رد و شینیان تێدا‌بوو. له‌په‌نجه‌ره‌کانه‌وه‌
شه‌پۆلی تیشکی خۆر ده‌یدا له‌ شوشه‌ی ماسیه‌کان و بته‌له‌کان،
له‌و‌یشه‌وه‌ چه‌نده‌ها په‌نگ هه‌روه‌ک په‌لکه‌زی‌پینه‌ به‌سه‌ر زه‌ویه‌که‌ و
دیواره‌کاندا په‌رشوب‌لاو ده‌بوونه‌وه‌. دیواره‌ درێژه‌که‌ی تر په‌نجه‌ره‌ی
تێدانه‌بوو، به‌لام سێ کورسی درێژیان له‌ناوه‌راستی دیواره‌که‌دا
دانا‌بوو. هه‌ر له‌و کورسیانه‌ ده‌چوو که‌ له‌ دادگا‌کاندا هه‌یه‌ و
دادوه‌ره‌کانی له‌سه‌ر داده‌نیشن.

هیشتام پر به‌دلی خۆم ته‌ماشای هه‌موو لایه‌کم نه‌کرد‌بوو که‌ ده‌رگا‌که‌
کرایه‌وه‌، جۆکه‌ر بوو... له‌ده‌ره‌وه‌وه‌ به‌بازیکی خۆی هه‌ل‌دا‌یه‌ ناو هۆلی
ئاهه‌نگه‌که‌وه‌. زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی گه‌وره‌ له‌سه‌ر لیوه‌کانی بوو و گوتی؛

«ئهم کاته‌تان باش!»

جلیکی وه‌نه‌وشه‌یی پۆشی‌بوو و زه‌نگۆله‌کانی سه‌ر جله‌که‌ی له‌گه‌ڵ
بچوکترین جوله‌دا ده‌زرنگانه‌وه‌. ته‌نانه‌ت له‌گه‌ڵ هیواشترین سه‌ر
جولانه‌وه‌شیدا، زرنگه‌یه‌ک له‌ کلاوه‌ په‌نگ سوور و سه‌وزه‌که‌ی سه‌ریه‌وه‌
به‌رزده‌بووه‌وه‌.

له‌په‌رێکدا به‌ره‌و‌پرووی من خۆی هه‌ل‌دا، هه‌لبه‌زیه‌وه‌ و نووقورچیکی له‌
گوێچکه‌م گرت. زه‌نگۆله‌کانی به‌چه‌شنی زه‌نگۆله‌ی گالیسکه‌یه‌ک
ده‌زرنگانه‌وه‌ که‌ ئه‌سپێکی به‌هێز راییبکێشیت. ئه‌وجا گوتی؛

«ئێ... پیت خۆشه‌ که‌ بۆ ئه‌م ئاهه‌نگه‌ گه‌وره‌یه‌ بانگ‌کراویت؟»

من تاپاده‌یه‌ک له‌و کۆره‌ بچکۆله‌یه‌ ده‌ترسام، به‌لام له‌ وه‌لامدا گوتم؛

تایبته به پنگه پرتووک

پهنگی پیستی هه موویان تۆخبوو و قژیکی لولی قاوهیی باویان بهردابوووه، هه مووشیان چاویان قاوهیی بوو. له شولاری ئه مان له چاو دینارهکاندا قهلهوتریوو. تهنها کچی سینهک و بللی سینهک پیانوهبوون، دهنه ئهوانی ترهه موویان پیانوبوون.

سینهکهکان لهتهنیش دینارهکانهوه راوهستان و بهو شیوهیهش هه موویان نیوهی بازنهیهکیان پیکهینا. پاشان لهکۆلانهکهی دهرهوهوه "کوپه" هکان هاتنه ژورهوه، ئهوان کراسی سووری تۆخیان له بهردابوو. تهنها پاشا و کوپهکهیان پیانوبوون، ههردووکیان دوو جلوههرگی سووری تۆخی وهک یهکیان له بهردابوو. "کوپ" هکان چاویان سهوز و قژیکی کالیان ههبوو، پهنگی پیستیشیان زۆر جوانبوو و دهچوونه دلّوه. لهنیو هه موویاندا بللی کوپ دیاربوو. ئهوان کراسیکی زهردی دریزی له بهردابوو، کاتی خۆشی که له دارستانهکهدا بینیم هه مان ئهوان کراسهی له بهردابوو. پاش نهختیک چوو له پاشای سینهکهوه وهستا. دواتر کوپهکانیش لهتهنیش ئهوانی ترهوه وهستان و بهو جۆرهش هه موو کورتهبنهکان سی بهشی بازنهیهکیان پیک هینا.

دواچار "قهره" کان هاتنه ژورهوه. چاوی ئهوان رهشبوو و هه مووشیان قژیکی رهش و بژیان بهسهروهه بوو. ههروهها جلوههرگی رهشیشیان له بهردابوو. ناوشانی ئهوان له چاو کورتهبنهکانی تردا کهمیک پانتربیوو. ههردوو مووشیان پهست و توپه و مپومچ بوون. لهناو ئهماندا تهنها کچی قهره و بللی قهره کچیوون، ههریهکهو کراسیکی مۆریان له بهردابوو.

بللی قهره له تهنیش پاشای "کوپ" هوه وهستا و دواتریش هه موو 52 کورتهبنهکه بازنهیهکی خریان پیک هینا.

لهویدا بههیاوشی چرپاندم بهگویی فرودادا و گوتم؛

تهنیشتهوه دانیشین. بهو شیوهیهش جۆکه دهکهوته لای راستی فرۆدهوه و منیش دهکهوتمه لای چهپیهوه. ئیمهش دانیشتین، ههچهنده ههچمان قسهمان نهدهکرد، بهلام لهگهڵ ئهوهشدا جۆکه گوتی؛

«بیدهنگ بن!»

پاش نهختیک له دوورهوه دهنگی فلووت لیدانیک دههات، هیواش هیواش دهنگهکه نزیکهدهبووهوه. لهدهرگاکهوه هه موو "دینار" هکان هیدی هیدی هاتنه ژورهوه. لهپیشدا پاشا بچکۆلهکیان خۆی پیداکرد و دواتریش کچی دینار و ئهوجا کوپی دینار، دواتریش "دینار" هکانی تر یهک بهدوای یهکدا هاتنه ژورهوه. بللی دینار دواهمین کهسیان بوو که هاته ژورهوه. جگه له پاشاکیان ههردوو موویان یهکی فلووتیکی شوشهییان بهدهمهوهبوو و لییاندهدا. ئاوازیکی هیواش و نهرمیان دهژهند، ههرله ئاوازی نهرمی ئۆرگه باریکهکانی کلّیسه دهچوو. ههردوو موویان جلوههرگیکی سووری کالیان له بهردابوو، قژیکی خا و بریقه داریان بهردابوووه. هه مووشیان چاویان شینبوو. جگه له پاشا و کوپهکهیان، ههردوو موویان کچ بوون.

لهپیریکدا جۆکه گوتی؛

«ئافهرم!»

چهپلهیهکی لیدا و فرۆدیش ههروهها. منیش بهدوایاندا کهوتمه چهپله لیدان.

دینارهکان له سوچیکی ژورهکهدا لهتهنیشتی یهکهوه وهستان، بهو جۆرهش شیوهی چارهکه بازنهیهکیان پیک هینا. ئینجا سینهکهکان به خۆیان و کراسه شینه تۆخهکانیا نهوه هاتنه ژورهوه. کراسه دریزهکهی بهری کچی سینهک و بللی سینهک هه مان پهنگ بوو.

تایبہ تہ بہ پیگہی پرتوک

«لہر استیدا ئہوان نازانن چی دہکەن. ھەرۆک چۆن من کاتی خۆی کاغەزەکانم بە شیوہی بازنە دادەنا، ئہوانیش ھەموو سالیکی بە ھەمان شیوہی بازنە دەوہستەوہ»

«بەلام...»

«برادەر، قەت لەوہوپییش سەگ و ئەسپت نەبینیوہ کە لە سیرکدا دەخولینەوہ؟ ئەم کورتەبنانەش بە ھەمان شیوہن. وەک ئەو ئازەلانەن کە لەوہوپییش مەشقیان پیکرابیئت. تەنھا جۆکەر نەبیئت کە...»

«کە چی؟»

«ھەرگیز لەوہوپییش نەمبینیوہ کە ھیندە لەخۆی پاببینیئت و ھیندە دلیابییئت لە خۆی»

«بەلامەوہ زۆر سەیرە»

فرۆدیش بەچرپەچرپ گوتی؛

«ھەموو سالیکی ئاھەنگی جۆکەر بەم جۆرە دەستپێدەکات. بەو شیوہیە

52 ھەفتە ی سالیکە نیشان دەدەن»

«بەلام ئەو بۆچی بللی کوپ کراسیکی زەردی لەبەردایە؟»

«ئەو وەک خۆری ھاوین وایە و لە ئاسماندا دەدرەوشیئەوہ»

بۆشاییەکی بچکۆلە لەنیوان پاشای قەرە و بللی دیناردا ھەبوو.

جۆکەر لەسەر کورسیەکە ی دابەزی و خۆی خنیە نیوانیانەوہ. بەو

شیوہیەش بازنەییەکی پراوپریان پیک ھینا. لەویدا بللی کوپ پیک

بەرامبەر جۆکەر وەستابوو.

کورتەبنەکان تەوقەیان لەگەڵ یەکدا دەکرد و بەیەکتریان دەگوت؛

«جەژنی جۆکەرەت پیروزییئت! سالیکی خوشت بۆ دەخوام!»

جۆکەر دەستیکی راوہشاندا، زەنگۆلەکانی زرنگانەوہ و بەدەنگیکی

بەرزەوہ گوتی؛

«تەنھا ئەوہندە نیە کە سالیکی بەرپێدەکەین! بەلکو لە ھەمان کاتیشتا

یاریەکی کاغەز تەواودەکەین کە 52 سالی پیچووہ. ئیستاکە ھەموو

پاشەپۆژ لەبەردەستی جۆکەردایە. ھاوپییانی جۆکەر، من ئەم

پۆژەتان پیروزدەکەم! ئیدی لەوہندە زیاتر نالیین! تەواو!»

پاشان ھەردوو دەستی خۆی بەیەکەوہ نووساند، دەتگوت پیروزیایی

لەخۆی دەکات. ھەموو کورتەبنەکان چەپلەیان بۆ لیدا، ھەرچەندە

لەوہندەدەچوو کە ھیچیان لە قسەکانی تیگەیشتبەن. دواتریش کۆمەڵ

کۆمەڵ لەسەر چوار میزەکە دانیشتن.

فرۆد دەستیکی خستە سەرشانم و بەھیواشی گوتی؛

له پړیکدا باوکم گوتی؛

«وا خه ریکه له ئه سینا نزیکه د بینه وه. شاریکي هینده خوشه و تاییه تیه که دلت به رایي نایه ت به جیبی هیلیت»

"به ریوه بهر" هه به هوی نه فهدریژی خوی و به کاره یانی نه خشی شارکه وه، توانی نووسینگه یه کی گه شتیارى بدوژیته وه. من بو خوم له ناو ماشینه که دا مامه وه و سهیری یونانیه کورته بالا کانم ده کرد، باوکیشم خویکرد به نووسینگه که دا و دهیویست ئوتیلیکی گونجاو بدوژیته وه.

کاتیکیش گه رایه وه لام، یهک پیکه نینی گه وره ده موچاوی داپوشیوو. له شوینی خویدا دانیشت و گوتی؛

«ده چینه ئوتیلی "تیتانیا". گه راجی ماشین و ژوری چولیشیان هه یه، بیگومان ئه وه خوی له خویدا به سه، به لام من له وه پيش گوتم گه ر له ئه سینادا چه ند رۆژیک بمینینه وه، ئه وا ده مه ویت "ئه کروپولیس" ببینم. ئیستاکه ش ئه و ئوتیلهمان دۆزیه وه و له سه ربانه گه وره که یه وه دیمه نی هه موو ئه سینا ده بینیت»

باوکم راستیکرد. ژوره که مان که وتیوو قاتی دوانزه وه و هه ر له ویه دیمه نیکی قه شه نگي ئه سینامان له بهرچاودابوو. به لام له گه ل ئه وه شدا هه ر زوو خومان گه یانده سه ربانی سه ره وه. له ویه ئه کروپولیس ریک به رامبه رمان بوو.

باوکم به ته واوه تی بیده نگبوو و هه ر به پیوه ته ماشای په رستگا کۆنه کانی ده کرد. به لام پاش ماوه یهک گوتی؛

تایه ته به پنگه ی په رتوک

«زۆر جوانه هانس تۆماس. زۆر قه شه نگه»

ئۆقره ی لیبرابوو و له م سه ره وه بو ئه وسه ر ده هات و ده چوو. دواتر هیم بووه وه داوای بیریه کی کرد. له شوینیکی دانیشتین که ریک به سه ر "ئه کروپولیس" دا ده پروانی. پاش نه ختیک پرۆجکتۆره گه وره کانیاں داگیرساند و هه موو ناوچه ی په رستگا کۆنه که پروناکبووه وه. له ویدا باوکم خه ریکبوو ببوریته وه.

پاش ئه وه ی تیر به دلی خوی ته ماشای ئه و ناوه ی کرد گوتی؛ «هانس تۆماس، به یانی من و تۆ ده چین سه ردانیکي ئه و شوینه ده که ی. به ناو گۆره پانه دیینه که ی ئه سیناشدا ده رۆین. له ویدا ئه و شوینه ت نیشاندده م که کاتی خوی فه یله سوفه گه وره کان پیکه وه پرسیاره گرنگه کانیاں تیدا تاوتویکردوو. جیگه ی داخه که ئه و پرسیارانه له ئه مرۆکه ی ئه و روپادا له یادکراوون»

ئه وه سه ره تای وته یه کی دورودریژبوو ده رباره ی فه یله سوفه کانی ئه سینا. پاش ماوه یهک ناچاربووم قسه کانی پیپر و گوتم؛ «وابزانم بو ئه وه هاتووینه ته ئه سینا که دایکم بدوژینه وه... خو ئه وه ت له یانده کردوو؟»

تا ئه و کاته دوو سی بیره ی داواکردبوو. ئه و جا گوتی؛ «نا، نا. به لام ئه گه ر ئه کروپولیس نه بینین، ئه وا دواتر باسی چی له گه ل دایکتا بکه ی، ها؟ من پیم وایه دواى ئه و هه موو ساله ناخوشه شتیک نه بییت باسی له سه ربکه ی، تۆش له و پروایه دانیت هانس تۆماس؟»

له ویدا که خه ریک بوو له دایکم نزیک ده بووینه وه، بو یه که مین جار هه ستمکرد که باوکم له وه ده ترسیت که دایکم ببینیت. ئازاری ئه و راستیه ش له ناوه وه مدا هینده زۆربوو تاراده یهک گه وره ی کردم.

تایه ته به پتووک

«شتیکت بو داواده کهم که حەزت لیبیت، بهراستیش هیئەت نەماوە که گەورە ببیت»

دەستیکی بەرز کردەو و بۆیەکی بانگکرد، پەرداخیک "مارتینی" سووری بو من و پەرداخیک "مەتاکسا"ی بو خۆی داواکرد.

بۆیەکی زۆر بەسەر سامیەو تەماشایەکی منی کرد و دواتر بەهەمان شیوە سەیریکی باوکی کرد و بە ئینگلیزی گوتی؛

«بەراست؟»

باوکی سەریکی بو لەقاند و ئەویش داواکی بەجیھینا.

قسەکی باوکی دەرچوو، چونکە خواردنەو کهم لەراستیدا تەمیی شیرین و خوشی هەبوو، جگەلەو ش چەند پارچە سەھۆلیکی تێدا بوو.

هەر لەبەرئەو ش دوو سی پەرداخ لێ خواردەو و دواتریش قەوما.

دەموچاوم سیی هەلگەرا و خەریکبوو لەسەر سەربانەکی بکەوم.

باوکی شەم وەک ئەوێ داوای لیبووردن بکات گوتی؛

«ئای، کورە شیرینە کهم»

هەتاوەکو ژوری ئوتیلەکی لەگەڵدا هات و لەوێ زیا تر هیچم بیر

نایەتەو. تەنها ئەو کاتەم بیردیتەو که بو بەیانیهکی خەبەر

بوو، بەلام دەشزانم لەو کاتەدا که خەوتم، تێکچوو بووم. وابزانم

شەرابەکی باوکی شەم تێکدا بوو.

من تا ئەو کاتەش هەروا وەک شتیکی ئاسایی لەدلی خۆمدا لێکمدەدایەو و دەمگوت ئەگەر تەنها بگەینە ئەسینا، ئەوا دایکم دەدۆزینەو. وە ئەگەر دایکیشم بدۆزینەو، ئەوا هەموو گرتەکانمان چارەسەر دەبیت. بەلام تەنها لەویدا بۆم دەرکەوت که بەهەلدا چوو بووم.

هەلبەتە خەتای باوکی نەبوو که من هیئە درەنگ لەو گەیشتم. ئەو چەند جارێک لەو و بەر ئامارە ی بو ئەو کرد و گوتی مەرج نیە لەگەڵماندا بگەریتەو مالهو. بەلام هەموو قسەکانی بەلای منەو لەو بارەییەو بپسوودبوو و وەک ئەو وابوو ئاو بکەیت بە مراویەکی و بتهویت تەری بکەیت. من لەو تێنەدە گەیشتم، بەتایبەتیش که بەو پەری توانامانەو هەولماندا بیدۆزینەو.

ئەوجا تێگەیشتم که کاتی خۆی چەندە منداڵ بووم و لە پڕیکدا بەزەبیم بە باوکی دەهاتەو. بێگومان بەزەبیم بە خۆمدا دەهاتەو.

وابزانم هەروا بەرپیکەوت ئەو باسە لەویدا نەهاتە پێشەو.

پاش ئەوێ چەند شتیکی سەرزەرەکی تری دەر بارە ی دایکم و یۆنانیە کۆنەکان باسکرد، گوتی؛

«حەز ناکەیت پەرداخیک شەراب بخویتەو هانس تۆماس؟ من خۆم پێمخۆشە گەر بتهویت بخویتەو، چونکە خواردنەوێ شەراب بە تەنها زۆر ناخۆشە»

منیش گوتم؛

«بەر لە هەموو شتیک حەزم لە شەراب نیە، جگەلەو ش هیشتام

هیئە گەورە نەبووم که بخۆمەو»

ئینجا بەدەنگیکی پڕ لە دلنایاییەو گوتی؛

بۆ بهیانی خه بهرمبووه وه و یه کهمین شت که به خه یالما هات خواردنه وه بیتامه که ی باو کم بوو. به ته واوه تی بیزاربووم له وهی هه موو پوژیک دهی خواردنه وه.

له دلی خۆمه ده مگوت له وانه یه باو کم زیره کترین که سی ناوچه ی سه روی "ئه لپ" ه کان بی، که چی ریک می شکی ئه و که سه زیره که به ره به ره به هو ی دلۆپه خواردنه وه ی ناو بتله کانه وه سست و لاوازه بی! من لای خۆمه وه بریارمدا به ره له وه ی دایکم ببینین، به یه که جاری ئه و بابه ته ی له گه لدا یه که لایکه مه وه.

باو کم له خه وه هه ستا و یه که سه ره که وته باسکردنی ئه کرو پو لیس، له به ره ئه وه وام به باشزانی که می ک دان به خۆمدا بگرم و هه تا کاتی ناخواردنی به یانی هه ی هه ی شتیک له و باره یه وه باس نه که م.

هه تا له ناخواردنیش بووینه وه هه ره چاوه پروان بووم. باو کم هه ندیک قاوه ی تریشی داوا کرد و جگه ره یه کی بۆ داگیرساند، له و کاته دا نه خشه یه کی گه و ره ی ئه سینای له به رده میدا کرد بووه وه و ته ماشای ده کرد.

له ویدا گوتم؛

«تۆش وه ک من هه ست ناکه یت خه ریکه له تام ده رده چی یت؟»

سه یریکی کرم و منیش له سه ره قسه کانم به رده وامبووم؛

«خۆت باش ده زانیت مه به ستم چیه. له وه و پێش چه ندین جار باسی ئه و هه موو خواردنه وه بیتامه ی تۆمان کردووه، به لām گه ر به ته ویت کورپه که شت تیوه بگلی نیت، ئه و به بر وای من له سنووری خۆت لاده ده یت»

تایبه ته به پتگی په ړتوک

یه که سه ره دانی پیدانا و گوتی؛

«داوای لیووردن ده که م هانس تۆماس. وایزانم به رگه ی ئه و دوو سی په رداخته نه گرت»

«ئه وه زوړ گرنگ نیه... مه به ستم له وه یه خۆزگه تۆش ده تتوانی که می ک خواردنه وه که مه که یته وه. من پیم حه یفه گه ر تاکه جو که ری شاری "تاره ندال" وه ک که سیکی دوره په ری ز و نه ویسته کو تای ی پی ییت» به ئاشکرا دیار بوو ویزدانی ئازاریده دا و منیش یه که سه ره به زه ییم پیدا هاته وه، به لām خۆ نه شمه توانی هه می شه هه ر ئافه ری نی بکه م و دلی رابگرم. پاش نه ختیک گوتی؛

«بیریکی لیده که مه وه»

«به بر وای من تا زوو بیری لی بکه یته وه دره نگه، چونکه پیم وانیه دایکم فه یله سو فیکی لاوازی به دل بی، به تایبه تیش که هه می شه به ویت به هو ی خواردنه وه وه خوی بگونی ییت»

له سه ره کورسیه که دانیشتبوو و هه ره پیشیده خواردنه وه. وایزانم زوړ ناخۆشه گه ر به و شیوه یه به رام به ر کورپه که ت بوه ستیت و ئاوها په ست بکات، له به ره ئه وه به لām وه ئاسایی بوو که گوتی؛

«له راستیدا هانس تۆماس منیش بیرم له هه مان شت کردو ته وه»

هی نه به دل نیاییه وه وه لāmی دامه وه، هه ستم کرد چی تر پیویست نه کات له سه ره ئه و باسه برۆین. به لām له هه مان کاتدا دلم خورپه یه کی سه یری کرد، نازانم بۆ... له پر یکدا هه ستم کرد به ته واوه تی هو ی کوچکردنی دایکم بۆ باس نه کراوه.

دواتر ته ماشایه کی نه خشه که ی به رده ستیم کرد و گوتم؛

«له کو یوه برۆین بۆ ئه کرو پو لیس؟»

پاش نه ختیک که وتینه ری.

تایبته به پتگی پرتوک

دانراوه پهیکه ریکی دوانزه مهتری "ئەسینا" ی خوارن بووه، ئەویش خوارنی پاریزه ری ئەسینا بووه.

هیندهش فیروم که خودا یۆنانیه کان له شوینیکدا ژیاون که ناوی "ئۆلۆمپی" بووه، "ئۆلۆمپی" ش ناوی شاخیکی مهزنی باکوری یۆنانه. بهلام خودا کان جار جاریک هاتوونه ته خواره وه و له نیو مروڤدا ژیاون. باوکم دهیگوت ئەوساکه ئەوان له ناو "دهسته یه کی یاری کاغەزی مروییدا"، ههروهک جۆکه ری گه وه وابوون.

له وناوه دا مۆزه خانه یه کی بچکۆله شی لیوو، دیسانه وه له ویشدا داوام له باوکم کرد که له گه لیدا نه چمه ژوره وه. یه کسه ر پارزیوو و له سه ر شوینیک ریکه وتین که دابنیشم و چاوه روانیکه م.

هه لبه ته من پیم خۆشبوو له گه ل که سیکی هینده شاره زادا برۆمه ناو مۆزه خانه که وه، به لام خه یالیکیشم هه ر له لای کتیبه که ی گیرفانم بوو، من له به یانیه وه له گه ل خۆمدا ده مگیرا.

راسته من گویم بۆ باوکم شلده کرد که باسی په رستگا کۆنه کانی بۆ ده کردم، به لام له هه مان کاتیشدا هه ر بیرم له ئاهه نگه گه وه که ی جۆکه ر ده کرده وه. له ویدا هه ر 52 کورته بنه که ی سه ر دوورگه خه یالیه که له هۆلی ئاهه نگه که دا به شیوه ی بازنه یه ک وه ستابوون و چاوه روانی ئەوه ده کرا که هه ریه که وه رسته که ی خۆی بلێت.

بۆ ئەوه ی کات به فیروونه ده یین، ته که سیه کمان گرت و تا شوینی به ر چوونه ژوره وه که ی بر دین. له ویشه وه به رله وه ی بگه یه ناوچه ی په رستگا که، به یی به دریزی به رزاییه که یدا سه رکه وتین. پاش ماوه یه ک گه یشتینه به رده می گه وه ترین په رستگا، ناوی "پارسینۆن" بوو، له ویدا باوکم به رده وام له م سه ره وه بۆ ئەو سه ر ده رۆیشت و ده یگوت؛

«بێ وینه یه... به راستی سه رسوهره یینه ره»

پاش ئەوه ی بۆ ماوه یه کی باش به و ناوه دا خولاینه وه، له شوینیکدا وه ستاین و ته ماشای دوو شانۆ دیرینه که مان کرد، هه ردووکیان ریک که وتبوونه خوارووی به رزاییه که وه. کاتی خۆی له سه ر شانۆ هه ره کۆنه که یاندا چه نده ها شانۆگه ریان نمایش کردوو، شانۆی "ئۆدیپ"ی پاشاش هه ر له ویدا پێشکه شکراوه.

دوا جار باوکم ئاماژه ی بۆ تاشه به ردیک کرد و گوتی؛

«لیره دا دانیشه»

ئینجا وته یه کی دورودریژی ده رباره ی ئەسینا یه کان بۆ هه لپشتم.

پاش ئەوه ی قسه کانی کۆتایی پێهات، خۆر گه یشتبووه ناوه راستی ئاسمان و له و کاته دا سیبه ریکی که می شته کان ده بینرا. دیسانه وه که وتینه وه ری، له په رستگایه که وه بۆ په رستگایه کی تر ده رۆیشتین و به وردی ته ماشامان ده کردن. باوکم به هه رچوارلادا ده ستی راده کیشا و باسی جیاوازی نیوان پایه کانی ناو په رستگا کانی بۆ ده کردم. دواتریش په رستگای "پارسینۆن"ی نیشاندام و گوتی ئەو په رستگایه له هیه لایه که وه قه راغی ریکی نیه، وه ته نها شت که کاتی خۆی له ویدا

حهوتی دینار

...ههروهک کهرنهفالیکی گهوره دههاته بهرچاوم که بهمیوانهکانیان
گوتبیت "وهرن و ههریهکهتان جوره جلوبه‌رگیگ بپوشن که وینهی
کاغه‌زیک یاری بنوینیت"...

کورتبه‌نهکان دانیشتبون و له‌گهل یه‌کتردا کهوتبونه ورته‌ورت،
به‌لام هینه‌ی نه‌برد جۆکه‌ر چه‌پله‌یه‌کی لیډا و گوتی؛
«ئێ... بابزانین ههریه‌که‌و رسته‌ی خۆی ئاماده‌کردوو؟»
هه‌موو کورتبه‌نه‌کان به‌یه‌که‌وه گوتیان؛
«به‌لێیی»

«که‌واته جۆکه‌ر ده‌لێت فهرموو با ئیستاکه هه‌موو رسته‌کان بگوترین!»
پاشان هه‌موو کورتبه‌نه‌کان له‌یه‌ک کاتدا رسته‌کانیان گوت. 52 ده‌نگ
به‌یه‌که‌وه بۆ ماوه‌ی چه‌ند چرکه‌یه‌ک غه‌لبه‌غه‌لبیکی دروستکرد و
دواتریش به‌ته‌واوه‌تی بیده‌نگبون؛ هه‌رده‌تگوت کۆبوونه‌وه‌کیان
ته‌واوبوو.

له‌ویدا فرۆد به‌چرپه‌چرپ پێیگوتم؛

«هه‌موو جارێک هه‌مان شت رووده‌دات. بێگومان به‌و شیوه‌یه‌ش هیچ
یه‌کێکیان جگه‌ له‌ده‌نگی خۆی گوێی له‌هیچی تر نه‌یه»
ئینجا جۆکه‌ر گوتی؛

«سوپاستان ده‌که‌م... ده‌با ئیستاکه‌ش یه‌که‌یه‌که‌ گوێ بۆ رسته‌کانتان
شلبکه‌ین. فهرموو با له‌بللی دیناره‌وه ده‌ستپێکه‌ین»
بللی دینار وه‌ک شازاده‌یه‌ک هه‌ستایه‌ سه‌رپێ. قژه‌ زیوینییه‌که‌ی
له‌سه‌ر ناوچه‌وانی لادا و گوتی؛

تایبه‌ته به‌پێگه‌ی په‌رتووک

«چاره‌نووس وه‌ک گۆله‌که‌له‌رم وایه، له‌هه‌موو لایه‌که‌وه وه‌ک یه‌ک
گه‌شه‌ده‌کات»

ئه‌وجا دانیشته‌وه، کۆلمه‌ کاله‌کانی سوور سوور بووبوونه‌وه.

جۆکه‌ر سه‌ریکی بۆ خوراند و گوتی؛

«ئمم... گۆله‌که‌له‌رم. وشه‌کانت... وشه‌کانت زیره‌کانه هه‌لبژاردوو.

ئیدی نۆبه‌ی دووی دیناره»

دووی دینار یه‌کسه‌ر له‌شوینی خۆی هه‌ستایه سه‌رپێ و گوتی؛

«زه‌په‌بینه‌که رێک به‌ئهن‌دازه‌ی پارچه‌ شکاوه‌که‌ی شوشه‌ی
ماسیه‌که‌یه»

جۆکه‌ر به‌دوایدا گوتی؛

«به‌راست؟ بێگومان قسه‌کانت زۆر به‌سوودتر ده‌بوو ئه‌گه‌ر پیت
بگوتینایه که مه‌به‌ستت له‌چ زه‌په‌بینیکه و هه‌روه‌ها بۆ کام شوشه‌ی
ماسییش ده‌بیت. به‌لام دواتر روونده‌بیت‌وه، دواتر ئه‌وه‌ش دیت! ئێ خۆ
سه‌رتاپای هه‌قیقه‌ته‌که نه‌خراوه‌ته ناو دوو کاغه‌زی دیناره‌وه... دوا
ئه‌وا!»

سێی دینار هه‌ستایه سه‌رپێ و گوتی؛

«باوک و کوڕ به‌دوا‌ی ئه‌و ژنه‌ جوانه‌دا ده‌گه‌رێن که ناتوانیت خۆی
بدۆزیت‌وه»

رێک به‌دوا‌ی قسه‌کانیدا که‌وته مشه‌مشکردن و دواتریش دایه پرمه‌ی
گریان. من له‌وه‌وپیش بېنیبووم که که‌په‌تیکێ تریش گریا. پاشای دینار
ژیری ده‌کرده‌وه و له‌و کاته‌دا جۆکه‌ر گوتی؛

«ئه‌ی بۆ ناتوانیت خۆی بدۆزیت‌وه؟ بزائن... هه‌تاوه‌کو یاری
کاغه‌زه‌که ته‌واو نه‌بیت و هه‌موو کاغه‌زه‌کان به‌دیوی وینه‌کانیاندا
دانه‌نرێن، که‌س نه‌یه که په‌ی به‌وه به‌ریت. دوا‌ی ئه‌وا!»

دوابه دواى ئه وهش هه موو "دينار" هكان يهك به دواى يهكدا
رسته كانيان گوت.

سه ره كه گه يشته هه وتى دينار و گوتى؛

«له راستيدا كورپى شوشه چيه كه فيلى له فهناسيه كانى خوى كردوه»
يه كسه رشتيكم بيركه وته وه، له وه پيش هه وتى دينار له كارگه
شوشه كه دا كتومت هه مان شتى گوت.

پاشانىش نووى دينار گوتى؛

«كه سايه تيه كان له قولى چاكه تى جادووبازه كه وه دينه دهره وه و
له پريكداهه ئاسمانه وه هه ست به وه ده كه ن كه پرله ژيانن»

هه ر ئه ویش بوو كه كاتى خوى گوتى "حه زده كه م بير له شتيك
بكه مه وه كه هينده سه خت بيى كه نه توانم بيرى لييكه مه وه". من
پيمو ابوو به پيى بوچوونه كهى خوى قسه يه كهى نايابى هه لبرارد بيى.

دوا جار نوبه ي پاشاى دينار هات؛

«يارى كاغه زه كه نه فرينى نه وه كانه»

يه كسه ر جوكر به دوايدا هاوارى كرد و گوتى؛

«جيگه ي سه رنجه. هيشتام ته نها يهك به شمان ته واو كردوه، به لام
زور به شى ويى نه گه وه كه مان بو دهركه وتوه. بلييت بتوانين
له مه به سه ته قوله كهى تيگه ين؟»

به هيواشى و به چرپه چرپ كه وتنه قسه كردن له گه ل يه كتريدا، به لام
جوكر به رده وامى به قسه كانى دا؛

«هيشتام سى به شى بازنه ي چاره نووسه كه مان ماوه. ئينجا سه ره
"سينهك" هكانه»

بللى سينهك گوتى؛

تايه ته به پيگه ي په رتووك

«چاره نووس وه كو ماريكى برسى وايه و له برسييتيدا خوى خوى
ده خوات»

دووى سينه كيش به دوايدا گوتى؛

«ماسيه پرته قاليه كه نهينى دوورگه كه نادر كينيى، به لام سه مونه كه
ئاشكرايده كات»

له راستيدا ماوه يه كهى زوربوو له به رخويه وه به رده وام ئه و قسه يه
ده گوت وه. ئه و كاتى خوشى له وه ده ترسا كه بيرى بچيته وه، هه ربويه
به رله وهى له كيگه كه دا خه وى لييكه ويى هه مان ئه و قسه يه
كرده وه.

دواتريش هه موو كورته بنه كان يهك به دواى يهكدا هه ستانه سه رپى.
له پيشدا ئه و سينه كانه ي كه مابوونه وه قسه كانيان كرد و ئينجا هه موو
"كوپ" هكان و دوا جاريش قهره كان رسته كانيان پيشكه شكرد.

بللى كوپ پيك هه روهك ئه و كاته ي كه له دارستانه كه دا بينيم گوتى؛
«قتووه كهى ناوه وه قتووه كهى دهره وه ده كاته وه، وه له هه مان كاتيشدا

قتووه كهى دهره وه قتووه كهى ناوه وه ده كاته وه»

گويم ليىوو كورته بنه يه كهى تر گوتى؛

«له به يانيه كهى خوشدا، پاشا و كور له زيندانى ئاگيدا دينه دهره وه»
يه كيكي تريش گوتى؛

«له گيرفانى كراسه كهيدا ده سه تيهك كاغه زى تيديا وه دواتر بو
ئه وهى وشك ببه وه له به ر خوردا دا يانده نيى»

به و شيويه ش پاشماوه ي هه ر هه موو په نجاودوو كورته بنه كه يه كه
يه كه هه ستانه سه رپيى، هه ريه كه وه به خيراى و به سه رزاره كه
رسته كهى خوى گوت. يهك به دواى يهكدا رسته ي شيئانه تران
هه لده رشت. هه نديكيان به چرپه چرپ رسته كانيان ده گوت، هه نديكى

تایبه ته به پښه پرتووک

خوم به خوم دهگوت لهوانه شه هه موو باسه کانی قسه یه کی چه واشه ی
 که سیکی شیت بیت، هر له باسی که شتی تیکشکانه که یه وه هه تا
 چیروکی دهسته ی یاری کاغه زه که ی که خوی دهیگوت له پریکدا
 بوونه ته بوونه وهری پرله ژیان... به هه حال من له خالیک دلنیا بووم؛
 نه نکم ناوی "ستینا" بووه، دایک و باوکیشم باسی "باپیره" میان بو
 ده کردم و دهیانگوت له سهر چاروکه ی که شتی که وه که وتوته خواره وه و
 دهستی خوی برینار کردوه.

پیده چیت فرود به راستی له ماوه ی په نجا سالی پابوردودا له سهر
 دوورگه که ژیا بیت... کی ده زانیت؟ من له وه و بهر چیروکی نه و
 که سانه بیستبوو که که شتی که یان تیکشاه و بو ماوه یه کی زور له
 شوینیکدا ماونه ته وه. لهوانه شه دهسته یه کی یاری کاغه زی پیبوو بیت،
 به لام به هیچ جوریک پیموانه بوو که کورته بنه کان به ره می فهناسی
 "فرود" بن.

بیگومان بیرم له بواریکی تریش ده کرده وه و له دلی خومدا ده مگوت؛
 لهوانه یه نه و هه موو شته سه یروسه مه رانه له ناگایی خومدا پرووده ن.
 پیده چیت من له ناکاودا شیتبوویم. به راست... یه که مجار گه ی شتمه
 قه راغ ناویک که پریو له ماسی پرته قالی، له ویدا توویه کی سه بیرم
 خوارد... خوا ده زانیت نه و تووه چی تیدا بووه؟ نمم... خوم به خوم
 گوت تازه درهنگه بیر له وه بکه یته وه...

له ناکاودا دهنگیک له نه ندیشه و خه یالی خومی دهره ینام، هه رله
 دهنگی زهنگی پاپورده چوو. نه و جا هه ستمکرد یه کیک جلوه برکه
 دهریاوانیه که م پاده ته کینیت. جوکه ربوو، دهنگه که ش له زهنگوله کانی
 جلوه برگی نه و زور زانه وه ده هات.
 پرسیاریکی لی کردم و گوتی؛

تریان به پیکه نینه وه، به شیکیان به شیوه یه کی هونه ری و شاعیرانه
 قسه کانیا نه کرد و یهک دوو دانه یه کیشیان به دهم هه نسک و گریان وه
 پرسته کانیا گوت. مه بهستی گشتی قسه کانیا (نازانم گهر لی ره دا
 بتوانین دوو وشه ی "مه بهستی گشتی" به کار به ینین، چونکه له راستیدا
 قسه کانیا زور چه واشه بوون و زور جیاوازی شوون له یه که وه) هیچ
 مانایه کی نه بوو، هیچ په یوه ندیه کی به یه که وه نه بوو. به لام له گهل
 نه وه شدا جوکه به و په ری توانیه وه ده یویست هه موو پرسته کان به ریز
 له به ربکات.

دوا هه مین که س پاشای قهره هه ستا و زور به سهرنج و دلنیا ییه وه
 ته ماشای جوکه ری کرد و گوتی؛

«نه و که سه ی که به باشی له چاره نووس تیده گات، ده مینیت ته وه»
 نه و دوا هه مین که س بوو. بیرمه له و کاته دا به لامه وه نه و پرسته یه
 زیره کانه ترین پرسته بوو که له ویدا گوترا. و ازانم جوکه ریش هه مان
 برپوای هه بوو، چونکه له دوا ی قسه که ی پاشای قهره زور به په رو شه وه
 چه پله ی لیدا و زهنگوله کانی هه روه ک ئامیریکی تایبه تی ئورکیسترا
 زرنه گیان لیوه ده هات. به لام فرود له ناچاریدا سهری پاده وه شاندا.

له سهر کورسیه کان هاتینه خواره وه و به هیواشی چووینه لای
 میزه کانه وه، ریک له و شوینه دا وه ستاین که له وه و پیش کورته بنه کان
 تیدا ده خولانه وه.

بو ساتیک دیسانه وه وام هه سترکد که دوورگه که په ناگای مروقی
 نه خوشی دهروونیه و له دلی خومدا ده مگوت لهوانه یه "فرود" خوی
 په رستار بوو بیت و له ناکاودا شیت بوو بیت. هه ر بویه ناتوانیت
 یارمه تی کورته بنه کان بدات.

«پرزکردنی کاغزهکان چۆن هه‌لده‌سه‌نگینیت؟»

هه‌روا وه‌ستا‌بوو و ته‌ماشای ده‌کردم، شێوه‌ی ده‌موچاوی به‌پروونی نیشانده‌دا که ئه‌و له‌ من زیاتر ده‌زانیت. من وه‌لامم نه‌دایه‌وه. دواتریش گوتی؛

«باشه... به‌لاته‌وه شتیکی ناهه‌ق و سه‌یر نیه ئه‌گه‌ر که‌سیک بیر له‌شتیک بکاته‌وه و دواتر ئه‌و شته له‌په‌رێکدا له‌ سه‌ری ئه‌و که‌سه‌وه بێته‌ده‌ره‌وه و له‌بۆشاییدا بجو‌لێته‌وه؟»

ئینجا وه‌لامم دایه‌وه و گوتم؛

«بیگومان... ئه‌وه... بیگومان ئه‌وه پێیتیناچیت»

ئه‌ویش له‌گه‌ڵ قسه‌که‌مدا ته‌بابوو و گوتی؛

«به‌لێ پێیتیناچیت، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا له‌وه‌ده‌چیت ئه‌وه هه‌قیقه‌ت بێت»

«مه‌به‌ستت چیه؟»

«هه‌روه‌ک ئه‌وه‌ی له‌وه‌پێش گوتم... هه‌قیقه‌ته، له‌به‌ره‌ئه‌وه‌ی ئێمه لی‌ره‌دا‌ین و ته‌ماشای یه‌کتری ده‌که‌ین. له‌پاستیدا له‌ژێر ئاسمانیکیشدا‌ین و... پڕ له‌ ژیانیشین. چۆن پێیتیده‌چیت "له‌ زیندانی ئاگایی بێینه ده‌ره‌وه"؟ چ جو‌ره په‌یژه‌یه‌که‌مان بوو ئه‌و مه‌به‌سته پێویست ده‌بێت؟»

ویستم خۆم له‌ده‌ستی پزگاربکه‌م و گوتم؛

«له‌وانه‌یه هه‌میشه هه‌ر لی‌ره‌دا بووبین»

«بیگومان. به‌لام هیشتام پرسیاره‌که به‌بێ وه‌لام ده‌مێنیته‌وه. ده‌ریاوان... ئێمه کی‌ین؟ ئێمه له‌ کو‌یوه هاتووین؟»

تایبه‌ته به‌ پێگه‌ی په‌رتووک

زۆرم پێخۆشنه‌بوو که منی راده‌کیشایه ناو ئه‌ندیشه فه‌لسه‌فیه‌کانیه‌وه. به‌لام خۆم بوو خۆم دانم به‌و راستیه‌دانا که هیچ وه‌لامێکی پرسیاره‌کانیم پێنه‌بوو. دواتریش گوتی؛

«جادووگه‌ره‌که قو‌لی چاکه‌ته‌که‌ی راته‌کاند و ئێمه‌ش له‌ ئاسماندا خۆمان به‌زیندوو‌یی بینی‌ه‌وه. جو‌که‌ر ده‌لێت ئه‌وه شتیکی سه‌یره! ئه‌ی تو‌ی ده‌ریاوان ده‌لێیت چی؟»

له‌ویدا زانیم که "فرۆد" له‌ویدا نه‌ما‌بوو، له‌به‌ره‌ئه‌وه لی‌مپرسی؛

«"فرۆد" بوو کو‌ی چوو‌ه؟»

جو‌که‌ریش له‌ وه‌لامدا گوتی؛

«به‌شێوه ئاساییه‌که‌ی خه‌لکی به‌ره‌له‌وه‌ی پرسیاریک بکه‌ن، وه‌لامی ئه‌و پرسیاره ده‌ده‌نه‌وه که لی‌یانکراوه»

ده‌ستیکرد به‌ پێکه‌نین و منیش دیسان هه‌مان پرسیارم کرده‌وه؛

«"فرۆد" چی لی‌هات؟»

«له‌وانه‌یه چووبیته‌ ده‌ره‌وه و که‌مێک هه‌وای پاک هه‌لبمژیت. ئه‌وه ئێشی یه‌که‌م جاری نیه... ئه‌و هه‌موو جاریک که ده‌گه‌ینه ئه‌م کاته‌ی یاری جو‌که‌ره‌که‌مان، هه‌مان شت ده‌کات. له‌ترسی ئه‌و وشانه‌ی که لی‌ره‌دا ده‌گوترین، خه‌ریکه می‌ز به‌خویدا بکات. له‌به‌ره‌ئه‌وه به‌پروای جو‌که‌ر بپرواته ده‌ره‌وه باشت‌ره»

له‌و کاته‌دا زۆر هه‌ستم به‌ته‌نهایی ده‌کرد. له‌په‌رێکدا به‌ته‌نها له‌و ئاهه‌نگه گه‌وره‌یه‌دا له‌گه‌ڵ ئه‌و هه‌موو کورته‌بنانه‌دا خۆمم بینی‌ه‌وه. زۆربه‌یان می‌زه‌کانیان به‌جیه‌ه‌شتبوو. هه‌موویان به‌ جلو‌به‌رگه پڕپه‌رنگه‌کانیا‌نه‌وه به‌و ناوه‌دا ده‌خولانه‌وه و جمه‌یا‌نده‌هات، هه‌ر

تایبه ته به پتووک

ده تگوت ئاههنگی گهره ی له دایکبوونی مندا لانه. له دلی خۆمدا ده مگوت "جا چ پپووستیده کرد هه موو ئاواپیه که بانگبکه ن؟" به لام به ووردی ته ماشایه کم کردن و بۆم ده رکهوت که کۆبوونه وه که یان له ئاههنگی پۆژی له دایکبوونی ئاسایی ناچیت. زیاتر ههروهک که رنه فالیک گهره ده هاته بهرچاوم که به میوانه کانیان گوتبیت "وه رن و هه ریه که تان جوهره جلوه رگی بپۆشن که وینه ی کاغه زیکی یاری بنوینیت". زیاتریش واده هاته بهرچاوم که بهرله وه ی ئه وه هه موو میوانه بینه ژوره وه، خواردنه وه یه کیان پپشکه شکرابیت، ته نها بۆ ئه وه ی له هۆله که دا جیگای ئه وه هه موو به بینه وه. هه ستم ده کرد خۆشم که میک درهنگ هاتبیتمه ئه وه ئاههنگه و فریای ئه وه خواردنه وه ئه فسونایه نه که وتبم.

له ویدا جۆکه ر خه نده یه کی مه کراوی و پرفیتنه ی که وته سه رلیوانی و گوتی؛ «تامیکی خواردنه وه پرشنگداره که ناکه یت؟» بتلکی بچکۆله ی له بهر لوتمدا راگرت و منیش له بهر سه رلیشیواوی خۆم، نام به ده ممه وه و قومیکی چکۆله م لیدا. من پیموانه بوو قومیکی هینه که م زیانی هه بیت. راسته قومیکی پچکۆله م لیدا، به لام له گه ل ئه وه شدا به ته واوه تی کاری تیکردم. هه موو ئه وه تامانه ی له ژیانمدا کردبووم، بگره تامی زیاتریش، به ناو له شمدا ده هاتن و ده چوون. ههروهک شه پۆلیکی پر له خۆشی و له زهت به سه رتا پای له شمدا پۆیشیت. له په نجه یه کی قاچمه وه زۆر به پوونی تامی شلیکم ده کرد وه له لایه کی قژمه وه تامی قۆخ و مۆزم ده کرد. له ئانیشکی چه پپیشمه وه تامی ئاوی هه رمیم ده کرد. له بهر لوتیشمدا بۆنی تیکه له یه کی خۆشی عه تر ده هات.

چهنده ها و چهنده ها بیرۆکه ی سه یروسه مه ره به میشکما ده هاتن و ده چوون. هه رده تگوت شتیک له ناوه وه ختوکه ی میشکم ده دات. یه کسه ر بریارمدا که هه رگیز واز له و بتله نه هیتم، خۆم به خۆم ده گوت هه رکاتیکیش که هیچی تیا نه ما، خیرا پریده که مه وه. چونکه هیچ شتیک له دونیادا به لامه وه هینه ده ی هه بوونی ئه وه خواردنه وه پرشنگداره گرنگتر نه بوو.

له و کاته دا جۆکه ر دانیشتبوو و بزه یه کی گهره ی له سه ر لیوانبوو، ئینجا گوتی؛

«تامه که ی... خۆشبوو یان ناخۆشبوو؟»

له ویدا یه که مین جاربوو که دانه کانی ببینم. ته نانه ت له و کاتانه شدا که زه رده خه نه یه ک ده یگرت، زه نگۆله کانی سه ر جله که ی ده زرنگانه وه. له وه ده چوو هه ریه کی که له و دانه وردانه ی به شیوه یه ک له شیوه کان به زه نگۆله یه که وه به سترابنه وه. پاشان گوتم؛

«قومیکی تریش ده خۆمه وه»

پیک له و کاته دا "فرۆد" به را کردن له ده ره وه وه هاته ژوره وه. بهرله وه ی بگاته لامان و بتله که له جۆکه ر به سه نیت، خۆی به ده ی قهره و پاشای قهره دا کیشا. دواتریش هاواریکی به سه ر جۆکه ردا کرد و گوتی؛

تایبته به پتگی پرتووک

ماسیه که یه... ماسیه پرتقالیه که نهی نی دوورگه که نادرکینیت، به لام سەمونه که ئاشکرایده کات... یاری کاغهزه که نه فرینی نه وه کانه... چیتەر بواری هیچ جوړه گومانیک نه مایه وه؛ په یوه نډیه کی سهر و نهی نی له نیوان کتیبه که و ژیا نی مندا هه بوو. به لام به هیچ شیوه یه که نه مده زانی شتی کی ئاوها چوڼ رییتیده چیت. من ته نها دوورگه که ی "فرود" م به لاهه خه یالی نه بوو، به لکو به لامه وه کتیبه بچکوله که ش خوی بو خوی نووسراوی کی خه یالی بوو.

بو ساتی کی که م وام به خه یالدا هات که کتیبه که له گهل گه رانی مندا به جیهاندا، خوی خوی بنووسیته وه. به لام لاپه ره کانم هه لدا یه وه و بینیم تا دوا لاپه ره ی نووسرا بو وه.

هه رچه نده دونیا زور گهرمیش بوو، به لام له گهل نه وه شدا موچورکه یه کی سارد به پشتندا هاته خواره وه.

نه کاته ی که باوکم هاته وه بو لام، له سهر به رده که خوم هه لدا یه خواره وه و هه ربوئه وه ی بیر له شتی کی تر بکه مه وه، خیرا سی چوار پرسیارم ده رباره ی نه کروپولیس و یونانیه کان لیکرد.

«خویری!»

هه موو کورته بنه کانی هو له که بو ماوه یه کی که م ئاورپکیان دایه وه، به لام هه ر خیرا پروی خو یان به ره و کو بوونه وه خو شه که یان وه رگی راپه وه.

له پریکا بینیم دوکهل له کتیبه بچکوله که وه هه لده ستیت. په نجه یه کیشم ئاره قی کرد بو وه. کتیب و زه ره بینه که م به یه که وه فریدایه سهر زه ویه که. خه لکی به شیوه یه که ته ماشایان ده کردم ههروهک نه وه ی ماری کی زه هراوی پیوه ی دایم. منیش کتیب و زه ره بینه که م هه لگرتنه وه و به ئینگلیزی گوتم؛

«هیچ نیه!»

به هو ی تیشکی خو ره وه زه ره بینه که له پریکا دوکهل له کتیبه بچکوله که هه لساند بوو. ته ماشایه کی کتیبه بچکوله که م کرده وه و له سهر نه و دوا لاپه ره یه ی که خو یند بوومه وه په لیه کی ره شی سوتاوم به دیکرد.

له راستیدا شتی کی تریش ههروهک فتیله یه که هی دی هی دی ده سوتا؛ من چیتەر نه مده توانی خوم به هه لدا به رم، چونکه زوربه ی نه و شتانه ی له کتیبه که دابوون وه که ره نگدانه وه ی نه و شتانه بوون که من پییدا ده رپویشتم.

هه روا هه ندیک له و رستانه م ده هی نایه وه خه یالم که کورته بنه کانی سهر دوورگه که گوتیان؛

باوک و کوپ به دوا ی نه و ژنه جوانه دا ده گه رین که ناتوانیت خوی بدو زیتنه وه... زه ره بینه که ریک به نه دازه ی پارچه شکاوه که ی شوشه ی

دیسانه وه به لای شوینی چوونه ژوره وهی ئەکرۆپۆلیسدا تیپه پینه وه. باوكم بۆ ماوه یهكی دورودریژ ههر وه ستابوو و ته ماشای شاره كهی ده كرد.

ئامازهی بۆ سه ر ته پۆلكه یهك كرد و گوتی ئەوه ناوی "ئاریوپاگۆس" ه. ههروه ها گوتی كاتی خۆی له و شوینه وه "پاولۆس"ی په یامبه ر وته یهكی دورودریژی بۆ ئەسینایه كان خویندۆته وه و تییدا باسی خودا نه ناسراوه كهی بۆ كردون و گوتوویه تی "ئهو خودایه له و په رستگایانه دا نازی كه به دهستی مرۆف دروستكراوه".

گۆره پانه كۆنه كهی ئەسینا له خواروی "ئاریوپاگۆس" وه بوو. ناوی "ئاگۆرا" بووه و ههر له ویدا فه یله سوفه گه ره كان له به رده م پایه كانیدا هاتووچۆیان كردوو و بیریان كردۆته وه. كاتی خۆی له و شوینه دا چه نده ها په رستگای جوان و بینای بانك و هۆلی دادگای لیبووه، به لām ئیستاكه ته نها پاشماوه كانیان ماوه ته وه. په رستگا مه رمه رپیه دیرینه كهی خودای ئاگر و میتال "هیفایستۆس"، ته نها شته كه تا ئیستاكه ش به ته نها له سه ر گردۆلكه یهك ماوه ته وه.

له و كاته دا باوكم گوتی؛

«با برۆینه خواره وه هانس تۆماس... ههروهك چۆن موسلمانیک سه ردانی "مهكه" دهكات، تاراده یهك منیش ئیستاكه ههر هه مان هه ستم هه یه. ته نها جیاوازیمان له وه دایه كه "مهكه" كهی من ته نها پاشماویه و هه یچی تر»

تایبه ته به پنگه ی په رتووك

وابزانم له وه ده ترسا كه "ئاگۆرا" هه یچی وای تیدا نه مابیته وه و به ته واوه تی نا ئومیدی بكات. به لām ههر كه گه یشتینه ناو ئەو گۆره پانه دیرینه و له نیوان پارچه مه رمه رپه كانیدا خولاینه وه، خیرا كه لتوری ئەو شاره كۆنه ی هاته وه به رچاو. هه لبه ته سوودی له یهك دوو كتیپی تایبه ت به ئەسیناش وه رگرتوو.

له ویدا هینده خه لکی لینه بوو. ئەو كاته ی له سه ره وه دا له "ته كرۆپۆلیس" بووین، به هه زاران خه لك له و ناوه دا جمه یان ده هات، به لām له و خواره وه تاونا تاویك "جۆكه ر" یكمان ده بین.

له یادمه له و كاته دا خۆم به خۆم ده گوت خه لكانیك هه ن كه له و بره وایه دان مرۆف چه ندين ژیان بژی، ئەگه ر ئەوه راست بیته، ئەوا باوكم دوو هه زار سالیک له مه وه به ر له م گۆره پانه دا هاتووچۆی كردوو. چونكه له و كاتانه دا كه باسی ژیان ی ئەسینای كۆنی بۆ ده كردم، له وه ده چوو هه موو شته كانی "بیربكه ویته وه".

گومانه كه شم له و كاته دا زیاتر بوو كه له پرێكدا وه ستا و ئامازه ی بۆ پاشماوه كان كرد، پاشانیش كه وته قسه و گوتی؛

«ئاه ویدا لمیان داناوه و مندالیک قه لای لمین دروستده كات. یهك له دوا ی یهك قه لای نوێ دروستده كات، بۆ ساتیكی كه م به خۆشیه وه ته ماشایه كی دهكات و دواتر تیكی ده داته وه. ئابه و شیوه یه ش كات زهویه كی له به رده ستابوو و تاقیكردنه وهی خۆی له سه ر كردوو.

میژووی جیهان لیڤه دا نووسرایه وه، لیڤه دا رووداوه كان روویانداوه و لیڤه دا كۆتاییان پیهاتوو. لیڤه دا ژیان له مه نجه لیک پرله جادوودا ده كۆلینریت. ئیمه ش ههر لیڤه دا پۆژیک له پۆژان دروستده کرین، وه له هه مان ئەو ماده هه ستیاره ش پیکهاتووین كه دایك و باوكمانی لیپیکهاتوو. لیڤه دا ره شه بای كات له ناوه وه ماندا ده مان شه كینیته وه،

تایبەتە بە پتگە پەرتووک

لەویدا لیپرسی؛

«کاتی خۆی فەیلەسوفەکان گفتوگۆیان لەسەر ئەو بابەتە کردووە؟»

بەپەلە سەریکی بۆ لەقاندەم و بەردەوامبوو؛

«ئێمە بۆ ماوەیەکی زۆر کەم، بەشێکی کۆمەڵە گەرەکی پێکدەهێنین.

لە شوێنیکەوێ بۆ شوێنیکێ تری سەر زەوی دەرپۆین و پێمان وایە ئەو

شتیکێ هەر زۆر ئاسایی بێت. تۆ خۆت بەچاوی خۆت ئەو کۆمەڵە

زۆری سەرەوت بینی کە لە "ئەکرۆپۆلیس"دا جەمیان دەهات و

بەهێواشی لە شوێنیکەوێ بۆ شوێنیکێ تر دەرپۆیشتن! بەلام هێچیان بۆ

هەتاهەتایە لەویدا نامێنەوێ. ئەوان دەرپۆن و کۆمەڵە خەلکێکی تر

دێتە جیگایان، چونکە چەندەها خەلکی تریش لە سەرەدا وەستان.

فۆرمەکان دین و دەرپۆن... "ماسک"ەکانی سەر دەمووچاو دین و دەرپۆن.

بەردەوامیش بیرۆکە نوێ دێتە ئاراوە. هێچ بابەتیک دووبارە

پووناداتەوێ، هێچ پووداوێک دوو کەرپوت دەرناکەوێتەوێ... برادەر، هێچ

شتیک نێه هێندە مەژوو ئالۆز بێت، لەگەڵ ئەوەشدا وەک شتیک

هەرزان دەبێنرێن»

پێم وابوو زۆر رەشبینانە دەرپوانی، لەبەرئەو وێرام پستەییەکی پێ

بلیم؛

«بەراستی هەموو شتیک هێندە رەشە؟»

هاواریکی کرد بەسەرما و گوتی؛

«بێدەنگ بە... هێشتام هەموو ئەو قسانەم نەکردووە کە دەمەوێت

بیانلێم»

دواتر لەسەر قسەکانی بەردەوامبوو و گوتی؛

«ئێمە وەک چەند کەسایەتیەکی قەشەنگی حەکایەتیک لەسەر ئەم

زەویە دین و دەچین. سەر بۆیەکتری دەلەقین و بۆ یەکتری

لێرەدا لەگەڵ خۆیدا هەڵماندەگرێت و لەناکاودا دیسانەوێ فرییمان
دەداتە خوارەوێ. بەجاوویەکی دێنە دەرەوێ و دواتر دیارنامین.

هەمیشە کەسێک چاوەروانی و دەیهوێت شوێنەکانمان بگرێت... چونکە

عەردیکی یەكجارەکی و رەق لەژێر قاچامندا نیه. تەنانەت لەمیش

لەژێر قاچامندا نیه. ئێمە خۆمان لەمیش

قسەکانی بەتەواوەتی ترساندەم. تەنها وشەکانی نەیترساندەم، بەلکو

شیوەی گوتنەکی زیاتر کاریتیکردم.

پاش کەمێک بەردەوامی بە قسەکانی دا و گوتی؛

«بەهێچ شیوەیەکی ناتوانین خۆمان لە کات بشارینەوێ. دەتوانین

خۆمان لە پاشا و بەگزاوەکان بشارینەوێ، لەوانەییە بشتوانین خۆمان

لە خودا بشارینەوێ. بەلام هەرگیز ناتوانین خۆمان لە کات

بشارینەوێ. کات لە هەموو شوێنیکدا دەمانبێنێت، چونکە هەموو

شتیکێ چواردەورمان لەناو ئەو شتە بێ ئۆقرەیدا نەوومبوو»

پێبەدڵ سەریکم بۆ لەقاند، بەلام باوکم تازە خەریکبوو بەقوولی

دەچووێ ناو باسی دەسەلاتی کاتەوێ و گوتی؛

«کات تێناپەرێت هانس تۆماس. کات چرکەچرکە ناکات، بەلکو

لەپراستیدا ئێمەین کە دەرپۆین و کاتژمێرەکانمان چرکەچرکیانە. کات،

هەرەوێک چۆن خۆر بەئارامی و بەشیوەیەکی بێبەزەبیانە لە

پۆژەلاتەوێ بەرز دەبێتەوێ و لە پۆژئاواوە ئاوا دەبێت، ئەویش بە

هەمان شیوە بەدریژایی میژوو خۆی خۆی دەفەوتێنێت. هەر "کات"یش

تەخت و تاراجی شارستانیە گەرەکان دەرپۆین، بەپراشکاویش

پاشماوێ کۆنەکان دادەکرۆژێت و نەوێ لەدوای نەوێ مەژویش

لۆلەدەکات. هەربۆیە ئێمە دەلێین "کات" دانی هەیه". "کات" بەردەوام

شت دەجوێت و ئێمەش لەنیوان شەوێلگەکانی کاتداین»

تایه ته به پښه پرتووک

پېده کهنين، ههروهک ئه وهی به یه کتری بلین؛ "چونیت... ئیمه پیکه وه دهژین! ئیمه هه موومان له ناو هه مان هه قیقه تداین، له ناو هه مان هه کایه تداین..." ئه مهت به لاوه سهیر نیه هانس تۆماس؟ هه موومان پیکه وه له سهیر ئه ستیره یه کی گهردوون دهژین. به لام پاش ماوه یه ک ونده بین... وهک ئه وهی جادوویه کمان لیبریت و له ناکاودا ونبین»

من هه ر دانیشتبووم و ته ماشامده کرد. من ئه وم له هه موو که سیکی تر باستر ده ناسی. هه ر ئه ویشم له هه موو که سیکی تر زیاتر خۆشه ویست. به لام ئیستا که به پیوه وه ستابوو و ته ماشای پارچه مه پمه پره کانی ده کرد و به شیویه کی سهیر و نامۆ ده دوا. باوکم به و شیویه قسه ی نه ده کرد، له دلی خۆمدا ده مگوت له وانه یه "ئه پۆلو" یان شه ی تانیکی تر ده سه لاتی به سه ردا گرتبیت.

پاشان دریزه ی به وته کی دا و گوتی؛
 «ئه گه ر له سه ده یه کی تر دا بزیاینا یه، ئه و ئه و کاته ژیانمان له گه ل کۆمه لیک خه لکی تر دا به سه رده برد. ئیستا که ش ته نها ئه وه نده ده توانین که سه ر بۆ هه زاره ها که سی هاوچه رخان بله قینین، به ده میانه وه پیکه نین و پیا یان بلین "رۆژتان باش، ئیوه چۆن!"
 سهیره... سهیره که ریک من و تۆ له هه مان کاتا ده ژین. له وانه یه له ناکاودا پروویه روی که سیکی ئاشنا بجمه وه و ده رگایه ک بکه مه وه، له ویه هاواریک بکه م و بلیم؛ رۆحه که چوونیت!»

به هه ردوو دهستی شیوه ی کردنه وهی ده رگای رۆحی نیشاندام و گوتی؛
 «گویت لیمه، ئیمه ده ژین. به لام ته نها ریک له کاتی ئیستا که دا ده ژین. ده ستمان راده وه شینین و ده لین؛ "ئیمه ههین". به لام دواتر وه لاوه ده نرین و ده که وینه نیو تاریکایی میژووه وه. چونکه ئیمه شتیکن که ته نها یه ک که رت به کار ده هیترین. ئیمه له

که رنه فالیکی هه تاهه تایی پرویه ندپوشیدا به شدار ده بین که "ماسک" هکان تییدا دین و ده پۆن؛ زنجیره یه کی دورودریژین و کۆمه ل کۆمه ل به جییدی لین... به لام هانس تۆماس من و تۆ شایانی شتیکی زۆرتین. هه ردوو کمان شایانی ئه وه یان ناومان له شتیکی هه تاهه تاییدا بنووسریته وه و نه سپدریته وه... له ناو شتیکی که جیاو زبیت له م لمه گه وره یه کی ته تییدا یان»

هه ر به رامبه ر پارچه مه پمه پره کان وه ستابوو و هه ناسه یه کی قو لی هه لکیشا. له ویدا تیگه ییشتم که ئه و ده میکه له لای خۆیه وه ئه و وته یه ئاماده کردبوو و چاوه پروانی ئه وه بووه که بگه ینه گۆرپانه کۆنه که ی ئه سینا و له ویدا هه لپریژیت. به و شیویه ش له گه ل قسه کانی دا به شدار ی گف تو گو فله سه فیه کۆنه کانی شی ده کرد.

له راستیدا قسه ی بۆ من نه ده کرد، به لکو هه موو وته کی بۆ فله یله سوفه یۆنانه دیرینه کان پيشکه شده کرد. ئه و قسه کانی پروویه روی رابووردویه کی کۆن ده کرده وه.
 راسته من هیشتام خۆم به ته واوه تی وه ک فله یله سوفیک نه ده بین، به لام له گه ل ئه وه شدا به خۆمدا راپه رموم و گوتم؛
 «پیت وانیه شتیکی هه بیت که له م لمه گه وره یه دا بۆ هه تاهه تايه بمینیتته وه؟»

ته ماشایه کی کردم و ته نها له ویدا هه ستم کرد که قسه له گه ل مندا ده کات. و ابزانم پرسیاره که م راپچله کاند و له خه لوه ته قو له که یدا هینا یه ده ره وه. پاشان ئاماژه ی بۆ سه ری خۆی کرد و گوتی؛
 «ئه مه... لی ره دا شتیکی هه یه که ناسپدریته وه»
 بۆ ساتیک له وه تر سام باوکم به ته واوه تی تی کچووبیت، چونکه له وه ده چوو مه به ستی له شتیکی تربیت نه ک سه ری خۆی.

تایبه ته به پتگی په پرتووک

«که واته جیهانیکی تریش بوونی ههیه؟»

باوکم به ده موچاویکی پرله نهینیه وه سهریکی بو له قاندم و گوتی؛
«به لئی، پوچمان بهرله وهی بیته ناو له شمانه وه له ویدا بووه. کاتیکیش
که "کات" له شمان له ناوده بات، دیسانه وه پوچمان هر بهر وه وئوئ
ده چیته وه»

به سه رسامیه وه ته ماشایه کم کرد و گوتم؛

«به راست؟»

«به لئی "پلاتون" له و پروایه دابووه. بمانه ویت و نه مانه ویت له شمان
ههروهک قه لا لمیه کان، چاوه پروانی هه مان چاره نووسه. به لام شتیکیش
له ناوه وماندایه که "کات" ناتوانیت له تله تی بکات. هوئی نه فو تانی
ئو شتهش ده گه پیته وه بو ئه وهی که له بنه پرتا ئو شته سه ربه
ئیره نیه. لیره دا باس له شتیک ده کهین که له سه رو هه موو ئو
شانهی چوارده ورمانه وهیه و ئو کاته ههستی پیده کهین که هه موو
شته کان وهک کوپیه کی شته راسته قینه کان ببینن»

من به ته واوه تی له هه موو قسه کانی تینه گه یستم، به لام هینده
تیگه یستم که فه لسه فه باب ته کی سه خته و باوکیشم فه یله سوفیکی
ئالوزه. له و کاته دا منیش هه ستمده کرد له یونانیه کونه کان
نزیکیوومه ته وه. من ئه وه ندهم ده زانی که هه موو ئو شته مادیانه ی
له پاش خوین به جیانی نه یشتووه وا بوونه ته پاشماوه و هینده ی
نه ماوه ته وه، به لام بیر کردنه وه کانیان تا ئه مپوکش هه ر به رده وامه.

دواچار باوکم ئامارهی بو ئو شوینه کرد که کاتی خوئی "سوکرات" یان
تیدا زیندان کردووه و گوتی دواتر له ویدا ژه هره کهی خوارده وه و گیانی
له ده ستدا. ههروه ها گوتی به و تاوانه گونا هباریان کرد که گوایه

«هانس توماس، وهک سه ره تایهک ده مه ویت بلیم "بیر کردنه وه
نافه و تیت". فه یله سوفه کانی کاتی خوئی ئه سیناش له و پروایه دابوون
شتیک هه بیت که شیایو فه وتانندن نه بیت. "پلاتون" ناوی ئه و شته ی
نابوو "جیهانی ئه ندیشه یان جیهانی بیر". که مندالیک قه لایهک له
لم دروسته کات، قه لاکه خوئی له خویدا هینده گرنگ نیه، به لکو وینه ی
ئو قه لایه گرنگه که له خه یالی منداله که دا هه بووه، بهرله وهی
قه لاکه دروست بکات. به راست... به پروای تو بوچی منداله که هه ر پاش
ئو وهی قه لاکه دروسته کات، خیرا ده یروخینیته وه؟»

من له سه ره تای قسه کانی باشت تر تیگه یستم و به راستی نه مده زانی بو
ده یروخینیته وه، پاشان گوتی؛

«قهت وینه یه کت نه کی شاوه که به دلت نه بو بیت؟ یان شتیکت
دروسته کردوه که پراوپر به و شیویه نه بو بیت که ویست بیت؟
دواتریش دووباره و سیباره دروستی ده که یته وه و هه ر وازنا هی نیت،
چونکه ئو وینه یه ی که له خه یال تدا یه هه میسه جوانتر و
بیکه موکوپر تره له و کوپیا نه ی که به ده سته کانت به ره میان
ده هی نیت. هه مان شتیش به سه ر هه موو ئو شانه ی چوارده ورماندا
ده چه سیپت. ئیمه به رده وام ده خولینه وه و پیما وایه هه موو
شته کانی چوارده ورمان شیایو ئه وه بن که باشت ربین. ده زانیت بو هانس
توماس؟»

سه ری کم بو راوه شاندا، ئه ویش توره بوو و به چرپه چرپیک گوتی؛
«له بهر ئه وهی ئیمه هه موو وینه کانی ناوه ومان له "جیهانی
ئه ندیشه وه" هی ناوه. ئیمه به راستی سه ر به ئه وین و ئه م ناو لمه
گه وره یه شوینی راسته قینه ی ئیمه نیه، لیره دا "کات" هه موو ئو
شانه ده فه و تینیت که ئیمه خو شمان ده ویت»

www.pertwk.com

گهنبهكان لهسهر پښتيا راست لادهدا، بهلام لهراستيدا نهو لهو
كاتهدا تنهها جوکهری "نيسينا" بووه.

تايهته به پښتيا په پرتوک

نوی دینار

...هه موومان له يهک خيزانه وه هاتووين...

پاش نهو هی "نهرپوليس" و گورپانه کونه که مان به جيهيشت، به ناو
کومه ليک کولانی باريک باريکی ناو بازاره کاندې رويشتين و گه يشتينه
گورپانه به ردهم بينا گه وره که ي پهرله مان، ناوې گورپانه
"سيونتاگما" بوو. لهو پښتيا هدا باوکم دهسته يهک ياری کاغه زی کړی،
يه کسهر جوکهره که ي دهره يينا و هه موو نهواني تری پييه خشم.
نهو ناوه پريوو له چيشتخانه و شوي نی نانخواردن، نيمه ش خومان کرد
به يه کيکی نزيک گورپانه که دا. پاش قاوه خواردنه وه باوکم گوتي
"دهمه وييت له چهند پښتيا که وه هه ولېدهم دايکت بدوزمه وه". منيش
پاش نهو هه موو گه رانه له ناو پاشمه وه يونانيه کونه کاندې به ته واو هتي
هيلاکبوو بووم، له بهر نه وه واپريک که وتين که من له قاوه خانه که دا
پشوويهک بدهم و باوکيشم پرواته دهره وه و چهند ته له فونيک
به ملاولادا بکات و گهر بوشي بکرييت سهر دانی خانه يه کی مويلی نهو
نزيکانه ش بکات.

باوکم به دوی کاره کانی که وت و منيش به ته نهها لهو گورپانه
گه وره يه دا مامه وه، له ويډا يونانيه کورته بالاکان پول پول دهاتن و
دهچوون. هه روا بو خوشی دهسته ي کاغه زه کهم دهره يينا و دانه دانه
له سهر ميژه که ريزم کردن. ههر کاغه زه و رسته يه کی بچکوله م
پييه خشی و دواتر ويستم رسته کان کوکمه وه و چيروکيکی گه وره ي
پي بهونمه وه. به لام له بهر نه بوونی قهله م و کاغه زه، ههرزوو سهر م
ليشيوا و رسته کانم ليتيکچوو. له بهر نه وه پاش يهک دوو جار دهستم
له ياريه کهم هه لگرت.

تایبته به پنگه‌ی پرتووک

هه‌ستامه سه‌رپی و چاوم لیووو جۆکه‌ر کورته‌بنه‌کانی به‌شیوه‌یه‌کی دیاریکراو یه‌ک له‌دوای یه‌ک داده‌نا. هیشتام هه‌ر به‌شیوه‌ی بازنه وه‌ستابوون، به‌لام هه‌موو په‌نگه جیاوازه‌کانی تیکه‌ل و پیکه‌ل کردبوو. هه‌ر زوو بۆمده‌رکه‌وت که هه‌موو ژماره جوته‌کان له‌ته‌نیشته یه‌که‌وه وه‌ستابوون.

جۆکه‌ر دیسانه‌وه له‌سه‌ر کورسیه به‌رزه‌که‌ی دانیشته‌وه و من و فرۆدیش هه‌مان شتمان کرد. ئه‌وجا جۆکه‌ر هاواریکرد و گوتی؛ «کوره‌کان! ئیوه برۆنه نیوان "پاشا"کان و "ده"‌کانه‌وه. "کچ"‌ه‌کانیش ده‌بیته له‌نیوان "پاشا"کان "بللی"‌ه‌کاندا بوه‌ستن»

یه‌ک دوو جار سه‌ری بۆ خوراند و پاشان دیسانه‌وه که‌وته‌وه قسه‌کردن؛ «"نۆ"‌ی سینه‌ک و "نۆ"‌ی دینار، جیگا‌کانتان بگۆرپه‌وه!» نۆی سینه‌ک به‌لاروله‌نجه له‌شوینی خۆیه‌وه هاته‌وه و چووه شوینی نۆی دینار، نۆی دیناریش به‌هیواشی هه‌نگاوینا و شوینه به‌تاله‌که‌ی نۆی سینه‌کی گرت.

به‌رله‌وه‌ی جۆکه‌ر به‌ته‌واوه‌تی رازییته، چه‌ند گۆرپانه‌کی تری ئه‌نجامدا. له‌ویدا فرۆد به‌چرپه‌چرپ گوتی؛

«ئوه‌ پیی ده‌گوتریته "دابه‌شکردن". له‌پیشدا هه‌موو کارته‌کان بڵاوده‌کرینه‌وه و هه‌ریه‌که‌یان رۆلێک ده‌بینیته، دواتریش سه‌رله‌نوێ تیکه‌لده‌کرینه‌وه و دیسانه‌وه به‌شیوه‌ی بازنه داده‌نرینه‌وه»

نه‌مه‌توانی به‌ئاسانی له‌ قسه‌کانی تیبگه‌م، چونکه له‌پریکدا له‌قاچیکه‌وه تامیکی زۆر به‌هیزی لیمۆم ده‌کرد. له‌هه‌مان کاتیشدا بۆنیکی خۆش و فیئکی ترشیه‌ک له‌ گویچه‌کی چه‌پمدا یاریده‌کرد.

له‌پریکدا جۆکه‌ر گوتی؛

له‌بری ئه‌وه زه‌ره‌بینه‌که و کتێبه چکۆله‌که‌م ده‌ره‌ینا و که‌وته‌وه خویندنه‌وه‌ی چیرۆکی دوورگه خه‌یالیه‌که. دلنیا‌بووم که گه‌یشته‌بوومه خالی وه‌رچه‌رخانی چیرۆکه‌که، چونکه هه‌ریه‌کیک له‌ کورته‌بنه‌کان رسته‌ی خۆی گوت و له‌ویدا ده‌بوايه جۆکه‌ر رسته جیاوازه‌کانی ریک‌بخستایه. به‌و شیوه‌یه‌ش ئومیده‌واربووم زانیاریه‌کی زیاترم ده‌رباره‌ی په‌یوه‌ندی نیوان خۆم و باسه سه‌یره‌که‌ی "هانس"‌ی نانه‌وام بۆ ده‌رکه‌ویته، که ماوه‌یه‌کی زۆر زۆر له‌وه‌وبه‌ر بۆ "ئه‌لبیته"‌ی ده‌گنیرایه‌وه.

خواردنه‌وه‌ی ناو شوشه بچکۆله‌که کاریگه‌ری له‌سه‌ر هه‌موو له‌شمکرد و هه‌ستییکی یه‌کجار خۆشی پێیه‌خشیم، هه‌ستمه‌کرد زه‌وی له‌ژیر قاچمدا جۆلانیده‌کات. هه‌رده‌تگوت دیسانه‌وه له‌ناو ده‌ریادام.

گویم لیووو "فرۆد" ده‌یگوت؛

«چۆن به‌خه‌یالتا هات خواردنه‌وه‌ی ناو شوشه‌که‌ی بده‌یتی؟»

گویشم لیووو جۆکه‌ر له‌ وه‌لامدا گوتی؛

«ئاخر زۆر به‌ریزه‌وه داوای لیکردم که تامیکی بکات»

زۆر دلنیا‌نیم که جۆکه‌ر ریک ئه‌و قسانه‌ی گوت یان نا، چونکه چرکه‌یه‌ک دوای ئه‌وه خه‌وم لیکه‌وت. که خه‌به‌رم بووه‌وه، فرۆد له‌سه‌ر سه‌رم وه‌ستابوو. ئاگام‌لیوو به‌هیواشی قاچی تیوه‌ژه‌نم و گوتی؛ «هه‌سته له‌خه‌و! وا جۆکه‌ر خه‌ریکه مه‌ته‌له‌ گه‌وره‌که هه‌لبیته»

داچله‌کیم و گوتم؛

«کام مه‌ته‌ل؟»

«یاری جۆکه‌ره‌که‌مان"، خۆ هه‌ر هیچ نه‌بیته هینده‌ته له‌یاده. ئیستاکه جۆکه‌ر رسته‌کان ریک‌ده‌خات و ده‌یکاته یه‌ک چیرۆک»

تایبته به پنگه پرتووک

«لهچی؟»

«لهوهی که پاشای قهره دواهمین کهس بیټ»

فریا نهکهوتم وهلامی بدهمهوه، چونکه لهناکاودا تامی زهردینهی هیلکه له کهلهی سهرمهوه دهات. ئیمه کاتی خوی له "لیوبیک"دا ههموو پوژیک زهردینهی هیلکهمان نهبوو که بیخوین. نهوجا جوکه رگوتی؛

«لهسهرتاوه دهست پیدهکهینهوه... لهپیشدا با ههموو "کور"هکان رستهکانیان بلین، ئینجا "ده"کان و دواتریش نهوانی تر بهئاراستهی خوردا بهدوایاندا بین. فهرموون کورهکان!»

پاشان ههر یهکیک له کورهکان رستهکهی خوی گوت؛

«کهشتیه چاروکه داره که به باره زیوهکهیهوه لهناو دهریای تورهدا نقووم دهبیټ. دهریاوانه که دهگاته دوورگهیهک که گهرهتر و گهرهتر دهبیټ. له گیرفانی کراسهکهیدا دهستهیهک کاغهزی تیدایه و دواتر بۆ نهوهی وشک ببنهوه لهبهر خوردا دایاندهنیټ. 53 وینه بۆ ماوهی چهندنین سال دهبنه هاوهلی کورپی شوشهچیهکه»

ههر پاش تهاووبوونی قسهکانیان جوکه رگوتی؛

«ئهمهیان باشتربوو. چیروکهکهمان بهو شیویه دهستپیدهکات. لهوانهیه تا ئیستا که چیروکهکهمان شایانی نهوه نهبیټ که شانازی پیوه بکهین، بهلام هیشتام ههر له سهرهتاکهیداین. ئیستا کهش نوبهی "ده"کانه... فهرموون!»

«بهرلهوهی رهنگهکان کال ببنهوه، 53 کورتهبنه له فهنتاسی دهریاوانه تهنیا کهدا دادهپرژین. کهسایهتیه سهیرهکان له ئاگایی "میستهردا" ههلهپهپن. نهو کاتهی که "میستهر" دهخهویټ،

«با ئیستا که ههریهکهو رستهکهی خوی بلټ. بهلام تهنه نهو کاتهی ههموو پارچهکان پیکهوه تیکه لکیش دهکرین، نهوسا مانای تهواوهتی یاری کاغهزه کهمان بۆ دهردهکهویټ، چونکه ههموومان له یهک خیزانهوه هاتووین»

بۆ ساتیک ههمووان بهتهواوهتی پیدهنگبووبوون، بهلام دواتر پاشای قهره پیدهنگیهکهی شکاند و گوتی؛

«بهلام نهی کام یهکهمان دهست پیټکات؟»

فرود چرپاندی به گوپیچهکهدا و گوتی؛

«ههموو جاریک پاشای قهره ئاوها بیئارامه»

جوکه ر دهستیکی راوهشاند و گوتی؛

«بیگومان سهرهتای چیروکهکه، کوتایی چیروکهکهمان دهستنیشان دهکات. چیروکهکهی ئیمهش له "کورپی" دینارهوه دهست پیدهکات. فهرموو کورپی دینار دهستپیټکه»

دوای قسهکانی جوکه ر، کورپی دینار گوتی؛

«کهشتیه چاروکه داره که به باره زیوهکهیهوه لهناو دهریای تورهدا نقووم دهبیټ»

پاشای قهره لهلای راستی کورپی دینارهوه وهستابوو و گوتی؛

«نهو کهسهی که بهباشی له چاره نووس تیدهگات، دهمیټتهوه»

لهویدا جوکه ر بهبیزاریهوه هاواریکی لیبه رزبووهوه و گوتی؛

«نا... نهو یاریه دهبیټ وهک خور بروات، لهبهر نهوه پاشای قهره لهدوای ههر ههمووانهوه دیټ»

لهو کاتهدا تهاشایهکی "فرود"م کرد و بینیم دهموچاوی تیچچوووبوو، پاشان لهبهرخویهوه گوتی؛

«من ریک لهوه دهترسام»

کورته‌بنه‌کان ژيانی تايبه‌تی خوځيان به‌سهرده‌به‌ن. له‌به‌يانیه‌کی خوځدا، پاشا و کوږ له زیندانی ئاگایدا دینه‌ده‌روه»
 «ئافهرم! پیم وانیه له‌وه پوختتر و وردتر بگوتریت. ئاده‌ی "نو"گان فهرموون!»

«فهن‌تاسیه‌کان له‌شوینی دروستکردنیانه‌وه دینه‌ده‌روه و ده‌رۆنه شوینه دروستکراوه‌که. که‌سایه‌تیه‌کان له‌قوڵی چاکه‌تی جادوو‌بازه‌که‌وه دینه‌ده‌روه و له‌پړیکدا به‌ئاسمانه‌وه هه‌ست به‌وه ده‌که‌ن که پړله‌ژيانن. فهن‌تاسیه‌کان یه‌ک له‌یه‌ک جوانترن، به‌لام جگه له یه‌کیکیان ههر هه‌موویان می‌شکیان له‌ده‌ستداوه. له هه‌موو کوومه‌له‌که‌دا ته‌نها یه‌ک جوکه‌ری ته‌نیا ده‌توانیت له وه‌همه‌که تی‌بگات»
 «قسه‌کانیان راسته! چونکه هه‌قیقه‌ت هه‌میشه شتیکی ته‌نهایه... هه‌شته‌کان!»

«خواردنه‌وه پ‌رشن‌گداره‌که هه‌سته‌کانی جوکه‌ر ده‌وه‌ستینیت. جوکه‌ر ئه‌و خواردنه‌وه‌یه تفده‌کاته‌وه. ئه‌و به‌بی ئه‌و شله پړله‌درۆیه باشت‌ریک بیرده‌کاته‌وه. پاش 52 سال کورپه‌زای خاوه‌نی که‌شتیه تی‌کشکاوه‌که دیته ئاوا‌ییه‌که‌وه»

جوکه‌ر ته‌ماشایه‌کی کردم، ههر وه‌ک ئه‌وه‌ی پیم بلیت قسه‌کانیان راسته. ئه‌وجا وه‌ک فهرمانیک گوتی "حه‌وته‌کان!"

«هه‌قیقه‌ت له کاغه‌زه‌کاندا‌یه. له راستیدا کورپ شوشه‌چیه‌که فی‌لی له فهن‌تاسیه‌کانی خو‌ی کردوه. فهن‌تاسیه‌کان به‌شی‌وه‌یه‌کی نایاب له "می‌سته‌ر" هه‌لده‌گه‌رپینه‌وه. پاش ماوه‌یه‌کی که‌م "می‌سته‌ر" ده‌مریت، له‌راستیدا کورته‌بنه‌کان ده‌یکوژن»
 «هووها! شه‌شه‌کان!»

تایبه‌ته به پنگه‌ی په‌رتووک

«شازاده‌ی خو‌ر ئه‌و پ‌یگایه ده‌دو‌ژیت‌ه‌وه که به‌ره‌و ده‌ریاکه ده‌پوات. دوورگه خه‌یالی‌یه‌که له‌ناوه‌وه‌پ‌را ده‌رمیت. کورته‌بنه‌کان دیسانه‌وه کو‌لده‌ده‌ن. به‌رله‌وه‌ی حه‌کایه‌ته‌که کو‌تایی پی‌بیت، کورپ نانه‌واکه بو‌ی ده‌رده‌چیت»

«ئه‌مه‌یان باشت‌ریک‌بوو! ئینجا نو‌به‌ی ئی‌وه‌یه "پینج"ه‌کان. به‌ده‌نگی‌کی پوون و ره‌وان و به‌رز پسته‌کان‌تان بلین، چونکه لی‌رده‌دا بچو‌کترین هه‌له‌ی زمانه‌وانی کاره‌ساتی‌کی مه‌زن ده‌خول‌قینیت»
 دوو وشه‌ی "کاره‌ساتی‌کی مه‌زن" هی‌نده سه‌ری لی‌شی‌وانم، ئاگام له پسته‌ی یه‌که‌م نه‌بوو.

«کورپ نانه‌واکه به‌ره‌و شاخه‌کان پاده‌کات و به‌نه‌ینی له‌لادی‌یه‌که‌دا ده‌مینیت‌ه‌وه. نانه‌واکه گه‌نجینه‌ی دوورگه خه‌یالی‌یه‌که ده‌شاریت‌ه‌وه. ئه‌و شته‌ی که رووده‌دات له کاغه‌زه‌کاندا‌یه»

له‌ویدا جوکه‌ر چه‌پله‌یه‌کی قایمی لی‌دا و گوتی؛
 «هه‌موو که‌سیک ده‌بیت باجی هه‌له‌کانی خو‌ی بدات. لایه‌نی باشی ئه‌م یاریه له‌وه‌دا‌یه که ته‌نها ئه‌و شتانه ناخاته پوو که پوویانداوه، به‌لکو ئه‌و شتانه‌ش نیشاندده‌دات که له داهاتو‌دا رووده‌ده‌ن. هه‌تا ئی‌ستاکه‌ش ته‌نها نیوه‌ی یاری کاغه‌زه‌که‌مان داناوه»
 سه‌یری‌کی "فرۆد"م کرد، ئه‌ویش ده‌ستی‌کی خسته سه‌رشانم و زور به‌هی‌واشی چرپاندی به‌گویم‌دا و گوتی؛
 «راسته‌دات کو‌رکه‌م»
 «مه‌به‌ستت چیه؟»

«مه‌به‌ستم له‌وه‌یه من هی‌نده‌م نه‌ماوه ژیان به‌جی‌به‌یلم»
 «قسه‌ی قو‌ر... یاریه‌کی شیتانه‌ی ئاوها به‌راستی وه‌رمه‌گره»
 «ئه‌مه ته‌نها ههر یاری نیه، براده‌ر»

تایبته به پنگه پرتووک

«دەریاوانە کە ژنێکی جوان دەهێنێت و کۆرپێکیان دەبێت، دواتر ژنە کە بە مەبەستی "خۆدۆزینەوه" بەرەو ولاتەکانی خواروو سەفەر دەکات. باوک و کۆر بەدوای ئەو ژنە جوانەدا دەگەڕێن کە ناتوانێت خۆی بدۆزیتەوه»

هەرلەدوای تەواوبوونی قسەکانی "سێ"کان، دیسانەوه جۆکەر خۆی لەبابەتە کە هەلقورتان دەوه و گوتی؛
«ئەوه "پێر"یکی جوانبوو. ئیستاکە ئیدی بەپاپۆر پێک بەرەو "ولاتی بەیانی" دەڕۆین»

پووم بەرەولای فرۆددا وەرچەر خاند و بینیم فرمیسک بەچاوهکانیدا دەهاتە خوارەوه. سەریکم بۆ ڕاوه شاند و گوتم؛
«هیچ تێناگەم»

بەهێواشی چرپاندی بە گویمدا و گوتی؛
«ششش! گۆی بۆ ئەو چیرۆکە شلە کە کۆر'ە کەم»
«چیرۆک؟»

«چیرۆک یان باسی داها توو، بەلام داها تووش بەشیکە لە چیرۆکە کە. ئەم یاریە بەرەو چەندەها نەوهی داها توومان دەبات. جۆکەر مەبەستی لەوه بوو کە گوتی "ولاتی بەیانی". ئیمە لە سەرتاپای ئەو شتانە تێناگەین کە لە کاغەزەکاندا نووسراون، بەلام هێندە دەزانین کە خەلکی تر بەدواماندا دێن»
«دوو"کان!... جۆکەر گوتی.

هەولمەدا هەموو ئەو پستانە لەبەرکەم کە دەیانگوت، بەلام تەنها سێ دانەیانم لەیاد ماوه؛
«کورتەبنە دەست ساردە کە ئاماژە بۆ پێگای لادێ نەهێنە کە دەکات و زەرەبێنیک بەو کۆرە دەبەخشێت کە لە ولاتی باکورەوه هاتوو، هەتا

بەدەنگی بێ بەرز هاوارمکرد و گوتم؛
«نابێت بمیریت!»

لەو کاتەدا لەبەر بەرزى هاوارە کەم چەند کورتەبنەیه ک ئاوپیان لێداینەوه.

«برادەر، هەموو کەسیکی پێر دەبێت بمیرێت. بەلام هەر خۆشیشە کە بزانی کەسیک بەدواتا دێت و لەو شوێنەوه بەردەوام دەبێت کە تۆ جێی دێت»
منیش گوتم؛

«وابزانم منیش لەم دوورگەیهدا دەمرم»
پیاوه پێرە کە بەدەنگی نەرم و نیا نەوه گوتی؛
«ئەو گۆیت لێنەبوو ئەوان چیان گوت؟ "کۆرێ نەنەواکە بەرەو شاخەکان ڕادەکات و بەنهیانی لەلادییه کدا دەمێنێتەوه". مەگەر تۆ ئەو کۆرێ نەنەوایه نەبیت؟»

دیسانەوه جۆکەر چەپڵەیهکی تری لێدایەوه. زرنگەى زەنگۆلەکانی لە هەموو شوێنیکی هۆلە کەدا دەنگی دەدایەوه. پاشان فەرمانی کرد و گوتی؛

«بێدەنگی! بەردەوام بن... نۆبەى "چوار"ە کانه!»
خەیاڵیکم هەر لای فرۆد بوو و دەترسام بمیرێت، لەبەرئەوه گویم لە پستانەکانی چواری سینە ک و دینار نەبوو؛
«لادی کە جێگای ئەو کۆرە بێدەرە تانە دەکاتەوه کە دایکی بەنەخۆشی مردوو. نەنەواکە خواردنەوهیهکی پڕشنگداری دەدات و ماسیه جوانەکانی پێشان دەدات»

«ئینجا سەرەى "سێ" کانه... فەرموون!»
لەویشدا دیسان تەنها دوو پستانە بەر گوێکەوت؛

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

ئەو سێهەمین جاریووە کە پاشای قەرە هەمان پرستە ی گوتەووە و باسی
 زالبوونی دەکرد بەسەر چارەنووسدا. لەپاش قسەکانی پاشاکان،
 جۆکەر و هەموو کورتەبنەکانی تر چەپڵەییەکیان لێدا، دواتریش جۆکەر
 هاواریکرد و گوتی؛

«ئافەرم! هەموومان دەبێت شانازی بەم یاری کاغەزەووە بکەین،
 چونکە هەر هەموومان بەشداریمان تێداکرد.

دیسانەووە کورتەبنەکان چەپڵەییەکی تریان لێدایەووە. جۆکەر دەستیکی
 کێشا بەسنگی خۆیدا و گوتی؛

«با لەپۆژی جۆکەردا پێزیکی زۆر لە جۆکەر بگرین، چونکە پاشەپۆژ
 هی ئەو!»

لە سەفەرەکیدە بەکاربیهێنیت. زەرەبێنە کە پێک بە ئەندازە ی پارچە
 شکاوەکی شوشە ی ماسیە کە یە. ماسیە پرتەقالیە کە نەهینی دوورگە کە
 نادرکێنیت، بەلام سەمۆنە کە ئاشکرایدە کات

جۆکەر هاواریکی کرد و گوتی؛

«هەر زۆر جوانە! من هەر خۆم زانیم زەرەبێن و شوشە ی ماسیە کە
 کلیلی کردنەووە ی هەموو چیرۆکە کە یە... ئینجا نۆبە ی "بلی" یە کانه.
 سازادەکان فەرموون!»

«چارەنووس وەکو ماریکی برسی وایە و لەبرسیتیدا خۆی خۆی
 دەخوات. قتوووە کە ی ناووە قتوووە کە ی دەرەووە دەکاتەووە، وە لە هەمان
 کاتیشدا قتوووە کە ی دەرەووە قتوووە کە ی ناووە دەکاتەووە. چارەنووس
 وەک گۆلە کە لەرم وایە، لە هەموو لایە کە وەک یەک گەشە دەکات»

«کچەکان!»

لەبەر ماندووی و مەستیم تەنھا دوو پرستەیانم لەبیرماوە؛
 «ئەو پیاوێ کە سەمۆنە کە دروستدە کات، لە دەسکیکی ئەفسوناویەووە
 قسە دەکات و بەو شیوێ یەش دەنگی لە دووری سەدان میلەووە
 دەبیستری. دەریاوانە کە مەشروبە قورسە کە تەفە کاتەووە»

ئینجا جۆکەر گوتی؛

«ئێستاکەش سەرە ی ئەو هاتوووە پاشاکان یاری کاغەزە کە مان
 بەچەند هەقیقەتیکی پوون و پتەو کۆتایی پێبیهێن. پاشاکان فەرموون.
 ئێمە گویمان بۆ ئێوە شلکردوو»

«یاری کاغەزە کە نەفرینی نەووە کانه. هەمیشە جۆکەر پێک هەلدە کە ویت
 کە لە فرتوویە کە تێبگات. ئەو کەسە ی کە بەباشی لە چارەنووس
 تێدەگات، دەمێنیتەووە»

سهرم له سهر کتیبېه بچکوله که هه لگرت و می شکم هارژهی ده هات. چه نده ها ئه ندیشه به خه یالما ده هاتن و ده چوون.

له و گوړه پانه گه وره یه ی "سیونتاگما" دا، یونانیه کورته بالا کان به خویان و روژنامه کانی ده ستیان و جانتا بچکوله کانی بنده ستیانه وه ده هاتن و ده چوون. ههر له ویشدا بوم پروونبو وه که کتیبېه بچکوله که کتیبکی فالگرته وه یه و سهره که م له گهل رووداویکدا گریده داته وه که سهد سال له وه و بهر له سهر دوورگه خه یالیه که دا پروویداوه.

هه روا دانیشتبووم و سهرله نوئ له و لاپه رانه م هه لدا یه وه که ماو یه که له وه و بهر خویندمنه وه و دیسانه وه ته ماشایه کم کردنه وه.

راسته "هانس" ی نانه وا هه موو پی شیبینیه کونه که ی نه ده هاته وه یاد، به لام له گهل له وه شدا به ئاشکرا په یوه ندی نیوان پرسته کان دیاربوون؛

«کورپی نانه واکه به ره و شاخه کان راده کات و به نه یی له لادییه کدا ده می نیته وه. نانه واکه گه نجینه ی دوورگه خه یالیه که ده شاریته وه. لادیکه جیگای له و کورپه بی ده ره تانه ده کاته وه که دایکی به نه خو شى مردوه. نانه واکه خوار دنه وه یه کی پر شنگداری ده داتى و ماسیه جوانه کانی پیشان ده دات...»

به ئاشکرا دیاربوو که کورپی نانه واکه "هانس" ی نانه و ابوو، "فرود" یش خوی له و راستیه ی ده زانی. لادی دوور که ش ده بیټ "دورف" بیټ. له و کورپه ش که دایکی به نه خو شى مردوه، بی سى و دوو ده بیټ "له لبریت" بوو بیټ.

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

دواتر "هانس" ی نانه وا گوپی له دوو پرسته ی "سى" کان نه بوو. به لام کاتیک دوو پرسته که ی تری "سى" کان و پرسته کانی تری "دوو" ه کانم له یه کده دا، به پروونی په یوه ندی نیوانیان ده که و ته به رچاوم؛

«ده ریاوانه که ژنیکی جوان ده هی نیټ و کورپکیان ده بیټ، دواتر ژنه که ی به مبه سستی "خودوزینه وه" به ره و ولاته کانی خواروو سهره رده کات. باوک و کورپ به دواى له و ژنه جوانه دا ده گه رپن که ناتوانیټ خوی بدوزیته وه. کورته بنه ده ست سارده که ئامارژه بو ریگای لادی نه یییه که ده کات و زه رپه بینیک به و کورپه ده به خشیت که له ولاتی باکوره وه هاتوه، هه تا له سهره که یدا به کاریبه ی نیټ. زه رپه بینیه که رپک به نه دازه ی پارچه شکاوه که ی شوشه ی ماسیه که یه. ماسیه پرته قالیه که نه یی دوورگه که نادرکینیټ، به لام سه مونه که ئاشکرایده کات...»

هه موو له وانه م به لاوه پروونبوو، به لام زور پرسته ش هه بوون که لییان تی نه ده گه ی شتم؛

«قتووه که ی ناوه وه قتووه که ی ده ره وه ده کاته وه، وه له هه مان کاتیشدا قتووه که ی ده ره وه قتووه که ی ناوه وه ده کاته وه...» «له و پی او ه ی که سه مونه که دروستده کات، له ده سکیکى ئه فسوناویه وه قسه ده کات و به و شیوه یه ش ده نگى له دووری سهدان میله وه ده بیستریت...»

«ده ریاوانه که مه شروبه قورسه که تفده کاته وه...»

بلیټ له وه مانای له وه بیټ که باوکم واز له خوار دنه وه ده هی نیټ. له گهر و ابیټ، له و به راستی سهرسامی باوکم و له و پی شیبینیه کونه ش ده بم.

گرفته که له وه دابوو که "هانس" ی نانه وا ته نها 42 پرسته ی ده سته ی کاغه زه که ی له بیربوو، زیاتریش پرسته کانی کو تایی بیرچو و بو وه.

www.pertwk.com

تایبەتە بە پێگە ی پەرتووک

بۆ ماوەیەکی کەم خۆی نیشاندام و دواتر لەبەرچاومدا ونبوو. لەترساندا بۆ چەند چرکەییەک لە شوێنی خۆمدا وشکبووبوو، بەلام دواتر لەدەلی خۆمدا گۆتم؛ "باشە من بۆچی هێندە لەو کورتەبنەییە دەترسم؟ بەئاشکرا دیاربوو کە دوام کەوتبوو، بەلام خۆ مەرج نیە بیهوێت ئازارمبات."

خۆم بە خۆم وت لەوانەییە ئەو کورتەبنەییەش پەیی بە نهێنی دوورگە خەیاڵیەکە بەریت. کێ دەزانیت؟ لەوانەشە هەر ئەو کورتەبنەییە بیت کە کاتی خۆی زەرەبینەکی دامی و دواتریش ناردمی بۆ "دۆرف"، بۆ ئەوەی کتییە بچکۆلەکی پێبخوینمەو. بێگومان خویندەو خۆی لە خۆیدا شتیکی خۆش و بێهاوتایە، ئەگەر واشبیت، کەواتە ئاساییە کە دوامکەوتوو و دەیهوێت بزانیی چیم بەسەردیت.

لەپێکدا یەکێک لە قسە بێماناکانی باوکم بیرکەوتەو؛ کەرتیکیان گوتی کورتەبنەکی مرقیکی دەستکردە و چەند سەدەییەک لەووبەر جادووگەریکی جولهکە دروستیکردوو. بێگومان قسەییەکی قۆربوو، بەلام ئەگەر بەراستی وابوو بیت، کەواتە "ئەلبیرت" و "هانس"ی نانهوای بینوو.

فریانهکەوتم لەوەندە زیاتر لەگەڵ ئەندێشەکانمدا بڕۆم، نەشمتوانی لەسەر خویندەوێکی کتییەکەم بەردەوامم، چونکە لەدوورەو باوکم بینی بەپەلە بەرەوپرووی گۆرەپانەکە دەهات. بالای لە هەموو خەڵکانی تری ئەو ناو بەرزتربوو. لەویدا ئیدی دەبوا بەپەلە کتییە بچکۆلەکی بێهەمەو گیرفانم. بەدەم هەناسەپرکێو گوتی؛ «زۆرم پێچوو؟» سەریکم بۆ راوێشان.

لەوانەییە ئەوێش شتیکی زۆر سەیر نەبیت، چونکە هەتاوێکو زیاتر دەچوونە ناو یاری کاغەزەکەو، زیاتر و زۆرتر لە کاتی خۆیان دوور دەکەوتنەو. لەوانەشە هەموو پستەکان بەلای "هانس"ی نانهو و "فرۆد"ەو قسە قۆربوو بیت، لەیادکردنی ئەو قسانەش سەختترە وەک لەیادکردنی قسە پێمانا.

پێیدەچیت ئەو پێشبینیە کۆنە بەلای هەر زۆرینەیی خەڵکانی تریشەو هەر قسە قۆربیت، چونکە تەنها من دەمزانی کورتەبنە دەست ساردەکی کێیە. تەنها من (و تەنها من) دەمزانی باسی چ زەرەبینیک دەکەن. ئەوان گوتیان "سەمۆنەکی نهێنی دوورگەکی ئاشکرا دەکات"، پێم وانیە جگە لە من کەسی تر هەبیت کە لە مەبەستی ئەو پستەییە تیگات.

پێم ناخۆشبوو کە "هانس"ی نانهو هەموو پستەکانی لەیادەبوو. تەنها لەبەرئەوێ بۆ ماوەیەکی کەم ئاگای لەخۆی نەبوو، بەشیکی گەورەیی ئەو پێشبینیە کۆنە بۆ هەتا هەتاوە، وەک گەنجینەییەکی شاراو دەمێنیتەو، پێک ئەو بەشەش بوو کە دەربارەیی من و باوکم بوو. من دلنیا بووم لەوەی کە یەکێک لە کورتەبنەکان شتیکی دەربارەیی دایکم باسکردوو و گوتیەتی چاومان پێدەکەوێت و لەگەڵماندا دەگەرێتەو بۆ نەرویج...

هەروا دانیشتبوو و لاپەرەکانم هەڵدەدایەو. لەوناویدا چەندەها دوکانی رۆژنامە فروشتنی لیبوو، لەپشت یەکێک لە دوکانەکانەو کورپکی بچکۆلەم بینی سەرەتاتکی دەکرد. لەسەرەتادا وامزانی مندالە و هەروا بۆ خوشی چاوشارکیم لەگەڵدا دەکات، چونکە بەتەنها دانیشتبوو. بەلام دواتر بۆمەرکەوت کە مندال نیە و هەمان کورتەبنەکی بەنزیخانەکی بوو.

تایبه ته به پښه پرتووک

«ئهی چیت بو دهرکهوت؟»
 ته ماشایه کم کرد و به شیوه یه کی پر نهینی گوتم؛
 «نامه ویت پیتی بلیم»

له لای خوځمه وه بریارمدا که باسی کورته بنه که ی بو نه گپرمه وه که
 که مېک له وه و بهر دیسانه وه هاته وه بهرچاوم. راسته گهر
 کورته بنه یه که هه روه ک ئیمه به نه وروپادا سه فهریکات، خو ی له خویدا
 شتیکی سهیره، به لام به به راورد کردنی له گهل نه وه هه موو باسه
 سه یروسه مه رانه ی ناو کتیه بچکوله که دا هه ر هیچ نه بوو.
 باو کم دیسانه وه پرسیاریکی تری لیکردمه وه و گوتی؛
 «ئهی تو چیت کرد؟»

کاغه زه کانم نیشاندا و گوتم بو خوځ یاری کاغه زم ده کرد.
 رېک له و کاته دا بویه که هات و ده بویه پاره ی دوا هه مین کو لام
 بدایه تی. پرویتیکردم و به ئینگلیزی گوتی؛
 «زور بچکوله یه به ریز!»

سه ریکم بو راوه شاندا و وامنیشاندا که له مه به ستی تی ناگه م.
 هه لبه ته ده مزانی که مه به ستی له کتیه بچکوله که یه و له وه
 ده ترسام نه ینیه که م ئاشکرا بییت. به په له زه په بینه که م ده ره ینا،
 له به رده می بویه که دا به رزمکرده وه و به ئینگلیزی گوتم؛
 «زور نایابه»

ئه ویش گوتی؛

«به لی، به لی!»

به و شیوه یه ش خوځ رزگار کرد.

له و کاته دا که قاوه خانه که مان به جیه یشته، پرومکرده باو کم و گوتم؛
 «که تو ریشیتیت، بو خوځ دانیشتیووم و له کاغه زه کانی ده سته ی
 یاریه که وردبوومه وه. ده مویست بزانه جگه له و شتانه ی که به چاو
 ده بینرین، هیچ شتیکی تریان تیدا نیه»
 باو کم گوتی؛

کورپی دینار

...سهرتاپای بوونی ئه و به و خاله وه به سترابوو وه که جوکهر بیّت...

که گه یشتینه وه ژوری ئوتیله که مان، ئینجا دهرباره ی دایکم پرسیارم له باوکم کرد و ویستم بزائم له و بارهیه وه هیچ شتیکی بۆ پروونبوته وه یان نا. باوکیشم له سهرتادا گوتی؛

«ده لالیکی مۆدیلیم دۆزیه وه و چوومه لای، به لام زۆر به دلنیا بیه وه گوتی هیچ ئافره تیکی مۆدیل له ئه سینادا نیه که ناوی "ئه نیتا" بیّت. هیچ گومانیکی له وه نه بوو، ئه و ده یگوت من هه موو ئافره ته مۆدیله کانی ئه سینا ده ناسم، به تایبه تیش بیانیه کان»

له ویدا ههروهک خۆری ئیواره یه کی مانگی نو ئاوابووم، و ابزائم ئه و ئیواره یه بارانیش دهباری، چونکه له پڕیکدا هه ستمکرد فرمیسه که کانم له پیلوی چاومه وه پڕیکه دهبه ستن. پیم وابیّت هه ر له به ره وه بوو که باوکم خیرا گوتی؛

«پاشان وینه ی گوڤاری مۆدیله که م نیشاندا و یه کسه ر ده موچاوی پیاوه یۆنانیه که کرایه وه. گوتی ئه و ئافره ته ناوی خۆی ناوه "خۆری قه راغ دهریا" و له و برپاویه شدا بوو که ئه وه ناویکی "مۆدیل"ی بیّت و خۆی بۆ خۆی هه لیبژارد بیّت. دواتریش گوتی ئه و ژنه یه کی که له و مۆدیله نه ی ئه سینا که له ماوه ی چه ند سالی رابووردودا داخوازیه کی زۆر له سه ربوو»

پڕیک ته ماشای ناوچاوی باوکم کرد و گوتم؛

«ئێ... چیتر؟»

ده ستیکی بۆ بادام و گوتی؛

«به یانی دوا ی ناخواردنی نیوه پۆ ته له فونیکیان بۆ ده که م»

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

«ته واو... هه ره وه نه ده بوو؟»

«ته واو! با چاوه پروان بین و بزاین چی پرووده دات هانس تۆماس. ئیواره ده چینه سه ر سه ربانی ئوتیله که و بۆ به یانیش سه ردانیکی شاری "پیرالیفس" ده که یین. هه ر له ویشه وه ده توانم ته له فونیکیان بۆ بکه م»

هه ر که گوتی "ده چینه سه ر سه ربانه که"، یه کسه ر خه یالم چوو ه سه ر شتیکی تایبه تی. که میک غیره تم دایه به رخۆم و دواتر گوتم؛ «به لام شتیکی تریش له خه یالمدایه و ده مه ویت باسی بکه یین» زۆر به سه رسامیه وه ته ماشای کردم، به لام و ابزائم یه کسه ر له مه به سه ته که م تیگه یشت.

«له وه وپیّش باسی شتیکیان کرد و له سه ر ئه وه پڕیک که وتین که بیرى لییکه یته وه. وه گوتیشمان ده بیّت به په له بیرى لییکه یته وه» ویستی خه نده یه کی سروشتیان به خاته سه ر لیوه کانی، به لام به ته واوه تی نه ییتوانی. ئه و جا گوتی؛

«ئێ...! هانس تۆماس، من پیم گوتیت بیریکی لییده که مه وه. به لام ئه مپۆ سه رم زۆر قالمبوو و ده بوایه بیرم له چه نده ها شتی تر بکردایه ته وه»

له ویدا بیرۆکه یه کم بۆ هات... خۆم گه یانده لای جانتاکه ی و نیو بتل ئاره قم له نیو فانیله و گۆره ویه کانیدا دۆزیه وه. یه ک و دوو به بتله که ی ده ستمه وه خۆم گه یانده ته والیته که. هه موو خواردنه وه قۆره که ییم پۆکرده ناو ته والیته که وه.

باوکم خۆی گه یانده لام و بینی که چیم کردوو، بۆ ماوه یه ک هه ر وه ستابوو و ته ماشای ناو ته والیته که ی ده کرد. و ابزائم له دلّی خۆیدا ده یگوت "به ره له وه ی ئاوی پیدابکات، با سه ربخه مه ناو ته والیته که وه

تایبەتە بە پێگە پەرتووک

شەربەتی پرتەقال یان سیو داواکە، یان حەزت لە شەربەتی
 ھەرمیە؟ یان پیتخۆشە تامی ھەر ھەموویان بەیەکەو بەکەیت؟
 دەتوانیت بەئارەزووی خۆت پەرداخی پێکەیت و پارچە سەھۆلی
 خۆش و فێنکی تێکەیت، پاشان بە کەچکیکی درێژ بێشۆینیت و...
 قسەکانی پێپریم و گوتی؛
 «سوپاس، ھێندەم بەسە»
 دیسانەو ھێم پرسێوە؛
 «بەلام ئیتر بەتەواوەتی پێک کەوتووین، وانیه؟»
 «بەلێ گەرەم. دەریاوانیکی بەتەمەن ھەرگیز پەیمانەکی
 ناشکێت»
 «پێم خۆشە! منیش لەبەرەمبەردا حەکاھتێکی سەھروسەمەرەت بۆ
 دەگێرمەو»

ھەر خێرا خۆمان گەیانە سەر سەربانەکە و ھەک پۆژی پێشوو لە
 ھەمان شوێندا دانیشتیوە. پاش کەمێک ھەمان بۆیەکی دویینیش
 بەرەورومان ھاتەو.
 بە ئینگلیزی داوام لێکرد ناوی ھەموو ساردی و شەربەتەکانیانم پێ
 بڵێت. دواتر داوای دوو پەرداخ و چوار جۆری جیاوازی ساردی و
 شەربەتمان کرد. کورەکە سەرێکی راوەشاند و گویم لێبوو لەبەر
 خۆیەو دەیگوت "ھەر پۆژە شتێک دەخۆنەو، دویین کور و باوک
 پێکەو شەرابیان دەخواردووە و ئەمڕۆ دەیانەوێت خۆیان بەساردی
 مەست بکەن". لەدوارجاردا باوکم گوتی "گەواتە بۆمان دەرکەوت کە
 جۆرە ھەقانیەتێک لەناو ھەموو شتێکی ئەم جیھانەدا ھەیە".
 ئەو کاتە کە بۆیەکە پۆشیت، باوکم گوتی؛

ھەموو بخۆمەو". بەلام خۆشەختانە ھێندە زۆر ئالوودە نەبوو.
 ئاورپکی لێدامەو و دیاربوو ھێشتام بەتەواوەتی نەیدەزانی
 چیکات... نەیدەزانی ھەک شیریک توپەببیت یان ھەک توتەلە
 سەگیک بفرۆسکێت. پاشان گوتی؛
 «باشە، ھانس تۆماس. تۆ بردتەو!»
 دیسانەو پۆشیتینەو ژورەکە و لەبەردەم پەنجەرەکەدا لەسەر دوو
 کورسی دانیشتین. من تەماشای باوکم دەکرد و ئه‌ویش سەیری
 "تەکرۆپۆلیس"ی دەکرد. لەویدا گوتم؛
 «خواردنەوی پرشنگدار ھەستەکانی جۆکەر دەووستییت»
 باوکم بەسەرسامیەکەو ئاورپکی لێدامەو؛
 «ئەم قسە قۆرانە چیه دەیکەیت، ھانس تۆماس؟ چیه، ھێشتام
 "مارتینی" ھەکی دویینیت تێدا ماوەتەو؟»
 «نەخیر! مەبەستم لەوێ کە جۆکەری راستەقینە مەشروبی قورس
 ناخواتەو. لەبەرئەو جۆکەر بەبێ ئەو خواردنەوێیە باشتر و
 پوونتر بێردەکاتەو»
 ئینجا گوتی؛
 «تۆش کەمێک تەختەکانی سەرت شلە، بەلام وایانم ئەوەت بەمیراتی
 بۆ ماوەتەو»
 زانیم کە لە خالی ھەرە لاوازی باوکم داو، چونکە سەرتاپای بوونی
 ئەو بەو خالەو بەسترا بوو کە جۆکەر بیت.
 ویستم بەدڵنیاییەو بزانم ھێشتام ھەر بیر لە خواردنەوێ ناو
 تەوالیتەکە دەکاتەو یان نا، لەبەرئەو گوتم؛
 «دە ئینجا با برۆینە سەرەو. با برۆین و تامی ھەموو جۆرە
 ساردیەکانیان بکەین. کۆلایەک یان سیفێ ئاپیک بخۆرەو، پەرداخی

www.pertwk.com

«شتيک بهلامهوه زور سهره هانس توماس. من و تو ئيستاکه له شاريکداين که چهند مليون کهسيکی تيدا دهژی. هەر له شارە ميرووله دهچیت، ئيمەش لهو شارە گه‌وره‌یه‌دا به‌دوای ميرووله‌یه‌کی دیاریکراودا ده‌گه‌رین»

منیش یه‌کسه‌ر گوتم؛

«به‌لام ئه‌و دانه‌یه‌ شارنه‌که‌یانه»

وابزانم زور به‌په‌له‌ قسه‌که‌م کرد. له‌وه‌ده‌چوو باوکیشم له‌ هه‌مان بروادابیت، بویه‌ خیرا به‌ده‌مه‌وه‌ پیکه‌نی و گوتی؛

«به‌لام ئه‌و شارە ميرووله‌یه‌ زور به‌ باشی پیکخواوه‌ و له‌راستیدا ده‌توانین ميرووله‌ی ژماره‌ 3.238.905 بدۆزینه‌وه»

که‌میک فله‌سه‌فه‌ی بۆ هه‌لپ‌شتم و دواتر گوتی؛

«له‌بنه‌ره‌تا شاری ئه‌سینا لقیکی بچکۆله‌ی شارە ميرووله‌یه‌کی یه‌کجار گه‌وره‌تره‌ و ژماره‌ی ميرووله‌کانی ئه‌و شارە مه‌زنه‌ش له‌ پینچ ملیارد تیده‌په‌ریت. تا راده‌یه‌کیش ده‌کریت ميرووله‌یه‌کی دیاریکراو له‌نیو ئه‌و پینچ ملیارده‌دا بدۆزینه‌وه. ته‌نها پيويستت به‌ ته‌له‌فونیک و چه‌ند ژماره‌یه‌ک ده‌بیت و هیچی تر. چونکه‌ چه‌ند ملیارد ته‌له‌فونیکیان له‌سه‌ر گوێ ئه‌م زه‌ویه‌یه‌ هه‌یه‌ هانس توماس. له‌سه‌ر لوتکه‌ی شاخه‌کانی "ئه‌لپ" و خواری خواره‌وه‌ی دارستانه‌کانی ئه‌فریقادا هه‌ن. له‌ "ئه‌لاسکا" و "ته‌بیت"یشدا ته‌له‌فون هه‌یه‌، هه‌ر له‌ ژوره‌که‌ی خۆته‌وه‌ و له‌ ریگای ته‌له‌فونه‌که‌ته‌وه‌ ده‌توانیت په‌یوه‌ندی به‌ هه‌موویانه‌وه‌ بگریت»

له‌پریکدا شتیکم به‌خیالدا هات و له‌سه‌ر کورسیه‌که‌م به‌رزبوومه‌وه. به‌هیواشی گوتم؛

تایبه‌ته‌ به‌ پنگه‌ی په‌رتوک

«ئه‌و پیاوه‌ی که‌ سه‌مونه‌که‌ دروستده‌کات، له‌ده‌سکیکی ئه‌فسوناویه‌وه قسه‌ده‌کات و به‌و شیویه‌یه‌ش ده‌نگی له‌دووری سه‌دان میله‌وه ده‌بیستریت»

له‌ناکاودا له‌و پرسته‌یه‌ی یاری جوکه‌ره‌که‌ تیگه‌یشتم.

باوکم به‌ بیزاریه‌که‌وه‌ هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکیشا و گوتی؛

«ئینجا چیه‌؟»

ده‌ستوبرد نه‌مزانی به‌ چ شیویه‌یه‌ک وه‌لامی بده‌مه‌وه‌، به‌لام خۆ ده‌بوايه شتیکم هه‌ر بگوتایه‌؛

«که‌ باسی "ئه‌لپ"ه‌کانت کرد، یه‌کسه‌ر خه‌یال‌م چوو هه‌ر ئه‌و نانه‌وايه‌ی که‌ له‌لادی بچکۆله‌که‌دا سه‌مونه‌که‌ و ساردیه‌که‌ی دامی.

بیرم دیت له‌دوکانه‌که‌یدا ته‌له‌فونیکیشی هه‌بوو. هه‌ر له‌و ته‌له‌فونه‌شه‌وه‌ ده‌توانیت په‌یوه‌ندی به‌ هه‌موو جیهانه‌وه‌ بگریت. بۆ نمونه‌ ده‌توانیت ته‌له‌فون بۆ پرسگه‌ بکات و سو‌راغی ژماره‌ی ته‌له‌فونی که‌سیکی دیاریکراوی سه‌ر ئه‌م زه‌ویه‌ بکات»

وابزانم به‌ته‌واوه‌تی وه‌لامه‌که‌می به‌دلنه‌بوو، چونکه‌ بۆ ماوه‌یه‌کی دورودریژ هه‌ر ته‌ماشای "ئه‌کروپۆلیس"ی ده‌کرد. دواتر گوتی؛

«که‌واته‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ نه‌بوو که‌ هه‌زت له‌ فله‌سه‌فه‌ نیه‌؟»

سه‌ریکم بۆ راوه‌شاند. له‌راستیدا باسه‌کانی ناو کتێبه‌ بچکۆله‌که‌ له‌ناوه‌وه‌دا که‌له‌که‌ بووبوو و خه‌ریک بوو ده‌ته‌قیه‌وه‌. چیتز نه‌مه‌توانی به‌ئاسانی ده‌ستیان به‌سه‌ردا بگرم و ته‌نها له‌لای خۆم بیانیه‌لمه‌وه‌.

له‌و کاته‌دا که‌ دنیا تاریک بوو و پرۆجکتۆره‌ گه‌وره‌کانی "ئه‌کروپۆلیس"یان داگیرساند، گوتم؛

«په‌یمانم دايتی که‌ هه‌کایه‌تیکت بۆ بگيرمه‌وه»

www.pertwk.com

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

زه پرهینه که و کتیه پچکوله کهم دهرهینایه وه و کهوتمه وه خویندنه وه .
دهمویست بزائم له دوا ی یاریه گه وره که ی جوکه ر، چ شتیک له سه ر نه وه
دوورگه خه یالیه پرووده ات.

باوکیشم گوتی؛

«ده فهرموو بیلی»

ئینجا دهستم پیکرد. زۆرینه ی نه و شتانه م باسکرد که له کتیه
بچکوله که دا خویندبوومه وه. دهرباره ی "ئهلبیرت" و "هانس" ی نانه وا و
"فرود" و کاغه زی یاریه کانی دوورگه خه یالیه که شم خنیه ناو
چیرۆکه که مه وه. له هه مان کاتیشدا ههستم نه ده کرد نه و په یمانه م
شکاندبیت که کاتی خوی به نانه واکه ی "دورف" م دا، چونکه هه موو
باسه که م به شیوه یه ک ده گیرایه وه وه ک نه وه ی خوم له و کاته دا
دامهینابیت. راسته جار جاریک ناچاربووم هه ندیکی بخه مه سه ر،
به لام هه میشه ئاگاداری نه وه بووم که باسی کتیه بچکوله که نه که م.

دیاربوو باوکم چیرۆکه که می به دل بوو، هه ر بویه گوتی؛

«چ فهنتاسیایه کی باشت هه یه، هانس توماس. پیم وابیت واباشتره تو

نه بیت به فه یله سوف، به لکو هه ولبدیه بیت ببیت به نووسه ر»

دیسانه وه که ره تیکی تریش ئافه رینیکم وه رگرت که له بنه رته دا
شایانی نه بووم.

نه و شه وه که چووینه جیگاوه، من له پیش باوکمدا خه وم لیکه وت.
به رله وه ی خه وم لیکه ویت، بو ماوه یه کی دوردریژ له جیگا که مدا
ته پاولتم کرد، به لام باوکم له دوا ی من خه وی لیکه وت. بیرم دیت له
جیگا که یدا هه ستا و چوو له ی په نجه ره که وه ... ئیدی له وه زیاترم
له یاد نه یه.

بو به یانیه که ی خه به رم بووه وه و باوکم هیشتام هه ر خه وتبوو.
له به رچاومدا هه ر له ورچیک ده چوو که تازه خه ریکبوو بجیته سوپی
سربوونی زستانه یه وه.

هه ر پاش ئه وه ی جۆکه ر کیشای به سه ر سنگی خۆیدا و ریزی له خۆی
 گرت، یه کسه ر کورته بنه کان بازنه گه وره که یان هه لوه شانده وه . ئینجا
 که رنه فاله که سه رله نوێ ده ستیپیکرده وه . هه ندیک له کورته بنه کان
 که و تنه خواردنی میوه ی ناو قاپه گه وره کان، هه ندیکی تریشیان
 خواردنه وه بریقه داره که یان ده خواردنه وه . پاش که میکیش که و تنه
 ناوه یانی تامی ئه و شتانه ی که له پاش خواردنه وه سه یره که وه
 هه ستیان پیده کرد؛

«هه نگوین!»

«گۆله غه زیم!»

«تووی چاکبونه وه!»

«گرامین!»

«په گی خپ!»...

فرۆد هه ر دانیشتبوو و ته ماشای ده کردم. راسته پیاویکی پیربوو و قژی
 سپی بووبوو، ده موچاوی چرچ ولۆچی قولی تیکه وتبوو، به لام له گه ل
 ئه وه شدا هیشتام چاوه کانی هه روه ک دوو گه وه ره ده دره وشانده وه .
 له دلی خۆمدا گوتم "راسته ده لێن چا و ئاوینه ی رۆحه".
 جۆکه ر چه پله یه کی تری لیدایه وه، پرسیاریکی له هه مووان کرد و
 گوته ی؛

«مانای قولی یاری جۆکه ره که ده بین؟»

که س وه لامی نه دایه وه و ئه ویش به بیزاریه که وه هه ردوو ده ستی بادا و
 گوته ی؛

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

«خۆ ئیستا ئه و نه ده تان بۆ پرونیۆته وه که "فرۆد" ئه و ده ریاوانه یه که
 یاری کاغه زه که ی پیبوو و ئیمه ش کاغه زه کانی ئه و ده سته یه ین؟ یان
 دیسانه وه کوژاونه ته وه و هیچتان پێ نه ماوه؟»

به ئاسانی دیاربوو که کورته بنه کانی هۆله که له مه به ستی قسه کانی
 ئه و زۆرزانه بچکۆله یه تی نه ده گه یشتن. له راستیشدا واده هاتنه
 به رچاوم که گرنگی به قسه کانی ناده ن و نایانه ویت لێی تیگه ن.

له پریکدا کچی دینار هاواریکی لیبه رزبووه وه و گوته ی؛

«ئیی... چ گیره شیوینیکی سه یره»

یه کیکی تریشان به بۆله بۆل گوته ی؛

«وایه، که س نیه بتوانیت له گه لیدا هه لبات»

جۆکه ره بچکۆله که بۆ چه ند چرکه یه ک بیده نگ بوو و زۆر دلته نگ
 ده هاته به رچاوم، دواتر گوته ی؛

«که ستان هه یه که بتوانیت له شتیک تیگات؟»

زۆر په شوکاوبوو و هه رچه نه ده دیویست به ئارامی له سه ر کورسیه که ی
 بمینیته وه، به لام له گه ل ئه وه شدا زرنکه ی زه نگۆله کانی ده نگیان
 ده دایه وه .

هه مووان به یه که وه گوته یان؛

«نه!»

«باشه له وه تی ناگه ن که فرۆد هه موومانی هه لخله تاندوو و منیش
 که سه زۆرزانه که م؟»

له ویدا زۆرینه یان ده ستیان به گوپیانه وه گرت. هه ندیکیان ده ستیان
 خسته سه ر چاوشیان. هه ندیکی تریان یه ک له سه ر یه ک خواردنه وه
 ئه رخانه وانیه که یان ده خواردنه وه. وا ده هاته به رچاوم که به و په ری
 توانایانه وه هه ولبدن که له قسه کانی جۆکه ر تیگه ن.

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

به رزبووه وه، بهو شیویهش ورده شوشه له هه موو شوینیکی هۆله گه وره که دا پهرش و بلاو بووه وه. پارچه شوشه کان وهک باران به سهر کورته بنهکاندا دهباری، به لام له گهل ئه وه شدا ههچیان بریندار نه بوون. به لام پارچه یه کی پچکۆله بهر دهستی فرۆد کهوت و که میک برینداریکرد، دلۆپیک خوینیشم بینی که له شوینی برینداریه که یه وه هاته دهره وه.

خواردنه وه بریقه داره که ههروهک ده ریاچه یه کی گه وره به سهر زهویه که وه مایه وه. هه ندیک له "دوو" کان و "سئ" کان له نیو پارچه شوشهکاندا پالکهوتن و خواردنه وه ئه رخه وانیه که یان هه لدهلوشی. هه ندیکیان پارچه شوشهش کهوته ده میانه وه، به لام به بی ئه وهی ده میان بریندا بیئت، تقیان ده کرده وه. هه ندیک کورته بنه ی تریش به ماتیه که وه وه ستابوون و واقیان ورمابوو.

پاشای قهره یه که مین که سبوو که کهوته قسه کردن و گوتی؛ «کوپه کان! فه رمانتان پیده ده م که یه کسه ر که لله ی سهری ئه و زۆرزانه به پهرینن»

هه ر ئه وهنده ی گوت و هه ر چوار کوپه که شمشیرهکانیان له کیفه که یاندا ده رهینا، ئینجا به ره و لای جۆکه ر کهوته نه ری. نه متوانی هه ر وا به ئاسانی دابنیشم و ته ماشای ئه و دیمه نه بکه م، به لام رییک له و کاته دا که خه ریکبوو هه ستم، یه کییک به توندی گرتمی و گه راند میه وه دواوه.

جۆکه ر نیگایه کی پر له ماته مینی و بیزاری له سهر ده موچا بوو و له بهر خۆیه وه ده یگوت؛

«من جۆکه رم... که سی تر... هه یچ که سیکی تر...»

له ویدا ئیدی ئه و زۆرزانه بچکۆله یه دایه پر مه ی گریان.

پاشای قهره چووه لای یه کییک له میزه کانه وه و دهستی دایه بتلیک که پرپوو له خواردنه وه بریقه داره که. به ره و پرووی جۆکه ر پۆیشت، له بهرده میدا به رزیکرده وه و گوتی؛

«ئیمه بو ئه وه هاتووینه ته ئیره که مه ته ل هه لبه ینین یان بو ئه وه هاتووین که مه شروبه ئه رخه وانیه که بخۆینه وه؟»

فرۆد دهستیکی خسته سهر قۆلم، چرپاندی به گویمدا و گوتی؛ «کهس نیه به ته واوه تی بزانی ت له پاش ئه م یاری کاغه زه چ شتییک له و شتانه ی که من له سهر ئه م دوورگه یدا خولقاندوومن ده مینیته وه» منیش پیم گوت؛

«حه ز ده که بیت بیوه ستینم؟»

سه ریکی بو پراوه شاندم و گوتی؛

«نا... با یاری کاغه زه که به پیی یاساکانی خۆی به پیوه بچیت» له و کاته دا پاشای قهره خۆی هه لدا یه به رده می جۆکه ر و له سهر کورسیه که ی رایکی شایه خواره وه. هه ر چوار کوپه که ش خیرا به ده میه وه هاتن. سئ دانه یان خۆیان به سهر ئه و زۆرزانه دادا و کوپی سینه کیش ده یویست به زۆر ده می بتله که بنیت به ده می جۆکه ره وه.

جۆکه ر تا له توانا یدا بوو به ره نگاری کردن، له هه مان کاتیشدا ئه و هینده ی تفکرده وه که به زۆر خستیانه ناو ده میه وه. هه ر هه مووی به هۆله که دا پرژاند. له و کاته دا که ده می پاکده کرده وه گوتی؛

«جۆکه ر ئه و خواردنه وه بریقه داره تفده کاته وه. چونکه ئه و به بی ئه و ئاوگه پرله درۆیه پروونتر بیرده کاته وه»

له دوا ی ئه وه هه ستایه وه سه ری، بتله که ی له دهستی کوپی سینه ک سه ند و فرپی دایه سهر زهویه که. پاشان به سهر هه ر چوار میزه که دا خولایه وه و هه موو بتل و شوشهکانی وردوخاشکرد و هاره ی شوشه

تایبته به پنگه پرتووک

«سوپاست دهکهم پاشای هیژا. لهناو ههموو کاغهزهکاندا تهنه تۆ سیانزه دلّی "گهوره" ت پیوهیه»

چوار کورپه که جۆکهریان بهرزکرده وه و لهسهر یهکیک له میژهکان دایاننا. لهسهر گازی پشت لیّی پالکهورت و ههردوو دهستی خسته ژیر سهری. قاجی لهسهر قاچ دانا و وتهیهکی دورودریژی گوت، ههموو کورتهبنهکانی تریش لهچواردهوری خرپووبونه وه؛

«من دواهمین کهس بووم که هاتمه ناو لادیکه وه... ههمووشتان دهزانن که من له ههمووتان جیاوازتربووم، ههر له بهرئوهش بوو که زیاتر به تهنه بۆ خۆم دهژیام»

نازانم بۆ بهلام له پریکدا ههموو کورتهبنهکان گوییان بۆ قسهکانی جۆکه ر شلکرد. له وه دهچوو ههزبکه ن بزنانن بۆچی ئه وه له ههموویان جیاوازتربوو.

ئینجا جۆکه ر بهردهوامی به قسهکانی دا و گوتی؛
«من سهر به هیچ شوینیکی نیم. من نه "کوپ" م و نه "دینار"، نه "سینهک" م و نه "قه ره". نه پاشام و نه کوپ، نه هه شتم و نه بللی. من لیره دام و تهنه جۆکه رم و هیچی تر... بهلام ئه ی جۆکه ر چیه؟ من ناچار بووم خۆم وهلامی ئه و پرسیاره بدۆزمه وه. ههموو که ره تیک که سهرم دهجولانده وه، زرنکه ی زهنگۆلهکانی سهرم ئه و راستیه یان بیرده خسته وه که من بۆ خیزانم. من هیچ ژماره یه کم نه، هیچ ئیشیکیشم نه. من نه به شداری هونه ری شوشه دروستکردنی "دینار" هکان دهکهم و نه لهگه ل "کوپ" هکانیشدا خه ریکی هونه ری دروستکردنی نانم. من ههروهک سینه کهکان خاوه نی دوو دهستی نه رمونیان نیم، نه وهک قه رهکانیش به هیژم. به و شیوه یه ش بهردهوام دهخولامه وه و له ده ره وه را ته ماشای چالاکیه کانتانم دهکرد. بهلام ههر

کورپه کان گه پرانه وه دواوه. ههمووان حه په سابوون، تهنانه ت ئه و کورته بنانه ش که چاو و گوچی که یان گرتبوو واقیانورپامبوو. له وه دهچوو له ماوه ی ئه و ههموو سلانه دا چهنده ها شتی سه یروسه مه ریه یان له و کهسه زۆرزان و خۆشمه زه یه بینییّت، بهلام وایزانم ئه وه یه کهمین جاربوو که ببینن بگری.

ته ماشایه کی فرۆدم کرد و بینیم چاوهکانی ته پرپووبوون، یه کهسهر زانیم که ئه و گیره شیوینه بچکۆله یه، لهگه ل ههموو ئه و شته قۆرانه شیدا، خۆشه ویستترین کهسه له لای. به هیواشی باوه شیکی پیدا کرد و به دهنگیکی پر له نه وازشه وه گوتی؛

«ششش، بهسه، بهس»

جۆکه ر خۆی راپسکاند و له ژیر ده ستیدا هاته ده ره وه. دوا ی که میک پاشای کوپ له بهرده می جۆکه ردا قوتبووه و گوتی؛
«ده مه ویّت ئه وه تان بیربخه مه وه که بۆتان نه سهری که سیکی لییکه نه وه که بگری»

کوپی قه ره به دوایدا هاواری لییه رزبووه وه و گوتی؛
«ناتیه ش!»

ئینجا پاشای کوپ له سهر قسهکانی بهرده وامبوو؛
«جگه له وه ش یاسایه کی زۆر کۆنمان هه یه و به پیی ئه و یاسایه هه تا کهسه که ههموو قسهکانی ته واو نه کات، نابیت سهری لییکریته وه. لیره شدا هیشتام ههموو شتی کمان بۆ روون نه بوته وه و هیشتام ههموو کاغه زه کان نه خراونه ته سهر میژه که. له بهرئوه فه رمان دهدهم بهرله وه ی سهری جۆکه ر لییکریته وه، بخریته سهر میژه که»
جۆکه ر بهدهم هه نسکه وه گوتی؛

له بهر ئه و هۆيهش من ده متواني چهنده ها شت ببينم كه ئيوه له ئاستياندا كوڤر بوون»

جۆكه ر هه ر له سه ر مێزه كه پال كه وتبوو و له كاتى قسه كردنیدا قاجى باده دا. زهنگۆله كانیشى به هیواشی ده زرن گانه وه.

«ئيوه هه موو به يانیهك ده چوون به لای كارى پۆژانه تانه وه. به لام قهت به ته واوه تی به خه به رنه بوون. راسته مانگ و خۆرتان ده بینى، چاوتان له ئه ستیره كانى ئاسمان و هه موو پووداوه كانى چوارده ورتان بوو، به لام له گه ل ئه وه شدا هه یچ شتیكتان به راستى نه ده بینى... جۆكه ر كه سیكى جیاوازه، چونكه له گه ل هاتنه ناو ئه م جیهانه وه په رۆشیه كى سه یرى هه بووه و ده توانی به قولى پروانی و چهنده ها شتیش ببینی.

له ویدا كچى دینار قسه كانى پېبرى و گوتى؛
«كه واته تۆ پیمان بلێ هه ی زۆرزان! تۆ چیت بینوه كه ئیمه نه مان بینیی؟ گه ر شتیكى وا له ئارادایه، فه رموو یه كسه ر بیه ره روو»
جۆكه ر له وه لامدا گوتى؛

«من خۆم بینوه. من خۆم بینوه كه به چ شیوه یهك به نئو ده وه نه كان و دره خته كانى ناو باخه گه وه كه دا ده پۆم»
له ویدا دووی كو پ گوتى؛

«له ئاسمانه وه خۆت ده بینى؟ یان چاوه كانت بالیان هه یه و ده توانن وهك بالنده بفرن؟»

«به لێ، به شیوه یهك له شیوه كان وایه. له به ره ئه وه ی هینده به س نیه كه له گیرفانه كه تا ئاوینه یه كى بچكۆله ده ربه یینیت و ته ماشای خۆت بكه یت، هه ره كه چۆن كچه كانى لادیکه مان به رده وام ده یكه ن. ئه وان

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

هه ر زۆر سه رقالی شیوه ی پوخساریانن و هه ست به وه ناكه ن كه ده ژین»

كچى دینار به ده نگیكى به رز گوتى؛
«ئمه یه كه مین جاره له ژیاندا شتیكى هینده بی شه رمانه ببیستم. هه تا كه ی پڤگا به م زۆرزانه به دین كه قسه بكات؟»
جۆكه ر گوتى؛

«به لام هه ر ئه وه نده نیه كه شتیك بی و من ببینم، به لكو شتیكه كه له ناوه ومدا هه ستی پیده كه م. هه ستده كه م من ده ژیم و پڤ له... بوونه وه ریكم و پڤ له ژیانم... شتیكى سه یروسه مه ره م و هیدى هیدى گه وه ده بم... پیست و قژ و نینۆك و هه موو شته كانى ترم هه یه... هه ستده كه م بووكه شوشه یه كى مرۆی پڤ له ژیانم... وهك لاستیک وام و ده توانیت ده ستم لیبه یت... جۆكه ر پرسیاریک ده وروژینی و ده لی و ده لی و ده لی»
ئه م پیاوه لاستیکیه له كو یوه هاتوه؟»

له ویدا پاشای قه ره گوتى؛
«پڤگه ی پیده ی به رده وام ببیت؟»
پاشای كو پ سه ریكى بۆ له قاند و گوتى با قسه كانى بكات.
جۆكه ر له سه ر قسه كانى به رده وامبوو و گوتى؛
«ئیمه ده ژین!»

هاوكات هه ردوو ده ستی راوه شان و زهنگۆله كانى زرن گانه وه؛
«ئیمه له ژیر ئاسمانیكى كراوه دا له ناو هه كایه تیكى ئه فسانا ویدا ده ژین. جۆكه ر ده لی و ده لی ئه مه مایه ی سه رسامبوونه. ئه و بۆ ئه وه ی له و راستیه دلنیا بی و، به رده وام نو قورچ له قولى خۆی ده گریت»
سیى كو پ هه لیدایه و گوتى؛
«دیشیت؟»

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«ئەگەر فرۆد لە لادیكەدا بمیڤیتەو، هەمیشە ئەو خالمان بەبیردەهێنیتەو، ئەو ئیمە شتیکی دروستکراوین، لەبەرئەو دەبیت بە شمشیری کورەکان بمیڤیت»

جۆکەر لەسەر میزەکان هاتە خوارەو و بە هۆلەکاندا دەهات و دەچوو، لەپیشدا ئاماژە ی فرۆد کرد، بەلام پاش نەختیک پرووی لە پاشاکان وەرچەرخاند و گوتی؛

«وابزانم قەت شتیکی باش نەبوو، کە میستەر و ئافەزیدەکانی هێندە نزیکی یەکتەری بزین، چونکە بەو شیوەیە پێیتێدەچیت زۆر بەئاسانی یەکتەری وەرستبکەن. بەلام لە هەمان کاتیشدا نابیت لۆمە ی فرۆد بکەین و بلێین فەنتاسیاکانی هێندە پەرلەژیانبوون کە لە دواجاردا لە سەریەو هاتوونەتە دەرەو»

پاشای سینەک تاجە بچکۆلەکی سەری پێک کردەو و گوتی؛
«هەموو کەسێک بۆی هەیه بە ئارەزووی دلی خۆی فەنتاسیای هەبیت. بەلام لەهەمان کاتیشدا ئەرکی سەر شانیەتی کە بە فەنتاسیاکانی بلێت ئیوە تەنھا فەنتاسیان و هیچی تر. ئەگەر نا، ئەوا گالتهیان پێدەکات و بەو شیوەیەش فەنتاسیاکان بۆیان هەیه بیکوژن»
لەناکاودا خۆر کەوتە پشت پەلە هەوریکی گەرەو و یەکسەر هەموو هۆلەکانە تاریک بوو.

پاشای قەرە گوتی؛
«کورەکان... گوێتان لێیە ئیمە دەلێن چی؟ سەری میستەر بپەرێن!»
خۆم لەسەر کورسیەکەم هەلدا یە خوارەو و پێک لەو کاتەدا کورپی قەرە گوتی؛
«پاشا بەرپێزەکان، پێویست ناکات سەری بپەرێن، چونکە فرۆد خۆی مردوو»

بەیانیهکیان بەئاگابوو هەوێ کە پەرلەژیانە. جۆکەر لێردا پرسیارێک دەرووژنیڤت و دەلێت؛ «ئەو ئەو لە کوێو هاتۆتە دەرەو؟» بەردەوام هەر ئەو پرسیارە دەکات، هەتا ئەو کاتە ی پۆژیک لە پۆژان وەلامەکە ی دەستدەکەوێت.

لەویدا لەو دەچوو کورتەبنەکان لەپاش سوپێکی دورودرێژی سربوون خەبەرێان ببیتەو. دووی کوپ و سیی کوپ هەریەکەو گسکیان دۆزیو و کەوتنە گسکەکانی هۆلەکان. هەر چوار پاشاکە بەشیوەی بازنیەکی بچکۆلە وەستان و دەستیان خستە سەرشان یەکتەری. بۆ ماوێەک هەروا وەستابوون و بەهێواشی قسەیان لەگەڵ یەکتەریدا دەکرد، دواتر پاشای کوپ پرووی کردە جۆکەر و گوتی؛
«بەداخەو پاشاکانی ئەم لادییە گەشتنە ئەوێ کە ئەم زۆرزانە راستدەکات»

یەکسەر جۆکەر گوتی؛
«ئەو بۆچی راستیەکە ی ئەو جیگە ی داخە؟»
هەتا ئەوکاتە هەر پالکەوتبوو، بەلام دواتر شانیکی دادا و تەماشایەکی پاشای کوپی کرد.
پاشای دینار خۆی لەباسەکە هەلقورتاند و گوتی؛
«پێمان ناخۆشە کە جۆکەر راستیەکە ی پێ گوتین، چونکە ئەو راستیە مانای ئەو دەبەخشیت کە "میستەر" دەبیت بمیڤیت»
جۆکەر پرووی دەمی تیکرد و لێی پرسى؛
«ئەو بۆچی ئەبیت "میستەر" بمیڤیت؟ خۆتان دەزانن کە هەمیشە دەبیت بەپێی یاسایەک کەسێک لولبکریڤت»
ئەم جارەیان پاشای سینەک وەلامی دایەو و گوتی؛

تایبته به پنگه‌ی پرتووک

«میوانه‌که‌مان راست ده‌کات. له‌به‌رئوه هه‌قی ره‌وای خۆمانه که سه‌ری ئه‌و زۆرزانه بپه‌پنین. هه‌تاوه‌کو ئه‌م زۆرزانه نه‌کوژین، قه‌ت له‌ده‌ستی ئه‌و که‌سه پر‌گارنابین که هه‌موومانی هه‌ل‌خه‌تاندبوو. ئاده‌ی کور‌ه‌کان! یه‌کسه‌ر سه‌ری ئه‌و بی‌شه‌رمه بپه‌پنین!»

جۆکه‌ر به‌په‌له‌ بۆی ده‌رچوو، پالی به‌چه‌ند هه‌وتیک و هه‌شتیکه‌وه نا و دواتر خۆی گه‌یاند هه‌مان ئه‌و ده‌رگایه‌ی که بللی کوپی لیوه‌ پۆیشت و ئه‌ویش ونبوو. منیش هه‌ستمکرد کاتی میوانداریه‌که‌م ته‌واوبوو. پۆیشته‌ ده‌ره‌وه و به‌ناو کۆلانه‌کانی ئه‌و لادی بچکۆله‌یه‌دا پۆیشت. له‌سه‌ر خانوه‌کانه‌وه هیشتام زه‌رده‌ی خۆرم به‌دی ده‌کرد، به‌لام له‌هیچ کونیکه‌وه جۆکه‌ر و بللی کوپ دیارنه‌بوون.

یه‌کسه‌ر ئاو‌پیکم دایه‌وه. فرۆدم بینێ له‌سه‌ر کورسیه‌که‌ی خزابوه‌ خواره‌وه و بێ گیان له‌سه‌ر زه‌ویه‌که‌ که‌وتبوو. ئه‌وه یه‌که‌مین جارم نه‌بوو که که‌سیکی مردوو ببینم. من ده‌مزانێ ئیتر فرۆد هه‌رگیزا و هه‌رگیز ناتوانیت که‌په‌تیکی تر به‌چاوه‌ پر‌شنگداره‌کانی ته‌ماشام بکاته‌وه.

تا ئه‌و په‌پی پاده هه‌ستم به‌ته‌نهایی و به‌تالی ده‌کرد. له‌ناوکدا له‌نیو ئه‌و دوورگه‌ سه‌یره‌دا خۆم به‌ته‌نیا بینیه‌وه. کۆمه‌لیک کاغه‌زی زیندووش له‌چوارده‌و‌رم‌دابوون، به‌لام هه‌یچان... هه‌یچ یه‌کیک له‌کاغه‌زه‌کانی ده‌سته‌که‌ وه‌ک من مرۆف نه‌بوو.

هه‌موو کورته‌بنه‌کان به‌شیوه‌ی بازنه‌یه‌کی چر به‌چوارده‌وری "فرۆد"دا وه‌ستان. نیگایه‌کی پر له‌به‌تالی له‌سه‌ر ده‌موچاویان ده‌بینرا، به‌تالتر له‌و نیگایه‌ی که‌ پۆژی پیشت‌ر که‌ له‌لادیکه‌یان نزیک بوومه‌وه و له‌سه‌ر پووین ببنیم.

سه‌رنج‌دا بللی کوپ چه‌ند وشه‌یه‌کی به‌گوپی پاشای کوپدا چرپاند. دوا‌ی ئه‌وه‌ پیک به‌ره‌و ده‌رگا‌که‌ی ده‌ره‌وه‌ پ‌ای‌کرد و ونبوو. له‌وکاته‌دا جۆکه‌ر گوتی؛

«ئێستاکه‌ ئیدی پشت به‌خۆمان ده‌به‌ستین، چونکه‌ فرۆد مرد و هه‌ر ئافه‌ریده‌کانی خۆی‌شی کوشتیان»

زۆر دلم ته‌نگ بوو، زۆر توور‌ه‌ش بووم. هه‌ر له‌به‌رئوه‌ خۆم گه‌یاند ه‌لای جۆکه‌ر و ده‌ستم دایه‌، به‌رم‌کرده‌وه‌ بۆ ئاسمان و پ‌ام‌وه‌شاند. زه‌نگۆله‌کانی ده‌زرنگانه‌وه. له‌ویدا گوتم؛

«تۆ کوشتت. تۆ ساردیه‌ ئه‌رخه‌وانیه‌که‌ت له‌کو‌خه‌که‌ی "فرۆد"دا دزی و هه‌ر تۆش راستی کاغه‌زه‌کانی فرۆدت ئاشکرا‌کرد»

خسته‌مه‌وه‌ سه‌ر زه‌وی و له‌وکاته‌دا پاشای قه‌ره‌ گوتی؛

..پاشان له سهر ئه وه برپاریاندا که یه کی زهنگوله یه کمان بکړیته
مل...

پیش ئه وه ی فرود بمریت، باوکم له ناو جیگا که یدا جولایه وه، به لام زور
په روشی خویندنه وه کهم بووم و نه متوانی کتیبه که بچکوله که دابنیم.
به لام هر که مرخی لیبه رزبو وه وه، خیرا کتیبه کهم خنیه ناو
گیرفانم وه.
له و کاته دا که له ناو جیگا که یدا ههستا گوتم؛
«باش خه وتیت؟»

زور سهر سام ده هاته بهرچاوم و له وه لامدا گوتی؛
«هر زور خوش خه وتم و خه ونیکی سه یروسه مه رشم بینی»
«چیت بینی؟»

هیشتام هر له سهر جیگا که ی دانیشتبوو. پیم وابیت له وه ده ترسا گهر
له جیگا که یدا بیته دهر وه، خه ونه که ی بیر بجیته وه.
«له خه ونمدا هه موو خه لکی کورته بنه ی بچکوله بوون، ریک هه روه ک
ئو چیروکه ی که تو له سهر سهر بانه که بوت گیرامه وه. هه موومان
وه کویه ک ده ژیاين، به لام ته نها من و تو سهر سامی ئو راستیه بووین
که ده ژین. دکتوریک پیریش له پرکید شتیکی دوزیه وه و گوتی هه موو
کورته بنه کان له ژیر نینوکی په نجه گه وره ی قاچیاندا نیشانه یه کی
بچکوله هه یه. ئو نیشانه یه ش ته نها له ژیر مایکروسکوب و زهره بیندا
ده بینرا. هر نیشانه یه کیش له یه کی که له نیشانه کان یاری کاغز و
ژماره یه ک پیکه اتبوو، ژماره کان له یه که وه هه تا چهند ملیاردیک
ده بوون. کورته بنه یه ک نیشانه یه کی "کوپ" و ژماره ی 728964

تایبه ته به پتگی په ټووک

پیوه بوو، یه کی تر نیشانه ی "سینه ک" و ژماره ی 60143 و یه کی
تریش نیشانه ی "دینار" و ژماره ی 2659 پیوه بوو. پاشان
سهر ژمیریه کی گشتی سازدرا و بویانده رکه وت که هیچ دوو که سیک
نیه که هه مان ژماره یان پیوه بیت. به و شیوه یه ش مرو قایه تی وه ک
یاریه کی کاغزی گه وره ده بینرا. به لام دواتر (لیره دا دیمه سهر خاله
ههره گرنگه که) بویانده رکه وت که دوو کورته بنه هیچ جوړه
نیشانه یه کی ئو هیاين پیوه نیه. ئو دوو که سه ش... هانس توماس و
باوکی بوو. لیره شه وه کورته بنه کان ی تر لیمان ده ترسان. پاشان له سهر
ئو وه برپاریاندا که یه کی زهنگوله یه کمان بکړیته مل، به و جوړه ش
هه موو که سیک ده یزانی که له چ شوینیکداين»

به راستی منیش پیم وابوو خه ونیکی پرله ژیاين بینیبیت، به لام
له بنه رته دا ته نها ئه وه نده ی کردبوو که شتیکی زیاتری له سهر
چیروکه که ی من هونیو وه وه و هیچی تر.
پاش ماوه یه ک گوتی؛

«ئو هه موو بیرکردنه وه و خه یالانه ی ناوه وه مانم به لاهه سهره، به لام
بیرکردنه وه ههره قوله کانمان ته نها له و کاته دا دینه دهر وه که
ده خه وین»
منیش گوتم؛

«به لایه نی که مه وه له و کاتانه دا دهر ده که ون که زورمان
نه خوارد بیته وه»

ئو وه یه که مین جاریبوو که هه روا سهر مبات و پیبکه نیت، وه به ی
ئو وه ی به په له شتیکی به خه یالدا بیت و وه لامیکم بداته وه. له وه ش
سهر تر ئو وه بوو که بو نانی به یانی چووینه خواره وه و جگهره ی
له گهل خویدا هه لنه گرت.

تایبته به پتگی پرتوک

سه ریکم بو راوه شاند.

«هوکهی دهگه پیتته وه بو ئه وهی که جیهان به لایانه وه وهک خوویه کی لیها توه»

که میک خویی به هیلکه که یه وه کرد و گوتی؛

«هه موو که سیک به رله وهی باوه پ بهم جیهانه بکات، چه ندین سالی به وه وه کوشته وه که خوی له سه ری رابهینیت. ئه و حالته زور به ئاسانی له هه لسوکه وتی مندالی بچکوله دا ده بینریت. به سه رسامیه وه ته ماشای شته کانی چواره وریان ده کهن و باوه پ به چاوی خویان ناکهن. هه رله به رئه وه شه که په نجه بو هه موو ئه و شتانه راده کیشن که ده بینین و ده لین "ئه وه چیه؟". به لام ئیمه ی گه وره به و شیویه جیهان نابینین. ئیمه هه موو شته کانمان چه نده ها جار بینیه، له به رئه وه جیهان بوته شتیکی ئاسایی له لامان»

بو ماویه کی دورودریژ دانیشته بووین و په نیر و گوشتی به رازمان ده خوارد. کاتیکیش که قاپه کانمان هیچی تیدا نه ما، باوکم گوتی؛

«په یمانی که به یه کتری بدهین، هانس توماس؟»

«چ په یمانی که؟»

ریک ته ماشای ناو چاوی کردم و گوتی؛

«با په یمان به یه کتری بدهین و بلین ئه م جیهانه به جینا هیلین ئه گه ر نه زانین ئیمه کین و له کوپه هاتووین، به لایه نی که مه وه هه تا له و باره یه وه شتیکی زیاترمان بو روون نه بیته وه، واز له م جیهانه ناهینین»

«رازیم»

له ویدا بو ئه وهی په یمانه که مان ببیته شتیکی راسته قینه، دهستی راستم بو راکیشا و ته وقه یه کم له گه لدا کرد. دواتریش گوتم؛

نانی به یانی له ئوتیلی "تیتانیا" دا تا بلنیت ساکار و خوشبوو. ئه و خواردنه ی که یه کسه ر ده خرایه سه ر میزه که و له سه ر پاره ی ژوره که بوو، چه ند شتیکی ساکار و قورپوو، به لام له ولاتره وه میژیکی گه وریان رازاند بوو و هه ر که سه و به ئاره زووی دلی خوی قاپی لیپرده کرد، هه لبه ته ئه و یه که یان به پاره بوو.

باوکم که سیک زورخو ر نه بوو، به لام ئه و به یانیه شه ربه ت و ماست و هیلکه و ته ماته و گوشتی به راز و گیامارانه ی خسته سه ر قاپه که ی، منیش قاپیکی خوشم بو خوم رازنده وه.

باوکم له و کاته دا که هیلکه که ی پاکده کرد گوتی؛

«راستت کرد که گوتت خواردنه وه شتیکی قوره. خه ریکبوو ساده یی و روونی دونیای له بیرده برده مه وه»

منیش گوتم؛

«به لام خو واز له فه لسه فه ناهینیت؟»

من هه میشه که میک له وه ده ترسام که "بیر" ه تیزه که ی به سترابیتته وه به خواردنه وه و له دلی خومدا ده مگوت ئه گه ر واز له خواردنه وه بهینیت، ئه و یه کسه ر وهک خه لکانی ئاسایی لیدیت.

به سه رسامیه که وه ته ماشایه کی کردم و گوتی؛

«نا، نا... خه مت نه بیت. ئه توانم بلیم به پیچه وانه وه ده بیت؛ له ئیستا که به دواوه ده بمه فه بله سوفیکی چاونه ترس»

له خوشیاندا هه ناسه یه کم بو هه لکیشا، نه ختیک دواتر که وته وه قسه و گوتی؛

«تو ده زانی بوچی زورینه ی خه لکی له م جیهانه دا دین و ده روون و سه رسامی شته کانی چواره وریان نابن؟»

www.pertwk.com

«بەلام با لەپيشدا داىكم بدۆزىنەو، چونكە پىم وانيە بەيى داىكم
بتوانىن دريژە بەو پەيمانە بدەين»

تايبەتە بە پىگەي پەرتووك

بىلى كوپ

...كاغەزەكەم ھەلگىراپەو ھە سەيرىكم كرد، بىلى "كوپ" بوو...

لە ماشىنەكەدا دانىشتىن و نيازمانبوو بەرەو شارى "پىراليفس" برۆين،
لەو كاتەدا باوكم ھەك كەسىكى زۆر بەپەرۆش دەھاتە بەرچا.
نازانم پەرۆشى ئەو ھەبوو كە سەردانى ئەو شارەمان دەكرد، يان
پەرۆشى ئەو ھەبوو كە بۆ پاشنىو ھەبوو دەبوایە تەلەفونى بۆ دەلالەكە
بكردايە و چاوەروانبوو كە شوپىنى داىكممان بۆ بدۆزىتەو.
ماشىنەكەمان لە ناو ھەراستى ئەو شارە بەندەريە گەورەيەدا ھاگرت و
دواتر ريگای بەندەرە نيونەتەو ھەيەكەمان دۆزىەو.
پاشان پەنجەي بۆ پاچۆريكى شتومەكى پووسى پاكيشا و گوتى؛
«17 سال لەمەوبەر ئاليرەدا پاچۆرەكەمان بەستبوو ھە»
ئىنجا بەدورودريژى كەوتە باسكردنى بازەكانى ژيان و گوتى ژيان
لە چەند بازەيەك پىكەاتوو و يەك لەدواي يەك كۆتاييان پىديت.
دواتر پرسىارىكم ليكرد و گوتم؛
«بەراست... دەبيت كەي تەلەفونى بۆ بكەيت؟»
«لەپاش كاترميىرى "سئ" ھە»
تەماشايەكى كاترميىرەكەي كرد، منيش بەدوايدا ھەمان شتمكرد.
كاترميىر دوانزەونيو بوو.
لەويدا گوتم؛
«چارەنووس ھەك گولەكەلەرم وايە، لە ھەموو لايەكەو ھەك يەك
گەشەدەكات»
باوكم بەشيۆەيەكى زۆر سەير دەستىكى بادا و گوتى؛
«ئەم قسە قۇرپانە چيە تۆ دەيكەيت، ھانس تۆماس؟»

پيموابيٽ زور له وه دهرسا كه دايكم ببينين و به ته واوه تي نه يده زاني
ئو كاته چي پرووده دات.

يه كسهر به دواي قسه كانيدا گوتم؛

«برسيمه»

قسه يه كي باشم نه گوت، به لام نه مده تواني دهموده ست شتيك
بدو زمه وه كه په يوه ندي به گوله كه له رمه وه هه بيټ. به هه رحال دواتر
بو نانخواردني نيوه رو به ره و به ندره به ناوبانگه كه ي "ميكروليمانو"
رويشتين.

لهو ريگايه دا به لاي به له ميكا رويشتين، باوكم گوتي ئو به له مه
به ره و دوورگه يه كه دپوات كه ناوي "سانتوريني" يه. هه روه ها گوتي
كاتي خو ئو دوورگه يه زور زور گه وره تربووه، به لام به هو بوركاني
يه كه له سه رييه كه وه زورينه دوورگه كه له ديريادا ونبووه و ئيستاكه
كه ميكي ماوه ته وه.

خواردنيكي خو شمان داوا كرد. له كاتي نانخواردندا هيڼده قسه مان
نه كرد، ته نها ئو وه نده نه بيټ كه باوكم چهند وشه يه كي دهر باره ي
هه نديك ماسيگر وت كه له خوار چيشخانه كه وه خه ريكي توپه كانيان
بوون. هه ردوو كمان يه كي دوو سي جار ته ماشاي كاتر مي ره كانمان كرد.
هه ردوو كيشمان ده مانويست به شيويه كه سه يرييه كه كه ئو ي تر
پي نه زانيټ، به لام هيچمان به ته واوه تي نه مان تواني به دزيه وه
سه يري بكه ين.

پاش ماوه يه كه باوكم گوتي؛

«من دهر پوم ته له فونه كه م ده كه م»

تايه ته به پنگه ي پرتوك

لهو كاته دا كاتر مي چاره كي دهويست بو سي. به رله وه ي پروات قاپيكي
گه وره ي ئاسكريمي بو بانگ كردم، به لام پيش ئو وه ي بوم بخه نه سر
مي زه كه، زه ربه ين و كتني به بچكوله كه م له گيرفانمدا دهره ينا.

ئو جاره يان كتني به بچكوله كه م له ژير قه راغي مي زه كه دا شارد وه و
له ويوه دهمخوينده وه، بهو شيويه ش كه س پي نه ده زانيم.

به سر گر ده كه دا به په له به ره و پروي كوخه كه ي فرود هه نكاومنا. لهو
كاته دا كه رامده كرد، له ژير پيمه وه گويم له خر مه خر ميكي هيواشبوو،
هه رده تگوت زه ويه كه ي ژير پيم له پريكا وردوخاش ده بيټ.

كه گه يشتمه لاي كوخه كه، ديسان وه ئاورپيكم له لاديكه دايه وه.
زور به ي كورته بنه كان هو لي ئاهه نكه يان به جي هيشتبوو، به را كردن
به نيو خانوه كاندا ده هاتن و ده چوون. گويم ليوو يه كيكيان هاواري
كرد و گوتي؛

«بيكوژه!»

يه كيكي تري شيان گوتي؛

«هه ردوو كيان ده كوژين!»

دهر گاي كوخه كه م كرده وه. ئاي كه به تال ده هاته به رچاوم... من
ده مزاني ئيتر هه رگيزاو هه رگيز فرود ناتوانيټ كه په تيكي تر پي
بخاته وه ناو ئو كوخه. له سر يه كيكي له كورسيه كان دانيشتم و
هه ناسه يه كم بو هه لكيشا.

هه ستامه وه سر پي، له سر مي زه كه ي به رده مم شوشه يه كي ماسي
گه وره دانرابوو، ماسيه كي پرته قالي بچكوله ي تيدا بوو، من بو
ماوه يه كه هه ر ته ماشاي ئو ماسيه پرته قاليه م ده كرد، له م سه ره وه بو
ئو سه ر مه له ي ده كرد. هه ر لهو كاته دا چاوم كه وه سه ر جه واليكي

تایبته به پښتو په پرتوک

«نهمهشی تیځه»

پوښتینه بهرهمیوانه که و لهویدا پروبه پوی دیمه نیکي ناخوش بووینه وه. همموو کورته بنه کان به سهر گرده که دا هله زنانه و بهر و کوخه که دهاتن. هندیکیان به پیڅ ده پوښتن، هندیکی تریشیان به سوارۍ "مولوک" وه بوون. هر چوار کوره که له پيش هممویان وه پایانده کرد و هر چواریشیان شمشره کانیان بهر زکردبوو وه. لهویدا جوکر گوتی؛

«لهم پښتیا وه، دهی خیراکه!»

پامانکرده پستی کوخه که و چوینه سهر توله پښتیا که به ناو دارستانی سهر و لادیکه ده پوښت. پښت لهو کاته دا که گیشینه ناو داره کان، ناو پښتیا دایه وه و بینیمان هندی که له کورته بنه کان گیشتبونه سهر ته پوښت که.

جوکر له بهر دره مموه ههروهک بز له سهر پښتیا که خوی هله ده و هله به زیه وه. بیرم دیت لهو کاته دا پیم ناخوشبوو که پښت زهنگوله یان بهو بز نه وه کردبوو، چونکه زرنکه ی زهنگوله کانی وای له بز نه کانی تر ده کرد که به ئاسانی بیدوزنه وه و دوی بکه ون.

هر لهو کاته دا که پامانده کرد، جوکر گوتی؛

«ده بیت کوری نانه واکه پښتیا ده ریا بدوزینه وه»

هممویم بو گپراهیه وه و گوتم له دهشتی پان و بهرینه وه هاتمه ئیره و لهویدا بهرله وهی دوو و سیی سینک له کیلگه که دا ببینم، چاوم به ههنگه گه وره کان و "مولوک" هکان کهوت.

پاش قسه کانم یه کسهر جوکر ئماژهی بو پښتیا که کرد که به لای چهپدا پیچی ده کرده وه و گوتی؛

«کهواته ده بیت نهم پښتیا یان بیت»

سپی، له سوچی کی ژوره که دا بوو. له وه ده چوو له پیستی یه کی که له ئاژه له شش قاپیه کان دروستکرا بیت. شوشه یه کی به تالم له سهر میزکی بهردهم په نجه ره که دا دوزیه وه، ماسیه پرته قالیه که و هندی که ناوم پوکرده ناوی، دواتر زور به هیواشی بتله که و شوشه ی ماسیه کهم خسته ناو جه واله سپیه که وه. له سهر ره فیه کی سهر ده رگا که، قتوو دارینه کهم دوزیه وه، نهو قتوو ی که کاتی خوی کاغه زه کانی فرودی تیډا بوو بوو. نهویشم خسته ناو جه واله که وه.

زور به په له به کوخه که ی "فرود" دا خولامه وه و چهند شتی کی جیاواز جیاواز کورده وه. په یکه ری کی شوشه ییم بینی که شیوه ی یه کی که له "مولوک" هکانی نیشانده دا، به لام لهو کاته دا که ده ستمدایه گویم له زرنکه یه که بوو که پښت لهو دیوی کوخه که وه هات. که می که دواتر جوکر له ده رگا که وه خوی هله دایه ژوره وه. بهدهم هه ناسه برکیوه گوتی؛

«ده بیت هر ئیستا بوی ده بچین و خومان بگه یه نینه ده ریا»

به سهر سو پمانیکه وه گوتم؛

«ههردوو کمان؟»

«به لئ ههردوو کمان! به لام به راستی ده بیت په له بکه یین، ده ریا وان»

«بو؟»

«دوورگه خه یالیه که له ناوه ورا ده پمیت»

هینده ی گوت و یه کسهر یاری جوکره کهم بیرکه و ته وه.

لهو کاته دا که خه ریکبوو ده می جه واله کهم داده خست، جوکره م بینی و له وه ده چوو له ناو دولا به که دا به دوی شتی که دا بگه پیت. پاش نه ختی که به خوی و بتلی که له خواردنه وه بریقه داره که وه گه پراهیه وه لام. نیو بتلی له خواردنه وه نه رخنه وانیه که تیډا بوو و گوتی؛

تایبه ته به پتووک

ئاماژهی بۆ دهشته که کرد، لهوێوه کورته بنه کان دومان که وتبوون. له پێش هه موویانه وه هه شت بۆ ده "مۆلووک" یک به خویان و سواره کانیانه وه غاریانده دا، ته پوتۆزیکی زۆر له ژیر ئه وه گیانه وه ره شه ش قاچیان وه بهرز ده بووه وه.

له ویشدا دیسانه وه گویم له دهنگی سهر بووه وه. هه ره له دهنگی هه وه گرمه یه کی هیواش ده چوو، به لام دلنیا بووم که ئه وه دهنگه دهنگی غاردانی "مۆلووک" هکان نه بوو. له هه مان کاتیشدا هه ستم ده کرد ئه وه ده شته ی که ئیمه که میک له وه بهر پیددا تیپه رین، کورته ربوته وه و کورته بنه کان ماوه یه کی که متریان پیچوو بۆ ئه وه ی بیپرن.

"مۆلووک" هکان چه ند مه تریکیان مابوو بگه نه لمان و ریک له وه کاته دا چاوم به کونی ئه شکه وته که که وت. له ویدا گوتم؛ «لیره دایه!»

له پیددا من به کونکه دا چومه خواره وه. پاش ئه وه ی که خۆم گه یانده ئه ودیوه وه، جۆکه ره ویستی به دوامدا بیّت. راسته ئه وه له من بچکۆله تر بوو، به لام ناچار بووم له کونه که وه قۆلی رابکیشم و به یه نیمه خواره وه. من خۆم هه موو گیانم که وتبووه سه ره ئاره قه، به لام قۆله کانی ئه وه هه ره که شاخه که سارد و سه ربوو.

له وه کاته دا گویمان له دهنگی پێی "مۆلووک" هکان بوو و له سه ره کونه که وه وه ستابوون. که میک دواتر ده موچاوی که سیکمان بینی له کونه که وه سه ره تاتکیی ده کرد، پاشای قه ره بوو. ته نها فریای ئه وه ند ه که وت که ته ماشایه کمان بکات، چونکه کونه که به ته واوه تی هاته وه یه ک. به لام به ره له وه ده سته کی هینا بووه خواره وه و به په له راکیشایه وه ده ره وه. ئینجا گوتم؛

پاش نه ختیکی له دارستانه که وه هاتینه ده ره وه. له ویدا له سه ره به رزاییه ک وه ستاین و ته ماشای ئه وه ده شته مان ده کرد که بۆ یه که مین جار کورته بنه کانم تیدا بینی.

جۆکه ره به به رزاییه که دا هاته خواره وه و له وه کاته دا هه لکه وت و به سه ره به رده تیزه کاند خلبوو وه. زرنگه ی زه نگۆله کانی به رزبوونه وه و له هه موو چیا که دا ده نگیدا یه وه، منیش له وه ده ترسام که زۆر به خراپی بریندار بوو بیّت. که چی ئه وه له خواری خواره وه هه ستایه وه سه ری، ده سته کی بادا و دایه قاقای پیکه نین. ئه وه زۆر زانه بچکۆله یه ته نانه ت هیه چ شوینیکیشی نه روشابوو.

به لام من که میک وریاتر رۆیشتمه خواره وه. له وه کاته دا که گه یشتمه خواره وه، دیسانه وه هه ستم کرد عه رده که ی ژیر پیم هی دی هی دی وردوخاش ده بیّت.

گه یشتینه ناو ده شته که و له ویدا هه ستم کرد پانتاییه که ی بچکۆله تره له وه کاته ی که پیددا تیپه ریم. پاش نه ختیکیش چاومان به هه نگه گه وه ره کان که وت. هیشتام له به رچاومدا له هه نگه کانی ئه لمانیا گه وه ره تر بوون، به لام هینده ی ئه وه کاته گه وه ره نه بوون که بۆ یه که مجار بیینم.

له ویدا په نجه م بۆ شاخیکی به رز راکیشا و گوتم؛

«وابزانم ده بیّت له و ریکایه وه برۆین»

جۆکه ره به بیزاریه که وه گوتم؛

«به سه ره ئه وه شاخه دا سه رکه وین؟»

سه ریکم بۆ راوه شان و گوتم؛

«له کونه ئه شکه وته ی شاخیکه وه هاتمه ئیره»

«که واته ده بیّت ئه وه کونه بدۆزینه وه، ده ریاوان»

تایبته به پتگی پرتوک

جۆکەر ههروهک مندالیک خۆی بهئاسماندا ههڵدهدا و ههڵدهپهپری.
بهسهرسامیهکهوه سهیریکى کردم و گوتی؛

«ئوهیه دهريا؟ دهرياوان، ئهوهی که دهیبینین دهريایه؟»

فریا نهکهوتم وهلامی بدهمهوه، چونکه دیسانهوه زهویهکهی ژیر پیمان
گرمه ی لیهرزبووهوه. خرمه و هارپیهکی گهره ی لیوه دههات، ههر
دهتگوت کهسیک لهویدا یه و بهرد دهجویت. لهو کاتهدا جۆکەر گوتی؛
«ئوه شاخهکهیه و خۆی خۆی دهخوات»

بهپراکردن له شاخهکهوه هاتینه خوارهوه و پاش نهختیک گهیشتینه
لای ئهوه دهريایهیهکی که کاتی خۆی مهلهم تیدا کرد، بهلام لهو کاتهدا
هیندهی مهلهوانگهیهکی بچکۆلهی مابووهوه. هیشتام ههر ماسیه
پرتقالیهکانی تیدا بوو، نزیک بهیهک مهلهیان دهکرد، نزیکتر لهو
کاتهی که بۆ یهکهمجار بینیم. وادههاته بهرچاوم که
پهلهکزیپینهیهک له ئاسمانهوه کهوتۆته خوارهوه و لهناو ئهوه ئاوه
کهمهدا تواوتهوه.

جۆکەر بۆ خۆی لهوناوهدا دهگهرا، منیش جهوالهکهی پشتم داگرت و
دهمهکهیم کردهوه. زۆر به هیواشی شوشه ی ماسیهکهم دههینا و
پرمکرد له ماسی پرتقالی. ویستم شوشهکه بهرزبکهمهوه، بهلام
لهناکاودا ههلهگهپرایهوه. هیشتام بهتهواوتهی دهستمی بهرنهکهوتبوو
که ههلهگهپرایهوه، ههر خۆی له خۆیهوه ههلهگهپرایهوه. نازانم،
لهوانهشه بههۆی ماسیهکانی ناویهوه بوویت. بهههرحال له یهکیک
له قهراغهکانیهوه پارچهیهکی بچکۆلهی لیبووهوه. جۆکهریش
لهپریکا ئاوری لیدامهوه و گوتی؛
«زوبه دهرياوان، دهبیت برۆین»

«وابزانم دوورگهکه دهچیتتهوه یهک»

جۆکهریش گوتی؛

«یان له ناوهوهپرا دهپمیت. پيش ئهوهی دوورگهکه بهتهواوتهی ونبیت،
با خیرا بۆی دهبرچین»

بهناو ئهشکهوتهکهدا پوشتین و پاش نهختیک لهو سهریهوه هاتینه
دهرهوه. لهویدا هیشتام مارمیلکهکان و بۆقهکان بهو ناوهدا
دهخولانهوه، بهلام چیتتر هیندهی کهرویشکیک گهره نهبوون.

بهناو دۆلهکهدا پامانکرد. ههر دهتگوت لهگهڵ ههموو ههنگاویدا سهد
مهتر دهبرین، بهلایهنی کهمهوه هیندهی نهبرد و خۆمان لهناو دهوهنی
گۆلهباخه زهردهکاندا بینیهوه. ههر لهویشدا دیسانهوه چاوم بهو
پهپولانه کهوتهوه که دهیانخویند. هیشتام ژمارهیان ههر زۆر زۆر بوو،
بهلام ههندیکی کهمیان بهگهورهیی مابوونهوه و ئهوانی دی ههر
ههموویان زۆر زۆر بچکۆله بووبوونهوه. چیتتریش نهیاندهخویند، بهلام
وابزانم لهبهر زرنگهی زهنگۆلهکانی جۆکەر گویم له دهنگی ئهوان
نهبوو.

پاش ماویهکه گهیشتینه سهر ئهوه شاخه ی که پوژیک لهدوای کهشتی
تیکشانهکهم لهسهری وهستا بووم و لهویوه تهماشای خۆر ئاوابوونم
دهکرد. سهیربوو، ههموو کهپهتیک که قاچم لهزهوی بهرزدهکردهوه،
دهتگوت بهسهر ئهوه شویندهدا دهفرم. لهخواری خوارهوه چاومان به
دهريایهیهک کهوت، ههر ههمان ئهوه دهريایهیهبوو که من پشتر
مهلهم تیدا کرد و پهوه ماسیه پهنگاوپهنگهکانم تیدا بینی. بهلام لهو
کاتهدا دهريایهیهکه زۆر بچکۆلهتر دههاته بهرچاوم. لهویوه ئیدی
دهريامان لیوه دیاربوو. لهدوریشهوه، زۆر زۆر له دورهوه کهفیکی
سپیمان بینی له دوورگهکهوه بهرزدهبووهوه.

تایبته به پتگی پرتووک

ئاوړی لیډامه وه و بهدموچاوکی پرله تاسه و میهره بانیه وه ته ماشایکړدم، له وه دترسام خوۍ هلبډات و دسټکاته ملم. که چی گوتی؛

«وا منیش توانیم له ناو نه شوینه دژواره دا پښه یهک بدوژمه وه و خوم قورتاربه کم. ئیستاکه ده زانم که من سهر به پوخی ده ریایه کی ترم... گویت لهو شه پولا نه نیه که خوین ده کیشن به قه راغی ده ریاکه دا، نهو ده ریایه کی که چنده ها سال و چنده ها میل لیړه وه دووره؟»

منیش گوتم؛

«له مه به ستت تینا گهم»

دواتر گوتی؛

«منډالکی بچکوله بیر له من ده کاته وه. من لیړه دا نهوم بو نادوژریته وه... به لام له وانه یه نهو من بدوژیته وه. ده زانی چی... من زور دوورکه وتومه ته وه لهو. من به ناو ده ریایه و هزردا تیپه پریم، چیا به رزه کان و نه ندیشه قوله کانم بری. به لام که سیک کاغه زه کانی تیکه لکرد...»

له پریکدا جوکر هاواریکړد و گوتی؛

«وا گه یشتنه سه رمان!»

ئاوړیکم دایه وه و بینیم له ناو دارخورماکانه وه همموو کورته بنه کان به راگردن به ره وروومان ده هاتن. چوار "مولووک" و سواره کانیاں پیش همموویان که وتیوون، هه رزوو بومده رکوت که پاشاکان لیانده خورین.

پاشای قهره هاواریکی کرد و گوتی؛

«بیانگرن! بیانگرن و دیسانه وه بیانخه نه وه ناو یاری کاغه زه که!»

یاریده ی دام و دیسانه وه شوشه که مان پرکرده وه له ماسیه په نگاوپه نگه کان. به په له کراسه که ی به رمم دامالی و به تووندی ئالاندم له چوارده وریه وه، جه واله که م دایه وه به پشتما، به هیواشی شوشه که م به رزکرده وه و گرتم به باوه شمه وه.

له ناکاودا گرمه یه کی گه وره دایچله کاندین، وهک نهو و ابوو که همموو دوورگه که دارمیت. به ناو دارخورما به رزه کاندای امانکرد و پاش که میک گه یشتینه نهو قه راغ ده ریایه کی که دوو پوژ له وه و بهر پیم تیخت. له ویدا یه که مین شت که چاومی چووه سهر، به له مه که بوو. هیشتام ههر له نیوان دوو دارخورما که دابوو، پیک وهک نهو کاته ی که به جیم هیشت. ئاوړیکم دایه وه و ته ماشایه کی دوورگه که م کرده وه، دیسانه وه وهک دوورگه یه کی زور بچکوله ی ناو ده ریایه ده هاته وه به رچاوم. له نیو کومه لیک دارخورماوه به سه ختی ده ریاکه م ده بینی. ته نها یه که شت وهک خوۍ نه بوو، هه لبه ته به به راوردکردنی له گهل نهو کاته ی که بو یه که مین جار گه یشتنه نهو ته نکاییه. ده ریاکه پیک هه روهک جاری پیشوو ئارامبوو، به لام ئیستاکه که فیکی سپی و جوانم له قه راغ ئاوه که دا به دیده کرد. هینده تیگه یشتم که دوورگه که خه ریکبوو له ناو ده ریاکه دا نغرو ببیت.

له ژیر سیبه ری دارخورمایه که دا چاوم به شتیکی زه ردباوکه وت، ده جولایه وه. هینده ی نه برد و بومده رکوت که بللی "کوپ" ه. جه واله که و شوشه ی ماسیه که م خسته ناو به له مه که وه و گه پامه وه بو لای، لهو کاته دا جوکر هه روهک منډالکی بچکوله به چوارده وری به له مه که دا هه لده په ری.

به هیواشی گوتم؛

«بللی کوپ؟»

تایبته به پتگی پرتووک

دیسانهوه زرمهیهکی گهورهی تر له دوورگهکهوه بهرزبووهوه، له هه مان کاتیشدا چهند شهپۆلیک یهک له دواى یهک بهر قاچهکانم کهوت. جۆکه ره به له مه که دا دانیشتبوو، سهولێ لیده دا و دهیویست له دوورگه که دووربکه ویتتهوه. بهههزار حال خۆم گه یانده به له مه که پیایدا هه لزنایم. له و کاته دا جۆکه ره گوتی؛

«ئمم... کوره نانه واکهش دهیه ویت بیت»

سهولێکی دامی و ههردوو کمان به و په ری توانا مانه وه کهوتینه سهولێدان، پتیک له و کاته دا دوورگه که هی دی هی دی له ناو ده ریادا ونده بوو. چاوم لیوو شهپۆلی ئاو ته وژمی بۆ دارخورماکان ده برد، له و کاته شدا که دوا هه مین دار خورما کهوته ژیر ئاو وه وه، بالنده یهکی بچکۆ له م بینى له سه رلقه کانیه وه هه لفری.

هه ره له گه ل نقوومبوونی دوورگه که دا، چهند شهپۆلیکی تووند به چوارده وری دوورگه که دا بلا بو وه وه، ئیمهش ناچار بووین به و په ری توانا وه خۆمان له شهپۆلهکان دوور بخه ینه وه. دواتر که سهولێ کانیان دانا، خوی له ههردوو له پی دهستمه وه دهچۆرا، به لām دهستی جۆکه ره ههروهک خۆی سپی و جوانبوو، پتیک وهک ئه و کاته بوو که له بهردهم کوخه که ی "فرۆد" دا نیشانی دام.

پاش ماوه یهک خۆر له ئاسۆی ده ریا وه ئاوابوو. بۆی پالکه و تین و بهدریژیی ئه و شه وه و رۆژی دواتریش ره شه با و ئاوه وا به ئاره زوی خۆی به ملا ولادا ده یبردین. چهند جاریک هه ولما له گه ل هاوه لی ناو به له مه که دا قسه بکه م، به لām له چهند وشه یهکی که م زیاتر، نه متوانی هیچی وای لیده ره بێنم. به بیده نگى بۆی دانیشتبوو و خه نده یهکی مه کراوی و پرفیتنه له سه ر لیوه کانی بوو.

پتیک له و کاته دا گرمه یهکی گهوره له ناوه وه ی دوورگه که وه بهرزبووه وه، له ناکاودا شتیکی سهیر پوویدا و له ترساندا به پشتدا که وتم. ههروهک چۆن که خۆر هه ل دیت و ته م ومژ ده فه وتی نیت، به هه مان ئه و شیوه یه ههروهک ئه وه ی جادوویهک کرابیت، له پرتیکا "مۆلووک" و کورته بنه کان ونبوون. ئاو پتیک له بللی "کوپ" دایه وه و ئه ویش وهک ئه وانی دی دیار نه مابوو. به هه له داوان خۆم گه یانده ژیر ئه و دار خورما یه ی که ئه و که مپیک له وه وه به ره له ژیریدا دانیشتبوو. له ویدا، پتیک له و شوینه دا که ئه وى لیوو، کاغه زیکی یاریم بهرچا و کهوت، بهرپووی وینه کهیدا که وتبوو. کاغه زه که م هه لگی راپه وه و سهیر پتیک کرد، بللی "کوپ" بوو.

یه که سه ر فرمی سک به چاواندا هاته خواره وه و سه ر کۆله کانی ته پر کرد، له هه مان کاتیشدا توورپیی و په ستیه کی زۆر ده موچاومی داگرت. رامکرده لای دارخورماکانه وه، پتیک چوومه ئه و شوینه ی که "مۆلووک" و کورته بنه کانی لیوه هاتن. هاوکات که گه یشتمه ئه وى، ره شه بایه کی قایم هه لی کرد و کۆمه لیک کاغه زی به ئاسماندا بهرز کرد وه. له ویدا من ته نها بللی کوپم به دهسته وه بوو، به لām خیرا که وتمه کۆکردنه وه ی 51 کاغه زه که ی تر. قه راغی هه ره هه موویان به ته وا وه تی کۆنبوو بوو و وینه کانیان ساو بوون، به هه زار حال ده متوانی وینه کان له یه کتر جودا بکه مه وه. هه ره 52 کاغه زه که م خنیه گیر فانه وه.

ته ماشایه کی سه ر زه ویه که م کرده وه و چوار قالۆنچه ی سپیم بینى، یه کی شه ش قاچیان هه بوو. ویستم بیانگرم، به لām خۆیان خزانده ژیر به ردیکه وه و له بهرچا و مدا ونبوون.

www.pertwk.com

تایبه ته به پښه پرتوک

هه لېته من خۆشم جار جارېک گومانم له چیرۆکی دوورگه خه یالیه که ده کرد، به لām ئه و کاته ی له شاری "مارسیلیا" دابه زیم، جه وāl ه سپیه که هر به شانمه وه بوو. له و کاته شه وه هه تا ئیستا ئه و جه وāl ه هه موو شته کانی ناویشم به باشی پاراستووه.

بۆ ئیواره درهنگانیکی پۆژی دواتر تووشمان بوو به تووشی به له میکی سه ربه شاری "ئارندال" و هه لیان گرتینه وه. هینده مان پښگوتن که ئیمه له سه ر که شتی هک بووین که ناوی "ماریا" بووه و چه ند پۆژیک له وه و به ر نقوو مبووه، دواتریش گوتمان پاش تیکشکانه که ته نها ئیمه ده رچووین.

به له مه که ی ئه وان به ره و شاری "مارسیلیا" ده رۆیشت. جۆرکه ریش به درێژایی هه موو ئه و پښگایه به ره و ئه وروپا، بیده نگ دانیشتبوو، پښک هه ره وک ئه و کاته ی که له ناو به له مه که ی خۆماندا بوو. به بر وای ده ریا وانه کانی تر ئه و که سیکی سه یربوو، به لām هیچیان له و باره یه وه هیچ شتیکی نه گوت.

هه ر که گه یشتینه "مارسیلیا" ئه و زۆرزان به چکۆله یه به په له خۆی گه یانده ناو چه ند ئه مباریکی سه ر به نده ره که و بۆی ده رچوو. به و شیوه یه پاریکرد و ته نانه ت خواحافیزبوونی شی نه کرد.

له کۆتایی ئه و ساڵه دا گه یشتمه ئه و شاره ی که پپی ده لێن "دۆرف". هه موو ئه و شتانه ی که بینیم هینده به لām وه سه یره سه مه ره بوو که پیمو ابوو پیویستم به هه موو ژیانم بیت ته نها بۆ ئه وه ی که بیریان لیکه مه وه. دواتریش پیمخۆشبوو ژیانم له ناو شاری دۆرفدا به سه ره به رم. من هه روا به ریکه وت 52 ساڵ له مه و به ر هاتمه ناو ئه م شاره وه.

که بینیشم هیچ نانه وه خانه یه کیان له و شاره دا نیه، یه که سه ر خه یالیم بۆ ئه وه چوو که نانه واخانه یه کی بچکۆله ی تیدا بکه مه وه. من به ر له وه ی ببه ده ریاوان، له شاری "لیوبیک" دا خه لفه ی نانه وا بووم. له و کاته شه وه ئیتر ئه و شوینه بوو به مالی من.

سه رم له سه ر کتیبه بچکوله کهم هه لگرت. له و کاته دا کاتر میږ له سی و نیو لایدا بوو، ئاسکریمه که ی به رده میشم توابوو وه. له ویدا بو یه که مین جار خه یالکی زور سه یر به می شکمدا هات؛ که ره تیکیان فرود گوتی کورته بنه کانی سه ر دوورگه خه یالیه که هه روه ک ئیمه ی مروف پیر نابن. ئه گه ر ئه وه راست بیټ، که واته جوکه ر تا ئیستا که ش له شوینیکی ئه م جیهانه دایه. هه موو ئه و شتانه م بیردیته وه که باوکم له گوړه پانه که ی ئه سینادا ده رباره ی ده سه لاتی روخینه ری کات بو ی باسکردم. به لام کات هیچ ده سه لاتیکی به سه ر کورته بنه کانی ئه و دوورگه یه دا نه بووه؛ هه رچه نده ئه وان هه روه ک مروف و ئاژهل به م جیهانه دا هاتوون و چوون، به لام له گه ل ئه وه شدا وه ک ئیمه له گوشت و خوین پیک نه هاتوون.

له چه ند شوینیکی کتیبه که دا باسی کورته بنه کان ده کات و ده لیټ ئه وان بریندار نابن. بو نمونه هیچ یه کیکیان له و کاته دا بریندار نه بوو که جوکه ر له ئاههنگی جوکه ره که دا هه موو شوشه و بتله کانی وردوخا شکرد. جوکه ریش له و کاته دا که له سه ر شاخه که هه لکه وت و هه تا خواره وه تلبوو وه، هیچ شوینیکی بریندار نه بوو. دواتریش که له دوورگه که دوورکه وتنه وه، وه له پاش ئه و هه موو سه ول لیډانه ده سته کانی ئه و نه بلقی کرد و نه برینداریش بوو. به لام شتیکی تریش؛ "هانس" ی نانه وا گوتی کورته بنه کان ده ستیان سارده ...

تایبه ته به پتگی په ړتووک

یه کسه ر له ویدا ئاره قیکی سارده به پشتمدا هاته خواره وه. له دلی خوځمدا گوتم "کورته بنه که!" ده ستی ئه ویش سارده بوو! خوځم به خوځم ده گوت "بلایټ ئه و کورته بنه سه یره ی له به نزیخانه که دا بینیمان، هه مان ئه و کورته بنه یه بیټ که به ر له 150 سال له مه و به ر هاته سه ر وشکانی و خو ی له ناو ئه مباره کانی سه ر به نده ری "مارسیلیا" دا ونکرد؟ بلایټ هه ر ئه و جوکه ره بیټ که کاتی خو ی زه ره بینه که ی پیبه خشیم و ریگای کتیبه بچکوله که ی نیشاندام و دواتریش بو خویندنه وه ی ئه و کتیبه به کارم ده هیئا؟ "بلایټ هه ر ئه و جوکه ره بیټ که له پریکدا له شاری یاریه که ی "کوځمو" و له سه ر پرده که ی فی نیسیادا ده رکه وت؟ ئاخو هه ر هه مان ئه و جوکه ره ش بیټ که له پا پوره که دا بینیم و دواتریش له ئه سینادا و له گوړه پانه که ی "سیونتاگما" دا سه ره تاتکی لی ده کردم؟ بیرکردنه وه کانم تووړه یانکردم و ته نانه ت بینینی ئاسکریمه تواوه که ی سه ر میزه که ش بیزاری کردم.

ته ماشایه کی چوارده وری خوځم کرد، نه مده ویست بینینی ئه و کورته بنه یه بچکوله یه له ویشدا سه رم بسورمینیټ. به لام باوکم بیني به په له له خواروی چیشتخانه که وه به ره ورووم ده هات و له هه موو ئه ندیشه یه کی پچراندم.

هه ر له دووره وه هه ستمده کرد که به لایه نی که مه وه هیشتام هیوای دوزینه وه ی دایکمی تیډا ماوه.

نازانم بو به لام له نا کاودا خه یال م چوو وه سه ر بللی "کوپ"، ئه و پېش ئه وه ی بیټه وه به کاغه زی یاری، له شوینیکه وه ته ماشای ده ریای ده کرد و شتیکی ده رباره ی قه راغ ئاو یک باسکرد که چه نده ها سال و چه نده ها میل له و قه راغ ده ریایه وه دووربوو که خو ی لیبوو.

تایه ته به پتگی په پرتووک

«فالگره وه که ی "دیلفی". خو تۆ خو ت پړولی "پیسیا" ت ده بینى!»
 «ئووو... به لام ئیستاکه خه یالیکم هر لای "ئه کرو پو لیس" بوو»
 «وايه، به لام "ئه پو لو" بیرى له شتیكى تر ده کرده وه»
 به ده نگیكى بهرز پیکه نى و نه مزانى به ته واو ته تى بیر له چى
 ده کاته وه. به لام له دوا جاردا دانى به پراستیه که دا نا و گوتى؛
 «وابزانم "پیسیا" له راده به دهر گیزبووه و قسه کانى خو ی بیرنه ماوه»

زۆربه ی ئه و شتانه ی له و سه فه ره دوردریژدها به سه رمدا هات، دواتر
 هه روا به ئاسانى بیرم نه هاته وه، به لام هه تاهه تایه ئه و ریگیایه ی
 "کاپ سۆنیون" م له بیرناچیته وه.

زۆر به خیرایى به ماشینه که مان به ته نیشت شاره قه راغ
 ده ریاییه کانى خواروى ئه سینادا تیپه پین، به رده و امیش دهیمه نى
 په نگه شینه تر سناکه که ی ده ریای ناوه پراستمان له لای پراسته وه بوو.
 هه رچه نده من و باوکم خه یالمان هر له لای بینینه وه ی دایکم بوو و
 بیرمان له هیچ شتیكى تر نه ده کرده وه، به لام له گه ل ئه وه شدا باوکم
 ده یویست باسى شتى جوړاو جوړى ترم بو بکات. وابزانم نه یده و یست
 هه روا به هیچه ئومیډه وارم بکات. دواتر ده رباره ی سه فه ره که مان
 پرسىارى لی کردم و ده یویست بزانی ت که کاتیكى خوشم بردوته سهر
 یان نا. پاشانىش گوتى؛

«له پراستیدا زۆرم هه زده کرد بته م بو "کاپ هوړن" و ئه و ناوه، به لام
 به لایه نى که مه وه ده توانیت "کاپ سۆنیون" ببینیت»
 ریگا که مان ده ریژه ی کیشا و باوکم ویستى بو جگه ره کیشان بوه ستیت.
 له شوینیکى پانتایى چیا یه کی سه خندا لایدا و له و یوه دیمه نى
 ناوچه یه کی به تال و ده ریایه کی توپه مان لیوه دیاربوو. له سه ر

باوکم گه یشته لام و یه که سه ر گوتى؛
 «پیی گوتم ئه م پاش نیوه پو یه له چ شوینیک ده بیت»
 به مه به سه ته وه سه ریکم بو له قاند. ده مزانى خه ریکه ده گه ینه کو تایی
 ریگا که و گوتم؛
 «له وانه یه ئیستاکه له قه راغ ئاویکدا وه ستابیت و ته ماشای ده ریا
 بکات»

باوکم ریک له به رده ممدا دانیش ت و گوتى؛
 «وايه، له پراستیدا ئه وه رییتیده چی ت، به لام تۆ له کو یوه ئه وه
 ده زانیت؟»
 هه روا شانیکم بو هه لته کاند.

ئینجا باوکم گوتى "دایکت خه ریکى چه ند وینه یه که که له سه ر قه راغ
 ده ریاکانى "تیجه" دا ده یگری ت". هه روه ها گوتى ئه و شوینه ناوى "کاپ
 سۆنیون" ه و په نجا کیلومه تریک له خواروى ئه سینا وه یه. دواتریش
 گوتى؛

«له خوارى خواره وه ی ئه و قه راغ ئاوه دا چه ند پاشماو یه کی گه و ره ی
 په رستگای "پوسیدون" ی لئ ماو ته وه. "پوسیدون" له کاتى خو یدا
 خودای ده ریای یونانیه کان بووه. ئه وانیش ده یانه ویت چه ند وینه یه کی
 "ئه نیتا" له به رده م ئه و په رستگایه دا بگرن»
 منیش گوتم؛

«کوړه گه نجه که ی ولاتى دوور له نزیک په رستگا کونه که وه چاوى به
 ژنه جوانه که ده که ویت»
 باوکم به بیزاریه وه هه ناسه یه کی هه لکیشا و گوتى؛
 «ئهم قسه قوړانه چیه که تۆ ده یکه یت؟»
 منیش له وه لامدا گوتم؛

تایبه ته به پښه پرتووک

پاش چاره کیک گه یشتینه لای پهرستگا گه وره که و ماشین که مان له خواروویه وه راگرت، به دریژایی نه و ماوویه هیچمان ته نانهت وشه یه کیشمان له دهم نه هاته دهره وه.

به ناو دوو پاسی گه شتوگوزاریدا و چل بو په نجا ئیتالیه کدا ریگه ی خومان کرده وه. دواتریش ناچار بووین دوو سه د دراهمایه ک بده یین بو نه وه ی ناوچه ی پهرستگا که مان نیشان بده ن. له وکاته دا که به په له خومان گه یانده ناو پانتاییه که وه، باوکم شانه یه کی دهره ینا و کلاوه هاوینیه ناشیرینه که ی داکه ند که له "دیلفی" کپی بووی.

تاشه به ردیکی خواروی شاخه که وه یه ک دوو ئافره تی شیوه خوړی وه ک سه گی ئاوی ته مبه ل پالکه وتبوون.

شینې و پروونی ئاوی دهریا که خه ریکبوو ئاو به چاومدا بښتته خواره وه. من له و برپوایه دابووم هه تا بیست مه تریکی ژیر ئاوه که دیاربیت، به لام باوکم پیو بوو ته نها هشت بو ده مه تریکی دیاربیت.

له ونده زیاتر هیچ شتیکی تری وامن باسنه کرد. و بزانه نه وه بښه نگترین وه ستانی هه موو سه فهره که مان بوو.

هیشتام هه رزور زورمان مابوو که بگه ینه جی و له دووره وه پهرستگا گه وره که ی "پوسیدون" دهرکه وت، به لای راستمانه وه له سه ر به رزاییه کی قه راغ دهریا قوتبوو بو وه.

له ویدا باوکم گوتی؛

«تو له چ برپوایه کدایت؟»

«مه به ست له دایکه و ده ته ویت بزانی پیم وایه له ویدا بیت یان نا؟»

«به لئ نه وه ش و دوا ی نه وه ش چونی ده بینیت؟»

منیش گوتم؛

«ده زانم که دایکم له ویدا یه، وه ده زانم که له گه لماندا ده گه ریته وه نه رویج»

باوکم پیکه نی.

«هه روا ئاسان نیه هانس تو ماس. خو هه ر هیچ نه بیت نه وه نده تیده گه یت. هه شت ساله دایکت ئیمه ی به جیه یشتووه، من پیم وانیه

هه روا به ئاسانی له گه لماندا بگه ریته وه»

پاش قسه کانی نه و گوتم؛

«هیچ چاره یه کی تری له به رده ستدا نیه»

دواي ٺهه هه موو شتيڪ زور به خيرايي پرويدا، تا ئي ستاڪه ش به ته واوه تي نازانم لهو کاتانه دا هه ستم به چي ده ڪرد.

لهه سهري پانتاييه ڪه وه باوڪم چاوي چوه سهريه ڪ دوو فوٽوگراف و چهند ڪه سيڪ. به ٺاڪرا دياربوو ڪه ڪه سانيڪي وانه بوون ڪه بو گه شتوگوزاري هاتين. ڪه گه شتينه لايان ٺاڻهه تي ڪي ڀاڙو مان بيني ڪلاوي ڪي ڪه وري جواني لهه سهردابو، چاويلڪه يه ڪي تاريخي خوري لهه چاودابو و ماڪسيه ڪي زهر دباوي وه ڪه رهنڪي گولهاخي زهردي لهه بهردابو. هه مووان ته ماشاي ٺهويان ده ڪرد.

باوڪم گوتي؛

«ٺهه خويهي تي»

باوڪم هه روه ڪه پهيڪه ريڪ لهه شوييني خويدا چهي، به لام من يه ڪسهر به رهو پروي پويشتم، پاش ڪه ميڪ باوڪيشم دوامكهوت.

لهويدا به دهنگي ڪي به رز گوتم؛

«ئيدي ناچارن پشوييه ڪه بدن و واز لهه ويڻه گرتن بهينن»

ريڪ به دواي قسه ڪانمدا هه ردو و ويڻه گر ڪه ٺاوريان دايه وه، هه رچنده لهه هيچ وشه يه ڪي قسه ڪانيشم تيڻه گه شتن.

بيرمديت لهه کاتهدا ڪه ميڪ تووره بووم، چونڪه پيماخوشبوو ڪومه لئڪ ويڻه گر به ٺاره زوي خويان لهه هه موو گوڻه يه ڪه وه ويڻه ي دايڪم ده گرن و ئيمه ش بو ماوهي هه شت ساليڪ ده بوو ڪه نه مان بيني بوو.

تايه ته به پيگه پرتوڪ

ٺهوجا لهه کاتهدا دايڪم وه ڪه پهيڪه ريڪ لهه شوييني خويدا چهي. چاويلڪه خوريه ڪه ي داهند، ده بو پانزه مه تريڪ ليما نه وه دووربوو. لهه پيشدا ته ماشايه ڪي باوڪمي ڪرد و دواتر ته ماشايه ڪي مني ڪرده وه. واقيو پمابو، منيش لهه کاتهدا بواري ڪي باشم ڪه وته به رده ست و به ٺاره زوي خوم بيرم ڪرده وه.

بهر لهه موو شتيڪ ٺهه راستيه به خه يالدا هات ڪه من نايانسم. به لام لهه گهل ٺهه شدا ده مزاني ڪه دايڪي منه و ٺهه ش شتيڪه ڪه هه موو منداليڪ يه ڪسهر ده بينيت. لهه هه مان کاتيشدا شيوه يم زور زور به لاوه جوانبوو.

هه موو ٺهه شتانه ي ڪه دواتر پروياندا ده تگوت فليميڪه و به خاوي ليده دريت. راسته باوڪم لهه پيش مندا دايڪمي ناسيه وه، به لام لهه گهل ٺهه شدا ٺهه يه ڪه مجار به رهو پروي من پايڪرد. بو چهند ساتيڪي ڪم به زهيم به باوڪمدا ده هاته وه، چونڪه لهه وه ده چوو ڪه دايڪم ته نها مني به لاوه مه به ست بيت.

لهه کاتهدا ڪه گه شته لام، ڪلاوه جوانه ڪه ي فريدا و ويستي به رزمبکاته وه، به لام نه يتيواني... ئي خو لهه ماوهي ٺهه هه شت سالهدا ته نها لهه يوناندا شت پروينه داوه، منيش لهه ماوه يه دا گه وره تربووبوم. هه ردو ده ست لهه لممه وه ٺالاند و باوه شڪي تووندي پيدا ڪردم.

لهه يادمه لهه کاتهدا يه ڪسهر بوني لهه شيم بيركه و ته وه و زور دلخوشي ڪردم، من چهند ساليڪبوو ٺهه هه سته خوشم نه بوو. وه ڪه ٺهه نه بوو ڪه شتيڪي خوش بخويت يان شتيڪي خوش بخويته وه، چونڪه ٺهه خوشيانه ته نها لهه دمدا هه ستي پيده ڪه يت، به لام من لهه هه موو لهه شمدا هه ستم به جوش و خروشيڪي ٺاسوده يي ده ڪرد.

يه ڪه دوو هه ناسه ي قول ي هه لڪيشا و گوتي؛

«هانس تۆماس»

هەر ئۇو دوو وشەییە گوت و ئیدی دایە پرمە ی گریان، هیچی تری بەدەمدا نەهاتە دەرەو.

ئەو کاتە ی کە سەری بەرزکردەو، ئینجا باوکم هاتە پێشەو. یەک دوو هەنگاوێک بەرەو پوومان هات و گوتی؛

«بەو مەبەستە بە هەموو ئەوروپادا سەفەرمان کردوو کە تۆ بدۆزینەو»

رێک لەدوای قسەکانی، دایکم دەستی کردە ملی و دیسانەو کەوتەو گریان.

تەنھا وینەگرەکان تەماشای ئەو دیمەنە کاریگرەیان نەدەکرد، بەلکو چەندەها خەلکی تری ئەو ناوەش سەیریان دەکردین، بەلام هیچیان نەیانەزانای کە سازکردنی ئەو چاوپێکەوتنە دوو سەد سالیکی پێچوو.

پاشەووی ژیربوو، دیسانەو وەک ئافەرەتییکی مۆدیل پۆلی بێنیەو. ئاورپییکی لە وینەگرەکان دایەو و بەدەنگی بەرز بە زمانی یۆنانی چەند شتیکی پێگوتن. ئەوانیش شانیکیان بۆ هەلتهکاند و وەلامیان دایەو، دایکم بە قسەکانیان زۆر تورەبوو. بەهەر حال بەرلەووی برۆن شەرەقسەییەکی تووندوتیزیان لەگەڵ دایکدا کرد. هەموو شتەکانیان کۆکردەو و لەناوچە ی پەرستگا کەدا ونبوو. بەرلەووی برۆن یەکیکیان کلاو جوانەکی دایکمی لەسەر عەردەکە هەلگرتهو و لەگەڵ خۆیدا بردی. لەو کاتەدا کە گەیشتنە بەردەمی پەرستگا، یەکیکیان ئاماژە ی بۆ کاتژمێرەکی کرد و بەدەنگی بەرز چەند وشەییەکی رەق و تەقی بە یۆنانی گوت.

تایبەتە بە پێگە ی پەرتوک

دواتر هەر سیکمان بەتەنھا ماینەو، بەلام شەرممان لەیەکتزیدەکرد و لەراستیدا نەماندەزانای چی بکەین و باسی چ شتیک بۆ یەکتزی بکەین. تارادەیک ئاسانە لەپاش چەند سالیکی کەسیک بێنیتەو، بەلام پاش ئەووی ترس و سامی ئەو پێگەیشتنە دەرەوئەو، ئیدی پێکەو بوون سەختتریک دەبیت.

خۆر هییدی هییدی ئاوادەبوو، هەر لەو کاتەدا گەیشتبوو ئەو دیوی دیواری پەرستگا دێرینەکی "پۆسیدیۆن" هەو. سیبەری پایەکانی دیوارە تەنھا و بچکۆلەکی پەرستگا کە بە درێژی لەسەر پانتایی ئەو ناوەدا دەبینرا. هەر لەویدا شیوی "کوپ" یکی سوورم لە خواری خوارەووی لای چەپی کراسەکی دایکدا بینی، بەلام بە هیچ شیویەکی سەری نەسورماندم.

نازانم چەند جار بەچواردەوری ئەو پەرستگایەدا خولاینەو، بەلام هییندە تیگەیشتم کە تەنھا من و دایکم پێویستمان بە کات نەبوو بۆ ئەووی دیسانەو یەکتز بناسینەو. لەراستیدا باوکیشم وەک دەریاوانیکی کۆنی شاری "ئارەندال" نەیدەتوانی زمانیکی گونجاو بدۆزیتەو و بەشیویەکی ریکوپیک لەگەڵ ئافەرەتییکی مۆدیلدا قسەبکات کە ئەو هەموو سالی لە یۆناندا بوو و بە زمانیکی یۆنانی رەوان قسە ی دەکرد. بێگومان ئەو کارە بەلای ئافەرەتە مۆدیلەکەشەو هەروا ئاسان نەبوو. بەهەر حال دایکم باسی خاوانی دەریای پەرستگاکی دەکرد و باوکیشم باسی دەریای دەکرد. باسی ئەو کاتە ی بۆ دەگێرپایەو کە چەند سالیکی لەووبەر بەلای "کاپ سۆنیۆن" دا بەپاپۆر بەرەو شاری ئەستەمبول تیپەرپو.

خۆر گەیشتنە ئاسۆ و بەشە جیاکانی پەرستگا دێرینەکە جوانتر دەرکەوت، لەو کاتەدا ئیدی هیواش هیواش بەرەو شوینی چوونەدەرەو

تایبته به پنگه پرتووک

«پیم وابت ئیستا که کاتی ئه وه هاتوو که که میک بیر له پاشه پوژ بکهینه وه و چهند پلانیک بۆ دابریژین»

دایکم دهستیکی خسته سهر شانم و باوکیشم چهند قسهیه کی قوپی باسکرد و گوتی با واز له شتهکان بهینین خویان بۆ خویان یهک بهدوای یهکدا پرووبدهن.

پاش دونیایهک ئهم سهر و ئهوسهر لهسهر ئه وه ریک کهوتین که ههمومان بچینه سهره وه و شتیکی سارد و خوش به بونهی یهکتر بینیماننه وه بخوینه وه. باوکم داوای له بویهکه کرد که دوو ساردی بۆ من و خوی بهینیت و له ههمان کاتیشدا داوای گرانترین شهپانیای بۆ دایکم کرد.

بویهکه به بیزاریهکه وه سهریکی بۆ خوراند و گوتی؛

«لهپیشدا ئهم دوو پیاوه به ئارهزووی خویان دهخونه وه و رادهبویرن، دواتریش هیواش دهبنه وه. ئهم ئیوارهیهش له وه دهچیت ئیوارهی ئافرهتان بیت، وایه؟»

کهس وهلامی نه دایه وه و بویهکه داواکاریهکانی نووسی، پاش ئه وهش دهستیکی بۆ بارهکه راوهشاند. دایکم بهتهواوتهی له بابتهکه تینه دهگهیشته، له بهرئه وه به سهرسورمانیکه وه تهماشای باوکی دهکرد. دواتریش ههستمکرد له و کاتهدا بهتهواوتهی سهریسورما که باوکم وهک "جوکه ریک" ریک تهماشای کردم.

بۆ ماوهی کاتزمیریک باسی شتی جوراوجورمانکرد، بهلام کهسمان نه مانویرا باسی ئه وه بابته سهرهکیه بکهین که بیرمان لیده کرده وه. دواتر دایکم داوای لیکردم که بهجیان بهیلم و برۆمه وه ژووری ئوتیله که و بخهوم. ههشت سالبوو بهجیهیشتبووم، کهچی بهو شیویه دهیویست بهشداری پهروه دهکردنی مندا له کهی بکات.

کهوتینه ری. بهرله وهی بگهینه دهره وه، بۆ چهند خولهکیک من که میک له دوایانه وه دهرۆیستم. نه مده زانی ئه و چاوپیکه و تنه تهنها ماوهیه کی کهم دهخایه نیت و تهواوده بیت، یاخود کو تایی به جیا بوونه وهیه کی دورودریژ دههینیت، له دلی خۆمدا ده مگوت خۆ ههموو بریاریک له دهستی ئه و دوو کهسه گهره یه دایه و ئه وان له یه کدی جودا بوونه ته وه.

له ههموو باریکدا ده بویه دایکم ههتا ئه سینا له گه لماندا سهرکه و تایه، چونکه وینه گرهکانی بهجیان هیشتبوو و چاوه پروانیان نه کردبوو. باوکم به شیویه که دهرگای "قیات" هکهی کرده وه، ههر دهتگوت "رۆلس رۆیس" و دایکیشم به شیویه ژنه سهرۆکیک یان کهسیکی گرنگی له و بابته سهرکه و ت.

بهرله وهی باوکم گیرێ ماشینه کهی بگوریت، ههر سیکمان به یه که وه قسه مانده کرد. دواتریش به ره و ئه سینا کهوتینه ری. ههر له دوا ی یه کهمین شاره وه، منیان وهک به ریویه بهری کو بوونه وه که هه لیزارد، ئیدی من بریارمده دا چ کهسیک قسه بکات.

له ئه سینادا ماشینه کهمان له گه راجی ئوتیله کهدا دانا و رۆیشتینه ناو گۆره پانی بهردهم ئوتیله که. له ویدا بۆ ماوهیه کی دورودریژ به بیدهنگی ماینه وه و هیچمان قسه مان نه ده کرد.

له راستیدا له و کاته وهی که په رستگا کو نه کهمان به جیهیشت، ههر سیکمان بهردهوام قسه مان ده کرد، بهلام له گه ل ئه وه شدا هیچ شتی کمان دهربارهی هه قیقه تهی خۆمان باسنه کرد.

له دوا جاردا من ئه و بیدهنگیه ناخۆشه م شکاند و گوتم؛

تایبته به پنگه پرتووک

چواری کوپ

...نازانین کی کاغزهکان دابهشدهکات...

"هانس"ی نانهوا ههروا دانیشتبوو و چاوی برپیووو بنمیچی ژورهکه. لهو کاته‌دا که باسی دوورگه خه‌یالیه‌که‌ی بۆ ده‌کردم، چاوه شینه‌کانی وهک پشکۆیه‌کی جوان بریسکه‌یه‌کی تایبته‌تی تی‌دابوو، به‌لام دواتر وهک پشکۆیه‌کی کوژاوه ده‌هاتنه به‌رچاوم.

نیوه‌شه‌وبوو و ژووره‌که به‌ته‌واوه‌تی تاریکبوو بوو. ئهو ئاگردانه‌ش که سه‌رله ئیواره ئهو هه‌موو پشکۆیه‌ی تی‌دا ده‌دره‌وشایه‌وه، ته‌نها که‌می‌ک رووناکی له پشکۆکانیه‌وه دیاربوو. "هانس"ی نانهوا هه‌ستایه سه‌رپی و به مقاشیک پشکۆکانی ئه‌مدیودیو کرد. بۆ ماوه‌یه‌کی که‌م ئاگره‌که گه‌شایه‌وه و رووناکی خسته سه‌ر شوشه‌ی ماسی و شته سه‌یروسه‌مه‌ره‌کانی تری ژوره بچکۆله‌که.

من به‌دریژایی ئهو شه‌وه هه‌ر دانیشتبوووم و به سه‌رنجه‌وه گویم بۆ هه‌موو تاکه وشه‌یه‌کی ئهو نانهوا پیره شلک‌ردبوو. هه‌ر لهو کاته‌وه که که‌وته باسکردنی یاری کاغزه‌کانی "فرۆد"، واقم و پمابوو و ئاگام له هه‌ناسه‌ی سنگی خۆم نه‌بوو. چه‌ند جاریکیش هه‌ستمکرد ده‌مم داپچرپیوو، به‌لام نه‌مویرا قسه‌کانی پی‌پریم. راسته ته‌نها یه‌ک که‌ره‌ت باسی فرۆد و دوورگه خه‌یالیه‌که‌ی بۆ گێپ‌رامه‌وه، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا دل‌نیام هه‌موو ئهو وشانه‌م له‌یاده که له ده‌می‌ه‌وه هاتنه ده‌ره‌وه.

پاش ماوه‌یه‌ک کۆتایی به قسه‌کانی هی‌نا و گوتی؛

«به‌و جوژه‌ش "فرۆد" به شیوه‌یه‌ک له شیوه‌کان گه‌پ‌رایه‌وه بۆ ئه‌وروپا»
نه‌مه‌زانی رووی قسه‌که‌ی له من کرد یان له خۆی، به‌لام به‌دل‌نیاییه‌وه له مه‌به‌ستی تی‌نه‌گه‌یشتم، له‌به‌رئه‌وه گوتم؛

باوکم ته‌ماشایه‌کی کردم و یه‌کسه‌ر به‌چاویا زانیم که ده‌یه‌وی‌ت بلی‌ت "به‌قسه‌ی دایکت بکه"، له‌وی‌دا یه‌کسه‌ر بۆ‌مه‌درکه‌وت که به‌هۆی منه‌وه ناتوانن قسه‌بکه‌ن. هه‌ستمکرد پی‌ویستیان به‌وه‌یه که که‌می‌ک به‌ته‌نها بۆ خۆیان پی‌که‌وه قسه‌بکه‌ن. ئه‌وان له‌یه‌کتر جودابوو‌بوونه‌وه، به‌لام من له‌و ناوه‌دا هه‌موو شتی‌کم لی ئالۆزکردبوون.

باوه‌شیکی تووندم به‌دایکه‌ماکرد و ریک له‌وی‌دا چرپاندی به گویمدا و گوتی "به‌یانی ده‌تبه‌م بۆ نایابترین دوکانی شیرینی هه‌موو شاره‌که". له‌دلی خۆمدا گوتم "که‌واته هه‌ر ئیستاه هه‌ندئ نه‌ی‌نی‌مان پی‌که‌وه هه‌یه".

خۆم ئاماده‌کرد بۆ ناو جیگا و چاوه‌روانی باوکم ده‌کرد، به‌لام دیسانه‌وه کتیبه بچکۆله‌که‌م ده‌ره‌ی‌نایه‌وه و که‌وته‌وه خویندنه‌وه. هی‌نده‌م نه‌مابوو ته‌واوی بکه‌م.

تایبه ته به پښه پرتوک

کردووه. "بللی کوپ"م خسته له پی دهستمه وه و بو ماوه یه ک هر سه یرم ده کرد. له یادمه که گوتی "من سر بهم کاغه زانه نیم".

هموو کاغه زه کانم بژارد، 52 دانه بوون. پاشان گوتم؛

«ته نها جوکهری تیدا نیه»

"هانس"ی نانه وه سهریکی بو له قاندمه وه و گوتی؛

«ئو له گهل مندا هاته ناو یاری کاغه زه گه وره که وه. له مه به ستم

تیده گه یت کوپ که م؟ ئیمه ش هه روه ک ئه وان کو مه لیک کورته بنه ی پر

له ژیانین و له ژیر ئاسمانیکی شیندا ده ژین، به لام نازانین کی

کاغه زه کان دابه شده کات»

«تو له و بر وایه دایت هیشتام هر له م جیهانه دا بیت؟»

«به دلنیا ییه وه کوپ که م، هیچ شتیک ناتوانیت زیان به جوکهر

بگه یه نیت»

"هانس"ی نانه وا پشته کرده ئاگردانه که و له پر یکدا سیبه ریکی

گه وره م به سهر دا کشا. بو ساتیک ترسم لی نیشته. من ئو کاته ته نها

دوانزه سلان بووم. ئو شه وه تا دره نگانیک له لای "هانس"ی نانه وا

مامه وه، له دلی خو مده مگوت له وانه یه ئیستاکه باوکم له ماله وه

بیت و زور تور په بیت لیم. به لام له راستیدا ئو ته نها له و کاتانه دا

چاوه پروانم ده بوو که ئاگای له خو ی ده بوو. خو م به خو م گوت "خوا

ده زانی ئیستاکه له چ شوینیکی لادی که دا به مه ستی خه وتووه". به و

شیوه یه ش له م ژیا نه گه وره یه دا ته نها "هانس"ی نانه وام شکده برد که

پشته پی به ستم.

له وه لامدا گوتم؛

«که واته ده بیت ئیستاکه پی او یکی یه کجار پر بیت»

"هانس"ی نانه وا زور به توندی سهری به ملالوادا راوه شاند و گوتی؛

«مه به ست له کاغه ی یاریه کانه که؟»

«به لی، ئه وانیش هه روه ها»

«ئو کاغه زانه بوون که له ناو بو شای سقه که دا بوون؟»

پیاوه پیره که سهریکی بو له قاندم و خو ی کرد به ژوری نوو ستمه که دا.

پاش ماوه یه ک گه رایه وه و قوتیلکه بچکوله که ی به ده سته وه بوو؛

«ئه لبیرت... ئا ئه مه کاغه زه کانی "فرود" ه»

کاغه زه کانی خسته سهر میزه که ی به رده مم، منیش ده ستم دایه

قوتیلکه که و کاغه زه کانم ده ره ئیا. دواتریش له سهر میزه که

دامنایه وه، له و کاته دا هه ستم کرد دل خیرا تر لی ده دات. "چواری کوپ"

له سهری سهره وه ی ده سته که دا بوو. به هیواشی کاغه زه کانم هه لدا یه وه

و یه که یه که لیان ورد بوومه وه. وینه کانی سهر کاغه زه کان

به ته وا وه تی سوا بوون، نه مده زانی له بنه رته دا چ وینه یه کیان له سهر

بووه. به لام هه ندیکیان به پروونی دیار بوون، به ئاسانی توانیم "کوپی

دینار" و "پاشای قهره" و "دووی سینه ک" و "بللی کوپ" جیا بکه مه وه.

پاش نه ختیک گوتم؛

«ئم کاغه زانه بوون... که به سهر دوور گه که دا ده هاتن و ده چوون؟»

پیاوه پیره که دیسانه وه سهری بو له قاندمه وه.

هه ستیکی سه یرم هه بوو... هر کاغه زیکم ده گرت به ده سته وه،

به لامه وه هه روه ک که سیکی زیندوو و ابوو. پاشای "کوپ"م خسته به ر

پروناکی ئاگردانه که و یه کسهر ئو قسه یه م بیرکه وته وه که ئو کاتی

خو ی له سهر دوور گه سهره که دا گوتی. له دلی خو مده مگوتم کاتی خو ی

ئا ئه مه کورته بنه یه کی پر ژیان بووه و له ژیر ئاسمانیکی شیندا ژیاوه.

کاتی خو ی له نیو گول و دره خته کانی باخچه گه وره که دا هات و چو ی

تایبته به پنگه پرتووک

«لهبیرت چوووه؟ جۆکەر وهک ئیمه پیر نابیت»

لهویدا لیم پرسی؛

«تۆ خۆت بینوته، مه بهستم له وهیه پاش ئه وهی که گه پانه وه بۆ ئه وروپا؟»

"هانس" ی نانهوا یهک که پرت سهری بۆ له قاندم و گوتی؛

«یهک جار... له راستیدا شهش مانگیک له مه و بهر بینیم. بۆ ماوه یهکی کهم له شولاره بچکۆله کهیم بینی له بهردهم نانهواخانه کهدا ده هات و ده چوو. به پله رامکرده دهره وه به لام نه مبینی، ده تگوت زه وی قووتی داوه. ئه لبیرت، ههر له ویدا بوو که تۆ هاتیته ناو ئهم چیرۆکه وه. پیک ئه و پاشنیوه پۆیه بوو که له کورپه کانم دا، بیرت دیت؟... ئه و کورانهی که ئازاریان ده دایت. ئه و پۆژه... ئه و پۆژه 52 سالی په بهق به سهر ونبوونی دوورگه کهی "فرۆد" دا تیپه پیبوو. چهنده ها جار ژماردومه ته وه... به ته واوه تی دلنایم له وهی که له پۆژی جۆکه ردابوو...»

چاوم تیپه پیبوو و به سه رسامیه وه ته ماشام ده کرد، پاش ماوه یهک گوتم؛ «هیشتام سالنامه کۆنه که ههر بهرده وامه؟»

«له وه ده چیت هیشتام ههر بهرده وامبیت، کورپه کهم. ههر له و پۆژه شدا زانیم که تۆ ئه و کورپه بیده ره تانهیت که دایکی به نه خوشی مردوو ه. ههر له به ره ئه وهش پیکه به خۆمدا خواردنه وه بریقه داره کهت بده می و ماسیه جوانه کانیش نیشاندهم...»

له شوینی خۆمدا وشکبوو بووم. ته نها له و کاته دا بۆم ده رکه وت که هه ندیک له قسه کانی کورته بنه کان که له ئاههنگی جۆکه ره کهدا وتیان، دهرباره ی منیش بوو.

که میک سه رم دانه واند و گوتم؛

«به چ شیویهک... ئه و حه کایه ته به چ شیویهک بهرده وامبوو؟»
«خۆ من هه موو شتیکی ئه و دوورگه خه یالیه م له یاد نه. ئیمه ی مرۆف به و شیویهیهن؛ هه موو ئه و شتانه ی که گویمان لیده بیت له ئاگایماندا ده میننه وه، به لام مه رج نه هه موویمان بیربیته وه. دواتریش رووداته له پریکدا سه ره له بده نه وه و دیسانه وه بینه دهره وه. ههر ئا ئیستاکه ش، له پاش ئه وهی هه موو ئه و شتانه ی دوورگه خه یالیه کهم بۆ گیرایته وه که له یادمبوون، قسه کهی "چواری کوپ" م بیرکه وته وه. پاش ئه وهی که چواری دینار گوتی "نانه واکه خواردنه وه یهکی پرشنگداری ده داتی و ماسیه جوانه کانی پیشان ده دات..."»

«ئێ، ئه ی ئه و گوتی چی؟»

له ویدا "هانس" ی نانهوا گوتی؛

«کورپه که پیرده بیت و سهری سپی ده بیت، به لام به ره له وهی بمریت سه ربازیکی به ده بخت له ولاتی باکوره وه رووی تیده کات»
هه روا دانیشتبووم و زۆر به قوولی ته ماشای ئاگردانه کهم ده کرد. زۆر به پیزه وه له ژیانم ده پروانی، تا ئیستاکه ش ئه و هه سته م ههر له گه لدايه. ته نها یهک په سته سه رتا پای هه موو ژیانمی پیکا. زانیم که "هانس" ی نانهوا هینده ی نه ماوه که بمریت و منیش ده بمه نانه وای داها تووی شاری دۆرف. هینده ش تیگه یشتم که ده بیت من نه ینی خواردنه وه ئه رخه وانیه که و دوورگه خه یالیه که بپاریزم. ده شبویه له و کوخه دا که تییدا دانیشتبووم هه موو ژیانم به سهر ببردایه. له ویدا ده بویه ئاگام له ماسیه پرته قالیه کانی دوورگه خه یالیه که ببویه و فیری به خێوکردنیان بومایه. پۆژیکیش پۆژیک له پۆژانیش سه ربازیکی به ده بخت له ولاتی باکوره وه رووم تیده کات. ئه وه نده شم بۆ روون بووه وه که ئه وه هیشتام زۆر زۆری ماوه رووبدات. زانیم که

52 سالی تر تیده پېرېت و نهوجا نانه وای نویی دؤرف له ئاوايیه کهدا دهرده که ویت.

له پړیکدا "هانس"ی نانه واکوتی؛

«ماسیه پرته قالیه کانیش زنجیره خزمایه تیه کی دورودریژیان دروست کردوو و ده گه پینه وه سهر ئه و ماسیانه کی کاتی خوی له دوور گه که وه هیانمن. هه ندیکیان ته نها چهند مانگیک ده ژین، به لام زوربه یان چهندین سال ده مینه وه. زورم پیناخوشه که له پړیکدا یه کیکیان چیتر له شوشه کهدا مه له ناکات و ده مریت، چونکه هیچ یه کیکیان به ته واکوتی له وانی تر ناچیت. ئه وهش نهینی ماسیه پرته قالیه کانه ئه لبریت، ته نانه ت ماسیه کی بچکوله ش که سایه تیه ک و بوونیکی تاییه تی خوی هیه که جیگه ی پړناکریته وه. ههر له بهرئه وه شه که له ژیر چهند داریکی ناو دارستانه که ی سهر وه دا ده یاننیزم. له سهر قه بره ئارامه کانیشیان به ردیکی بچکوله ی سپی دادنیم، چونکه به بر وای من ههر ماسیه کی پرته قالی ئه وه نده ده هیئت که بو یادگاری شتیکی وای له سهر دابنریت که زیاتر له ژیانه کورته که ی خویان بمینیته وه»

ته نها سالیک له دوا ی ئه وه ی "هانس"ی نانه واکوتی باسی دوور گه خه یالیه که ی بو گیرامه وه، مرد. سالی پیش ئه وهش باوکم مرد. به لام "هانس"ی نانه وه فریای ئه وه که وت که هه لمبگریته وه، به و شیویه ش هه موو مولک و سامانیکی به ناوی منه وه مایه وه. من ئه و پیاوه پیره م له راده به دهر خوشده ویست، ئیستاکه ش دوا هه مین پرسته ییم له یاده که گوتی؛

«سهر بازه که ئاگای له وه نیه که ئه و کچه ی بو ئه تک سهری ده تاشن، کورپکی جوانی ده بیت»

تایبه ته به پنگه ی پرتوک

یه کسهر زانیم که ئه وهش یه کیک بووه له و پرستانه ی که له یاری جوکهره کهدا گوتراوه و له پړیکدا له کاتی سهرمه رگیدا بیرى که وتوته وه.

له و کاته دا که باوکم نیوه شه و خوی کرده وه به ژوری ئوتیله کهدا، من راکشابووم و چاوم بریبوووه کتیبه بچکوله که. بهرله وه ی به ته واکوتی بیته ژوره وه گوتم؛

«له گه لماندا ده گه پیته وه بو ئاره ندال؟»

ئه ویش گوتی؛

«بابزانین چۆن ده بیت»

زهرده خه نه یه کی پر له نه ینیم له سهر ده موچاوی بینى. منیش ههر بو دلنیایی خوم گوتم؛

«به لام سبه ینى من و دایکم سهردانی دووکانیکی شیرینی ده که ین»

باوکم سهریکی بو له قاندم و گوتی؛

«کاتر میری یانزه ی به یانی له هوئی پیشوازی خواره ودا ده بیت و له سهر ئه وه ریک که وتین که هه موو چاوپیکه وتنه کانی تری وه لاهه بنیت»

ئه و شه وه بهرله وه ی خه ومان لییکه ویت، منیش و باوکیشم بو ماوه یه ک ههر راکشابووین و ته ماشای سه قفه که مان ده کرد. دواتریش نازانم باوکم له گه ل مندا قسه ی ده کرد یان خوی، به لام گوتی؛

«ناتوانین هه روا به ئاسانی ئاراسته ی به له میک له ناو ده ریادا هه لمبگرینه وه»

منیش له وه لامیدا گوتم؛

«پیتیتده چیت... چونکه چاره نووس له گه لماندایه»

پېنجی کوپ

...له ویدا ده بوايه خوځم هيمن پابگرتايه و هه روا پيش وهخت پاداشتم
نه به خشيبايه...

بۆ پوژي دواتر که خه به رمبووه وه، يه کسه ر ويستم ته و او قسه کاني
"هانس" ي نانه و ام بېرکه ويته وه که بهر له مردني گوتي و باسي نه و
کچه ده کرد که بۆ نه تک سهريان تاشي وو. به لام پاش نه ختيک باوکم
له جيگا که يدا که و ته جو له جو ل و ئيدي پوژيکي نوئ ده ستيپي کرد.
پاش نه وه ي ناني به يانيمان خوارد، له هو لي پيشوازيه که دا چاو مان
به دايکم که و ت. ئيدي نه و جاريان ده بوايه باوکم برؤشتايه ته وه
سه ره وه، چونکه دايکم سوربو له سه ره نه وه ي به ته نها بمبا ته دوکاني
شيرينه که وه. له سه ره نه وه ش پيک که و تين که باوکم پاش يه ک دوو
سه عاتيک له ويدا بمان بيني ت.
له و کاته دا که باوکمان به جي هيش ت، به مه به سته وه چاو يکم لي دا گرت.
ويستم به چاو م پي بل يم که تا نه و په ري توانا هه ولده دم دايکم
به ي نه وه سه ر بار.
گه يشتينه دوکانه که و دا و اي چه ند شيرينه کمان کرد، دايکم زور به
قوولي ته ماشاي ناو چاو ده کردم و گوتي؛
«هانس تو ماس، بيگومان تو له وه تي ناگه يت که بوجي من کاتي خو ي
به جي مه يشتن؟»
نه مويست له و با سه دا به ي لايه ن بم ي نه وه، له به ره نه وه گوتم؛
«مه به ست له وه يه که خوت له وه تي ده گه يت؟»
داني به پرا ستيه که دا نا و گوتي؛
«له وانه يه منيش به ته و او هتي له وه تي نه گه م...»

تايه ته به پيگه ي پرتووک

به لام نيوه داني پانانيک به لاي منه وه به س نه بوو، هه ربويه گوتم؛
«هيچ که سيک نيه له وه تي گات؛ بوجي ئافره تيک هه روا به ئاساني
جاننا که ي کو ده کاته وه و مي رد و من دالي خو ي به جي ده ه ي لي ت، وه به ي
نه وه ي هيچ شو ي نه واريک به دوا ي خو يدا جي به ي لي ت، هه ل به ته جگه له
چه ند وي نه يه کي ناو گو قاريکي موده»
له ويدا قاوه و ساردي و قاپيکي گه و ره ي پر له شيريني و کيکي خو ش
خرايه سه ر مي زه که مان، به لام من زور به پراشکاو ي له سه ر قسه کانم
به رده و امبووم؛
«تو ما وه ي هه شت سالي ره به قه کو ره که ت جي هيش توه و ته نانه ت
پو ستر تيک يشت بۆ نه نار دو وه، نه گه ر خوت له و بروايه دا يت که له و
حاله ته تي ده گه يت، نه و هه ر ئي ستر که به ته نها به ديار قاوه که ته وه
به جي ت ده ه ي لم»
چاو ي لکه خو ري ه که ي دا که ند و به ده ستي چاو ه کاني سري. من هيچ
فرمي س کيک نه بيني به چاو ه کاني دا بي نه خواره وه، و ابزانم هه روا له به ر
دلي من ده يو يست به زور يه ک دوو فرمي س کيک هه ل پي ژي ت. پاش
نه ختيک گوتي؛
«هه روا ئاسان نيه، هانس تو ماس»
له ويدا خه ري کبوو ده نگی گر ده بوو. منيش گوتم؛
«ده زاني چي... ساليک 365 پوژه. هه شت ساليش 2920 پوژي تي دا يه،
هي شتام پوژي 29 ي مانگي دو وه کاني شم نه خستو ته سه ريان. به لام
ته نانه ت له و دوو پوژه شدا به هيچ شو وه يه ک گو يم له ده نگی دايکم
نه بوو. به پرواي من شته کان هه روا ئاسانه. هه ز ده که م نه وه نده ش
بلي م که من له ماتماتيکدا زور زي ره کم»

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«مه به ستم له وه یه که من و باو کم نه مانده توانی به ته واوه تی یاریه کی کاغه ز دابنیین، چونکه "بللی کوپ" مان لیدوور که وتبووه وه... ئه وه هه روا به بی هیچ ئومیدیک ده یویست خو ی بدو زیت ه وه»

دایکم له شوینی خویدا وشکبوو بوو. به لام من دریزهم به قسه کانمدا؛
«له ماله وه دا جانتایه کی گه وره ی پر له جو که رمان هه یه. به لام هیچ سوودیکی وایان نه بوو، چونکه ناچار بووین به ئه وروپادا بگه ریین و هه ولی دو زینه وه ی "بللی کوپ" بده یین»

ناوی جو که زه رده خه نه یه کی گه وره ی خسته سه ر لیوه کانی و گوتی؛
«هیشتام هه ر جو که ر کو ده کاته وه؟»

«ئه وه خو ی جو که ره. من پیم وانیه تو ئه و پیاوه ت ناسی بی ت. هه ز ده که م پی ت بلیم که ئه وه که سیکی تاییه تیه. به لام له م دوا دوا ییه دا به راستی خه ریکی ئه وه بوو که "بللی کوپ" له جیهانی موده دا رزگار بکات»

به سه ر میزه که دا خو ی چه مانده وه و ویستی ده ستیک به رومه تما به یینیت، به لام من خوم لی دوور خسته وه. له وی دا ده بوا یه خوم هیمن رابگرتایه و هه روا پیش وه خت پاداشتم نه به خشیایه.
ئه و جا گوتی؛

«وابزانم تیده گه م مه به ستم له "بللی کوپ" چیه»
«ئه وه شتیکی باشه... به لام چیتز پیم مه لی که ده زانی بوچی ئیمه ت به جیهیشت. له راستیدا هو ی ئه و شته ئه فسونایه له شتی کدایه که دوو سه د سالیک له مه و بهر له ناو ده سته یه ک یاری کاغه زی ئه فسوناویدا روویدا وه»
«مه به ستم له چیه؟»

وابزانم ناوه یینای "ساله پره" کان به ته واوه تی کاریتیکرد و روخاندی. ئه وه شیوه یه ش که رژی له دایکبوونی خوم له باسه که مدا هو نیه وه، هه ر زور کار ی تیکرد. یه که سه ر ده سته خسته ناو ده ستمه وه و فرمیسه کانی ریچکه یان به ست، زور به کو ل گریا و چاوه کانی شی نه سپی. دواتر گوتی؛

«هانس توماس... ده توانیت بم به خشیت؟»

«ئه وه پرسیاره گرنگه که یه... قه ت بیرت له وه کردو ته وه که کوپیک له ماوه ی هه شت سال دا چه ند جار ده توانیت یاری کاغه ز بکات؟ من خوم به ته واوه تی نازانم، به لام زور زور ده کات. له دوا جار یشتا کاغه زه کان به شیوه یه ک له شیوه کان جیگه ی خیزانیکی راسته قینه ی بو ده گر نه وه. به لام ئه گه ر هه موو که ره تیک که "بللی کوپ" ببینیت و بیر له دایک بکه یته وه، ئه و یه که سه ر تیده گه ییت که شتیکی هه له له ئارادایه»

من به ئانقه ست ناوی "بللی کوپ" م برد، هه ر ویستم بزانم ئه و ناوه به لای دایکمه وه هیچ مانایه کی هه یه یان نا. به لام ئه و هه روا دانیشتبوو و واقعی ورمابوو، پاش نه ختیک به بلمه بلمی که وه گوتی؛
«بللی کوپ؟»

«به لی، بللی کوپ. دوینئ وینه ی "بللییه کی کوپ" به سه ر ماکسیه که ته وه نه بوو؟ به لام گرنگه بزانین ئه و دلّه بو کی لیده دات»
«هانس توماس... تو باسی چی ده که ییت!»

له وی دا وه ک که سیکی سه رلیشیواو ده هاته به رچاوم. پیم وابیت له و بپروایه دابوو که کوپه که ی که میک شیتبوو بی ت، چونکه ماوه یه کی زور بوو لی دوور که وتبووه وه. به لام دواتر گوتم؛

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

«ئە ی گرنگترین شت چیه هانس تۆماس؟»
 «ئێستاکه گرنگترین شت ئەوێه که بهپهله شتهکانت کۆبکهیتهوه و بیانخهیته ناو جانتاکانهوه. من و باوکم به شیوهیهک له شیوهکان سهد سالیکی زیاتره چاوه‌پروانت دهکهین، بهلام وا خهريکه ئیتر ئارامان له‌به‌ر ده‌بریت»
 رېک لهو کاته‌دا که قسه‌کانم کرد، باوکم بهپهله له شه‌قامه‌که‌وه به‌ره‌و پوومان ده‌هات.
 دایکم ته‌ماشایه‌کی کرد و له‌ناچاریدا ده‌سته‌کانی بادا و گوتی؛
 «چیت لی‌کردووه... کورپه‌که‌م به‌شیوه‌یه‌کی سه‌یر و پرهنه‌ینی قسه‌ده‌کات»
 باوکیشم له‌ته‌نیشتمانه‌وه دانیش‌ت و له‌وه‌لامدا گوتی؛
 «ئهو هه‌میشه‌ خاوه‌نی فه‌نتاسیایه‌کی گه‌وره‌ بووه، به‌لام تا بلییت کورپه‌کی باشه»
 وه‌لامه‌که‌ی باوکم به‌دل‌بوو، چونکه‌ ئهو نه‌یده‌زانی چ جو‌ره‌ تاکتیکی‌کم به‌ده‌سته‌وه‌ بوو بۆ ئەوێه دایکم له‌گه‌ڵ خۆماندا بگه‌رپینه‌وه‌ بۆ "ئاره‌ندال". دواتر گوتم؛
 «من تازه‌ ده‌ست به‌قسه‌ ده‌که‌م، تا ئێستاکه‌ش بۆ نمونه‌ باسی ئهو کورته‌بنه‌ ئه‌فسوناویه‌م نه‌کردووه‌ که له‌و کاته‌وه‌ی سنووری سويسرامان به‌جیه‌پشتووه‌ دوامان که‌وتووه»
 دایکم و باوکم به‌شیوه‌یه‌کی سه‌یر ته‌ماشایه‌کی یه‌کتریان کرد و دواتر باوکم گوتی؛
 «هانس تۆماس، من وای به‌باش ده‌زانم ئهو باسه‌ بۆ دواتر هه‌لب‌گریته‌»

«مه‌به‌ستم له‌وه‌یه‌ که هه‌ر له‌ پێشه‌وه‌ له‌ کاغه‌زه‌کاندا هاتووه‌ که تۆ ده‌بیته‌ به‌ره‌و "ئه‌سینا" به‌مه‌به‌ستی خۆ دۆزینه‌وه‌ کۆچ بکه‌یت. لی‌ره‌دا باس له‌ جو‌ره‌ نه‌فرینه‌کی به‌ده‌گمه‌ن ده‌که‌م، هه‌روه‌ک نه‌فرینه‌ نه‌وه‌کان وایه‌. جیشوینی ئهو شتانه‌ش له‌ هونه‌ری فال‌گرتنه‌وه‌ی ژنه‌ قه‌ره‌جه‌که‌ و کتیبه‌ بچکۆله‌که‌ی شاخه‌کانی "ئه‌لپ" دا ده‌بینریت»
 «هانس تۆماس... وایزانه‌م لی‌ره‌وه‌ ئیتر پیم راده‌بویریت»
 زۆر به‌ ماناوه‌ سه‌رم بۆ راوه‌شاند. دواتر سه‌یریکی هۆله‌ گه‌وره‌که‌م کرد، ئه‌وجا به‌سه‌ر می‌زه‌که‌دا خۆم چه‌مانده‌وه‌ و به‌چرپه‌ پیم گوت؛
 «له‌ راستیدا تۆ خۆت فری‌داوه‌ته‌ شتیکی ئالۆزه‌وه‌ و زۆر زۆر پێش ئەوێه نه‌نکم و باپیره‌م له‌ "فرۆلاند" دا یه‌کتري ببینن، ئهو شته‌ له‌سه‌ر دوورگه‌یه‌کی تایبه‌تی ئوقیانووسی "ئه‌تلانتیک" دا روویداوه‌. هه‌روا به‌رپه‌که‌وتیش به‌مه‌به‌ستی خۆ دۆزینه‌وه‌ت رووت له‌ ئه‌سینا نه‌کردووه‌، له‌ بنه‌رته‌دا دوا‌ی وینه‌ ئاوینه‌یه‌که‌ی خۆت که‌وتوویت»
 «وینه‌ی ئاوینه‌یی خۆم؟»
 له‌ویدا قه‌له‌می‌کم ده‌ره‌ینا و له‌سه‌ر ده‌سته‌سپریک نووسیم "ANIHTA".
 من وا چاوه‌پروانبووم که یۆنانیه‌کی باش بزانیته‌، له‌به‌رئه‌وه‌ گوتم؛
 «ده‌توانیت ئهو وشه‌یه‌ به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ بخوینیته‌وه‌؟»
 وشه‌که‌ی خوینده‌وه‌ و گوتی؛
 «"ATHINA"... هووها، تارا‌ده‌یه‌ک ده‌مترسی‌نیت. تۆ ئهو ده‌زانیت که من هه‌رگیز بیرم له‌وه‌ نه‌کردۆته‌وه‌؟»
 زۆر به‌ ئارامیه‌وه‌ وه‌لامم دایه‌وه‌ و گوتم؛
 «بێگومان ده‌زانم... زۆر شتی تریش هه‌یه‌ که خه‌یاڵت بۆی نه‌چووه‌. به‌لام ته‌نانه‌ت ئه‌وانه‌ش هێنده‌ گرنگ نین که له‌ کاتی ئێستاکه‌دا باس بکریین»

تایبته به پنگه پرتوک

خویندنه وهی کتیبه بچکوله که بهلامه وه سهختربوو، چونکه دایکم تاونا تاویک ئاوری لیده دامه وه و نه مده ویرا ئه و کتیبه بچکوله یه دهر بهینم که نانه واکه ی دورف کاتی خو ی پی به خشم... له دلی خو مده مگوت ئاخو دایکم چی بلیت گهر ئه و کتیبه بچکوله یه م به دهسته وه ببینیت.

بو نیوه شه و گه یشتینه باکوری ئیتالیا و ژوریکی ته نه یان بو من گرت، له ویدا به ئاره زووی خو مده متوانی کتیبه بچکوله که بخوینمه وه. دواتر دهمه و به یانی خه وم لیکه وت و کتیبه بچکوله که ههر له باوه شمدا بوو.

ههر له و پاشنیوه پویه وه و دهر ده که وت که خیزانیک بین و چیتز نه مانه ویت له یه کتر دوور بین. و ابزانم توانیم ههستی دایکایه تی له دایکدا زیندوو بکه مه وه.

ههر له و کاته وهی که له دوکانی شیرینی هه که دا بوون (وه به تایبه تیش دواتر) دایکم و باوکم دهستیان له ملی یه کتر ده کرد، ههروهک دوو کهس دههاتنه بهرچاوم که تازه که وتبنه خو شه ویسته وه. بهر له وهی شه و دابیت سهرم سوپماوو و نه مده زانی کاتی خو ی بوچی ناته بابوون. به لام دواتر خو م به خو م گوت به لایه نی که مه وه ههشت ساله له یه ک دوورن و یه ک دوو جار یکیش ههر بو ریز لێنانیان ناچار بووم پرووی خو م وهرچه رخنم.

به پیویستی نازانم باسی ئه و کاتانه بکه م که دواتر به چ شیوه یه ک دایکمان خسته ناو فیاته که وه و به ره و باشوور به ریکه وتین.

و ابزانم باوکم سهری له وه ده سوپما که دایکم هه روا به ئاسانی له گه لماندا هاته وه، به لام من دلنیا بووم له وهی که به بینینی دایکم له ئه سینادا کو تایبی به و ههشت ساله ی دوور بوونمان له یه کتری ده هینین. جگه له وانهش هه ستمکرد دایکم خیراترین کهسی دونیا یه له کو کردنه وهی شته کانیدا. به دهر له وانهش ناچار بوو کو مه لیک له ئیشوکاری مودیلی داهاتووی واز لیبه یینیت. ئه وهش خراپترین شته که که سیکی وهک ئه و له خواری ئه لپه کانه وه بیکات. به لام باوکم دلنیا بوو که له نه رویجدا کاریکی نو ئ ده دوزیته وه.

بو یه ک دوو رۆژ به ته واهه تی سه رقان بووین و دواتر له ماشینه که دا نزیکترین رینگمان گرت و به ناو یوگسلافیادا به ره و باکوری ئیتالیا که وتینه ری. من ههروه کو جارن له دواوه دانیشتبووم، به لام ئیدی له و کاته دا دوو کهسی گه وره له پی شه وه دانیشتبوون. له ویشه وه ئیتز

به‌دریژایی ئه‌و شه‌وه ئه‌لبیرت دانیشتبوو و قسه‌ی ده‌کرد. زۆر جار له کاتی باسه‌که‌یدا وهک کوپکی گه‌نجی دوانزه سیانزه سلان ده‌هاته به‌رچاوم.

له‌به‌رده‌م ئاگردانه‌که‌دا دانیشتبوو و ته‌ماشای ده‌کرد، زۆر زۆر له‌وه‌وبه‌ر ئاگریکی گه‌شاه‌ی تیداوو. من به‌ هیچ جوړیک قسه‌کانیم پینه‌بپی و به‌بیده‌نگی دانیشتبوو، هه‌روهک چۆن کاتی خۆی 52 سال له‌مه‌وبه‌ر خۆشی به‌بیده‌نگی دانیشتبوو و گوپی بۆ قسه‌کانی "هانس‌ی" نانه‌وا شله‌کرد که باسی "فرۆد" و دوورگه‌ سه‌یره‌که‌ی بۆ ده‌کرد. پاش نه‌ختیک خۆم گه‌یاند له‌ لای ئه‌و په‌نجه‌ره‌یه‌ی که به‌سه‌ر "دۆرف" دا ده‌پروانی.

به‌ره‌به‌یان بوو. ته‌می ئه‌و به‌یانیه‌ بالی به‌سه‌ر ئاواپیه‌که‌دا داکیشابوو، کۆمه‌لیک هه‌وری چریش به‌سه‌ر ده‌ریاچه‌که‌ی "قَالَده‌مارسه" وه‌ بوو. له‌دیوی ئه‌و به‌ری "دۆرف" یشه‌وه‌ خۆرم بینی و خه‌ریکبوو تیشکی خۆی به‌سه‌ر چیاکاندا هی‌دی هی‌دی به‌یینه‌ته‌ خواره‌وه‌. چه‌نده‌ها پرسیار به‌ می‌شک‌دا ده‌هاتن و ده‌چوون. له‌راستیدا نه‌مه‌زانی له‌ کوپه‌ ده‌ستپیکه‌م، هه‌ر له‌به‌رئه‌وه‌شبوو که به‌بیده‌نگ مامه‌وه و هیچم نه‌گوت. گه‌رامه‌وه‌ لای ئاگردانه‌که‌ و له‌ ته‌نیشته "ئه‌لبیرت" وه‌ دانیشتمه‌وه، له‌لای ئه‌و پیاوه‌وه‌ دانیشتم که کاتی خۆی به‌شه‌که‌تی خۆم گه‌یاند به‌رده‌م کوخه‌که‌ی و ئه‌ویش به‌ دلێکی فراوانه‌وه‌ باوه‌شی بۆ کرده‌مه‌وه‌ و دالده‌ی دام.

تایبه‌ته‌ به‌ پێگه‌ی په‌رتووک

هیشتام دوکه‌لیکی که‌م له‌ خۆله‌می‌شه‌که‌وه‌ به‌رزده‌بووه‌وه‌. له‌وه‌ده‌چوو ته‌می ئه‌و به‌یانیه‌ خۆی گه‌یاندبیته‌ ناو ئاگردانه‌که‌ش.

پاش که‌می‌ک نانه‌وا پیره‌که‌ گوتی؛

«لودی... تۆ له‌م لادییه‌دا ده‌مینیته‌وه»

شیوه‌ی گوتنی ئه‌و رسته‌یه‌م به‌لاوه‌ سه‌یربوو، چونکه‌ هه‌م وهک پرسیاریک ده‌هاته به‌ر گویم و هه‌م وهک فه‌رمانیکیش. له‌وانه‌شه‌ هاوکات مه‌به‌ستی له‌ هه‌ردووکیان بووبیت.

منیش له‌ وه‌لامدا گوتم؛

«بیگومان»

من له‌و کاته‌دا هی‌نده‌ تیگه‌یشتبوو که ده‌بوايه‌ ببومايه‌ته‌ نانه‌وا‌ی نوپی "دۆرف". له‌ویشدا هی‌نده‌م بۆ پرونبوووه‌ که ده‌بوايه‌ نه‌ینی دوورگه‌ خه‌یالیه‌که‌م بپاراستایه‌ و به‌رده‌وامیم پیدایه‌.

ئه‌وجا گوتم؛

«به‌لام من بیر له‌وه‌ ناکه‌مه‌وه»

«ئه‌ی بیر له‌ چی ده‌که‌یته‌وه‌ کوپه‌که‌م؟»

«بیر له‌ یاری جوکه‌ره‌که‌ ده‌که‌مه‌وه‌... ئه‌گه‌ر من ئه‌و سه‌ربازه‌

به‌دبه‌خته‌ بم که له‌ ولاتی باکوره‌وه‌ پروو لی‌ره‌ ده‌کات...»

«ئێ؟»

«که‌واته‌ ده‌بیت... ده‌بیت ئیستاکه‌ کوپیکم له‌و ولاته‌ی باکوردا

هه‌بیت»

هی‌نده‌م گوت و چیت‌ر خۆم بۆنه‌گیرا. سه‌رم خسته‌ ناو له‌پی ده‌سته‌که‌نمه‌وه‌ و دامه‌ پرمه‌ی گریان.

پیاوه‌ پیره‌که‌ش ده‌ستی خسته‌ سه‌ر شانم و گوتی؛

تایبه ته به پنگه ی پرتووک

له دلی خۆمدا ده مگوت "بلیت هه موو ئه مانه راست بن؟ خۆ خه لکی ئاواپیه که له "خانه ی قالد همار"دا به دزیه وه ده یانگوت ئه لپیرت که میک شیتولکه یه... کی ده لیت راست ناکه ن؟"

له ناکاودا بۆم ده رکهوت که من له راستیدا هیچ به لگه یه کم به دهسته وه نیه که بتوانم پشتی پی به ستم و قسه کانی "ئه لپیرت" ی پی به ستمیم. ده کریت هه موو ئه و قسانه ی که ده رباره ی "هانس" ی نانه وا و "فرۆد" بۆی هه لپرستم، قسه و باسی که سیکی سه رلیشیواو بییت. من خۆم نه ساردیه ئه رخه وانیه کهم بینیه و نه چاویشم به دهسته ی یاری کاغهزه کۆنه کهش که وتوه.

هه موو ئه و شتانه ی که له بهرده ستمدا بوون، ئه و چهند وشه یه بوو که باسی ئه و سه ربازه ی ده کرد که له ولاتی باکوره وه دیت. به لام خۆ پی تیده چیت "ئه لپیرت" ئه وه شی هه لبه ستمیت... کی ده زانییت؟ جگه له وهش ته نها شتیک که ده متوانی پشتی پی به ستم باسی ئه و کچه بوو که بۆ ئه تک سه ریان تاشیوه. له دلی خۆمدا ده مگوت "زۆر پی تیده چیت که به ده م خه وه وه قسه م کرد بییت"، چونکه به راستی ده ترسام و نه مده زانی چی به سه ر "لینا" دا هاتوه. بیگومان که میکیش بیئارام بووم و بیرم له وه ده کرده وه که سکی هه بییت. به و شیوه یه ش... ئا، به و شیوه یه ش له وانیه به ده م خه وه وه چهند وشه یه کم ده رپه راند بییت و "ئه لپیرت" یش گوئی لیبوو بییت و له گه ل چیرۆکه کهیدا هۆنیی بیته وه. پی تیده چیت... ئه ی بۆ هه روا زوو ده رباره ی ئه و کچه ئه تک کراوه پرساری لیکردم؟...

به لام به لایه نی که مه وه من به ته واوه تی له شتیک دلنیا بووم؛ ده مزانی که ئه لپیرت به دریا یی ئه و شه وه هه روا به مه به ستمی هه لخله تاندنی من دانه نیشتبوو و قسه م بۆ بکات. هه ستم ده کرد ئه و خۆی باوه ری به

«وايه، راست ده کهیت... "سه ربازه که ئاگای له وه نیه که ئه و کچه ی بۆ ئه تک سه ری ده تاشن، کوپکی جوانی ده بییت»
به ئاره زوی دلی خۆم گریام. دواتر ته ماشایه کم کرد و گوتی؛
«به لام هیشتام شتیک ماوه ته وه و من تیی ناگه م... له وانیه تۆ بتوانیت بۆم پوونبکه یته وه»
«چی؟»

«بۆچی سه ری ئه و کچه نه گبه ته یان بۆ ئه تک تاشیوه؟»
وه لام دایه وه و گوتم؛

«منیش خۆم ئه وه م نه بیستبوو. به راستی نه مده زانی که هینده زۆر ئازاریان داوه. به لام هینده م بیستبوو که له دوا ی ئازاد بوونیان له ده ست ئه لمانیه کان ئه و شتانه پوویاندا بوو. ئه و کچانه ی که له گه ل سه ربازیکی دوژمندا بوون، سه ریان تاشراوه و بی شه ره فیش ته ماشاکراون. هه ر له به ره ئه وه ش... و ابزانم هه ر له به ره ئه وه ش بوو که دواتر نه مو یست بگه رپیمه وه لای و به دوایدا بگه رپیم. له دلی خۆمدا ده مگوت "له وانیه له یادم بکات"، خۆم به خۆم ده گوت "ئه گه ر بگه رپیمه وه لای، له وانیه زیاتر ئازار بچیزیت". من له و برپا یه دا بووم که هیچ که سیک په ی به نه یینیمان نه بات. و ابزانم که سیش ئه و راستیه ی نه مده زانی، به لام دواتر که سکی به رزبۆته وه... بیگومان ئیتر هه قیقه ته که ی ئاشکرا بووه»

هه روا به شیوه یه کی ئاسایی گوتی؛
«تیده گه م»

دانیشتبوو و چاوی برپیوه ئاگردانه خامۆش و به تاله که.
منیش ئارامم لیبرا و هه ستمه سه رپی، بۆ ماوه یه کی که م به ژوره که دا هه ر ده هاتم و ده چووم.

تایبه ته به پښه پرتووک

نانه وایه کی پیری وهک ئه و حه زی له ماسی به خپوکردن هه بیټ و ته نهایی خوی پپی پرېکاته وه. به لام پاش ئه وهی بو ئیواره دره نگانیک هاتمه لای و گویم لیوو له ناو بوشایی سهره وهی سه قفه که دا ده هات و ده چوو... نمم... ریک پاش ئه وه دانیشتن و به و شیوه یه ش ئه و ئیواره یه دورودریژه مان دهستی پیکرد.

پاش که میک گوتم؛

«ئهی ماسیه پرته قالیه کان کوان؟... تو خوت گوتت "هانس" ی نانه وا له گهل خویدا کومه لیک ماسی پرته قالی له دوورگه سهره که وه هی نایه وه... هیشتام هه ر له "دورف" دان؟ یان... یان ته نه یه ک دانه یانت لا ماوه ته وه؟»

ئه لبیرت ئاوری لیدامه وه و ریک ته ماشای ناو چاوانمی کرد و گوتی؛

«چه ند به گومانیت کورپه که م»

هی ندهی گوت و سیبه ریکی بچکوله ده موچاوی داپوشی.

له ویدا ئیدی ئارام لیبرا. و ابزانم زور بیرم له "لینا" ده کرده وه، بویه به شیوه یه کی ره ق وه لام دایه وه و گوتم؛

«که واته وه لام بده ره وه؛ کوا ماسیه پرته قالیه کانت؟»

به نه رمیه که وه گوتی؛

«وهره»

هه ستایه سه ریپی و خوی کرد به و ژوره بچکوله یه دا که کاتی خوی ژوری نووستنی ئه لبیرت بووه. منیش دوی که وتم. له ویدا په یژه یه کی له سه قفه که وه راکیشایه خواره وه (ریک هه روه ک ئه و چیرۆکه ی که خوی بوی گیرامه وه و گوتی که مندا ل بووم "هانس" ی نانه وا په یژه یه کی له سه قفه که وه راکیشایه خواره وه).

به هیواشی پپی گوتم؛

هه موو تاکه وشه یه ک بوو که بوی ده گیرامه وه. به لام ریک ئه و خاله مایه ی سهرنجی من بوو. چونکه رپی تیده چوو هه موو ئه و قسه و قسه لۆکه ی ناو ئاوا ییه که راست بیټ که ده یانگوت "ئه لبیرت" که سیکی شیتولکه یه و به شیوه یه ک له شیوه کان له جیهانی تایبه تی خویدا ده ژی.

هه ر له و کاته وهی که من گه یشتمه ئاوا ییه که، وه ک کورپکی خوی ته ماشای ده کردم. له وانه یه ئه وه ش خالی هه ره گه وره ترینی هه موو باسه سه یروسه مه ره که ی بووبیټ. ئه لبیرت خه ونی به وه وه ده بیینی که کورپکی هه بیټ، خه ونی به پیاویکی گه نجه وه ده بیینی که له دوی خوی له ئاوا ییه که دا ده ربکه ویټ. هه ر له به ره ئه وه ش (به بی ئه وه ی ئاگای له خوی بیټ) ئه و هه موو چیرۆکه سه یره ی هونیوو وه. به لای منه وه ئه وه شتیکی نوئ نه بوو و من له وه وپیش ده باره ی ئه و شتانه م بیستبوو. من شتیکم ده باره ی ئه و که سه نه خوشانه ده زانی که له بواریکی تایبه تیدا بلیمه ت بوون. به و شیوه یه ش چیرۆکه که ی ئه لبیرتم به لاه وه ک دوزینه وه یه کی مه زن وابوو.

به رده وام له م سهره وه بو ئه و سه ری ژوره که ده هاتم و ده چووم. خوریش هی دی هی دی له سه ر شاخه که وه ده هاته خواره وه.

پاش نه ختیک له پرېکدا پیاوه پیره که پروی تیکردم و گوتی؛

«زور نا ئارام دیټه به رچاوم کورپه که م»

رپیشتمه لایه وه و له ته نه یشتیه وه دانیشتم، ریک له ویدا بیرم له سه ره تای ئه و دانیشتنه مان ده کرده وه. ئیواره ی پیش ئه وه له خانه ی "قالده مار" دا دانیشتبووم. له ویدا "فریتز ئاندری" دیسانه وه باسی ماسیه پرته قالیه کانی ئه لبیرتی کرده وه. من خوم تا ئه و کاته ته نه یه یه ک ماسی پرته قالیم له لای بینیبوو و به لاشمه وه ئاسایی بوو که

«لودفی... با برؤینه سهرهوه»

ئەو لە پێشمهوه سهرکهوت و منیش بهدوايدا چوومه سهرهوه. له دلى خۆمدا ده مگوت "ئەگەر "ئەلبیرت" هه موو چیرۆکی دوورگه سهیره که و "فرۆد"ی هه لبه ستبیت، ئەوا به راستی پیاویکی نه خو شه".

به لام هه ر که سهر م گه یشته قه راغی سه قفه که، یه کسه ر زانیم که هه موو ئەو قسانه ی "ئەلبیرت" به در یژایی ئەو شه وه بۆ گێر امه وه وه ک مانگ و خۆر راسته قینه بوون. له سهر وه چه نده ها شوشه ی ماسی لیدانرابوو، ماسیه پرته قالیه کانیش، له هه موو ره نگه کانی په لکه زی پینه، تی یاندا مه له یان ده کرد. جگه له وان هه ش چه نده ها شتی سه یر سه یر و سه رنجرا کیشه ری ترم به رچا وکه وت. په یکه ریکی بچکۆله ی "بودا" م بینی... ئەو په یکه ره شوشه یه شم به رچا وکه وت که وینه ی "مۆلووک" یکی شه ش قاچی نیشانداده، شمشیره کان و هه موو ئەو شتانه ی تری شم بینی که کاتی خۆی ئەلبیرت به مندالی له ژوره که ی خواره ودا بینیبوو ی.

هه نگا ویکم هه له ینا و به پرته پرتیک گوتم؛

«زۆر... زۆر... زۆر سه رنجرا کیشه»

ئیدی ته نها بیرم له ماسیه پرته قالیه کان نه ده کرده وه، چونکه له ویدا هه موو گومانه کانم ره وینه وه و دلنیا بووم که سه رتا پای چیرۆکی دوورگه خه یالیه که شتیکی راسته قینه یه.

له خواروی په نجه ره که وه سه رنجم چوو ه سه ر پووناکیه کی شینباوی بریق ه دار. راسته خۆر هه تا پاشنیوه پۆ نه ده گه یشته ئەو شوینه، به لام له گه ل ئەوه شدا پووناکیه کی ئالتونی به سه قفه که وه بوو، به ئاشکرا دیاربوو که ئەو پووناکیه له په نجه ره که وه نه ده هاته ژوره وه.

تایبه ته به پنگه ی په رتووک

ئەلبیرت ئاماژە ی بۆ کۆله که یه کی دارینی سوچیکی ژوره که کرد و به هیواشی گوتی؛

«له ویدا یه!»

ئینجا بتله کۆنه که م بینی، هه ر له و بتله شه وه پووناکیه کی پرشنگدار په رشده بووه وه و ده یدا له هه موو شوشه ی ماسیه کان و شته کانی تری سه ر زه ویه که و ره فه کان و دۆلابه کان.

«ئەوه خواردنه وه ئه رخه وانیه که یه کو په که م. 52 ساله که س ده ستی به رنه که وتوو، به لام ئیستا که کاتی ئەوه هاتوو من و تۆ له گه ل خۆماندا بیبه یینه خواره وه»

دانه ویه وه و بتله که ی له سه ر زه ویه که به رز کرده وه. ئاوپی لیدامه وه و ئینجا شله که ی ناویم بینی، جوانیه که ی فرمیسی که به چاومدا هی نایه خواره وه.

له و کاته شدا که خه ریکبوو بچینه وه خواره وه، چاوم چوو ه سه ر کاغه زه کۆنه کان، له ناو قوتیلکه یه کی داریندا بوون.

ئاماژە م بۆ کردن و گوتم؛

«به یارمه تیت... ریگه م پی ده ده یت ته ماشایه کیان بکه م؟»

پیاوه پیره که زۆر به رپزه وه سه ریکی بۆ له قاندم. منیش کاغه زه سواوه کانم خسته ناو له پی ده ستمه وه. شه شی کوپ و دووی سینه ک و کچی قه ره و هه شتی دینارم بۆ جیاکرایه وه. دواتر که وتمه ژماردنی کاغه زه کان و پاشان گوتم؛

«ته نها 51 دانه یه»

هه ر له دوا ی قسه که مه وه یه کسه ر پیاوه پیره که به ناو بۆشاییه که دا که وته گه ران و له وه ده چوو به دوا ی شتی کدا بگه ری ت، پاش نه ختی ک

تایبته به پنگه‌ی پرتووک

«فهرموو!»

منیش گوتم؛

«نازانم بویرم بیخۆمه‌وه یان نا»

به‌دوامدا ئه‌لبیرت گوتی؛

«به‌لام هیئنده ده‌زانیت که ناچاریت بیخۆیت‌وه. چونکه ئه‌گهر ئهم چه‌ند دلوپه تاقینه‌که‌یت‌وه و به‌و شیوه‌یه نه‌بیت که باسما‌ن کرد، ئه‌وا ئه‌وسا ری‌ی تیده‌چیت که منی "ئه‌لبیرت کلاگس" ی پیر، پیاویکی شیتولکه‌بم و به‌دریژایی ئهم شه‌وه‌ش باسی درۆده‌له‌سه‌م بۆ کردبیت. به‌لام نانه‌وایه‌کی پیری وه‌ک من پی‌خۆش نیه‌ خه‌لکی به‌و شیوه‌یه بی‌بین... تیده‌گه‌یت؟ راسته‌ له‌وانه‌یه ئا ئیستاکه‌ هیچ گومانیکت له‌ راستی و دروستی چیرۆکه‌که‌م نه‌بیت، به‌لام پوژنیک له‌ پوژان گومان هه‌ر دیته‌ دلته‌وه. هه‌ر له‌به‌رئه‌وه‌ش زۆرم به‌لاوه‌ گرنگه‌ هه‌ست به‌و تامه‌ بکه‌یت، که هه‌روه‌ک له‌وه‌وپیش بۆم باسکردیت له‌ هه‌موو جه‌سته‌دا دیت و ده‌چیت. ته‌نها به‌و شیوه‌ش ده‌توانیت ببیته‌ نانه‌وا "دورف»

په‌رداخه‌ بچکۆله‌که‌م به‌رزکرده‌وه و دلوپه‌ که‌مه‌کانی ناویم فرکرد. هه‌رله‌پاش یه‌ک دوو چرکه‌ له‌ هه‌موو له‌شمدا هه‌ستم به‌تامی جیاواز جیاواز ده‌کرد.

هه‌ستمده‌کرد له‌ هه‌مان کاتدا له‌ هه‌موو بازاره‌کانی جیهاندام. هه‌ر ده‌تگوت له‌ بازارپکی "هامبورگ" دا ته‌ماته‌یه‌ک ده‌خه‌مه‌ ده‌مه‌وه، له‌ بازارپکی "لیوبیک" شیدا گازیک له‌ هه‌رمییه‌ک ده‌گرم، له‌یه‌کێک له‌ بازاره‌کانی "زوریخ" دا دلم چوو هه‌ر جوړه‌ ترییه‌کی تایبه‌تی، له‌بازارپکی "پوما" شدا تامی هه‌نجیریکم ده‌کرد، له‌بازاره‌که‌ی "ه‌سینا" شدا گوێز و بایه‌مم ده‌خوارد، له‌یه‌کێک له‌ بازاره‌کانی

چوو له‌ لای کورسیه‌کی بچکۆله‌وه، له‌ژێر کورسیه‌که‌دا په‌نجه‌ی بۆ کاغه‌زیک پاکیشا و گوتی؛
«ئه‌وه‌تا!»

دانه‌ویمه‌وه و کاغه‌زه‌که‌م خسته‌ سه‌ر کاغه‌زه‌کانی تر. "بللی کوپ" بوو. له‌ویدا ئه‌لبیرت گوتی؛
«تا ئیستاکه‌ش "بللی کوپ" هه‌ر خۆی جیا‌ده‌کاته‌وه و ده‌یه‌وێت به‌روات، به‌لام هه‌میشه‌ له‌ شوینیکی ژوره‌که‌دا ده‌بی‌بنمه‌وه»
ئیدی هه‌موو کاغه‌زه‌کانم خسته‌وه ناو قوتیلکه‌ دارینه‌که‌ و چووینه‌وه خواره‌وه.
ئه‌لبیرت په‌رداخیکی بچکۆله‌ی هی‌نا و له‌سه‌ر می‌زه‌که‌ دا‌ینا. ئینجا گوتی؛

«خۆت ده‌زانیت ئیستاکه‌ چی رووده‌دا»

هه‌ر له‌دوای قسه‌کانیه‌وه زانیم که سه‌ره‌ی منه‌ که تامی خواردنه‌وه ئه‌رخه‌وانیه‌که‌ بکه‌م. پيش من (پیک 52 ساڵ له‌مه‌وبه‌ر) "ئه‌لبیرت" له‌و ژوره‌دا دانیشتبوو و تامی ئه‌و خواردنه‌وه پرنه‌یینه‌ی کردبوو، وه‌ پيش ئه‌ویش (52 ساڵ له‌وه‌وپیشتر) "هانس" ی نانه‌وا له‌سه‌ر دوورگه‌ خه‌یالیه‌که‌ ئه‌و خواردنه‌وه‌یه‌ی خواردبووه‌وه.

پاش ماوه‌یه‌کی که‌م ئه‌لبیرت گوتی؛

«به‌لام هی‌نده‌ت له‌یادبیت که ته‌نها ئهم که‌په‌ته‌ قومیک بچکۆله‌ی لیده‌خۆیت‌وه. وه‌ ده‌بیت ئه‌و کاته‌ ئهم بته‌له‌ ده‌ریه‌ینیت‌وه که یاریه‌کی کاغه‌زی نوێ ده‌ستی‌پیکردبیت‌وه. به‌و شیوه‌یه‌ش ئهم شله‌یه‌ به‌شی چه‌نده‌ها نه‌وه‌ ده‌کات»

چه‌ند دلوپیکی که‌می روکرده‌ ناو په‌رداخه‌ بچکۆله‌که‌وه. په‌رداخه‌که‌ی بۆ پاکیشام و گوتی؛

تایبته به پتگی پرتووک

حهوتی کوپ

...ئو پیاوهی که سه‌مونه‌که دروستده‌کات، له‌ده‌سکیکی ئه‌فسوناویه‌وه
قسه‌ده‌کات...

ئو پۆزه دره‌نگانیک خه‌به‌رم بووه‌وه، ئه‌وجا به‌ته‌واوه‌تی له‌وه
تیگه‌یشتیم که ئه‌و نانه‌وا پیره‌ی که کاتی خۆی له‌ شاری "دۆرف" دا
بینیم، له‌راستیدا باپیره‌ی خۆم بووه. چونکه هه‌ر چۆنیک بیرم
لیده‌کرده‌وه پێینینه‌ده‌چوو ئه‌و کچه‌ی که کاتی خۆی له‌ نه‌رویجدا بو
ئه‌تک سه‌ریان تاشیوه، له‌ نه‌نکی خۆم زیاتر بی‌ت.

بیگومان نه‌مه‌ده‌توانی به‌ته‌واوه‌تی له‌وه دل‌نیابم... خۆ له‌یاری
جۆکه‌ره‌که‌دا به‌ روونی نه‌یانگوت که کچه‌ سه‌ر تاشراوه‌که نه‌نکی منه
و نانه‌واکه‌ی "دۆرف"یش باپیره‌مه. به‌لام پێی تیناچیت چه‌نده‌ها کچ
به‌ناوی "لینا" وه له‌ نه‌رویجدا ده‌ستگیرانی سه‌ربازیکی ئه‌لمان
بووبن.

به‌و شیویه‌ش هه‌شتام سه‌رتاپای هه‌موو هه‌قیقه‌ته‌که‌م له‌به‌رده‌ستدا
نه‌بوو. له‌لایه‌کی تریشه‌وه "هانس"ی نانه‌وا چه‌نده‌ها رسته‌ی یاری
جۆکه‌ره‌که‌ی له‌یادکردبوو و له‌به‌رئه‌وه‌ش نه‌ ئه‌لبی‌رت و نه‌ که‌سی
تریش ئه‌و رسته‌نه‌ی ده‌زانی. له‌دلی خۆمدا ده‌مگوت "بل‌ییت رۆژیک له
رۆژان ئه‌و رسته‌نه‌ ده‌رکه‌ون و ته‌واوی 52 رسته‌که‌ی یاری کاغه‌زه‌که‌م
بو ئاشکرا بی‌ت؟"

هه‌موو شوینه‌واریکێ دوورگه‌ خه‌یالیه‌که له‌گه‌ڵ نقومبوونیدا له
ده‌ریادا سراپیه‌وه، کاتیکیش "هانس"ی نانه‌وا مرد، ئیتر مه‌حالبوو هه‌یچ
شتیک له‌ ده‌میه‌وه بی‌ته‌ ده‌ره‌وه. به‌ هه‌مان شیوه‌ش پێی تیناچیت
دیسانه‌وه ژیان بکریته‌وه به‌ به‌ری کاغه‌زه‌کانی "فرۆد" دا و

"قاهیره" شدا تامی ده‌نکه‌ خورمایه‌کم ده‌کرد. به‌رده‌وام تامی تریش به
له‌شدا ده‌هاتن و ده‌چوون. هه‌ندیک له‌ تامه‌کان هه‌نده به‌لامه‌وه
نامۆبوون، هه‌ستم ده‌کرد له‌ دوورگه‌ خه‌یالیه‌که‌دا ده‌خولیمه‌وه و تامی
میوه جۆراوجۆره‌کانی ده‌ره‌خته‌کانی ده‌که‌م. له‌دلی خۆمدا ده‌مگوت
ئه‌وه تامی میوه‌ی "توفا"یه، ئه‌وه‌شیان له‌ تامی "په‌گی داری خپ"
ده‌چیت و ئه‌وه‌ش تامی "تووی چاکبوونه‌وه"یه. هه‌شتام له‌وانه‌ش
زیاتر... له‌ناکاودا له‌وه‌ده‌چوو گه‌رابیتمه‌وه بو "تاره‌ندال"... زۆر
به‌روونی هه‌ستم به‌تامی تووتپکه‌که‌ی ئه‌وئ ده‌کرد و بۆنی قژی
"لینا"م ده‌کرد.

نازانم بۆ ماوه‌ی چه‌ندیک له‌به‌رده‌م ئاگردانه‌که‌دا دانیشتبووم و تامه
جیاوازه‌کانم بۆ ده‌هات. پێشم وانیه هه‌یچ قسه‌یه‌کم به‌ ئه‌لبی‌رت
گوتبی‌ت، به‌لام دواتر ئه‌و پیاوه پیره هه‌ستایه سه‌رپێ و گوتی؛
«وابزانم ئیدی نانه‌واوه‌یه‌کی پیری وه‌ک من پێویستی به‌ خه‌و هه‌یه.
به‌لام له‌ پێشدا بته‌که‌ ده‌خه‌مه‌وه شوینی خۆی، چه‌زده‌که‌م ئه‌وه‌شت
پێ بلیم که من هه‌میشه ده‌رگاکی به‌دوای خۆمدا داده‌خه‌مه‌وه...
به‌راست، خۆ تۆش ئیترگه‌وره‌بوویت. کۆنه سه‌رباز... سه‌وزه و میوه بو
له‌ش باشه، به‌لام پێم وانیه پیت خۆش بی‌ت که ببیت به‌ میوه‌یه‌ک.
ئه‌مپۆکه من زۆر له‌وه دل‌نیانیم که ئه‌و ئه‌و قسانه‌ی کردبی‌ت. به‌لام
هه‌نده‌م له‌یاده که به‌رله‌وه‌ی بچیت ناو جیگاوه، به‌چه‌ند وشه‌یه‌ک
ئاگاداری کردمه‌وه... ئه‌و وشانه‌ش ده‌رباره‌ی خواردنه‌وه
ئه‌رخه‌وانیه‌که و کاغه‌زه‌کانی "فرۆد" بوون.

کورته بنه کان ئەو پرستانه یان بیریکه ویتەوه که 150 سال له مه و بهر گوتویانه.

تهنها یهک بوار مابوووه؛ ئەگەر هیشتام جۆکەر هەر له ژياندا بێت، ئەوا پێیتێده چیت یاری جۆکەر که ی له یاد مابیت.

دهمزانى که ناچارم و ده بوايه دايك و باوكم پازيبكردايه كه له رېگهى گه رانه وه ماندا به "دۆرف" دا برۆشتينايه ته وه بۆ نه رويج.

هه رچه نده پشوو كه ی باوكم خه ريكبوو كۆتايى پێده هات و له و رېگايه شه وه به ته وا وه تى دوور ده كه وتينه وه. ده شبوايه به بێ ئەوه ی

كتیبه بچكۆله كه م نيشانبدانايه، پازيم بكردنايه.

زۆرم پيخۆش ده بوو گەر به لای نانه واخانه بچكۆله كه دا تپه پريمايه ته وه و به و نانه وا پيرهم بگوتايه؛ ئەوا هاتمه وه ... وا

ديسانه وه له ولاتی باكو ره وه هاتمه وه. باوكيشم له گه لدايه ... ئەوه كورپى تۆيه.

له كاتى نانخواردنى به يانيدا باسى سه ره كيما ن ده رباره ی باپيرهم بوو. له لای خۆمه وه بپيارمدا هه تا وه كو له نانخواردن نه بينه وه، به

هيج شيوه يهك له و باره يه وه هيج شتيك نه دركینم. به لām هه ستيشم ده كرد گومانيان له لا دروستبوو بێ، به تايبه تيش پاش ئەوه ی كه ميک

له ناواخنى كتيبه بچكۆله كه م بۆ دركاندن. به هه رحال له ويدا بپيارمدا وازيان لیبهيتم تا به راشكاوى نانى به يانيان بخۆن.

دايكم رۆيشته ئەولا وه و ويستی كو پيک قاوه ی تر تتيكات، له و كاته دا به قوولى ته ماشاى باوكمم كرد و به مه به سه ته وه پيتم گوت؛

«باشبوو دايكمان له ئەسينادا دۆزيه وه. به لām بۆ ئەوه ی يارى كاغه زه كه مان به ته وا وه تى بكریته وه، كاغه زيکی تريشمان نوقسانه. وا

من ئەو كاغه زه شم دۆزيوه ته وه»

تايبه ته به پيگه ی په رتووک

باوكم به شپزه بيه كه وه ته ماشايه كي دايكمى كرد، ئينجا سه يريکی منى كرد و گوتی؛

«ئەويان چيه هانس تۆماس؟ بۆم باس بکه»

رېک ته ماشاى ناو چاويم كرد و گوتم؛

«ئەو نانه وايه ت له ياده كه له شارى "دۆرف" دا ساردیه كه و چوار سه مونه كه ی دامی؟ له بيرته تۆ له و كاته دا له خانه ی "قالده مار"

له گه ل خه لكانى ئاواييه كه ی دۆرفدا عاره قى "ئه لپ" هكانت ده خوارد وه؟»

سه ريکی بۆ له قاندم و منيش گوتم؛

«ئەو نانه وايه باوكى راسته قينه ی تۆيه»

«قسه ی قۆرا!»

هه ره كه ئەسپيک كه تازه پايده هيئن، فيشكه يه كي لي به رزبو وه وه، به لām له هه مان كاتيشدا ده مزانى قسه كه مى هه روا به ئاسانى

وه رنه گرتبوو.

ئەوجا گوتم؛

«به پيويسى نازام ئا ئيستاكه چيتر له سه ر ئەو بابته برۆين، به لām هه زده كه م هينده ت پي بلیم كه من له سه دا سه د دلنiam له وه»

دايكم گه رايه وه سه ر ميژه كه مان و هه ر كه بۆ ده ركه وت باسى چي ده كه ين، يه كسه ر هه ناسه يه كي قولى هه لكيشا. راسته باوكم

به شيوه يه كي تووند وه لāmى دامه وه، به لām له گه ل ئەوه شدا يه كتريمان باش ده ناسی... من ده مزانى كه ئەو به رله وه ی له قسه كانم

بكو ليته وه، هه روا قسه كانم به تو ره هات وه رنا گريت. هينده شى ده زانى كه منيش جۆكه رم و جارنا جار يک سه رنجى شتيکی ورد ده دم كه

مانايه كي گه وره ی هه يه.

تایبته به پنگه پرتوک

دواتر گه‌یشینه ئه‌وه‌ی باوکم ته‌له‌فونیک بو نه‌نکم بکات. نازانم باوکم له‌به‌ر قسه‌کانی من بوو که ویستی ته‌له‌فونی بو بکات، یان ته‌نھا ویستی پپی بلیت که دایکمان له ئه‌سینادا دۆزیوه‌ته‌وه. به‌هه‌رحال نه‌نکم له مال‌ه‌وه نه‌بوو، له‌به‌رئ‌ه‌وه ته‌له‌فونی بو پوره "تینگرید" کرد، ئه‌ویش به باوکمی گوت که نه‌نکم له ناکاودا ده‌ستی له هه‌موو شتی که هه‌لگرتوو و به‌ره‌و ناوچه‌ی "ئه‌لپ" ه‌کان سه‌فه‌ریکردوو.

هه‌ر که گویم له‌و باسه‌ بوو، فیکه‌یه‌کی دوردریژم لیدا و گوتم؛ «ئه‌و پیاوه‌ی که سه‌مونه‌که دروستده‌کات، له‌ده‌سکیکی ئه‌فسوناویه‌وه قسه‌ده‌کات و به‌و شیویه‌ش ده‌نگی له‌دووری سه‌دان میله‌وه ده‌بیستریت»

باوکم به سه‌رسامیه‌وه ته‌ماشایه‌کی کردم، هه‌ر ده‌تگوت له یه‌ک کاتدا پووبه‌پرو هه‌موو مه‌ته‌له‌کانی جیهان بوته‌وه. ئه‌وجا گوتی؛ «تو له‌وه‌پیش هه‌مان ئه‌و رسته‌یه‌ت نه‌گوت؟» منیش له‌وه‌لامدا گوتم؛

«به‌لێ گه‌وره‌م له‌وه‌وپیشیش ئه‌و رسته‌یه‌م گوت. ده‌زانیت چی... رپیته‌ده‌چیت ئه‌و نانه‌وا پیره دواتر له‌وه تیگه‌یشتییت که چاوی به کورپی کوره‌که‌ی که‌وتوو. به‌راست... خو تۆشی بینی، وه‌ک ده‌لین خوین قه‌ت نابیت به‌ ئاو، پیاوه پیره‌که. به‌پروای من له‌وانه‌شه پاش ئه‌و هه‌موو ساله هه‌روا ویستیتی ته‌له‌فونیک بو نه‌رویج بکات، کێ ده‌زانیت؟ به‌تایبه‌تیش پاش ئه‌وه‌ی کورپی که‌لکی "ئاره‌ندال" سه‌ردانی نانه‌واخانه‌که‌ی ده‌کات. ئه‌گه‌ر واش بووبیت، ئه‌وا رپیته‌ده‌چیت که پپی وابووبیت خو‌شه‌ویسته‌ی کۆنه‌که‌ی له شاری

پاش نه‌ختیک هه‌روا به‌ئاسانی پرسیاریکی لی‌کردم و گوتی؛

«باشه‌ تو له‌ کوپوه ده‌زانیت که ئه‌و باوکی منه؟»

نه‌متوانی پپی بلیم که من راست و دروست ئه‌و شته‌م له کتبی به‌چکۆله‌که‌دا خویندۆته‌وه. له‌بری ئه‌وه باسی ئیواره‌ی پیشووترم کرد و گوتم؛

«به‌ر له هه‌موو شتی که ناوی "لودفی" بووه»

باوکیشم گوتی؛

«جا ئه‌وه چیه... ئه‌و ناوه هه‌تا بلیت له ئه‌لمانی و سویسرا دا ناویکی باوه»

«وايه، به‌لام نانه‌واکه ئه‌وه‌نده‌شی پی‌گوتم که له‌کاتی شه‌ری جیهانی دووه‌مه‌دا له شاری "گریمستاد" دا بووه»

«به‌راست ئه‌وه‌ی پی گوتیت؟»

«نه‌ک به نه‌رویجیه‌کی پاراو. به‌لام که من گوتم خه‌لکی "ئاره‌ندال" م، هاواریکی لی‌به‌رزبووه و گوتی منیش له‌و "شاره‌ ناشیرینه‌دا" زیاوم. من وای بو ده‌چم که مه‌به‌ستی له "گریمستاد" بووبیت»

باوکم سه‌ریکی بو راوه‌شاند و گوتی؛

«گریمستاد" واته "شاریکی ناخۆش" یان "شاریکی ناشیرین" یان شتی که له‌و باب‌ه‌ته. له‌وانه‌شه مه‌به‌ستی له "ئاره‌ندال" بووبیت... به‌لام هانس تۆماس له‌و کاته‌دا سه‌ربازیکی زۆری ئه‌لمانی له "سیورلاند" دا بوون»

منیش گوتم؛

«بیگومان، به‌لام ته‌نھا یه‌کنکیان باپیره‌ی من بووه. ئه‌و یه‌که‌ش نانه‌واکه‌ی "دۆرف" ه. من خۆم هیچ گومانیکم له‌وه نیه»

www.pertwk.com

"دورف" دا دیسانه وه کلپه ی لیجه لېستیتته وه، ههروهک چوڼ له ئه سینادا روویدا»

بهو شیوه یه ش به پله به ره و "دورف" کهوتینه پئی. باوکم و دایکم لهو باوه په دانه بوون که ئه و نانه وای پیره باپیره م بیته، به لام له هه مان کاتیشدا ده یانزانی که هه رگیز ناتوانن به ئاسووده یی بزین ئه گهر به ته و اوته تی له و بابه ته نه کۆلنه وه.

گه یشتینه "کۆمۆ" و ههروهک جاری پئشو له ئوتیله بچکۆله که ی "بارادیللو" دا بو مانه وه ی شه ومان لاماندا. ئه و کاته ش شاری یاریه که ی لی نه مابوو، نه ژنه فالگره وه که دیاربوو، نه شته کانی تریش. به لام دلم به وه خوشبوو که دیسانه وه ژوریککی ته نه یان بو گرتم. هه رچه نده پاش ئه و هه موو پئیگایه ژور ژور هیلاک بوو بووم، به لام له گه ل ئه وه شدا بریارمدا به رله وه ی بخه وم کتیبه بچکۆله که ته و او بکه م.

تایبه ته به پتگی په ټوک

هه شتی کوپ

...ئهم جیهانه چ په رجویه کی مه زنه، نازانم بگریم یان پئیکه نم...

هه ستامه سه ری و خو م گه یانده به رده م هه یوانه بچکۆله که ی به رده م کوخه که. نه مده توانی هه روا به ئاسانی به پئیکوپیکی برۆم به پیه، چونکه له هه موو شوینیکی له شمدا تامه جوړا و جوړه کان هیرشیان بو ده هینام. له شانی چه پمه وه تامی شلیکیکی خوشم ده کرد، هاوکات تامیکی تی که لی تر ییه کی ترش و لی مویه ک له ئه ژنوی راستمه وه به رزده بووه وه. تامه کان هینده زوو زوو به له شمدا ده هاتن و ده چوون، بو م سه خت بوو هه ر هه موویان بناسمه وه.

له دلی خو م دا ده مگوت "له م کاته دا له هه موو شوینیکی سه ر ئه م زه ویه دا خه لکی نان ده خو ن. گهر سه رجه می هه موو تامه کان کو بکه ینه وه، ئه و ا چه ند هه زار تامیکی جیا وازمان ده ست ده که ویت. من له ویدا هه ستم ده کرد که تامی ئه و هه موو خوار دانه بکه م... ده تگوت به یه کجار تامی هه موو ئه و شتانه ده که م که هه موو مرو قایه تی له سه رانسه ری جیهاندا ده یخو ن".

ورده ورده به ره و دارستانه که ی سه رو کوخه بچکۆله که پویشتم. پاش ئه وه ی تامه کانی له شم هیور بوونه وه، هه ستیکی هینده سه یرم له لا دروستبوو که هه تا ئیستا که ش هه ر له گه لمدایه.

ئاوړیکم له ئاوا ییه که دایه وه و ئه و جا بو یه که مین جار هه ستم به په رجوی مه زنی جیهان کرد. خو م به خو م ده گوت "چونه ئیمه ی مرو ف لی ره دا ده ژین؟" ده تگوت شتیکی نویم دوزیوه ته وه، به لام ئه و شته ی که دوزیمه وه له راستیدا هه ر له سه رده می مندالیمه وه له به رده مدا بوو.

تایبه ته به پښه پرتو

پېموايه له گهډل گه وره بوونماندا نه زمونه هستيه کان مه ستمان بکهن".

تهنها له ويدا به ته واوه تي زانيم که کورته بڼه کاني سهر دوورگه خه يالیه که به چ شيويه که ژياون. و ازانم له ناوه ياندا سنووري کيان بو خويان کيشابوو و ده يان زاني تا چ راده يه که بويان هه يه نه ينيه قوله کاني نه ژيانه تا قيبکه نه وه (له وانه شه له بهر نه وه بو بويت که سهرده مي منداليان نه بو بويت). له کاتيکيشدا که نه به تاليه يان به خوارده وه نه رخه وانيه که پرده کرده وه و هه موو تا که روتیک لييان ده خوارده وه، به لامه وه سهر نه بوو که له دوا جarda له نيو شته کاني چوارده ورياندا ونو بوون. ههر له ويدا له وه تيگه يشتم که کاتي خو "فرود" و "جوکر" هه ستیان به چ سهرکه وتنیکي مه زن کردوه که توانيويانه واز له و خوارده وه نه رخه وانيه به يئن.

ئاسکه کيويه که بو ماوه ي يه که دوو چرکه سهر يکی کردم و دواتر بو دهرچوو و خويکرد به ناو دره خته کاندا. بو ساتيکي کهم هه موو شتيک ئارام و بيده نگبوو، به لام له نا کاودا بولبولیک به دهنگيکي نه فسوناويه وه که وته خويندن. سهرم له وه سورما بوو که له شيکي بچکوله ي وه که نه به چ شيويه که جيگای نه هه موو هه وا و موسيقيايه ي تيدا ده بيته وه.

له دلي خومدا گوتم "نه جيهانه چ په رجويه کی مه زنه، نازانم بگريم يان پيکه نم. له وانه يه و ابا شتر بيت هه ردو وکيان پيکه وه بکهن، به لام سانا نيه له هه مان کاتدا پيکه نين و بشگرين".

له ويدا ژنه جوتيار يکی ئاوايه کهم بيرکه و ته وه. ته مه ني تهنه نوزده سلانه، که چي چهنه روتیک له مه و بهر به خو ي و کورپه يه کی ساواوه خويکرد به نانه واخانه که دا، که که ي تهنه دوو سي هفته يه که له

هه ستمده کرد تا نه و کاته له سووکه خه ويکدا ژيايم، ژياني سهر زه ويم وهک سور يکی سر بووني دورودر يژ ده هاته بهرچاوم.

له دلي خومدا گوتم "من هه م!"، من که سيکي پر له ژيانم و له ژير ئاسمان يکی شيندا ده ژيم. نه وه يه که مين جارم بوو له هه موو ژياندا که له مرو ف تيگه م. له هه مان کاتي شدا ده مزاني گهر به رده وام له و خوارده وه سهره بخومه وه، نه وا هيواش هيواش نه وه هه ستمه نامي ني و له دوا جاري شدا به ته واوه تي ونیده که م. نه گهر چهنه جاريکي زور تامي هه موو شته کاني نه جيهانه بکهن، نه وا له ناوياندا ونده بم. دوا جاريش وام لييه ت که هه ست به بووني خوم نه که م. ئا... وهک ته ماتيه که م ليديت، يان ده بمه دار هه لوژيه که.

له سهر کوته له داريک دانيشتم. پاش نه ختيک ئاسکه کيويه که له ناو داره کانه وه هاته دهر وه. به لامه وه شتيکي سهر نه بوو، چونکه هه ميشه له دارستانه کاني چوارده وري "دورف" دا ئاسکه کيو ي خويان نيشانده دا. به لام هه تا وه کو نه و کاته به و شيويه نه مبيني بوون، چ بوونه وه ريکي سهر بوو به لامه وه. بيگومان له وه و پيش ئاسکه کيويم بينبوو، من تا راده يه که هه موو روتیک ده مبينين. به لام هينده م نه ده بيني که ههر ئاسکي کيان تابل ييت شتيکي نه فسوناوي و پر نه ينيه. له ويدا هينده م بو روونبو وه که بو چي کاتي خو ي به و شيويه نه مده بينين؛ کاتي خو ي هينده به و ردي ته ماشام نه ده کردن، چونکه زوو زوو ده مبينين.

خوم به خوم ده گوت "هه موو شته کاني تريش ههر وان، هه موو شته کاني تري جيهانيش به و شيويه ن. هه تا نه و کاته ي که مندالين، تواناي نه وه مان هه يه که هه موو شته کاني چوارده و رمان به ته واوه تي بينين. به لام دواتر هه موو جيهان به لامانه وه ده بيته خوويه که.

تایبەتە بە پتەوی پەرتووک

بەسبوو، ھەستەمە کرد دەنگی ئەو بۆلبولەم بەسبوو کە جارجارێک دەبخویند.

بۆ خۆم ھەر دانیشتبوو و لەناکاودا لەو نزیکانەو گۆیم لە زرنگە شتێک بوو. سەرم ھەڵبڕی و کورپێکی کورتەبەلام بینی، لەنیوان دارەکانەو سەرەتاتکیی لێدەکردم. لەو کاتەشدا کە زانیم "جۆکەر"، خەریکبوو دڵم لە قەفەزە ی سەنگمەو بەیتە دەرەو.

بەرەو پووم ھات و لە دوری دە بۆ پانزە مەتریکەو گوتی؛
«تامیکی خۆشی ھەیە!»

زمانیکی بەلێو بەچکۆلەکانیدا ھینا و گوتی؛
«تینویەتی خۆت بە خواردنەو خۆشە کە شکاندوو؟ جۆکەر دەلێت "خۆشە خۆش!"

ھێشتام سەرتاپای ھەموو چیرۆکی دوورگە خەیاڵیەکەم لەیادبوو، لەبەرئەو ترسم لێنەنیشت. بەو شێوەیەش ھەر زوو ھیور بوومەو و چیتەر بینینی ئەو سەری نەدەسورمانم. ھەستم دەکرد لە خۆمان بێت و سەر بە ھەمان شت بین. بەتایبەتیش لەو کاتەدا کە خۆشم وەک جۆکەری دەستە یاریەک دەبینی.

لەسەر کۆتەلە دارە کە ھەستامە سەرپێ و بەرەو پووی پۆیشتم. چیتەر چاکەتە وەنەوشەییەکە لەبەردا نەبوو کە زەنگۆلەکانی پێوہوو. بەلکو دەستێک جلی قاوہیی باوی لەبەردا بوو و خەت خەتی پەشی پێوہوو.

بۆ تەو قەکردن دەستم بۆ پراکیشا و گوتم؛
«ئەزانم تۆ کێیت»

دایکبوو. من لەو پێش لە ژیاندا گرنگیم بە منداڵی بچکۆلە نەدابوو، بەلام تەماشایەکی ئەو کۆرپەییەم کرد و نیگایەکی پڕ لە پامان و سەرسورمانم لە چاوانیدا بەدیکرد. ئەو کاتە ئێتر من ھێندەم بەسبوو... ھەروا لەسەر پەگی دارە کە دانیشتبوو و گۆیم بۆ چەھچەھە بۆلبولە کە شلکردبوو، لەو کاتەدا پووناکی خۆر بالی بەسەر بەری ئەو بەری ئاواپیە کەدا کیشا... پێک لەویدا خەیاڵی سەیر بە مێشکەدا ھات، خۆم بە خۆم دەگوت ئەگەر ئەو منداڵە کۆرپەییە بیتوانیایە قسەبکات، ئەوا لەوانەییە بیگوتایە "من ھاتوومەتە ناو جیھانیکی سەیرسەمەرەو". من خەیاڵم لەلای دایکی بوو و پیرۆزباییم لێکرد، بەلام لەراستیدا دەبواوە پیرۆزباییم لە منداڵە ساواکە بکردایە. دەبواوە لەگەڵ ھاتنە دنیای ھەموو منداڵێکدا سەرمان بۆ دابنەوانایە و بمانگوتایە؛ "بەخیر ھاتی بۆ ئەم جیھانە، گیانە! تۆ ھەر یە کجار بەختەو ھەریت، چونکە لەدایک بوویت". ھەروا دانیشتبوو و پێم وابوو مایە دلتەنگی بێت کە ئێمە مەرۆف بەو شێوەیە دروستبووین کە بە شتێکی گەورە وەک ژیان پادیین و دەبێتە خوویەک لەلامان. دواتریش پۆژیک لە پۆژان بوونی خۆمان وەک شتێکی ئاسایی دەبینین، لێرەشەو... ئاخ... لێرەشەو چیتەر ھەتاوہکو ئەو کاتە ئەم ژیانە بەجێدەھێلین بیری لێناکەینەو.

لەپێکدا لە سەرتاپای لەشەدا ھەستم بەتامیکی شلیک دەکرد. راستە تامیکی خۆشبوو، بەلام تامەکە ھێندە زۆربوو خەریکبوو بمرشێنیتەو. بەتەواوەتی ھەستم کرد کە چیتەر پێویستم بە خواردنەو ئەو شلە ئەرخەوانیە نیە. دەزمانی کە بینینی ئەو تووتەرکانە دارستانە کە و سەردانیکی چکۆلە ئاسکە کێویەکەم

تایبته به پنگه پرتووک

داوه تی. جوکەر ده لیت زه پهبینیکی نایابه. ئه وه ده لیت له نایابترین شوشه دروستکراوه. چونکه که شوشه یه کی ماسی کۆن ده شکیت، ده توانین پارچه یه کی بخنینه گیرفانمانه وه»

له مه بهستی ئه وه کورته بنه یه تی نه گه یشتیم، به لام لیم نزیکیبووه وه و به هیواشی چهند وشه یه کی به گویمدا چرپاند و گوتی؛

«ده بیته هه موو باسی کاغه زه کانی "فرود" له کتی بیکی بچکوله دا بنووسریته وه. دواتریش ده بیته بخریته ناو سه مونیکه وه، چونکه ماسیه پرته قالیه کان نهینی دوورگه که ده رناخن، به لکو سه موننه که ئاشکرای ده کات. جوکەر ئاوها ده لیت. ته واو!»

له ویدا گوتم؛

«به لام خو ناکریت سهرتاپای چیرۆکی کاغه زه کانی فرود بخریته ناو سه مونیکه وه»

له دل وه قاقای پیکه نینیکی لی به رزبووه وه و گوتی؛

«برادر... ئه وه که وتوته سهرئوه ی سه موننه که ت چهنده گه وره یه، یان کتی به که ت چهنده بچکوله یه»

«چیرۆکی دوورگه خه یالاویه که... و هه موو شته کانی تر... هینده دورودریژه گهر بنووسریته وه کتی بیکی گه وره ی لی ده رده چیت، که واته ده بیته بخریته ناو سه مونیکه یه کجار گه وره وه»

به نیگایه کی مه کراویه وه ته ماشایه کی کردم و گوتی؛

«جوکەر ده لیت هینده دلنیا نه بین باشه. دیسانه وه ده لیت ئه وه خویه کی خراپه. ئه گهر پیته کانی کتی به که به ئه ندازه یه کی بچکوله بنووسریته وه، ئه وا پپو یست ناکات سه موننه که هینده گه وره بیته» به لام من سوربووم له سهر قسه که ی خوّم و گوتم؛

له و کاته دا که دهستی بهر دهستم که وت، گویم له زرنگه یه کی هیواشی زه نگوله کانی بوو، ئینجا زانیم که هه روا ده ستیک جلی به سهر جله کۆنه کانی دا له بهر کردوه. هاوکاتیش هه ستمکرد دهستی ههروهک شه ونمی به یانیان سارده.

ئه وجا گوتی؛

«پیم خۆشه ته وقه له گه ل سهر بازه که ی ولاتی باکوردا بکه م»

له کاتی قسه کانی دا خه نده یه کی زور سهر که وته سهر لیوه کانی. دانه بچکوله کانی ههروهک دیوی ناوه وه ی سه ده فیک ده دره وشانه وه، پاشان له سهر قسه کانی به رده وامبوو و گوتی؛

«چونکه ئیستاکه نۆبه ی ئه وه کورپه یه که بژی. پیرۆزبایی پۆژی له دایکبوونت لی ده که م برای ئازیز!»

منیش وه لام ده یه وه و گوتم؛

«به لام... به لام ئه مپۆ پۆژی له دایکبوونی من نیه»

«جوکەر ده لیت هییییی! ئه وه ده لیت ته نها یه ک که رته له دایک نابین. دوینی شه و نانه وایه کی نوئ له دایک بوو، جوکەر ئاگای له وه یه، هه رله به رته وه شه که پیرۆزبایی پۆژی له دایکبوونی لی ده کات»

دهنگی ههروهک نوزه نوزی بوو که شوشه یه ک ده هاته بهرگویم، دهستم له ناو دهسته سارده که یدا به ردا و گوتم؛

«هه موویم... هه موویم بیستوه... ده رباره ی باسی تو و فرود و ئه وانی تریش ده زانم...»

«بیگومان، ئه مپۆ "پۆژی جوکەر" برادر. سه یینیش باز نه یه کی نوئ ده ستپیده کاته وه. ئه وجا پاش 52 سالی تر نۆبه ی که رته یکی تر دیت. ئه وه کاته ش کورپه که ی ولاتی باکور بوته پیاویکی گه وره. به لام به رله وه دیته شاری "دورف". به راستی شتیکی باشه که ئه وه زه پهبینه یان

تایبته به پنگه پرتووک

له به رده ستیاندايه، به لام نایبین. له وانیه راست بیت که ئه لبرت نهینیه کی گهره ی هشاردابیت. به لام نهینیه هره گهره که ئه م جیهانهیه.

دهمزانى ئیتر من ههرگیز له "خانه ی قالدەمار"دا که پرتیکی تر شەراب ناخۆمهوه. دهمزانى که پۆژیک له پۆژان ئیدی ئه وان باسی من دهکهن و له پاش چەند سالتیکش دهمه تاکه جۆکه ری ئاوايیه که. دواتر خۆم گه یانده وه ناو جیگا بچکۆله کهم و ههتا پاش نیوه پۆیه کی درهنگ بو ی خه وتم.

«پیم وانیه هیچ که سیک بتوانیت به و ئه ندازه بچکۆله یه کتیبیک بنووسیته وه. دوا ی ئه وه ش ته نانه ت ئه گهر به و شیوه یه ش بنووسریته وه، له و بره وایه دا نیم هیچ که سیک بتوانیت بیخوینیته وه» «جۆکه ر ده لیت باشتره کتیبه که بنووسریته وه. له راستیدا هه قی خۆیه تی هه ر ئائیستا که ده ستی پی بکری ت. بچوک کردنه وه ی پیته کانی ش گرفتیکی گهره نیه، ئه وه خۆی له کاتی خۆیدا چاره سه رده کری ت. ههروه ها ئه و که سه ی که زه ره بینه که ی پییه، ده توانیت پیته کان ببینیت»

سهیری کی دۆله کهم کرد. له وه ره وه پرووناکیه کی رهنگ ئالتونی وه ک فهرشیک خۆی به سه ر ئاوايیه که دا کیشابوو.

کاتی کش که ئاورم له جۆکه ر دایه وه، ونبووبوو. به په له ته ماشایه کی ئه ملاولای خۆم کرد، به لام ئه و زۆرزانه بچکۆله یه ههروه ک ئاسکه کیویه که به په له خۆی له ناو درهخته کاند ا ونکردبوو.

له و کاته شدا که به ره و کوخه که رۆیشتمه وه، به ته وا وه تی شه که ت و ماندوو بووبوم. له ناکاویشدا خه ریکبوو هاوسه نگیم تیکبچیت، چونکه خه ریکبوو قاچی چه پم له سه ر به ردیک دابنیم و ریک له و کاته دا تامیکی یه کجار به هیزی گیلان هاته ناو ئه و قاچه مه وه.

بیرم له براده ره کانی ئاوايیم ده کرده وه، له دل ی خۆمدا ده مگوت "خۆزگه ئه وانیش به مه یان ده زانی. پاش ساتیک هه موویان له "خانه ی قالدەمار"دا کۆده بنه وه. ئی خۆ هه ر ده بیت باسی شتیکش بکه ن... بیگومان هه ر باسی ئه و نانه وا پیره ش ده کهن که له کوخیکی داریندا له سه رو ئاوايیه که وه به ته نها ده ژی. له و بره وایه دام که هه موویان ئه و نانه وایه وه ک که سیک سهر ببینن، هه ربۆیه پیی ده لین شیتولکه یه. به لام له راستیدا خۆیان له ناو گهره ترین مه ته لدان. مه زنترین مه ته ل

نۆی کوپ

...جيهان هيئده كړچ و كاله كه نايه ويټ گوي بۆ باسي كاغه زه كاني
فرود شلېكات...

هر به سهرې په نجهې دوشاومزهم هه ستمكرد كه گه يشتوومه ته
دواهمين په رهې كتيبه كه. دواهمين په ره به يټي ناسايي
نووسرابووه و له بهرئوه زه په بينه كه له سهر ميژه كه تهنيشتمه وه
دانا و وهك كتيبيكي ناسايي خويندمه وه²⁷.

كوپه كه... لهو كاته نزيك ده بينه وه خهريكه كه تو ديټه شاري
دورف، بۆ ئوهي نه يني كاغه زه كاني فرود و دوورگه خه ياليه كه
به ريت. وا من نووسيم هه موو ئه و شتانه ي له يادمبوون كه ئه لبيرت
كاتي خو ي گيړايه وه بوم. شهو دوو تيپه ري به دواي قسه كانيدا و مرد
پياوه پيره كه، منيش به نانه واي داهانووي نواييه كه بوم.
يه كسهر كه و تمه نووسينه وه ي چيروكي خواردنه وه ئه رخه وانيه كه و
برپاريشمدا كه به نه رويجي بينووسمه وه. له بهرئوه بوو كه تيگه يټ
ليي تو، هه روه ها بۆ ئه و ه ش بوو كه خه لكاني نوايي نه توانن تيگه ن
ليي ئه گهر كتيبه كه به رده ستيان كه وټ. ئيستاكه نه رويجيم هه مووم
كردوه ياد.

پيم وانه بوو بتوانم بگرم په يوه ندي پټانه وه بۆ نه رويج. نه مده زاني
لينا من چون پيشوازي ده كات. نه شمده ويرا كونه پيشيني بشكينم من.
ده مزاني من پوژيكي له پوژان تو بۆ لاديكه ديټ.

²⁷ ئيره دا باپيره ي "هانس" به نه رويجيه كي خراپ قسه ده كات و.

تايبه ته به پيگه ي پرتووك

كتيبه كه م به ئاميريكي ناسايي تايپ نووسيه وه. بوو مه حال به پيتي
چكوله بنووسريته وه. به لام چهند حهفته يه كه له مه و بهر بيستم له
بانكي نوايي سهره ئاميريكيان هاتووه بۆ. ئاميريكي بوو كه ده كرد
كوپي و هه موو جاريكش كوپي له دواي كوپي ده بوو بچوكتر. په ره كاني
خوم كرد كوپي هه شت جار و دواتر پيگه وه نووساندمن و هر زور
بچكوله كتيبيكم ده ستمك وټ. تو ش كوپه كه م... و ازانم جوكر بچكوله
زه په بينه كه ي دايټي، وايه؟

من كه ته واي چيروكه كه م نووسيه وه، لهو كاته دا رسته كاني ته نها
"هانس" ي نانه وام له ياد بوو. به لام نامه يه كم دويټي هات بۆ. هه موو
ياري جوكره كه ي نووسرابووه تيايدا. بيگومان جوكر نارد بوو.
هر پاش ئه و ي تو له دورف بوو يټ، كردم ته له فون بۆ لينا. له وانه يه
هه موومان به يه كه بگه ينه وه پوژيكي له پوژان.

ناخ... ئيمه ي نانه واكاني دورف هه موومان چهند "جوكر" يكين و هر
يه كه مان سه يروسه مه ره چيروكيكي پييه. ئه و چيروكه ش نابيت
هه رگيز بالي ليپرويت و بفرټ وهك چيروكه كاني تر. به لام هه روهك
هه موو جوكره كان (چ له ياري كاغه زي بچكوله دا و چ له ياري
كاغه زي گه و ره دا) ده بيت به مروقه كاني چواره و رمان ئه و نده بلين
كه زيان حه كايه تيكي سهره و ناچيټه ئه قلله وه. ده زانين ناسان نيه
چاوي مروقه كان بكه ينه وه و به چاوي خويان بينن كه زيان چنده
سه رسوپه ينه ره. به لام به رله و ي ئه و شته ي به رده ميان وهك مه ته ليكي
بينن، جيهان هيئده كړچ و كاله كه نايه ويټ گوي بۆ باسي
كاغه زه كاني فرود شلېكات كه له سهر دوورگه خه ياليه كه دا پرويدا.

ده بيت پوژيكي له پوژان له "ولاتي به يانيدا" هه موو جيهان ده رباره ي
بچكوله كتيبه كه ي من ببيستن. به لام هه تا ئه و كاته ده بيت هر 52

www.pertwk.com

سال کەرەتیک چەند دلوپیک لە ئەرخبەوانیە خواردنەوێکەوێتە درەوێ.

هەرەوێ هەبە شتیکێ تریش کە تۆ نابێت بکەیت لەیادت؛ جۆکەر لەم جیھانەدایە. هەموو کاغەزەکانی ئێو یاریە گەورەییەش کوێریشبن ئێگەر، ئێو جۆکەر هەمیشە برۆی دەبێت بەوێ کە چەند مەوۆتیک چاوی دەبێت کراوێ.

ئیدی خوات لەگەڵ کۆرەکەم. لەوانەبە دۆزبێتەوێ دایکت لەولاتی خواروودا. دواتریش کە گەورەتر بووێت دێتە شارێ "دۆرف".

دوا لاپەرە کتیبە بچکۆلە کە تیببێنەکانی جۆکەر کە لە پۆژی یاریە گەورەکە جۆکەر دا لەلای خۆی هیشتوونەتەوێ، ئێو قسانەبە کە کورتەبەکانی دوورگە خەیاڵیە کە چەندەها و چەندەها سال لەمەوبەر گوتووێنە.

تایبەتە بە پێگە پەر تووک

یاری جۆکەر

کەشتیە چارۆکەدارە کە بە بارە زیوێکەبەوێ لەناو دەریای توپەدا نغووم دەبێت. دەریاوانە کە دەگاتە دوورگەبە کە گەورەتر و گەورەتر دەبێت. لە گیرفانی کراسەکەیدا دەستەبە کە کاغەزی تێدایە و دواتر بۆ ئێوێ و شک ببەوێ لەبەر خۆدا دایاندەنێت. 53 وێنە بۆ ماوێ چەندین سال دەبنە هاوێ کۆری شوشەچێکە.

بەرلەوێ پەرنگەکان کال ببەوێ، 53 کورتەبە لە فەنتاسی دەریاوانە تەنیاکەدا دادەپژرێن. کەسایەتیە سەیرەکان لە ئاگایی "مێستەردا" هەلەپەرێن. ئێو کاتە کە "مێستەر" دەخەوێت، کورتەبەکان ژیانی تایبەتی خۆیان بەسەردەبن. لەبەیانەکی خۆشدا، پاشا و کۆر لە زیندانی ئاگیدا دێنە درەوێ.

فەنتاسیەکان لەشوێنی دروستکردنیانەوێ دێنە درەوێ و دەپۆنە شوێنە دروستکراوێ کە کەسایەتیەکان لەقۆلی چاکەتی جادووبازەکەوێ دێنە درەوێ و لەپێکدا بەئاسمانەوێ هەست بەوێ دەکەن کە پەرلەژیا. فەنتاسیەکان یەک لەیەک جوانترن، بەلام جگە لە یەکیکیان هەر هەموویان مێشکیان لەدەستداوێ. لە هەموو کۆمەلەکەدا تەنھا یەک جۆکەری تەنیا دەتوانێت لە وەهەمە کە تیبگات.

خواردنەوێ پەرسنگدارە کە هەستەکانی جۆکەر دەوێستێنێت. جۆکەر ئێو خواردنەوێ تەفەکاتەوێ. ئێو بەبێ ئێو شلە پەرلەدروێ بەشتریک بێردەکاتەوێ. پاش 52 سال کۆرەزای خاوەنی کەشتیە تیکشکاوێ کە دێتە ئاوابیەکەوێ.

هەقیقەت لە کاغەزەکاندا. لە پاستیدا کۆری شوشەچێکە فێلی لە فەنتاسیەکانی خۆی کردوێ. فەنتاسیەکان بەشیوێکی نایاب لە

تایه ته به پښه پرتووک

له سغه ره که یدا به کار بیه پښت. زه پره بینه که پښک به نه اندازه ی پارچه شکاوه که ی شوشه ی ماسیه که یه. ماسیه پرته قالیه که نه پښی دوور که که نادر کښت، به لام سه مونه که ئاشکرایده کات. ئه و که سه ی که سه مونه که دروسته کات هر هه مان ئه و سهر بازیه که له ولاتی باکوره وه هاتووه.

هه قیقه تی باپیره که له کاغه زه کاندایه. چاره نووس وه کو ماریکی برسی وایه و له برسی تیدا خوی خوی ده خوات. قتووه که ی ناوه وه قتووه که ی دهر وه ده کاته وه، وه له هه مان کاتیشدا قتووه که ی دهر وه قتووه که ی ناوه وه ده کاته وه. چاره نووس وه ک گوله که له رم وایه، له هه مو لایه که وه وه ک یه ک گشه ده کات.

دواتر کوره که له وه تیده گات که ئه و پیاوه ی سه مونه که دروسته کات باپیره ی خویه تی و له هه مان کاتیشدا ئه و پیاوه ی که سه مونه که دروسته کات ده زانیت که ئه و کوره ی له ولاتی باکوره وه هاتووه کوره زای خویه تی. ئه و پیاوه ی که سه مونه که دروسته کات، له ده سکیکي ئه فسوناو یه وه قسه ده کات و به و شیوه یه ش ده نگی له دووری سهدان میله وه ده بیسترتیت. دهریاوانه که مه شروبه قورسه که تفده کاته وه. ئه و ژنه جوانه ی که ناتوانیت خوی بدوژیتته وه، کوره خوشه ویسته که ی خوی ددوژیتته وه.

یاری کاغه زه که نه فرینی نه وه کانه. هه میسه جوکه ری که هه لده که ویت که له فرتو فیله که تیبگات. نه وه به دوا ی نه وه دا دیت، به لام هه میسه زورزانیک به جیهاندا دیت و دهروات که دانه کانی کات ناتوانیت وردیبات. ئه و که سه ی که به باشی له چاره نووس تیده گات، ده مینیتته وه.

"میستر" هه لده که پښه وه. پاش ماوه یه کی که م "میستر" ده مریت، له راستیدا کورته بڼه کان ده یکوژن.

شازاده ی خور ئه و پښگایه ده دوزیتته وه که به ره و دهریا که دهروات. دوور که خه یالیه که له ناوه وه پا ده مریت. کورته بڼه کان دیسانه وه کولده دن. به ره وه ی هه کایه ته که کوتایی پییت، کوری نانه واکه بوی دهرده چیت.

زورزانه که له ولاتی خویاندا راده کاته پشت چند ئه مباریکی پیسی به ندره ری که وه. کوری نانه واکه به ره و شاخه کان راده کات و به نه پښی له لادییه کدا ده مینیتته وه. نانه واکه گه نجینه ی دوور که خه یالیه که ده شاریتته وه. ئه و شته ی که پرووده دات له کاغه زه کاندایه.

لادی که جیگای ئه و کوره بیده ره تانه ده کاته وه که دایکی به نه خوشی مردوه. نانه واکه خواردنه وه یه کی پرشنگداری ده دات و ماسیه جوانه کانی پیشان ده دات. کوره که پیر ده بیت و قزی سپی ده بیت، به لام به ره له وه ی بمریت سهر بازیکی به دبه خت له ولاتی باکوره وه پرووی تیده کات. سهر بازه که پاریزگاری نه پښی دوور که خه یالیه که ده کات.

سهر بازه که نه وه نازانیت که نه و کچه ی بو ته تک سهریان تاشیوه کورپکی جوانی ده بیت. کوره که ده بیت به ره و جیهانی دهریاوانی رابکات، چونکه کوری دوزمنه. دهریاوانه که ژنیکي جوان ده پښت و کورپکیان ده بیت، دواتر ژنه که ی به مه به سستی "خودوژینه وه" به ره و ولاته کانی خوارو و سغه ره ده کات. باوک و کور به دوا ی نه و ژنه جوانه دا ده که پښ که ناتوانیت خوی بدوژیتته وه.

کورته بڼه ده ست سارده که ئماژه بو پښگای لادی نه پښیه که ده کات و زه پره بینیک به و کوره دبه خشیت که له ولاتی باکوره وه هاتووه، هه تا

تایبته به پنگه‌ی پرتوک

که له کتیبه بچکوله‌که‌دا خویندمه‌وه. به‌لام ئایا به‌لای هه‌موو که‌سیکی تریشه‌وه هه‌ر هه‌مان شت نیه؟ راسته ژيانی سه‌ر زه‌ویمان کورت دیته به‌رچاومان، به‌لام له هه‌مان کاتدا به‌شداری میژوویه‌ک ده‌که‌ین که له‌دوای خۆمان ده‌مینیتته‌وه. چونکه ئیمه ته‌نها ژيانی تایبته‌ی خۆمان ناژین. ده‌توانین سه‌ردانی شوینه دیرینه‌کانی وه‌ک "دیلفی" و "ئه‌سینا" بکه‌ین. له‌و شوینانه‌دا ده‌توانین هه‌ست به‌و که‌سانه بکه‌ین که له‌پیش ئیمه‌وه له‌سه‌ر ئه‌م زه‌ویه‌دا ژیاون.

له‌په‌نجه‌ره‌که‌وه ته‌ماشایه‌کی ده‌ره‌وه‌م کرد، ده‌یروانیه سه‌ر باخچه‌یه‌کی بچکۆله. ده‌ره‌وه به‌ته‌واوه‌تی تاریکبوو، به‌لام له‌ناو می‌شکمه‌دا هه‌موو شتی‌کم به‌روونی ده‌بینی. پیمو‌ابوو هه‌ستی‌کی تایبته و ده‌گه‌نم هه‌یه و له میژووی مرۆقایه‌تی تیده‌گه‌م. له‌به‌رچاومه‌دا مرۆقایه‌تی یاری کاغه‌زه گه‌وره‌که بوو. له‌یاری کاغه‌زه بچکۆله‌که‌ی خیزانی خۆشماندا ته‌نها یه‌ک کاغه‌زی که‌مبوو.

له‌دلی خۆمه‌دا ده‌مگوت؛ بلییت باپیره‌م له شاری "دورف"دا ببینیته‌وه؟ بلییت هه‌ر له‌ئیستاوه داپیره‌م خۆی نه‌گه‌یاندبیتته لای ئه‌و نانه‌وا پیره‌؟

تاریکاییه‌که‌ی ده‌ره‌وه هیدی هیدی به‌ره‌و په‌نگی‌کی شین ده‌رویشته، له‌ویدا ئیدی به هه‌موو جله‌کانی به‌رمه‌وه له‌سه‌ر جیگا‌که‌م پال‌که‌وتم و خه‌وم لی‌که‌وت.

په‌ به‌دل هه‌زمه‌کرد باوکم پیک ئه‌و رسته‌یه بخوینیتته‌وه. پیمخۆشبوو وه‌ک به‌لگه‌یه‌ک بیخه‌مه به‌ر لوتی باوکم و پیی بلیم "ئه‌و وینه‌یه‌ی ده‌رباره‌ی ده‌سه‌لاتی روخینه‌ری کات له می‌شکته‌دايه، یه‌کجار ئاوها هه‌مووی هه‌ر په‌ش نیه وه‌ک ئه‌وه‌ی تۆ مه‌زنه‌ده‌ی ده‌که‌یت". کات ناتوانیت هه‌موو شتی‌ک وردوخاشبکات. جو‌که‌ریک له ده‌سته‌ی کاغه‌زه‌کاندايه و چه‌ند سه‌ده‌یه‌که دیت و ده‌چیت به‌بی ئه‌وه‌ی ته‌نانه‌ت دانیکی شیریشی بکه‌ویت.

هووها! به‌لای منه‌وه ئه‌وه خۆی له خۆیدا گه‌رانتيه‌ک بوو بۆ ئه‌وه‌ی که توانای سه‌رسوپمانی مرۆف له بوون هه‌رگیزاو هه‌رگیز کۆتایی پینایه‌ت. راسته تی‌رامانیکی ئاوها دیاریه‌کی به‌ده‌گمه‌نه، به‌لام له‌به‌رامبه‌ردا هه‌چ شتی‌ک ناتوانیت بی‌سپیتته‌وه. هه‌تاوه‌کو ئه‌و کاته‌ی شتی‌ک هه‌بیت که پیی بلیم میژوو و مرۆقایه‌تی و جو‌که‌ر به‌ئاره‌زووی خۆی تییدا بیت و بچیت، ئه‌و تی‌رامانه‌ش دووباره و سی‌باره ده‌رده‌که‌ویتته‌وه. له ئه‌سینای کۆندا "سوکرات" هه‌بووه، له‌شاری "ئاره‌ندال"یشدا من و باوکم هه‌بووین. بی‌گومان چه‌نده‌ها که‌سی تریش له شوینی تر و کاتی تردا هه‌بوون که ئیمه راسته‌و‌راست نایانناسین.

"هانس"ی نانه‌وا دوا‌هه‌مین رسته‌ی یاری جو‌که‌ره‌که‌ی له‌یادبوو. بی‌گومان ده‌بوايه له‌یادی‌بوايه، چونکه سی که‌ره‌ت ئه‌و رسته‌یه گوترایه‌وه، ته‌نها له‌به‌ره‌ئه‌وه‌ی "پاشای قه‌ره" ئارامی نه‌بوو و نه‌یده‌توانی دان به خۆیدا بگریت؛ "ئه‌و که‌سه‌ی که به‌باشی له چاره‌نووس تیده‌گات، ده‌مینیتته‌وه".

له‌وانه‌یه به‌پله‌ی یه‌که‌م ئه‌و رسته‌یه مه‌به‌ستی له جو‌که‌ر بووبیت، که بۆ ماوه‌ی چه‌ند سه‌ده‌یه‌که ماوه‌ته‌وه. به‌لام منیش هه‌ستم ده‌کرد له چاره‌نووس تیده‌گه‌م، هه‌لبه‌ته به‌هۆی ئه‌و چیرۆکه دورودریژه‌وه بوو

تایبته به پنگه پرتووک

کوری کوپ

...پیاویکی بچکۆله مان له ناویدا بینی، خه ریکی شته کانی پشته وه بوو
و له وه ده چوو به دواى شتیکیا بگه ریت...

بۆ پێش نیوه پۆی پۆزی دواتر به رهو باکور کهوتینه رێ، له سه ره تادا
هیچ شتیکی ترمان ده رباره ی باپیره م باسنه کرد، به لام دواتر دایکم
بێده نگیه که ی شکاند و گوتی؛

«هه رچی ده رباره ی نانه واکه ی "دۆرف" به لای منه وه قسه یه که ی
مندا لانه یه و باوه رم پێنیه»

له وه ده چوو باوکیشم هه ره وک دایکم ده رباره ی نانه واکه ی "دۆرف"
باوه رم پێنه کات، به لام له گه ل ئه وه شدا به رگری لیکردم، له به ره ئه وه
زۆرم پێخۆشبوو که وه لامی دایکمی دایه وه و گوتی؛

«به هه مان ئه و رێگایه دا ده رپۆینه وه ماله وه که لیوه ی هاتین.
له نانه واخانه که ی "دۆرف" یشدا کیسه یه ک سه مون ده کپین. خۆ چی
ده بێت... ئه و په ره که ی تیژی لیده خوین و ته واه. هه رچی ده رباره ی
"قسه ی مندا لانه یه"، ده بێت هێنده ببینیت که ماوه یه که ی دورودریژه
لیوه ی دووریت»

دایکم به مه به ستی هێمن کردنه وه ی باوکم ده ستیکی خسته سه رشانی
و گوتی؛

«مه به ستم له وه نه بوو»

باوکیشم گوتی؛

«وریابه... ئیستاکه من ماشین لیده خورم»

ئه وجا دایکم پووی له من کرد و گوتی؛

«ببووره هانس تۆماس... هه ر ئه وه نده یه که نامه ویت نا ئومید بیت
ئه گه ر نانه واکه ی دۆرف له ئیمه زیاتر ده رباره ی باپیره ت نه زانی»
له هه موو باریکدا ده بوایه سه مون خواردنه که مان تا دره نگانیکی
دوا بخستایه، چونکه بۆ ده مه و ئیواره ده گه یشتینه دۆرف. به لام خۆ
ده بوایه تا ئه و کاته شتیکیان هه ر بخواردایه. بۆ پاش نیوه پۆ باوکم
له شاری "بیللینزونا" دا لایدا و له کۆلانیکی باریکی نیوان دوو
چێشته خانه دا ماشینه که ی راگرت.

له و کاته دا که گۆشتی برژاوی گویره که و ما که رو نیمان ده خوارد،
هه له یه که ی گه وره م کرد... ده توانم بلیم له ماوه ی هه موو
سه فه ره که ماندا گه وره ترین بێه قلیم نواند؛ که و تمه باسکردنی کتیبه
بچکۆله که.

له وانه یه هه موو ئه و شتانه ی که دواتر پوو یاندا، به هۆی ئه وه وه بوو بیت
که من نه متوانی ئه و نه ینیه گه وره یه له لای خۆم به یلمه وه...
گوتم له یه کیکی له و سه مونانه ی که نانه واکه ی دۆرف دایمی، کتیبیکی
بچکۆله ی تیدا بوو و به خه تیکی یه کجار بچکۆله نووسرا بووه وه. هه ر
له به ره ئه وه ش بوو که کورته بنه که ی به نزیخانه که زه ره بینه که ی
پێه خشییم. دواتریش به شیوه یه که ی گشتی ناواخی کتیبه که م بۆ
گیرانه وه.

له و کاته وه چه ندين جار پرسیارم له خۆم کردووه و تا ئیستاکه ش
نازانم بۆ هێنده بێه قلیبووم... بۆ ئه و په یمانه گه وره یه م شکاند که
دابووم به نانه وا پیره که ی دۆرف، به تایبه تیش ته نها چه ند
کاتژمیریکمان ما بوو که بگه ینه وه دۆرف؟ و ابزانم ئیستاکه وه لامی ئه و
پرسیاره م له لا گه لاله بووه؛ من له ناخمه وه زۆر به قولی هه زمه ده کرد
ئه و پیاوه ی که له لادییه که ی شاخه کانی "ئه لپ" هکاندا بینیم، باپیره م

www.pertwk.com

بوايه... ههروهه زور به قوليش ههزمده کرد که دايکم باوهري پيکر دمايه. بهلام بهو شيويه کتومت ههموو شتهکانم هيئدهی تر سهختتر کرد.

دايکم له پيشدا ته ماشايه کی باوکمی کرد، دواتر پرووی له من کرد و گوتی؛

«گیانه کهم من ئەو فهنتاسیا گه ورهیهت وهک شتیکی باش دهبینم، بهلام فهنتاسیاش دهبیئت سنووریکی هه رهه بیئت»

لهویدا باوکم هه لیدایه و گوتی؛

«تو له سهر سهربانی ئوتیله کهی ئەسیناش شتیکت لهو بارهیه وه نه گوت؟ بیرمدیئت لهو کاته دا به خیلیم به فهنتاسیا کهت دهبرد. بهلام منیش وهکو دایکت پییم وایه کتیبه بچکوله که زیاده پویبییئت»

نازانم بو، بهلام لهویدا دامه پرمه ی گریان. زورم بهلاوه سهختبوو ئەو باسه لهلای خۆم بهیلمه وه، کهچی که که و تمه گیرانه وهی باوهریان پیینه ده کردم.

بهدهم هه نسکه وه گوتم؛

«باشه، لییم بوهستن... لییم بوهستن تا دهگهینه وه ماشینه که. هه رچه نده په یمانم به باپیره مدا که لهلای کهس نه یدرکییم، بهلام ده بیئت کتیبه بچکوله که تان هه ره نیشان بدهم»

له وه بهدواوه زور به خیرایی نان خواردنه که مان کۆتایی پیهینا. که میک ئومیدم به وه بوو که باوکم هه رچونیک بیئت لهلای خویه وه بواریک به کراوه یی ده هیلتیه وه و باوه رپم پییده کات.

باوکم سه د فرانکی سوپسری له سهر میزه که دانا و چاوه پروانی باقیه کهی نه کرد. دواتر به په له پویشتی نه دهره وه.

تایبه ته به پنگه ی په رتوک

له ماشینه که مان نزیک بووینه وه و پیاویکی بچکوله مان له ناویدا بینی، خه ریکی شتهکانی پشته وه بوو و له وه دهچوو بهدوای شتیکتا بگه ریئت... ئیمه تائهم کاتهش نازانین به چ شیویه که دهرگای ماشینه کهی کردبووه وه... تا ئیستاکهش ئەوه وهک نهینیه کی گه وره له لاما مان ماوه ته وه.

باوکم هاواری لیکرد و گوتی؛

«کوره هووو! بوهسته!»

ئهوجا به په له به ره ورپرووی فیاته که رایکرد.

بهلام ئەو پیاوه بچکوله یی له ناوه راستی ماشینه که دا بوو له ماوه ی چاو تروکاندنیکدا هاته دهره وه، پیچیکی کرده وه و خویکرد به ناو یه که مین کۆلندا. لهویدا زور به پروونی گویم له زرنکه ی زهنگۆله یه که بوو.

باوکم بهدوایدا رایکرد، من و دایکیشم لهلای فیاته که مانه وه ماینه وه. نیو سه عاتییک تیپه ری، دواتر باوکم له هه مان کۆلانه وه گه رایه وه و گوتی؛

«لیمونبوو... ئەو شهیتانه بچکوله یه م لیونبوو! نازانم، زهوی قوتیدا یان چی!»

که وتینه ته ماشا کردنی شتهکانمان و پاش نهختیک دایکم گوتی؛

«هیچ شتیکی من نه براوه»

باوکیشم دهستیکی له ناو جانتا کهیدا بوو و گوتی؛

«هه موو شتهکانی منیش له شوینی خویانن... ئەوه پاسپورته کانه و جزدانه کهش به هه موو پارهکانی ناوی و دهفته ری چه که که وه له شوینی خۆیدایه. ته نانهت دهستکاری جوکه ره کهشی نه کردوه. له وانه یه بهدوای خواردنه وه دا گه رابیئت»

تایبه ته به پئگه ی پرتووک

لهویدا گوتم؛

«ئو زۆرزانه بچکۆلهیه ئهتوانیت بهدهرگای داخراویشدا بروات.

مروفتیکی دهستکردیشه، ههربویه هینده بچکۆلهیه»

ئیدی سهرم خسته سهر پانی دایکم و خهوم لیکهوت.

ههردووکیان لهناو ماشینهکهدا دانیشتن، باوکم دهرگای دواوهی بو کردمهوه.

ههناسهیهکم بو ههلهکیشا... کتیبه بچکۆلهکه تهنها شت بوو که بیرم لیدهکردهوه، لهژیر بلوسهکهمدا دامناوو. بهدوایدا گهپام و نهمدۆزیهوه!

«کتیبی ناو سهمونهکه... کتیبهکهی بردوو!»

هیندهم گوت و دامهوه پرهمی گریان. ئهوجا بهدهم ههنسکهوه گوتم؛ «کورتهبنهکه بوو... کتیبی ناو سهمونهکهی دزیوه، چونکه نهمتوانی وهک نهینیهک لهلای خووم بیهیلمهوه»
دواتر دایکم هاته دواوه و لهلامهوه دانیشتن. بو ماوهیهکی دورودریژ باوهشی پیداکردم.

چهند جارییک لهسهریهک ههردیهگوت؛ «کوپه بچکۆلهکه، هانس تۆماسی نهگهت. ههمووی خهتای منه... با بهرهو ئارهنداڵ بکهوینهوه رێ و بچینهوه مالهوه. بهلام پیم وایه باشتره لهپیشدا سهرخهویک بشکینیت»
داچلهکیم و گوتم؛

«بهلام خو دهروین بو "دورف"؟»

باوکم بهرهو شارپیکاکه کهوته لیخوپین. دلنای کردم و گوتی؛ «بئگومان بهرهو دورف دهروین. دهرياوان ههمیشه پهیمانی خو دهباته سهر»

لهو کاتهدا که خهريکبوو خهوم لیکهویت، گویم لیوو باوکم بهچرپهچرپ بهدایکمی گوت؛

«زۆر بهلامهوه سهیره. ههموو دهرگاگان داخراوون. خو ههر هیچ نهبیته دهیته دان بهوهدا بنیته که کوپیکی بچکۆلهبوو، وانیه؟»

کچی کوپ

...له پړيکدا ئا فره تيکي به ته مهن له باره کونه که وه هاته دهره وه ...

پاش دوو سعاتيک خه به رمبووه وه، له سهر کوشنه که ی دواوه دانیشتم و ته ماشايه کی دهره وه م کرد، ئه و جا بؤمده رکه وت که گه یشتبووینه شاخه کانی "له پ" باوکم گوتی؛

«هه ستای له خه و؟ نیو سعاتيکی تر ده گه ینه دؤرف و بؤ مانه وه ی شه ومان له خانه ی "قالده مار" لاده دین»

پاش که میک گه یشتینه ئه و لادی بچکوله یی که من پیم وابوو له دایک و باوکم زور زور باشت ر زای بم. باوکم ماشینه که ی ریک له به رده م نانه واخانه بچکوله که دا راگرت. ئه و جا هه ردو وکیان چه ند جاریک هه ولیاندا به نیگایه گی پرنه یینه وه ته ماشای یه کتری بکه ن، به لام من له هه موو شانؤگه ریه که یان تیده گه یشتیم.

نانه واخانه که چول و هولبوو. ته نها نیشانه ی ژیان له ماسیه پرته قالیه بچکوله که دا ده بینرا، له م سهری شوشه ی ماسیه گه وره که وه بؤ ئه و سهری مه له ی ده کرد. هیشتام هه ر له ناو ئه و شوشه ییه دابوو که پارچه ییه کی لیشتکا بوو. له ویدا منیش هه ستمده کرد ماسیه کم و له ناو شوشه ییه که دا دانراوم. زه ره بینه بچکوله که م له گیرفانمدا دهره ینا و گوتم؛

«سه یرکه ن! ... نابین زه ره بینه که ریک به ئه ندازه ی پارچه شکاوه که ی شوشه که یه؟»

ئه وه ته نها به لگه ی به رده ستم بوو و ده مویست له ریگه ییه وه وایان لییکه م که برؤا به چیرؤکه سه روسه مه رکه م به یین.

باوکم وه لامی دامه وه و گوتی؛

تابیه ته به پیگه ی په رتوک

«به لئ راستده که ییت ... سه یره . به لام پیم وانیه ئا ئیستا که چاومان به نانه واکه بکه ویت»

نازانم ویستی به شیوه ییه کی جوان سهرتاپای چیرؤکه که م ره تبکاته وه، یاخود له قولایی ناوه وه یدا باوه ری به هه موو قسه کانم ده کرد و نائومی دی ئه وه بوو که یه کسه ر چاوی به باوکی نه که وت.

ماشینه که مان هه ر له ویدا به جیه یشت و هه روا به بیهووده به ره و خانه ی "قالده مار" که وتینه ری. دایکم ده یویست قسه م لیده ربه یینیت و هه زی ده کرد بزانیت ئه و براده رانه ی "تاره ندال" م کی و من زیاتر یاری له گه ل کیدا ده که م. منیش ده مویست له کولی خومی بکه مه وه، چونکه بابته ی نانه واکه و کتیبی ناو سه مونه که به لامه وه یاری نه بوو. له پړيکدا ئا فره تیکی به ته مهن له باره کونه که وه هاته دهره وه. چاوی به ئیمه که وت و خیرا به ره وروومان هات.

نه نکم بوو!

باوکم تاسا، هاواریکی کرد و گوتی؛

«دایه!»

وابزانم فریشته کانی ئاسمانیش گو ییان له و هاواری باوکم بوو، زور به تووندی قیزانی و دیاربوو له دلیه وه دیته دهره وه.

نه نکم باوه شی به هه مووماندا کرد. دایکیشم وای و پرما بوو و نه یده زانی چی بکات. پاش که میک نه نکم منی به خویه وه نووساند و ده ستیکرد به گریان و گوتی؛

«کورپه که م ... کورپ خوم»

دیسانه وه دایه وه پر مه ی گریان. باوکیشم به پرته پرتیک گوتی؛

«به لام بؤ ... بؤ ... چؤن ...»

نه نکم زور به قولی ته ماشایه کی هه رسیکمانی کرد و گوتی؛

تایبہ تہ بہ پنگہی پرتوک

دوای چہند کاترمیریک ہاتمہوہ سہرخوم، لہ خانہی "قالدہمار" دا
 دانیشتبوویں. ہەر لہ ہہمان ئہو ژورہی نانخواردنہ بچکولہیہدا
 دانیشتبوویں کہ تہنہا جیگای چوار میزی نانخواردنی تیدا دہبووہوہ.
 تاواناتاویکیش ہہمان ئافرہتہ قہلہوہکہ دہہاتہ لامہوہ و بہئہلمانی
 دہیگوت؛

«توہانس تۆماسیت، وانیہ؟»

پاش نہختیک نہنکم گوتی؛

«ئہم بابہتہتان بہلاوہ سہیر نیہ... چوں لہ ناکاودا ہہستی بہوہ
 کردبوو کہ ہانس تۆماس کورہزای خوہیتی؟ خو ئہو تہنانہت
 ئہوہندہشی نہدہزانی کہ کوری ہہیہ»
 دایکم ہہروہک ئہوہی لہگہل قسہکانیدا تہبابیت، سہریکی بو لہقاند
 و گوتی؛

«راستہ، زور زور سہیرہ»

بہلای باوکمہوہ ہیئدہ ئاسان نہبوو، ہەر بویہ گوتی؛

«بہلای منہوہ نہینیہکی گہورہتر ہہیہ... بو بیر لہوہ ناکہنہوہ کہ
 ہانس تۆماس چوں زانی کہ ئہو باپیرہی خوہیتی؟»

لہویدا ہەر ہہموویان تہماشای منیان دہکرد. منیش گوتم؛

«دواتر کورہکہ لہوہ تیدہگات کہ ئہو پیاوہی سہمونہکہ دروستدہکات
 باپیرہی خوہیتی و لہ ہہمان کاتیشدا ئہو پیاوہی کہ سہمونہکہ
 دروستدہکات دہزانیت کہ ئہو کورہی لہ ولاتی باکورہوہ ہاتوہ
 کورہزای خوہیتی»

ہہموویان بہ قولی تہماشایانکردم، تارادہیہک نیگہرانیم لہسەر
 سیمایان دہبینی. بہلام من لہسەر قسہکانم بہردہوام بووم و گوتم؛

«دوینئ شہو مرد»

لہویدا دایکم پرسیاریکی لیگرد و گوتی؛

«کی مرد؟»

نہنکم بہ ہیواشی وہلامی دایہوہ و گوتی؛

«لودفی" مرد. حہفتہی پییشو تہلہفونی بۆکردم. بو چہند پۆرتیک
 پیکہوہ بووین. گوتی کورپیکی بچکولہ ہاتوتہ نانہواخانہکہمہوہ.
 ہہروہا گوتیشی پاش ئہوہی کہ کورہکہ پۆیشت، شتیک لہناوہوہمدا
 پیی گوتم "لہوانہیہ ئہوہ کورہزات بیت و ئہو پیاوہش کہ ماشینہ
 سورہکہ لیڈہخورپیت کوری خوت بیت". ہہموو ئہم بابہتہ شتیک
 گہورہیہ و لہ ہہمان کاتیشدا دلتہزینہ. بہلام ہەر باشبوو... ہەر زور
 باشبوو کہ بینیمہوہ. بہلام بہ داخہوہ جہلدہی دل لییدا. ہەر... ہەر
 لہ باوہشی مندا گیانی دہرچوو...»

ئیتتر من بہہیچ جوړیک نہمتوانی دہست بہسەر خۆمدا بگرم و دامہ
 پرمہی گریان. ہہستمدہکرد نہگبہتی من بالی بہسەر ہہموو ئہوانی
 چواردہورمدا کیشاوہ. ہەر سیکیان ہہولیاندا ژیرمبکہنہوہ، بہلام
 بیسوودبوو... ہیچ شتیک ئارامی نہدہکردمہوہ.

بہلامہوہ تہنہا باپیرہم کۆچی دوایی نہکردبوو... نہخیر، پیموابوو
 ہہموو جیہان لہگہلیدا پۆیشتبوو. چیتتر نہیدہتوانی بہوانی تر بلیت
 کہ ہہموو قسہکانی ئہم کورہ دہربارہی "خواردنہوہ ئہرخہوانیہکہ" و
 دوورگہ خہیالیہکہ ہہقیقہتہ. بہلام لہوانہشہ مہبہست نہبووبیت کہ
 ئہو راستیہ دہربکہویت. باپیرہم پیاویکی بہتہمہن بوو و منیش تہنہا
 بو ماوہیہک کتیبی ناو سہمونہکہم لہلابوو و تہواو.

www.pertwk.com

«ئەو پياوھى كە سەمۇنەكە دروستدەكات، لەدەسكىكى ئەفسوناوئەو قسەدەكات و بەو شىۋەيەش دەنگى لەدوورى سەدان مەلەو دەبىستىت»

بەو شىۋەيەش كەمىك لە تەمومىزى گومانەكانىانم پەواندەو و بەسەرياندا زالبووم. لە ھەمان كاتىشدا راستىيەكم بۆ پوونبوو؛ "كتىبە بچكۆلەكە بۆ ھەتاهەتايە ۋەك نەينىيەكى گەورە لەلای من دەمىنىتەو".

تايبەتە بە پىگەى پەرتوك

پاشاى كوپ

..يادوهرىيەكانىش زياتر و زۆرتەر لەو شتانه دووردهكەونەو كە كاتى خۆى بوونەتە ھۆى سەرھەلدانىان...

ھەر چوارمان لە ماشىنەكەدا دانىشتىن و بەرەو باكور كەوتىنەو پى. لەو سەرەو كە ھاتىن تەنھا دوو كەس بووين، بەلام لەم سەرەو دوو كەسى ترمەن لەگەلداوو. بەپرواى من پىپىكى جوانمان پىكەيناوو، بەلام تەنھا ئەوئەندەبوو كە پاشاى "كوپ"مان كەمبوو.

دىسانەو بەلای بەنزىنخانە بچكۆلەكەدا تىپەپىنەو كە تەنھا يەك پەمپى بەنزىنتىكردنى ھەبوو. وابزانم باوكم پىبەل ھەزى دەكرد دىسانەو ئەو كورتەبنە سەيرە ببىنىتەو. بەلام ئەو زۆرزانە بچكۆلەيە لە ھىچ كۆنىكەو ديارنەبوو. بەلای منەو ئاساىى بوو، بەلام باوكم كەوتە جنىودان و نەفرىنكردن.

پىسارىمان لە خەلكانى ئەو دەورەبەرەكرد، بەلام ھەموويان دەيانگوت ئەو بەنزىنخانەيە لە ھەفتاكاندا داخراو، پىك لەو كاتەدا كە قەيرانە گەورەكەى بەنزىن و پىتروۆل سەرىھەلدا.

لەویدا ئىدى سەفەرە گەورەكەمان بەرەو ولاتى فەيلەسوفەكان كۆتايى پىھات. توانيمان داىكم لە ئەسىنادا بدۆزىنەو و باپىرەشمان لە لادىيەكى بچكۆلەى شاخەكانى ئەلپدا بىنى. ۋەكى تىرىش برىنىك كەوتە دەروونمەو... ھەستەدەكرد لقوپۆپى ئەو برىنە دەگەرپىتەو بۆ مېژووى ئەوروپا.

گەرپاينەو مەلەو و پاش ماوئەيەكى دورودرېژ ئەوجا نەنكم پىيگوتەم كە "لودفى" ۋەسىيەتنامەيەكى نووسىو و ھەموو ئەو شتەنەى كە خاوەنى بوو خستووئەتە سەر ناوى من. باپىرەم گوتبووى بەلكو

پوڙيک له پوڙان هانس توماس بيهوټ نانه واخانه بچکوله که د پوڙ ببات به پيوه.

نيسټاکه چهند سالک به سهر نهو سه فهدا تپه پيوه که من و باوکم له شاري "نارندال" وه به مه به ستي دوزينه وه دايکم به ره و نه سينا کردمان، دايکم نهو کاته له جيهاني موده دا ونبووو.

له يادمه که له سهر کوشني پشته وه فياته کونه که دا دانيشتبووم، له راستيدا هر ده لپي دوينيوو. به ته واوه تي دلنيام له وهی که له سهر سنووري سويسرادا کورته بنيه که زه پهبينيکی بچکوله دامي. تا نيسټاکه ش هر ماومه و باوکيشم گه واهي نهو ده دات که کورته بنيه که له به نزيخانه که دا پي به خشم.

سویند ده خوم که باپيرهم ماسيه کی په رته قالی له نانه واخانه که د پورفا هه بوو، هه موومان نهو ماسيه مان بيني. جگه له وهش من و باوکم به رده سپيه کاني ناو دارستانه که مان له ياده، نهو دارستانه که که ونبووو سهروی کوخه دارينه که د پورفه وه. نهو کاته ش که تپه پري، ناتوانيټ نهو راستيه بسريته وه که نانه وا پيره که چوار سه موني دامي. هيشتام تامی ناوی هه رمیکه ش هر له له شمدايه، هه رگيزيش قسه که باپيرهم له بيرناچيته وه که گوتي سارديه کی تر هه يه که تامه که د هر زور خوشتره.

به لام بلپيت به راستي کتيبيکی بچکوله له يه کيک له سه مونه کاند ا بووبټ؟ بلپيت به راستي له سهر کوشني پشته وه فياته که دا دانيشتبوو بټم و دهر باره ی خواردنه وه نه رخنه وانيه که و دوورگه خه ياليه که م خويند بټه وه؟ نازانم... بلپيت هر هه مووی فهناسيای په تي نه بووبټ؟

تايه ته به پنگه ی په پرتوک

هه ميشه له گهل تپه پيووني کاتدا، گومان خيرا خوی له ميشکماندا نيشانده دات، يادوه رييه کانيش زياتر و زورتر له و شتانه دوورده که ونه وه که کاتي خوی بوونه ته هو سهره له دانيان.

جوکر کتيبه بچکوله که د برده وه، له به رنه وه ناچار بووم به پي يادوه رييه کاني خوم سهر له نوې بينووسمه وه. ته نانه نازانم هه موويم وه که خوی نوو سيوه ته وه يان نا، له وانه شه جار جاريک خوشم شتيکم خستبيته سهری. راستي نهو بابته ته نها فالگره وه که "دلفي" ده يزانيټ.

من له دوا جاردا له وه تيگه يشتم که نهو پياوهی له پورفا بينيم باپيره ی خوم بوو، هه له به ته ده بټ به هو نهو پيش بينيه کونه ی دوورگه خه ياليه که وه بووبټ که نهو راستيه م بو دهر که وت. چونکه هه تا وه کو نهو کاته ی دايکمان له نهو سينا دا دوزيه وه، نه مده زانی که نهو پياوه باپيره ی خومه. به لام بلپيت نهو ویش هر له به ر هه مان هو نهو راستيه ی بينيټ؟

من ته نها يه که وه لام لايه؛ باپيرهم کتيبه بچکوله که نوو سيوو. نهو هر له دوا ی شه ر هه وره که وه، پيش بينيه کونه که زانيوو. له وانه يه مه ته له هه ره گه وره که له وه دا بووبټ که له نانه واخانه يه کی بچکوله ی لادييه کی بچکوله ی سهر شاخه کاني سويسرادا بينيمان. چونکه ده بوايه به ويدا نه روستينا يه، به لام کورته بنيه ده ست سارده که هه ليخه تاندين و نهو ريگا هه له يه ی نيشانداين.

www.pertwk.com

تایبہ تہ بہ پیگہی پرتوک

بہ لَام دَلْنیام لہوہی کہ بہردہوام جۆکہریک بہ جیہاندا دیت و دہچیت. ئہو نایہویت جیہان قہت بہ ئارامی بمینیتہوہ. لہہموو کاتیکدا، لہ ہہموو شوینیکدا ئہو زۆرزانہ بچکۆلہیہ دہتوانیت خوئی نیشانبدات، بہ خوئی وکلاوہ سہیرہکھی و ہہموو زہنگۆلہکانیہوہ سہرہلدینیتہوہ. ریک تہماشای ناو چاومان دہکات، چہند پرسیاریک دہوروزینیت و دہلّیت؛ ئیمہ کیین؟ ئیمہ لہ کوپوہ ہاتووین؟

لہوانہشہ مہتہلّہ ہہرہ گہورہکہ لہوہدابوویت کہ لہ ریگای گہرانہوہماندا لہ ہہمان ئہو شوینہدا چاومان بہ نہنکم کہوت... نازانم؟

ریشی تیدہچیت کہ ہہرہ گہورہترین مہتہلّ لہوہدابوویت کہ توانیمان دایکم لہ جیہانی مودہ بہینینہ دہرہوہ. چونکہ خویشہویستی لہ ہہموو شتیکی تر گہورہترہ. کات دہتوانیت یادہوہریہ کۆنہکانمان لاوازبکات، بہ لَام ناتوانیت رہنگی خویشہویستی بہرینیت و زہردیبکات.

ئیستاکہ ہہر چوارمان ژیانیکی ئاسوودہ لہ شاری "ہیسو"دا بہسہردہبہین. دہلّیم ہہر چوارمان، چونکہ ئیستاکہ خوشکیکی بچکۆلہشم ہہیہ. ئہو بوو کہ لہدہرہوہ بہ ہیواشی بہناو کہستانہ وگہلا وہریوہکاندا دہرؤیشت. ناوی "تۆنی ئہنگیلیکا"یہ و خہریکہ پینچ سال پدہکاتہوہ. دہمیشی وہک چیکہنہیہ و وہستانی نیہ، بہردہوام ہہر قسہدہکات و قسہدہکات. لہوانہیہ ئہو فہیلہسوفہ ہہرہ گہورہکہ بیت.

ئیمہ بہوئی "کات"وہ گہورہدہبین. ہہمان "کات"یش پہرستگا دیرینہکان دہرمینیت و دوورگہ کۆنہکانیش لہ دہریادا نغردہکات. ئیستاکہش بہردہوام پرسیاریک بہ میشکمد دیت و دہچیت، ہیچ پرسیاریکی تر ئاوها زوو زوو بہخہیالمدنا نایہت، تاوناتاویک خۆم لہ خۆم دہپرسم؛ بلّیت بہراستی کتیبیکی بچکۆلہ لہناو یہکیک لہ سہمونہکاندا بوویت؟ دہتوانم منیش ہہروہک سوکرات بلّیم؛ من تہنہا یہک شت دہزانم، ئہویش ئہوہیہ کہ ہیچ شتیک نازانم.

تایبەتە بە پێگەى پەرتووک

www.pertwk.com

سوپاس و پێزانینی تایبەتیم بۆ هاوڕێی ئازیز و
هێژام هیوا قادری شاعیر هەیه بۆ هەموو
یارمەتیه‌کانی، بەدریژایی وەرگیرانه‌که هەر ئهو
هاندەری راسته‌قینه‌م بوو... به‌ه‌رۆز هه‌سه‌ن